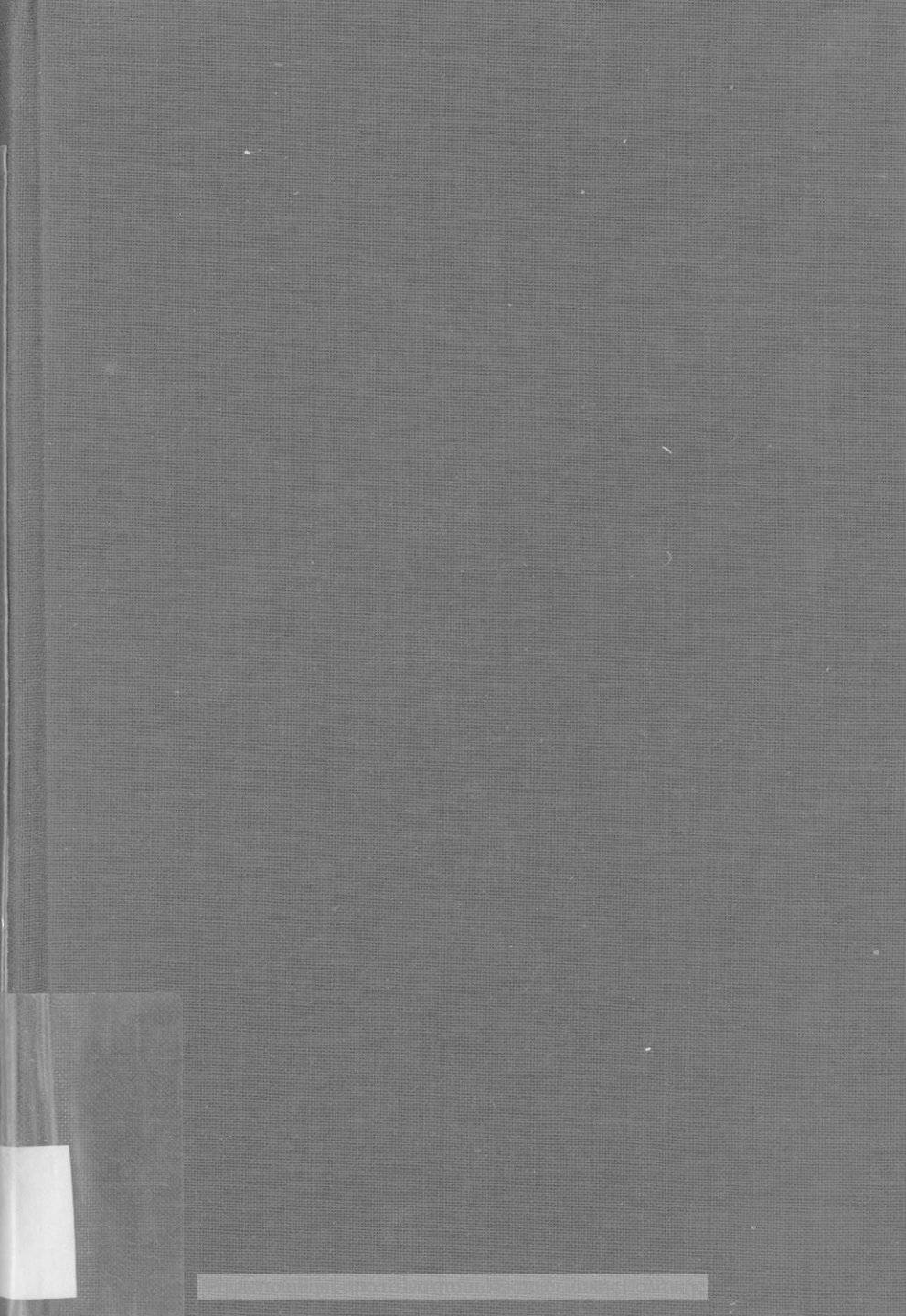

17853

15281

ΕΥΡΥΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΕΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΗΡΜΗΝΕΥΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ

Ε. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Πρώην γυμνασιάρχου

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΞ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

1902

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΕΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΗΡΜΗΝΕΥΜΕΝΑΙ

ΠΡΟ

Α. Ε. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Πρώτη Έκδοση

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΙΔΟΥ

1903

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΕΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΗΡΜΗΝΕΥΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ

Α. Ε. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Πρώην γυμνασιάρχου

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

1902

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΕΣΧΟΛΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΜΗΝΕΥΜΑΤΑ

Α. Ε. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΔΕΛΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΕ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου περατωθεῖσα ἔκδοσίς μου τῆς Ἰλιάδος ἔτυχε μὲν τινων κατακρίσεων, ἀλλὰ γενικῶς ὅμως ἡξιώθη ἀγαθῆς παρὰ τοῖς εἰδόσι τῶν συναδέλφων ἀποδοχῆς. Διὸ μετὰ θάρρους ἐπιλαμβάνομαι τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα ἐκδόσεως καὶ τῶν Σοφοκλέους τραγωδιῶν· δηλ. τὰ μὲν σχόλια ἀνθολογῶ παρὰ πολλῶν ἐκδοτῶν ἢ ἀμετάβλητα ἢ διαμορφῶν αὐτά, δὲν λείπουσι δὲ καὶ γινῶμαι ἐμοῦ ἴδιοι. ἀκολουθῶ δ' ἐν τούτοις γνώμην μίαν, ἐρμηνεῖαν μίαν, ἀδιαφορῶν περὶ τῶν διαφόρων ἐκδοχῶν. Τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς· δηλ. δὲν εἰσέρχομαι εἰς συζητήσεις περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ σιγῶν ἀποδέχομαι μίαν τὴν κατ' ἐμὲ ἀρίστην. Τοῖς σχολίοις δ' ἐπισυνάπτω ἐν τέλει καὶ ἐρμηνεῖαν οὐγὶ ἐλευθέραν ἀλλὰ πιστὴν κατὰ τὸ δυνατόν, ὅσα μάλιστα χρῆσται μεύει τῷ μαθητῇ.

Παραπέμπω ἐνίοτε εἰς τὴν δευτέραν ἔκδοσιν τοῦ συντακτικοῦ τοῦ κ. Σ. Κόκκαλη. Ἐκάστης δὲ παραπομπῆς προτάσσονται τὰ γράμματα *Κόκ.*

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα μελέτη είναι η πρώτη προσπάθεια να παρουσιαστεί ο χαρακτήρας και η εξέλιξη της ελληνικής λογοτεχνίας, όπως αυτή εμφανίζεται στην ιστορία της. Η μελέτη αυτή είναι η πρώτη προσπάθεια να παρουσιαστεί ο χαρακτήρας και η εξέλιξη της ελληνικής λογοτεχνίας, όπως αυτή εμφανίζεται στην ιστορία της. Η μελέτη αυτή είναι η πρώτη προσπάθεια να παρουσιαστεί ο χαρακτήρας και η εξέλιξη της ελληνικής λογοτεχνίας, όπως αυτή εμφανίζεται στην ιστορία της.

Η μελέτη αυτή είναι η πρώτη προσπάθεια να παρουσιαστεί ο χαρακτήρας και η εξέλιξη της ελληνικής λογοτεχνίας, όπως αυτή εμφανίζεται στην ιστορία της. Η μελέτη αυτή είναι η πρώτη προσπάθεια να παρουσιαστεί ο χαρακτήρας και η εξέλιξη της ελληνικής λογοτεχνίας, όπως αυτή εμφανίζεται στην ιστορία της.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εἰς τοὺς βασιλεῖς τῶν Θηβῶν Λάϊον καὶ Ἰοκάστην ἐδόθη χρησμός, ὅτι θὰ γεννήσωσιν υἱόν, ὅστις θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα καὶ θὰ συζευχθῇ τὴν μητέρα. Διό, ὅτε ἐγεννήθη, τρυπήσαντες τοὺς πόδας τοῦ βρέφους καὶ ἐντεῦθεν ἐξαρτήσαντες παρέδωκαν εἰς ποιμένα, ἵνα ἐκθῆσῃ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος εἰς ἀπώλειαν. Ἀλλ' ὁ ποιμὴν ἐξ οἴκου παρέδωκεν αὐτὸ εἰς ἄλλον ποιμένα, Κορίνθιον τοῦτον, βόσκοντα ποίμνιον Πολύβου τοῦ βασιλέως τῆς Κορίνθου ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος ὡσαύτως.

Ὁ Πολύβος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Μερόπη ἦσαν ἄτεκνοι· διὸ εἰς αὐτοὺς ὁ ποιμὴν προσήνεγκε τὸ ἔκθετον· ἐκεῖνοι δ' ὠνόμασαν μὲν Οἰδίπουν διὰ τὸ πάθος τῶν ποδῶν, ἀνέθρεψαν δ' ὡς υἱόν ἐκυτῶν. καὶ οὗτος δὲ ἀνδρωθεὶς τοῦτο ἐπίστευεν. Ἀλλ' ἐν συμποσίῳ μεθυσθεὶς τῶν δαιτυμόνων τις ὠνείδισεν αὐτὸν ὡς ὑπόβλητον Ὁ Πολύβος καὶ ἡ Μερόπη μετ' ἀγανακτήσεως διέψευσαν αὐτό. Ὁ Οἰδίπους πρὸς βεβαίωσιν μετέβη εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν. Ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων οὐδὲν περὶ καταγωγῆς ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ὅτι θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα καὶ θὰ συζευχθῇ τὴν μητέρα. Διὸ ἀπεφάσισε νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς Κόρινθον πρὸς τοὺς νομιζομένους γονεῖς αὐτοῦ, καὶ ἐτράπη τὴν πρὸς δυσμὰς ὁδόν. Ἀλλ' ἐν Φωκίδι συναντᾷ πρεσβύτην μετ' ὑπηρετῶν ἐν στενῇ ὁδῷ. ἔριδος δὲ γενομένης περὶ τὴν διάβασιν, οἱ μὲν περὶ τὸν πρεσβύτην πλήττουσι τὸν Οἰδίπουν, οὗτος δὲ φονεύει αὐτοὺς πλὴν ενός. ἀλλ' ὁ πρεσβύτης ἦν ὁ Λάϊος. Ὁ σωθεὶς ὑπηρετῆς ἀγγέλλει εἰς Θήβας, ὅτι συμμορία ληστῶν ἐφόνευσε τὸν Λάϊον.

Ὁ δὲ Οἰδίπους, προχωρῶν ἐφθασεν εἰς Θήβας, φθειρομένας τότε ὑπὸ τῆς Σφιγγός, τέρατος ἔχοντος κεφαλὴν καὶ στήθος κόρης σῶμα δὲ λέοντος πτερωτοῦ. Αὕτη διατρίβουσα ἐκτὸς τῆς πόλεως κατέτρωγε τοὺς διαβάτας ἀδυνατοῦντας νὰ λύσωσι τὸ αἰνίγμα αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ Οἰδίπους ἔλυσε αὐτό, ἡ Σφιγὴ κρημνισθεῖσα διὰ τοῦτο ἀπέθανεν, ὁ δὲ θρόνος τῶν Θηβῶν καὶ ἡ βασιλεία ἐδόθησαν, ὡς εἶχε προκηρυχθῇ, ἄθλον τῷ νικητῇ, ὃς ἀγνοῶν οὕτως ἔλαβε γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ μητέρα. Ἐκ τοῦ γάμου τούτου ἐγεννήθησαν Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, Ἀντιγόνη καὶ Ἰσμήνη. Ὁ Οἰδίπους ἐνδόξως ἐβασίλευεν, ὅτε λοιμὸς δεινὸς κατέλαβε τὰς Θήβας. Ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τὸν ἀδελφὸν τῆς

Ἰοκάστης Κρέοντα εἰς Δελφούς, ἵνα ἐρωτήσῃ τὸν θεὸν περὶ τοῦ τρόπου τῆς θεραπείας.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ προκειμένη τραγωδία περιέχουσα τὸν πρόλογον, τέσσαρα ἐπεισόδια καὶ τὴν ἔξοδον. μετὰ τούτων ὑπάρχουσι πέντε χορικά, δηλ. ἡ πάροδος καὶ τέσσαρα στάσιμα. Ὑπάρχουσι καὶ δύο κομμοί.

Τὸ αἶνιγμα τῆς Σφιγγός.

Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπουν, οὐ μία φωνή, καὶ τρίπον· ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον, ὅσσ' ¹ ἐπὶ γαῖαν ἐρπετὰ κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον. ἀλλ' ὅπότεν πλείστοισιν ἐριδόμενον ποσὶ βαίνει, ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ.

Διὰ τί τύραννος ἐπιγέγραπται

Ὁ τύραννος Οἰδίπους ἐπὶ διακρίσει θατέρου ² ἐπιγέγραπται. χαριέντως δὲ τύραννον ἅπαντες ἐπιγράφουσιν, ὡς ἐξέχοντα πάσης τῆς Σοφοκλέους ποιήσεως, καί περ ἡττηθέντα ὑπὸ Φιλοκλέους ³, ὡς φησὶ Δικαίαρχος. ⁴ εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ἀπρότερον οὐ «τύραννον» αὐτὸν ἐπιγράφοντες διὰ τοὺς χρόνους τῶν διδασκαλιῶν καὶ διὰ τὰ πράγματα· ἀλήτην γὰρ καὶ πηρόν Οἰδίποδα τὸν ἐπὶ Κολωνῷ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀφικνεῖσθαι.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

ΙΕΡΕΥΣ

ΚΡΕΩΝ

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

ΙΟΚΑΣΤΗ

ΑΓΓΕΛΟΣ

ΘΕΡΑΠΩΝ ΛΑΪΟΥ

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

Ὁ πρωταγωνιστὴς ὑπεδύετο τὸν Οἰδίποδα, ὁ δευτεραγωνιστὴς τὸν Ἱερέα, τὴν Ἰοκάστην, τὸν Θεράποντα καὶ τὸν Ἐξάγγελον, ὁ τριταγωνιστὴς τὸν Κρέοντα, τὸν Τειρεσίαν καὶ τὸν Ἀγγελον.

¹ πάντων ὅσα.

² Τοῦ Οἰδίποδος ἐπὶ Κολωνῷ.

³ Ἦν ἀνεψιὸς τοῦ Αἰσχύλου. ἔγραψε πλείστας τραγωδίας.

⁴ Μεσσήνιος μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἐγραψεν ὑποθέσεις τραγωδιῶν Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

ὦ τέκνα, Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή,
τίνας λοθ' ἔδρας τάσδε μοι θαάζετε,

1-150. Πρόλογος.

Ὁ πρόλογος περιέχει ἀναγκαίως ἐξηγήσεις περὶ τῶν προγενεστέρων τοῦ δράματος γεγονότων (πρβλ. 103. 112) καὶ προλέγει τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, δηλ. τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ φονέως τοῦ Λαίου. Αὕτη οὕσα ἀναγνώρισις ἐξεγείρει σφόδρα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ διαφέρον τοῦ γινώσκοντος τὸν μῦθον θεατοῦ. — Ἡ πρᾶξις ἄρχεται διὰ κωφῶν προσώπων. Οἱ Θηβαῖοι μαστιζόμενοι ὑπὸ λοιμοῦ πέμπουσι πρὸς τὸν βασιλέα παῖδας ἱκέτας ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἱερέως, ἵνα βοήθειαν αἰτήσωνται. Οὗτοι ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰσέρχονται ἐκ δεξιῶν, κρατοῦσι χλάδους ελαίας, καὶ καθίζουσιν ἱκέται ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ πρὸ τῶν ἀνακτόρων βωμοῦ. Ὁ ἱερεὺς μόνος, ὅστις καὶ τὸν λόγον λαμβάνει, μένει ὀρθός. — Τὴν πρόσδοδον τῶν ἱκετῶν μαθὼν ὁ Οἶδ. ἐξέρχεται διὰ τῆς μεσαίας θύρας τῶν ἀνακτόρων εἰς ἀκρόασιν. — Ὁ Οἶδ. ἀμέσως ἐν τῷ προλόγῳ ζωγραφεῖται ἅμα μὲν ὡς φιλόδημος καὶ προνοητικὸς τοῦ κοινῇ συμφέροντος, ἅμα δὲ ὡς εἰς ἑαυτὸν πεποιθὼς καὶ πλήρης βασιλικοῦ ἀξιώματος. 93. Τοιοῦτον ὁ Σοφ. ποιῶν αὐτὸν πολὺν τὸν οἶκτον καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ μέριμναν προκαλεῖ τῶν ἀκρατῶν προαισθανομένων τὴν οἰκτράν πτῶσιν αὐτοῦ. — Τὸ δράμα

τελεῖται ἐν Καδμείᾳ τῇ ἀκροπόλει τῶν Θηβῶν. Ἡ σκηνὴ παριστάνει τὴν πρόσοψιν τῶν ἀνακτόρων. Παρ' αὐτὰ ἦν ἄγαλμα (919) καὶ βωμὸς (16) τοῦ Λυκείου Ἀπόλλωνος.

1. Κάδμου τροφή] πολλάκις οἱ λαοὶ τιμῆς ἕνεκεν λέγονται τέκνα τοῦ ὕδρου τοῦ τῆς πόλεως· οἱ Ἀθηναῖοι λέγονται Κεκροπίδαι, Ἐρεχθεῖδαι, Θησεῖδαι, παῖδες Κραναοῦ. Αἶ. 202. OK. 1066. Καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐν 29 λέγεται «Καδμεῖον δῶμα». — τροφή] ἀφηρημένον ἀντὶ συγκεκριμένου. = θρέμματα, τρόφιμοι. Ἀντ. 344 «πόντου εἰναλίαν φύσιν» = ἰχθῦς. Εὐρ. Κύκλ. 188 «μηκάδων αἰγῶν τροφαί.» — πάλαι νέα] ἀγαπῶσιν οἱ τραγικοὶ τοιαύτας ἀντιθέσεις. OK. 148 «χίπτε σμικροῖς μέγας ὥρμουν.» Αἰσχ. Ἐπτ. 721 «πόνοι νέοι παλαιοῖσι συμμειγῆς καχοῖς.» — νέα] δηλοῖ οὐχὶ τὴν ἡλικίαν ἀλλὰ τὴν ἐποχὴν, εἰς ἣν οἱ προσαγορευόμενοι ἀνήκουσι κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Κάδμου. Ἡ λέξις ἐνταῦθα δὲν ἔχει σπουδαιότητά τινα, ἀλλ' ἐτέθη μόνον χάριν τῆς ἀντιθέσεως.

2. τίνας...θαάζετε] συνήθης τοῖς ἀρχαίοις βραχυλογία ἀντὶ τοῦ· τίνες εἰσὶν αἶδε αἱ ἔδραι, ἃς θαάζετε; Σημαίνει δέ· διὰ τί τάσδε τὰς ἔδρας κάθησθε; τί τῇδε κάθησθε; — θαάζω = κάθημαι. Παράγεται ἐκ

ἰκτηρίοις κλάδοισιν ἐξεστεμμένοι ;
 πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
 ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων.
 ἀγὼ δικαίων μὴ παρ' ἀγγέλων, τέκνα,
 ἄλλων ἀκούειν, αὐτὸς ᾧδ' ἐλήλυθα,
 ὁ πᾶσι κλεινὸς Οἰδίπους καλούμενος.

ρίζης θε τοῦ τίθημι, ὅπως τρέχω, τροχάζω. συγγενὲς πρὸς τὸ θάσσω (161) θακείν, θάκος, θῶκος, θῶκος. Αἰσχ. Ἰκετ. 579 «Ζεὺς ὑπ' ἄρχας οὔτινος θαάζων, οὔτινος ἄνωθεν ἡμένου.» Ἐμπεδοκλ. 18 «σοφίης ἐπ' ἄκροισι θαάζειν.» Ὑπάρχει καὶ θαάζω συγγενὲς τοῖς θαός, θέω σημαίνει κινῶ ἢ κινουμαι ταχέως. «Ὡστε τὸ ἔδρας θαάζετε = ἔδρας θάσσετε ἢ καθεζεσθε. Ἐσωτ. ἄντικ. OK. 1166 «τίς ἂν εἴη τήνδ' ὁ προσθακῶν ἔδραν.» Εὐρ. Ἡρακλ. M. 1214. Ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις καὶ κατωτέρω ἐν 13 ἡ λέξις ἔδρα δὲν σημαίνει τόπον ἀλλὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ καθήσθαι. Μετεχειρίσθη πληθυντικὸν ἔδρας, διότι πολλοὶ εἶναι οἱ καθήμενοι.—μοι] ἡθικὴ δοτικὴ.

3. Οἱ ἰκέται ἐκράτουν κλάδους δάφνης ἢ ἐλαίας ἐστεμμένους διὰ νημάτων ἐρίου λευκῶν. Αἰσχ. Εὐμ. 44 «ἐλαίας κλάδον ἐστεμμένον ἄργῆτι μαλλῶ.» Ἰλ. A 14 «στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν Ἀπόλλωνος.» Τοὺς κλάδους τούτους ἐκράτουν κατατεθειμένους ἐπὶ βωμοῦ, ὡς ἐνταῦθα, ἢ παρὰ ἀγαλμα. Ἐντεῦθεν ἐλάμβανον αὐτοὺς ἀποδεκτῆς γενόμενης τῆς ἱκεσίας (143), ἄλλως κατέλιπον ἀπερχόμενοι. Τοὺς ἐστεμμένους τούτους κλάδους ἐκάλουν στέμματα καὶ στέφη (913). ἄλλ' ἢ ἔννοια μετηνέχθη ἐπὶ τοὺς ἰκέτας, οἱ λέγονται ἐξεστεμμένοι (19) τ. ἔ. κεκοσμημένοι στέφεσι, ἢ στέμματ' ἔχοντες ἐν χερσὶ.

4. Καὶ πάλοι καὶ νῦν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ θεομηνιῶν καταφεύγομεν

εἰς λιτανείας. Θουκ. 2, 47, 3. «πρὸς ἱεροῖς ἰκέτευσαν.»—ὁμοῦ μὲν...ὁμοῦ δὲ] ἀναφορά.

5. Ὁ παῖς κατ' ἄρχας ἴν ἄσμα πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἀδόμενον ἢ πρὸς ἐξίλεωσιν, ὡς ἐνταῦθα, ἢ πρὸς εὐχαριστίαν διὰ γενόμενον ἀγαθόν. Ἰλ. A 472. X 391. Εἴτα ἐγένετο ἐμβατήριον ἢ ἐπινίκειον ἄσμα, καὶ ἔδδοτο καὶ πρὸς ἄλλους θεοὺς. Κυρίως δ' εἶναι ὄνομα τοῦ ἱατροῦ τῶν θεῶν. ὅρα 154. Τὰ ἐν 4, 5 προστέθησαν μὲν ὡς ἀπλῇ παρατήρησις, ἀποτελοῦσιν ὅμως μέρος τῆς ἡγουμένης ἐρωτήσεως.

6 ἐξ. ἀγῶ=ἄ ἐγώ. Τὸ ἄ ἀναφέρεται εἰς τὰ προηγούμενα οὐσιαστικά, τὴν ἔδραν τῶν παρόντων ἰκετῶν, καὶ τὰ θυμιάματα, παιᾶνας, στενάγματα ὅλης τῆς πόλεως. Σημαίνει δὲ : ὦν τὴν αἰτίαν.—μὴ] ἀνῆκει εἰς τὸ ἀκούειν.—Μόνον τὸ παρ' ἀγγέλων ἢ τὸ παρ' ἄλλων ἤρκει. Ἀλλ' ὁ λέγων θέλων νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἔκφρασιν συνῆψεν ἀμφοτέρω.—ἄλλων] ἐννοεῖται : ἢ παρ' ὁμῶν αὐτῶν.—Ὁ Οἶδ. προσαγορεύει τοὺς ἰκετεύοντας τέκνα καὶ παῖδας (58), διότι ἦσαν νεαροὶ τὴν ἡλικίαν, καὶ διότι ὁ βασιλεὺς εἶναι κοινὸς τῶν ὑπηκόων πατήρ.

8. Ἐν ἀρχῇ ἐκάστου δράματος τοῦ Σ. τὰ δρῶντα πρόσωπα ὀνομάζουσιν ἄλληλα, ἵνα οἱ θεαταὶ γινώσκωσι τίνες εἰσὶν οἱ δρῶντες. Ἀν δὲ αὐτὸς ὁ λέγων πρόκειται νὰ ὀνομάσῃ ἑαυτόν, χρειάζεται καὶ τινα προσθήκην, διότι ἄλλως τὸ ὄνομα εἶναι γνωστὸν τῷ πρὸς ὃν ἀποτεί-

ἀλλ', ὦ γεραιέ, φράζ', ἐπεὶ πρέπων ἔφυς
 πρὸ τῶνδε φωνεῖν, τίνι τρόπῳ καθέστατε,
 δέισαντες ἢ στέρξαντες; ὥς θέλοντος ἄν
 ἔμοῦ προσαρκεῖν πᾶν· δυσάλητος γὰρ ἄν
 εἴην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτεῖρων ἔδραν.

ΙΕΡΕΥΣ

ἀλλ', ὦ κρατύνων Οἰδίπους χώρας ἐμῆς,
 ὀρᾶς μὲν ἡμᾶς ἡλίκοι προσήμεθα
 βωμοῖσι τοῖς σοῖς· οἱ μὲν οὐδέπω μακρὰν

15

νεται· ΟΚ. 3 «τὸν πλανήτην Οἰδίπουν.» Οὕτως ἐνταῦθα λέγει πᾶσι κλειρός, ἵνα ἐγείρῃ τὴν εἰς αὐτὸν ἐμπιστοσύνην τῶν ἱκετῶν. Τὸ καλούμενος ὅμως προστεθὲν μετριάζει τὸν ἐν τούτῳ κόμπον.

9. γεραιέ] οὗτος ἦν ἱερεὺς τοῦ Διός (18).—πρέπων ἔφυς = πρέπει σοι φύσει, διὰ τὴν ἡλικίαν δῆλον ὅτι καὶ τὸ ἄξιωμα.—ἔφυς] ἐγεννήθης καὶ εἶσαι ἐπομένως, φύσει εἶσαι.

10. πρὸ] ἀντί, ἐπ' ὀνόματι.—τίτι...] ἐκ τοῦ φράζε ἐξαρθῶνται.—τίτι τρόπῳ=πῶς, διατί. "Οτι οὕτως ἐννοητέον ταῦτα δηλοῖ ἡ ἐπεξήγησις δέισαντες ἢ στέρξαντες.—τίνι τρόπῳ καθ.=τίς ὁ τρόπος τῆς ἔδρας ἐστὶν τ. ἔ. ποία ἐστὶν ἡ ἔδρα, ἡ αἰτία τῆς ἔδρας. "Ο,τι ἀορίστως πάντας τοὺς ἱκέτας ἠρώτησεν ὁ Οἶδ. ἐν 2, ἐρωτᾷ καὶ νῦν ἀλλὰ ἓνα ἐξ αὐτῶν, τὸν ἱερέα, καὶ ὠρισμένως διὰ τῶν μετοχῶν.

11. δέισαντες ἢ στέρξαντες] ἡ ἐννοια: ἔχετε ἔλθει ἀπλῶς ἐκ φόβου τινός τῃ με (ὠρισμένῃ) τινα ἐπιθυμίαν. Ἐρωτᾷ περὶ τῆς αἰτίας τῆς προκαλεσάσης τὴν ἱκεσίαν. Διὰ τοῦτο μετεχειρίσθη ἀόριστον. Δύο δὲ λόγοι ἠδύναντο νὰ προκαλέσωσι τὴν ἱκεσίαν, ἡ φόβος ἡ διότι ἐπεθύμησάν τι παρ' αὐτοῦ. Τὸ στέργω δὲν ἔχει ἐνταῦθα τὴν συνήθη αὐτοῦ ση-

μασίαν, ἀλλὰ =ἐπιθυμῶ, ποθῶ ΟΚ. 1094 «τὸν Ἀπόλλων στέργω μολεῖν.»—θέλοντος] αἴτιον τοῦ φράζε 9.

12. δυσάλητος] ἀναίσθητος πρὸς τὴν δυστυχίαν, ἀνάλητος.

13. τοιάνδε] παρὰ τραγικοῖς συστέλλεται ἡ οἱ ἐν τοῖς τοιοῦτο, τοιοῦτος, οἷος, ποιῶ καὶ ἐν τοῖς κυρίοις ὀνόμασι. Ἰλ. Ν. 275.—Τὸ μὴ παρὰ Σ. πάσχει πάντοτε συνίζησιν μετὰ τῶν οὐ, οὐχί, εἰδέναι, εἰδώς, ἀπό. ὅρα 555.—μὴ οὐ κατοικτ.] μετὰ ἄρνητικὴν κυρίαν πρότασιν κατὰ πλεονασμὸν ἄρνησεως ἡ μετοχὴ λαμβάνει μὴ οὐ ἀντὶ ἀπλοῦ μῆ. πρβλ. 221. ΟΚ. 360. Ἰσοκρ. 10, 47. Τοῦτο συχνότατον ἐπὶ ἀπαρεμφάτου. Ἐνταῦθα τὸ δυσάλητος περιέχει τὴν ἄρνησιν.

14. ἀλλὰ] ἐν ἀρχῇ λόγου δηλοῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸν λόγον τοῦ προειπόντος: ἐρωτᾷς τί θέλομεν· ἀλλὰ βλέπεις...Οὕτω καὶ 78, 82, 1478· Ξεν. Ἀναθ. 1, 7, 6. 2, 14.

15. ὀρᾶς μὲν...] τούτοις ἀντιστοιχοῦσι τὰ ἐν 19 «τὸ δ' ἄλλο...» Τὸ δεύτερον μέλος εἶναι ἀνεξάρτητον τοῦ ὀρᾶς.

16. βωμοῖσι τοῖς σοῖς=τοῖς βωμοῖς τοῖς πρὸ τῶν σῶν ἀνακτόρων. Ἐν 919 ἀναφέρεται βωμὸς Λυκείου Ἀπόλλωνος· τούτου ὁ βωμὸς συνήθως ὑπῆρχε πρὸ τῶν οἰκῶν τῶν εὐγενῶν, καθὼς καὶ τοῦ Ἑρκείου

πτέσθαι σθένοντες, οἱ δὲ σὺν γῆρα βαρεῖς
 ἱερῆς, ἐγὼ μὲν Ζηνός, οἶδε δ' ἠθέων
 λεκτοί· τὸ δ' ἄλλο φύλον ἐξεσ-τεμμένον
 ἀγοραῖσι θακεῖ, πρὸς τε Παλλάδος διπλοῖς
 ναοῖς ἐπ' Ἴσμηνοῦ τε μαντεῖα σποδῶ.
 πόλις γάρ, ὥσπερ καὺτὸς εἰσορᾶς, ἄγαν
 ἦδη σαλεύει κἀνακουφίσαι κἀρα
 βυθῶν ἔτ' οὐχ οἷα τε φοινίου σάλου,

20

Διὸς καὶ ἄλλων. Τὸ πληθυντικὸν βωμοῖσι δὲν ἀναγκάζει νὰ δεχθῶμεν πολλοὺς βωμούς· διότι δυνατόν νὰ ᾔναι ὁ ἀντί τοῦ ἐνικοῦ ποιητικὸς πληθυντικὸς, ὅρα 203. Κοκ. 67 —Εἰς τρία διακρίνει τοὺς ἰκέτας διὰ τῶν οἱ μὲν-οἱ δὲ-οἶδε δέ, ἥτοι εἰς παῖδας, εἰς γέροντας καὶ εἰς νεανίας.

17. Συχνὰ οἱ τραγικοὶ μεταφορικῶς τοὺς παῖδας νεοσσὸς λέγουσι. Τοῦτο ἐνταῦθα ἐξήνεγκε περιφραστικῶς· οἱ μὲν οὐδέπω μακρὰν πτέσθαι σθένοντες.—μακρὰν] ἐννοεῖται: ὁδὸν—πτέσθαι] ἀντί τοῦ βαδίσαι.—οἱ δέ...] κατὰ πληθυντικὸν πρὸς καθολίκευσιν, ἐνῶ περὶ ἐνὸς πρόκειται. ὅρα 16. —σὺν γῆρα β.] τὸ γῆρας, ἡ νόσος (313), ἡ λύπη, ἡ ζωὴ (612, 1523) θεωροῦνται κατὰ προσωποποιίαν ἀκόλουθοι τοῦ ἀνθρώπου. ὥστε=βαρεῖς ἅτε συνόντες τῷ γῆρα, ἡ σὺν γῆρα ὄντες τ. ἔ. γῆρας ἔχοντες καὶ αὐτῷ βαρεῖς ὄντες, ἡ βαρεῖς γῆρα ὡς σύνεισι. ὅρα Ἀντ. 172· OK 1663. Ἀνευ προσωποποιίας θὰ ἔλεγε γῆρα βαρεῖς, ὅτε τὸ γῆρα θὰ ἦτο ἀπλοῦν αἴτιον.

18. ἱερῆς] μόνον ἐν τῷ πρώτῳ ποδὶ συγχωρεῖται ἀνάπαιστος ἐκτὸς τῶν κυρίων ὀνομάτων. 20, 27, 41. 285. —ἐγὼ μὲν] ἐνταῦθα=ἐγωγε. Τὰ ἐγὼ μὲν Ζηνός κεῖνται παρενθετικῶς. —ἠθέων] ἡ θεοὶ ἐλέγοντο οἱ ἄγαμοι νεανίας, οἱ ἐλεύθεροι.

20 ἔξ. ἀγοραῖσι] τοπικὴ δοτική. 899, 1291, 1451. Ὅρα Κοκ. 132 α'.

Δύο ἀγοραὶ ἦσαν ἐν Θήβαις. Ἐν αὐταῖς διάφοροι θεοὶ (λ. χ. Ζεὺς, Ἑρμῆς) εἶχον ναοὺς ἢ βωμούς. Εἰς τούτους προσῆλθον οἱ Θηβαῖοι ἰκέται.—πρὸς τε Παλλ.] δηλ. καὶ παρὰ τοὺς ναοὺς τῆς Ἀθηνᾶς ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἱερῶν. Ἡ Ἀθηνᾶ πρώτη μνημονεύεται, διότι Ἀθηναῖος χάριν Ἀθηναίων γράφει. πρβλ. 159. Φαίνεται δ' ὅτι καὶ ἐν Θήβαις λίαν ἐτιμᾶτο· διὸ καὶ δύο ναοὺς εἶχε, τὸν τῆς Ὀγκείας Ἀθηνᾶς καὶ τὸν τῆς Ἰσμηνίας, ἡ κατ' ἄλλους τὸν τῆς Ἀλαλκομενίας καὶ Καδυείας. Ἦν δὲ ἡ Ἀθηνᾶ ἱαματική, διὸ ἐπωνομάζετο Ὑγίεια, Σώτειρα, Παιωνία. —Πρὸ τῆς νοτίας πόλεως παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἰσμηνοῦ ἐπὶ λόφου ἔκειτο τὸ Ἰσμηρίον ἥτοι ναὸς τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος διάσημος ἐπὶ μαντικῇ. Αἱ μαντεῖαι ἐκεῖ ἐγίνοντο δι' ἐμπύρων. πρβλ. Ἀντ. 1005 ἔξ. Διὸ λέγει μαντεῖα σποδῶ τ. ἔ. μαντεῖφ βωμῶ. —Ἰσμηνοῦ σποδῶ = τῇ παρὰ τὸν Ἰσμηνὸν σποδῶ.

23. Ἡ πόλις παραβάλλεται πρὸς ναυαγόν.—ἀνακουφίσαι] ἔλαβε γενικὴν ὡς χωρισμοῦ σηματικόν. Ὁ Ὀμηρος ἔχει τὸ ἀναδύομαι μετὰ γενικῆς. Ἰλ. Α 359. Ὀδ. Ε 337, Ὅρα 174.

24. ἐτ' οὐχ=οὐκέτι Τραχ. 161. —Μεταφορικῶς ἡ νόσος λέγεται σάλος· διετῆρσεν ὁμως ἐκ τῆς κυριολεξίας τὸ φοινίον.=τῆς θανατη-

φθίνουσα μὲν κάλυξιν ἐγκάρποις χθονός,
 φθίνουσα δ' ἀγέλαις βουνόμοις τόκοισί τε
 ἀγόνους γυναικῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς
 σκήψας ἐλαύνει, λοιμὸς ἐχθιστος, πόλιν,
 ὕφ' οὗ κενοῦται δῶμα Καδμείων, μέλας δ'
 "Αἰδης στεναγμοῖς καὶ γόοις πλουτίζεται
 θεοῖσι μὲν νῦν οὐκ ἰσούμενόν σ' ἐγὼ

25

30

φόρου νόσου.

25. Ἡ θεομηγία δὲν περιωρίσθη εἰς ἀπλοῦν λοιμὸν ἀλλ' ἐπέξετάθη καὶ εἰς ἀφορίαν γῆς καὶ ἀγονίαν γυναικῶν καὶ ζώων. Ἐν τούτοις ἡ εὐτυχία πάσης χώρας διὸ πολλὰ παρ' ἀρχαίοις ἀπαντᾷ εὐχὴ περὶ εὐτυχίας τούτων ἢ τούναντίον κατάρρα. Ἡροδ. III 65. Καὶ νῦν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμῶν γίνεται ὁμοία εὐχὴ. Τὴν ἐνταῦθα καὶ ἐν 168 ἐξ. περιγραφῇ τῆς θεομηγίας ὁ Σ. ἠντλησεν ἐκ τοῦ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον λοιμοῦ τῶν Ἀθηναίων. — Ἡ δοτικὴ πολλαχὺς δηλοῖ ἐκεῖνο ἐν ᾧ πράξις τις ἢ κατὰστασις καταφαίνεται. Ξεν. Κυρ. 4, 1, 8. «διεφθάρθαι ἐδόκει ταῖς γνώμας.» — κάλυξιν ἐγκάρποις] τοὺς πλήρεις κόκκων στάχεις λέγει.

26. ἀγέλαις βουνόμοις = βοῶν νεμομένων. Τὸ ἐπίθετον προῆλθεν ἐκ συνθέσεως οὐσιαστικοῦ καὶ μετοχῆς. 1103 «πλάκες ἀγρονόμοι» ἀγροῦ νεμομένου. Ἀντ. 1022 «ἀνδροφόρου αἵματος.» ἀνδρὸς φθαρέντος. Εὐρ. Βαχχ. 139. Ὅρ. 833. «αἷμα τραγοκτόνον, μητροκτόνον» OK. 1495 «βοῦθυτον ἐστίαν.»

27. Οἱ τόκοι κατὰ πρόληψιν λέγονται ἄγονοι, διότι τὰ γεννώμενα ἴσαν νεκρὰ ἢ οὐχὶ βιώσιμα. — ἐν σκήψας] τιμῆς. — Συνήθιστον οἱ ἀρχαῖοι νᾶ θεοποιῶσιν ὅτι ἐκάστοτε ἡσθάνοντο ἰσχυρῶς δρῶν, ἐτὸ κρατοῦν γὰρ πᾶν νομίζεται θεός» κατὰ Μένανδρον (4, 144) Διὸς δὲ Σ. τὸν

λοιμὸν φαντάζεται ὡς κακοποιὸν δαίμονα. 215. Ἦλ. 178 «χρόνος εὐμαρῆς θεός.» Ἡροδ. 8, 11 «δύο μεγάλους θεούς, πειθῶ τε καὶ ἀναγκαίην.» Σιμων. ἀποσπ. 7, 102 «λιμός δυσμενῆς θεός.» — πυρφόροι] φαντάζεται αὐτὸν δαῖδα πάλλοντα καὶ φλόγας ἤτοι καταστροφὴν σπείροντα. Τοῦτο δέ, διότι ὁ πυρετός ἐλέγετο πῦρ.

28. Τὸ σκήπτειν λέγεται κυρίως περὶ κεραυνοῦ. μεταφορικῶς δὲ καὶ περὶ παντὸς μεγάλου κακοῦ.

29. Ποιητικῶς ἡ πόλις ὅλη τῶν Θηβῶν λέγεται δῶμα Καδμείων. ὅρα 1. — Ὅπως ὁ Ὅμηρος λέγει «κῆρες μέλαιναί. κῆρες μέλανος θανάτοιο» οὕτως ὁ Σοφ. λέγει τὸν "Αἰδὴν μέλανα. — Οἱ ἄλλοι τραγικοὶ σπανίως, ὁ δὲ Σοφ. συχνὰ ἔχει ἐκθλιψιν ἐν τέλει στίχου, ὅταν στενωὺς ἢ ἐννοια πρὸς τὸν ἐπόμενον στίχον συναπτηται 332, 785, 791, 1184, 1224.

30. Ἐπιστεύετο, ὅτι αἱ ψυχαὶ ἀποχωριζόμεναι τοῦ σώματος θρηνοῦσι διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ζωῆς. Ἰλ. Π 856. — πλουτίζεται] ἀντίθετον τοῦ κενοῦται.

31 ἐξ. Ἡ σύνταξις: ἐγὼ καὶ οἶδες παῖδες ἐξόμεσθα, κρίνοντές σε οὐ μὲν ἰσούμενον θεοῖς, πρῶτον δὲ ἀνδρῶν. — Ἡ ἐννοια: ἤλθομεν ἰκέται πρὸς σέ διότι, ἂν καὶ δὲν εἴσαι θεός, εἴσαι ὁ πρῶτος τῶν ἀνδρῶν. διὸ ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ μᾶς σωτῇς ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ, ὅπως ἄλλοτε ἀπὸ

οὐδ' οὔδε παῖδες, ἐζόμεσθ' ἐφέστιοι,
ἀνδρῶν δὲ πρῶτον ἐν τε συμφοραῖς βίον
κρίνοντες ἐν τε δαιμόνων συναλλαγαῖς·

ὅς γ' ἐξέλυσας, ἄστν Καδυμείον μολῶν, 35
σκληρᾶς αἰοιδοῦ δασμόν, ὃν παρείχομεν,

καὶ ταῦθ' ὑφ' ἡμῶν οὐδὲν ἐξειδῶς πλέον

οὐδ' ἐκδιδαχθεῖς· ἀλλὰ προσθήκη θεοῦ

λέγει νομίζει θ' ἡμῖν ὀρθῶσαι βίον.

νῦν τ', ὦ κράτιστον πᾶσιν Οἰδίου κάρα, 40

τῆς Σφιγγός. Λίαν ἐξαίρεται διὰ τούτων ὁ Οἰδίπους, ἅμα δὲ καὶ διακαίολογεῖται ἢ πρὸς θνητὸν ἰκετεία.

32. ἐφέστιος] κυρίως=παρὰ τὴν ἐστίαν. Διότι συνήθεια ἦν τὸ πάλαι οἱ ἰκέται νὰ κάθηνται παρὰ τὴν ἐστίαν ἰκετεύοντες, ὡς ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τὴν τοῦ Ἀλκινόου, ὁ Θημιστοκλῆς παρὰ τὴν τοῦ Ἀδμήτου τοῦ Μολοσσῶν βασιλείας. Εἴτα ἡ λέξις ἔγεινε γενικωτέρα = παρὰ τὸν τῆς οἰκίας βωμόν.

33 ἐξ. συμφοραὶ βίον εἶναι αἱ συνήθειαι τοῦ βίου δυσχέρειαι, αἱ συντυχαίαι τὰ συναντήματα. — συναλλαγὰι δαιμόνων εἶναι αἱ ἐπίτηδες ἐκ θεῶν δυστυχίαι, αἱ ὑπὸ θεῶν ὠρισμέναι τύχαι, οἷα ἡ Σφιγξ καὶ ὁ νῦν λοιμός.

35. ὅς...] αἰτιολογία τῶν ἐπὶ τὸν Οἰδίποδα ἐλπίδων. — ἄστν] ἀπρόθετος αἶτ. διεύθυνσιν δηλοῦσα 434, 533, 637, 761 κ.ἀ.π. "Ορα Κοκ. 84.— μολῶν] περιέγει τινὰ ἔννοιαν ἀντιθέσεως: ἄν καὶ ἦσο ἔνεος.

36. Τὴν Σφιγγα λέγει αἰοιδὸν διότι τὸ αἰνίγμα αὐτῆς ἦν ἔμμετρον. Πρβλ. 130, 391, 1199. — Τοὺς Θηβαίους μὴ λύοντας τὸ αἰνίγμα ἡ Σφιγξ κατεβρόχθιζε. τὰ θύματα ταῦτα λέγει δασμόν.

37. ὑφ' ἡμῶν] ὅπως Οὐκ. 5, 2 «αἰσθόμενος ὑπ' αὐτομόλων.» δηλ. τὸ ἐξειδῶς εἶναι κατ' οὐσίαν παθη-

τικόν.—οὐδὲν ἐξειδῶς...] δηλ. περὶ τῆς φύσεως τοῦ αἰνίγματος. Τὸ μὲν ἐξειδῶς τυχαίαν πληροφορίαν, τὸ δὲ ἐκδιδαχθεῖς ἐπίτηδες διδασκαλίαν δηλοῖ. Ὁ Οἶδ. πρὸ τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος οὔτε κατὰ τύχην ἔμαθέ τι παρὰ τῶν Θηβαίων συντελοῦν εἰς τὴν λύσιν, οὔτε ἐπίτηδες ἐδιδάχθη τι. Ἀλλὰ τὰ θύματα τοῦ αἰνίγματος τί ἡδύναντο νὰ διδάξωσι τὸν Οἶδ.; οὐχὶ τὴν λύσιν, ἀλλὰ τὰς περὶ τὴν λύσιν προσπάθειας αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐβοήθουν τὸν Οἶδ.—πλέον] δηλ. τῆς σῆς γνώσεως.—"Ομοια λέγονται ἐν 397.

38. προσθήκη θεοῦ] = συνεργία, βοηθεία, τ. ἔ. συμβουλῇ.

39. Παρ' Αἰσχύλῳ καὶ Εὐριπίδῃ οὐδέποτε, παρὰ δὲ Σ. πολλάκις συστέλλεται ἡ λήγουσα τοῦ ἡμῖν καὶ ἡμῖν.

40. πᾶσι] δοτικὴ κρίσεως. 616, 902. Ἀντ. 904.—Συνεχίζει τὸν λόγον διὰ τοῦ νῦν τε, ὥσει τὰ ἀπὸ τοῦ στ. 35 μὴ ἦσαν αἰτιολογία, ἀλλ' ὥσει ὁ λόγος ἦν: τόν τε πρότερον βίον ἡμῖν ὥρθωσας, νῦν τε ὥρθωσον.—Οἰδίπου κάρα] ἡ κεφαλὴ ὡς τὸ σπουδαιότατον καὶ χαρακτηριστικώτατον τοῦ σώματος χρησιμεύει μετὰ γενικῆς κυρίου ὀνόματος εἰς περιφρασιν αὐτοῦ δηλωτικὴν ἀγάπης ἡ τιμῆς. 950, 1207, 1235. Ἡ καὶ ἄνευ γενικῆς Ἀντ.

ἵκετεύομεν σε πάντες οἶδε πρόστροποι,
 ἀλκὴν τιν' εὐρεῖν ἡμῖν, εἴτε του θεῶν
 φῆμιν ἀκούσας εἴτ' ἀπ' ἀνδρὸς οἴσθαι του·
 ὡς τοῖσιν ἐμπείροισι καὶ τὰς ξυμφορὰς
 ζώσας ὀρῶ μάλιστα τῶν βουλευμάτων.
 ἰθ', ὦ βροτῶν ἀριστ', ἀνόρθωσον πόλιν,
 ἰθ', εὐλαβήθηθ', ὥς σε νῦν μὲν ἦδε γῆ
 σωτῆρα κλήζει τῆς πάρος προθυμίας,
 ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μνηδαμῶς μεμνόμεθα
 στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον.

45

50

899, 915 «κασίγνητον κάρα.» Ἰλ.
 Θ 281 «Τεῦκρε, φίλη κεφαλή.»
 Ψ 94 «τίπτε μοι ἡθείη κεφαλή εἰ-
 λήλουθας;»

41. ἵκετεύομεν πρόστροποι] πλεο-
 νασμός. «ἱκέτης ἱκνούμαι» Φιλ. 470.

43. ἀκούσας] ἐννοεῖται: οἴσθαι.

44 ἐξ. ξυμφορὰς = ἀποβάσεις.
 Θουκ. 1, 140 «ἐνδέχεται τὰς ξυμ-
 φορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἥσσον
 ἀμαθῶς χωρῆσαι ἢ καὶ τὰς δια-
 νοίας τοῦ ἀνθρώπου.» — [ζώσας] ἀν-
 θηράς, εὐδοχιμούσας, ἀποβαινού-
 σας εἰς ἀγαθόν, ἐπιτυχεῖς. Πρβλ.
 482. — Ἡ φράσις: τοῖς ἐμπείροις αἱ
 ξυμφ. τῶν βουλ. ζῶσιν = αἱ βουλαὶ
 τῶν συνετῶν ἀγαθὴν ἔκβασιν ἔχουσι.

46. Ὁ ἱερεὺς νῦν σκοπεῖ νὰ
 δεῖξῃ, ὅτι ὁ Οἶδ. χάριν τοῦ ἰδίου
 συμφέροντος πρέπει νὰ συνδράμῃ
 τὴν πόλιν. τοῦτο τεχνικῶς λίαν ἐ-
 ξήνεγκεν· διότι τὸ τί κακὸν θὰ
 πάθῃ ἀμελῶν τῆς πόλεως δὲν εἶπε
 διαρρηδην, ἀλλ' ἀφῆκε νὰ μαντεύσῃ
 ὁ Οἶδ. ἐκ τοῦ πρώτου κώλου «ὡς
 ...προθυμίας.» διότι, ἐνῶ πρὸς ταῦτα
 τοιαῦτα ἐκτίθεισιν περιεμένετο:
 ὕστερον δὲ ὁλετήρᾳ σε νομίζῃ ἢ πό-
 λιν, εἰάν ἐπὶ σοῦ φθαρῇ, ἀντὶ τού-
 των ἐξεφράσθῃ ἡ πιώτατα καὶ λίαν
 κεκαλυμμένως εἰπὼν τὰ «ἀρχῆς... ὕ-
 στερον.»

47. εὐλαβήθητι] φρόντισον, δηλ.
 περὶ τῆς πόλεως.

48. τῆς προθυμίας] δηλ. τῆς πρὸς
 βοήθειαν τῆς πόλεως προθυμίας.
 Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ κλήζει. Οὕτω
 καὶ τὰ θαυμάζειν, εὐδαιμονίζειν,
 ἐπαιτεῖν κτ. λαμβάνουσι γενικὴν
 αἰτίου. Ὁ ἱερεὺς παραδεχόμενος,
 ὅτι ἔχει ὁ Οἶδ. τὴν δύναμιν τῆς
 σωτηρίας, ἐνδιατρίβει περὶ τὴν προ-
 θυμίαν, ἐλπίζων, ὅτι, ἂν ὑπάρχῃ καὶ
 αὕτη, ἡ πόλις σώζεται. Καὶ ὁ Οἶδ.
 ἀποκρίνεται, ὅτι προθύμως ἐνήργησε
 καὶ θὰ ἐνεργήσῃ.

49. μεμνόμεθα] περιεμένετο: μὴ
 ποιήσῃς ἡμᾶς μὴ μεμνησθαι ΟΚ.
 174 «ὦ ξεῖνοι μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ»
 = μὴ ἀδικήσῃτε με. Τρ. 801 «ἀλλὰ
 μ' ἐκ γε τῆσδε γῆς πόρθημεσον μηδ'
 αὐτοῦ θάνω» = μὴ ἐάτης με θανεῖν
 αὐτοῦ. Τὸ μεμνόμεθα ἔλαβε γενι-
 κὴν ἀρχῆς καὶ κατηγορημ. μετο-
 χὴν στάντες καὶ πεσόντες. — Ἡ ἐν-
 νοία: φυλάχθητι μήπως τῆς σῆς
 ἀρχῆς ἔχωμεν τὴν ἐξῆς ἐνθύμησιν,
 ὅτι σοῦ βασιλεύοντος ἐσώθημεν καὶ
 πάλιν κατεστράφημεν.

50. ἐς ὀρθόν] ὀρθῶς, οὕτως ὥστε
 νὰ ἤμεθα ὀρθοί. — Τὸ ὕστερον τῆς με-
 τοχῆς πεσόντες ὑπαγορεύει νὰ ἐν-
 νοήσωμεν πρότερον παρὰ τῇ με-
 τοχῇ στάντας.

ἀλλ' ἀσφαλεία τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.
 ὄρνιθι γὰρ καὶ τὴν τότε' αἰσίῳ τύχην
 παρέσχες ἡμῖν, καὶ τὰ νῦν ἴσος γενοῦ.
 ὥς εἴπερ ἄρξεις τῆσδε γῆς, ὥσπερ κρατεῖς,
 ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν.
 ὥς οὐδέν ἐστιν οὔτε πύργος οὔτε ναῦς
 ἔρημος ἀνδρῶν μὴ ξυνοικούντων ἔσω.

55

ΟΙΔ. ὦ παῖδες οἰκτροί, γνωτὰ οὐκ ἄγνωτά μοι
 προσήλθεθ' ἱμείροντες. εὔ γὰρ οἶδ', ὅτι
 νοσεῖτε πάντες, καὶ νοσοῦντες, ὥς ἐγώ

60

51. Ἐντόνως ἐπαναλαμβάνει τὰ ἐν 46. — ἀσφαλεία] τρόπον δηλοῖ. Ξενοφ. Κυρ. 5, 3, 47 «Κῦρος ἐπιμελεῖται τοῦτο ἐποίει.» πρβλ. Ἀντ. 162 «τὰ πόλεως ἀσφαλῶς θεοὶ ὥρθωσαν.»

52. Ἡ σύνταξις: τὴν τότε τύχην ὄρνιθι αἰσίῳ. Ἀλλ' αἱ λέξεις διεσταυρώθησαν, ὅπως 1245. Τρ. 1099 «τόν τε χρυσέον δράκοντα μῆλων φύλακα.» Ἡλ. 694 «τοῦ τὸ κλεινόν Ἑλλάδος Ἀγαμέμνονος στρατεύμ' ἀγείραντος.» 1110. — ὄρνιθι αἰσίῳ] ὑπὸ αἴσιον οἰωνόν τ. ἔ. ὑπὸ εὐτυχῇ τῶν θεῶν ὁδηγίαν. ΟΚ. 97 «πιστόν ἐξ ὁμῶν πτερόν.» Εὐρ. Ἰων. 1333 «ὑπ' οἰωνῶν καλῶν.»

53. παρέσχες, καὶ γενοῦ] παρατακτικῶς ἐξηγέθησαν, ἀντὶ τοῦ: ὥσπερ παρέσχες, οὕτω γενοῦ.

54. ἄρξεις, κρατεῖς] ἡμεῖς θὰ ἐπανελαμβάνομεν τὴν αὐτὴν λέξιν· ὁ ἀρχαῖος προετίμα τὴν ἐναλλαγὴν συνωνύμων χάριν ποικιλίας. 567, 637, 952. Τράγ. 456 «εἰ δέδοικας, οὐ καλῶς ταρβεῖς.» — εἴπερ ἄρξεις] ἂν θὰ ἐξακολουθήσης νὰ ἀρχῇς, ἂν θέλεις καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἀρχῇς.

55. ξὺν ἀνδράσιν] συγκρίνεται πρὸς τὸ κενῆς, καὶ ἀναπληροῖ ἐπιθετικὸν προσδιορισμὸν τοῦ γῆς: ἀνδροπληθοῦς. πρβλ. 310. Ἡλ. 61 «ῥῆμα σὺν κέρδει.» 1283 «ὄργαν

σὺν βοᾷ.» — κενῆς] ἐννοεῖται: ἀνδρῶν.

56. οὐδέν ἐστιν] οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει. — πύργος καὶ] δηλ. οὔτε χειρσαῖα οὔτε θαλασσία δυνάμεις. — καὶ] ὑπὸ τὸν Θηβαῖον ἐκφράζεται ὁ Ἀθηναῖος ποιητής: διότι αἱ νῆες τὴν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων ἀπετέλουν, οὐχὶ τῶν Θηβαίων.

57. μὴ ξυνοικούντων] πλεονάζουσα ἐπεξηγήσις τοῦ ἔρημος ἀνδρῶν. Ἀντ. 566 «τί γὰρ μόνῃ μοι τῇσδ' ἄτερ βιώσιμον.» — ἔσω] τίθεται καὶ ἐπὶ στάσεως ἐν τόπῳ. 1171, 1244, Αἴ. 105 «ἔσω θακεῖ.» — Οἱ τραγικοὶ τελευτῶσι συνήθως μακροῦς λόγους διὰ καθολικοῦ ἀξιώματος. 314 ἐξ. Ἀντ. 67.

58. γνωτὰ] κατ' αἰτιατικὴν ὡς ἐσωτερικὸν ἀντικ. τοῦ ἱμείροντες. = γνωτὸν ἱμερον. Ξεν. Ἀπομν. 2, 9, 4. «τὰ τοιαῦτα ἐπεμελεῖτο.» Κυρ. 3, 1, 4 «ἀνθρώπινα ἀμαρτεῖν.» — γνωτὰ κοινῇ ἄγνωτα] θετικῶς καὶ ἀρνητικῶς ἡ αὐτὴ ἐννοία πρὸς ἑμφασιν. 63, 1230, 1275, 1280.

59. ἐξ. νοσοῦντες] ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ: πάντες οὐ νοσεῖτε. Ἀλλ' ἀναχολούθως ἠκολούθησεν ἰσχυροτέρα ἐκφρασις: οὐκ ἔστιν ὅστις = οὐδεὶς, πρὸς δὲ τὸ οὐδεὶς καὶ ἑκαστος πολλάκις συνάπτεται πληθυντικῶς, ὅπως τὸ νοσοῦντες. Ξεν.

οὐκ ἔστιν ὑμῶν ὅστις ἐξ ἴσου νόσει. *καὶ ἐξ ἴσου νόσει*
 τὸ μὲν γὰρ ὑμῶν ἄλγος εἰς ἓν' ἔρχεται
 μόνον καθ' αὐτὸν κούδέν' ἄλλον· ἢ δ' ἐμὴ
 ψυχὴ πόλιν τε καὶ με καὶ σ' ὁμοῦ στένει.
 ὥστ' οὐχ ὑπὼ γ' εὐδοντά μ' ἐξεγείρετε·
 ἀλλ' ἴστε πολλά μὲν με δακρύσαντα δῆ,
 65 πολλὰς δ' ὁδοὺς ἐλθόντα φροντίδος πλάνοις.
 ἦν δ' εὖ σκοπῶν εὕρισκον ἴασι μόνην,
 ταύτην ἔπραξα· παῖδα γὰρ Μενουκίως
 Κρέοντ', ἑμαυτοῦ γαμβρόν, ἐς τὰ Πυθικά
 70 ἔπεμψα Φοίβου δώμαθ', ὡς πύθοιθ', ὅ τι
 δρῶν ἢ τί φωνῶν τήνδε ῥυσοίμην πόλιν.
 καὶ μ' ἤμαρ ἤδη ξυμμετρούμενον χρόνῳ

Ἑλλ. 2, 2, 3 «οὐδεὶς ἐκοιμήθη, τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες.»

60. ἔξ. Οἱ ἀκροαταὶ ἐν τοῖς ἀγαθῇ τῇ πίστει λόγοις τούτοις τοῦ Οἰδ. διέβλεπον, ὅτι ἡ γλώσσα λανθάνουσα ἔλεγε τάλιθῃ, ὅτι δηλ. ὄντως ἐνόσει μᾶλλον τῶν ἄλλων Θηβαίων, ὧν ἀναγκασ καὶ μισαιφόνος.

62 ἔξ. ὑμῶν] ἐνισχυόμενον ὑπὸ τῆς μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ θέσεως ἰσοῦται πρὸς τὸ ὑμέτερον. — εἰς ἓν' ἔρχεται] περὶ ἓνα γίγνεται τ. ἔ. ἕκαστος ὑμῶν λυπεῖται δι' ἓνα, δι' ἑαυτὸν μόνον καὶ δι' οὐδέναν ἄλλον. Διότι ὁ ἰδιώτης δὲν φροντίζει περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. — κούδέν' ἄλλον] ἐννοεῖται πρὸ αὐτοῦ ἡ εἰς.

64. σέ] πάσχει ἐκθλιψιν, ἃν καὶ ὀρθοτονεῖται. 332. OK. 800. Πρβλ. τὴν ἐκθλιψιν τοῦ σά 329. = τὰς ὑποθέσεις ἐκάστου ὑμῶν πλὴν τῶν καθολικῶν τῆς πόλεως.

65. ὑπὼ εὐδοντα] πλεονασμὸς 344. Φιλ. 225. OK. 1625 «ὄκνω, φόβω δέισαντες.» Τρ. 176 «φόβω ταρβούσαν.» Ἀντ. 394 «δι' ὄρκων ἀπώμωτος» 427 «γόοισιν ἐξώμωξεν»

= βαθέως κοιμώμενον τ. ἔ. ἀπρακτοῦντα, ἀδρανοῦντα. Οὕτω παρ' ἡμῖν τὸ κοιμῶμαι.

67. Εἰκονικὴ ἔκφρασις τῶν ἀσταθῶν καὶ ἀβεβαίων περιπλανήσεων τῆς σκέψεως. Ἡ ἐννοία: πολλὰς ὁδοὺς θεραπείας ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ περιπλανήθην. τ. ἔ. πᾶσαν δυνατὴν μέθοδον ἤτοι τρόπον θεραπείας ἀνελογίσθην. — φροντίδος πλάνοις] πρβλ. 727 «ψυχῆς πλάνημα.» — πλάνοις] τροπικὴ δοτικὴ τοῦ ἐλθόντα. ἤλθον πλάνοις = ἤλθον πλανώμενος. Τὸ πλάνος ἕτερος τύπος τοῦ συνηθεστέρου πλάνη.

71. Πυθικά... πύθοιτο] λέξεις δαιμόνιοι μὲν ἑτερόσημοι δὲ παρακείμεναι ἀποτελοῦσι τὴν λεγομένην παρήχησιν. 603. Ἀντ. 973 «ἀλαδὸν ἀλαστόροισιν.» Αἴ. 55. 308. — Πυθικά δώματα] ποιητικὴ δήλωσις τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δελφοῖς, οἱ τὸ πάλαι ἐλέγοντο Πυθῶν. Ἰλ. Β 519.

72. Ἡ ἐννοία: διὰ τίνων πράξεων ἢ λόγων. — ῥυσοίμην] πλαγ. εὐχτική. Τὸ ῥύομαι κυρίως = ἔλκω πρὸς ἑμαυτόν, ὅθεν = σώζω.

73 ἔξ. Ἡ σύνταξις: Κρέων λυ-

λυπεῖ, τί πράσσει· τοῦ γὰρ εἰκότος πέρα
ἄπεστι, πλείω τοῦ καθήκοντος χρόνου.

75

ὅταν δ' ἵκηται, τήνικαυτ' ἐγὼ κακὸς
μὴ δρῶν ἂν εἶην πάνθ', ὅς ἂν δηλοῖ θεός.

ΙΕΡ. ἀλλ' εἰς καλὸν σύ τ' εἶπας οἶδε τ' ἀρτίως

Κρέοντα προσστείχοντα σημαίνουσί μοι.

ΟΙΔ. ὦναξ Ἀπόλλων, εἰ γὰρ ἐν τύχῃ γέ τω
σωτῆρι βαῖνι, λαμπρὸς ὥσπερ ὄμματι.

80

ΙΕΡ. ἀλλ' εἰκάσαι μὲν, ἡδύς· οὐ γὰρ ἂν κάρα

πεῖ με ξυμμετρούμενον ἡμᾶρ (τόδε τῷ καθήκοντι) χρόνῳ. — ἡμᾶρ] = τόδε ἡμᾶρ, τὴν σημερινὴν ἡμέραν π. ἔ. τὸν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Κρέοντος χρόνον, τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ. — χρόνῳ] π. ἔ. τῷ καθήκοντι χρόνῳ, (75) τῷ ἀπαιτού- μένῳ διὰ τὸ ταξείδιον. — λυπεῖ] βρα- χυλογικῶς εἴρηται. = με λυπεῖ ὥστε ἔρωτῶ, τί κάμνει. 155. Αἷ. 794 «ὥστε μ' ὠδίνειν τί φῆς». Ἄν τις τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας τοῦ Κρέον- τος συγκρίνῃ πρὸς τὸν χρόνον, ὃν ἀπαιτεῖ ἡ ἀποδημία εὐρίσκει, ὅτι ὁ πρῶτος εἶναι μείζων τοῦ δευτέρου διὸ ἀνήσυχος ἔρωτῶ, τί κάμνει. — Ἡ δὴ λῶσις τῆς εἰς Δελφούς ἀποστο- λῆς τοῦ Κρέοντος καὶ ἡ ἀδημονία ἐπὶ τῇ βραδύτητι τῆς ἐπανόδου αὐ- τοῦ φυσικώτατα προπαρασκευάζουσι τὴν εὐθύς εἴσοδον αὐτοῦ.

74 ἔξ. τοῦ εἰκότος πέρα] εἶναι οὐδ. γένους. = δ' εἰκός ἐστι. Ἀνα- πτύσσεται ὑπὸ τῶν «πλείω (χρόνον) τοῦ καθήκοντος χρόνου.» πρὸλ. 57

76. Ἡ σύνταξις: κακὸς ἂν εἶην, μὴ δρῶν (= εἰ μὴ δρώην) πάντα, ὅσα...

78. εἰς καλὸν] ἐπιρρηματικὴ φρά- σις. Προσδιορίζει τὸ εἶπας καὶ ση- μαίνει. = εἰς καλὴν ὥραν, εὐκαί- ρως, διότι ἀκριβῶς τώρα φαίνεται ὁ Κρέων. 1416. Αἷ. 1168 «εἰς αὐτὸν καιρὸν πάρεισιν.» Πλ. Μένων. 90 α

«εἰς καλὸν ἡμῖν παρεκαθέζετο.» Εὐθύδ. 275 β. «σφῶ ἤκετον εἰς κάλλιστον.» — οἶδε] τινὲς τῶν πρὸς τὴν ἀριστερὰν θύραν ἰκετῶν παίδων, οἱ διὰ χειρονομίας ἐδειξαν τὸν ἐρ- χόμενον. Οὗτοι εἶδον πρῶτοι τὸν Κρέοντα, καὶ ὡς ὀξυδερκέστεροι, καὶ διότι ὁ ἱερεὺς προσεῖχεν εἰς τὸν Οἶδιπον.

80 ἔξ. Ἐκ Δελφῶν ἔρχεται ὁ Κρέων φέρων τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπό- κρισιν, ἡ ὁποία μέλλει νὰ κρίνῃ περὶ τῆς τύχης τῶν Θηβῶν. Διὰ τοῦτο τὸν Ἀπόλλωνα ὁ Οἶδ. ἐπικαλεῖται. — εἰ γὰρ = ἔθε. — ἐν τύχῃ = μετὰ τύχης, σὺν τύχῃ. — σωτῆρι] οὐσια- στικὸν ἐπιθετικῶς κείμενον. 143. ΟΚ. 1259 «γέρον πινος.» Τὸ ἀρ- σενικὸν κεῖται ἀντὶ τοῦ σώτειρα. Φιλ. 1470 «νύμφαις ἐπευξάμενοι σωτῆρας ἰκέσθαι.» Ἀντ. 1074 «λω- βητῆρες Ἑρινύες.» Ὅρα Κοκ. 36. — Ὁ λόγος πλήρης: ἐν τύχῃ (οὕτω) σωτῆρι, ὥσπερ (βαίνει) λαμπρὸς ὄμ- ματι.

82 ἔξ. εἰκάσαι] ἀπολύτως κεῖται Ἡ τοιαύτη ἀπορέματος λαμβάνει συνήθως ὥς: ὡς ἐστὶν εἰκάσαι. Ὅρα Κοκ. 256 β. — ἡδύς] ἐννοεῖται βαί- νει. Συνήθως ἔχει ἐνεργητικὴν ση- μασίαν: χαροποιῶς· ἀλλ' ἐνταῦθα = ἡδόμενος, γηθόσυνος, ὅτε ἡδεις λόγους φέρων. — οὐ γὰρ ἂν εἴρεται] ἐν- νοεῖται: εἰ μὴ ἡδύς ἔβαινε. — πολυ-

πολυστεφής ὧδ' εἶρπε παγκάρπου δάφνης.
 ΟΙΔ. τάχ' εἰσόμεσθα· ξύμμετρος γὰρ ὥς κλίνειν.
 ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα, παῖ Μενοικέως,
 τίν' ἡμῖν ἥκεις τοῦ θεοῦ φήμιν φέρων;

ΚΡΕΩΝ

ἔσθλ' ἄν· λέγω γὰρ καὶ τὰ δύσφορ', εἰ τύχοι
 κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα, πάντ' ἂν εὐτυχεῖν.

ΟΙΔ. ἔστιν δὲ ποῖον τοῦπος; οὔτε γὰρ θρασὺς

στεφής] ὡς πλησμονῆς σημαντικὸν ἔλαβε γενικὴν. Ἡλ. 895 «περιστεφῇ ἀνθέων.» Ὀδ. Β 431 «κρατῆρας ἐπιστεφείας οἴνοιο.» — παγκάρπου] τὸ πᾶς ἐν συνθέσει ἀναπληροῦ τὸ πολὺς. Ἡλ. 635 «θύματα πάγκαρπα.» 105 «παφεγγεῖς ἄστρων ῥιπάς.» Τραχ. 50 «πανδάκρυτ' ὀδύρματα.» Ἡ δάφνη τοῦ Κρ. ἦν πλήρης καρποῦ· διότι κατ' ἐξοχὴν πολὺκαρπος ἐλέγετο ἢ τῶν Δελφῶν ἱερὰ δάφνη. Ἐννοητέον οὐχὶ τὴν πικροδάφνην ἢ ῥοδοδάφνην, ἀλλὰ τὸ δένδρον δάφνην, τὴν ἄλλως παρ' ἡμῖν βάζαν, ἐξ ἧς τὰ δαφνοκούκωτα καὶ τὸ δαφνόλαδον. — Ὁ φέρων χαρμόσυνον ἀγγελίαν ἤρχετο ἐστεφανωμένος· ὁ δὲ χαρμόσυνον μαντείαν φέρων ἀπὸ μαντείου, ἐκοσμεῖτο κλάδοις τοῦ δένδρου τοῦ ἐρωτηθέντος θεοῦ, ὡς ἐνταῦθα δάφνης τοῦ Ἀπόλλωνος. Εὐρ. Ἰπκ. 806. Τοῦναντίον ὁ Ἐενοφῶν μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ, ὅτε ἐστεμμένος ἔθυσ, καὶ ὁ Θησεύς τὴν αὐτοκτονίαν τῆς Φαίδρας ἀπὸ Δελφῶν ἐρχόμενος ἀφείλοντο τὸν στεφανόν.

84. εἰσόμεσθα] θὰ μάθωμεν καὶ δὲν θὰ κάμνωμεν εἰκασίας (εἰκάσαι 82). — ξύμμετρος] ἐν συμμέτρῳ ἀποστήματι, ἱκανῶς πλησίον, ὥστε ἀκούειν.

85. Πληθώρα προσφωνήσεων ὀφειλομένη εἰς τὴν συγκίνησιν τοῦ προσφωνοῦντος. Ἀντ. 1. — ἄναξ] οὐ

μόνον τοὺς βασιλεῖς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιστήμους τῶν πολιτῶν ἐκάλουν κοιρανίδας καὶ ἀνακτας. Ἀντ. 940. 988. — κήδευμα = κηδεστής. Συχνὰ παρὰ τραγικοῖς τίθενται ἀφηρημένα ἀντὶ συγκεχυμένων καὶ ἰδιῶν τὰ εἰς μαθηματικά. 128 τυραννίς = τύραννος. Ἀντ. 756 γυναικὶς δούλευμα. 568 νυμφεῖα = νύμφη.

87. ἔξ. Ὁ Κρ. συνετὸν ἐνόμιζε τὴν κατ' ἰδίαν τῷ Οἰδίπῳ ἀνακοίνωσιν τοῦ χρησμοῦ, ἵνα μὴ ὁ ἔνοχος τεχνασθῇ τι πρὸς κάλυψιν τῆς ἐνοχῆς. Διὸ ἀορίστως ἀπεκρίθη καὶ οὐχὶ τὸν χρησμὸν ἀλλὰ τὴν περὶ τοῦ χρησμοῦ κρίσιν (λέγω) αὐτοῦ ἐξέφρασε. Ὡσεὶ δ' ἠρωτήθη ποῖαν, ἀπεκρίθη ἐσθλὴν, ἵνα εὖ φημις ἀρχὴ τοῦ λόγου γείνη. Ἐνῷ δὲ ὁ χρησμὸς ἐπέβαλλε τοῖς Θηβαίοις δύσκολον ἔργον (δύσφορα), τὴν ἀνακάλυψιν καὶ τιμωρίαν τοῦ φονέως τοῦ Λαῖου, ὅμως ὁ Κρ. λέγει αὐτὸν ἀγαθόν, διότι ἐπαγγέλλεται ἀγαθὸν τέλος, τὸ τέλος τοῦ λοιμοῦ. τὸ δ' ἀγαθὸν τέλος τῶν πραγμάτων ἐξαλείφει τὴν μνήμην πάσης προὑπαρξάσης λύπης. — κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα = κατορθωθέντα.

89 ἔξ. τὸ ἔπος] αὐτὴ ἡ ἀπάντησις τοῦ θεοῦ, αὐτὸς ὁ χρησμός κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν (λέγω) τοῦ Κρ. — θρασὺς = θαρρῶν. — οὐν] ἀνήκει εἰς ἀνρότερα τὰ ἀρνητικά. ὅμοιον τὸ εἶτε — εἶτε οὐν. — προδεῖσας εἰμὶ] 1146. 580.

οὐτ' οὖν προδείσας εἰμὶ τῷ γε νῦν λόγῳ.

96

ΚΡ. εἰ τῶνδε χρήξεις πλῆσιαζόντων κλύειν,
ἔτοιμος εἵπειν, εἴτε καὶ στείχειν ἔσω.

ΟΙΔ. ἐς πάντας αὖδα· τῶνδε γὰρ πλέον φέρω
τὸ πένθος ἢ καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι.

ΚΡ. λέγοιμ' ἄν, οἳ' ἤκουσα τοῦ θεοῦ πάρα.
ἄνωγεν ἡμᾶς Φοῖβος ἐμφανῶς ἀναξ
μίασμα χώρας, ὥς τεθραμμένον χθονὶ
ἐν τῇδ', ἐλαύνειν μηδ' ἀνῆκεστον τρέφειν.

95

ΟΙΔ. ποίῳ καθαρυῶ; τίς ὁ τρόπος τῆς ξυμφορᾶς;

Τῆς πρὸ ἧς ἔννοια: πρὶν ἀκούσω τὸν
χρησμὸν αὐτόν. — τῷ νῦν λόγῳ]
αἴτιον.

92. ἔτοιμος] καὶ ἄνευ τοῦ ἐγὼ
ἐννοεῖται πολλάκις παρ' αὐτῷ τὸ
εἰμί. — εἴτε...] τὸ πλήρες: εἴτε χρή-
ξεις στείχειν ἔσω, ἔτοιμός εἰμι καὶ
στείχειν ἔσω. Κατὰ ταῦτα ὁ Κρ. δὲν
εἶναι ἔνοχος ἐπὶ τῇ δημοσιεύσει τοῦ
χρησμοῦ.

93 ἐξ. Ἀξίως τοῦ βασιλικοῦ ἥθους
δημοσίᾳ φράζειν κελεύει· ἅμα δ'
ἐπεὶ οὐδὲν ὑποπτεύει περὶ ἑαυτοῦ.
Αὕξει δ' ὁ ποιητὴς τὸ εὐνοϊκὸν ἥθος
τοῦ Οἰδίποδος, ἵνα ὕστερον, αὐτοῦ
ἀναφαινομένου σίτιου τῶν κακῶν,
αὕξοιτο ὁ ἔλεος. — ἐς πάντας] τὸ λέ-
γειν καὶ τὰ ὅμοια λαμβάνουσι τὴν
εἰς μετὰ ἔννοιαν πλήθους: εἰς τὸ πλη-
θος, τὴν βουλὴν, τὸν δῆμον, τὴν στρα-
τιάν, τὴν πόλιν, ὅμᾳς τὸ μέσον. —
τῶνδε] καὶ εἰς τοῦτο ἀνήκει ἡ περὶ.
Ἡ σύνταξις: περὶ τῶνδε γὰρ πλέον
φέρω τὸ πένθος ἢ καὶ περὶ τῆς ἐ-
μῆς ψυχῆς. — πλέον φέρω τὸ π.] τὸ
πλέον εἶναι κατηγορ.: τὸ πένθος, ὃ
φέρω, εἶναι μεγαλείτερον — καὶ] ἐπι-
δοτικὸς εἰς μεῖζον.

95. λέγοιμ' ἄν] εἰμυροῶ νὰ εἴπω,
θὰ εἴπω, ἀφοῦ οὕτω θέλεις. Ἡ εὐ-
χτικὴ μετὰ τοῦ ἄν εἶναι πολλάκις
ἡπιωτέρα ἔκφρασις τῆς προστακτι-
κῆς μὲν ἐπὶ ἑβ' προσώπου (Ἡλ.

1491 χωροῖς ἄν εἴσω) τοῦ μέλλον-
τος δ' ἐπὶ πρώτου, ὡς ἐνταῦθα.

96 ἐξ. Ἐνταῦθα ὀρίζεται ὁ σκο-
πὸς τοῦ δράματος, ἡ ἀνακάλυψις
καὶ τιμωρία τοῦ φονέως τοῦ Λαῖου.
— ἐμφανῶς = σαφῶς (106). Τοῦτο
παρὰ τὴν συνθήκειαν τοῦ μαντείου, οὐ-
αὶ ἀποκρίσεις ἴσαν σκοτειναὶ καὶ δι-
φορούμεναι. — Ὁ Κ. δὲν ὀνομάζει ἀ-
μέσως τὸν Λαῖον, οὐδ' ἀναφέρει πᾶσαν
τὴν ἐντολήν τοῦ θεοῦ· διότι ὁ ποιη-
τὴς ἠθέλησε νὰ ἐκτεθῶσι ταῦτα οὐχὶ
ἀφηγηματικῶς ἀλλ' ἐν στιχομυθίᾳ,
ἐχούσῃ μεῖζω ζωηρότητα.

97. Ἐπίστευον οἱ ἀρχαῖοι, ὅτι ὁ
ὀπωσδήποτε μιὰς μετέδιδε τὸ
μίασμα πρὸς πάντας τοὺς κοινω-
νοῦντας πρὸς αὐτόν, καὶ ὅτι μόνον
δι' ὠρισμένου τινὸς καθαρμοῦ ἴτο
δυνατὸν νὰ ἐξαγνισθῇ. μιὰς μά-
λιστα ἢ ὁ φονεὺς, καὶ ἐξ αὐτοῦ
ἐμεινέτο ὅλη ἡ κοινωνία ἐν ἧς ἐξη-
πρὸς ἐξαγνισμὸν ἀπῆτειτο ἡ τιμω-
ρία τοῦ φονέως. — ὡς τεθρ. χθ. ἐν
τῇδ'] ἡ ἔννοια: ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ
ἠυζήθη καὶ δὲν ἴλθεν ἀρτίως ἐξωθεν.

98. ἀνῆκεστον] κατὰ πρόληψιν
κατηγ. = τρέφειν, διατηρεῖν ὥστε
ἀνῆκεστον γενέσθαι.

99. ποίῳ καθ.] ἐννοεῖται: ἄνω-
γεν ἡμᾶς ἐλαύνειν. Ὁ Οἰδ. περὶ
τῆς σωτηρίας φροντίζων ἐρωτᾷ πρῶ-
τον περὶ τοῦ τρόπου αὐτῆς, καὶ εἶτα

- KP. ἀνδρῆλατοῦντας ἢ φόνῳ φόνον πάλιν 100
 λύνοντας, ὥς τόδ' αἶμα χειμᾶζον πόλιν.
- OID. ποίου γὰρ ἀνδρὸς τήνδε μινύει τύχην ;
- KP. ἦν ἡμῖν, ὦναξ, Λαίος ποθ' ἡγεμῶν
 γῆς τῆσδε, πρὶν σὲ τήνδ' ἀπευθύνειν πόλιν.
- OID. ἔξοιδ' ἀκούων· οὐ γὰρ εἰσεῖδόν γέ πω. 105
- KP. τούτου θανόντος νῦν ἐπιστέλλει σαφῶς
 τοὺς αὐτοέντας χειρὶ τιμωρεῖν τινα.
- OID. οἱ δ' εἰσὶ ποῦ γῆς; ποῦ τόδ' εὐρεθήσεται
 ἶχνος παλαιᾶς δυστέκμαρτον αἰτίας;
- KP. ἐν τῇδ' ἔφασκε γῆ· τὸ δὲ ζητούμενον 110
 ἄλωτόν, ἐκφέυγει δὲ τάμελούμενον.
- OID. πότερα δ' ἐν οἴκοις ἢ 'ν ἀγροῖς ὁ Λαίος

περὶ τοῦ μιάσματος.—ὁ τρόπος] ἡ ποιότης, τὸ εἶδος, ἡ φύσις. Εὐρ. Φοιν. 390 «τί τὸ στέρεσθαι πατρίδος; τίς ὁ τρόπος αὐτοῦ;»—*ξυμφορᾶς*] δυστυχίας, ἥται μιάσματος.

100. Ὁ Κ. ἀποκρίνεται εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν, ἡμιτελὴς δὲ εἰς τὴν δευτέραν. Διὸ αὕτη ἐπὶ αλαμβάνεται ἐν 102.—Τὰς μετοχὰς συναπτέον πρὸς τὸ ἐννοούμενον: ἄνωγεν ἡμᾶς ἐλαύνειν.—*λύοντας*] ἐπανορθῶ, πληρώνω, ἐπομένως ἐξαγνίζω.—*τόδε*] ἀναφέρεται εἰς τὸ *φόνον* καὶ εἰς τὰ ἐν 97.—ὡς *χειμᾶζον*] ἀπόλυτος αἰτιατική. *χειμᾶζω*=κατατρύχω διὰ θυέλλης, κατατρύχω.

102. Βραχυλογία συνήθης: ποίου γὰρ ἀνδρὸς ἐστὶν ἡδε ἡ τύχη ἣν μινύει;—*μινύει*] ὁ Ἀπόλλων.

103. Περιεμένομεν: Λαίου, δὲ ἱν ἡμῖν ἡγεμῶν. Ἀλλ' ὁ Κ. ἤρξατο τῆς ἐκθέσεως τῶν πρὸ τοῦ δράματος ἀφηγηματικῶς, χωρὶς νὰ πιστεῦῃ βέβαια, ὅτι τῷ Οἰδ. ἱν ἄγνωστος ὁ προκάτοχος αὐτοῦ. τοῦτο καὶ ὁ Οἰδ. ἐν 105 δηλοῖ.

105. Ἀκούων] κατ' ἐπανάληψιν μέχρι τοῦδε ἀκούων.—*οὐπω*] συχνὰ παρ' Ὀμήρῳ, σπανίως δὲ παρὰ

τραγικοῖς (Ἦλ. 403)=οὐδαμῶς.

106 *ἐξ. ἐπιστέλλει*] ὁ Ἀπόλλων.—*σαφῶς*] 96.—*χειρὶ*] προσδ. τοῦ τιμωρεῖν.—*τιμωρεῖν*] κείται ἀντὶ τοῦ μέσου τιμωρεῖσθαι. 140. Δυσ. 13, 41 καὶ 42 «τιμωρεῖν Ἀγόρατον ὡς φονέα ὄντα.» Καὶ ἄλλων ῥημάτων τὸ ἐνεργητικὸν ἔχει πολλάκις ὁ Σοφ. ἀντὶ τοῦ μέσου. 519 *φέρειν*.—*τινα*]=ἡμᾶς. Α. 1138 «τοῦτ' εἰς ἀνίαν τοῦπος ἔρχεται τι.» Ε. Ἀν. 3, 4, 40 «ὦρα βουλευέσθαι πῶς τις τοὺς ἀνδρας ἀπελᾶ.»

108 *ἐξ. τόδ' ἶχνος*] τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὑποδεικνυόμενον ἀλλὰ μὴ καθοριζόμενον.—*αἰτίας*] ἁμαρτήματος, ἐγκλήματος.

110. *ἔφασκε*] ἐννοεῖται: εἶναι τοὺς αὐτοέντας.

112 *ἐξ. Οἱ πρόλογοι διδάσκουσι τὸν ἀκροατὴν τὰ πρὸ τῆς ὑποθέσεως τοῦ δράματος γινόμενα.* Τοῦτο ὁ μὲν Εὐρ. ἀπεργάζεται διὰ λόγου ἀφηγηματικοῦ ὁ δὲ Σοφ. διὰ διαλόγου, ὅπως καὶ ἐνταῦθα· ἀδιαφορεῖ δέ, ἂν τὸ πρᾶγμα ἐξεταζόμενον καθ' ἑαυτὸ καὶ ἀσχετῶς πρὸς τὸν ἀκροατὴν περιέχει τι τὸ ἀπίθανον, ὅτι ὁ διάδοχος τοῦ Λαίου, ὁ ἀνὴρ

- ἢ γῆς ἐπ' ἄλλης τῷδε συμπίπτει φόνω ;
 ΚΡ. θεωρός, ὡς ἔφασκεν, ἐκδημῶν, πάλιν
 πρὸς οἶκον οὐκέθ' ἵκεθ', ὡς ἀπεστάλη, 115
 ΟΙΔ. οὐδ' ἄγγελός τις οὐδὲ συμπράκτωρ ὁδοῦ
 κατεῖφ', ὅτ' τις ἐκμαθὼν ἐχρήσατ' ἄν ;
 ΚΡ. θνήσκουσι γάρ, πλὴν εἰς τις, ὅς φόβῳ φυγῶν,
 ὧν εἶδε, πλὴν ἓν, οὐδὲν εἶχ' εἰδῶς φράσαι.
 ΟΙΔ. τὸ ποῖον ; ἓν γάρ πόλλ' ἄν ἐξεύροι μαθεῖν, 120
 ἀρχὴν βραχείαν εἰ λάβοιμεν ἐλπίδος.
 ΚΡ. ληστὰς ἔφασκε συντυχόντας οὐ μᾶ

τῆς Ἰοκάστης, ὁ ἐπὶ τσαυτὰ ἔτη βασιλεὺς τῶν Θηβῶν παρίσταται ἀγνοῶν τὰ κατὰ Λαίον. Ὁ Ἀριστοτέλης καταδικάζων πᾶν ἀπίθανον ἐπιτρέπει αὐτό, ἂν κεῖται ἐκτός τῆς ὑποθέσεως τῆς τραγωδίας, λέγων «μάλιστα μὲν μηδὲν ἔχειν ἄλογον (χρὴ τὴν τραγωδίαν), εἰ δὲ μὴ, ἔγω τοῦ μυθεύματος, ὥσπερ Οἰδίπους (ἔχει ἄλογον) τὸ μὴ εἰδέναι, πῶς ὁ Λαῖος ἀπέθανεν, ἀλλὰ μὴ ἐν τῷ δράματι.» (Ποιητ. 24.) Καὶ ἄλλως ὁ μὴ δικαιολογεῖται τὸ πρᾶγμα· μετὰ πάροδον δηλ. τοσούτων ἐτῶν ὁ Οἶδ. ἀσθενῶς ἐνεθυμεῖτο τὰ κατὰ Λαίον· ὥστε φυσικὸν εἶναι νῦν, ὅτε ὀφείλει νὰ ἐξιγιάσῃ αὐτά, νὰ ζητήσῃ πᾶσαν σχετικὴν λεπτομέρειαν. Ὅτι δὲ εὐθὺς μετὰ τὸν φόνον τοῦ Λαίου οὐδεμία περὶ αὐτοῦ ἔρευνα ἐγένετο, ἐπαρκῶς δικαιολογεῖται διὰ τῆς Σφιγγός, ἡ ὁποία πάντων τὴν προσοχὴν περιέσκαπεν ἐπὶ μακρόν, μεθ' ὃ ἀδύνατος ἦν ἡ ἀνίχνευσις τῶν φονέων.

113. συμπίπτει] μεγίστην χρῆσιν τοῦ ἱστορικοῦ ἐνεστῶτος ποιοῦνται οἱ τραγικοί.

114 ἔξ. θεωρός] ὁ πρὸς θεοὺς διὰ χρησμῶν ἀπερχόμενος. Μετέβαιναν εἰς Δελφοὺς ὁ Λαῖος ἵνα ἐρωτήσῃ περὶ τῆς τύχης τοῦ ἐκτεθέντος υἱοῦ. —ἔφασκεν] ὁ Λαῖος, ὅτε ἀνεχώρει. —ὡς ἀπεστάλη] σώος καὶ ὑγιής,

ὅπως ἀπεδήμησε.

116 ἔξ. Ἐπειδὴ τὰ μέχρι τοῦδε εἶναι φῆμαι ἀρίστοι, πολὺ φῶς θὰ ἐπέχεεν αὐτόπτης μάρτυς, εἴτε ὡς συνοδοιπóρος εἴτε ἄλλως παραστὰς (ἄγγελος) εἰς τὸν τόπον τοῦ φόνου. —ἐκμαθὼν] ἐννοεῖται : αὐτό.

118 ἔξ. γάρ] αἰτιολογεῖ, ὅπως πολυλάκις, τὴν παραλείψαισαν ἀπόκρισιν : οὐδεὶς συνοδοιπóρος οὐδὲν κατεῖπε. Αὕτη ὑπεδηλώθη δι' ἀνανεύσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ Κρ. Ὁ Κρ. μετὰ περιφρονήσεως ἱμνεῖ περὶ τοῦ διασωθέντος ὑπηρετοῦ· διὸ ὁ Οἶδ. οὐδὲν πλέον ἐρωτᾷ περὶ αὐτοῦ, οὐδὲ μεταπέμπεται αὐτόν. Τοῦτο ἦν ἀναγκαῖον διὰ τὴν πορείαν τοῦ δράματος. —φόβῳ φυγῶν] ταῦτα δικαιολογοῦσι τὰς ἀνακριθείας τῶν ἀνακοινώσεων τὸν αὐτόπτην, ὅστις παρὼν μὲν ἦτο, ἀλλ' οὐδὲν ἀκριβὲς ἐγίνωσκε. —Ἡ σύνταξις : ὅς φυγῶν φόβῳ εἶχεν εἰδῶς φράσαι οὐδὲν, ὧν εἶδε, πλὴν ἓν. —εἰδῶς] σαφῶς.

120. τὸ ποῖον] πολλάκις τὸ ἄρθρον τίθεται πρὸ τοῦ ποῖος, ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐρωτήσεως ἴσται μὲν προειρημένον ἀλλ' οὐγὶ ἱκανῶς σαφῶς. —Τὸ ἓν διὰ τοῦ ἐξέτροι προσωποποιεῖται, ὑπὸ δὲ τῆς ὑποθετικῆς προτάσεως ἀναπτύσσεται. —μαθεῖν] ὥστε μαθεῖν.

122 ἔξ. Ὁ διασωθεὶς θεράπων ἀνήγγειλε πλῆθος φονέων τοῦ Λαίου.

- ῥώμη κτανεῖν νιν, ἀλλὰ σὺν πλήθει χερῶν.
 ΟΙΔ. πῶς οὖν ὁ ληστής, εἴ τι μὴ ξὺν ἀργύρῳ
 ἐπράσσειτ' ἐνθὲνδ', ἐς τόδ' ἂν τόλμης ἔβη; χ 125
 ΚΡ. δοκοῦντα ταῦτ' ἦν· Λαΐου δ' ὀλωλότος
 οὐδεὶς ἀρωγὸς ἐν κακοῖς ἐγίγνετο.
 ΟΙΔ. κακὸν δὲ ποῖον ἐμποδὼν, τυραννίδος
 οὕτω πεσοῦσης, εἶργε τοῦτ' ἐξειδέναί;
 ΚΡ. ἡ ποικιλωδὸς Σφίγξ τὸ πρὸς ποσὶν σκοπεῖν 130
 μεθέντας ἡμᾶς τάφανῃ προσήγετο.
 ΟΙΔ. ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὐθις αὐτ' ἐγὼ φανῶ·
 ἐπαξίως γὰρ Φοῖβος, ἀξίως δὲ σὺ
 πρὸς τοῦ θανόντος τήνδ' ἔθεσθ' ἐπιστροφῆν,
 ὥστ' ἐνδίκως ὄψεσθε καμὲ σύμμαχον, 135
 γῇ τῇδε τιμωροῦντα τῷ θεῷ θ' ἅμα.
 ὑπὲρ γὰρ οὐχὶ τῶν ἀπωτέρω φίλων,

ἵνα μὴ ὡς δειλὸς κατηγορηθῇ ἢ τιμωρηθῇ.—Τὸ πλήθος τῶν φονεῶν ἐξαίρεται, ἵνα μὴ τὴν πάλαι αὐτοῦ πρᾶξιν ὁ Οἶδ. ἐνθυμηθῇ καὶ ἐμποδισθῇ τοῦ δράματος ἢ πρόοδος. — μιᾷ ῥώμῃ = μιᾷ χερὶ.—νιν] εἶναι παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ παρὰ τραγικοῖς. οὗτοι δὲν ἔχουσι τὸ μιν. — σὺν πλήθει χ. = τῇ συμπράξει πολλῶν.

124 ἐξ. εἴ τι μὴ = εἰ μὴ τι. 969. — ξὺν ἀργύρῳ = δι' ἀργύρου, τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἀργύρου. χ

126 ἐξ. Λαΐου] γενικὴ ἀντικειμ. τοῦ ἀρωγός = βοηθός, ἐκδικητής. — ἐν κακοῖς] αἰτίον τοῦ «οὐδεὶς ἀρ. ἐγίγνετο» ἀναπτυσσόμενον ἐν 130.

128 ἐξ. τυραννίδα] ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου τυράννου. — ἐμποδῶν εἶργε] πλοῦτος ἐκφράσεως. Τὸ ἕτερον αὐτῶν ἔρχει.

130. ποικιλωδός] δόλια, σκοτεινά, αἰνιγματώδη ἄδουσα. Τὸ ποικίλος εἶναι ἀντίθετον τοῦ ἀπλοῦς. διὸ ὁ Ὀδυσσεὺς λέγεται ποικιλομήτης. — Ἡ σύνταξις: προσήγετο ἡμᾶς, μεθέντας τάφανῃ, σκοπεῖν τὸ

πρὸς ποσίν.—τὸ πρὸς ποσίν] τὸν ἐκ τῆς Σφιγγὸς κίνδυνον. — τάφανῃ] τὸν φόνον τοῦ Λαΐου.

132. Ὁ Οἶδ. τὸν σκοπὸν τοῦ δράματος (96) ἐπισήμως ἀνακηρύττει σκοπὸν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ.—αὐτὰ] τάφανῃ.

133. ἐπαξίως ἀξίως] ἡ ἀναφορὰ παρὰ ποιηταῖς πολλάκις γίνεται οὐχὶ διὰ τῶν αὐτῶν ἀλλὰ διὰ συγγενῶν λέξεων. Ἀντ. 898 «φίλη μὲν, προσφιλὴς δε.» Ἠλ. 267 «ἴδω, εἰσίδω δέ.»

134. πρὸς τοῦ θ.] χάριν, ὑπέρ, πρὸς τὸ συμφέρον. 1434. — ἐπιστροφῇ τίθεσθαι = ἐπιστρέφειν = στρέφειν πρὸς, φροντίζειν περὶ τινος. Πολλάκις οἱ τραγικοὶ τὰ ῥήματα περιφράζουσι διὰ τοῦ συστοίου οὐσιαστικοῦ καὶ τῶν ῥημάτων, ἔχειν, ἔχειν, ῥέμειν, τίθεσθαι, τρέφειν. οὕτω «θέσθαι πρόνοιαν, λησμοσύναν, συγγνωμοσύνην» Αἴ. 536. Ἀντ. 151. Τρ. 1265.

135. ἐνδίκως] ὅπως εἶναι δίκαιον, ὅπως πρέπει.

137. Ὁ Οἶδ. διὰ τοῦ «τῶν ἀπω-

ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ τοῦτ' ἀποσκεδῶ μῦθος.
 ὅστις γὰρ ἦν ἐκείνον ὁ κτανὼν, τάχ' ἂν
 καὶ μ' ἂν τοιαύτῃ χειρὶ τιμωρεῖν θέλοι. 140
 κείνῳ προσαρκῶν οὖν ἑμαυτὸν ὠφελῶ.
 ἀλλ' ὡς τάχιστα, παῖδες, ὑμεῖς μὲν βάθρων
 ἴστασθε, τοῦσδ' ἄραντες ἰκτῆρας κλάδους·
 ἄλλος δὲ Κάδμου λαὸν ὧδ' ἀθροίζετω,
 ὡς πᾶν ἐμοῦ δράσοντος· ἢ γὰρ εὐτυχεῖς 145
 σὺν τῷ θεῷ φανούμεθ' ἢ πεπτωκότες.
 ΙΕΡ. ὦ παῖδες, ἰστώμεσθα· τῶνδε γὰρ χάριν
 καὶ δεῦρ' ἔβηνεν, ὧν ὧδ' ἐξαγγέλλεται.

τέρω φίλων* ἐννοεῖ τὸν Λαῖον ὡς οὐχὶ συγγενῇ ἑαυτοῦ. ἀλλ' αἱ λέξεις κεῖνται οὕτως καὶ μάλιστα ἡ ἄρνησις οὐχί, ὥστε, πρὶν ἀπαγγελθῇ ὁ ἐπόμενος στίχος, νομίζει τις, ὅτι ὁ Οἶδ. λέγει, ὅτι θά φροντίσῃ ὑπὲρ τοῦ ἐγγύτατα συγγενοῦς, ὑπὲρ τοῦ πατρός, ὅτι δηλ. ἀσυνειδήτως λέγει τὴν ἀλήθειαν. — ἀπωτέρω] ἐννοεῖται: ἑμαυτοῦ.

138. Ὁ τύπος αὐτοῦ, οὐχὶ ἑαυτοῦ, ἀναπληροῦ τὴν αὐτοπαθῆ τοῦ α' καὶ 6' προσώπου. Ὅρα Κοκ. 304. Ἐννοεῖται: ὑπέρ.

139. ἐκεῖνον ὁ κτανὼν] ἀντί: ὁ κτανὼν ἐκεῖνον, 269, 820. Θουκ. 6, 44 «ταῦτα τοὺς ξυνδράσοντας.»

140. τιμωρεῖν] Ὅρα 107. Ἐνταῦθα δὲν σημαίνει ἐκδίκησιν ἢ τιμωρίαν, ἀλλὰ γενικῶς = κάμνω ἀπόπειραν κατὰ τινος. Σκοπίμως ἔθηκε τὰς λέξεις ὁ ποιητής, καὶ μάλιστα τὸ τιμωρεῖν, τὸ ὁποῖον ἄλλως δὲν ἤρμοζεν, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τεθῇ πημαίνειν ἢ τι τοιοῦτον. Διότι ὅ,τι ἐφοβεῖτο ὁ Οἶδ., συνέβη· ἀλλὰ πόσον παρὰ προσδοκίαν! ἡ χεὶρ δηλ. ἡ φονεύσασα τὸν Λαῖον τιμωρεῖ ὑστέρον καὶ τὸν φονέα αὐτοῦ, τὸν Οἶδipov.

141. Ὁ ποιητής ἐν ὅλῃ τῇ ῥή-

σει ταύτῃ, ἵνα οἰκτρότερον καταστήσῃ τὸν Οἶδ., ποιεῖ αὐτὸν ἐνεργοῦντα δῆθεν ὑπὲρ τοῦ ἰδίου συμφέροντος (138), ἐνῷ πράγματι ἐπιδικᾷ καὶ κατορθώνει τὴν ἑαυτοῦ καταστροφὴν. Ἐντεῦθεν προέρχεται ἡ λεγομένη περιπέτεια, δηλ. ἡ εἰς τὸ ἐναντίον τῶν πραττομένων μεταβολή.

142. Ὅρα 1. — βάθρων = ἐκ βάθρων. Φιλ. 1002 «πέτρας πεσών.» Ἀντ. 417 «γρονθὸς ἀείρας.» Ἡλ. 342 «δόμων φέρουσαν.» Κοκ. 105 α'.

143. ἴστασθε] = ἀνίστασθε. 147. — ἄραντες] ἀπὸ τῶν βωμῶν. Εἰσακουσθείσης τῆς ἱερείας αἶρονται οἱ κλάδοι. ὅρα 3. — ἰκτῆρας] ὅρα 80. Ἀντ. 1065 «τρόχους ἀμιλλητῆρας.»

144. ἄλλος] τῶν θεραπόντων τις ἀπέρχεται δεξιὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς ταύτης. Οὕτως ἡ πρόσδοδος τοῦ χοροῦ δὲν γίνεται τυχαία, ἀλλ' ἡτιολογημένη. — λαὸν] τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοῦ γέροντας.

145 ἐξ Ὁ Οἶδ. καὶ ὁ Κρ. εἰσέρχονται διὰ τῆς μέσης θύρας εἰς τὰ νάκτορα, ἐν οἷς ἐγένετο ὁ κατὰ στ. 288 διάλογος.

148. ὦν] ἔλξας. ἀντὶ τοῦ α'. — ἐξαγγέλλεται = ὑπισχνεῖται. Συνήθως τὸ ἐπαγγέλλεσθαι σημαίνει ὑ-

Φοῖβος δ' ὁ πέμψας τάσδε μαντείας ἅμα
σωτήρ θ' ἵκοιτο καὶ νόσου παυστήριος.

150

ΧΟΡΟΣ

Στροφή α'.

ὦ Διὸς ἀδνεπὲς φάτι, τίς ποτε τὰς πολυχρύσου
Πυθῶνος ἀγλαὰς ἔδας
Θήβας; ἐκτέταμαι φοδερὰν φρένα, δέϊματι πάλλων,
ἱΐε Δάλιε Παιάν,

πισγνεῖσθαι.

149 ἐξ. ἅμα] τ. ἔ. ὡς ἔπεμψε
τάσδε μαντείας, οὕτω καὶ σωτήρ
ἵκοιτο. — Ὁ Ἀπόλλων ἐτιμᾶτο ὡς
σωτήρ, ἐπικούριος, ἀλεξίκακος, βοη-
θρόμος, βοηθός, ἀποτρόπαιος, κα-
θάρσιος, ἀκέστωρ, ἀκέσιος. Ἔσωζε
δ' ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ μάλιστα
ἀπὸ νόσων. — ἵκοιτο = γένοιτο. —
παυστήριος = παυστήρ. — νόσου παυ-
στήριος ἵκοιτο = παύσειε τὴν νόσον.

151-215. Πάροδος.

Οἱ ἰκέται ἀπῆλθον δεξιὰ πρὸς
τὴν πόλιν. Κενωθεῖσθες τῆς σκηνῆς
εἰσέρχεται εἰς τὴν ὀρχήστραν διὰ
τῆς δεξιᾶς τοῖς θεωμένοις παρόδου
χορὸς δέκα πέντε εὐγενῶν Θηβαίων
ἐκπροσωπῶν τὸν ἐν 144 συγκλη-
θέντα λαόν. Τὸν μεταξὺ χρόνον ὁ
ποιητὴς συνέταμε. — Ἐν μὲν τῇ α'
στροφῇ ἐκδηλοῦται ἡ περὶ τῆς ἀπο-
φάσεως τοῦ θεοῦ ἐναγώνιος τοῦ χο-
ροῦ προσδοκία, ἐν δὲ τῇ α' ἀντι-
στροφῇ ἐπικαλεῖται κατὰ τῆς νόσου
Ἀθηνᾶν, Ἀρτεμιν, καὶ Ἀπόλλωνα.
Ἐν δὲ τῇ β' στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ
περιγράφει τὴν νόσον, καὶ ἐν τῇ γ'
στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ ἐπικαλεῖται
πάλιν τοὺς ἀνωτέρω θεοὺς καὶ τὸν
Δία καὶ τὸν Διόνυσον ὅτε Θηβαῖον.

151 ἐξ. Ἡ σύνταξις: ὦ ἡδνεπὲς
φάτι Διός, τίς ποτε ἔδας (ἐκ) τῆς
πολυχρύσου Πυθῶνος (εἰς) ἀγλαὰς
Θήβας; — φάτις καὶ φήμη λέγονται
οἱ τῶν θεῶν χρησμοὶ καὶ προφη-

τεῖαι. 43, 310 κ. ἂ. — Διὸς φάτι] ὁ Ζεὺς ἢ πηγὴ παντός χρησμοῦ, ὁ δὲ Ἀπόλλων ἀπλοῦς διερμηνεὺς τῶν βουλῶν τοῦ Διός. OK. 623. — Ποιητικῶς (158) ὡς πρόσωπον προσ-
αγορεύεται ἡ φήμη, ὥστε αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων προσηγορεύετο. — Ὁ χο-
ρὸς εἰςέρει, ὅτι ἦλθε χρησμός, ἀλλ' ἀγνοεῖ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ καὶ ὁμῶς καλεῖ αὐτὸν ἡδνεπῆ. ἡ χάριν εὐφημίας, ἡ διότι πάντως θὰ εἶχέ τινα ὀδηγίαν ἀπαλλαγῆς τῆς νόσου. — ἀδνεπὲς φάτι] πλεονασμός συνή-
θης. ἤρκει τὸ ἀδεῖα φάτις. Συνη-
θίζουσι τὴν αὐτὴν ἐννοίαν δις νὰ ἐκφέρωσιν, ἀπλῆν καὶ σύνθετον. *ἄλυπος ἄτης. κακῶν ἄνατος.* — τίς = ποία, τί δηλοῦσα. — πολυχρύ-
σου] ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου ὁ πλοῦτος τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ἢ περιόχτος. Ἰλ. I 404. — ἔδας] ἔλαβε γενικὴν τῆς ἀπὸ τόπου (142) καὶ αἰτιατικὴν τῆς εἰς τόπον κινήσεως. ὅρα 35. — Πυθῶν καὶ Πυθὼ ἐλέγετο ὁ τόπος τοῦ μαντείου. Ἡ περὶ αὐτὸ κατ' ὀλίγον συμπληθεῖσα πόλις περὶ τὸ 600 ἐκλήθη Δελφοί.

153. ἐκτέταμαι] εἶμαι ἐν περι-
δεῖ ἀδημονίᾳ, αγωνίᾳ. — Τὸ φοδερὸς συνήθως μὲν = διεγείρων, ἐμπνέων φόβον· ἐνίοτε δὲ = φόβον αἰσθανό-
μενος, περιφόβος. — πάλλων = παλ-
λόμενος. Εὐρ. Ἠλ. 435 «ἦν» ὁ φί-
λαυλος ἔπαλλε δελφίς.

154. Ὡς ἐκ τοῦ εὐοῦ ὁ Διόνυσος ἐκλήθη εὖιος (212) οὕτως ἐκ τῆς

ἀμφὶ σοὶ ἀζόμενος, τί μοι ἢ νέον
ἢ περιτελλομέναις ὥραις πάλιν
ἐξανύσεις χρέος.

εἰπέ μοι, ὦ χρυσέας τέκνον ἐλπίδος, ἄμβροτε φάμα.

Ἀντιστροφὴ α'.

πρῶτά σε κεκλόμενος, θύγατερ Διός, ἄντομ', Αθάνα,
γαῖδοχόν τ' ἀδελφεάν

160

λυπηρὰς ἀναφωνήσεως *ἰή ἰή ἐκλήθη* ὁ Ἀπόλλων *ἰήος*. — *Δάμει*] Διότι ἐν Δῆλῳ ἐγεννήθη ὁ Ἀπόλλων. Παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλ. Ε 401, 898) καὶ Ἡσιόδῳ (Ἀποσπ. 139) καλεῖται *Παιήων* ὁ ἰατρός τῶν θεῶν, ἕτερος οὗτος τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπόλλων ὡς ἱατρικὸς θεὸς ἐκαλεῖτο ὡσαύτως. Ἐν τῷ Ὀμηρικῷ ὕμνῳ (272) καλεῖται *Ἰηπαιήων* διὰ τὴν συγὰν ἐν τοῖς παιᾶσιν ἀπαντῶσαν ἀναφώνησιν *ἰή Παιήων*. *Παιὰν* εἶναι ὁ δωρικὸς τύπος τῆς λέξεως, μόνον δὲ τοῦτον ἔχουσιν οἱ τρανικοί.

155 ἔξ. *ἀμφὶ σοὶ*] προσδιορισμὸς ἀναφορᾶς. Ἰλ. Η 408 «*ἀμφὶ δὲ νεκροῖσι κατακαίμεν οὔτι μεγαίρω.*» — *ἀζόμενος*] ἐκ τοῦ *ἐκτέταμαι*. Δηλοῖ φόβον πλήρη σεβασμοῦ. — *ἀμφὶ σοὶ ἀζόμενος, τί...*] τὸ ὑποκείμεν. τῆς πλαγίας ἐρωτήσεως κατὰ πρόληψιν ἔγινε προσδιορισμὸς τοῦ ἀζόμενος κατὰ τὸ σὲ φοβούμενος. Σύνηθες τοῦτο εἰς τὰ φόβου ῥήματα. — Ἡ ἔννοια: περὶ σοῦ φοβούμενος ἐρωτῶ, τί ἐξανύσεις. — *χρέος*] ὅ, τι εἶναι ἀνανκαῖον, ὑποχρέωσις, καθήκον. Ἠλ. 74 «*σοὶ τὸ σὺν μέλειθω βάντι φρουρῆσαι χρέος.*» — *τί μοι ἐξανύσεις χρέος*] τί καθήκον θά μοι ἐκτελέσης. Τὸ καθήκον θὰ ἐκτελέσῃ ὁ θεὸς ἐπιβάλλων αὐτὸ τῷ χορῷ. ὥστε = τί καθήκον πρὸς ἐξίλασμέν καὶ ὡς μέσον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ θά μοι ἐπιβάλῃς. Τὸ μέσον δὲ τοῦτο θὰ ᾔγαι ἢ νέον

καὶ ἄγνωστον (*νέον*) ἢ γνωστὸν καὶ καλαιόν, ὃ ἐν τῇ περιόδῳ τῶν ἐνιαυτῶν (*περιτελλ. ὥραις πάλιν*) ἐπανερχεται, ἀφοῦ δηλονότι καὶ πρῶτον ποτε ἔγινε χρῆσις αὐτοῦ. — *περιτελλομέναις ὥραις*] ὅμοιον τὸ ἐμμηρικόν «*περιτελλομένων ἢ περιπλομένων ἐνιαυτῶν.*»

158. *εἰπέ*] δηλ. αὐτό, τὸ χρέος. — *γάμα* = *φάτις*. 151. Λέγεται *ἀθάνατος*, ὡς εἰς θεὸν ἀνήκουσα, τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἐξ αὐτοῦ προερχομένη. Λέγεται τέκνον ἐλπίδος διότι οἱ ἄνθρωποι σωτηρίαν ἐλπίζοντες προσέρχονται εἰς τὸ μαντεῖον τὸ χρησιμοδοτοῦν. — Ἡ ψυχικὴ ταραχὴ τοῦ χοροῦ φαίνεται ἐν τούτῳ, ὅτι προσαγορεύει πρῶτον τὴν φῆμην, εἶτα τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ πάλιν τὴν φῆμην.

159. Ἐν τῇ α' ἀντιστροφῇ ὁ χορὸς ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τῶν τριῶν κυριωτέρων θεῶν τῶν Θεῶν, Ἀθηνᾶς, Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος. — *κεκλόμενος*] 6' ἀόρ. τοῦ *κείλομαι* μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ συγκοπῆς. — Ἡ Ἀθηνᾶ ἐξαίρεται, ὅπως ἐν 20.

160 ἔξ. *γαῖδοχος* = *πολιοῦχος*. ὥστε τὸ γῆν ἐνταῦθα κεῖται ἀντὶ τοῦ χώρα, πόλις. Οὕτω λέγεται ἡ Ἄρτεμις ὡς προστάτις καὶ πολιοῦχος τῶν Θεῶν. Συχνὰ δὲ οἱ κύριοι θεοὶ πόλεως τινος λέγονται *πολιοῦχοι* ἢ *πολιοσσοῦχοι*. Συνήθως ὁ Ποσειδῶν λέγεται *γαῖδοχος* = *περιβάλλων*, περιέχων τὴν γῆν. Ἡ Ἄρ-

Ἄρτεμιν, ἃ κυκλόεντ' ἀγορᾶς θρόνον εὐκλέα
θάσσει,]

καὶ Φοῖβον ἐκαδόλον, ἰώ,

τρισσοὶ ἀλεξίμοροι προφάνητέ μοι.

εἴ ποτε καὶ προτέρας ἄτας ὑπερ-
ορνυμένας πόλει

165

ἠνύσατ' ἐκτοπίαν φλόγα πῆματος, ἔλθετε καὶ νῦν.

Στροφὴ β'.

ὦ πόποι, ἀνάρριθμα γὰρ φέρω

πῆματα· νοσεῖ δέ μοι πρόπας

στόλος, οὐδ' ἐνὶ φροντίδος ἔγχος,

170

ὦ τις ἀλέξεται· οὔτε γὰρ ἔκγονα

τερμς πολλῆς τιμῆς ἀπέλαυνεν ἐν Βοιωτίᾳ ἐπονομαζομένη Εὐκλεία. διὸ καὶ ὁ θρόνος εὐκλείης λέγεται. Εἶχεν ἐν ταῖς ἀγοραῖς τῶν πόλεων τῶν Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν βωμόν, εἰς ὃν οἱ μελλόνουμοι πρὸ τοῦ γάμου ἔθουν. Ἐν Εὐκλείᾳ ὁ ναὸς ἔκειτο ἐν τῇ ἀγορᾷ παρὰ τὰς Προϊτίδας πύλας, ΒΛ.—Τὸ εὐκλέα ἐγένετο διὰ συγχωπῆς ἐκ τοῦ εὐκλεία, ὅπως τὰ ὑπερδέα, δυσκλέα κ. ἄ.—*κυκλόεντ' ἀγορᾶς θρόνον*] τὴν ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς ἔδραν. Δηλ. ἡ ἰδιότης ἡ τοῦ κύκλου μετηνέχθη ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸν θρόνον. Πρβλ. 480 «μεσόμφαλα γὰρ μαντεῖα.» Φιλ. 1123 «πολιᾶς πόντου θινός.» Αἱ ἀγοραὶ τῶν ἀρχαίων ἴσαν συνήθως κυκλικαί. Ίλ. Σ 504 «ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ.» Εὐρ. Ὀρ. 919 «ἀγορᾶς κύκλον.» — *κυκλόεντ' ἀγορᾶς θρ. θάσσει* = θάσσει· ἐν ἀγορᾷ κυκλοέσσει.

163. Τρεῖς θεοὺς οἱ Ἕλληνες ἐπεκαλοῦντο ἐκάστοτε. — *ἀλεξίμοροι*] κατηγορ.

164. *προτέρας ἄτας*] τῆς Σφιγγός.

166. *ἐκτοπίαν*] κατ' ἀπρόληψιν κατηγορ.: ἠνύσατε αὐτὴν ἐκτοπίαν

γενέσθαι. OK. 119 «ποῦ κυρεῖ ἐκτόπιος συθείς.» — *ἠνύσατε ἐκτοπίαν* = ἔξετοπίσατε, ὑπερόριον ἐποίησατε, ἀπεδιώξατε.

167. Ἐν τῇ β' στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ δικαιολογεῖται ἡ ἀνωτέρω ἐπίκλησις τῶν θεῶν διὰ περιγραφῆς τῶν δεινῶν τῆς νόσου. Ἐν τέλει ἐπικαλεῖται ὁ χορὸς πάλιν τὴν Ἀθηνᾶν. — Ἡ σύνταξις: φέρω γάρ, ὦ πόποι. 1096. Ἀντ. 1087. Ἡλ. 150.

170. Ἡ λέξις στόλος ἐνταῦθα, ὅπως ἐν Ἡλ. 749 ἡ λέξις στρατός = λαός. — *φροντίδος ἔγχος*] πρβλ. Ἐφес. 6, 17 «τὴν περιεφαιλίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος.» — Ἀφοῦ ὁ λοιμὸς παρεστάθη ὡς θεότης ἔχουρά (27, 190) φυσικὸν εἶναι νὰ χρειάζηται ὅπλον κατ' αὐτοῦ.

171. ὦ τις ἀλέξεται] περίφρασις τοῦ ἀλεξήτηριον. Τὸ ἀλέξεται εἶναι μέλλοντος, ὅπως 539. Ξεν. Ἀν. 7, 7, 3 «οὐκ ἐπιτρέψομεν, ἀλλ' ἀλεξόμεθα.» Αἱ ἀναφορ. τελικαὶ προτάσεις κατὰ μέλλοντα ἐκφέρονται. Ὅρα 796. — γάρ] ἀνάπτυξις τοῦ «νοσεῖ στόλος.» — *ἐκγονα*] οὐσιαστικῶς κεῖται.

κλυτᾶς χθονὸς αὖξεται, οὔτε τόκοισιν
 ἱπίων καμάτων ἀνέχουσι γυναῖκες·

ἄλλον δ' ἂν ἄλλω προσίδοις ἅπερ εὐπτερον ὄρνιν, 175

κρεῖσσον αἵμαϊμακέτου πυρός ὄρμενον
 ἀκτάν πρὸς ἐσπέρου θεοῦ·

172 ἐξ. κλυτᾶς χθονὸς] ἡ ὁποία ἄλλως ἢν περίφημος ἐπὶ εὐφορίᾳ. Τοιαῦτα τὰ ὁμηρικὰ «κλυτὰ μῆλα. κλυτὰ δώματα. λιμένα κλυτόν.» — οἷδε τόκοισιν...] ἡ ἔννοια: ἐν τοῖς τόκοις οὐ περιγίγνονται τῶν πόνων. — τόκοισιν] χρονικὴ δοτικὴ. — ἱπίων καμάτων] τῶν μετὰ στεναγμῶν (ἰή, ἰή) ὠδίνων. πρὸβλ. «ἰήιον μέλος, ἰήιον γόνον» Εὐρ. Φοιν. 1037. Ἠλ. 1210. — Ἀντὶ τοῦ ἀνέχονται καμάτων προσετιμήσας τὸ ἀνέχουσι καμάτων λαβὼν τὴν εἰκόνα ἀπὸ τῶν κολυμβώντων, οἱ ὁποῖοι κρατοῦσι τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν. = ἀναδύονται, σηκώνουσι τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῶν ὠδίνων, τ. ἔ. δὲν ἀναλαμβάνουσιν ἐξ αὐτῶν. Ὀδ. Ε 319 «τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε (πόντος), οὐδ' ἐδυνάσθη ἀνασχεθεῖν.» Ἐλαβε γενικὴν ὡς ἀπαλλαγῆς σημαντικόν. Ὅρα 23. Ἰλ. Γ 227 «ἀναπνέουσι πόνοιο.» Λ 382 «Ὡστε ὄχι μόνον βιώσιμα τέχνα (27) δὲν γεννώσιν αἱ γυναῖκες ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ὑποκύνουσιν εἰς τὸν θάνατον.

175 ἐξ. Ἡ σύνταξις: προσίδοις δ' ἂν ἄλλον ἄλλω ὄρμενον πρὸς ἀκτάν ἐσπέρου θεοῦ ἅπερ εὐπτερον ὄρνιν κρεῖσσον αἵμαϊμακέτου πυρός. — Ὡραία εἰκὼν τοῦ ταχέος ἐξαφανισμοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ θνητῶν. — ἄλλον ἄλλω] ἀντὶ τοῦ ἄλλον ἐπ' ἄλλω. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ «ἄλγος ἄλγει πρόσκειται» κττ. τίθεται παρὰ ποιηταῖς εἰς δῆλωσιν προσθήκης ἀπλῇ δοτικῇ μετ' ἄλ-

λης πώσεως τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἄνευ ῥήματος δηλωτικοῦ προσθήκης. Ἠλ. 235 «μὴ τίττειν ἅταν ἅταις» Εὐρ. Ὅρ. 125. «μὴ τις πῆματα πῆμασιν ἐξεύρη.» — Τὸ ἅπερ εὐπτ. ὄρνιν ἀνήκει εἰς τὸ ἀντικείμενον, τὸ δὲ κρεῖσσον εἰς τὸ ὄρμενον. Διὰ τοῦτο δὲν συνεδέθησαν. — ὄρνιν] περιληπτικόν εἶναι. = ὄρνιθας. Ἀντ. 1022 «ὄρνις, βεβρωῶτες.» Ταχεῖς καὶ ἄθροοι ἀπέρχονται οἱ θνησκόντες, ὅπως τὰ πτηνὰ καὶ δὴ τάποδημητικά. — κρεῖσσον πυρός] καὶ τοῦτο εἰκὼν τοῦ τάχους εἶναι, οὐχὶ δὲ τοῦ ἀκατάγωνίστου τῆς νόσου· διότι ἐνταῦθα δὲν εἶναι ὁ λόγος περὶ νόσου, ἀλλὰ περὶ πλήθους καὶ τάχους θνησκόντων. Τὸ κρεῖσσον ἐπὶ κακοῦ, ὅπως 1374. Θουκ. 2, 50 «κρεῖσσον λόγου τὸ εἶδος τῆς νόσου.» Εὐρ. Ἐκ. 608 «ἀναρχία κρείσσων πυρός.» Πρὸβλ. Ν 330 «φλογὶ εἰκελος ἀλκήν.» = ταχύτερον, ὀρμητικώτερον — αἵμαϊμακέτου] ἀμφιβόλου ἐτυμολογίας. = ὑπερμεγέθους, ἀκατανίκητος, ἀκατάβλητος. — ὄρμενον] ὁ ἄορ. τοῦ ὄρνευμαι. — ἀκτάν πρὸς ἐσ. θεοῦ] συγχὴ ἡ πρόθεσις κεῖται μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ οὐσιαστικοῦ. ΟΚ. 126 «ἄλσος ἐς τὰνδε κορᾶν.» Εὐρ. Ὅρ. 94 «βούλει τάφον μοι πρὸς κασιγνήτης μολεῖν.» Ὡς εἴσοδος εἰς τὸν «Αἰδὼν ἐχρησίμευε τις καθ' Ὁμηρον (κ 509) ἀκτὴ λάχεια πέραν τοῦ Ὁκεανοῦ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ δύσει κειμένη. ἐκεῖ ἦν ὁ Ἀἰδης. διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πλούτων λέγεται ἐσπε-

Ἀντιστροφή β'.

ὦν πόλις ἀνάριθμος ὀλλυται
νηλέα δὲ γένεθλα πρὸς πέδῳ
θαναταφόρα κεῖται ἀνοίκτως·

180

ἐν δ' ἄλοχοι πολιαί τ' ἐπὶ ματέρες
ἄκταν παρὰ βώμιον ἄλλοθεν ἄλλαι
λυγρῶν πόνων ἰκτῆρες ἐπιστενάχουσι·
παιὶν δὲ λάμπει στονόεσσά τε γῆρυς ὄμηνος·

185

ρος θεός.

179. ὦν] ἀναφέρεται εἰς τὰ κακὰ
τάπαριθμηθέντα ἀνωτέρω. Ἐξα-
τάται ἐκ τοῦ ἀνάριθμος, ὃ λαμβά-
νει γενικὴν κατὰ τὰ πλοῦσιος, με-
στός κττ. Ἡλ. 231 «ἀνάριθμος
θρήνων.» Τρ. 247.

180 ἔξ. Φοβούμενοι τὸ μόλυμα
ἀπέφευγον νὰ ἐγγίσωσι καὶ θάψωσι
τὰ πτώματα. Ὁ Θουκ. περὶ τοῦ
λοιμοῦ «πολλῶν ἀτάφων γιγνομέ-
νων» (2, 50) «νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις
ἀποθνήσκοντες ἔκειντο καὶ ἐν ταῖς
ὁδοῖς ἐκαλινδοῦντο.» (2, 52). Τὰ
ρηλεῖς καὶ ρηλῖς εἶναι συνήθως ἐ-
νεργητικὰ (= ὁ μὴ αἰσθανόμενος
ἔλεον) ἀλλ' ἐνταῦθα εἶναι παθητι-
κόν=τὰ μὴ τυχόντα ἐλέου. Ἄντ.
1197. Καὶ ἄλλα ἐπίθετα ἀπαντῶ-
σιν ἢ ὡς ἐνεργητικὰ ἢ ὡς παθη-
τικὰ, λ.χ. φοβερός, ἀλγεινός, ἀγνώ-
σκος, ὀκνηρός. 834. 677. ΟΚ 1664. —
θανατηφόρα] ὦν ἡ ἐπαφή φέρει θά-
νατον. Περιέχει τὴν αἰτίαν, δι' ἣν
οἱ νεκροὶ ἔκειντο ἀνηλεεῖς καὶ ἀ-
νοίκτιστοι. — ἀνοίκτως] ἀνοίκτιστα,
ἀνοίκωκτα. Ὁ θρήνος καὶ ἡ οἰμωγὴ
ἦν τι ἀπαραίτητον τῆς κηδείας. —
Τὰ ἐπόμενα «ἐν δ' ἄλοχοι...ἐπιστε-
νάχουσι» δὲν ἀναιροῦσι ταῦτα· διότι
αἱ ἄλοχοι καὶ σύζυγοι θρηνοῦσι διὰ
τὴν συμφορὰν τῆς πόλεως καὶ ἐαυ-
τῶν, δὲν θρηνοῦσι τὸν νενομισμέ-
νον ἐπὶ τοῖς νεκροῖς θρήνον.

182 ἔξ. ἐν] συχνὰ παρὰ ποιηταῖς
κεῖται ὡς ἐπίρρημα. ΟΚ. 55. Τρ. 207.

Καὶ ἡ ἐπὶ ἐπιρρηματικῶς κεῖται =
ἐπὶ ταύταις, ταῖς συζύγοις. Συχνόν
τοῦτο παρ' Ὀμήρῳ. ἀντίθεον Τεύ-
θραντ', ἐπὶ δὲ πλῆξιππον Ὀρέστην·
Ε 705. — ἄλοχοι ματέρες] δηλ. πᾶ-
σαι, νέαι καὶ γράϊαι. — ἄκταν παρὰ
βώμιον] τοὺς βωμοὺς παραβάλλει
πρὸς σωτηρίαν ἄκτῃν, εἰς ἣν αἱ γυ-
ναῖκες καταφεύγουσιν. Οἱ μὲν θνή-
σκοντες σπεύδουσι πρὸς τὴν ἄκτῃν
τοῦ Πλούτωνος, οἱ δ' ἐπιζῶντες πρὸς
τοὺς βωμοὺς σωτηρίαν ἐπικαλούμε-
νοι. — ἄλλοθεν] = ἄλλοθι. Οὕτω στά-
σιν δηλοῦσι καὶ τὰ ἐγγύθεν (1259),
ἀνωθεν, κάτωθεν, ἔσωθεν, ἔξωθεν.
Ἡλ. 1058. 1449. Ἄν. 521.
25. Τρ. 601. Ὅρα Ἄντ. 401. Κοκ.
61 σ. ὑποσ. α'. — ἰκτῆρες] θηλυκόν.
Ὅρα 81. Ἐλαβε γενικὴν: ἰκε-
τεύουσαι ὑπὲρ πόνων, ἐπικαλούμε-
ναι ἀπόκρουσιν τῶν πόνων. πρβλ.
496 «ἐπίκουρος θανάτων.»

187. Ὅμοια λέγονται ἐν στ. 5.
— λάμπει] μεταφορικῶς, ὅπως παρ'
ἡμῖν τὸ «ἄναψ' ὁ χορὸς» = ζωηρῶς
ἀκούεται, ἀντηγεῖ ζωηρῶς. Τὸ ῥῆμα
ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τῆς ὁράσεως
μετηνέθλη εἰς τὴν τῆς ἀκοῆς. 473.
Φιλ. 216 «τηλωπὸν ἰωάν.» Ὅδ.
Υ' 353 «οἰμωγὴ δέδθη.» Αἰσχ.
Ἐπτ. 99 «κτύπον δέδωρκα.» Βακ-
χυλ. 8, 12 «ὕμνοι φλέγοντι.» Συ-
χνότατον τὸ «λαμπρὰ φωνή.» —
ὄμηνος] Εὐρ. Ἡλ. 879 «ἔτω ξύν-
αυλος βοὰ χαρᾶ.» = σύμφωνος τ. ἔ.
συγχρόνως μὲ αὐτόν.

ὦν ὑπερ, ὦ χρυσέα θύγατερ Διός,
εὐῶπα πέμψον ἀλκάν·

Στροφή γ'.

* Ἀρεά τε τὸν μαλερόν, ὃς νῦν ἄχαλκος ἀσπίδων
φλέγει με περιβόητος ἀντιάζων,
παλίσσυντον δράμημα νωτίσαι πάτρας

188. ὦν] οὐδετέρου γένους. — ὦν
[ὑπερ] σκοπὸν δηλοῖ: διὰ τὰ ἑποία,
τ. ἔ. πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ὑποίων,
Αἴσχ. Ἑπτ. 106 «δουλοσύνας ὑπερ.»
— ὦ θύγατερ Διός] τὴν Ἀθηνᾶν
προσφωνεῖ, ὡς ἐν 159. Ταύτην πρῶ-
την καὶ τελευταίαν ἐπικαλεῖται. —
χρυσέα] μάλιστα τιμωμένη, σεβα-
στή. — εὐῶψ·] ὠραία τὴν ὄψιν. Οὕτω
λέγει τὴν ἀλκὴν ὡς τινα ἔχουσιν
σῶμα. Αἴσχ. Χοηφ. 490 «εὐμορφον
κράτος.»

190 ἐξ. Ἀπαριθμήσας τὰ κακὰ
τῆς νόσου, ἐπικαλεῖται πάλιν ὁ χο-
ρὸς ἐν τῇ γ' στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ
τὴν βοήθειαν τῶν ἐν Θήβαις μάλι-
στα τιμωμένων θεῶν. Καλεῖται ἡ
Ἀθηνᾶ κατὰ τοῦ Ἀρεος, ὃν ἐν
Ἰλιάδι δις κατέβαλε Ε 856, Φ 406.
— Ἐν 27 ἀορίστως εἶπε πυρφόρον
θεὸν τὸν λοιμὸν. ἐνταῦθα ὀνομάζει
αὐτὴν Ἀρη. Οὗτος ἔχαιρε παντὶ
βιαιῷ θανάτῳ, ἵν' βροτολοιγός, μαι-
φρόνος. διὸ εἰς τοῦτον ἀποδίδεται
καὶ ὁ λοιμός, τ. ἔ. ὁ διὰ πυρὸς ἢ
πυρετοῦ θάνατος, ὃν ἄνευ ὀπλῶν
(ἄχαλκος ἀσπίδων) προξενεῖ ὁ
Ἄρης. πρβλ. Αἴ. 706. — μαλερόν]
= καυστικός, διαβρωτικός. ἐπίθετον
τοῦ πυρὸς, ἐνταῦθα δὲ Ἀρεος τοῦ
πυρετικοῦ. — ἄχαλκος ἀσπίδων] τὸ
ἀρνητικὸν ἐπίθετον προσδιορίζεται
ἀκριβέστερον ὑπὸ συγγενοῦς οὐσια-
στικοῦ εἰδικωτέραν ἔννοιαν ἔχον-
τος. Ἥλ. 36 «ἄσκειος ἀσπίδων.»
1002 «ἄλυπος ἄτης.» OK 677 «ἀνή-
νεμος χειμώνων.» 786. 865. 1386.
Γενικὴν ἔλαβεν ὡς στεργητικόν. Ὅδ.

E 443 «χῶρος λεῖος πετράων,»

192. φλέγει] καίων βασανίζει.
166. Αἰνίσσεται τὸν πυρετὸν τῆς
νόσου. Θουκ. 2, 49 «τὰ δ' ἐντός
οὕτως ἐκάετο, ὥστε ἡδιστ' ἂν ἐς
ὑδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν.»
— περιβόητος] = βοῇ περιηγούμενος,
διὰ βοῆς οὐχὶ πολεμικῆς ἀλλὰ θρη-
νώδους περιβαλλόμενος ὑπὸ τῶν θυ-
μάτων αὐτοῦ θνησκόντων ἢ νοσούν-
των. — ἀντιάζων] ἐχθρικὴν συνάν-
τησιν δηλοῖ: ἐρχόμενος εἰς συνάν-
τησιν, προσβάλλων, Ἡροδ. I 166.

193. Ἀρεα νωτίσαι] ἐξαρτᾶται,
ὅπως τὸ ἀλκάν (189), ἐκ τοῦ πέμ-
ψον, ἀλλὰ ζευγματικῶς δηλ. ἐν-
νοεῖται: ποιήσον ἢ δὸς νωτίσαι.
OK 1357 «ἔθηκας (ἐμὲ) ἄπολιν καὶ
στολάς ταύτας φορεῖν.» — νωτίσαι]
στρέψαι τὰ νῶτα. Εὐρ. Ἀνδρ. 1140
«οἱ δ' ὅπως πελειάδες ἱέραχ' ἰδοῦ-
σαι πρὸς φυγὴν ἐνώτισαν.» — δρά-
μημα] ἐσωτερικὸν ἀντικ. τοῦ νω-
τίσαι. — παλίσσυντον (σεύδομαι) κατὰ
πρόληψιν συνάπτεται πρὸς τὸ δρά-
μημα. — παλίσσυντον, νωτίσαι ἄπου-
ρον] πλοῦτος ἐκωράσεως. πρβλ. OK
234 «τῶνδ' ἐδράνων πάλιν ἔκτο-
πος αὐθις ἀφορμος ἐμᾶς χθονὸς ἐκ-
θορε.»

194 ἐξ. ἄπουρον] (δρυνμαι) κατὰ
πρόληψιν προσδιορίζει τὸ Ἀρεα:
οὕτως ὥστε μακρὰν ἡμῶν ν' ἀπέλθῃ.
Ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται τὸ πάτρας.
1518 «γῆς ἄποικον.» Ἡρεκεῖ ἀντ'
αὐτοῦ ἀπλῇ ἢ ἀπό. — Ἡ θάλασσα
ἐκπλύνει καὶ καταπίνει πᾶν κακόν.
Διὸ εὐχεταὶ νὰ βυθισθῇ εἰς τὴν θά-

ἄπυρρον, εἴτ' ἐς μέγαν θάλαμον Ἀμφιτρίτας 195
εἴτ' ἐς τὸν ἀπόξενον ὄρμων

Θρήκιον κλύδωνα·
τέλει γὰρ εἴ τι νύξ ἀφῆ,
τοῦτ' ἐπ' ἥμαρ ἔρχεται.

τόν, ὦ πυρφόρων 200
ἀστραπαῖν κράτη νέμων,
ὦ Ζεῦ πάτερ, ὑπὸ σῶ φθίσσον κεραυνῶ.

Ἀρτιστροφὴ γ'.

Λύκει' ἀναξ, τά τε σὰ χρυσοστροφῶν ἀπ' ἀγκυλᾶν 205
βέλεα θέλοιμ' ἂν ἀδάματ' ἐνδατεῖσθαι

λασσαν ὁ ἐχθρὸς Ἄρης ἦτοι ὁ λοιμός. Δὲν λέγει δὲ γενικῶς θάλασσαν, ἀλλ' ὀρίζει δύο κειμένας εἰς τὰ ἅκρα τοῦ δίσκου (ὡς αὐτὸν ἐφαντάζοντο) τοῦ κόσμου, τὴν μεγάλην Ἀτλαντίδα θάλασσαν, τὴν πέρα τῶν Ἑρακλείων στηλῶν, καὶ τὸν Πόντον, δηλ. τὴν ἄκραν δύσιν καὶ τὴν ἄκραν ἀνατολήν. — ἀπόξενον = ἄξενον. οὕτως ἀπότιμος = ἄτιμος. 215. — ἀπόξενον ὄρμων = ἄνευ ξενίων ὄρμων. — κλύδων = θαλασσοταραχή. — Θρήκιον κλ.] τὸν Εὐξείνιον πόντον.

198 ἐξ. Ἄν ἡ νύξ τελευτῶσα ἀφῆσσι τι σῶον, κατὰ τοῦτου ἐπιτίθεται ἡ ἡμέρα, τ. ἐ. τοῦτο καταστρέφει ἡ ἡμέρα. Ὡστε ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα εἶναι δύο ἐχθροὶ τῆς πόλεως ἀμιλλώμενοι εἰς τὴν καταστροφὴν· ὅ, τι ἀφῆσσι ὁ εἰς, καταστρέφει ὁ ἄλλος. — τέλει] = ἐν τέλει, τελευτῶσα, οὐχὶ δι' ἄλλην αἰτίαν ἀλλὰ διότι τελεῖσθαι καὶ δὲν προφθάνει. — Ὁ ἀνθρωπος τὰ γινόμενα ἐν ἡμέρᾳ τινὶ εἰς ὑπατιότητα τῆς ἡμέρας ταύτης ἀποδίδει. — εἰ ἀφῆ] λείπει συχνὰ ὁ ἀν. 317, 873, 1231. Ὁρα Κοκ. 224.

200. τόν] τὸν Ἄρη. Τοῦτον ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ ἐν τῷ νῶ, ἂν καὶ παρενέπεσε λόγος περὶ ἡμέρας καὶ νυκτός.

202. ὑπὸ κεραυνῶ] ὅμοια τὰ Ὀμηρικὰ «ὑπὸ χειρὶ δαμῆναι. ὑπὸ δουρὶ τυπεῖς.»

203. τά τε σά...] ἡ σύνταξις: θέλοιμ' ἂν τὰ σὰ βέλεα ἀδάματα ἀπὸ χρυσοστροφῶν ἀγκυλῶν ἐνδατεῖσθαι προσταθέντα ἀρωγά. — Ἀύκει] ἡ ρίζα λυκ, ἐξ ἧς λυκάδας, λύχνος, λυκόφως, ἀμφιλύκη (lux lucere). Ἰλ. Δ 101 «Ἀπόλλωνι λυκηγενεῖ.» Ὡστε ἀρχικῶς ἐσημαίνει τὸν θεὸν τοῦ φωτός, τὸν πανθ' ὀρῶντα Ἥλιον. Ἄλλ' ἀπολεσθεῖσθαι τῆς συνειδήσεως τῆς ἀληθοῦς παραγωγῆς, ἄλλοτε ἄλλοθεν παρήγετο. οὕτως ἐν 6 Ἠλέκτρας λέγων ὁ Σοφ. «τοῦ λυκοκτόνου θεοῦ ἀγορὰ Λύκειος» παρήγεν ἐκ τοῦ λύκος, οὗς ὁ Ἀπόλλων καταδιώκει ὡς προστατῆς τῶν ποιμνίων. ἐνταῦθα δὲ σχετίζει πρὸς τὴν Λυκίαν ἡ ὁποία κατὰ τοὺς ἥρωικούς χρόνους ἦν τὸ κέντρον τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος. ὥστε = Λύκιος. — χρυσοστρ. ἀγκ.] ὡς χρυσότοξος ὁ Ἀπόλλων ἔχει καὶ χρυσὴν νευράν, δηλ. συγκειμένην ἐκ χρυσῶν συνεστραμμένων νημάτων. Ὁ πληθ. ἀγκυλῶν ἀντὶ ἐνικοῦ κατ' ἔθος ποιητικόν. 719, 1243, 1249, ὅρα 366.

205. ἐνδατεῖσθαι] παθητ. = νὰ διαμοιράζωνται, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ νὰ

ἀρωγὰ προσταθέντα, τὰς τε πυρφόρους
 Ἀρτέμιδος αἶγλας, ξὺν αἷς Λύκι· ὄρεα δι᾽ ἄσσει·
 τὸν χουσομίτραν τε κικλήσκω,
 τᾶσδ' ἐπώνυμον γᾶς,
 οἰνώπα Βάκχον εὖιον,
 μαινάδων ὁμόστολον,
 πελασθῆναι φλέγοντ'

210

ἐξαποστέλλωνται, κατὰ τοῦ Ἄρεος
 δῆλον ὅτι.

206. προσταθέντα] τοῦ προτάσσει
 = προστάντα. — ἀρωγὰ προσταθέντα
 = πρὸς βοήθειαν ταχθέντα, προ-
 ταχθέντα, ἀντιταχθέντα. πρβλ. Αἴ.
 803. «πρόστητ' ἀναγκαιᾶς τύχης.»
 Ἡ ἔκφρασις ὑπομνηνῇσκει τὸ ἐπί-
 θετον τοῦ Ἀπόλλωνος προστατή-
 ριος.

207. εἶ. αἶγλας] ὑποκείμε. τοῦ ἐν-
 δατεῖσθαι. Κεῖται ἀντὶ συγκεκρι-
 μένου = λαμπάδας. — Ἡ φωσφόρος
 ἢ σελασφόρος Ἀρτεμις παριστά-
 νετο ἔχουσα λαμπάδας εἰς ἀμφοτέ-
 ρας τὰς χεῖρας, ἡ δὲ Εὐκλεία, Βραυ-
 ρωνία καὶ ἄλλαι εἰς τὴν μίαν. διὸ
 ἐκαλεῖτο δαδοῦχος, ἀμφίπυρος. Καὶ
 ταύτης ἡ λατρεία πολλή· ἦν ἐν Λυ-
 κίᾳ, διότι κατὰ τινα μῦθον αὐτοῦ
 ἐγεννήθησαν Ἀπόλλων καὶ Ἀρτε-
 μις. — Αἱ λαμπάδες τῆς Ἀρτέμιδος
 πρόκειται νὰ φοβήσωσι τὸν Ἄρη.

209. μίτρα ἦν πλατὺς κεφαλό-
 δεσμος, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἦσαν
 στενώτερα καὶ πλαγίως ἀπλωροῦντο.
 Ὁ Διόνυσος παριστάνετο ἔχων πλου-
 σίαν κόμην καὶ ταύτην ἰδεδεμέ-
 νην διὰ μίτρας.

210. τᾶσδ' ἐπώνυμον γᾶς] ἦτοι
 Θηβαῖον. Ἐπειδὴ ἐν Θήβαις ἡ Σε-
 μέλη ἐγέννησε τὸν Διόνυσον, ἐλέ-
 γετο οὗτος Καδμεῖος ἀναξ, Βοιω-
 τιος θεός.

211. εὖιος] ἐκ τῆς ἐπιφωνήσεως
 εὖος. ὄρα 155.

212. μαινάδων ὁμόστ.] καὶ ἐν

Ἄντ. 1150 καλεῖται ὁ Βάκχος μετὰ
 τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ· «προφάνηθι
 σαῖς ἅμα περιπόλοις Θυίαισιν.» ὁ-
 μόστολος = ὁμοδαίσιος, συνοδοιπό-
 ρος. Τὰ ἐκ τοῦ ὁμοῦ σύνθετα ἐπί-
 θετα συντάσσονται γεγνητῇ ἢ δοτικῇ.
 — Ὁ ποιητὴς τοὺς στίχους τούτους
 ποίωv ἔχει ὑπ' ὄψει τὰς νυκτερινὰς
 ἐν λαμπάσι τελετὰς τὰς ἐπὶ τοῦ
 Παρνασοῦ κατὰ πᾶν δεύτερον ἔτος
 ὑπὸ γυναικῶν τῆς Φωκίδος, Βοιω-
 τίας καὶ Ἀττικῆς τελουμένας πρὸς
 τιμὴν τοῦ Βάκχου καὶ Ἀπόλλωνος.
 Ἄντ. 1146 ἐξ.

213. φλέγοντα πύκκα] ὁ Βάκχος
 πάλαι λαμπάδα πύκκης, διότι κατὰ
 τὸν μῦθον αἱ ἀνὰ τὸν Παρνασσὸν
 μετὰ τῶν μαινάδων νυκτερινὰ πε-
 ριπολῖαι αὐτοῦ ἐγένοντο ὑπὸ τὸ φέγ-
 γος λαμπάδων. Εὐρ. Ἴων. 716.

215. ἀπότιμον] ἄτιμον. Οὗτω
 λέγει τὸν Ἄρη (τὸν θεὸν λοιμὸν)
 ὡς κακοῦ πρόξενον, ἐνῶ τῶν θεῶν
 ἴδιον ἦν τὸ εὐεργετεῖν τοὺς ἀνθρώ-
 πους· διὸ καὶ «δοτῆρες ἐάων» λέ-
 γονται. Καὶ ὁ Ζεὺς λέγει πρὸς τὸν
 Ἄρη «ἔχθιστος δέ μοι ἔσσι θεῶν·
 αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοι
 τε μάχαιτε.» Ἰλ. Ε 890.

216-462. Πρῶτον ἐπεισόδιον.

Περιέχει τὰς πρώτας τοῦ Οἰδ.
 προσπαθείας πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐν
 τῷ προλόγῳ δηλωθέντος σκοποῦ,
 δηλ. προκήρυξιν κατὰ τοῦ φονέως
 καὶ ἐρώτησιν τοῦ Τειρεσίου. Ἄλλ'
 ἡ ἀπόκρισις τούτου ἐμπνέει τῷ
 Οἰδ. ὑπονοίας κατὰ τοῦ Κρέοντος.

ἀγλαῶπι σύμμαχον

πεύκα ᾗ τὸν ἀπότιμον ἐν θεοῖς θεόν.

215

ΟΙΔ. αἰτεῖς· ἃ δ' αἰτεῖς τὰμ' ἐὰν θέλῃς ἔπν
κλύων δέχεσθαι τῇ νόσῳ θ' ὑπηρετεῖν,
ἀλκὴν λάβοις ἂν κἀνακούφισιν κακῶν·
ἀγὼ ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ' ἐξερῶ,
ξένος δὲ τοῦπραχθέντος· οὐ γὰρ ἂν μακρὰν 220

—Περιεχόμενον τοῦ λόγου 216-275.

Αἱ αἰτήσεις σου θὰ ἐκπληρωθῶσιν, ἂν συντελέσῃς εἰς τοῦτο. διότι ἐγὼ ἄνευ ὑμῶν οὐδὲν θὰ κατορθώσω, ἀφοῦ μοι εἶναι ὅλως ξένη ἡ ὑπόθεσις. διὸ κηρύσσω ὑμῖν τάδε· (216-224) ὁ γνωρίζων τὸν φονέα ἅς καταγγείλῃ αὐτόν· ἂν δὲ φοβῆται περὶ ἑαυτοῦ ὡς φονέως, ἅς μάθῃ, ὅτι φυγὴ μόνη θὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτόν. ὅστις δὲ γνωρίζει τὸν φονέα καταγγέλλων αὐτόν ἀμοιβὰς καὶ εὐχαριστίας θὰ ἔχῃ παρ' ἐμοῦ. (225-232). Ἄν ὅμως δὲν καταμνησθῇ οὗτος, προκηρύσσω περὶ αὐτοῦ· νὰ μὴ ἔχῃ μηδεὶς Θηβαῖος μηδεμίαν πρὸς αὐτόν σχέσιν. (233-243). Ταῦτα δύναμαι ἐν τῷ παρόντι νὰ κάμω, καταρῶμαι δὲ τὸν ἄγνωστον φονέα καὶ ἐμὲ αὐτόν ἂν ἐν γνώσει κρύπτω αὐτόν. (244-251). Ἐχομεν δ' ἀμφοτέροι καθήκον νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν τιμωρίαν τοῦ φονέως, ὑμεῖς μὲν διότι ἀγαθὸς ἀνὴρ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν ἐφονεύθη, ἐγὼ δὲ διότι εἶμαι διάδοχος τοῦ θρόνου καὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. (252-268) ὅστις δὲ δὲν συντελεῖ εἰς ἀνακάλυψιν εἴθε κάκιστα ν' ἀπολεσθῇ. Ὑμῖν δὲ τοῖς ἐγκρίνουσι τάδε εἴθε νὰ ἴναι εὖνοι οἱ θεοὶ (269-275).

216. Ὁ Οἶδ. ἄδομένης τῆς τελευταίας ἀντιστροφῆς ἐπανῆλθε διὰ τῆς μέσης θύρας καὶ ἤκουσε τὰ τελευταῖα τοῦ ἄσματος· διὸ λέγει· αἰτεῖς τ. ἔ. ἤκουσα τί αἰτεῖς. — ἃ]

παράθεσις τούτου τὰ ἀλκὴν κἀνακούφισιν κακῶν.

217. τῇ νόσῳ ὑπηρετεῖν] ὁ ὑπηρετῶν τῇ νόσῳ συντελεῖ εἰς ἀποκρούσιν αὐτῆς· διότι ἐπιλαμβάνεται τῶν ἀναγκαίων πρὸς θεραπείαν αὐτῆς μέσων καὶ κάμνει ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ φύσις τῆς νόσου. Ἰσοκ. 4, 55. 56 «βοηθεῖν συμφοραῖς, τύχαις.» Ξεν. Ἀπομ. I 4, 13. «ἐπικουρεῖν νόσοις.»

218. Ἀφοῦ προηγήθη τὸ «ἃ δ' αἰτεῖς,» ἐνταῦθα περιεμένετο μόνον τὸ λάβοις ἄν. ἀλλ' ὁ Οἶδ. θέλων νὰ καταστήσῃ καταφανὲς πόσον θὰ ἴναι σωτήριον τὸ ν' ἀκολουθῇσιν τὰς συμβουλὰς του, προστίθῃσιν τὰ «ἀλκὴν κἀνακούφισιν κακῶν» ὥστε μὴ προηγήθῃ τὸ «ἃ δ' αἰτεῖς.»

219 ἐξ. Ἡ ἔννοια· ἐπικαλοῦμαι τὴν σύμπραξιν ὑμῶν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ φονέως· διότι εἶμαι ὅλως ξένος πρὸς τὸ πρᾶγμα, καὶ οὐδὲν θὰ κατορθώσω ἐρευνῶν, ἂν μὴ ἔχω ἔνδειξιν τινα. Ἐπειδὴ λοιπὸν στεροῦμαι τοιαύτης, διότι μετὰ τὴν πρᾶξιν ἴλθον εἰς Θήβας, ἵνα τύχω παρὰ τῶν πολιτῶν (ὑμῶν) τῶν ἀπαιτουμένων ὁδηγίων, προκηρύσσω ὑμῖν τὰκόλουθα. — ἃ = ταῦτα δὲ τὰ ἔπη. — ξένος τοῦ λόγου, ξένος τοῦπραχθ. ἀγνωῶν μὲν τὴν περὶ τοῦ φόνου διήγησιν (= τοῦ λόγου) ἀγνωῶν δὲ αὐτόν τὸν φόνον (= τοῦπραχθέντος), τ. ἔ. ἐν πληρεῖ ἀγνοίᾳ παντός τοῦ πράγματος. — [ἐξ-] ἐ-

ἵχνευον αὐτό, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον.
 νῦν δ', ὕστερος γὰρ ἀστὸς εἰς ἀστούς τελῶ,
 ὑμῖν προφωνῶ πᾶσι Καδμείοις τάδε·
 ὅστις ποθ' ὑμῶν Λάιον τὸν Λαβδάκου
 κάτοιδεν, ἀνδρὸς ἐκ τίνος διώλετο,
 τοῦτον κελεύω πάντα σημαίνειν ἐμοί.
 κεῖ μὲν φοβεῖται τοὔλίκλημ' ὑπεξελεῖν
 αὐτὸς καθ' αὐτοῦ—πείσεται γὰρ ἄλλο μὲν
 ἀστεργές οὐδέν, γῆς δ' ἄπεισιν ἀσφαλής·
 εἰ δ' αὖ τις ἄλλον οἶδεν ἢ ἕξι ἄλλης χθονός
 τὸν αὐτόχειρα, μὴ σιωπάτω· τὸ γὰρ
 κέρδος τελῶ ἧ χάρις προσκείσεται.

225

230

λαβε γενικὴν κατὰ τὸ ἄπειρος τινας.

221. αὐτὸ] τὸ πραγθέν.—μὴ οὐ.
 ὅρα 13. — σύμβολον] ἐξ οὗ ἔχοι τις
 ἂν συμβαλεῖν ἔτιοῦν.

222. νῦν δέ] χρησιμεύει εἰς ἀν-
 τίθεσιν τῆς πραγματικότητος πρὸς
 ὑπόθεσιν μὴ πραγματικὴν: τῶρα
 δμως, ἐπειδὴ οὐδεμίαν ἔχω ἔνδει-
 ξιν, ἀποτείνομαι πρὸς ὑμᾶς.—ὕστε-
 ρος] δηλ. τοῦ πραγθέντος. — ἀστὸς
 εἰς ἀστούς] ἀγαπῶσιν οἱ ἀρχαῖοι
 τὴν παράθεσιν διαφόρων τύπων τῆς
 αὐτῆς λέξεως. — εἰς ἀστούς τελῶ]
 ἀνήκω εἰς τοὺς ἀστούς. Οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἴσαν διηρημένοι κατὰ τὴν
 περιουσίαν εἰς τάξεις. κατὰ ταύτας
 ἐπλήρωνον (ἐτέλουν) εἰσφορὰς καὶ
 φόρους. «τελεῖν εἰς ἱππεῖς ἢ εἰς ἱπ-
 πάδα» κυρίως = πληρώνω διὰ τὴν
 τάξιν τῶν ἱππέων καὶ ταύτης τὰς
 πρὸς τὴν πολιτείαν ὑποχρεώσεις
 ἐκπληρῶ.

224. ὑμῶν] = τῶν πολιτῶν, οὓς
 ἐκπροσωπεῖ ὁ χορός. — Ὁ Οἶδ. πι-
 στεύει, ὅτι ὁ φονεὺς εἶναι γνωστὸς
 εἰς τινὰς τῶν Θεβαίων. — Λάιον]
 κατὰ πρόληψιν τοῦ ὑποκ. τοῦ διώ-
 λετο ἐτέθη ἄντικ. τοῦ κάτοιδεν.

225. ἐκ] ὅρα 997.

226. πάντα] τὰ πραγθέντα.

227 ἐξ. εἰ φοβεῖται] ὁ φονεὺς, τ. ἔ.

ἂν αὐτὸς οὗτος εἶναι ὁ φονεὺς, ὡς
 ἐξάγεται ἐκ τῆς πρὸς τὰ ἐν 230 ἀν-
 τιθέσεως. Ἐγένετο ἀποσιώπησις καὶ
 παρελείφθη ἡ ἀπόδοσις. ταύτην
 ἀντικατέστησε τῆς κεφαλῆς ἡ τῆς
 χειρὸς κίνησις δηλοῦσα: μὴ φοβεῖ-
 σθω. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπο-
 μένων. Ὁ φονεὺς θὰ ἐφοβεῖτο νο-
 μίζων, ὅτι θανάτῳ κολασθήσεται.
 — ὑπαεῖραιρ] κυρίως = ἀπὸ κάτω
 ἔξω ἐξάγω, ὅθεν ἐνταῦθα = ἐξάγω
 ἐκ βάθους καρδίας, ὅπου ἵν' κεκρυμ-
 μένον. Πινδ. Νεμ. IV, 6. «ῥῆμα
 ὅ,τι κε γλώσσα φρονὸς ἐξέλοι βα-
 θείας.» Σοφ. ἀποσπ. 690 «ὦ γλώσσα
 σιγήσασα τὸν πολὺν χρόνον, πῶς
 δῆτα τλήσῃ πρᾶγμ' ὑπεξελεῖν τόδε:»
 — πείσεται γάρ] αἰτιολογία τοῦ ἀ-
 ποσιωπηθέντος μὴ φοβεῖσθω.

230 ἐξ. Ἡ σύνταξις: οἶδε τὸν αὐτό-
 χειρα ἄλλον (ὄντα). — ἄλλον] ἀντιτί-
 θεται πρὸς τὸ αὐτὸς καθ' αὐτοῦ. Ὁ
 Οἶδ. λέγων ἄλλον φαντάζεται Θε-
 βαῖόν τινα. ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Λάιος ἐν ξέ-
 νῃ γῇ ἐφονεύθη, προστίθῃσι τὸ ἢ ἐξ
 ἄλλης χθονός. Εἴτε δὲ Θεβαῖος ἵν'
 εἴτε ξένος, πάντως κατῴκει ἐν Θε-
 βαίαι κατὰ τὸν χρησμὸν (97 ἐξ.)

232. τὸ κέρδος] τὴν προσήκου-
 σαν ἀμοιβήν. — τελῶ = τελέσω. —
 προσκείσεται] ἐπιπροσηματικὴν ἔν-

εἰ δ' αὖ σιωπήσεσθε, καὶ τις ἢ φίλου
 δέσας ἀπώσσει τοῦπος ἢ χαυτοῦ τόδε,
 ἃ 'κ τῶνδε δράσω, ταῦτα χρὴ κλύειν ἐμοῦ. 235
 τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ τοῦτον, ὅστις ἔστι, γῆς
 τῆσδ', ἥς ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω,
 μήτ' εἰσδέχεσθαι μήτε προσφώνειν τινα,
 μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι μήτε θύμασιν
 κοινὸν ποιεῖσθαι, μήτε χέρνιβος νέμειν, 240
 ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων πάντας, ὡς μιάσματος
 τοῦδ' ἡμῖν ὄντος, ὡς τὸ Πυθικὸν θεοῦ
 μαντεῖον ἐξέφηνεν ἀρτίως ἐμοί.
 ἐγὼ μὲν οὖν τοιόσδε τῷ τε δαίμονι

νοῖαν ἔχει ἢ πρόθεσις.

234. δέσας φίλου ἢ καὶ ἑαυτοῦ] ἔλαβε γενικήν, ὅπως τὸ φροντίζειν. — ἀπώσσει] ἀψηφίσει, δὲν θὰ λάβῃ ὑπ' ὅψει. — τοῦπος] τὴν ἐμὴν διαταγήν.

235. 'κ=ἐκ. Κοκ. 464 ὑποσ. 4.

236. Ἡ σύνταξις: ἀπαυδῶ μήτε τινα τῆσδε γῆς εἰσδέχεσθαι τοῦτον τὸν ἄνδρα. — τὸν ἄνδρα τοῦτον] τὸν φονέα. Ἀντικείμενον τοῦ εἰσδέχεσθαι καὶ προσφωνεῖν. Ὁ Οἶδ. ἀποκλείει τὸν φονέα πάσης κοινω- νικῆς καὶ θρησκευτικῆς πρὸς τοὺς πολίτας σχέσεως, ἐλπίζων, ὅτι ἡ προγραφή αὕτη θ' ἀναγκάσῃ καὶ τὸν εἰδότα ἀλλὰ μὴ καταγγέλλοντα τὸν φονέα νὰ διακόψῃ πᾶσαν σχέ- σιν πρὸς αὐτόν, καὶ οὕτω θ' ἀπο- καλυφθῇ οὗτος ἢ θὰ φύγῃ. — γῆς] ἐξαετᾶται ἐκ τοῦ τινα (238).

237. κράτη τε καὶ θρ.] ἐν διὰ δυοῖν. = κράτη θρόνων. OK425 Ἀντ. 173.

238. εἰσδέχεσθαι] εἰς οἶκον δῆ- λον ὅτι. Ἦν ἔθος ἐν Ἀθήναις ὁ φονεὺς νὰ μὴ ἵνα δεκτὸς εἰς οἰ- κίαν, νὰ μὴ προσαγορεύηται, νὰ μὴ ἐπιτρέπηται νὰ πατῇ τὸ ἔδαφος

τῆς Ἀττικῆς.

240. κοινόν=κοινωνόν. — χέρνι- βοι] γενική μεριστική. ὅρα 709. Πάσης ἱερουργίας προηγεῖτο πλῆσις χειρῶν καὶ ῥαντισμός. πρὸ τοῦ φα- γητοῦ ὡσαύτως περιεφέρετο πρὸς πλῆσιν τῶν χειρῶν λεκάνη καὶ πρό- χους. Τὸ πρὸς πλῆσιν τοῦτο ὑδωρ χέρνιβι ἐλέγετο. Ὡστε τὸ κοινωνός χερνίβωρ=σύννοικος.

241. ὠθεῖν] ἄντικ. τοῦ κελεύω ἢ αὐδῶ, ὃ ἐννοεῖται ἐκ τοῦ ἀπαυ- δῶ. 819.

242. τοῦδε] τοῦ φονέως. Ἡρμῶς μᾶλλον ἢ αἰτιατική: τόνδε ὄντα μῖασμα, διότι ἀναφέρεται εἰς τὸ τὸν ἄνδρα τοῦτον. Νῦν μόλις ἀνα- φέρει τὸν χρησμὸν ὁ Οἰδίπους· διότι ὑπέθετεν (219 ἐξ.) ὅτι ἴν' γνωστὸς τοῖς γέρουσιν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ καλέσαντος αὐτοῦ. Οὕτως ἀπέφυ- γεν ὁ ποιητὴς ὀχληρὰν ἐπανάληψιν.

244. τοιόσδε σύμμαχος πέλω = τοιάνδε συμμαχίαν παρέχω. — τῷ δαίμονι] Ἀπόλλωνι τῷ μαντευσα- μένω.

248. τιν] αὐτούς.

249. Ἴνα δείξῃ μετὰ πόσης σο- βαρότητος ἀνέλαβε τὴν ὑπόθεσιν,

- τῷ τ' ἀνδρὶ τῷ θανόντι σύμμαχος πέλω. 245
 + κατεύχομαι δὲ τὸν δεδρακότ', εἴτε τις
 εἰς ὧν λέλνηθεν εἴτε πλειόνων μετὰ,
 κακὸν κακῶς νιν ἄμορον ἐκτρίψαι βίον·
 ἐπεύχομαι δ', οἴκοισιν εἰ ξυνέστιος 250
 ἐν τοῖς ἐμοῖς γένοιτ' ἐμοῦ ξυνειδότος,
 παθεῖν, ἅπερ τοῖσδ' ἀρτίως ἡρασάμην.
 ὑμῖν δὲ ταῦτα πάντ' ἐπισκίπτω τελεῖν
 ὑπὲρ τ' ἐμᾶντοῦ τοῦ θεοῦ τε τῆσδέ τε
 γῆς ὧδ' ἀκάρπως καθέως ἐφθαρμένης.
 οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον, 255
 ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὕτως ἔαν,
 ἀνδρὸς γ' ἀρίστου βασιλέως τ' ὀλωλότος,
 ἀλλ' ἐξερευνᾶν. νῦν δ' ἐπεὶ κυρῶ τ' ἐγὼ
 ἔχων μὲν ἀρχάς, ἃς ἐκεῖνος εἶχε πρίν,
 ἔχων δὲ λέκτρα καὶ γυναῖχ' ὁμόσπορον, 260

καταρᾶται καὶ ἑαυτὸν.

250. γένοιτο] ὁ φονεὺς.

251. τοῖσδε] τοῖς ἄρτι (247) μνημονευθεῖσι, δηλ. τῷ φονεῖ καὶ τοῖς συνεργοῖς αὐτοῦ ἢ ἀποκρύπτουσιν αὐτόν.

253. ὑπὲρ ἐμᾶντοῦ] χάριν τῆς ἰδίας ἐμοῦ ἀσφαλείας. πρῆλ. 139 ἐξ. Ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ παριστᾷ τὸν Οἶδ. περὶ ἑαυτοῦ φροντίζοντα, ἵνα τὴν πλάνην αὐτοῦ δεῖξῃ, οὐχὶ δέ, ἵνα παραστήσῃ τὴν ἰδιοτέλειαν ὡς αἴτιον τῶν ὑπὲρ τοῦ θεοῦ καὶ τῆς πόλεως φροντίδων αὐτοῦ.

254. ἀθέως] δεινῶς· διότι οἱ θεοὶ τὴν πόλιν ἐστέρησαν τῆς εὐνοίας αὐτῶν. 661.—ἀκάρπως καθέως=ἐν ἀφορίᾳ καὶ ἐν ἐγκαταλείψει ὑπὸ τῶν θεῶν.

255. Περὶ τοῦ γὰρ ὅρα 1520.—τὸ πρᾶγμα] γενικὴ λέξις ἐνταῦθα μὲν δηλοῦσα τὴν ἐξέτασιν τοῦ φόνου καὶ τιμωρίαν, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ στίχῳ αὐτὸν τὸν φόνον.—θεή-

λατον] ἐκ θεοῦ προσερχόμενον, ὑπὸ θεοῦ διατεταγμένον.

256. ἀκάθαρτον] ἐννοεῖται: τὸ πρᾶγμα=τὸν φόνον.—οὕτως] ὡς μέχρι τοῦδε.

257. Ὁ Οἶδ. ἐπαινῶν τὸν Λαῖον ἀσυνειδήτως ἑαυτὸν καταδικάζει.

258. νῦν δέ] ὅρα 222. Τὸν λόγον περιεμένομεν τοιόνδε: νῦν δέ, ἐπεὶ ἐστὶ θεήλατον πολὺ μᾶλλον ὑμᾶς δεῖ ἐξερευνᾶν. Ἀλλ' ὁ ζῆλος τοῦ Οἶδ. σπεύδει ἀμέσως εἰς τὰ αἵτια, τὰ ἵποτα δι' αὐτὸν μάλιστα καθιστῶσιν τὸ πρᾶγμα καθήκον ὑποχρεωτικόν.—ἐπεὶ...] ἡ ἀπόδοσις κεῖται ἐν 264 ἀναχολούτως εἰσαγομένη διὰ τοῦ ἀνθ' ὧν. Τὴν ἀναχολοβίαν ἐπαρκῶς δικαιολογεῖ τὸ μέγεθος τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως καὶ μάλιστα ἡ ἐν 263 παρένθεσις.—κυρῶ τ' ἐγὼ] τούτοις ἀντιστοιχοῦσι τὰ ἐν 261.

260. λέκτρα] ἐννοεῖται: ὁ κείνος εἶχε πρίν.—ὁμόσπορον] παθητικὸν τοῦτο = κοινήν, τὴν αὐτήν,

καὶ νῶν τὰ παίδων κοῖν' ἄν, εἰ κείνῳ γένος
 μὴ δυστύχησεν, ἦν ἂν ἐκπεφυκότα·
 νῦν δ' ἐς τὸ κείνου κρατ' ἐνήλαθ' ἡ τύχη·
 ἀνθ' ὧν ἐγὼ τὰδ' ὥσπερ εἰ τοῦμοῦ πατρὸς
 ὑπερμαχοῦμαι κατὰ πάντ' ἀφίζομαι, 265
 ζητῶν τὸν αὐτόχειρα τοῦ θόνου λαβεῖν,
 τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ Πολυδώρου τε καὶ
 τοῦ πρόσθε Κάδμου τοῦ πάλαι τ' Ἀγήνορος.
 καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν εὐχομαι, θεοὺς
 μήτ' ἄροτον αὐτοῖς γῆς ἀνιέναι τινά, 270

ὕπ' ἐκείνου καὶ ὕπ' ἐμοῦ σπειρομένην, εἰς ἣν ἔσπειρε καὶ ἐκείνος καὶ ἐγώ. Συνήθως δὲ = ἀδελφός, ὁμοίως σπαρεῖς ἢ γεννηθεῖς. Τρ. 212. Τὸ δὲ ὁμοσπῆρος ἐν 460 εἶναι ἐνεργητικόν.

261. τὰ παίδων = οἱ παῖδες. — κοινὰ] κατηγορ. τοῦ τὰ παίδων. Τὰ τέχνα ἡμῶν θὰ ἦσαν ἀδελφοί. ὄντως δὲ ἦσαν.

262. ἐδυστύχησεν] ὁ Οἶδ. μὲν τὴν δυστυχίαν τοῦ Λαίου ἐνορᾷ ἐν τῇ ἀρεκνίᾳ, ἣν καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευσον κακόν, καὶ σήμερον οἱ ὀρθῶς φρονούντες· ἀλλ' ἐνταῦθα οἱ θεαταὶ δυστυχίαν ἐννοοῦσι τὴν ἐκθεσιν τοῦ γεννηθέντος τέκνου, τὸ ὅποιον ἄγνοεῖ ἔτι ὁ Οἶδ.

263. Παρενθετικῶς ταῦτα. — Ἡ ἔννοια : ἀπώλετο πρὶν ἀποκτήσῃ τέχνα. — ἐν-ἦλατο] τοῦ ἐν-ἀλλομαι.

264 ἐξ. ἀνθ' ὧν ὑπερμαχοῦμαι] ἀναχόλουθον. ὅρα 258. Περιεμένετο μόνον τὸ ὑπερμαχοῦμαι. — τὰδε] ἐσωτερ. ἀντικ. — τοῖμοδ' πατρὸς] αἱ τοιαῦται ἔννοιαι κινητικαὶ εἰσι τοῦ θεάτρου. Ἀσυνειδήτως ὁ ἥρωες διὰ τῶν ἀθῶων αὐτοῦ λόγων τὴν φοβερὰν αὐτοῦ θέσιν ἐκφέρει.

267. Ἐν τέλει τῶν ὑποσχέσεων αὐτοῦ ὁ Οἶδ. καταλέγει τοὺς προπάτορας τοῦ Λαίου, πάντας ἐνδόξους, ἵνα τὴν καταγωγὴν αὐτοῦ

περιφανῇ παραστήσῃ, καὶ ὡς τοιαύτην ἔτι μᾶλλον ἐπιβάλλουσιν τὴν τιμωρίαν. — τῷ παιδί] ἐκ τοῦ ἀφίζομαι ἐξαρτᾶται. Ὁ Λάιος λέγεται υἱὸς πάντων τῶν προγόνων. πρβλ. 1062 «τρίτης μητρός.» Ὁ δὲ Ἡσίοδος (Ἀσπ. 112) «δύο παῖδας Ἀλκείδαο» λέγει τὸν υἱὸν καὶ ἔγγονον. Παρ' ἡμῖν «τοῦ παιδιοῦ μου τὸ παιδί τῷ γω δυὸ φοραῖς παιδί.» — Λαβδακείῳ] ἰσοῦται πρὸς γενικὴν: Λαβδάκου. 1216. Αἶ. 134 Τελαμῶνι παῖ. = Τελαμῶνος. Διὰ τοῦτο συνεδέθη πρὸς γενικὴν. πρβλ. Ἰλ. Α 54 «Νεστορέῃ παρὰ νηὶ Πυλογενέος βασιλῆος» Ε 741 «Γοργεῖν κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου.» — Ὁ Ἀγήνωρ ἦν βασιλεὺς Φοινίκης, υἱὸς Ποσειδῶνος, πατὴρ Κάδμου καὶ Εὐρώπης. ταύτην ὑπὸ Διὸς ἀρπαγείσαν ἐπεμψε τὸν Κάδμον νὰ ἀνεύρῃ διατάξας νὰ μὴ ἐπανέλθῃ, ἂν δὲν εὕρῃ. Ἐπειδὴ δὲν εὗρεν, μείνας ἔκτισε τὰς Θήβας.

269. ταῦτα τοῖς μὴ δρ.] ἀντί : τοῖς ταῦτα μὴ δρ. Ὅρα 139. — τοῖς μὴ δρῶσιν = τοῖς μὴ ζητοῦσι τὸν φονέα.

270. αὐτοῖς] ἐπαναλαμβάνει τὸ τοῖς μὴ δρῶσιν. Ὅδ. Π 78 «ἀλλ' ἦ τοι τὸν ξείνον... ἔσσω μιν χλαῖναν.» — ἄροτος] σημαίνει α) ἄροσιν, β) τὸν χρόνον τῆς ἀρόσεως γ) τὸν

μήτ' οὖν γυναικῶν παῖδας, ἀλλὰ τῷ πότμῳ
τῷ νῦν φθερεῖσθαι κατὶ τοῦδ' ἐχθίονι.
ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοισι Καδυμείοις, ὅσοις
τάδ' ἔστ' ἀρέσκονθ', ἢ τε σύμμαχος Δίκη
χοῖ πάντες εὖ ξυνεῖεν εἰσαεῖ θεοί.

275

XOP. ὥσπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ὦδ', ἀναξ, ἐρῶ.
οὔτ' ἔκτανον γὰρ οὔτε τὸν κτανόντ' ἐχῶ
δεῖξαι. τὸ δὲ ζήτημα τοῦ πέμψαντος ἦν
Φοίβου τόδ' εἰπεῖν, ὅστις εἵργασταί ποτε.

OIA. δίκαι' ἔλεξας· ἀλλ' ἀναγκάσαι θεούς,
ἂν μὴ θέλωσιν, οὐδ' ἂν εἰς δύναιτ' ἀνὴρ.

280

XOP. τὰ δεύτερ' ἐκ τῶνδ' ἂν λέγοιμ', ἃ μοι δοκεῖ.

OIA. εἰ καὶ τρίτ' ἔστι, μὴ παρῆς τὸ μὴ οὐ φράσαι.

καρπὸν αὐτῆς, ὅπως ἐνταῦθα.

271. οὖν] ὅρα 89. — γυναικῶν] ἐννοεῖται ἀνιέναι. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους γῆ καὶ γυνή, γεωργὸς καὶ ἀνὴρ τὸ αὐτὸ ἔργον ἐπιτελοῦσι καὶ τὴν αὐτὴν ἀποστολὴν ἔχουσι.

272. φθερεῖσθαι] μέσος μ. ἀντὶ παθητικοῦ. Τίθεται ἐνίοτε μέλλων ἀπαρεμφάτου μετὰ ῥήματα ἐπιθυμίας. Θουκ. 1, 27 2 «ἐδεσθήσαν ξυμ-προπέμψειν.» Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐννοεῖται ὑποκείμεν. αὐτούς.

274. ἔστ' ἀρέσκοντα = ἀρέσκει. — σύμμαχος] κατὰ πρόληψιν κεῖται. = ἡ Δίκη σύμμαχος γενομένη. 742. OK 1200 «τῶν σὼν ἀδέρκτηων ὁμμάτων τητῶμενος.» Τρ. 477 «ἡ πολύφθορος καθηρέθη Οἰχαλία.»

275. Ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πολλὸν τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν κινεῖ· διότι τὸ κακούργημα, ὃ καταδιώκει, εἶναι ἴδιον αὐτοῦ κακούργημα, τὰς ἀράς, ἃς καταρᾶται, καθ' αὐτοῦ καταρᾶται, καὶ τέλος οὐδόλως διορᾷ τῶν ἀθῶων αὐτοῦ λόγων τὴν διπλὴν διὰ τὸν θεατὴν σημασίαν.

276. ἔλαβες μ' ἀραῖον] ἀραῖον ἔλαβες = διὰ τῶν ἄρῶν ἔλαβες. Ὅπως διὰ τῶν ἄρῶν μ' ἐδέσμευσας, ὅπως

χρέωσας νὰ κάμω, δηλ. παρρησία νὰ εἴπω, οὕτω δεδεμένος τ. ἔ. ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῶν, ἀναλαμβάνων τὰς συνεπειὰς αὐτῶν ἐν περιπτώσει ἀπάτης, θὰ εἴπω.

278. Ἡ ἐννοια : ἀντὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ἡμῖν ζήτημα, θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἔνοχον. Διὰ τούτων ὁ χορὸς δὲν ψέγει τὸ θεῖον, ἀλλὰ τὴν αὐτοῦ ἀδυναμίαν ὁμολογεῖ — τότε τὸ ζήτη.] ἀντικ. τοῦ πέμψαντος καὶ τοῦ εἰπεῖν. — ἦν] ἦν ἔργον. — ὅστις εἵργασταί ποτε] ἀνάπτυξις τοῦ τὸ ζήτημα τότε. — εἵργασται] τὸν φόνον.

282. Ὁ ἀσφαλέστατος τρόπος τῆς εὐρέσεως τοῦ φονέως ἦτο σαφῆς τούτου δήλωσις ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. ἐν ἐλλείψει ταύτης προτείνει ὁ χορὸς ἕτερον τρόπον ἐγγύτατον πρὸς τοῦτον κατὰ τὴν ἀσφάλειαν.

283. Τὸ παρίημι ἀνήκει εἰς τὰ ἀρνήσεως ἢ κωλύσεως σημαντικά· διὸ λαμβάνει μὴ μετ' ἀπαρεμφάτου, καί, ἂν ἦναι ἀρνητικόν, μὴ οὐ μετ' ἀπαρεμφάτου. 1232. Ἄντ. 544 «μὴ μ' ἀτιμάσῃς τὸ μὴ οὐ θανεῖν.»

XOP. ἄνακτ' ἄνακτι ταῦθ' ὀρώντ' ἐπίσταμαι
 μάλιστα Φοῖβω Τειρεσίαν, παρ' οὗ τις ἂν
 σκοπῶν τάδ', ὦναξ, ἐκμάθοι σαφέστατα. 285

OID. ἀλλ' οὐκ ἐν ἀργοῖς οὐδὲ τοῦτ' ἐπραξάμην·
 ἔπεμψα γὰρ Κρέοντος εἰπόντος διπλοῦς
 πομπούς· πάλαι δὲ μὴ παρὼν θαυμάζεται.

XOP. καὶ μὴν τά γ' ἄλλα κωφὰ καὶ παλαί' ἔπν. 290

OID. τὰ ποῖα ταῦτα; πάντα γὰρ σκοπῶ λόγον.

XOP. θανεῖν ἐλέχθη πρὸς τινῶν ὁδοιπόρων.

OID. ἤκουσα κάγώ· τὸν δ' ιδόντ' οὐδεὶς ὄρᾱ. (ὄρωτα)

284 ἐξ. Ἡ σύνταξις : ἐπίσταμαι ἄνακτα Τειρεσίαν μάλιστα ὀρώντα ταῦτ' ἄνακτι Φοῖβω. Τὸν Τειρεσίαν λέγει ἄνακτα, διότι ἦν ἐκ τῶν εὐγενῶν τῶν Θηβαίων, καταγόμενος ἀπὸ τῶν Σπαρτιῶν, (ᾗρα Ἀντ. 1125) ἀπ' ὧν καὶ ὁ Κρέων καὶ ἡ Ἰοκάστη. "Ὅρα 911. 85.— ὀρώντα ταῦτα] = ταῦτ' αἰδόμενα, τ. ἔ. ἔχοντα τὴν αὐτὴν μαντικὴν φύσιν—μάλιστα] ὑπὲρ πάντας τοὺς μάντις.—Τειρεσίαν] ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων ὁ ἀνάπαιστος χωρεῖ πανταχοῦ ἐν τῷ ἱαμβικῷ τριμέτρῳ πληρὸν τοῦ τελευταίου ποδός. ᾗρα 18.

287. Ἡ ἔννοια : καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀμελῶς ἐνήργησα.—Τὸ ἄργον ἐνταῦθα εἶναι παθητικόν.—ἐν ἀργοῖς] οὕτως ὥστε τὸ πρᾶγμα νὰ ᾖ μεταξὺ τῶν ἀνεκτελέστων. Ἡ ἔκφρασις κατήντησεν ἐπιρρηματική. = ἄργως, ἀμελῶς. ΑἹ. 971 «ἐν κενοῖς ὕβριζέτω.»—ἐπραξάμην] ἀθήσας ἢ τοιαύτην γῆρσιν τοῦ μέσου, τιθεμένου αἰεὶ ἐπὶ εἰσπραξέως χρημάτων. Δικαιολογεῖται δὲ πῶς, διότι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Οἰδίποδος ἐγένετο ἡ πράξις. Τὸ ἐπίσης σπάνιον ἐκπράττεσθαι κεῖται ἐν ΑἹ. 45.

288. Ταῦτα ὁ Κρέων συνεβούλευσεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις. "Ὅρα 145. Ἡ συμβουλή αὕτη δικαιολογεῖ τὰς ἐπειτα ὑπονοίας τοῦ Οἰδίποδος. 378, 385, 555. Ἡ ἐντεῦ-

θεν ἕρις Οἰδίποδος καὶ Κρέοντος προκαλεῖ τῆς Ἰοκάστης τὴν παρεμβασιν, ἐξ ἧς ἀρχεται ἡ ἀναγνώρισις (711).—διπλοῦς] τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον. Σημεῖον τοῦτο τῆς σπουδῆς τοῦ Οἴδ.

289. μὴ παρὼν θαυμάζεται=θαυμάζω εἰ (ἔτι) οὐ πάρεστι, μὴ παρῆναι αὐτόν.—τὰ ἄλλα] τὸ τρίτον ἐξεταστέον πρᾶγμα.—κωφὸς εἶναι ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀκούσῃ, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ ἀκούμενον, ὅπως τυφλὸς εἶναι ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἴδῃ ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ ὁρώμενον. ὥστε κωφὰ=οὐδὲν σαφὲς ἔχοντα.

291. τὰ ποῖα ταῦτα] ᾗρα 120.

292. ἐλέχθη] ὁ Λάιος.—Ἀνωτέρω (122) οἱ φονεῖς ὠνομάσθησαν λησταί, ἐνταῦθα ὁδοιπόροι. Τοῦτο πλησιάζει πῶς εἰς τὴν ἀλήθειαν· ἀλλὰ δὲν ἐπαρκεῖ νὰ διανοίξῃ τοῦ Οἴδ. τοὺς ὀφθαλμούς, ὥστις χάριν τῆς πλοκῆς τοῦ μύθου πρέπει νὰ τυφλώτῃ ὀλίγον. ᾗρα 119.

293. τὸν ιδόντα] δὲν ἔννοεῖ τὸν ἐν 118 ὑπὸ πρέτῃν τοῦ Λαίου, διότι ἐκεῖνον οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὁ Οἴδ. συμφώνως πρὸς τὴν περιφρόνησιν, μεθ' ἧς ὁ Κρ. ἀνέφερεν αὐτόν. ἐν δὲ στ. 755 ὁμιλεῖ, ὥς εἰ μὴ δὲν εἶχεν ἀκούσει περὶ αὐτοῦ. Γενικῶς λοιπὸν ἐνταῦθα λέγει : ἤκουσα καὶ ἐγὼ τοιαύτην φήμην ἀλλὰ δὲν ἔχω

- XOP. ἀλλ' εἴ τι μὲν δὴ δείματός γ' ἔχει μέρος,
τὰς σὰς ἀκούων οὐ μενεῖ τοιάσδ' ἀράς. 295
- OIA. ὦ μὴ 'στι δρῶντι τάρβος, οὐδ' ἔπος φοβεῖ.
- XOP. ἀλλ' οὐξ ἐλέγχων αὐτὸν ἔστιν· οἶδε γὰρ
τὸν θεῖον ἦδ' ἄνθρωπον ὧδ' ἄγουσιν, ὦ
τάλνηθες ἐμπέφυκεν ἀνθρώπων μόνῳ.
- OIA. ὦ πάντα νωμῶν Τειρεσία, δίδακτά τε 300
ἄρρητά τ', οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ,
πόλιν μὲν, εἰ καὶ μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως,
οἷα νόσφ' σύνεστιν· ἥς σὲ προστάτην
σωτῆρά τ', ὦναξ, μῦνον ἐξευρίσκομεν.
Φοῖβος γάρ, εἴ τι μὴ κλύεις τῶν ἀγγέλων, 305

οὐδένα αὐτόπτην. Τὸ ἄρρητον δηλ., ὅπως πολλάκις, εἶναι καθολικόν, Ξεν. Ἀν. 5, 6, 9 «πλοῖα τίς ἔσται ὁ παρέχων»·

294. Ὁ χορὸς ἀφείλεται τὸν ἰδόντα ἐπανερχεται εἰς τὸν φονέα, ὅστις εἶναι τὸ διαρκές μέλημα αὐτοῦ καὶ τοῦ Οἰδ. Τοῦ ἔχει λοιπὸν ὑποκεῖμ. εἶναι ὁ φορέας, ὡς καὶ ἐν 296 φαίνεται.

295. Τὸ πλήρες : ἀκούων τὰ σὰς ἀράς οὐ μενεῖ τοιάσδ' ἀράς, τ. ἔ. δὲν θὰ περιμείνῃ τὴν πλήρωσιν αὐτῶν ἀλλ' αὐθόρμητος θὰ ἐμφανισθῇ.

296. Ἡ ἀναφορ. πρὸτ. ἰσοῦται πρὸς αἰτιατικὴν, ἀντικείμενον τοῦ φοβεῖ. — Τὰ ὦ μὴ τάρβος ἐστὶ δρῶντι καὶ ὦ μὴ τάρβος ἐστὶ δρῶν διαφέρουσιν, ὅ,τι καὶ τὰ αἰσχύνεται δρῶν καὶ αἰσχύνεται δρῶν. — οὐδὲ] πρὸ αὐτοῦ ἐννοεῖται : τοῦτον.

297. Ἡ ἑναρθρος μετοχὴ ὅπως ἐν 293. Συχνὴ ἰδίως εἶναι τοῦ μέλλοντος. Ἀντ. 261 «οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.» = ὁ δυνάμενος νὰ κωλύσῃ. — Ὁ Τειρεσίας εἰσέρχεται ἐκ δεξιῶν ἀγόμενος ὑπὸ ὑπέρητου (444) καὶ ὑπὸ τῶν δύο ἀπεσταλμένων (οἶδε) τοῦ Οἰδ. 288.

300 ἐξ. ρωμῶν = κρίνων σκοπῶν,

ἐξετάζων. — πάντα] ἀναπτύσσεται ὑπὸ τῶν διδακτά τε ἄρρητά τε, ἃ ἐπεξηγοῦνται ὑπὸ τῶν οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ. Τὸ οὐράνιαν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἄρρητα, τὸ χθονοστιβῆ πρὸς τὸ διδακτά. — ἄρρητα] εἶναι τὰ ἱερά, τὰ ὅποια δὲν ἐπιτρέπεται ὁ εἰδὼς ἀνακοινῶν τοῖς μὴ μεμνημένοις νὰ μιάνῃ. Τοῖς ἀρρήτοις ἀντιτίθενται συνήθως τὰ ῥητά (= διδακτά) πρβλ. 993. — χθονοστιβῆς = τὴν γῆν πατῶν, ἐπὶ τῇ γῆς βαίνων.

302. πόλιν] κατὰ πρόληψιν ἀντὶ τοῦ : φρονεῖς, οἷα νόσφ' πόλις σὺνεστιν. — Ὁ λόγος ἀνεξάρτητος θὰ ἦτο : οὐ βλέπεις μὲν, φρονεῖς δ' ὅμως. Τώρα, ἂν καὶ τὸ πρῶτον ἐξηγέσθην ὑποτελῶς, διστηρήθην τὸ δ' ὅμως, ἐνῶ μόνον τὸ ὅμως ἔρχεται διὰ τὴν παραχωρητικὴν πρότασιν.

303. ἥς] δηλ. νόσου. Ἀντικειμενικὴ γενικὴ. πρβλ. Αἴ. 803. «πρόστητ' ἀναγκαίᾳς τύχης.»

304. ἐξευρίσκομεν] ἀντὶ παρακειμ. κεῖται.

305. εἰ... τ. ἔ. λέγω τοῦτο διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἔχεις ἀκούσει. — εἴ τι μὴ] 124. — Τὸ κλύω καὶ ἀκούω πολλάκις = ἀκήκοα. —

πέμψασιν ἡμῖν ἀντέπεμψεν, ἔκλυσιν
μόνην ἂν ἐλθεῖν τοῦδε τοῦ νοσήματος,
εἰ τοὺς κτανόντας Λάιον μαθόντες εὖ
κτείναιμεν ἢ γῆς φυγάδας ἐκπεμψάμεθα.
σύ νυν φθονήσας μῆτ' ἀπ' οἰωνῶν φάτιν
μῆτ' εἴ τιν' ἄλλην μαντικῆς ἔχεις ὁδόν,
ῥῦσαι σεαυτὸν καὶ πόλιν, ῥῦσαι δ' ἐμέ,
ῥῦσαι δὲ πᾶν μίasma τοῦ τεθνηκότος.
ἐν σοὶ γὰρ ἐσμέν· ἄνδρα δ' ὠφέλειν ἀφ' ὧν
ἔχοι τε καὶ δύναιτο, κάλλιστος πόνος,

310

315

ΤΕΙΡ. φεῦ φεῦ, φρονεῖν ὥς δεινόν, ἔνθα μὴ τέλν

τῶν ἀγγέλων] τῶν πομπῶν 289.

306. πέμψασιν ἀντέπεμψεν=ἐρο-
μένοις ἀπεκρίνατο, ἡμῖν, οἱ ὁποῖοι
ἐστείλαμεν θεωροὺς πρὸς ἐρώτησιν,
ἀνταπέστειλεν ἀπόκρισιν.

308. εὖ] τὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέ-
λειαν τὴν περὶ τὴν ἀναζήτησιν δηλοῖ.

310. νυν] κατὰ ταῦτα, ἀφοῦ δηλ.
ὁ θεὸς διέταξε.—ἀπ' οἰωνῶν] ἴσον
πρὸς ἐπιθετικὸν προσδ. τοῦ φάτιν,
ὅρα 55.

311. ἄλλην ὁδόν] ἄλλο εἶδος,
ἄλλον τρόπον μαντικῆς, π.χ. τὴν ἐμ-
πορομαντείαν. πρβλ. Ἀντ. 1005 ἐξ.

312. Τὸ τριπλοῦν ῥῥσαι δηλοῖ
τὸ πολὺ τοῦ Οἰδ. διαφέρειν, καὶ
τὴν παράκλησιν ἐντονωτέραν καθί-
στησι.—Ὅπως τὸ «ἐξέλυσας δα-
σμόν» (35)=ἐξέλυσας ἡμᾶς δασμοῦ,
καὶ ὅπως λέγεται καθαίρειν δῶμα
καὶ καθαίρειν κόπρον, καὶ «ἐργῶ
γὰρ ἀγαθῷ (ἔφη) ῥύσσεσθαι τὰς αἰ-
τίας» (Θουκ. 5, 63, 3), οὕτως ἀντί:
ῥῥσαι ἡμᾶς μίasmaτος, λέγεται ῥῥ-
σαι μίasma=ἀπόχρουσον, ἀποδιώ-
ξον. Ἡ ἔννοια: σῶσον ἡμᾶς ἐξα-
φανίζων τὸ μίasma τὸ προξενοῦν
τὴν δυστυχίαν ἡμῶν. — πᾶρ μί-
asma] πᾶν ἀπὸ τοῦ τεθνεῶτος προσε-
χόμενον μίasma, πᾶν ὅ,τι τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐμίανε.

314 ἐξ. ἐν σοὶ ἐσμέν] πᾶσα ἡ
ὑπαρξίς ἡμῶν κεῖται ἐν σοί. OK.
247. Αἱ. 519. τ. ἔ. ἀπὸ σοῦ ἐξαρ-
τᾶται ἡ σωτηρία ἡμῶν.—ἀνδρα]
καθολικὸν τοῦτο.=ἐκαστον. Εἶναι
ὑποκεῖμ. τοῦ ὠφέλειν, ὃ κεῖται
ἀπολύτως ἄνευ ἀντικ.—ἀφ' ὧν ἔχοι]
λαμβάνων ἐξ ἐκείνων ἃ ἔχοι. Τὸ
μὲν ἔχειν ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν
δύναμιν, τὸ δὲ δύνασθαι τὴν ἐσω-
τερικὴν ἰκανότητα. Καὶ ἐπὶ γενικοῦ
ἁξιώματος τίθεται εὐκτική ἐν ἀνα-
φορικῷ λόγῳ μετ' ἀπαρέμφατον.

316 ἐξ. Ὁ Τειρεσίαις εἶχεν ἀπο-
φασίσει χάριν τῆς κοινῆς σωτηρίας
ν' ἀποκαλύψῃ τὸ μυστικόν, τὸ ὁ-
ποῖον μέχρι τοῦδε ἀπεσιώπα ἐκ σε-
βασμοῦ πρὸς τὸν σωτῆρα τῆς πό-
λεως. Ἀλλ' ἡ παρουσία τοῦ βασι-
λέως, ὃ πρὸς τὸν μάντιν πολὺς σε-
βασμὸς αὐτοῦ, ὃ ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ
μέγας περὶ τὰ κοινῇ συμφέροντα
ζῆλος συνεκίνησαν καὶ μετέπεισαν
τὸν μάντιν ὅθεν ἀναφωνεῖ: πόσον
φοβερὸν εἶναι ἡ γνώσις τῆς ἀλη-
θείας! εἵξευρον τοῦτο ἐγώ, καὶ
ὅμως τὸ ἐλησμόνησα. Μετανοεῖ λοι-
πόν, διότι ἔλθε. — ἔνθα] παρελσι-
φθῇ τὸ ἄν. ὅρα 198. — τέλη λέη]
διαλελυμένως εἶπεν ἀντὶ τοῦ λυσι-
τελῆ. Καὶ τὸ ἀπλοῦν λέειν=ὥφε-

λήν φρονούντι. ταῦτα γὰρ καλῶς ἐγὼ
εἰδὼς διώλεσ'· οὐ γὰρ ἂν δεῦρ' ἰκόμην.

ΟΙΔ. τί δ' ἔστιν; ὥς ἄθυμος εἰσελήλυθας.

ΤΕΙΡ. ἄβες μ' ἐς οἴκουσ' ῥᾶστα γὰρ τὸ σὸν τε σὺ 320
καγὼ διοίσω τοῦμόν, ἦν ἐμοὶ πίθη.

ΟΙΔ. οὐτ' ἔννομ' εἴπας οὔτε προσφιλῆ πόλει
τῇδ', ἢ σ' ἔθρεψε, τήνδ' ἀποστερῶν φάτιν.

ΤΕΙΡ. ὁρῶ γὰρ οὐδὲ σοὶ τὸ σὸν φώνημ' ἰδὼν
πρὸς καιρόν· ὥς οὔν μῆδ' ἐγὼ ταῦτόν πάθω — 325

ΟΙΔ. μή, πρὸς θεῶν, φρονῶν γ' ἀποστραφῆς, ἐπεὶ

λεῖν. Εὐρ. Ἀλκ. 627 «φημί τοιούτους γάμους λύειν βροτοῖσιν.» — ταῦτα] ὅτι δεινὸν φρονεῖν, ἐνθα κτλ. — διώλεσα] ἐλησμονήσα. Πρβλ. τὸ παρ' ἡμῖν ἐξέχασα. Τὸ ἀντίθετον : σώζειν, φυλάττειν. ΟΚ. 1530 «ἀλλ' αὐτὸς ἀεὶ σώζει.» Διὰ τῆς λήθης δικαιολογεῖ ὁ Τειρεσίας τὴν ἄφιξίν του, ἐνῶ εἰσευρε πρὸς τίνα σκοπὸν ἐκάλει αὐτόν ὁ Οἶδ. — οὐ γὰρ ἂν] εἰ μὴ διώλεσα οὐκ ἂν ἰκόμην. 82.

319. εἰσελήλυθας] ἢ εἰς περιτεύει, ὅπως πολλάκις τοῦ εἰσαγαγροῦμαι.

320 ἐξ. τὸ σόν, τοῦμόν] ὁ Τειρεσίας καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν ὅλῳ τῷ διαλόγῳ εἶναι σκοτεινός, ἅτε μάντις. Ἐννοεῖ δέ, ὅτι ὁ μὲν Οἶδ. θὰ ὑποφέρῃ εὐκολώτατα τὴν τύχην αὐτοῦ, ἐὰν δὲν μάθῃ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ μάντεως, ὁ δὲ Τειρεσίας τὴν ἑαυτοῦ, ἐὰν ἀπαλλαγῇ τῆς ἀνάγκης τῆς δυσαρέστου ἀποκαλύψεως — σὺ] ἐννοεῖται : διοίσεις. Τὸ διαφέρειν ἐνταῦθα εἶναι μεταβατικόν, = μέχρι τέλους ὑποφέρειν. — διοίσω τοῦμόν] μέχρι τέλους θὰ φέρω τὴν πιέζουσάν με γνῶσιν τοῦ μιάσματος. Ὁ Οἶδ. ἐντεῦθεν ἐξάγει, ὅτι ὁ Τειρεσίας ποιεῖται διάκρισιν τοῦ ἰδίου συμφέροντος ἀπὸ τοῦ συμφέροντος τῆς πόλεως καὶ τοῦ βασιλέως. διὰ τοῦτο λέγει «οὐτ' ἔννομα.»

— ἦν ἐμοὶ πίθη] δηλ. ἐὰν με ἀπελθεῖν ἐάσῃς.

322 ἐξ. ἔννομα] σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον, ἥτοι πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ Οἶδ. — τήνδε φάτιν] τὸν λόγον τοῦτον, τ. ἔ. ὅ, τι εἰξεύρεις. — ἀποστερῶν = μὴ λέγων, ἀποκρύπτων.

324 ἐξ. ὁρῶ γὰρ] αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμενον ἀποστερῶ. Ὅρα 118. — οὐδὲ σοὶ] καλῶς ἔχει τὸ οὐδέ, διότι ἐννοεῖται ἐν τοῖς ἡγουμένοις τοιόνδε τι : ὅπως οἱ ἐμοὶ λόγοι, ἂν ὁμιλήσω, δὲν θὰ μοι ἀποβῶσιν εἰς ἀγαθόν. — τὸ σὸν φώνημα] γενικὴ ἔκφρασις ἀναφερομένη εἰς τε τὸ διάταγμα τοῦ Οἶδ. τὸ πρὸς τὸν λαόν (236 ἐξ.) καὶ τὸν ἄρτι λόγον αὐτοῦ. — ἰδὼν πρὸς καιρόν] = ἀποβαῖνον, καταληγόν εἰς ἀγαθόν. — ὥς μῆδ' ἐγὼ = ὥς μὴ καὶ ἐγώ. — ταῦτόν πάθω] τ. ἔ. εἴπω ἄκαιρον, ἥτοι ἐπιβλαβὴ λόγον.

326 ἐξ. Ὁ Τ. σκοπῶν νὰ προσθέσῃ ἄπειμι ἢ τ. τ. στραφεῖς ἤδη ἵν' ἐτοιμος ν' ἀπέλθῃ. ἀλλ' ὁ Οἶδ. ἰδὼν ἀναχωροῦντα τὸν μόνον δυνάμενον νὰ διαφωτίσῃ τὰ τοῦ φονέως, ἐσπευσμένως διακόπτει αὐτόν καὶ ἐξορκίζει ἐν ὀνόματι τῶν παρόντων πάντων, οὓς ὡς βασιλεὺς ἐκπροσωπεῖ. — φρονῶν] ἐνῶ φρονεῖς, εἰξεύρεις. Ἀλλο σημαίνει ἐν 328 = ἔχετε νοῦν. — προσκνησθῆμεν ἰκτὴ-

- πάντες σε προσκυνοῦμεν οἷδ' ἰκτῆριοι. χ
- ΤΕΙΡ. πάντες γὰρ οὐ φρονεῖτ'· ἐγὼ δ' οὐ μὴ ποτε,
τᾶμ' ὥς ἂν εἴπω, μὴ τὰ σ' ἐκφῆνω κακά.
- ΟΙΔ. τί φῆς; ξυνειδῶς οὐ φράσεις, ἀλλ' ἐννοεῖς 330
ἡμᾶς προδοῦναι καὶ καταφθεῖραι πόλιν;
- ΤΕΙΡ. ἐγὼ οὐτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ. τί ταῦτ'
ἄλλως ἐλέγχεις; οὐ γὰρ ἂν πύθοιο μου.
- ΟΙΔ. οὐκ, ὦ κακῶν κάκιστε, καὶ γὰρ ἂν πέτρου
φύσιν σύ γ' ὀργάνειας, ἐξερεῖς ποτε, 335
ἀλλ' ὦδ' ἄτεγκτος κατελεύτητος φανεῖ;
- ΤΕΙΡ. ὀργὴν ἐμέμψω τὴν ἐμήν, τὴν σὴν δ' ὁμοῦ
ναίουσαν οὐ κατείδες, ἀλλ' ἐμὲ ψέγεις.
- ΟΙΔ. τίς γὰρ τοιαῦτ' ἂν οὐκ ἂν ὀργίζοιτ' ἔπη
κλύων, ἃ νῦν σὺ τήνδ' ἀτιμάζεις πόλιν; 340

ριοι] τυπικὴ φράσις ἰσχυρῆς παρακλήσεως.

328 ἐξ. πάντες] ὁ Οἶδ. ἐτόνισε τὴν λέξιν ταύτην διὸ μετ' ἐμφάσεως ἐπαναλαμβάνει ὁ Τ. καὶ δὴ ἐν ἀρχῇ.—γὰρ] αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμενον: ἀποστραφήσομαι. — οὐ μὴ ἐκφῆνω] εἶναι ἡ κυρία πρότασις, τὰ δὲ «ὥς ἂν εἴπω» εἶναι τελικὴ πρότασις. Ἡ ἔννοια: οὐδέποτε, ἵνα εἴπω τὸ ἰδικόν μου (δηλ. τὸ μυστικόν μου τ. ἔ. τί μ' ἀναγκάζει νὰ σιωπῶ), θ' ἀποκαλύψω τὰ ἰδικά σου κακά. Τὸ τὰ ἐμὰ εἶναι ἄσαφές ὡς ἐν 320, 321.—μὴ τὰ...] ῥητορικὴ ἐπανάληψις τοῦ πρώτου μῆ. Ξεν. Ἀν. 3, 2, 25. Ἀντ. 6.—σά] ὑπέστη ἐκθλιψιν. 405. Φιλ. 339. Ἠλ. 1499. ὅρα 64.

330 τί φῆς;] ὁ Οἶδ. ἄρχεται ὀργιζόμενος.

332 ἐγὼ] πρὸ τῶν οὐ, οὐχί, οὐδέ, οὔτε καὶ εἰμί, ὑφίσταται συνίξιν παρὰ Σοφοκλεῖ.—σά] ἐκθλιψίς· ὅρα 64.—Ὁ Τ. διὰ τῶν ἀποκαλύψεων θὰ ἐλύπει ἑαυτόν, διότι συνεπάθει πρὸς τὸν Οἶδ.

334. καὶ γὰρ...ὀργάνειας] παρεν-

θετικὴ δικαιολογία τῆς ἡγουμένης ὕβρεως. Σπεύδει ὁ Οἶδ. νὰ μετρίσῃ τὴν ὕβριν, διότι δὲν ἀπώλεσε πᾶσαν ἐλπίδα λύσεως τῆς σιωπῆς τοῦ Τ.—πέτρον φ. ὄργ.] καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς ἔχει ὁμοίας φράσεις: «ἐσὺ καὶ πέτραν σκάνεις.» Τὸ ὀργαίνω εἶναι ἢ μεταβ., ὡς ἐνταῦθα, ἢ ἀμετάβ.

336. ὦδε] δηλ. ὥσπερ φαίνει.—ἄτεγκτος] ἀδάκρυτος, ἀμάλακτος, ἀσυμπαθής.—ἀτελεύτητος] εἶναι ἐκεῖνος μὲ τὸν ὁποῖον τις δὲν φθάνει εἰς ἀποτελεσματι, ἀκαμptos ὑπὸ παρακλήσεων.

337. ὀργὴν] σημαίνει γενικῶς χαρακτῆρα, ἦθος, καὶ εἰδικώτερον ἐπὶ μὲν τοῦ Τ. σκληροτραχηλίαν (324 ἐξ.) ἐπὶ δὲ τοῦ Οἶδ. ὀξύτητα, καὶ παραφοράν.—ὁμοῦ ναίουσαν] συναίουσαν, σύμφυτον. Προσωποποιεῖ τὴν ὀργήν. 1205 «πόνους ξύνοικος.»—ὁμοῦ] ἐννοεῖται: σοί.

338. ἀλλ' ἐμὲ ψέγεις] ἔντονος ἐπανάληψις τοῦ «ὀργὴν ἐμέμψω τὴν ἐμήν.»

339. τοιαῦτα] ὅρα 13.

340. ἀτιμάζεις] δύο αἰτ. ἔχει, ὧν ἡ μία εἶναι ἐσωτ. ἀντικ.

ΤΕΙΡ. ἤξει γὰρ αὐτά, κὰν ἐγὼ σιγῇ στεγώ.

ΟΙΔ. οὐκοῦν, ἂ γ' ἤξει, καὶ σὲ χρὴ λέγειν ἐμοί.

ΤΕΙΡ. οὐκ ἂν πέρα φράσαιμι· πρὸς τάδ', εἰ θέλεις, θυμοῦ δι' ὀργῆς, ἥτις ἀγριωτάτη.

ΟΙΔ. καὶ μὴν παρήσω γ' οὐδέν, ὥς ὀργῆς ἔχω, 345
ἅπερ ξυνίημι· ἴσθι γὰρ δοκῶν ἐμοὶ
καὶ ξυμψυτεῦσαι τοῦργον εἰργάσθαι θ', ὅσον
μὴ χερσὶ καίνων· εἰ δ' ἐτύγχανες βλέπων,
καὶ τοῦργον ἂν σοῦ τοῦτ' ἔφην εἶναι μόνου.

ΤΕΙΡ. ἄλνηθες; ἐννέπω σε τῷ κηρύγματι, 350
ᾧπερ προεῖπας, ἐμμένειν, κάφ' ἡμέρας
τῆς νῦν προσαυδᾶν μῆτε τούσδε μῆτ' ἐμέ,
ὥς ὄντι γῆς τῆσδ' ἀνοσίῳ μιάστορι.

ΟΙΔ. οὕτως ἀναιδῶς ἐξεκίνησας τόδε

341. Αἰτιολογία τοῦ παραλεί-
φθέντος σιωπῶ, τὸ ὁποῖον λανθάνει
ἐν τοῖς ἡγουμένοις· διότι ὁ
ἀτιμασμός διὰ τῆς ἀποσιωπήσεως
ἐγένετο.—ἤξει=δηλωθήσεται. Ὑ-
ποκείμεν. ὅ,τι ὀφείλω ν' ἀποκαλύψω.
—αὐτὰ] ὀριστική ἀντ.=αὐτόματα.

342. ἂ ἤξει] ἀντικ. τοῦ λέγειν.

343. Ὁ Οἶδ. ἐν στ. 342 οὕτως
εὐστόχως ὠμίλησεν, ὥστε ὁ Τ. οὐ-
δὲν εἶχε ν' ἀντιτάξῃ πλὴν τῆς ξη-
ραῆς ἀρνήσεως. Τὸ ἀδικαιολόγητον
ταύτης ἐξάπτει τὸν Οἶδ. — πέρα]
πλέον.—Τὸ πρὸς τάδε ἢ πρὸς ταῦτα
μετὰ προστακτικῆς δηλοῖ πολλάκις
ἀπόφασιν ἀμετάτρεπτον. 426.

344. διὰ] 807.

345. ὥς ὀργῆς ἔχω] τοιαῦτα τά:
ὥς εἶχε τάχους ἑκαστος, ὥς ποδῶν
εἶχον κ.τ.τ. "Ορα Κοκ. 102, 1.—
οὐδὲν ἂ ξυνίημι = οὐδὲν τούτων ἂ
ξυνίημι. Φιλ. 1161.

347 ἐξ. καὶ] ἡ ἐννοια αὐτοῦ· ὅχι
μόνον εἰδεύρεις, ἀλλὰ καί...—ξυμ-
ψυτεῦσαι] ἡ πρόθεσις ἐννοεῖται καὶ
εἰς τὸ εἰργάσθαι. Δὲν ἔχει ἀκόμη
τὸν Κρέοντα ὁ Οἶδ. ἐν τῷ νῶ, ἀλλὰ
τοὺς ληστές 124 ἐξ.—ὅσον μὴ χερσὶ

καίνων] περιορίζει τὸ εἰργάσθαι.

350 ἐξ. ἄλνηθες] ἐπὶ εἰρωνικῆς ἐ-
ρωτήσεως προπαροξύνεται.—ἐννέπω
σε ἐμμένειν] εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ σύν-
ταξις· ἐννέπω σοι ἐμμένειν. κατὰ
τὴν δευτέραν ταύτην ἐξηγέθη τὸ
ὄντι μιάστορι. ἂν ἐτίθετο αἰτιατική
ὄντα, ἵν' δυνατόν σφαλερῶς νὰ συν-
αφθῇ πρὸς τὸ ἐμέ. ὅμοιον Ὁδ. Ρ
554 «μεταλλῆσαι τί ἐς θυμός ἀμφὶ
πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πε-
παυίη.» Εὐρ. Μηδ. 27 «ἡμερος μ'
ὕπῃλθε γῆ τε κούρανῳ λέξαι μο-
λούση δεῦρο δεσποίνης τύχας.» Συ-
χνοτάτη εἶναι ἡ ἀντίθετος ἐναλ-
λαγὴ πτώσεων, ἡ ἀπὸ δοτικῆς εἰς
αἰτιατικὴν. 824. Ήλ. 479 Ξεν.
Ἄν. 1, 2, 1 «Κῦρος Ξενία ἤκειν
παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἄνδρας.»
—τῷ κηρύγματι] 238 ἐξ. Τὸ κή-
ρυγμα πῶθεν εἶχε μάθει ὁ Τ.; —
ᾧπερ] ἔλξης· ἀντὶ ὅπερ — κάφ' = καὶ
ἀπό.

354 ἐξ. Ἐπειδὴ ὁ Τ. ἐν θυμῷ
ἐλάλησεν, δὲν πιστεύεται ὑπὸ τοῦ
Οἶδ. Ἀπαραίτητον δὲ τοῦτο· διότι
ἂν ἐπιστεύετο τὸ δρᾶμα ἐτελεύτα
ἐνταῦθα.—τοῦτο] τὸ ἐκκινήσας τόδε

- τὸ ῥῆμα; καὶ ποῦ τοῦτο φεύξεσθαι δοκεῖς; 355
- ΤΕΙΡ. πέφενγα· τάληθες γὰρ ἰσχύον τρέφω.
- ΟΙΔ. πρὸς τοῦ διδαχθεῖς; οὐ γὰρ ἔκ γε τῆς τέχνης.
- ΤΕΙΡ. πρὸς σοῦ· σὺ γὰρ μ' ἄκοντα προὔτρέψω λέγειν.
- ΟΙΔ. ποῖον λόγον; λέγ' αὖθις, ὡς μάλλον μάθω.
- ΤΕΙΡ. οὐχὶ ξυνῆκας πρόσθεν, ἢ ἔκπειρά λόγων; 360
- ΟΙΔ. οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν γνωστόν· ἀλλ' αὖθις φράσον.
- ΤΕΙΡ. φονέα σέ φημι τάνδρός, οὗ ζητεῖς, κυρεῖν.
- ΟΙΔ. ἀλλ' οὐ τι χαίρων δῖς γε πημονὰς ἐρεῖς.
- ΤΕΙΡ. εἶπω τι δῆτα κάλλ', ἵν' ὀργίξῃ πλέον;
- ΟΙΔ. ὅσον γε χρῆζεις· ὥς μάτην εἰρήσεται.* 365
- ΤΕΙΡ. λεληθέναι σέ φημι σὺν τοῖς φιλτάτοις

τὸ ῥῆμα, δηλ. τὰς συνεπείας αὐτοῦ, τὴν δι' αὐτὸ τιμωρίαν. Ἡλ. 626 «θράσους τοῦδ' οὐκ ἄλυσεις.»

356. *τάληθες ἰσχ. τρέφω* = τρέφω (δηλ. φέρω, ἔχω) ἐν ἐμοὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀληθείας, δηλ. ἡ δύναμις τῆς ἀληθείας μὲ προστατεύει κατὰ τῆς τιμωρίας. — *ισχυῖον*] κατηγορ.

357. *πρὸς τοῦ διδαχθεῖς*] ὁ Οἶδ. πεποιθὼς εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀθωότητα πιστεύει, ὅτι ὁ μάντις ψεύδεται παραιοῖς ὑπὸ τίνος. Ἡ ἔννοια: ὑπὸ τίνος διδαχθεῖς τὸ ψεῦδος, τὸ ὅποῖον λέγεις ἀλήθειαν; οὐχὶ βέβαια ὑπὸ τῆς μαντικῆς, διότι αὕτη ὑπαγορεύει ἀληθείας.

358. *πρὸς σοῦ*] ἐννοεῖται: διδαχθεῖς. Ἡ διαγωγή σου μ' ἔφερεν εἰς τὴν δῆλωσιν ταύτην.

359. Ὁ Οἶδ. ἀνακρίνων ἐρωτᾷ πάλιν, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν συνωμοσίαν, ἣν ὑποπτεύει.

360. *ἐκπειρᾷ λόγων*] υποβάλλεις τοὺς λόγους μου εἰς δοκιμασίαν, ἃν δηλ. θὰ ἐμμείνω εἰς αὐτοὺς ἢ θὰ περιέλθω εἰς ἀντίφασιν.

361. Ὁ λόγος πλήρης: οὐχὶ ξυνῆκα οὕτως, ὥστε εἰπεῖν ἐγνωσμένον, ὃ ξυνῆκα. — Ἀποκρίνεται εἰς

τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐρωτήσεως.

362. Ἡ σύνταξις: φονέα σέ φημι κυρεῖν τάνδρός, οὗ τὸν φονέα ζητεῖς. — *κυρεῖν* = εἶναι. — Ὁ Τ. ὁμιλεῖ σαφῶς· ἀλλ' ὁ Οἶδ. δὲν πιστεύει διὰ τὴν τὴν ἑαυτοῦ ἀθωότητα καὶ διὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πείσμονα τοῦ Τ. ἄρνησιν, ἣ ἐποία ἄλλως καὶ φυσικῇ καὶ ἀναγκαίᾳ ἦτο. ὅρα 316.

363. *οὐ τι χαίρων*] οὐχὶ ἀτιμωρητί. — *δῖς*] ἐνταῦθα καὶ ἐν 353. — *πημονὰς*] λόγους ἄλλους προξενούντας, λοιδορίας, ὕβρεις.

365. Ἐπειδὴ ὁ Τ. ἐφάνη σκοπῶν νὰ ἐρεθίσῃ τὸν Οἶδ., οὗτος ἀντιτάσσει περιφρόνησιν ἀτάραχον. Ἀλλ' ἐν 368 ἐξάπτεται πάλιν. — Ἐννοεῖται: εἶπέ.

366. Ὁ Τ. προβαίνει εἰς νέαν ἀποκάλυψιν, ἀσαφῶς ὅμως· διότι πληθυντικῶς λέγει τοῖς *φιλτάτοις*, τὴν ἰοκάστην ἐννοῶν. Πολλάκις οἱ τραγικοὶ καθολικεύοντες τὴν ἔννοιαν μεταχειρίζονται πληθυντικὸν ἐπὶ προσώπου ἐνός. 1095, 1184, 1185, 1250. Ὅρα Ἀντ. 10. — *σὺν τοῖς φίλ. ὁμιλοῦντα*] καὶ μόνῃ ἢ δοτικῇ ἔρκει. — *ὁμιλοῦντα*] συζυγικὴν σχέσιν ἐννοεῖ. — *κακοῦ*] γενικὴ μεριστική.

- αἰσχισθ' ὀμιλοῦντ', οὐδ' ὄρα̃ν, ἴν' εἶ κακοῦ.
 ΟΙΔ. ἦ καὶ γεγηθῶς ταῦτ' αἰὲ λέξειν δοκεῖς;
 ΤΕΙΡ. εἴπερ τί γ' ἔστι τῆς ἀληθείας σθένος;
 ΟΙΔ. ἀλλ' ἔστι, πλὴν σοί· σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστ', ἐπεὶ 370
 τυφλὸς τὰ τ' ὧτα τόν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ.
 ΤΕΙΡ. σὺ δ' ἄθλιός γε ταῦτ' ὀνειδίζων, ἄ σοὶ
 οὐδεὶς ὃς οὐχὶ τῶνδ' ὀνειδιεῖ τάχα.
 ΟΙΔ. μιᾶς τρέφει πρὸς νυκτός, ὥστε μῆτ' ἐμὲ
 μῆτ' ἄλλον, ὅστις φῶς ὄρα̃, βλάψαι ποτ' ἄν. 375
 ΤΕΙΡ. οὐ γάρ σε μοῖρα πρὸς γ' ἐμοῦ πεσεῖν, ἐπεὶ
 ἱκανὸς Ἀπόλλων, ᾧ τάδ' ἐκπροᾷται μέλει.
 ΟΙΔ. Κρέοντος ἦ σοῦ ταῦτα τάξευρήματα;
 ΤΕΙΡ. Κρέων δέ σοι πῆμ' οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς σὺ σοί.
 ΟΙΔ. ὦ πλοῦτε καὶ τυραννὶ καὶ τέχνῃ τέχνης 380

368. γεγηθῶς αἰεὶ] πάντοτε ἀτιμώρητος.

369. Πρβλ. 356.— Ἐννοεῖται : γεγηθῶς λέξω.

370. ἔστι] ἐννοεῖται· σθένος ἀληθείας.— σοί· σοὶ δε] δοτικαὶ ἀναφορᾶς.— Ἡ ἔννοια· βεβαίως ἡ ἀλήθεια εἶναι ἰσχυρά· ἀλλ' ἡ ἰσχύς αὐτῆς δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς σέ.

371. Εἶσαι τυφλὸς τὰ ὧτα, τὸν νοῦν καὶ τὰ ὄμματα, τ. ἔ. ὅπως οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἶναι τυφλοί, οὕτω καὶ περὶ τὰ ἄλλα εἶσαι ἀμβλύς.— Οἱ λόγοι τοῦ βασιλέως εἶναι πειρακτικοί, διότι στηρίζονται ἐπὶ φυσικοῦ ἐλαττώματος τοῦ μάντεως. Ἡ παρηγγησις τοῦ τ ἐπιτείνει τὸ πείραγμα.

372 ἐξ. ἄθλιος] ἐννοεῖται εἶ. — ταῦτα] τὴν τυφλότητα τοῦ νοῦ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν. — οὐδεὶς ὃς οὐχὶ = οὐδεὶς ἔστιν ὃς οὐχί.

374. Ὁ Οἶδ. ἀποκρίνεται ταῦτα, διότι ὑπέλαβεν τὰ ἐν 372 ἐξ. ὡς ἀπειλήν. — Τρέφεσαι ὑπὸ νυκτός μιᾶς, εἶσαι θρέμμα νυκτός μιᾶς τ. ἔ. σκότους ἀδιαλείπτου, ὃ οὐδεμία φω-

τὸς ἀκτὶς φωτίζει· ὥστε δὲν δύνασαι νὰ βλάψῃς οὐτ' ἐμὲ οὐτ' ἄλλον ὀρώνα.

376. Αἰτιολογία τοῦ ἐννοουμένου· οὐκ ἄν σε βλάψαιμι.

377. τάδε] δηλ. σὲ πεσεῖν.

378. Ὅτι μὲν ὁ Τ. ἐψεύδετο, ὁ Οἶδ. ἦν πεπεισμένος, ἀλλ' ἠγνόει ὑπὲρ τίνος ἐψεύδετο. Ἀλλ' ἀκούσας τὸν Ἀπόλλωνα ἀμέσως ἐνεθυμήθη, ὅτι ὁ Κρέων ἔφερε τὸν χρησμόν, καὶ ὅτι ὁ Κρ. συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ καλέσῃ τὸν Τ. Οὐδ' ἡ ἐλαχίστη λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι αὐτοῦ μηχανορραφίαι ἦσαν πάντα.

379. δέ] συχνὰ ἐπὶ ἀντιρροήσεως, ὅπως τὸ ἀλλά, τίθεται ἐν ἀρχῇ λόγου. ΟΚ 1442 «δυστάλαινα, εἰ σοῦ στερηθῶ.— ταῦτα δ' ἐν τῷ δαίμονι.» Ἡλ. 399 «πεσοῦμεθα πατρὶ τιμωρούμενοι.—πατὴρ δὲ τούτων συγγνώμην ἔχει.» — σοί] πολλάκις ἡ προσωπικὴ ἐπὶ ἰσχυρᾶς ἀντιθέσεως ἀναπληροῖ τὴν αὐτοπαθῆ. 1355, 1434. ὅρα Κοκ. 301, σ.

380. τέχνῃ] εἶναι ἡ δύναμις τοῦ ποιεῖν τι. Δι' αὐτῆς ἐννοεῖ τὴν ὀξύ-

ὑπερφέρουσα, τῷ πολυζήλῳ βίῳ
 ὅσος παρ' ὑμῖν ὁ φθόνος φυλάσσεται,
 εἰτῆσδ' ἄρχῃς οὔνεχ', ἦν ἐμοὶ πόλις
 δωρητόν, οὐκ αἰτητόν, εἰσεχείρισεν,
 ταύτης Κρέων ὁ πιστός, οὐξ ἄρχῃς φίλος, 385
 λάθρα μ' ὑπελθὼν ἐκβαλεῖν ἡμείρεται,
 ὕφεις μάγον τοιόνδε μηχανορράφον,
 δόλιον ἀγύρτην, ὅστις ἐν τοῖς κέρδεσιν
 μόνον δέδορκε, τὴν τέχνην δ' ἔφυ τυφλός.
 ἐπεὶ, φέρ' εἰπέ, ποῦ σὺ μάντις εἶ σαφής; 390
 πῶς οὐχ ὅθ' ἡ ῥαψῳδὸς ἐνθάδ' ἦν κύων,
 νῦδας τι τοῖσδ' ἀστοῖσιν ἐκλυτήριον;
 καίτοι τὸ γ' αἰνίγμ' οὐχὶ τοῦπιόντος ἦν
 ἀνδρὸς διεπεῖν, ἀλλὰ μαντείας ἔδει.

νοιαν, ἦν ἐπεδείξατο λύων τὸ αἰνίγμα, ἅμα δὲ εἰρωνικῶς καὶ τὴν μαντικὴν τοῦ Τ. τέχνην (357, 389). Διότι, ὅπως ὑποπτεύει τὸν Κρ. ὡς ἐποφθαλμιῶντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν βασιλείαν, οὕτω νομίζει, ὅτι καὶ ὁ Τ. φθονεῖ διὰ τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος.

381. πολυζήλῳ βίῳ = ἐν τῷ πλήρει φθόνου καὶ ἀμίλλης βίῳ, ἐν ᾧ ἕκαστος ἐπιδιώκει νὰ ὑπερβάλῃ καὶ παραγκωνίσῃ τοὺς ἄλλους, τ. ἔ. ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι. — φυλάσσεται] τρέφεται, εὐρίσχεται παρ' ὑμῖν. Ὑπάρχει ὡς ἀχώριστος κτῆσις. ΟΚ. 1213 «σκασιόσυναν φυλάσσω».

383. τῆσδε γ' ἀρχῇς οὔνεκα] περιεμένε τις μετὰ ταῦτα τοιάνδε τινὰ κυρίαν πρότασιν: προδίδωσι, ἐπιβουλεύει. Τὸ δὲ ταύτης (385) ἐτέθη ὥσπερ προηγῆθη ἀπροθέτως τὸ «τῆσδε γ' ἀρχῇς.» Ὡστε ἔχομεν ἀνακόλουθον, προκληθὲν ὑπὸ τῆς παρεμβληθείσης ἀναφ. προτάσεως.

384. Συχνὰ τὰ εἰς τος εἶναι διατάληκτα. 396. ΟΚ. 1460. Τρ. 446.

385. Εἰρωνεία.

386 ἐξ. ὑπελθὼν, ὕφεις] ἡ ὑπὸ ἐν τούτοις σημαίνει, τὸ ἀπαρτήρητον, λαθραῖον, ἐπίβουλόν. Τὸ ὑπελθὼν ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν παλαιόντων λέγεται, οἱ τοὺς ἀντιπάλους ὑπέρχονται λαθόντες, ἵνα εὐχειρῶτους οὕτω ποιήσωσι. — μάγον τοιόνδε] περιφρονητικῶς λέγει.

388 ἐξ. ἀγύρτης] (ἀγείρω) εἶναι ὁ ἐλεημοσύνας ἀγείρων, ἐπαίτης καὶ μάλιστα ἱερεὺς ἐπαίτης — ἐν τοῖς κέρδεσιν δεδ.] πρὸβλ. Ἄντ. 1055 «τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλόργυρον γένος.»

389. τὴν τέχνην] τὴν μαντικὴν τέχνην 357.

390. μάντις σαφής] ἄψευδής, βέβαιος, οὗ ἐκπληροῦνται αἱ προρήσεις.

391. ῥαψῳδός] ὅρα 36. 130. — ἡ κύων] τὸ τέρας, τὸ θερῶ. Τὰ φοβερά τέρατα ἐκάλουν κύνας, λ. γ. τὴν Λερναίαν Ὑδραν, τὴν Σκύλλαν, τὰς Ἀρπυίας, τὰς Ἑρινύας.

393. τοῦπιόντος = τοῦ τυχόντος. ΟΚ. 751 «οὐ γάμων ἔμπειρος, ἀλλὰ τοῦπιόντος ἀρπάσαι.»

394. Ἡ σύνταξις: διειπεῖν τὸ

ἦν οὐτ' ἀπ' οἰωνῶν σὺ προὔφανης ἔχων 395
οὐτ' ἐκ θεῶν του γνωστόν· ἀλλ' ἐγὼ μολῶν.

ὁ μὴδὲν εἰδὼς Οἰδίπους, ἔπαυσά νιν.
γνώμην κυρήσας οὐδ' ἀπ' οἰωνῶν μαθὼν·
ὃν δὴ σὺ πειρᾶς ἐκβαλεῖν, δοκῶν θρόνοις
παραστατήσῃν τοῖς Κρεοντείοις πέλας. 400

κλαίων δοκεῖς μοι καὶ σὺ χῶ συνθεῖς τάδε
ἀγνηλατήσῃν· εἰ δὲ μὴ ὀδοκεῖς γέρων
εἶναι, παθὼν ἔγνωσ' ἂν οἶα περ φρονεῖς.

XOP. ἡμῖν μὲν εἰκάζουσι καὶ τὰ τοῦδ' ἔπη

αἰνίγμα ἦν οὐχὶ τοῦπιόντος.—διει-
πεῖν] εἶναι ὑποκείμεν.

395. Ἡ σύνταξις : ἦν σὺ προὔ-
φανης οὐκ ἔχων γνωστόν, οὐτ' ἀπ'
οἰωνῶν οὐτ' ἐκ θεῶν του.—Τῶν μάν-
τεων οἱ μὲν ἐνεπνέοντο ὑπὸ τινος
θεοῦ (ἐκ θεῶν του), οἱ δὲ παρατη-
ροῦντες ἡρμῆνευσον τοὺς οἰωνοὺς
(ἀπ' οἰωνῶν).

396. γρωτὸν] 384.

397. Ὁ Οἶδ. ἐξαίρει τὰς ὑπη-
ρσίας αὐτοῦ, διότι πιστεύει ἑαυ-
τὸν ἐπιβουλευόμενον.—ὁ μὴδὲν εἰ-
δὼς] ὅστις δὲν ἤμην μάντις. Εἰρω-
νικῶς λέγει κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν
περιβόητον μαντικὴν σύνεσιν τοῦ
Τ. Πρβλ. 37 ἔξ.—μὴδὲν] ἀφοῦ ἡ
μετοχὴ δὲν εἶναι ὑποθετικὴ, ἔδει
νὰ τεθῇ τὸ οὐδέν. Ἀλλ' ἐνίοτε τοῦ
μέτρου χάριν τίθεται μὴ ἀντὶ τοῦ
οὐ. A 1231 «τοῦ μὴδὲν ἀντίεστος
ὑπέρ.» 1275 «ἤδη τὸ μὴδὲν ὄντας
ἐρρύσατο.» Ἀντ. 771 «τὴν γε μὴ
τιγοῦσαν.» Ἀντιθέτως ἐν 983 πε-
ριεμένετο «παρὰ μὴδέν.» Εὐρ. ἀ-
ποσπ. 345 «ὁ δ' οὐ δίκαιος δυσγε-
νὴς εἶναι δοκεῖ» = εἰάν τις μὴ δί-
καιος ᾖ.—νιν] τὴν Σφίγγα.

398. κυρήσας] τοῦ αἰνίγματος,
ἢ τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος.—
οὐδὲ=καὶ οὐ.—μαθὼν] τὸ αἰνίγμα.

399. ὄν.] ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐγώ.
—πειρᾶς] ἀντὶ τοῦ μέσου.—ἐκβα-

λεῖν] ἐννοεῖται : θρόνων.

400. παραστατήσῃν πέλας] τὸ
πέλας πλεονάζει. Κατ' Οἰδίποδα ὁ
Τ. ἐλπίζει ὅτι θὰ ἦναι ἐκ τῶν ἐμ-
πίστων τοῦ Κρ.—Κρεοντείοις =
Κρέοντος.

401. Τὴν ἀντίθεσιν ἐπιτείνει τὸ
ἀσύνδετον.—κλαίων] 363.—δοκεῖς]
χλευαστικὴ ἐπανάληψις τοῦ δοκῶν
399.

402. ἀγνηλατέω καὶ ἀγνηλατέω
(ἄγος, ἄγος ἐλαύνω)=τὸ ἄγος τ.ἔ.
τὸν ἐναγῆ ἀποδιώκω, ἐξορίζω.—
κλαίων δοκεῖς ἀγνηλατήσῃν] ἀντί-
στροφος σύνταξις ἀντὶ τῆς : δοκεῖς
κλαύσεσθαι ἀγνηλατῶν.—Μετὰ οὐ-
κτου καὶ περιφρονήσεως ὁ Οἶδ. λέ-
γει, ὅτι ἀποφεύγει νὰ τιμωρήσῃ
ἀδύνατον γέροντα.—εἰ...γέρων] τ.ἔ.
ἂν δὲν ἴσο γέρων, ἂν δὲν ἐσεβό-
μην τὰς λευκάς σου τρίχας.

403. παθὼν (τοιαῦτα) οἶα περ
φρονεῖς τ' ἔ. παθὼν κακά.—παθὼν
ἔγνωσ' ἂν] κατὰ τὰ παροιμιώδη «πα-
θόντα γινῶναι. παθόντα μαθεῖν. πά-
θει μάθος.» Πρβλ. τὸ παρ' ἡμῖν
«ὁ παθὼς εἶναι μαθὼς.» Τοῦτο εἶναι
ἴδιον τῶν πολλῶν ἀνθρώπων τῶν
οὐχὶ πολλὸ εὐφυῶν.

404. Ὁ χορὸς ὁμιλεῖ μετὰ πολ-
λῆς πρὸς τὸν βασιλεῖα εὐλαβείας, εἰς
ταύτην ὀφείλεται τὸ ἡμῖν μὲν (ἐν-
νοεῖται : σοὶ δ' ἴσως ἂν ἄλλο τι ὀρ-

ὀργῇ λελέχθαι καὶ τὰ σ', Οἰδίπου, δοκεῖ. 405

δεῖ δ' οὐ τοιούτων, ἀλλ' ὅπως τὰ τοῦ θεοῦ
μαντεῖ' ἄριστα λύσομεν, τόδε σκοπεῖν.

TEIP. εἰ καὶ τυραννεῖς, ἐξισωτέον τὸ γοῦν
ἴσ' ἀντιλέξαι· τοῦδε γὰρ κἀγὼ κρατῶ.

οὐ γάρ τι σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξία, 410

ὥστ' οὐ Κρέοντος προστάτου γεγράψομαι.

λέγω δ', ἐπειδὴ καὶ τυφλὸν μ' ὠνείδισας·

σὺ καὶ δέδορκας, κού βλέπεις ἴν' εἶ κακοῦ,

οὐδ' ἔνθα ναίεις, οὐδ' ὅτων οἰκεῖς μετὰ.

ἄρ' οἶσθ', ἀφ' ὧν εἶ; καὶ λέλθθας ἐχθρὸς ὧν 415

τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ νέρθε καπὶ γῆς ἄνω,

καὶ σ' ἀμφιπλήξῃς μῆτρος τε καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς

θῶς ἔχειν δοκοίη) καὶ τὸ εἰκάζουσιν.

405. σὰ] 329.

406 ἐξ. ἀλλὰ σκοπεῖν=ἀλλὰ τοῦ
σκοπεῖν.—*μαντεῖα λύσομεν*] ὁ χρη-
σμὸς παραβάλλεται πρὸς αἰνιγμα.
— *τόδε*] ἀνακεφαλαιοῖ τὰ «ὅπως...
λύσομεν.»

408 ἐξ. Ὁ Τ. ἀποτείνει πρὸς τὸν
Οἶδ. τὸν λόγον, οὐδεμίαν δούς προ-
σχὴν εἰς τὸν χορόν, ὅπως συνή-
θως οἱ ἥρωες τῶν τραγωδιῶν.—Καὶ
ταῦτα (ἡ ἰσηγορία) καὶ τὰ ἐπόμενα
(411) ἀναχρονιστικῶς λέγονται κατὰ
τὰ ἐπὶ Σοφοκλέους ἦθῃ καὶ νόμιμα
τῶν Ἀθηναίων.—*ἐξισωτέον...*] τὸ
πλήρες: ἐξισωτέον ἐμοὶ ἐστὶ σοὶ
(=πρέπει νὰ ἐξισωθῶ πρὸς σέ) τὸ
γοῦν ἴσ' ἀντιλέξαι σοὶ τ. ἔ. τῷ σῷ
λόγῳ.—*τὸ ἀντιλέξαι*] προσδιορ. ἀνα-
φορᾶς.—*τοῦδε*] τῆς ἰσηγορίας.—
κρατῶ] ἀντιτίθεται πρὸς τὸ *τυραν-
νεῖς*. = ἐν τούτῳ ἔχω καὶ ἐγὼ δι-
καιώματα.

410. *Λοξία*] (λοξός) ἐπίθετον τοῦ
Ἀπόλλωνος διὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ
ἐιφορούμενον τῶν χρησμῶν.

411. Δὲν θὰ ἐγγραφῶ ἐν τῷ κα-
ταλόγῳ τῶν κατοικῶν ὡς ἔχων προ-
στάτην τὸν Κρ. Ἐν Ἀθῆναις πᾶς
μέτοικος ἐξέλεγε πολίτην τινὰ ὡς

προστάτην ἐκπροσωποῦντα αὐτὸν
ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν δι-
καστηρίων. Τὸ ὄνομα τοῦ μετοί-
κου κατεγράφετο μετὰ τοῦ ὀνόματος
τοῦ πάτρωνος ἐν τοῖς καταλόγοις
τῆς πόλεως. «γράφομαι προστάτου.»
Οὕτω παρὰ Ῥωμαίοις οἱ *clientes*
εἶχον *patrona*. — *Κρέοντος*] γενικῇ
κατηγορηματικῇ.

412. καὶ] ἐκτὸς τῶν ἄλλων.

413. *δέδορκας, κού βλέπεις*] μᾶλ-
λον ἔπρεπε καθ' ὑπόταξιν νὰ ἐξε-
νεχθῶσιν: καίπερ δεδορκῶς, ἥ εἰ
καὶ δύνασαι βλέπειν, οὐ βλέπεις.
Ἄντ. 1112.

414. *ἔνθα*] ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ.
— *ὅτων μετὰ*] μετὰ τῆς μητρός.
Σκοπίμως ὁ λόγος πληθυντικῶς ἐ-
ξηνέχθη χάριν ἁριστίας, ὡς ἐν 366.

415. Ἡ ἐρώτησις ἐνεβλήθη ἀ-
συνδέτως, διό εἶναι ὀδυρόμενα.—*λέ-
λθθας*] σαυτόν. Συνδέεται πρὸς τὴν
ἐρώτησιν, ἥ ὅποια εἶναι ἴση τοῖς:
οὐκ οἶσθα.—Ἡ ἔννοια: οὐκ οἶσθα
ἐχθρὸς ὧν τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ καὶ
τοῖς νέρθε (τῷ πατρὶ) καὶ τοῖς ἐπὶ
γῆς ἄνω (τῇ μητρὶ).

416. Ταῦτα ἐξηγοῦνται ὑπὸ τῶν
ἐν 417.

417. *ἀμφιπλήξῃς*] ἐκατέρωθεν πλήτ-

ἐλᾶ ποτ' ἐκ γῆς τῆσδε δεινόπους Ἀρά.
 βλέποντα νῦν μὲν ὄρθ', ἔπειτα δὲ σκότον.
 βοῆς δὲ τῆς σῆς ποῖος οὐκ ἔσται λιμὴν,
 ποῖος Κιθαιρῶν οὐχὶ σύμφωνος τάχα,
 ὅταν καταίσθῃ τὸν ὑμέναιον, ὃν δόμοις
 ἄνορμον εἰσέπλευσας εὐπλοίας τυχῶν ;
 ἀλλῶν δὲ πλῆθος οὐκ ἐπαισθάνει κακῶν,

420

τουσα, ἔκ τε πατρός καὶ μητρός.
 —μητρός] ἐννοεῖται : σῆς. Πολλά-
 κισ παρὰ ποιηταῖς γενικὴ ἢ ἐπίθε-
 τον τοῦ δευτέρου οὐσιαστικοῦ ἐν-
 νοεῖται καὶ παρὰ τῷ πρώτῳ. OK
 1399 «οἶμοι κελεύθου τῆς τ' ἐμῆς
 δυσπραξίας.» Εὐρ. Φοίν. 283 «οὔτε
 βωμός οὔτ' Ἀπόλλωνος δόμος σώ-
 σει σε.»

418. δεινόπους] φοβεροὺς πόδας
 ἔχουσα, φοβερά βαδίζουσα, ἡ δεινὴ
 διώκτρια. Ἡλ. 491 «γαλκίπους
 Ἐρινύς.» Αἴ. 837 «Ἐρινὺς τανύ-
 ποδας.» Ἡ Ἀρὰ προσωποποιηθεῖσα
 ἄλλοτε διακρίνεται καὶ ἄλλοτε συγ-
 χέεται πρὸς τὰς Ἐρινύς. Ἡλ. 112
 «πότνι.» Ἀρὰ σεμναὶ τ' Ἐρινύες.
 Αἴσχ. Εὐμ. 409 λέγουσιν αἱ Ἐρι-
 νύες «Ἀραὶ γῆς ὑπαὶ κεκλήμεθα.»

419. ὄρθα] ἀληθῆ, τὰ πράγματα
 οἷα εἶναι. Αἴ. 354 «οἶμ' ὡς ἔοι-
 κας ὄρθα μαρτυρεῖν ἄγαν.» —σκό-
 τον] τὸ σκότον βλέπειν = οὐ βλέπειν.
 1273. Εὐρ. Φοίν. 377 περὶ τυφλοῦ
 «σκότον δεδορκώς.»

420 ἐξ. Ἡ ἔννοια : πᾶς λιμὴν ὁ
 ὁποῖος θὰ σὲ δεχθῇ, καὶ πᾶν ὄρος,
 εἰς τοῦ ὁποίου τὰς φάραγγας θὰ
 κρυφθῇς θ' ἀντηχήσῃ τοὺς θορήνους
 σου τ. ἔ. γῆ καὶ θάλασσα θὰ πλη-
 ρωθῶσιν αὐτῶν, πανταχοῦ θ' ἀ-
 κούῃ τις αὐτούς. —ποῖος Κιθαιρῶν]
 μετεχειρίσθη τὸ εἶδος ἀντὶ τοῦ γέ-
 νους : ποῖον ὄρος. διότι ὁ Κιθαιρῶν
 εἶναι τὸ πάτριον ὄρος καὶ ἴσως διότι
 εἰς αὐτὸ ὁ Οἶδ. ἐξέτεθῃ. —βοῆς]
 ἐκ τοῦ σύμφωνος. — ἔσται σύμφω-

ρος] συμφωνήσῃ, συνηχήσῃ, τ. ἔ.
 ἀντηχήσῃ.

422 ἐξ. ὑμέναιος] ἡ γαμήλιος
 ὥδῃ καὶ μετνομικῶς ὁ γάμος. Ὁ
 γάμος τοῦ Οἶδ. ὁ συναφθεὶς ὑπὸ
 περιστάσεις εὐτυχεῖς κατὰ τὸ φαι-
 νόμενον παραβάλλεται πρὸς ὑπ' ἀ-
 γαθῶν ἀνέμων εἰσπλουν εἰς ὄρμον
 ἄνορμον, δηλ. εἰς λιμένα ὅστις δὲν
 εἶναι λιμὴν, ἐν ᾧ ἐναυάγησεν. —
 ὄρ (τ. ἔ. ὑμέναιον)] ἔσωτερ. ἄν-
 τικ. τοῦ εἰσέπλευσας. Ἀντὶ τοῦ
 εἰσπλουν ἐτέθη ὅ,τι ἐνταῦθα ἀπο-
 τελεῖ τὸν εἰσπλουν δηλ. ὁ ὑμέναιος.
 —εἰσέπλευσας δόμοις] ἀντὶ τοῦ εἰς
 δόμους. οὕτω Εὐρ. Ἴων. 1196
 «εἰσπίπτει δόμοις» Ἡρακλ. 242
 «ἐπειδὴν εἰσκομισθῶσι πόλει.» —
 ἄνορμος] ἄνευ θέσεως πρὸς ἀγκυ-
 ροβολίαν. μεταφορικῶς λέγεται ἄ-
 νορμος ὑμέναιος, δηλ. γάμος ἀλί-
 μενος, οὐδένα ἀσφαλῆ λιμένα ἢ κα-
 ταφυγὴν παρέχων, δυστυχίας λι-
 μὴν, ἐνῶ συνήθως ὁ γάμος εἶναι ἡσυ-
 χίας λιμὴν. — Ἡ σχέσις τοῦ ἄνορ-
 μου καὶ εὐπλοίας τυχῶν εἶναι ἀν-
 τιθετική : παρὰ τὴν κατ' ἀρχὰς
 εὐπλοίαν εἰσέπλευσας εἰς δυστυχὴ
 λιμένα. —εὐπλοίας] τὴν λύσιν τοῦ
 αἰνίγματος ἐννοεῖ.

424. ἄλλων κακῶν] καὶ τῶν κα-
 κῶν τούτων βάσις εἶναι ὁ γάμος
 τῆς μητρός. ἀλλ' ἐνῶ μέχρι τοῦδε
 ὁ λόγος ἦν περὶ αὐτοῦ τοῦ γάμου,
 τὸ «πλήθος ἄλλων κακῶν» ἐννοεῖ
 τὰς ἐξ αὐτοῦ βδελυρὰς σχέσεις, αἱ
 ὁποῖα κατελέγονται ἐν 457.

ἃ σ' ἐξισώσει σὼ τοκεῖ καὶ σοῖς τέκνοις.
πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα καὶ τοῦμὸν στόμα
προπηλάκιζε· σοῦ γὰρ οὐκ ἔστιν βροτῶν
κάκιον ὅστις ἐκτριβήσεται ποτε.

425

ΟΙΔ. ἢ ταῦτα δῆτ' ἀνεκτὰ πρὸς τούτου κλύειν;
οὐκ εἰς ὄλεθρον; οὐχὶ θάσσον; οὐ πάλιν
ἄψορρος οἰκῶν τῶνδ' ἀποστραφεῖς ἄπει;

430

ΤΕΙΡ. οὐδ' ἰκόμην ἔγωγ' ἄν, εἰ σὺ μὴ 'κάλεις.

ΟΙΔ. οὐ γάρ τί σ' ἦδη μῶρα φωνήσонт', ἐπεὶ
σχολῇ σ' ἂν οἰκοῦς τοὺς ἐμοὺς ἐστειλάμην.

ΤΕΙΡ. ἡμεῖς τοιοῖδ' ἐφύμεν, ὥς μὲν σοὶ δοκεῖ,
μῶροι, γονεῦσι δ', οἳ σ' ἐφύσαν, ἐμψρονες.

435

ΟΙΔ. ποίοισι; μείνον· τίς δέ μ' ἐκφύει βροτῶν;

425. Ταῦτα σαφέστερον λέγονται
ἐν 456 ἐξ. Θ' ἀποδειχθῇ δηλ. ἴσος
τῷ πατρί, ὡς συζυγος τῆς αὐτῆς
γυναικός, καὶ ἴσος τοῖς τέκνοις, τ. ἐ.
ἀδελφός ὡς τέκνον μιᾶς μητρός.

426. πρὸς ταῦτα] πρὸβλ. 343.
Δηλοὶ τὸ ἀναλλοίωτον τῶν λόγων
τοῦ Τ., καὶ ἂν ὁ Οἶδ. κάμῃ ὅ, τι-
δήποτε. — Ἀντὶ νὰ εἴπῃ ἐμὲ λέγει
τοῦμὸν στόμα, ἥτοι τοὺς λόγους
μου, τὰς μαντείας μου. διότι οἱ
λόγοι ἐνταῦθα εἶναι τὸ σπουδαιότα-
τον, καὶ τὸ στόμα τοῦ Τ. κνίζει τὸν
Οἶδ. Πρὸβλ. 671. ΟΚ. 794 «τὸ
σὸν δ' ἀρίκται δεῦρ' ὑπόβλητον
στόμα» Α'. 1110 «οὐ τὸ σὸν δει-
σας στόμα.»

427 ἐξ. προπηλάκιζε] ἀδιαφορία
ἐν τούτῳ. — Ἡ σύνταξις τοῦ γὰρ ἔστι
βροτῶν ὅστις ἐκτριβήσεται ποτε
κάκιον σοῦ. Συνεπύχθησαν δύο
προτάσεις: οὐδεὶς ποτε κάκιον ἐξε-
τρίβῃ ἢ σὺ ἐκτριβήσῃ. — ἐκτριβή-
σεται] πῶς τοῦτο ἐννοητέον φαίνεται
ἐκ τῶν τοῦ Ἡροδότου VI 86 «ἐκ-
τέτριπται πρόρριζος» 37 «Κροῖστος
Λαμψακηνούς πίτυος τρόπον ἡπέ-
λει ἐκτρίψειν.» VII, 120 «κάκιστα
πάντων διατριβῆσαι.»

429 ἀνεκτὰ] ἐστίν.

430 εἰς ὄλεθρον] ὅρα 1146 —
θάσσον] κυρίως ταχύτερον παρ' ὅ-
σον γίνεσθαι, ἔπειτα δε=ῶσον τὸ
δυνατὸν ταχέως. Τὸ τελευταῖον ση-
μαίνεται ἐνταῦθα· διότι ὁ Τ. δὲν
ἤρχισε ν' ἀπέρχηται, ὥστε ν' ἀπαι-
τηθῇ ταχύτερα ἀναχώρησις, πρὸβλ.
«τί νεώτερον γέγονε;»

431 πάλιν, ἄψορρος, ἀποστρα-
φεῖς, ἄπει] πρὸβλ. ΟΚ. 234 «πάλιν
ἐκτοπος αὐθὺς ἄφορμος ἐμῆς χθονός
ἐκθορε.» Πλοῦτος ἐκφράσεως, συ-
νήθης παρὰ τοῖς κεκινημένοις τὴν
ψυχὴν.

434 πρὸβλ. 82. — σχολῇ] κυρίως
=βραδέως, δυσκόλως, ὅθεν=οὐδα-
μῶς, οὐδέποτε. — Τὸ στέλλεσθαι καὶ
πέμπεσθαι (ΟΚ 602) τίθενται ἀντὶ
τοῦ μεταπέμπεσθαι.

435 τοιοῖδε] ἀναπτύσσεται ὑπὸ
τῶν μῶροι, ἐμψρονες. — ἐφύμεν =
ἐσμὲν.

436 γονεῦσι] δοτικὴ κρίσεως 40.
— οἳ σ' ἐφύσαν] δηλ. οἱ πραγματι-
κοὶ γονεῖς, οὐχὶ οἱ λεγόμενοι.

437 Ὁ Οἶδ. ἐγίνωσκεν, ὅτι ὁ Τ.
δὲν εἶχεν ἐπικοινωνήσῃ πρὸς τὸν
Πόλυβον καὶ τὴν Μερόπην. διὸ κα-

ΤΕΙΡ. ἥδ' ἡμέρα φύσει σε καὶ διαφθερεῖ.

ΟΙΔ. ὥς πάντ' ἄγαν αἰνικτὰ κάσαφῇ λέγεις.

ΤΕΙΡ. οὐκ οὖν σὺ ταῦτ' ἄριστος εὐρίσκειν ἔφυς;

446

ΟΙΔ. τοιαῦτ' ὀνειδίζ', οἷς ἐγὼ εὐρήσεις μέγαν.

ΤΕΙΡ. αὐτὴ γε μέντοι σ' ἡ τύχη διώλεσεν.

ΟΙΔ. ἀλλ' εἰ πολὺν τήνδ' ἐξέσωσ', οὐ μοι μέλει.

ΤΕΙΡ. ἄπειμι τοίνυν, καὶ σύ, παῖ, κόμιζέ με.

ΟΙΔ. κομιζέτω δῆθ', ὥς παρὼν σύ γ' ἐμποδὼν
ὀχλεῖς, συθεῖς τ' ἂν οὐκ ἂν ἀλγύναις πλέον.

445

ΤΕΙΡ. εἰπὼν ἄπειμ', ὦν οὔνεκ' ἥλθον, οὐ τὸ σὸν
δείσας πρόσωπον· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου μ' ὀλεῖς.

ταπλαγείς ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν
ἡγουμένων λόγων ἀνακαλεῖ τὸν Τ.
πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἐν Κορίνθῳ
παλαιοῦ συμβάντων 779 ἐξ.

437 Τὰ γνῶ, τίκτω, φρονέω,
θνήσκω πολλάκις σημαίνουσιν: εἰμὶ
ὁ πατήρ, ὁ φονεὺς, εἰμὶ νεκρός, 569.
Ἀντ. 1174 «καὶ τίς φρονεῖ, τίς
δ' ὁ κείμενος.» Ὡστε τὸ ἐκφθεῖ
δὲν εἶναι ἱστορικός ἐνεστώς ἀλλ'
ἴσος παρακειμένος.

438 φύσει] τὸ αὐτὸ ῥῆμα μετα-
χειρίζεται καὶ ὁ Τ., ὅλλὰ μὲ ἄλ-
λην σημασίαν: ὀποκαλύψει τοὺς
γεννήτοράς σου, δεῖξει τὴν γέννη-
σίν σου.—διαφθερεῖ] τὴν τύφλωσιν
ἐννοεῖ καὶ τὴν ἄλλην τοῦ βίου ἀνα-
τροπήν.

440 Σκώπτει ὁ Τ. τὴν ἐν 397
καύχησιν τοῦ Οἰδ.

441 Ἡ ἐννοία: εἴθε νὰ μὲ ὀνει-
δίξῃς πάντοτε διὰ πράγματα δόξης.
Ἐννοεῖ τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος
καὶ τὴν κτῆσιν τῆς βασιλείας.—ἐφ-
ρήσεις] ἐννοεῖται: ἐὰν σκέψῃ, ἐὰν
καλῶς ἐξετάσῃ.

442. διώλεσε] διότι ἡ λύσις τοῦ
αἰνίγματος ἔκαμεν αὐτὸν σύζυγον
τῆς μητρός.—Τὴν λύσιν τοῦ αἰ-
νίγματος ὁ Τ. ἀποδίδει εἰς τύχην,
ὁ δὲ Οἰδ. εἰς τέχνην καὶ γνώμην

(380, 398).

443 Καὶ ἐνταῦθα τὸ φιλόδημον
τοῦ βασιλέως ἀναδείκνυται· πρβλ.
1.322 ἐξ. 331. 340. 391 ἐξ.

445 ἐξ ἐμποδὼν ὀχλεῖς] πολὺτος
ἐκφράσεως, ὅρα 128, 430.—ἐμπο-
δὼν] ὁ Τ. κατὰ Ὅδ. προκαλῶν ἐρι-
δας ἐκώλυε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐν-
τολῆς τοῦ χρησμοῦ.—συθεῖς] τοῦ
σεύομαι.

447. Ὁ Τ. ἐρεθισθεὶς ὑπὸ τῶν
περιφρονητικῶν λόγων τοῦ Οἰδ. ἀ-
ποκαλύπτει τὰ κατ' αὐτὸν σαφέστε-
ρον ἢ πρότερον. Ἀλλ' ὁ Οἰδ. εἶχεν
ἀπέλθει μετὰ τοὺς ἐν 446 λόγους.
Περὶ τοῦτου πειθόμεθα ἐντεῦθεν,
ὅτι οἱ ὑπαινιγμοὶ τοῦ Τ. εἶναι τό-
σον σαφεῖς (λ. γ. ἐνθάδε 451, Θη-
βαῖος 456), ὥστε παρανόησις δὲν
ἐχώρει, καὶ ἡ πορεία τοῦ δράματος
θα ἐκωλύετο. πρὸς δὲ μετὰ τοιοῦ-
τον λόγον ἥκιστα δραματικὸν θὰ
ἦ το ν' ἀπέλθῃ ὁ ἥρωας οὐδὲν εἰπὼν.
Τούτοις οὐδόλως μάχεται ἡ φράσις
«οὐ τὸ σὸν δείσας πρόσωπον» ἐὰν
ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ὁ Τ. ἦν τυφλός.
—ὦρ εἶνεκ' ἥλθον] δι' ὅσα μ' ἐκά-
λεσας.

448. οὐκ ἔσθ' ὅπου] οὐδαμοῦ, ἐν
οὐδεμιᾷ περιπτώσει, οὐδέποτε. Αἱ.
1069 «οὐκ ἔσθ' ὅπου λόγων ἀκού-

λέγω δέ σοι· τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν πῖλαι
 ζητεῖς ἀπειλῶν κἀνακηνρύσσων φόνον 450
 τὸν Λαΐειον, οὗτός ἐστιν ἐνθάδε,
 ξένος λόγῳ μέτοικος, εἴτα δ' ἐγγενὴς
 φανήσεται Θηβαῖος· οὐδ' ἡσθήσεται
 τῇ ξυμφορᾷ· τυφλὸς γάρ ἐκ δεδορκότος
 καὶ πτωχὸς ἀντὶ πλουσίου ξένην ἐπι 455
 σκίπτρῳ προδεικνύς γαῖαν ἐμπορεύσεται.
 φανήσεται δὲ παισὶ τοῖς αὐτοῦ ξυνὼν
 ἀδελφὸς αὐτὸς καὶ πατήρ, καὶ ἥς ἐφυ
 γυναικὸς υἱὸς καὶ πόσις, καὶ τοῦ πατρὸς
 ὁμοσπóρος τε καὶ φονεύς. καὶ ταῦτ', ἰὼν 460
 εἴσω, λογιζοῦ· κἂν λάβῃς ἐψευσμένον,
 φάσκειν ἔμ' ἤδη μαντικῇ μηδὲν φρονεῖν.

Στροφή α'.

ΧΟΡ. τίς, ὄντιν' ἂ θεσπιέπεια Δελφίς εἶπε πέτρα

σαι ζῶν ποτ' ἠθέλησ' ἐμῶν.»

449. τὸν ἄνδρα τοῦτον δὴ] ἀντιστροφος ἔλκει τῆς δεικτικῆς πρὸς τὴν ἀναφορικὴν. Τρ. 283 «τάσδε δ' ὥσπερ εἰσροᾶς, χωροῦσι πρὸς σέ.» OK 1150. Ὅρα Κοχ. 325.

451. Λαΐειον=Λαίου.

452. Ὁ λόγος πλήρης : νῦν μὲν ξένος λόγῳ μέτοικος ὢν.—Πολλάκις παραλείπονται τὰ νῦν μὲν, πρῶτα μὲν, συνεχιζεται δ' ὁ λόγος διὰ τῶν εἴτα, ἔπειτα δέ. Πλὴν τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἔχομεν καὶ ἀνακόλουθον· διότι ἀντὶ φανησόμενος ἐπεται φανήσεται. 1200.

454. τῇ ξυμφορᾷ] ὅτι ἤθελεν ἀποκαλυφθῇ Θηβαῖος. ὥστε σημαίνει ἀγαθὸν γεγονός, εὐτυχίαν.

456. Ἡ σύνταξις : ἐμπορεύσεται ἐπὶ ξένην γαῖαν.—σκίπτρῳ προδεικνύς] ὅπως οἱ τυφλοί. Ἐννοεῖται : ἐαυτῷ τὴν ὁδόν.

460. ὁμοσπóρος] ὅρα 260.=τὴν αὐτὴν σπεῖρων γυναιῖκα, ὁμόγαμος,

σύζυγος τῆς αὐτῆς γυναικός.

461. λάβῃς] ἐννοεῖται : ἐκ τῶν ἐπομένων : ἐμέ.

462. φάσκειν] ἀντὶ προστακτικῆς.—μαντικῇ μηδὲν φρονεῖν] πρβλ. 389.—Ὁ Τ. ἀπέρχεται δεξιὰ.

463-512. Πρῶτον στάδιον.

Ὁ χορὸς κατάπληκτος ἐκ τῶν ἀνωτέρω δὲν τολμᾷ κατ' ἀρχὰς νὰ κάμῃ λόγον περὶ τοῦ μάντεως, ἀλλὰ κατὰ προτίμησιν ἀναμινῆσκειται τοῦ χρησμοῦ λέγων, ὅτι ὁ φονεὺς δὲν θὰ διαφύγῃ, ὅστις δήποτε ἵναι καὶ ὅπου καὶ ὅπως ἂν κρυφθῇ. Μόλις δ' ἐν τῇ 6' στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ ἐπιλαμβάνεται τῶν κατὰ Τειρεσίαν. Ἄλλ' ὅσον ἂν σέβηται αὐτόν, ἀφοῦ ὁ Τ. δὲν εἶναι Ζεὺς ἢ Ἀπόλλων ἀλάθητος, ἀλλ' ἄνθρωπος εἰς πλάνην ὑποκείμενος, συντάσσεται τῷ βασιλεῖ, πρὸς ὃν βαθὺ σέβας καὶ εὐγνωμοσύνη συνδέουσιν αὐτόν.

463 ἐξ. Ἡ σύνταξις : τίς (ἐστὶν ἐκεῖνος), ὃν τινα ἂ θεσπιέπεια Δελ-

ἄρρητ' ἄρρητων τελέσαντα φοινίαισι χερσίν; 465
 ὦρα νιν ἀελλάδων
 ἵππων σθεναρώτερον
 φυγᾷ πόδα νωμᾶν.
 ἔνοπλος γὰρ ἐπ' αὐτὸν ἐπενθρόωσκει
 πυρὶ καὶ στεροπαῖς ὁ Διὸς γενέτας· 470
 δειναὶ δ' ἄμ' ἔπονται
 Κῆρες ἀναπλάκητοι.

Ἀρτιστροφὴ α'.

ἔλαμψε γὰρ τοῦ νιφόντος ἀρτίως φανεῖσα
 φάμα Παρνασοῦ τὸν ἄδηλον ἄνδρα πάντ' ἰχνεύειν.

φίς πέτρα εἶπε τελέσαντα ἄρρητ' ἄρρητων φοινίαισι χερσίν; — Πρὸς τὸ θεσπιέπεια πρὸλ. τὰ «ἡδυέπεια Μοῦσαι. κοῦραι ἀρτίεπια.» Ἐκ τοῦ θέσπις (θεσ-επις) = θεόρρητος. Ὁ ποιητὴς λησμονήσας, ὅτι καὶ τὸ θέσπις περιέχει τὴν ἔννοιαν τοῦ λέγειν, προσέθηκεν αὐτὴν πάλιν. — Δ. πέτρα] εἶναι ὁ ὑπὲρ τοὺς Δελφοὺς ἀπτόμος βράχος, αἱ Φαιδριάδρες πέτραι, ἐν χάσματι τοῦ ὁποίου ἔκειτο ἡ Κασταλία καὶ τὸ μαντεῖον. Ἐτέθη λοιπὸν ὁ τόπος, ἀντὶ τοῦ ἐκεῖ χρησιμοδοτοῦντος θεοῦ. — εἶπε τελέσαντα] ἐνίστε τὰ λεκτικὰ λαμβάνουσι μετοχὴν. Ὅδ. Ψ' 2. Ἡλ. 676 «θανόντ' Ὀρέστην νῦν τε καὶ πάλαι λέγω.» ὅρα Κοκ. 260 ζ ὑπος. — ἄρρητ' ἄρρητων] ἀντὶ ὑπερθετικοῦ. Ὅρα Κοκ 118 σ. καὶ ΟΚ 1238. = μετὰ τῶν ἄρρητων ἄρρητων, δεινότατα. Φιλ. 64 «ἔσχατ' ἔσχατων κακά.» Ἀλ. 849 «δειλαῖα δειλαίων».

466. ὦρα] ἐννοεῖται ἐστι. — ἀελλάδες ἵπποι] ταχέϊα ὡς θύελλα. πρὸλ. «ἀελλόποδες ἵπποι.» ΟΚ. 1082 «ἀελλαῖα πελειάς. — Ἡ ἔννοια: καίρος νὰ φύγῃ, ἂν θέλῃ ν' ἀποφύγῃ τὸν καταδιώκοντα Ἀπόλλωνα καὶ

τὰς Ἑρινύς.

468. πρὸλ. Ἴλ. Κ. 358 «γούνατ' ἐνώμα φευγέμεναι.»

470. πυρὶ καὶ στεροπαῖς] ἐν διὰ δυοῖν. = κεραυνῷ πυρὶ. Ἐπειδὴ ὁ Ἀπόλλων τὴν θελήσιν τοῦ πατρὸς Διὸς διερμηνεύει, καὶ φροντίζει περὶ ἐκτελέσεως αὐτῆς, ὁ ποιητὴς παρίστησιν αὐτὸν ὠπλισμένον τῷ κεραυνῷ τοῦ Διὸς. Οὕτως ἐν Ἴλ. Ο 229 λαμβάνει τὴν αἰγίδα τοῦ Διὸς πρὸς ἐκτέλεσιν θελημάτων τινος αὐτοῦ.

471 ἐξ. Κῆρες] αἱ μοῖραι τοῦ θανάτου παρίστανται ἐνταῦθα ὡς τιμωροὶ θεότητες, ὡς Ἑρινύες, αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουσιν ἐκδίκησιν τοῦ φόνου τοῦ Λαίου. Αἰσχ. Ἐπτ. 1047 «Κῆρες Ἑρινύες.» Καὶ Ὁρ. (Ἡλ. 1252) συγγέει τὰς Κῆρας πρὸς τὰς Εὐμενίδας. — Ἀντὶ τοῦ ἀναπλάκητοι (ἐκ τοῦ ἀμπλάκειν) κατ' ἐκπτώσιν τοῦ μ' ἐγενεῖ ἀναπλάκητοι = οὐχ ἁμαρτάνουσαι, ἀναμάρτητοι, ἀσφαλῶς ἐπιτυγχάνουσαι δῆλον ὅτι τοῦ ἐνόχου, θὼεν ἄφικτοι.

473 ἐξ. φάμα ἔλαμψε] ὅρα 187. Ἐκ τοῦ φάμα ἐξαρτᾶται τὸ ἰχνεύειν, οὐ ὑποκείμε. τὸ πάντα, ἀντικείμε. τὸ ἄδηλον ἄνδρα. — φάμα τοῦ Παρρ.] τοιοῦτον τάνωτέρω «ἂ Δελφίς πέτρα

φοιτᾷ γὰρ ὑπ' ἀγρίαν 476
 ὕλαν ἀνά τ' ἄντρα καὶ
 πέτρας, ὥς ταῦρος, (αὐτῷ) — καὶ οὐδὲν
 μέλεος μελέω ποδὶ χηρεύων,
 τὰ μεσόμφαλα γὰς ἀπονοσφίζων 480
 μαντεῖα· τὰ δ' αἰὲ
 ζῶντα περιποτᾷται.

Στροφή β'.

δεινὰ μὲν οὖν, δεινὰ ταράσσει σοφὸς οἰωνοθέτας 485
 οὔτε δοκοῦντ' οὔτ' ἀποφάσκονθ'· ὅ τι λέξω δ', ἀπορῶ.

εἶπε».

476. Ὁ φονεὺς παραβάλλεται πρὸς ταῦρον, ὅστις ὑπὸ οἰστρου κεντούμενος φεύγει καὶ ζητεῖ ἐρημίαν, ἵνα κρυφθῇ· ὅπως δὲ ὁ οἰστρος δὲν ἀφίνει αὐτόν, οὕτως ὁ χρησμός τὸν φονέα πανταχοῦ καταδιώκει. — φοιτᾷ] ὁ φονεὺς.

479 μέλεος μελέω] φιλοῦσιν οἱ τραγικοὶ τὴν παράθεσιν διαφόρων τύπων τῆς αὐτῆς λέξεως. "Ορα Κοκ. Παρ. α 11. — μελέω ποδὶ] πρὸβλ. Εὐρ. Ἰφ. Τ. 796 «ἀπίστω περιβαλὼν βραχίονι.» — χηρεύων] μονάζων, στερούμενος τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων.

480 ἐξ. Οἱ Δελφοὶ ἐπιστεύοντο ὡς τὸ κέντρον τοῦ δίσκου τῆς γῆς. διηγοῦντο, ὅτι ὁ Ζεὺς ἐξ ἀνατολῆς καὶ δύσεως ἀφῆκεν ἀετοὺς κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, καὶ οὗτοι ἱπτάμενοι συνηντήθησαν ἐν Δελφοῖς. Μνημεῖον λευκοῦ λίθου σχήματος ἡμισφαίριου ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐδείκνυε τὴν θέσιν τῆς συναντήσεως, καλούμενος ὀμφαλός. Ἐκ τούτου ποιητικῶς οἱ χρησμοὶ λέγονται μεσόμφαλοι, ὃ ἀρμόζει εἰς τὴν θέσιν τοῦ μαντείου. "Ωστε τὸ τὰ μεσόμφαλα γὰς μαντεῖα κεῖται ἀντὶ τοῦ: τὰ μεσομφαλοῦ γὰς μαντεῖα. — ἀπονοσφίζων] ἀφ' ἐαυ-

τοῦ ἀπομακρύνων, τ. ἔ. ἀποφεύγων. Ἐξακολουθεῖ ἡ εἰκὼν· ὅπως ὁ ταῦρος προσπαθεῖ ν' ἀπομακρύνῃ τὸν οἰστρον, οὕτω φεύγων ὁ φονεὺς θέλει ν' ἀποφύγῃ τὸν φοβερὸν τοῦ θεοῦ χρησμόν, ἀλλὰ μάτην. — αἰὲ ζῶντα] τ. ἔ. ἀκαταπόνητα. — περιποτᾷται] αὐτόν. Μάτην φεύγει, διότι, ὅπως οἱ οἰστροὶ περὶ τὸν ταῦρον, οὕτω τὰ μαντεύματα περὶ τὸν φονέα περιπίπτανται.

483 ἐξ. Ἡ σύνταξις: σοφὸς μὲν οὖν οἰωνοθέτας ταράσσει δεινὰ, δεινὰ οὔτε δοκοῦντα οὔτ' ἀποφάσκοντα. — ταράσσει] ἐξεγείρει, ἀνακινεῖ. — δεινὰ ταράσσει] = φοβεράς σχέψεις ἐξεγείρει ἐν ἐμοί. Πλ. Πολ. 8, 567 α. «πόλεμον ταράσσειν.» Ἀντ. 794 «νεῖκος ἔχεις ταράξας.» — οἰωνοθέτας] ἐπειδὴ «ὄρνιθες πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἡελίοιο φοιτῶσ', οὐδὲ τε πάντες ἐναΐσιμοι» (Ὀδ. Β 481) ὁ εἰδήμων αὐτῶν ἐτίθει ἥτοι ὠρίζε, τίνας αὐτῶν ἴσαν προφητικοί. Ἐντεῦθεν τὸ οἰωνοθέτης = ὀρίζων τοὺς οἰωνοὺς ἢ τὴν σημασίαν τῶν οἰωνῶν. — οὔτε δοκ. οὔτ' ἀποφ.] αἱ ἐν ἐμοὶ κυμαίνόμεναι δεινὰ σχέψεις οὔτε τελῶς πιστευταὶ εἶναι οὔτε ἀρνούνται τοῦ μάντεως τὸ ἀξίωμα. Ἡ ἔννοια: οὔτε πιθανὰ οὔτε ἀπίθανα.

πέτομαι δ' ἐλπίσιν, οὐτ' ἐνθάδ' ὄρων οὐτ' ὀπίσω.

τί γάρ ἢ Λαβδακίδαις

ἢ τῷ Πολύβου νεῖκος ἔκειτ', οὔτε πάροιθέν 490

ποτ' ἔγωγ' οὔτε τὰ νῦν πω

ἔμαθον, πρὸς ὅτου δὴ, βασάνῳ πίστιν ἔχων, 495

ἐπὶ τὰν ἐπίδαμον φάτιν εἴμ' Οἰδιπόδα,

Λαβδακίδαις ἐπίκουρος ἀδύλων θανάτων.

Ἀρτιστροφὴ β'.

ἀλλ' ὁ μὲν οἶν Ζεὺς ὅ τ' Ἀπόλλων ξυνετοὶ καὶ τὰ
| βροτῶν
εἰδότες· ἀνδρῶν δ' ὅτι μάντις πλεόν ἢ γὰ φέρεται,

487. *πέτομαι ἐλπίσιν*] μετέωρός εἰμι, ταλαντεύομαι, κυμαίνομαι ἐν ταῖς προσδοκίαις. πρβλ. ἀναπτεροῦν, Ἀντ. 1308 «ἀνέπταν φρόβω,» τὸ ἡμέτερον «πετῶ ἀπὸ τὴν χαράν μου.» Ἐλπίς εἶναι προσδοκία ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ. — ἐνθάδε, ὀπίσω] χρονικά ἀμφοτέρω. Τὸ ἐνθάδε = ἐν τῷ παρόντι, ἢ ἐν τούτοις, τοῖς πράγμασι τούτοις, τῇ ἔριδι δηλ. Οἰδιπόδος καὶ Τειρεσίου. Τὸ ὀπίσω = ἐν τῷ μελλόντι, ἐν τοῖς συμβητομένοις. Ἰλ. Γ 109 «ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω λεύσσει.» — ὄρωρ] αἰτιολ. = καθαρά βλέπων. πρβλ. 308 «ἐν τοῖς κέρδεσι μόνον δέδορκε.»

489. Ἡ σύνταξις· οὐκ ἔμαθον, τί νεῖκος ἔκειτο, πρὸς ὅτου... εἴμι... ἐπίκουρος. — Ὁ λόγος πλήρης· ἡ Λαβδακίδαις πρὸς τὸν Πολύβου, ἡ τῷ Πολύβου πρὸς Λαβδακίδας. — *Λαβδακίδαις*] ὁ συνήθης τοῖς ποιηταῖς πληθυντικός ἀντὶ τοῦ Λαβδακίδῃ δηλ. Λαίῳ. Ἡλ. 1069 Ἀτρείδαις = Ἀγαμέμνονι. — τῷ Πολύβου] τῷ Οἰδίποδι, ὃν ὁ χορὸς υἱὸν τοῦ Πολύβου ἐπίστευεν. — ἔκειτο = ἔν. 491.

491. ἔξ. τὰ νῦν] μετὰ τοὺς λόγους τοῦ Τ. — πρὸς ὅτου (νεῖκος)] ἀπὸ τοῦ ὁποίου (ὁρμώμενος), ἐπὶ τῇ βίᾳ τοῦ ὁποίου. πρβλ. 949, 1236.

Ἡλ. 1211 «πρὸς δίκης οὐδὲν στένεις.»

495. *ἐπὶ...* = κατὰ τῆς ἐν τῷ λαῷ διαδεδομένης περὶ Οἰδιπόδος φήμης, κατὰ τῆς λαϊκῆς φήμης. — *εἴμι*] μέλλων. Ἀναφ. τελικὴ πρότ. — *Οἰδιπόδα*] ὅρα 1191. — *ἐπίκουρος*] ὁ ἐκδικῶν θανόντα εἶναι βοηθός αὐτοῦ. 245 «τῷ θανόντι σύμμαχος πέλω.» — *θανάτων*] γενικὴ ἀντικ. Κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ θανάτου. 1200. Ἡλ. 205 «τοὺς ἐμὸς ἴδε πατὴρ θανάτους.»

498. Ὁ Ἀπόλλων ἦν τοῦ Διὸς ὑποφήτης. ὅρα 151. — Ὁ χορὸς πολλὴν μὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν μάντιν (284). ἀλλ' ἡ πρὸς τὸν βασιλέα νικᾷ ἐκείνην. διὸ πρὸς τὸν ἐξηγητὴν τῆς βουλήσεως τοῦ θεοῦ, ἀντιτίθην τὸν θεὸν ὡς τὸν μόνον ἀψευδῆ.

500. ἔξ. *πλεόν φέρεται*] ἡ φράσις ἐλήφθη ἐκ τῶν ἀγώνων. «τὰ πρῶτα, τὰ δεύτερα φέρεσθαι.» Ἰλ. Ψ 538. ὥστε κυρίως = λαμβάνω μείζον βραβεῖον, πλεόν ἔχω, πλεονεκτῶ, ἔπειτα = ὑπερέχω, εἴμι καλλίτερος. Καὶ αἱ λέξεις κρίσις καὶ παραμείλειον ἐκ τῶν ἀγώνων ἐλήφθησαν, ἐπεὶ δὴ πρόκειται διάκρισις δύο ἀνδρῶν περὶ σοφίαν ἀμιλλωμέ-

κρίσις οὐκ ἔστιν ἀληθής· σοφία δ' ἂν σοφίαν 501
 παραμεΐψειεν ἀνὴρ.

ἀλλ' οὐποτ' ἔγωγ' ἄν', πρὶν ἰδοίμ' ὀρθὸν ἔπος. 505
 μεμφομένων, ἂν καταφαίνν.

φανερὰ γὰρ ἐπ' αὐτῷ πτερόεσσ' ἤλθε κόρα
 ποτέ, καὶ σοφὸς ὦφθη βασάνῳ θ' ἡδύπολις. 510
 τῷ ἅπ' ἐμᾶς φρενὸς οὐποτ' ὀφλήσει κακίαν. ✕

ΚΡΕΩΝ

ἄνδρες πολῖται, δεῖν' ἔλη πεπυσμένος
 κατηγορεῖν μου τὸν τύραννον Οἰδίπουν,
 πάρειμ' ἀτλητῶν. εἰ γὰρ ἐν ταῖς ξυμφοραῖς 515
 ταῖς νῦν νομίζει πρὸς γ' ἐμοῦ πεπονθέναι

νων. 484, 510.—ἐγὼ] ὁ χορὸς ὡς
 ἀντιπρόσωπος τῶν κοινῶν ἀνθρώ-
 πων. Αἴ. 154 «τῶν μεγάλων ψυ-
 χῶν εἰς οὐκ ἂν ἁμάρτοις· κατὰ δ'
 ἂν τις ἐμοῦ τοιαῦτα λέγων οὐκ ἂν
 πείθοι.»

503 ἐξ. Ἀποῦ καὶ οἱ δύο εἶναι
 ἄνθρωποι, δυνατόν ἢ σοφία τοῦ Οἰδ.
 νὰ ἴναι ἀνωτέρα τῆς τοῦ Τ., ὃν ὁ
 χορὸς ὁμολογεῖ σοφόν, 299, 483.
 —σοφία] κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν
 μαντικὴν.

505 ἐξ. ὀρθόν] κατηγορ. Κυρίως
 «ὅτι ἴσταται ὀρθόν, ὅθεν=βέβαιον,
 ἀληθές. Ὅρα ΟΚ. 518.—πρὶν ἔ-
 δοίμει] ἀντὶ τοῦ πρὶν ἂν ἰδῶ ἢ ἐγ-
 κλισίς ἀφωμοιώθη πρὸς τὴν τῆς κυ-
 ρίας προτάσεως. Φιλ 961. Ὅρα
 Κοκ. 247 β. σ. —οὐκ ἂν κατα-
 φαίην] δὲν ἤθελον εἶπει ναί, δὲν
 ἤθελον συμφωνήσῃ μὲ τοὺς λόγους
 αὐτῶν.

507. ἐξ. φανερά] κατηγορ.=ἐνώ-
 πιον τῶν ὀφθαλμῶν πάντων ἡμῶν.
 ὥστε ἡ ὑπερησία τοῦ Οἰδ. ἴν πασι-
 φανής. Τὰ φανερά, ὦφθη, βασάνῳ,
 ἐντόνως λέγονται καὶ αἰτιολογοῦσι
 διὰ τὴν ἀπιστεί πρὶν ἰδεῖν κεκυρωμέ-
 νας τὰς κατηγορίας· ἡ σοφία τοῦ

Οἰδ. καὶ αἱ ὑπερησῖαι εἶναι δεδοχι-
 μασμέναι· ὥστε δὲν πιστεύει τὰς
 κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, ἂν ἐπίσης
 δὲν ἀποδείχθῃ πασιφανῶς.—ἡδύ-
 πολις=ἡδὺς τῇ πόλει, φίλος τῇ
 πόλει, χαρὰ καὶ εὐτυχία διὰ τὴν
 πόλιν.

511. τῷ] διὰ τοῦτο. Εὐχρηστον
 παρ' ἐπικοῖς Ἰλ. Δ. 410.—ἅπ' ἐ-
 μᾶς φρενός] ἅπ' ἐμοῦ, κατὰ τὴν
 κρίσιν μου. —ὀφλήσει κακίαν] ἀπὸ
 τῶν δικαστηρίων ἢ φράσις. = θὰ πι-
 στευθῇ κακός, ἔνοχος.

513—867 Δεύτερον ἐπεισόδιον.
 Ὁ ἐν 649—697 κομμὸς διαιρεῖ
 αὐτὸ εἰς δύο· ἐν τῷ πρώτῳ συγκαρού-
 νται ὁ Οἰδ. καὶ ὁ Κρέων, ἐν τῷ δευ-
 τέρῳ ἡ Ἰοκάστη παραμυθουμένη τὸν
 Οἰδ. κατορθώνει τὸ ἀντίθετον (πε-
 रिπέτεια τοῦτο). ὅθεν μεταβαλλο-
 μένων τῶν πραγμάτων ἄρχεται ἡ
 ἀναγνώρισις. 726.

513 ἐξ. Ὁ Κρ. δὲν ἴτο σύνοικος
 τοῦ Οἰδ. (533, 637, 676)· διὸ ἐρ-
 χεται ἐκ τῆς δεξιᾶς παρόδου τῆς
 σκηνῆς.—δεινὰ ἔπη=δεινὰς κατη-
 γορίας.—ἔπη] ἀντικ. τοῦ κατηγο-
 ρεῖν=κατηγοροῦντα λέγειν.

515. ἀτλητῶν] μὴ ὑποφέρων. Ἐκ

λόγοισιν εἴτ' ἔργοισιν εἰς βλάβην φέρον,
οὔτοι βίου μοι τοῦ μακροβίωνος πόθος
φέροντι τήνδε βάξιν. οὐ γὰρ εἰς ἀπλοῦν
ἢ ζημία μοι τοῦ λόγου τούτου φέρει,
ἀλλ' ἐς μέγιστον, εἰ κακός μὲν ἐν πόλει,
κακός δὲ πρὸς σοῦ καὶ φίλων κεκλήσομαι.

520

XOP. ἀλλ' ἤλθε μὲν δὴ τοῦτο τοῦνειδος τάχ' ἂν
ὀργῇ βιασθὲν μάλλον ἢ γνώμῃ φρενῶν.

KP. τοῦπος δ' ἐφάνθη, ταῖς ἐμαῖς γνώμαις ὅτι
πεισθεῖς ὁ μάντις τοὺς λόγους ψευδεῖς λέγοι.

525

XOP. νῦδατο μὲν τάδ'· οἶδα δ' οὐ, γνώμῃ τίνι.

KP. ἐξ ὁμμάτων ὀρθῶν δὲ καὶ ὀρθῆς φρενὸς

τοῦ ἀτλητος ἐγένετο.

517. Πολλάκις τὸ εἶτε κεῖται
παρὰ μόνῳ τῷ δευτέρῳ τῶν διεξευγ-
μένων. Ὅρα Κοκ. 507 σ. α'. —
πεπονημένοι φέρον] τ. ἔ. τι φέρον.
Ἀντ. 687 «γένοιτο μέντ' ἂν χα-
τέρῳ καλῶς ἔχον.»

518. τοῦ] ὃν ἄλλως πᾶς ποθεῖ.
— μακροβίως βίου] πλεονάζει τὸ
αἰῶν· διότι βίος καὶ αἰὼν ἴσα.

519. τήνδε βάξιν φέρορτι] ἐπα-
νάληψις τῆς ὑποθέσεως. Πολλάκις
τὸ φέρειν ἀντὶ τοῦ μέσου κεῖται
590, 764, 863, 1190. — βάξιν]
(βάζω)=λόγον, φήμην, ἐνταῦθα δὲ
=καχὸν λόγον, κατηγορίαν. — εἰς
ἀπλοῦν=εἰς μικρόν διό ἀντιτίθεται
πρὸς τὸ ἐς μέγιστον.

520. τοῦ λόγου] ὑποκειμ. γενική.

521. ἐν πόλει] ἐνώπιον τῶν πο-
λιτῶν.

522. σοῦ] τοῦ χορυφαίου τοῦ χο-
ροῦ, ἐκπροσωποῦντος τὴν πόλιν.

523 ἐξ. «Ἐπειδὴ τὸ τοῦ χοροῦ
πρόσωπον ἰσόρροπον (ἀμερόληπτον)
δεῖ ἐν ταῖς διαίταις εἶναι, διὰ τοῦτο
καὶ νῦν παραμυθεῖται τὸν Κρέοντα.»
— μὲν δὴ] = μὴν δὴ. — βιασθὲν ἄν]
ἐδίασθη ἄν. δὲν σημαίνει τι ἀπραγ-

ματοποιήτον, ἀλλὰ τὸ δυνατόν ἐν
τῷ παρελθόντι. Ἡ ἔννοια: δυνα-
τὸν τὴν κατηγορίαν νὰ προσεκά-
λεσε στιγματῖα ὀργή καὶ οὐχὶ πεποι-
θησις ἐνδόμυχος. — γνώμῃ φρενῶν]
ἀρμόζει τοῦτοις τὸ βιασθὲν, ἀλλ'
ἐννοεῖται λεχθὲν.

525. Παρὰ τοῦ χοροῦ ὡς αὐτό-
που ζητεῖ ὁ Κρ. βεβαίωσιν τῶν
ἐν 513 ἐξ. — ἐφάνθη=ᾤφθη εἰς φῶς,
ἐλέγχθη. — τοὺς λόγους] δηλ. οὐς
εἶπε, τοὺς ἑαυτοῦ λόγους.

527. Τὸ οὐ ἐπιτάσσεται πρὸς ἔξαρ-
σιν ἀντιθέσεως. OK 24. Φιλ. 676.
— Ὁ χορὸς ὁμολογήσας τὸ πρᾶγμα,
προσπαθεῖ ἅμα διὰ τῶν «οἶδα-τίνι»
νὰ πρᾶνῃ τὸν Κρ.

528 ἐξ. Ἐπειδὴ ὁ χορὸς δὲν εἵ-
ξευρε τὴν γνώμην τοῦ Οἶδ. κατη-
γοροῦντος τὸν Κρ., οὗτος προσπα-
θεῖ ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν σημείων
νὰ συμπεράνῃ ταύτην· διὸ ἐρωτᾷ
περὶ τοῦ βλέμματος αὐτοῦ. διότι ἐν
τῷ βλέμματι ἡ ψυχὴ κατοπτρίζε-
ται. — ὀρθός=ἥρεμος, ὑγιής. Τὸ ἀν-
τίθετον: τεταραγμένος, συγχεχυ-
μένος. — Ὁ Οἶδ. τὸν Κρ. λίαν ἡγάπα
διὸ οὗτος τὴν ἀδικον αἰτίαν ἀπο-
δίδει εἰς παραφροσύνην.

κατηγορεῖτο τοῦτίκλῆμα τοῦτό μοι;

XOP. οὐκ οἶδ' ἄ γάρ δρῶσ' οἱ κρατοῦντες, οὐχ' ὄρῳ. 530
αὐτὸς δ' ὄδ' ἦδη δωμάτων ἔξω περᾶ.

OIA. οὗτος σύ, πῶς δεῦρ' ἦλθες; ἢ τοσόνδ' ἔχεις
τόλμης πρόσωπον, ὥστε τὰς ἐμὰς στέγας
ἴκου, φονεὺς ὧν τοῦδε τάνδρὸς ἐμφανῶς
ληστής τ' ἐναργῆς τῆς ἐμῆς τυραννίδος; 535
φέρ' εἰπὲ πρὸς θεῶν, δειλίαν ἢ μωρίαν
ιδῶν τιν' ἐν ἐμοὶ ταῦτ' ἐβουλεύσω ποιεῖν;
ἢ τοῦργον ὡς οὐ γνωριοῖμί σου τόδε
δόλω προσέρπον, ἢ οὐκ ἀλεξοίμην μαθών;
ἄρ' οὐχὶ μῶρόν ἐστι τοῦγχείρημά σου, 540
ἄνευ τε πλούτου καὶ φίλων τυραννίδα

530. οὐχ ὄρῳ] ἄγαν δουλοπρεπῆς ὁ λόγος. Οἱ δεῦλοι οἱ ἀγαθοὶ οὔτε ὄρῳσιν, οὔτε ἀκούουσιν τὰς πράξεις καὶ τοὺς λόγους τῶν δεσποτῶν. τ. ἔ. οὐδεμίαν χρίσιν ἐπιφέρουσι.

531. περᾶ] διὰ τῆς μέσης θύρας τῶν ἀνακτόρων.

532 ἔξ. 'Ο Οἶδ. ὑποπτεύσας τὸν Κρ. φυσικὰ δὲν δύναται ν' ἀφήσῃ αὐτὸν ἡσυχον. ἄλλως δὲ ἀποδεικνύων συκοφαντίαν τοὺς λόγους τοῦ μάντεως συντελεῖ εἰς ἀποκάλυψιν τοῦ φονέως. 'Ὡστε καὶ ἡ ἐνταῦθα σκηνὴ τὸν σκοπὸν τοῦ δράματος ἐπιδιώκει, τὴν εὑρεσιν τοῦ φονέως. ὅρα 1. — 'Ο Οἶδ. ὅπως κυριευθεὶς ὑπὸ τοῦ πάθους βλέπει πάντα ἀναμφισβήτητα (ἐμφανῶς 534, ἐναργῆς 535), καὶ οὐδαμῶς κρατεῖ ἑαυτοῦ, ἐνῷ ὁ Κρ. μένει ἀτάραχος. οὗτος ἐν τῇ προσαγορεύσει ταύτη εἰκονίζεται ἡ ἐγθρότης καὶ ὁ ἐρεθισμὸς τοῦ λέγοντος. πόσον διαφόρως προσφωνεῖ αὐτὸν ἐν 85! — ἦλθες] ἐτόλμης νὰ ἔλθῃς. — 'Ἐπειδὴ τὸ τόλμης πρόσωπον ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν τὸ τοσόνδε συνεφώνησε πρὸς

τὸ πρόσωπον ἀντὶ νὰ τεθῇ τοσῶδε. — τοσόνδε τόλμης πρόσ.] ἀντὶ: τοσόνδε τόλμην προσώπου. = τόσον θρασὺς καὶ ἀναιδής εἰ;

534. φονεὺς] δηλ. κατὰ τὴν πρόθεσιν. 'Αφ' οὗ ὁ Κρ. ὑπεκίνησε κατὰ τὸν Οἶδ. τὸν Τ. νὰ κηρύξῃ αὐτὸν ὡς φονέα τοῦ Λαίου, βεβαίως ἐπεβούλευε τὴν ζωὴν αὐτοῦ διότι κατὰ τὸ μαντεῖον ἔπρεπε νὰ φονευθῇ ἢ ἐξορισθῇ ὁ φονεὺς. — τοῦδε τοῦ ἀνδρός = ἐμοῦ 815, 829, 1018.

536. 'Ἡ δειλὸν ἢ μωρόν νομίσας με ἡλπίσας, ὅτι δὲν θὰ τολμήσω νὰ πορκρῶ τὴν ἐπιβουλὴν σου, ἢ δὲν θὰ ἐννοήσω αὐτήν. Ταῦτα κατ' ἀντίστροφον τάζειν ἐν τοῖς ἐξῆς ἀναπτύσσονται.

538. ἢ...] ἐκ τοῦ ιδῶν. 'Ἐννοεῖται: ὑπολάβω ἢ νομίσας ἢ τ.τ.

539. ἀλεξοίμην] μέλλοντος χρόνου. ὅρα 171. — προσέρπον] ἀπὸ τῶν ὄψεων ἢ λέξις.

540. μῶρον] λέγεται μετ' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν μωρίαν 535.

541 ἄνευ τε πλούτου] ἀντὶ: ἄνευ πλούτου τε. 253. — φίλων] πολιτικοῦ κόμματος.

- θηρᾶν, ὃ πλήθει χρήμασιν θ' ἀλίσκεται;
 ΚΡ. οἶσθ' ὥς ποιήσον; ἀντὶ τῶν εἰρημένων
 ἴσ' ἀντάκουσον, κᾶτα κρίν' αὐτὸς μαθὼν.
 ΟΙΔ. λέγειν σὺ δεινός, μαθάνειν δ' ἐγὼ κακός 545
 σοῦ· δυσμενῇ γὰρ καὶ βαρύν σ' εὗρηκ' ἐμοί.
 ΚΡ. τοῦτ' αὐτὸ νῦν μου πρῶτ' ἄκουσον ὥς ἐρῶ.
 ΟΙΔ. τοῦτ' αὐτὸ μή μοι φράζ', ὅπως οὐκ' εἶ κακός.
 ΚΡ. εἴ τοι νομίζεις κτῆμα τὴν αὐθαδίαν
 εἶναί τι τοῦ νοῦ χωρίς, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖς. 550
 ΟΙΔ. εἴ τοι νομίζεις ἄνδρα συγγενῇ κακῶς
 ὀρῶν οὐχ' ὑφέξειν τὴν δίκην, οὐκ εὖ φρονεῖς.
 ΚΡ. ξύμφημί σοι ταῦτ' ἐνδικ' εἰρῆσθαι· τὸ δὲ
 πάθην' ὁποῖον φῆς παθεῖν, δίδασκέ με.
 ΟΙΔ. ἔπειθεσ ἢ οὐκ ἔπειθεσ, ὥς χρεῖν μ' ἐπὶ 555

542. *τυραννίδα*, δ] Εὐρ. 'Ελένη 1687 «εὐγενεστάτης γνώμης, ὃ πολ-
 λαῖς ἐν γυναιξίν οὐκ ἐνι.» Πλ. Συμπ.
 196 α «εὐσχημοσύνη, ὃ δὴ διαφερόν-
 τως Ἔρως ἔχει.» Ὅρα Κοκ. 322 σ.
 543. Ἐντεῦθεν μέχρι τοῦ στ.
 582 καὶ ἐν 622—625 ὁ διάλογος
 γίνεται δι' ἴσου ἀριθμοῦ στίχων ἢ
 δι' ἑνὸς στίχου κατὰ στιχομυθίαν,
 ἐν δὲ 626—629 δι' ἡμιστιχίων.
 Ταῦτα εἶναι δηλωτικὰ τῆς ζωηρό-
 τητος τοῦ διαλόγου, ἢ ὅποια κατα-
 φαίνεται καὶ ἐν ταῖς σκωπτικαῖς ἐ-
 παναλήψεσι 548, 551, 552, 570.
 —οἶσθ' ὥς ποιήσον;] συχνὸς παρὰ
 δραματικοῖς τρόπος ἐκφράσεως εἰ-
 σάγων ἐπομένην συμβουλίην. Κατ' αὐ-
 τὸν ἢ προστακτικὴν, ἔγκλισιν τοῦ ἀνε-
 ξαρτήτου λόγου, παραιοτέρηται καὶ
 εἰς τὸν ἐξηρητημένον, ὅταν ὁ λέγων,
 ἐνῶ διανοεῖται τὴν ἔννοιαν ἐξηρητη-
 μένην (οἶσθ' ὥς ποιητέον; οἶσθ' ὥς χρή
 ποιῆσαι; οἶσθ' ὥς δράσεις ἢ ὃ δρά-
 σεis;) αἰφνης μεταπηδᾷ εἰς προστα-
 κτικὴν. Τοῦτο γίνεται αἰεὶ ἐν ἐρωτη-
 σει διὰ τοῦ οἰσθαί καὶ προστακτι-
 κῆς (ἢ ὑποτακτικῆς ἐν ἀρνήσει)

ἀορίστου τῶν ῥημάτων ποιεῖν, δρᾶν
 x. t. t. Ὅρα Κοκ. 206 σ. 3.

544. ἴσ' ἀντάκ.] τ. ἔ. ἄκουσον
 τὴν ἀπάντησιν.

545 ἐξ. Ὅπως περὶ Κρ. γενικῶς
 εἶπε λέγειν σὺ δεινός, καὶ περὶ ἑαυ-
 τοῦ χάριν ἀντιθέσεως πρὸς ταῦτα
 εἶπε κατ' ἀρχῆς γενικῶς μαθάνειν
 δ' ἐγὼ κακός. ἀλλὰ παρατηρήσας,
 ὅτι τοῦτο δὲν ἴτο τιμητικόν, προ-
 σέθηκε τὸν περιορισμὸν σοῦ.

547. τοῦτο] ὅτι δυσμενῆς εἰμι
 καὶ βαρὺς σοι.— Ἡ σύνταξις: ἄκου-
 σόν μου, ὥς ἐρῶ τοῦτ' αὐτό. τ. ἔ.
 ὅτι οὐκ εἰμι δυσμενῆς σοι.

549 ἐξ. κτῆμά τι=ἀγαθὸν κτῆ-
 μα.—τὴν αὐθαδίαν] τὴν ἐν τοῖς λό-
 γοις σου καταφαινομένην. = αὐτα-
 ρέσκεια, ἰδιογνωμοσύνη.—τοῦ τοῦ
 χωρίς] ἀποτελεῖ ἐπίθετον τοῦ αὐ-
 θαδίαν=ἄλουν.

552. ὑπέχειν δίκην=διδόναί δι-
 κην.—τὴν] τὴν προσήκουσαν.

553. σοι] κοινὸν τοῦ ξύμφημι
 καὶ τοῦ εἰρῆσθαι.

555 ἐξ. ἢ οὐκ] συνίζησις, οἶα
 παρὰ τοῖς ἐγώ, ἐπεὶ, μή, χρή.—

- τὸν σεμνόμεντιν ἄνδρα πέμψασθαί τινα;
- KP. καὶ νῦν ἔθ' αὐτός εἰμι τῷ βουλευματι.
- ΟΙΔ. πόσον τιν' ἦδη δῆθ' ὁ Λαίος χρόνον —
- KP. δέδρακε ποῖον ἔργον; οὐ γὰρ ἐννοῶ.
- ΟΙΔ. ἄφαντος ἔρρει θανάσιμῳ χειρώματι; 560
- KP. μακροὶ παλαιοὶ τ' ἂν μετρηθεῖεν χρόνοι.
- ΟΙΔ. τότε οὖν ὁ μάντις οὗτος ἦν ἐν τῇ τέχνῃ;
- KP. σοφός γ' ὁμοίως καὶ ἴσου τιμώμενος.
- ΟΙΔ. ἐμνήσατ' οὖν ἐμοῦ τι τῷ τότε ἐν χρόνῳ;
- KP. οὐκ οὖν ἐμοῦ γ' ἐστῶτος οὐδαμοῦ πέλας. 565
- ΟΙΔ. ἀλλ' οὐκ ἔρευναν τοῦ θανόντος ἔσχετε;
- KP. παρέσχομεν, πῶς δ' οὐχί; κοῦκ ἠκούσαμεν.
- ΟΙΔ. πῶς οὖν τόθ' οὗτος ὁ σοφὸς οὐκ νῦδα τάδε;
- KP. οὐκ οἶδ'. ἐφ' οἷς γὰρ μὴ φρονῶ σιγαῖν φιλῶ.

ἐπὶ] σκοπὸν δηλοῖ: ἵνα καλέσῃ αὐτόν.—σεμνόμεντιν] σεμνὸν μάντιν. Μόνον ἐνταῦθα ἀπαντᾷ. ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ ἀριστόμαντις. Φιλ. 1338. Εἰρωνικῶς κεῖται.—'Ο Σοφ. ἀγαπᾷ τὰ μέσα. 287, 1021, 1264. οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ πέμψασθαι ἀντὶ τοῦ πέμψαι. ἐνῶ τὸ πέμπομαι συνήθως = μεταπέμπομαι, δηλ. στέλλω καὶ προσκαλῶ.

557. 'Η ἔννοια: καὶ τώρα τὴν αὐτὴν συμβουλήν θὰ ἔδιδον.

558. 'Ο Οἶδ. ἤλλαξε θέμα, ἀπὸ τοῦ Τ. εἰς τὸν Λαίον μεταβάς. Διακοπεῖς δ' ὑπὸ τοῦ Κρ. συμπληροῖ τὸν λόγον ἐν 560.

560. Περὶ τοῦ ἐνεστῶτος ὄρα 113.—θανασίμῳ χειρώματι] διὰ θανατηφόρου καταγωνισμού, κατανικήσεως, θανατηφόρως χειρωθεὶς, καταπαλαισθεὶς ὑπὸ τῶν ληστῶν.

561. μακρὸς παλαιὸς τ' ἂν χρόνος εἴη, εἰ μετρηθεῖη, τ. ἔ. ἂν ἤθελε μετρηθῇ, ἤθελεν εὐρεθῇ μακρός.

562. ἐν τῇ τέχνῃ εἶναι = ἀσχεῖν τὴν τέχνην.

563 γε] βεβαιωτικόν.—Πρὸς τῇ

τότε ἐξασκήσει τῆς τέχνης ὁ Κρ. ἀπονέμει τῷ Τ. καὶ σοφίαν περὶ ταύτην καὶ εὐδοκίμησιν.

564. ἐμνήσατο] σπάνιος καὶ ποιητικὸς ὁ τύπος ἀντὶ τοῦ συνήθους τοῖς ἀττικοῖς ἐμνήσθη.—τῷ τότε ἐν] ἀντὶ: ἐν τῷ τότε.

565. ἐστῶτος πέλας = παρόντος.

566. 'Η ἔννοια: μήπως ἐσιώπησε, διότι δὲν ἐκάμετε καμμίαν ἔρευναν;—τοῦ θανόντος = περὶ τοῦ θανόντος.

567. παρέσχομεν] ἐπαναλαμβάνει τὸ ἔσχετε ἀλλὰ μετὰ τινος προσσημασίας: παρέσχομεν τὴν ὀφειλομένην ἔρευναν. Οἱ Θηβαῖοι ἤρξαντο ἐρευνᾶν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Λαίου, ἀλλὰ διέκοψαν αὐτὰς διὰ τὴν Σφίγγα. "Ωστε τὰ ἐνταῦθα δὲν ἀναιροῦσι τὰ ἐν 127-131.—καὶ] = ἀλλὰ 'Αντ. 262 «εἰς γὰρ τις ἦν ἕκαστος οὐξ ἐιργασμένος, κοῦδεὶς ἐναργής.»

568. πῶς = διὰ τί;—σοφὸς] εἰρωνεύεται τὰ ἐν 563.—τάδε] περὶ ὧν ἦν ἡ ἔρευνα, τ. ἔ. τίς ἦν ὁ φονεύς.

569. ἐφ' οἷς = ἐπὶ τούτοις ᾧ.

- ΟΙΔ. τόσον δέ γ' οἶσθα καὶ λέγοις ἂν εὖ φρονῶν — 570
 ΚΡ. ποῖον τόδ'; εἰ γὰρ οἶδά γ' οὐκ ἄρνήσομαι.
 ΟΙΔ. ὀθούνεκ', εἰ μὴ σοὶ ξυνῆλθε, τὰς ἐμάς
 οὐκ ἂν ποτ' εἶπε Λαῖου διαφθοράς.
 ΚΡ. εἰ μὲν λέγει τὰδ', αὐτὸς οἶσθ'. ἐγὼ δὲ σοῦ
 μαθεῖν δικαίῳ ταῦθ', ἅπερ κάμου σὺ νῦν. 575
 ΟΙΔ. ἐκμάνθαν' οὐ γὰρ δὴ φονεὺς ἀλώσομαι.
 ΚΡ. τί δῆτ'; ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν γήμας ἔχεις;
 ΟΙΔ. ἄρνησις οὐκ ἔνεστιν ὧν ἀνιστορεῖς.
 ΚΡ. ἄρχεις δ' ἐκείνη ταῦτ' αἶψα, ἴσον νέμων;
 ΟΙΔ. ἂν ἢ θέλουσα, πάντ' ἐμοῦ κομίζεται. 580
 ΚΡ. οὐκ οὐν ἴσοῦμαι σφῶν ἐγὼ δυοῖν τρίτος;
 ΟΙΔ. ἐνταῦθα γὰρ δὴ καὶ κακὸς φαίνει φίλος.
 ΚΦ. οὐκ, εἰ διδοίης γ', ὥς ἐγώ, σαιτῷ λόγον.
 σκέψαι δὲ τοῦτο πρῶτον, εἴ τιν' ἂν δοκεῖς
 ἄρχειν ἐλέσθαι ξὺν φόβοισι μᾶλλον ἢ 585

570. Μετὰ σαρκασμοῦ ἐπαναλαμβάνει τὸ οἶδα καὶ τὸ φρονῶ. — τόσον] ἀναπτύσσεται ἐν 572 διὰ τῶν «ὀθούνεκα.»

572 ἐξ. Ἡ ἔννοια : οὐδέποτε θὰ μοὶ ἀπέδιδε τὸν φόνον τοῦ Λαῖου. — τὰς ἐμάς...] ταῦτα κατὰ τὸν Τειρεσίαν λέγει. Τὸ ἐμάς ἀναπληροῖ γενικὴν ὑποκειμενικὴν. — τὰς] ὡς εἶπε δῆλον ὅτι.

574 ἐξ. εἰ...] σὺ μόνος εἰξεύρεις ἂν λέγει ταῦτα. ἐμὲ τοῦτο δὲν ἀφορᾷ. — ταῦτ' αἰ] δηλοῦσιν οὐχὶ τὸ περιεχόμενον τῶν ἐρωτήσεων ἀλλὰ τὸν τρόπον αὐτῶν. Ὁ μὲν Κρ. σκοπεῖ νὰ ποδείξῃ, ὅτι οὐδεμίαν αἰτίαν εἶχε νὰ ἐπιδιώξῃ τὸν θρόνον, ἀλλ' ὁ Οἶδ., μὴ ἐννεήσας τόσαφ' ἐνταῦθα, ἐνόμισεν (576), ὅτι ὁ Κρ. θὰ ἐλέγξῃ αὐτὸν φονέα τοῦ Λαῖου.

577. γήμας ἔχεις] ὁ περιφραστικὸς παρακ. παριστᾷ τὴν κατάστασιν διαρκούσαν : ἔχεις αὐτὴν γυναικα. 699. Ὅρα Κοκ. 175.

579. ἄρχεις...] = ἄρχεις γῆς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἐκείνη, νέμων ἴσα αὐτῇ; — ἴσον] ἔχει οὐσιαστικῶς. Ἄντ. 374 «ἴσον φρονῶν.» = ἴσην δύναμιν καὶ τιμὴν. — ἐκείνη] εἶναι κοινὸν τοῦ ταῦτα καὶ τοῦ νέμων.

580. ἢ θέλουσα] 90. — κομίζεται] παρὰ ποιηταῖς συχνὰ τὰ ἡψέως σημαντικὰ λαμβάνουσι γενικὴν ἄνευ τῆς παρά. 1004, 1022, 1163. Ὅρα Κοκ. 105 α' ὑποσ.

581. ἴσομαι] ὡς πρὸς τὴν τιμὴν.

582. Αὐτοῦ δ' ἀκριβῶς καταφαίνεται ἡ κακία σου, ἢ τοῦτο δὲ μεῖζον καθίστησι τὸ ἁμαρτήμα σου, διότι παρὰ τὴν ὑπέροχον ταύτην θέσιν σου πλεκτάνας μυστικὰς μηχανᾶσαι ἐναντίον μου.

583. οὐκ] ἐννοεῖται : φαίνομαι. — εἰ... λόγον] περὶ τῆς θέσεώς μου δῆλον ὅτι. — ὥς ἐγώ] = ὥς ἐγώ σοι ἔδωκα καὶ δώσω λόγον.

585 ἐξ. ἐλέσθαι ἂν] ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως εἰ ἔξει. — Ὁ Οἶδ. ἄρχει

ἄτρεστον εὖδοντ', εἰ τὰ γ' αὐθ' ἔξει κράτη.
 ἐγὼ μὲν οὖν οὐτ' αὐτὸς ἱμείρων ἔφην
 τύραννος εἶναι μᾶλλον ἢ τύραννα δρᾶν,
 οὐτ' ἄλλος, ὅστις σωφρονεῖν ἐπίσταται.
 νῦν μὲν γὰρ ἐκ σοῦ πάντ' ἄνευ φόβου φέρω· 590
 εἰ δ' αὐτὸς ἦρχον, πολλὰ κἂν ἄκων ἔδρων.
 πῶς δῆτ' ἐμοὶ τυραννὶς ἡδίων ἔχειν
 ἀρχῆς ἀλύπου καὶ δυναστείας ἔφην;
 οὐλω τοσοῦτον ἡπατημένος κυρῶ,
 ὥστ' ἄλλα χρήζειν ἢ τὰ σὺν κέρδει καλά. 595
 νῦν πᾶσι χαίρω, νῦν με πᾶς ἀσπάζεται,
 νῦν οἱ σέθεν χρήζοντες ἐκκαλοῦσί με·
 τό γάρ τυχεῖν αὐτοὺς ἅπαν ἐνταῦθ' ἐνι.
 πῶς δῆτ' ἐγὼ κεῖν' ἂν λάβοιμ', ἀφείς τάδε;
 οὐκ ἂν γένοιτο νοῦς κακὸς καλῶς φρονῶν. 600

ξὺν φόβοις τ. ἔ. κατατρυγόμενος
 ὑπὸ τῶν φροντίδων τῆς χώρας, ὃ
 δὲ Κρ. διὰ τοῦ Οἰδ. ἀρχει ἄτρε-
 στος εὖδων.

587. Τοῦ οὐτε ἡ φυσικὴ θέσις εἶ-
 ναι πρὸ τοῦ ἐγώ, ὃ ἐμφάσεως χά-
 ριν προεστάθη. — αὐτὸς] συναπτέον
 τοῖς τύραννος εἶναι.

588. τύραννα] συχνὰ παρὰ τρα-
 γικοῖς τὸ τύραννος κεῖται ἐπιθετι-
 κῶς, = τυραννικός. Ἀντ. 1169 «τύ-
 ραννον σχῆμα» Αἰσχ. Προμ. 762
 «τύραννα σχῆπτρα.»

590. φέρω] ὅρα 519. — ἄνευ φό-
 βου] κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ξὺν φό-
 βοις, 585.

591. ἄκων ἔδρων] ἀντιτίθεται
 πρὸς τὸ πάντα φέρω. Πολλὰ ὡς
 βασιλεὺς ἄκων θά ἔκαμνον πρὸς ἀπο-
 φυγὴν δυσαρρεσκειῶν καὶ στάσεων.

592. ἔχειν] προσδιορισμὸς ἀνα-
 φορᾶς τοῦ ἡδίων.

594. κυρῶ = τυγχάνω, εἰμί. — ἡ-
 πατημένος] δηλ. τῇ ἐμαυτοῦ γνώμῃ,
 τετυφλωμένος.

595. τὰ σὺν κέρδει καλά] τὴν
 τιμὴν μετὰ τῆς ὠφελείας.

596. πᾶσι χαίρω] τ. ἔ. ἡδέως
 πᾶσιν ὀμιλῶ. Ξεν. Ἱερ. 6, 2 «συ-
 νῆν ἡλικιώταις ἡδόμενος ἡδομέ-
 νοις ἐμοί.»

597. ἐκκαλοῦσί με] ἐκ τῆς οἰκίας
 μου ἢ ἐκ τῶν ἀνακτόρων καλοῦσι
 με ἔξω, ἵνα κατ' ἰδίαν αἰτήσωνται
 τὴν παρὰ σοὶ συνδρομὴν μου.

598. Ἡ σύνταξις: ἐνταῦθα γὰρ
 ἐνι ἅπαν τὸ τυχεῖν αὐτούς. — τυ-
 χεῖν] ἀπολύτως κεῖται. — Τὸ πᾶν
 παρ' Ἀττικοῖς μακρόν, παρ' Ὀ-
 μῆρῳ βραχύ. Ὀδ. I 161. Δ 420. —
 ἐνταῦθα ἐνι = ἔστιν ἐν τούτῳ, ἐν τῷ
 ἔχειν ἐμὲ συνεργόν, ἐκ τούτου ἐξαρ-
 τᾶται.

599. κεῖται] τύραννον εἶναι, τὴν
 τυραννίαν. — τάδε] τύραννα δρᾶν,
 τ. ἔ. ἔχειν τὰς ὠφελείας τῆς τυραν-
 νίας ἄνευ μεριμνῶν.

600. Τὰ ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ εἶ-
 ναι πόρισμα τῶν ἀπὸ τοῦ στ. 584
 σκέψεων. — Ἡ σύνταξις: νοῦς καλὸς

ἀλλ' οὐτ' ἐραστής τῆσδε τῆς γνώμης ἔφυν,
οὐτ' ἂν μετ' ἄλλου δρῶντος ἂν τλαίην ποτέ.
καὶ τῶνδ' ἔλεγχον, τοῦτο μὲν Πυθῶδ' ἰὼν
πεύθου, τὰ χρησθέντ' εἰ σαφῶς ἤγγειλά σοι·
τοῦτ' ἄλλ', εἴαν με τῷ τερασκόπῳ λάβης 605
κοινῇ τι βουλευσάντα, μή μ' ἀπλῇ κτάνης
ψήφῳ, διπλῇ δέ, τῇ τ' ἐμῇ καὶ σῇ, λαβὼν·
γνώμη δ' ἀδύλῳ μή με χωρὶς αἰτιῶ.
οὐ γὰρ δίκαιον οὔτε τοὺς κακοὺς μάτην
χρηστοὺς νομίζειν, οὔτε τοὺς χρηστοὺς κακοὺς. 610
φίλον γὰρ ἐσθλὸν ἐκβαλεῖν ἴσον λέγω
καὶ τὸν παρ' αὐτῷ βίοντον, ὃν πλεῖστον φιλεῖ.
ἀλλ' ἐν χρόνῳ γνώσει τάδ' ἀσφαλῶς· ἐπεὶ
χρόνος δίκαιον ἄνδρα δείκνυσιν μόνος,

φρονῶν οὐκ ἂν γένοιτο κακὸς νοῦς.
— Ἡ ἔννοια : ἀδύνατον νοῦς ὑγιῶς
κρίνων (ὡς ἐγὼ ἀνωτέρω) νὰ γείνη
κακὸς τ. ἔ. νὰ κάμῃ κακὰς σκέψεις
καὶ ἐνεργείας ἐνεργῶν ἐναντίον τοῦ
συμφέροντος αὐτοῦ.

601. Ταῦτα θὰ συνέβαινον, ἂν
εἶχε παραποιήσει τὸν γρησμόν· πρὸς
ταῦτα λέγει τὰ ἐν 603 ἐξ. — τῆσδε
τῆς γνώμης] τ. ἔ τοῦ λαβεῖν ἐκεῖνα
ἀφείς τάδε.

602. Ταῦτα θὰ συνέβαινον, ἂν
ὕπῃρχε συμφωνία τις μεταξὺ τοῦ
Τ. καὶ αὐτοῦ. πρὸς ταῦτα λέγει τὰ
ἐν 605 ἐξ. — Ἐκ τοῦ δρωῦτος ἐν-
νοεῖται δρᾶν ὡς ἄντιχ. τοῦ τλαίην.
Ὡς ἄντιχ. τῶν δρωῦτος καὶ δρᾶν
ἐννοεῖται : τήνδε τὴν γνώμην. —
τλαίην] ὁ κακὸς νοῦς χρειάζεται
τόλμην, ἵνα ἐπιχειρήσῃ τι κατὰ τοῦ
βασιλέως.

603. Ἐλεγχον] παράθεσις τῶν ἐ-
πομένων προτάσεων. Αῦ. 1207. Ὅρα
Κοκ. 46 σ 6'. — Πυθῶδε, πέθον]
δρα 71.

604. σαφῶς=ἀληθῶς. Τὸ σαφές
εἶναι ἀληθές.

605. τοῦτ' ἄλλο] περιεμένοντο
τοῦτο δὲ μετὰ τὸ τοῦτο μὲν. Ἀντ. 1346
«τοῦτ' αὐθις.» Φιλ. 1346
«εἶτα.» — τερασκόπῳ] ἐξαρτᾶται ἐκ
τοῦ κοινῇ, ὁ=σύν. τερασκόπος εἶ-
ναι ὁ τὰ τέρεα σκοπῶν. Εἶναι ὑπαι-
νιγμὸς πρὸς τὸ ὄνομα Τειρεσίας (τέ-
ρεα, ἐπικῶς τέιρεα).

606 ἐξ. Ἡ ἔννοια : καταδικάζω
ἐγὼ ἐμαυτόν. — κτάνης λαβὼν] ἐν
τῇ καθ' ἑμᾶς : πάρε με, πιάσε με
καὶ σκότωσέ με.

608. ἀδύλῳ=ἀσαφεῖ, ἀβεβαίῳ,
ἀναποδείκτω, μὴ στηριζομένη ἐπὶ
πραγμάτων. — χωρὶς] δηλ. μόνος
σου, ἰδιογνομόνως, αὐθαιρέτως, χω-
ρὶς νὰ ἐρωτήσῃς ἄλλους ἀνθρώπους
ἢ τὸν θεόν.

612. τὸν παρ' αὐτῷ βίοντον] τὴν
παροῦσαν αὐτῷ ζωὴν, τὴν ἑαυτοῦ
ζωὴν. Ὁ βίος θεωρεῖται ὡς τις ἀ-
κόλουθος τοῦ ἀνθρώπου. ΟΚ. 7 «ὁ
χρόνος ξυνὸν μακρός.» - φιλεῖ] τὸ
ὑποκείμεν. τίς ἐννοεῖται : ἐκ τοῦ ἐκ-
βαλεῖν (τινα). Ὅρα Κοκ. 20.

614 ἐξ. χρόνος=μακρὸς χρόνος.
Ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἐν ἡμέρᾳ μῦ.

- κακὸν δὲ κἂν ἐν ἡμέρᾳ γνούςῃς μιᾷ. 615
- XOP. καλῶς ἔλεξεν εὐλαβουμένῳ πεσεῖν,
ἀναξ· φρονεῖν γάρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς.
- OID. ὅταν ταχύς τις οὐπιβουλεύων λάθρα
χωρῇ, ταχὺν δεῖ καὶ βουλεύειν πάλιν·
εἰ δ' ἡσυχάζων προσμενῶ, τὰ τοῦδε μὲν 620
πεπραγμέν' ἔσται, τὰμὰ δ' ἡμαρτημένα.
- KP. τί δῆτα χρήζεις; ἢ με γῆς ἔξω βαλεῖν;
- OID. ἥκιστα· θνήσκειν, οὐ φυγεῖν σε βούλομαι.
- KP. ὅταν προδείξῃς, οἷόν ἐστι τὸ φθονεῖν.
- OID. ὥς οὐχ ὑπείξων οὐδὲ πιστεύσων λέγεις; 625
- KP. οὐ γὰρ φρονοῦντά σ' εὖ βλέπω.
- OID. τὸ γοῦν ἐμόν.
- KP. ἀλλ' ἐξ ἴσου δεῖ καμόν.

Μία κακὴ πράξις καταφαίνει κακὸν τὸν πράξαντα, ἀλλὰ μία πράξις ἀγαθὴ δὲν ἀποδεικνύει ἀγαθὸν τὸν πράξαντα, διότι πιθανῶς ἐνήργησεν οὕτω διὰ λανθάνοντα κακὰ αἰτία. διὰ τοῦτο καὶ διότι οἱ ἀγαθοὶ ἐκ σεμνότητος δὲν ἐπιδεικνύονται πράττοντες τὸ ἀγαθόν, ἀπαιτεῖται μακρὰ παρατήρησις καὶ δοκιμασία πρὸς διάγνωσιν αὐτῶν.

616. Ὁ χορὸς συμβουλεύει πείσκειν. Δευτέραν δὲ ἤδη φορὰν τολμᾷ νὰ ψεῖξῃ τὸν βασιλέα. 405. — εὐλαβουμένῳ] δοτικῇ κρίσει.

617. Τὸ φρονεῖν ἀνήκει εἰς τὸ ταχεῖς καὶ εἰς τὸ ἀσφαλεῖς. = οἱ ταχεῖς εἰς τὰς ἀποφάσεις σφάλλονται περὶ αὐτάς.

618. ταχύς τις] κατηγορ. = ταχέως πως. Αἴ. 1266 «ὥς ταχεῖά τις βροτοῖς χάρις διαρρεῖ.»

619. βουλεύειν πάλιν = ἀντιβουλεύειν, ἀντεπιβουλεύειν.

620. τὰ τοῦδε] οἱ σκοποὶ, τὰ σχέδια τούτου.

621. τὰμὰ] δηλ. βουλεύματα ἀμύνης.

624. Ὁ λόγος πλήρης : θανοῦμαι ἢ κτενεῖς με, ὅταν δείξῃς ποίου εἶδους εἶναι οὗτος (ὁ ἐμὸς ἐναντίος σου) φθόνος, εἰς τί συνίσταται, ἐν τίνι πράξει φαίνεται ὁ ἐναντίον σου φθόνος μου, δι' ὃν με κατηγορεῖς. — φθόρον ὁ Κρ. λέγει τὴν ἐπιβουλήν. 618.

625. οὐ πιστεύειν = οὐ πείθεσθαι, οὐχ ὑπακούειν.

626. Ἡ ἐν μέσῳ τριμέτρῳ ἀλλαγὴ τοῦ λέγοντος καλεῖται ἀντιλαβή. Γίνεται δ' ἐν ζωντῷ διαλόγῳ περὶ τὸ τέλος στιχομυθίας. 1173. — οὐ γὰρ] ἐννοεῖται : οὐ πιστεύσω, οὐ γάρ... — τὸ γοῦν ἐμόν] = τὸ ἐμοὶ συμφέρον. Ἐννοεῖται : εὖ φρονῶ. — Τὸ εὖ φρονεῖν ἐν μὲν τῷ λόγῳ τοῦ Κρ. = σωφρονεῖν, συνεπὲν εἶναι, ἐν δὲ τῷ τοῦ Οἰδ. = καλῶς ἐννοεῖν = ἐννοῶ τὸ συμφέρον μου καὶ εἰξεύρω νὰ ὑπερασπισθῶ.

627. δεῖ καμόν = δεῖ σε καὶ τὸ ἐμόν εὖ φρονεῖν. Τοῦτο ἔν καθήκον τοῦ Οἰδ. ὡς δικαίου ἀνδρός, ὡς ἡγεμόνος, ὡς συγγενούς. Ἀλλ' ὁ Οἰδ. ἀποκρίνεται, ὅτι ὁ Κρ. ὡς

- ΟΙΔ. ἀλλ' ἔφυς κακός.
 ΚΡ. εἰ δέ ξυνίνης μηδέν;
 ΟΙΔ. ἀρκτέον γ' ὅμως.
 ΚΡ. οὔτοι κακῶς γ' ἄρχοντος.
 ΟΙΔ. ὦ πόλις, πόλις.
 ΚΡ. κάμοι πόλεως μέτεστιν, οὐχὶ σοὶ μόνω. 630
 ΧΟΡ. παύσασθ' ἀνακτες· καιρίαν δ' ὑμῖν ὄρω
 τήνδ' ἐκ δόμων στείχουσαν Ἰοκάστην, μεθ' ἧς
 τὸ νῦν παρεστὸς νεῖκος εὖ θέσθαι χρεών.
 ΙΟΚ. τί τὴν ἄβουλον, ὦ ταλαίπωροι, στάσιν
 γλώσσης ἐπήρασθ' οὐδ' ἐπαισχύνεσθε γῆς 635
 οὕτω νοσοῦσης ἴδια κινοῦντες κακά ;
 οὐκ εἴ σύ τ' οἴκους σύ τε, Κρέων, κατὰ στέγας,
 καὶ μὴ τὸ μηδὲν ἄλγος εἰς μέγ' οἴσετε ;
 ΚΡ. δυαίμε, δεινά μ' Οἰδίπους, ὁ σὸς πόσις,

κακοῦργος εἶναι ἀνάξιος τοιαύτης φροντίδος. — κάμω] τὸ ἄσθρον παρ-
 λαβεῖσθαι ἐννοεῖται ἐκ τοῦ τὸ γόνην
 ἐμὸν. οὕτω λέγεται «τὸ σὸν καὶ
 ἐμὸν. τὰ μὲν κἀκείνων.» ΟΚ. 606.

628. εἰ δέ ξυνίνης μηδέν;] τ. ἔ.
 ἂν πλανᾶσαι; — ἀρκτέον] ἐκ τοῦ
 ἄρχομαι (= ὑπακούω) παράγεται.
 ὁρῶ καὶ τὸ πειστέον εἶναι ἐνεργ.
 καὶ παθητικόν, καὶ ἄλλα. Ἐννοεῖ-
 ται: σοί.

629 ἔξ. οὔτοι] ἐννοεῖται: ἀρκτέον
 νοί. — κακῶς ἄρχοντος] ὑποθετική.
 Ἐννοεῖται: σοί. — Ὁ Οἰδ. κακὸς
 ἄρχων ὀνομασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κρ. ἐπι-
 καλεῖται μᾶστυρα καὶ κριτήν τὴν
 πόλιν, τὴν προτήσαντα αὐτόν βα-
 σιλέα καὶ ὡς ἄριστα ὑπ' αὐτοῦ κυ-
 βερνωμένην. Ὁ δὲ Κρ. νομίσας, ὅτι
 ὁ Οἰδ. καλεῖ τὴν πόλιν εἰς βοή-
 θειαν, ἀποκρίνεται, ὅτι καὶ αὐτὸς
 εἶναι πολίτης καὶ ἔχει δικαιώματα
 νὰ προστατευθῇ ὑπὸ τῆς πόλεως καὶ
 ν' ἀκουσθῇ ἡ ἀπολογία του.

634. Ἡ Ἰοκ. ἐκ παντὸς τρόπου
 τὴν εἰρήνην ἐπιδιώκουσα, δὲν ζη-

τεῖ νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἔριδος
 καλῶς ποιοῦσα. Οὕτω καὶ ὁ ποιη-
 τὴς ἀποφεύγει τὴν παλιλλογίαν. —
 στάσις γλώσσης] ἔρις γλώσσης, λο-
 γομαχία.

634. ἐπήρασθε] τοῦ ἐπαίρομαι.

636. κινοῦντες] ἐκ τοῦ ἐπαισχύν-
 νεσθε. — νοσοῦσης] ἐκ τοῦ κινῶντες.
 Εἶναι παραχωρητική. Ὡστε αἰσχος
 εἶναι τὸ ἐρίζειν περὶ ἰδιωτικῶν συμ-
 φερόντων, ὅταν κλυδωνίζεται ἡ πα-
 τρίς.

637. Ἀμφότεραι αἱ ἐρωτήσεις
 ἔχουσι προστακτικὴν ἔννοιαν. εἰς ἀμ-
 φοτέρους ἀνήκει τὸ οὐ: οὐκ εἴ καὶ
 οὐ μὴ οἴσσετε. — οὐκ εἴ = δὲν θὰ ὑ-
 πάγῃς, τ. ἔ. πῆγαινε ἀμέσως. 430,
 676, 945, 1146. Ὅρα Κοκ. 170
 σ. 6'. — οἴκους, κατὰ στέγας] ἐναλ-
 λαγὴ συνωνύμων. Ἠλ. 1308 «Αἴ-
 γισθος μὲν οὐ κατὰ στέγας, μήτηρ
 δ' ἐν οἴκοις.» Τραχ. 156. πρὸ βλ.
 ΟΤ 54. — Ἡ σύνταξις: κα' μὴ οἴ-
 σσετε τὸ μηδὲν εἰς μέγα ἄλγος. —
 οὐ μὴ οἴσσετε] εἶναι ἀπαγορευτικόν.
 Ὅρα Κοκ. 469 6'. — τὸ μηδὲν] οὐ-

- δραῖσαι δικαιοῖ, δυοῖν ἀποκρίνας κακοῖν, 640
 ἢ γῆς ἀπῶσαι πατρίδος ἢ κτεῖναι λαβῶν.
 ΟΙΔ. ξύμφημι· δρῶντα γάρ νιν, ὧ γύναι, κακῶς
 εἵληφα τοῦμόν σῶμα σὺν τέχνῃ κακῇ.
 ΚΡ. μὴ νῦν ὀναίμην, ἀλλ' ἀραῖος. εἴ σέ τι
 δέδρακ', ὀλοίμην, ὧν ἐπαιτιᾷ με δρᾶν. 645
 ΙΟΚ. ὧ πρὸς θεῶν, πίστευσον, Οἰδίπους, τάδε,
 μάλιστα μὲν τόνδ' ὄρκον αἰδεσθεὶς θεῶν,
 ἔπειτα καμὲ τούσδε θ', οἳ πάρεισί σοι

Στροφή.

- ΧΟΡ. πιθοῦ θελήσας φρονήσας τ', ἄναξ, λίσσομαι. 650
 ΟΙΔ. τί σοι θέλεις δῆτ' εἰκάθω;
 ΧΟΡ. τὸν οὔτε πρὶν νήπιον νῦν τ' ἐν ὄρκῳ μέγαν

σιαστικόν. = τὸ τίποτε. Οὕτω λέγει ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ δεινὰ τῆς πόλεως.

640. δυοῖν] συνίζησις. — ἀποκρίνας] ἀποχωρίσας, ἐκλέξας. Ὁ Οἶδ. ἐν 623 τὸν θάνατον τοῦ Κρ. ἀπήτησεν· ἀλλ' οὗτος, ἵνα διευκολύνῃ ἐνδεχομένην ὑποχώρησιν, μετριάζει τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ. Ὅντως δὲ ὁ Οἶδ. δὲν ἀντιλέγει (ξύμφημι 642) ἀλλ' ἀρκεῖται εἰς τὴν φυγὴν (669).

643. τοῦμόν σῶμα = τὸ πρόσωπόν μου, ἐμέ. ΟΚ. 354 «μαντεῖ», ἃ τοῦδ' ἐχρήσθη σώματος.

644. μὴ ὀναίμην] τοῦ ὀνίταμαι. = νὰ μὴ χαρῶ, νὰ μὴ σώσω. Ἐνισχύεται ὑπὸ τοῦ ἐπομένου «ἀραῖος ὀλοίμην.» — νῦν] πρὸς τῇ χρονικῇ σημασίᾳ ἔχει καὶ συλλογιστικὴν, ὅπως παρ' ἡμῖν τὸ τώρα. Διὸ κατὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου τίθεται ἀντὶ τοῦ νῦν. 658. — Τάνήχοντα ταῖς προτάσει δέδρακα καὶ ὀλοίμην διεσταυρώθησαν πρὸς ἄλληλα ἀντί: ὀλοίμην ἀραῖος εἰ δέδρακα σέ τι ὧν ἐπαιτιᾷ με δρᾶν. 1251. ὅρα 52.

647. [ὄρκον θεῶν] τὸν ἱερὸν ὄρκον, τὸν ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν ὁμο-

θέντα ὄρκον. ἐπεὶ δὲ τὸν ἐπιόρκον πάντοτε ἐκόλαζον οἱ θεοί, διὰ τοῦτο καὶ ἂν τῶν θεῶν ἐπίκλησις δὲν ἐγίνετο ἐν τῷ ὄρκῳ, πᾶς ὄρκος ἐθεωρεῖτο ὡς ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν γεγόμενος.

649-697. Κομμός.

649. Ὁ διάλογος τρέπεται εἰς ἄσμα ἐξ ὑπαμοιβῆς ἀδόμενον ὑπὸ τῶν ὑποκριτῶν καὶ τοῦ χοροῦ. — Ἡ Ἰοκάστη διὰ τῶν τελευταίων λόγων προεκάλεσε τὴν παρέμβασιν τοῦ χοροῦ. — Ἰνα πεισθῇ ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς λόγους τῆς Ἰοκ. χρειάζονται δύο τινά, θέλῃσις (θελήσας) καὶ ὁρθὴ σκέψις (φρονήσας)· διότι πολλάκις ὁ ὀργισμένος, ἐνῷ βλέπει ἑαυτὸν ἁμαρτύνοντα καὶ ὀφείλοντα νὰ μεταβάλλῃ γνώμην, ὅμως αἰδούμενος ἐμμένει εἰς τὸ ἁμάρτημα. Αἱ μετοχαὶ θελήσας, φρονήσας συναφθεῖσαι τῷ πιθοῦ μετέλαβον τῆς προστακτικῆς αὐτοῦ φύσεως.

651. τί θέλεις εἰκάθω;] ὅρα Κόκ. 185, 2 ὑποσ. α'.

652 ἐξ. οὔτε πρὶν νήπιον] ταῦτα λέγονται μετ' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν ἐν 584 συνετὸν τοῦ Κρ. λόγον. —

καταίδεσαι.

ΟΙΔ. οἶσθ' οὖν, ἃ χρῆζεις ;

ΧΟΡ. οἶδα.

ΟΙΔ. φράζε δὴ· τί φῆς ; 655

ΧΟΡ. τὸν ἑναγῆ φίλον μὴ ποτ' ἐν αἰτία
σύ γ' ἀφανεῖ λόγων ἄτιμον βαλεῖν.ΟΙΔ. εὖ νῦν ἐπίστω, ταῦθ' ὅταν ζητῆς, ἐμοὶ
ζητῶν ὄλεθρον ἢ φυγὴν ἐκ τῆσδε γῆς.

ΧΟΡ. οὐ τὸν πάντων θεῶν θεὸν πρόμον 660

Ἄλιον· ἐπεὶ ἄθεος, ἄφιλος, ὃ τι πύματον
ὀλοῖμαν, φρόνῃσιν εἰ τάνδ' ἔχω.

ἀλλά μοι δυσμóρφ γὰ φθίνουσα 665

τρύχει ψυχάν, τάδ' εἰ κακοῖς κακὰ

ἐν ὄρκῳ] προσδιορισμὸς ὄρκου. "Ὁρα Κόκ. 369, ε'. — ἐν ὄρκῳ μέγα] ἰσχυρὸν διὰ τοῦ ὄρκου, δύναμιν ἀντλοῦντα ἀπὸ τοῦ ὄρκου. διότι ὁμόσας κατεπίστευσεν ἑαυτὸν Διὶ τῷ ὄρκῳ, καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ διετέλει.

655. οἶσθα] ἐννοεῖς, ἔχεις συνείδησιν τῶν ἐπακολουθημάτων τῆς αἰτήσεώς σου ; ὁ Οἶδ. μὲν ἐρωτῶν τὰς ὡς πρὸς ἑαυτὸν συνεπειάς (658 ἐξ.) ἔχει ἐν τῷ νῷ, ὁ δὲ χορὸς ἀποκρινόμενος οἶδα ἔχει ὑπ' ὅψει τὰ περὶ Κρέοντα. (656 ἐξ.).

656 ἐξ. Ἐννοεῖται : φημί, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται τὸ βαλεῖν. — Τὸ ἑναγῆς σημαίνει : κατάρατος, ὑπὸ βάρους μισροῦ ἐγκλήματος διατελῶν. ἀλλ' ἐνταῦθα = ἀραῖος (644), ἀραῖς ἔνοχος, ὄρκῳ συσχεθὲς, τ. ἐ. ὅστις διὰ τοῦ ὄρκου ἑαυτὸν εἰς ἀράς ἔχει ὑποβάλλει, δι' ὄρκου πρὸς τοὺς θεοὺς εἶναι ὑποχρεωμένος, ὥστε : ἐν ὄρκῳ μέγας. Κατὰ ταῦτα ἀλλαγῇ μὲν περὶ ἀνοσίῃς ἐνταῦθα δὲ περὶ ἀγνοῦς κεῖται. — ἐν αἰτία βαλεῖν = αἰτιάσασθαι, ἐνοχοποιῆσαι. Καὶ ἀπλῇ δοτικῇ τίθεται. Τρ. 490 «ὡς νιν μα-

ταίως αἰτία βάλοι κακῇ.» — αἰτία ἀφανῆς λόγων] ἀσάφης ἀδικαιολόγητος αἰτίας ἐκ λόγων προσληθῶσα. — ἄτιμον] κατηγορ. τοῦ φίλου.!

658. Ἄν ἀπηλλάσσετο ὡς ἀθῶος ὁ Κρέων, ὅστις κατὰ τὸν Οἶδ. ὑπηγόρευσε τῷ Τειρεσίᾳ ὅσα οὗτος εἶπε (703), τότε ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὁ Οἶδ. ἔνοχος τοῦ φόνου τοῦ Λαίου καὶ ἢ νὰ φονευθῇ ἢ νὰ φυγαδευθῇ. 669 ἐξ. — ῥῆν] 644.

660. οὐ] πολλάκις παραλείπεται τὸ μά. 1088, Ἀντ. 758 «οὐ τόνδ' Ὀλυμπον.» — Οἱ ἀρχαῖοι τὸν θεόν, ὃν ἐπικαλοῦνται ἢ ἀναφέρουσιν, ἐξαίρουσιν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους. Ἰλ. Τ 413. — Ἐπειδὴ πρόκειται μυχία καὶ ἄδηλος διάθεσις ψυχικῇ, διὰ τοῦτο ὀρκίζεται εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ὃς παντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

663. πύματον] ἔχει : ἦν σημασίαν ἀλλαγῇ τὸ ἔσχατος. — ὅτι πύματόν (ἐστι) κεῖται ὡς ἐσωτερικὸν ἀντικ. τοῦ ὀλοῖμαν. = φθαρεῖν ὅπερ ἔσχατον, ἀπώλειαν ἣτις ἐσχάτη, ἐσχάτην ἀπώλειαν.

665. γὰ φθίνουσα] ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ.

προσάψει τοῖς πάλαι τὰ πρὸς σφῶν. *(πρὸς γὰρ)*

ΟΙΔ. ὁ δ' οὖν ἵτω, κεί χρή με παντελῶς θανεῖν
ἢ γῆς ἄτιμον τῆσδ' ἀπωσθῆναι βία. 670

τὸ γὰρ σόν, οὐ τὸ τοῦδ', ἐποικτεῖρω στόμα
ἐλεινόν· οὗτος δ', ἐνθ' ἂν ἦ, στυγῆσεται.

ΚΡ. στυγνὸς μὲν εἰκὼν δῆλος εἶ, βαρὺς δ', ὅταν
θυμοῦ περάσης· αἱ δὲ τοιαῦται φύσεις
αὐταῖς δικαίως εἰσὶν ἀλγίσται φέρειν. 675

ΟΙΔ. οὐκ οὖν μ' ἑάσεις κάκτος εἶ ;

ΚΡ. πορεύσομαι,
σοῦ μὲν τυχὼν ἀγνώτος, ἐν δὲ τοῖσδ' ἴσος.

Ἀρτιστροφή

ΧΟΡ. γύναι, τί μέλλεις κομίζειν δόμων τόνδ' ἔσω ;

667. Ἡ σύνταξις : εἰ τάδε τὰ πρὸς σφῶν κακὰ προσάψει τοῖς πάλαι. — εἰ προσάψει] ἐξαπατᾶται ἐκ τοῦ τρέχει μοι ψυχάν, ὃ ἰσοῦται πρὸς ῥῆμα λύτης σημαντικόν. — προσάψει] ἀμετάβατον. Οὕτω πολλάκις τὸ συνάπτειν.

669. Ὁ Οἰδ. καὶ ἐνταῦθα φιλόδημος δείκνυται ὑποχωρῶν εἰς τὴν παράκλησιν τῶν πολιτῶν, ἐνῶ δὲν ἔχει πεισθῆ περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ Κρ.

671. στόμα] ὅρα 426.

672. στυγῆσεται] παθητ.

673 ἐξ. Ἡ σύνταξις : δῆλος εἶ εἰκὼν στυγνός. — στυγνός] κατηγορ. Ὁ Κρ. συνάπτει τὸν λόγον πρὸς τὸ στυγῆσεται. Ἐχει ἐνεργητικὴν σημασίαν. = πλήρης μίσους πρὸς ἐμέ. — βαρὺς] ἐκ τοῦ εἶ ἐννοεῖται : ἔσει. Ἐχει παθητικὴν σημασίαν. βεβαρημένος ἔσει, βαρέως οἴσεις, θὰ μετανοῆς. — περάσης] ἔλαβε γενικὴν κατὰ τὰ ἀπαλλαγῆς σημαντικά, ἐνῶ συνήθως λαμβάνει αἰτιατικὴν. = ὅταν περάσης ἀπὸ τὸν θυμόν, ἐς πέρας ἔλθῃς τοῦ θυμοῦ, ὅταν περάσῃ ὁ θυμός σου.

674. αἱ τοιαῦται φύσεις] χαρακτῆρες ὁρεῖς, οἱ ὅποιοι διὰ τὴν ἐμπάθειαν αὐτῶν κωφεύουσι πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον.

676. Τὸ ψυχρὸν καὶ διδακτικὸν ὕφος τοῦ Κρ. ἐγένετο ἀφόρητον τῷ ἡρεθισμένῳ Οἰδ. Συνέχει ὁμως ἐαυτόν, ἀφοῦ ἅπαξ ὑπεχώρησεν· ἀλλ' οἱ βραχεῖς αὐτοῦ λόγοι καταφαίνουσι τῆς ψυχῆς τὴν πικρίαν αὐτοῦ. — πορεύσομαι] πρῶτον εἶπε τὰ ἐπόμενα. καὶ εἶτα ἀπῆλθε. διὰ τοῦτο ἐτέθη μέλλων. ἂν λέγων ἀπῆρχετο θὰ ἐτίθετο ἐνεστώς.

677. Ἡ ἔννοια : ὑπὸ σοῦ μὲν παραγνωρισθεῖς, παρὰ δὲ τούτοις τυχὼν οἴας καὶ πρότερον ὑπολήψεως. — ἀγνώτος] ἐνεργητικόν. 1133. Κατηγορούμενον τοῦ σοῦ. = ἀγνοοῦντος, παραγνωρίζοντος. — ἐν τοῖσδε] παρὰ τοῖσδε, κατὰ τὴν κρίσιν τῶνδε. Ἄντ. 925 «τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλὰ.» — ἴσος] ὁ αὐτὸς οἴος πρότερον. — Ὁ Κρέων ἀπέρχεται δεξιὰ. Ὁ Οἰδ. παραμένει σύννους.

678. Ὁ χορὸς ἐλπίζει, ὅτι ἐν τῷ οἴκῳ εὐκολώτερον θὰ πρᾶνθῇ ὁ Οἰδ.

ΙΟΚ. μαθοῦσά γ', ἥτις ἡ τύχη.

680

ΧΟΡ. δόκησις ἀγνῶς λόγων ἤλθε· δάπτει δὲ καὶ
τὸ μὴ ἵδρικόν.

ΙΟΚ. ἀμφοῖν ἀπ' αὐτοῖν ;

ΧΟΡ. ναίχι.

ΙΟΚ. καὶ τίς ἦν λόγος ;

ΧΟΡ. ἄλις ἔμοιγ', ἄλις, γὰς προπονουμένας,
φαίνεται, ἔνθ' ἔληξεν, αὐτοῦ μένειν.

685

ΟΙΔ. ὀρᾷς ἴν' ἥκεις, ἀγαθὸς ὢν γνώμην ἀνὴρ,
τούμὸν παριεῖς καὶ καταμβλύνων κέαρ ;

ΧΟΡ. ἀναξ, εἶπον μὲν οὐχ ἅπαξ μόνον,

ἴσθι δὲ παραφρόνιμον, ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα

690

680. Ἐννοεῖται : κομιῶ αὐτόν.

681. Ὁ χορὸς ὁμιλεῖ ἐπιφυλακτικῶς καὶ ἀσαφῶς, μὴ θέλων νὰ ἀναφέρῃ τὴν πέτραν τοῦ σκανδάλου, δηλ. τοῦ Τ. τὰς δηλώσεις. Ταύτας καὶ τὰς κατὰ τοῦ Κρ. ὑπονοίας τοῦ Οἰδ. ἐμφαίνει διὰ τῶν «δόκησις ἀγνῶς λόγων» δικαιολογῶν οὕτω τὸν μὲν Κρ. ὡς κατηγορηθέντα ἀδικαιολογητῶς τὸν δὲ Οἰδ. ὡς εὐλόγως ὀργισθέντα ἐπὶ τῇ διαβολῇ τοῦ Τ. — δόκησις λόγων] εἰκασία, ὑπόνοια ἐκ τῶν λόγων, ἐκ τοῦ διαλόγου προκύψασα. Τὸ δὲ ἀγνῶς = ἀσαφής, σκοτεινὴ, ἀβάσιμος, ὥστε = ἀβάσιμος ὑπόνοια ἐκ λόγων (οὐχί) βάσιμος ἀποδείξεις ἐκ γεγονότων) — ἤλθε τ. ἔ. ἀνεφάνη, ἐξεφράσθη, ἐλέγχθη. — τὸ μὴ ἵδρικόν] πρὸ 113. Μάλιστα μὲν ἡ βάσιμος κατηγήρην, λυπεῖ, ἀλλὰ πολλάκις δυσαρέσκειτο προκύπτει καὶ ἐξ ὑπονοιῶν ψευδῶν, πρὸς ἃς οἱ συνετοὶ κωφεύουσι.

684. Ἡ Ἰοκ. ἐρωτᾷ περὶ Οἰδ. καὶ Κρ. Ἐνθ' δ' ὁ Κρ. οὐδεμίαν ἐξηγήσκειν αἰτίαν, ὅμως ὁ χορὸς ἀποκρίνεται καταφατικῶς, ἵνα μὴ δυσαρεστήσῃ τὸν Οἰδ. — ἀμφοῖν ἀπ' αὐτοῖν] ἤλθε δόκησις ἀγνῶς λόγων.

— ναίχι] ἐπιτεταμένον ναί. Τοιαῦτα τὰ οὐ οὐχί.

685. Ἀρνεῖται ὁ χορὸς νὰ προβῇ εἰς πλείους ἐξηγήσεις. — Ἡ ἔννοια : ἀρκοῦμαι ὅτι ἡ ἔρις ἔληξε. — Ἡ σύνταξις : ἄλις ἔμοιγε φαίνεται, τὸν λόγον αὐτοῦ μένειν. — προπονουμένης] τὸ πονουμένης (κακουμένης) ἐπιτείνεται ὑπὸ τῆς πρό. = ἐπὶ μᾶλλον κακουμένης, ταλαιπωρουμένης.

687 ἐξ. Ὁ Οἰδ. πεποιθώς, ὅτι εἶχε δίκαιον, ἐθυμώθη, ὅτι ὁ χορὸς δὲν ἠθέλησε νὰ εἴπῃ πλείω πρὸς τὴν Ἰοκ. ἀπὸνέμων εἰς τὸν Κρ. τὸ ἀδικόν. Τοῦτο ἐθεώρησεν ἔλλειψιν ἀσιώσεως τοῦ χοροῦ. — τοῦμὸν] οὐσιαστικόν : τὰ ἐμὰ πράγματα, συμφέροντα. — κέαρ] τὸ σὸν κέαρ, τ. ἔ. τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην σου.

689. οὐχ ἅπαξ μόνον] 660 ἐξ.

690. ἴσθι] λαμβάνει ἐνίστε ἀπαρέμφατον. — παραφρόνιμον] ἐπιτείνεται ὑπὸ τοῦ ἀπορον ἐπὶ φρόνιμα. Τοῦτο δὲ = οὐδεμίαν ὁδὸν ἔχων πρὸς ὀρθὴν σκέψιν, ἀνίκανος εἰς ὀρθὴν σκέψιν. — πεφάνθαι] ἀναλυτέον εἰς εὐχτικήν : παραφρόνιμος ἂν εἴην πεφασμένος, εἰ σε νοσφίζομαι. — νοσφίζομαι σε] σὲ ἀπομακρύνω, σὲ ἀποχωρίζω ἐμαυτοῦ,

πεφάνθαι μ' ἄν, εἴ σε νοσφίζομαι, *ἐνοσφίζομαι*
 ὅστ' ἐμὰν γὰν φίλαν ἐν πόνοισιν
 ἀλύουσιν κατ' ὀρθὸν οὐρίας· 695

τὰ νῦν δ' εὐπομπος, εἰ δύνῃ, γενοῦ.
 ΙΟΚ. πρὸς θεῶν δίδαξον καί μ', ἄναξ, ὅτου ποτὲ
 μῆνιν τοσήνδε πράγματος στήσας ἔχεις.

ΟΙΔ. ἐρῶ· σέ γάρ τῶνδ' ἐς πλέον, γύναι, σέβω· 700
 Κρέοντος, οἷά μοι βεβουλευκὼς ἔχει.

ΙΟΚ. λέγ', εἰ σαφῶς τὸ νεῖκος ἐγκαλῶν ἐρεῖς.

ΟΙΔ. φονέα μὲ φησι Λαίου καθεστάναι.

σ' ἐγκαταλείπω, σὲ ἀρνοῦμαι.

694 ἔξ. ὅστε] ὁμηρικὸν τοῦτο. ἀπαντὰ ἐνίοτε καὶ παρὰ τραγικοῖς. — ἀλύουσιν = σφόδρα τεταραγμένην. ἐκτὸς ἑαυτῆς οὖσαν. Φιλ. 1194 «ἀλύοντα χειμερίᾳ λύπῃ.» Αἱ ναυτικά· λέξεις οὐρίζω καὶ εὐπομπος ἐτέθησαν διὰ τὴν πρὸς πλοῖον παραβολὴν τῆς πόλεως. 230. — Ἐκ τοῦ οὐρος (= εὐνοϊκός, φορός ἄνεμος) ἔγεινεν οὐρίζω = φέρω εἰς ἀγαθὸν ἄνεμον, διευθύνω καλῶς, κάμνω τινὰ εὐτυχῇ. — εὐπομπος] = ἐπ' ἀγαθῷ ὁδηγῶν, κυβερνῶν, ἀγαθὸς διευθυντής. εὐπομπος γενοῦ = κατ' ὀρθὸν οὐρίσον, ὡς δὴ λόγος ἐστὶ πρότερον. — δόνη καὶ δόνα ἐν τρισὶ μελικοῖς ἔχουσιν ἐνίοτε οἱ τραγικοὶ ἀντὶ τοῦ δύνασθαι. Φιλ. 798. 849. Εὐρ. Ἐκ. 253. Ἀνδρ. 239. Οὕτω καὶ ἐπίστα, δάμνα. — Ὁ χορὸς ἐν τῷ τελευταίῳ στίχῳ θέλει πρὸς πράνυσιν ν' ἀποτρέψῃ τὸν Οἶδ. ἀπὸ τοῦ Κρ. καὶ νὰ στρέψῃ πρὸς τὰ τῆς πόλεως.

698 ἔξ. Ἀφοῦ παρὰ τοῦ χοροῦ οὐδὲν ἔμαθεν, ἐρωτᾷ τὸν Οἶδ. — καί μ' ὅπως εἰξεύρουσιν οἱ παρόντες πολῖται, ὥς μάθω καὶ ἐγώ. — ἔχεις στήσας] ὅρα 577. — μῆνιν πράγματος] γενικὴ αἰτίου. — μῆνιν στήσας] λέγεται «ἔριν, φυλόπιδα, νεῖκος, βοήν, κραυγὴν ἰ-

στάναι» ἀντὶ μνηνεῖν, ὀργίζεσθαι, βοᾶν, ἐλπίζειν. Ὅδ. Τ. 11. Εὐρ. Ὅρ. 1529. Πρὸς τὰ ἡμέτερα «σταίνω καυγᾷ, πόλεμον, χορόν.»

700 ἔξ. τῶνδε] ὑποπεύσας τὴν ἀφροσύνην τῶν πολιτῶν μετὰ περιφρονήσεως ὁμιλεῖ περὶ αὐτῶν. Ὁ χορὸς ἠθέλησε νὰ σκεπάσῃ τὰ γεγόμενα, ἡ δὲ Ἰοκ. νὰ μάθῃ. ταύτης τὴν ἐπιθυμίαν τιμᾷ μᾶλλον ὁ Οἶδ. καὶ ἐκτελεῖ. — σέ... σέβω] παρενθετικῶς ταῦτα κεῖνται. — Ἡ γενικὴ Κρέοντος καὶ ἡ πλαγία ἐρώτησις «οἷα—ἔχει» ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ ἐρῶ. Λαμβάνουσι τὰ λεκτικὰ ἀπλὴν γενικήν. Φιλ. 439. Αἴ. 1236. Τρ. 1122. Ὅδ. Λ 173. Ὅρα Κόκ. 97 ἡ'. σ. γ'. Δυνάμεθα νὰ λάβωμεν τὴν πρότασιν καὶ ὡς ἀναπληροῦσαν οὐσιαστικόν, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ἡ γενική· ἐρῶ σοι τὰ Κρέοντος βουλεύματα. — βεβουλ. ἔχει] ὅρα 577.

702. Ἡ σύνταξις· εἰ σαφῶς ἐρεῖς, ἐγκαλῶν (Κρ. ν) τὰ νεῖκος. — τὸ νεῖκος ἔρχ. — γ' τὴν ἔριν ἀλλὰ τὴν αἰτίαν ἧς ἔριδος ὁ Οἶδ. ἐγκαλεῖ τῷ Κρέοντι. οὕτω κεῖται ὁ χρόλος ἀντὶ τῆς ἀδικίας τῆς γεννησάσης τὸν χρόλον ἐν Φιλ. 328 «τίνα χρόλον κατ' αὐτῶν ἐγκαλῶν ἐλήλυθας·»

703. Ὁ Οἶδ. ἐξακολουθεῖ πιστεύων, ὅτι ὁ Τ. καθ' ὑποβολὴν

- ΙΟΚ. αὐτὸς ξυνειδὼς ἢ μαθὼν ἄλλου πάρα ;
- ΟΙΔ. μάντιν μὲν οὖν κακοῦργον εἰσπέμψας, ἐπεὶ 705
τό γ' εἰς ἑαυτὸν πᾶν ἔλευθεροῖ στόμα.
- ΙΟΚ. σὺ νῦν ἀφείς σεαυτὸν ὧν λέγεις πέρι,
ἐμοῦ 'πάκουσον, καὶ μάθ' οὔνεκ' ἐστί σοι
βρότειον οὐδὲν μαντικῆς ἔχον τέχνης.
φανῶ δέ σοι σημεῖα τῶνδε σύντομα. 710
- χρησμός γάρ ἦλθε Λαίῳ ποτ', οὐκ ἐρῶ
Φοίβου γ' ἄπ' αὐτοῦ, τῶν δ' ὑπηρετῶν ἄπο,
ὥς αὐτὸν ἦξοι μοῖρα πρὸς παιδὸς θανεῖν,
ὅστις γένοιτ' ἐμοῦ τε κἀκείνου πάρα.
καὶ τὸν μὲν, ὥσπερ γ' ἡ φάτις, ξένοι ποτὲ 715
λησται φονεύουσ' ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς·

τοῦ Κρ. εἶπεν, ὅσα εἶπε. διὸ τῷ Κρ. ἀποδίδει τοὺς λόγους τοῦ Τ.—κα-
θεσάται=εἶναι.

704. Ἐννοεῖται : φησί. 703.=
ἰσχυρίζεται τοῦτο ἐξ ἰδίας συνειδή-
σεως, πεποιθήσεως ἢ κατὰ πληρο-
φορίας ἄλλου ;

705 ἐξ. Ἐννοεῖται : φησί. 703.
—μὲν οὖν] ἐν ἀποκρίσεσι=μᾶλλον,
τοῦναντίον. Φιλ. 1376. Ὅχι μόνον
δὲν ἐξεφράσθη περὶ τούτου, ἀν' ἰσχυ-
ρίζεται τοῦτο κατ' ἰδίαν πεποιθή-
σιν ἢ κατὰ πληροφορίας ἄλλου,
ἀλλ' οὐδαμῶς μάλιστα ἰσχυρίζεται
τοῦτο αὐτός, ἀλλὰ μᾶλλον μάν-
τιν ἀπατεῶνα ἔβαλε νὰ εἴπῃ ταῦτα.
—κακοῦργον] προσεγγίζει πρὸς τὸ
ἀπατηλόν, ὃ μάλιστα ὁ Οἶδ. θέλει
διὰ τὸν Τ.—τὸ γ' εἰς ἑαυτὸν=ἔσον
τὸ καθ' ἑαυτόν, ὅτι ἀφορᾷ αὐτὸν
τὸν ἴδιον.—ἐλευθεροῖ] δηλ. τῆς αἰ-
τίας. ῥίπτει πᾶσαν τὴν ἐνθύνην ἐπὶ
τὸν Τ.—πᾶν ἔλευθεροῖ στόμα] ἔχει
τὸ στόμα ἐντελῶς καθαρὸν τ. ἔ. εἶναι
ἄθως παντὸς κακοῦ λόγου.

707. Ἡ Ἰοκ. σκοπεῖ ν' ἀποδείξῃ
τὰς μαντείας ἀναξίας πίστεως, κα-
τορθοῖ δὲ τὸ ἐναντίον.—ἀφείς...] τὸ
πλήρες : ἀφείς σεαυτὸν τούτων, περὶ

ὧν λέγεις.=ἀπαλλάξας σεαυτὸν τού-
των τ. ἔ. τῶν φροντίδων περὶ τού-
των, περὶ ὧν λέγεις.

709. βρότειον οὐδὲν = οὐδὲν ἄν-
θρώπινον ὃν ἢ πρᾶγμα, οὐδεὶς ἄν-
θρωπος. Τὸ οὐδέτερον κάμνει τὴν ἔν-
νοιαν ἀόριστον.—μαν. τέχνη] γε-
νικὴ μεριστική. Ὅρα Κόκ. 97 α'.
σ. γ'. Ὀδ. X 11 «ὄφρα πίῳ οἶ-
νοιο.» Ο 98 «ὀπτῆσαι κρεῶν» I 241
«πάσσε δ' ἄλός.» Πλ. Φαιδρ. 244,
ε «ἡ μάστις ἡ ἐκ θεοῦ ἐξάντη ποιεῖ
τὸν ἑαυτῆς ἔχοντα.

712. Ἡ Ἰοκ. εὐλαβῶς κάμνει ἦν
καὶ ὁ χορὸς ἐν 498 ἐξ. διάκρισιν.
ἀλλὰ κατωτέρω 720, 853 ἀφίνει
ταύτην ἀνευλαβῶς.

713. αὐτὸν] ὑποκ. τοῦ θανεῖν, ὃ
ἐκ τοῦ ἦξοι μοῖρα.

714. ὅστις γένοιτο] ὁ εὐθὺς λό-
γος : ὅστις ἂν γένηται.

715. καὶ] πολλάκις=καίτοι.

716. φονεύουσι] ὅρα 113. — ἐν
τρ. ἀμαξ.] ἐν τῇ συναντήσῃ τρ.
ἀμαξιτῶν. Ἐννοεῖται : ὁδοῖς. Ἐπὶ
τῷ ἀκούσματι τῆς φράσεως ἐμβρόν-
τητος ἐγένετο ὁ Οἶδ. ἀναμνησθεῖς,
ὅτι ἐν τοιαύτῃ θέσει διέπραξε ποτε
φόνον. Ἡ φράσις ἀνέτρεψε τὰ πάντα·

παιδὸς δὲ βλάστας οὐ διέσχον ἡμέραι
τρεῖς, καὶ νιν ἄρθρα κείνος ἐνζεύξας ποδοῖν
ἔρριπεν ἄλλων χερσὶν εἰς ἄβατον ὄρος.

κάνταυθ' Ἀπόλλων οὐτ' ἐκείνον ἥνυσεν

720

φονέα γενέσθαι πατρός, οὔτε Λάϊον,
τὸ δεινὸν οὐφοβεῖτο, πρὸς παιδὸς παθεῖν.

τοιαῦται φῆμαι μαντικαὶ διώρισαν·

ὦν ἐντρέπου σὺ μηδέν. ὦν γὰρ ἂν θεὸς

χρεῖαν ἐφεύρη, ῥαδίως αὐτὸς φανεῖ.

725

ΟΙΔ. οἶον μ' ἀκούσαντ' ἀρτίως ἔχει, γύναι,

ψυχῆς πλάνημα κἀνακίνησις φρενῶν.

διότι α') μακρὰν αὐτοῦ ὁ Οἶδ. ἐ-
ζήτησεν τὸν φονέα τοῦ Λαῖου, ἥδη δ'
ἐν αὐτῷ β') ἡ Ἰοκ. νὰ παρηγορήσῃ
ἤθελεν, ἀλλ' ἐκεραυνοβόλησεν· γ')
ἐν εὐτυχίᾳ ἦν ὁ Οἶδ., ἥδη δὲ ἀρ-
χεται πίπτων. Τὴν τοιαύτην μετα-
βολὴν περιπέτειαν ἔλεγον οἱ ἀρ-
χαῖοι.

717. διέσχον] ἐχώρισαν δῆλον
ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ ἔρριψε. — οὐ
διέσχον καὶ ἔρριψε] ἀντὶ τῆς καθ'
ὑπόταξιν χρονικῆς συνδέσεως προ-
τιμᾶται πολλάκις ἡ κατὰ παράτα-
ξιν ἐκφορά. "Ορα Κόκ. 486 σ. Φιλ.
354 ἐξ. Θουκ. I, 50, 5 «ἥδη δὲ ἦν
ὁψὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρύμναν ἐ-
κρούοντο.»

718. Ὁ Λαῖος, ἵνα κρεμάσῃ ἀπὸ
τῶν ποδῶν τὸ νήπιον, ἐτρώπησεν αὐ-
τοὺς μεταξὺ τῶν σφυρῶν καὶ τῶν τε-
νόντων, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα Οἰδίπους
1036. Δὲν ἐφόνευσε μὲν αὐτὸς τὸ
τέκνον, ἵνα μὴ μιανθῇ, ἀλλὰ δὲν
ἐδίστασε σκληρῶς νὰ μεταχειρισθῇ·
διότι ἐπίστευεν, ὅτι ἦν κατάρατον
ὄργανον ἀνοσιουργιῶν. — ἐνζεύξας
ἄρθρα] ἀόριστος ἐκφρασις, ἵνα μῆτε
νῦν ὁ Οἶδ. συσχετίσῃ ταῦτα πρὸς
τὰς αὐτοῦ τύχας μῆτε ἔπειτα ὁ τε
Οἶδ. καὶ ὁ χορὸς ἀναμνησθῶσι τού-
των ἀκούοντες τὰς λεπτομερείας
τοῦ ἀγγέλου (1032 ἐξ.) καὶ οὕτω

προώρως ὑπονοήσωσι τὰ πράγματα,
ὡς ἐκεῖ τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν ἡ Ἰοκ.
διορᾷ. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀορί-
στος λέγει ἄβατον ὄρος (719) καὶ
ὄχι Κιθαιρῶνα. Ἀλλως δὲ ὁ Οἶδ.
ἀκούσας τὰς τριπλᾶς ἀμαξιτοὺς οὐ-
τως ἀπερροφήθη ὑπὸ τῶν σκέψεων,
ὥστε δὲν ἤκουε τὰς λεπτομερείας
ταύτας.

719. "Ορα 1173 περὶ τῆς κατ'
ἐπίφασιν πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀντιφά-
σεως. — Σπανίως ἐν τῷ τριμέτρῳ τοῦ
διαλόγου ἀναλύεται ἡ πέμπτη ἄρ-
σις 967, 1496, 1505.

720. κἀνταῦθα] καὶ τούτων οὐ-
τως ἐχόντων τ. ἔ. τοῦ παιδὸς οὐ-
τως ἀπολομένου.

724 ἐξ. Ἡ προστακτικὴ τίθεται
ἐν ἀναφορικαῖς καὶ ἄλλαις ὑποτε-
λέσι προτάσεσι. "Ορα Κόκ. 238. OK.
731 «ὄν μὴ ὀκνεῖτε.» Πλατ. Γοργ.
473 ε «ἐπεὶ ἐροῦ τινα τούτωνί.» —
ὦν=ταῦτα ὦν. ὅσων πραγμάτων τὴν
ἀνάγκην (τῆς δημοσιεύσεως) κατίδῃ
ὁ θεός, τ. ἔ. ὅσα εὖρη ὥριμα πρὸς
δημοσίευσιν, ταῦτα κτλ. — αὐτός] =
δι' αὐτοῦ, μόνος του, ἄνευ τῆς
μεσολαβήσεως τῶν μάντεων. — [Τὸ
ἐφεύρη εἶναι διόρθωσις τοῦ παραδε-
δομένου ἐρευνᾷ. Ἐὰν λάβῃς τὸ ἐ-
ρευνᾷ, πρέπει νὰ ἴσῃσι Τειρεσίαις,
ἵνα ἐννοήσῃς τὸ χωρίον.]

- ΙΟΚ. ποίας μερίμνης τοῦθ' ὑπο στραφεῖς λέγεις ;
 ΟΙΔ. ἔδοξ' ἀκούσαί σου τόδ', ὥς ὁ Λαῖος
 κατασφαγεῖν πρὸς τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς. 730
 ΙΟΚ. νῦδ' αὖτο γὰρ ταῦτα, οὐδέ πω λήξαντ' ἔχει.
 ΟΙΔ. καὶ ποῦ 'σθ' ὁ χῶρος οὗτος, οὗ τόδ' ἦν πάθος ;
 ΙΟΚ. Φωκίς μὲν ἢ γῆ κλήζεται, σχιστὴ δ' ὁδὸς
 εἰς ταῦτ' ὁ Δελφῶν καπὸ Δαυλίας ἄγει.
 ΟΙΔ. καὶ τίς χρόνος τοῖσδ' ἐστὶν οὐξεληλυθὼς ; 735
 ΙΟΚ. σχεδόν τι πρόσθεν ἢ σὺ τῆσδ' ἔχων χθονὸς

728. *στραφεῖς*] ταραττομαι, συγκινουμαι, βασανίζομαι. Πλ. Πολ. 330 d «οἱ μῦθοι στρέφουσιν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν, μὴ ἀληθεῖς ὦσι.»

729. *ἔδοξα*] ὁ Οἶδ. μόλις συνελθὼν ἀπὸ τοῦ κεραυνοῦ τοῦ ἐν 716, δὲν τολμᾷ νὰ πιστεῦσῃ τὰ ὥτα αὐτοῦ, ἀλλ' ὑποθέτει, ὅτι εἶναι κάκου ὄνειρου θῦμα, καὶ ὅτι δὲν ἤκουσεν ἀλλ' ἐνόμισεν, ὅτι ἤκουσε. — Ἐρωτᾷ περὶ τοῦ τόπου (732) καὶ χρόνου τοῦ φόνου (735), περὶ τῆς ἡλικίας καὶ μορφῆς τοῦ Λαῖου (741) καὶ περὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ (750). Αἱ ἀποκρίσεις τῆς Ἰοκ. συμφωνοῦσι πρὸς ὅ, τι συνέβη αὐτῷ ἐν ταῖς τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς.

731. 'Ο λόγος πλήρης : εἶπον ταῦτα· νῦδ' αὖτο γάρ. — *λήξαντ' ἔχει*] περιφρασίς τοῦ ἔληξε. Ἐννοεῖται : αὐδῶμενα.

732. *πάθος*] δυστύχημα, δυστυχὲς γεγονός.

733. ἐξ. 'Ο Παρνασσὸς ἀπότομος λήγει πρὸς νότον. ἀπότομος δ' ἀπέναντι ὑפוῦται ἡ Κίρφης. χαράδρα μακρὰ χωρίζει τὰ δύο ὄρη. Ἀπὸ Δελφῶν κειμένων ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς κλιτύς τοῦ Παρνασσοῦ ὁδὸς τραχεῖα ἄγουσα εἰς Θήβας ἐσχίζετο ἐν τῇ χαράδρᾳ εἰς ἀπόστασιν 2 1/2 ἢ 3 ὠρῶν ἀπὸ τῶν Δελφῶν καὶ ἔνθεν μὲν κατηρθύνετο ΒΑ πρὸς τὴν Αὐλίδαν ἔνθεν δὲ ΜΑ πρὸς τὰς Θή-

βας, οὕτω γίνονται τρεῖς ὁδοὶ ἐνταῦθα συνηγνῆθη Λαῖος καὶ Οἰδίπους. Ἡ θέσις εἶναι ἀγρία καὶ ἔρημος· ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀπότομοι κλιτύες τοῦ Παρνασσοῦ καὶ Κίρφως. Ἐπὶ Παυσανίου δεδεικνύοντο ἐν τῷ μέσῳ τῆς τριόδου οἱ τάφοι Λαῖου καὶ τῶν οἰκετῶν. Σήμερον τό τε ὄρος τῆς Κίρφως καὶ ἡ χαράδρα ἡ ἐκεῖ λέγεται Ζιμηνός, ἡ δὲ θέσις Σταυροδρόμι τοῦ Μῆγα. Ὑπάρχει καὶ τάφος τοῦ Μῆγα, ἀνδρὸς Ἀραχωβίτου, πεσόντος ἐκεῖ ἐν φοινικῇ συρράξει πρὸς ληστὰς, τὴν ἄλλοτε μάστιγα τῆς πατρίδος ἡμῶν. — *Δελφῶν καπὸ Δαυλ.* = ἀπὸ Δελφῶν καπὸ Δαυλ. "Ορα Κόκ. 429 σ. Αἴ. 1205. Ἄντ. 367 «ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει.» 1176 «πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας γερός.»

735. *τοῖσδε*] δοτικὴ ἀναφορὰς. = τοῖς γεγονόσι τούτοις, τῇ πράξει ταύτῃ, τ. ἔ. ἀφ' ὅτου ταῦτα συνέβησαν. Ἡροδ. 2, 145 «Ἡρακλῆς ὅσα φασὶ εἶναι ἔτεα εἰς Ἀμασιν.» Θουκ. 1, 13 «ἔτη δὲ καὶ ταύτῃ (τῇ ναυμαχίᾳ) ἐξήκοντά ἐστι μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου.» — *ἐξέρχεται* = παρέρχεται. — Εἰξεύρει ταῦτα ὁ Οἶδ. (130) ἀλλ' ἐρωτᾷ καὶ πάλιν μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἴσως παρήκουσε.

736. *σχεδόν τι* = ὀλίγον. Ἡ σημασία αὐτοῦ περίπου δὲν ἀρμόζει ἐνταῦθα, ἀλλ' ἡ ἀρχικὴ : πλησίον.

ἀρχὴν ἐφαίνου, τοῦτ' ἐκηρύχθη πόλει.

ΟΙΔ. ὦ Ζεῦ, τί μου δρᾶσαι βεβούλευσαι πέρι ;

ΙΟΚ. τί δ' ἐστί σοι τοῦτ', Οἰδίπους, ἐνθύμιον ;

ΟΙΔ. μήπω μ' ἐρώτα, τὸν δὲ Λάιον, φύσιν 740

τίν' ἔτυχε. φράζε, τίνα δ' ἀκμὴν ἥδους ἔχων ;

ΙΟΚ. μέγας, χνοάζων ἄρτι λευκανθὲς κἀρα·
μορφῆς δὲ τῆς σῆς οὐκ ἀπεστάτει πολὺ.

ΟΙΔ. οἴμοι τάλας· ἔοικ' ἐμαυτὸν εἰς ἀράς
δεινὰς προβάλλων ἀρτίως οὐκ εἰδέναι. 745

ΙΟΚ. πῶς φῆς ; ὅκνῳ τοι πρὸς σ' ἀποσκοποῦς, ἄναξ.

ΟΙΔρ δεινῶς αἰθυμῶ. μὴ βλέπων ὁ μάντις ἦ·
δείξεις δὲ μᾶλλον, ἦν ἐν ἐξείπῃς ἔτι.

ΙΟΚ. καὶ μὴν ὅκνῳ μὲν, ἃ δ' ἂν ἔρη μαθοῦς' ἐρῶ.

ΟΙΔ. πότερον ἐχώρει βαιός, ἢ πολλοὺς ἔχων 750
ἄνδρας λοχίτας, οἳ ἄνῃρ ἀρχηγέτης ;

ΙΟΚ. πέντ' ἦσαν οἱ ξύμπαντες, ἐν δ' αὐτοῖσιν ἦν
κῆρυξ· ἀπῆνῃ δ' ἦγε Λάιον μῖα.

ΟΙΔ. αἰαῖ, τὰδ' ἦδη διαφανῇ. τίς ἦν ποτε

738. Ἡ σύνταξις : βεβούλευσαι περὶ ἐμοῦ.

739. Ἡ Ἰοκ. δὲν ἐννοεῖ διατί ταράττει τὸν Οἶδ. ἡ εἰδησις, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ. — ἐνθύμιον εἶναι τὸ ἐν τῇ ψυχῇ (θυμῷ) ὄν, τὸ μερίμνας, ἀνησυχίας ἐξεγεῖρον.

740 ἔξ. τὸν Λάιον] πρόληψις. — φύσις καὶ φύη δηλοῦσι τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν, τὴν πλάσιν. Τρ. 303. — ἦθη] δὲν σημαίνει ἐνταῦθα νεότητα, ἀλλ' ἐν γένει ἡλικίαν.

742. Τὸ χνοάζω ἀλλαχού μὲν = ἀποκτῶ, φύω, ἔχω τὸ πρῶτον τρίχωμα μυστακος ἢ γενείου, σημείον τῆς ἀρχομένης ἀνδρικῆς ἡλικίας, ἐνταῦθα δὲ = ἔχω τὸ πρῶτον πολιδὸν τρίχωμα, — λευκανθὲς] κατὰ πρόληψιν. = ὥστε ἐγένετο λευκανθὲς. — Τὸ ἄνθος σημαίνει καὶ χρῶμα, ἐτίλβην.

744 ἔξ. Ἡ σύνταξις : ἔοικα οὐκ

εἰδέναι προβάλλων ἀρτίως ἐμαυτὸν εἰς ἀράς δεινὰς. Πρβλ. 236 ἔξ. — εἰδέναι] παρατατικῷ. = ὅτι οὐκ ἤδη.

747. αἰθυμῷ] περιέχει τὴν ἐννοίαν τοῦ φοβοῦμαι καὶ συνετάχθη ὅπως αὐτό, ἐνῶ συνήθως λαμβάνει δοτικὴν ἢ ἐπὶ μετὰ δοτικῆς. — βλέπων ὁ μάντις ἢ] ἀναιρεῖ τὰ ἐν 371.

749. Τὴν ἀγωνίαν τῆς Ἰοκ. καταφαίνει ἢ ἐπανάληψις τοῦ ὀκνῶ.

746. — μαθοῦσα = εἰ ἐμαθον, εἰ οἶδα· οὐχὶ δὲ = ἐπειδὴν μάθω, ὥς ἐν 680.

750. βαιός] ὡς ταπεινός, ὡς κοινός ἀνὴρ, τ. ἔ. ἄνευ ἀκολουθίας.

752. Οἱ βασιλεῖς πάντοτε συνωδεύοντο ὑπὸ κήρυκος. ἰδιαιτέρα μνεῖα τούτου γίνεται, διότι διὰ τὴν στολὴν καὶ τὸ κηρύκειον πᾶς τις διέκρινε αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων· διὸ καὶ ὁ Οἶδ. αὐτὸν κατωτέρω (802) ἀναφέρει. — μῖα] οὐδεμία ἄλλη χάριν τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν ἀπο-

- ο τούσδε λέξας τοὺς λόγους ὑμῖν, γύναι; 755
- ΙΟΚ. οἰκεὺς τις, ὅσπερ ἵκετ' ἐκσωθεῖς μόνος.
- ΟΙΔ. ἦ κὰν δόμοισι τυγχάνει τὰ νῦν παρών;
- ΙΟΚ. οὐ δῆτ'· ἀφ' οὗ γὰρ κείμεν ἥλθε καὶ κράτη
σέ τ' εἶδ' ἔχοντα Λαίον τ' ὀλωλότα,
ἐξικέτευσε τῆς ἐμῆς χειρὸς θιγών, 760
ἀγρούς σφε πέμψαι κατὰ ποιμνίων νομάς,
ὥς πλεῖστον εἶη τοῦδ' ἄποπτος ἄστεως.
κάπεμψ' ἐγὼ νιν· ἄξιος γάρ, οἱ' ἀνὴρ
δοῦλος, φέρειν ἦν τῆσδε καὶ μείζω χάριν.
- ΟΙΔ. πῶς ἂν μῶλοι δῆθ' ἡμῖν ἐν τάχει πάλιν; 765
- ΙΟΚ. πάρεστιν· ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτ' ἐφίεσαι;

σκευῶν.—ἀπήγη] 802.

755. τοὺς λόγους] τὸν Οἰδ. μά-
λιστα ἐνδιαφέρουσιν οἱ ἐν 715 ἐξ.
λόγοι.

756. οἰκεὺς] δοῦλος οἰκογενῆς,
οἰκοι τραφεῖς.

758 ἐξ. Τὰ ἐνταῦθα σαφῶς δη-
λοῦσι τὴν φρίκην τοῦ οἰκέτου ἐπὶ
τῇ θεᾷ τοῦ Οἰδ. Δὲν ἐτόλμησεν
ὅμως νὰ καταγγεῖλῃ αὐτὸν διὰ τὴν
πρᾶξιν (πρβλ. 122). τοῦναντίον ἐπι-
μόνως (τῆς ἐμῆς χειρὸς θιγὼν) ἐξή-
τησε νὰ φύγῃ ἀπὸ τῶν Θιγῶν ὅσον
τὸ δυνατόν μακράν. Τοῦτο ἀπῆ-
τει καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ δράμα-
τος, ἵνα βραδύνη ἡ παρουσία αὐ-
τοῦ.—'Ανακρίθειά τις παρὰ τῆρεῖ-
ται ἐν τούτοις· διότι, ὅτε ἐπα-
νῆλθεν ὁ δοῦλος, δὲν ἦτο ἀκόμῃ
βασιλεὺς ὁ Οἰδ., καὶ διότι ὁ δοῦλος
εἶδε τὸν Λαίον ὀλωλότα οὐχὶ ἐπα-
νελθὼν ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐπανόδου.
'Αλλὰ κατὰ τὴν Ἰοκ., ἀγνοοῦσαν
τὸ ἀληθές αἶτιον, ἡ θεᾷ τοῦ νέου
ἡγεμόνος ἀνέεσε τὴν λύπην τοῦ
πιστοῦ δούλου, ἀναμνησθέντος τὸν
πάλαι βασιλέα.—κράτη σέ τε] ὑπερ-
βατὸν ἀντὶ τοῦ σέ τε ἔχοντα κράτη.
—Λαῖον ὀλωλότα] φυσικωτέρᾳ θά-
ῤῥοι ἡ γενικὴ Λαῖον ὀλωλότος. Εἶ-
δεν ἐπὶ τοῦ θρόνου σέ ἀντὶ τοῦ

Λαίου.

760. ἐξικέτευσε] ἡ ἐκ ἐπιτείνειν
τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος.

761. ἐπὶ] κοινῇ τῶν ἀγρῶν καὶ
νομάς. Ὅρα 734.—σφε] παρὰ τρα-
γικοῖς εἶναι ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν,
ἐνικὸν καὶ πληθυντικόν, προσωπικὴ
καὶ αὐτοπαθής.

762. ἄποπτος] ἐνεργητικόν, ὅπως
ὑπέροπτος 883, ἄφαντος 969.—
ἄποπτος ἄστεως=μακρόθεν βλέπων
τὴν πόλιν, μακράν αὐτῆς. Ὁ δοῦ-
λος δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὴν πό-
λιν, τὴν ἔδραν πάλαι μὲν τοῦ κυ-
ρίου αὐτοῦ νῦν δὲ τοῦ φονέως τούτου.

763. οἷα] περιορίζει τὴν ἔννοιαν
ἄξιος.=ὅσον δύναται νὰ γείνη λόγος
περὶ ἁξίας δούλου. Εὐρ. Ὅρ. 32
«κἀγὼ (ἡ Ἡλέκτρα) μετέσχον οἷα
δὴ γυνὴ φόνου.» Οὕτω συγνὰ τὸ
ὥς. 1118.

764. φέρειν] ὅρα 519.

765. Ἐνίοτε παρὰ τραγικοῖς ἡ
διὰ τοῦ πῶς ἂν δυνητικὴ πρότασις
εἶναι ἴση πρὸς εὐχὴν. Λίαν ζωηρὰ
παρίσταται ἡ ἐπιθυμία τοῦ λέγον-
τος, ὅστις προϋποτίθησι τὴν ἐκτέ-
λεσιν καὶ ἐρωτᾷ μόνον περὶ τοῦ
τρόπου αὐτῆς. Φιλ. 794.

766. πάρεστιν] ἔχει δύναμιν πα-
ρακ. : εἶναι παρών, ἐλήλυθε, τ. ἔ.

- ΟΙΔ. δέδοικ' ἑμαυτόν, ὦ γύναι, μὴ πόλλ' ἄγαν
εἰρημέν' ἦ μοι, δι' ἃ νιν εἰσιδεῖν θέλω.
- ΙΟΚ. ἀλλ' ἵζεται μὲν· ἀξία δέ που μαθεῖν
κάγῳ τά γ' ἐν σοὶ δυσφύρως ἔχοντ', ἄναξ. 770
- ΟΙΔ. κοῦ μὴ στερνηθῆς γ', ἐς τοσοῦτον ἐλπίδων
ἐμοῦ βεβῶτος· τῷ γὰρ ἂν καὶ μείζονι
λέξαιμ' ἂν ἢ σοί, διὰ τύχης τοιαῦδ' ἰών·
ἐμοὶ πατὴρ μὲν Πόλυβος ἦν Κορίνθιος,
μήτηρ δὲ Μερόπη Δωρίς. ἡγόμην δ' ἀνὴρ 775
ἀστῶν μέγιστος τῶν ἐκεῖ, πρὶν μοι τύχῃ
τοιάδ' ἐπέστη, θαυμάσαι μὲν ἀξία,
σπουδῆς γε μέντοι τῆς ἐμῆς οὐκ ἀξία.
ἀνὴρ γὰρ ἐν δειπνοῖς μ' ὑπερπλυσθεὶς μέθη

ἀμέσως δύναμαι νὰ φέρω αὐτόν.
Τίθεται ἐπὶ μελλούσης πράξεως ὁ
παράκ. Φιλ. 75. — τοῦτο ἐφίεσαι]
δρα 58.

767 ἐξ. ἑμαυτόν] ἀντικείμε. τῆς
κυρίας προτ. κατὰ πρόληψιν τῆς
προσωπικῆς δοτικῆς μοί, ἡ ὁποία
λογικῶς εἶναι τὸ ὑποκείμε. τῆς ὑπο-
τελοῦς, ἐνεργητικῶς ληφθείσης·
μὴ πόλλ' ἄγαν εἰρηκῶς ὦ. Θουκ.
4, 8, 5 «τὴν νῆσον ἐφοβοῦντο, μὴ
ἐξ αὐτῆς οἱ Ἀθηναῖοι τὸν πόλεμον
ποιῶνται.» — ἄγαν πολλὰ] τὰ ἐν
738, 744, 747, 754.

769 ἐξ. ἐν σοί] ἐν τῇ σῇ ψυχῇ.

771. Ἀδιστάκτως καὶ ἀπροκα-
λύπτως ὁ Οἶδ. διὰ τὴν ἰσχύιν τοῦ
χαρακτῆρος ἐξομολογεῖται τὰ πράγ-
ματα θυσιάζων εἰς τὸ γενικὸν τὸ
ἴδιον συμφέρον. — στερνηθῆς] τοῦ μα-
θεῖν. — ἐλπίδων] κακῶν προσδοκιῶν,
φόβων. — ἐς τοσοῦτον...] ἔγω προ-
χωρήσει τόσον εἰς τοὺς φόβους μου,
ὥστε προσδοκῶ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ
χειρίστου.

772. μείζονι=ἀξιωτέρῳ. Ἀνα-
γνωρίζει, ὅτι ἡ Ἰοκ. εἶναι ὅχι μό-
νον ἀξία (769) ἀλλὰ καὶ παντὸς ἀ-
ξιωτέρα. Ἀντ. 637 «ἐμοὶ οὐδεὶς

ἔσται γάμος μείζων φέρεσθαι σοῦ.»

773. διὰ τύχης ἰών] οὕτω «διὰ
φιλίας, ἔχθρας, δικαιοσύνης, κινδύ-
νων, φόβου κττ. ἵεσθαι, βαίνειν, χω-
ρεῖν, ἐλθεῖν κττ.» = διὰ τοιαύτης
τύχης διερχόμενος, τ. ἔ. περιελ-
θὼν εἰς τοιαύτην τύχην, ἐν τοιαύτῃ
τύχῃ εὐρισκόμενος.

774. Ταῦτα πιστεύει ἀκόμη

775. Δωρίς] ἐκ τῆς Δωρίδος χώ-
ρας. — ἡγόμην] τὸ ἄγω = νομίζω.
Ἀντ. 34. Εὐρ. Βαχχ. 1036 «Θή-
ρας δ' ἀνάνδρους ὧδ' ἄγεις.» Ἡ-
ροδ. VII, 150 «οὐδαμῶς μέζονας
ὑμῶν ἄξω.»

777 ἐξ. ἀξία-ἀξία] σπάνια τὰ ὁ-
μοιοτέλευτα. 1280. Ἀξία μὲν θαυ-
μασμοῦ, ἀλλ' ἀνάξια ἀναιρέσεως καὶ
τῆς προσσχῆς, ἥς ἡξίωσα αὐτήν,
ἀφοῦ πηγὴν εἶχε τὴν μέθην. Περὶ
τούτου βραδύτερον ἐπείσθη ὁ Οἶδ.
— σπουδῆς] τοῦ ζηλοῦ μεθ' οὗ ἔξη-
τασα τὸ ἄσχημον τοῦτο πρᾶγμα.

779 ἐξ. ἐν δειπνοῖς, ὑπερπλ. μέθη,
παρ' οἴνῳ] ταῦτα ἐσώρευσεν, ἵνα
δείξῃ τὸ ἀβάσιμον τοῦ λόγου. — δει-
πνοῖς] ποιητικὸς πληθ. ἀντὶ ἐνικοῦ.
— μέθη] δοτικὴ ὀργάνου παρὰ τοῖς
πλησμονῆς καὶ πληρώσεως ῥήμα-

καλεῖ παρ' οἴνῳ, πλαστός ὥς εἶναι πατρί. 780
 καγὼ βαρυνθεὶς τὴν μὲν οὔσαν ἡμέραν
 μόλις κατέσχον· θατέρα δ' ἰὼν πέλας
 μυτρός πατρός τ' ἤλεγχον· οἱ δὲ δυσφύρως
 τοῦνειδος ἦγον τῷ μεθέντι τὸν λόγον.
 καγὼ τὰ μὲν κείνοιν ἑτερπόμην, ὅμως δ' 785
 ἐκνιζέ μ' αἰεὶ τοῦθ', ὑφεῖρπε γὰρ πολὺ.
 λάθρα δὲ μυτρός καὶ πατρός πορεύομαι
 Πυθῳδε. καὶ μ' ὁ Φοῖβος, ὦν μὲν ἰκόμην,
 ἄτιμον ἐξέπειμψεν, ἄλλα δ' ἄθλια
 καὶ δεινὰ καὶ δύστινα προὔφάνη λέγων, 790
 ὥς μυτρί μὲν χρεῖν με μιχθῆναι, γένος δ'
 ἄτλητον ἀνθρώποισι δηλώσοιμ' ὄρᾱν,
 φονεὺς δ' ἐσοίμην τοῦ φυτεύσαντος πατρός.
 καγὼ, 'πακούσας ταῦτα, τὴν Κορινθίαν
 ἄστροις τὸ λοιπὸν ἐκμετρούμενος χθόνα 795

ειν. Αἰσχ. Περσ. 132 «λέκτρα πίμ-
 πλαται δακρύμασιν.» Θουκ. 7, 75,
 4 «δάκρυσιν τὸ στράτευμα πλησθέν.»
 — παρ' οἴνῳ] κατὰ τὴν οἰνοποσίαν,
 ἢ ὑποία παρηκολούθει τὸ δεῖπνον.
 — πλαστός] υπόβλητος, νόθος.

781. τὴν οὔσαν] παροῦσαν. Ἦλ.
 1598 «τὰ τ' ὄντα καὶ μέλλοντα
 κακά.»

782. κατέσχον] δηλ. ἑμαυτόν.
 τίθεται καὶ ἡ ἀντωνυμία ἐπὶ τοι-
 αύτης σημασίας. Πλατ. Χαρμ. 162
 c. «Κριτίας μόγις αὐτὸν κατέχων
 ἐν τῷ πρόσθεν.» — θατέρα] ἡμέρα.

783 ἐξ. δυσφύρως ἦγον] ἐδυσφύ-
 ρουν, βαρέως ἔφερον. Ἐπειδὴ πε-
 ριέχεσθαι ἔννοια ὀργῆς, προσετέθη
 δοτική. — μεθέντι] ἐν τούτῳ ὑπάρ-
 χει ἔννοια ἀπερισκεψίας.

785. κείνοιν] γενική. — τὰ κεί-
 νοιν] τὰς ἀποκρίσεις ἐκείνων, ἐν
 γένει τὴν διαγωγήν κατὰ τοῦ εἰ-
 πόντος τὸν λόγον.

786. ὑφεῖρπε] ἐννοεῖται: με.=
 ἐπισείδους, ὑπεισήρχετο εἰς ἐμέ, τ. ἔ.

κρύφα εἰσέδους βαθείως εἰς τὴν καρ-
 διαν μου.

788 ἐξ. ὦν ἰκόμην = ἐκείνων ἃ
 ἰκόμην. Τὸ ἃ εἶναι αἰτιατική σκο-
 ποῦ, ὅπως ἐν 1005 καὶ πολλαχοῦ.
 Ὅρα Κόκ. 86 σ. — ἄτιμον = οὐκ
 ἄξιωθέντα. ὅρα Ἀντ. 22 «τάφου
 Κρέων (Πολυνείκην) ἀτιμάσας ἔχει.

790. προὔφάνη] ἡ λέξις ἐκφρά-
 ζει τὴν ἐκπληξιν τοῦ Οἰδ.

791. δ'] ὅρα 29. — χρεῖν με μιχ.]
 δὲν διαφέρει τοῦ μέλλοιμι μιχθῆναι·
 διότι ὁ θεὸς προειξεύρει τὰς πρά-
 ξεις τῶν ἀνθρώπων ἄλλα δὲν προε-
 πιβάλλει αὐτάς.

792. ὄρᾱν] ἐκ τοῦ ἄτλητον.

795. Αἱ φράσεις ἄστροις σημαί-
 νεσθαι, σημειοῦσθαι, τεκμαιρεσθαι
 ἦσαν παροιμιώδεις καὶ ἐλήφθησαν
 ἐκ τοῦ ναυτικοῦ βίου. λέγονται
 περὶ ἀνθρώπων ἄνευ ὁδηγοῦ δια-
 τρεχόντων χωρὰν ἔρημον ἢ χει-
 μένην μακρὰν τῆς πατρίδος αὐτῶν,
 ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν ἐγκαταλειπόντων
 τὴν πατρίδα διὰ πάντοτε. *Ἀνδρο-

ἔφευγον, ἔνθα μὴ ποτ' ὀψοίμην κακῶν
 χρησμῶν ὀνειδὴ τῶν ἐμῶν τελοῦμενα.
 στείχων δ' ἴκνοῦμαι τούσδε τοὺς χώρους, ἐν οἷς
 σὺ τὸν τύραννον τοῦτον ὀλλυσθαί λέγεις.
 καὶ σοί, γύναι, τάληθες ἐξερῶ· τριπλῆς 800
 ὅτ' ἦν κελεύθου τῆσδ' ὁδοιπορῶν πέλας,
 ἐνταῦθά μοι κῆρύξ τε καὶ πωλικῆς
 ἀνὴρ ἀπίνης ἐμβεβώς, οἷον σὺ φῆς,
 ξυνηντίαζον· καὶ ὁδοῦ μ' ὁ θ' ἡγεμὼν
 αὐτὸς θ' ὁ πρέσβυς πρὸς βίαν ἡλαυνέτην. 805
 καὶ γὰρ τὸν ἐκτρέποντα, τὸν τροχηλάτην,

κλῆς τὰς πόλεις ἀπελίμπανε καὶ
 ἄστροις αὐτὰς ἐσημαίνετο.» Ἀντί
 τούτων ἐνταῦθα κεῖται τὸ ἐκμετρεῖ-
 σθαι, ὃ κυρίως=κατὰ τὰ ἄστρα ὑπο-
 λογίζω τόπον τινα τ. ἔ. ἐκ τῆς θέ-
 σεως τῶν ἄστρον συμπεραίνω ποῦ
 κεῖται ὁ τόπος χωρὶς νὰ προσέρχω-
 μαι εἰς αὐτόν, ὅθεν=ἀποφεύγω.

796. ἔφευγον (ἐκείσε) ἔνθα. —
 μὴ ὀψοίμην] ἀναφ. τελικὴ πρότ.
 κατ' εὐκτικὴν, διότι ἐξ ἱστορικοῦ
 ἐξαρτᾶται. 1412. 1437. Αἴ. 659.

797. τῶν ἐμῶν] τῶν ἐμοὶ δεδο-
 μένων. 906. «Λαῖου θέσφατα.» Ἡλ.
 343 «τάμὰ νουθετήματα.»

800. Ἐπλησίασεν ἡ ὁμολογία
 τοῦ δεινοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ φέρῃ τῷ
 Οἰδ. στέρησιν καὶ θρόνον καὶ πα-
 τρίδος. διὸ ἵσταται ὀλίγον τι, ἀνα-
 πνέει βαθέως καὶ τέλος τὰ πάντα
 ὁμολογεῖ. — τριπλῆς] ἐν τέλει στί-
 χου καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς διηγέσεως
 ἐτέθη πλήρης ἐμφάσεως ἡ μοιραία
 λέξις ἡ ἐπαγομένη τὴν ἀποκάλυψιν.

802 ἐξ. Ἡ ἀπὴν ἦν τετράτρο-
 χος ἄμαξα, ἐφ' ἧς πολλοὶ ἦν δυ-
 νατὸν νὰ καθίσωσιν. ἐνταῦθα ἐκά-
 θητο ὁ Λαῖος, ὁ ἡνίοχος, ὁ κῆρυξ
 καὶ δύο ὑπηρέται. Ὁ κῆρυξ διε-
 κρίνετο διὰ τινος βάρβδου, τοῦ κη-
 ρυκείου, καὶ ἐκάθητο ἔμπροσθεν.
 διὸ καὶ πρῶτος προσέτεσεν εἰς τὸ

βλέμμα τοῦ Οἰδίποδος. Ἀναφέρει
 τὸν κῆρυκα καὶ τὴν ἀπὴν κατὰ
 πρῶτον, διότι καὶ ἡ Ἰοκάστη ἔκαμε
 λόγον περὶ αὐτῶν ἐν 753. — ἐπὶ πω-
 λικῆς ἀπίνης ἐμβεβώς] ἀνέχουσι καὶ
 εἰς τὸ κῆρυξ—πωλικῆς] εἰς ἣν νεα-
 ροὶ ἵπποι ἦσαν ἐξευγμένοι.

804 ἐξ. ἡγεμῶν] οὕτω λέγεται ὁ
 ἡνίοχος ὡς ἡγεμὼν τῆς ὁδοῦ. ἐν
 806 λέγεται τροχηλάτης. — ἡλαυνέ-
 την] παρατακτικὸς ἀποπειρας ἀπο-
 τυχούσης. Περὶ ἀμφοτέρων ἐλέχθη,
 διότι ὁ Λαῖος διέταξε τὸν ἡνίοχον
 νὰ ὁρμήσῃ ἐπὶ τὸν Οἰδίπουν, ὅστις
 δὲν ὑπεχώρει. — πρὸς βίαν] ὥστε ὁ
 Οἰδ. ἦν προσβαλλόμενος. Τοῦτο καὶ
 ἐκ τοῦ ἐκτρέποντα ἐξάγεται. Δὲν
 ἀπῆρτησαν ἡπίως νὰ κάμῃ τόπον,
 ἀλλὰ δεσποτικῶς καὶ βιαίως ἐξώ-
 θουν αὐτόν καὶ δὴ ἐν ὁδῷ στενῇ,
 ἐν ἣ ἡ ἐκχώρησις ἦν δύσκολος.
 Ταῦτα, καὶ ὅτι τὸν ἡνίοχον πρῶτον
 ὁ Οἰδ. ἐκτύπησεν, ἐλαφρύνουσι τὸ
 ἁμάρτημα αὐτοῦ.

806. Ἀπὸ περὶ ἀμφοτέρων εἶπε
 ἡλαυνέτην, ἐνταῦθα τὸν ἡνίοχον
 μόνον ἀναφέρει λέγων τὸν ἐκτρέ-
 ποντα· διότι οὗτος ἐφαίνετο ἐκδιά-
 ζων τὴν δίοδον. ἵνα δὲ μὴ γένῃ
 σύγχυσις πρὸς τὸν πρέσβυν, περὶ οὗ
 εὐθὺς ἀνωτέρω ὁ λόγος, προστίθεται
 τὸ τὸν τροχηλάτην.

παίω δι' ὀργῆς· καί μ' ὁ πρέσβυς ὡς ὀρᾷ,
 ὅχους παραστείχοντα τηρήσας, μέσον
 κάρα διπλοῖς κέντροισί μου καθίκετο.
 οὐ μὴν ἴσων γ' ἔτισεν, ἀλλὰ συντόμως 810
 σκήπτρῳ τυπεῖς ἐκ τῆσδε χειρὸς ὑπτιος
 μέσης ἀπήνης εὐθύς ἐκκυλίνδεται·
 κτείνω δὲ τοὺς ξύμπαντας. εἰ δὲ τῷ ξένῳ
 τούτῳ προσήκει Λαίῳ τι συγγενές,
 τίς τοῦδ' ἄνδρ' ἄνθρωπος νῦν ἂν ἀθλιώτερος, 815
 τίς ἐχθροδαίμων μᾶλλον ἂν γένοιτ' ἀνὴρ;
 ὃν μὴ ξένων ἔξεστι μὴδ' ἀστῶν τινα
 δόμοις δέχεσθαι μὴδὲ προσφωνεῖν τινα,
 ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων. καὶ τάδ' οὔτις ἄλλος ἦν
 ἢ γῶ 'π' ἐμαυτῷ τάσδ' ἀράς ὁ προστιθείς. 820
 λέχῃ δὲ τοῦ θανόντος ἐν χεροῖν ἐμαῖν
 χραίνω, δι' ὧν περ ὦλετ'. ἄρ' ἔφυν κακός,
 ἄρ' οὐχὶ πᾶς ἄναγνος, εἴ με χρὴ φυγεῖν,

807. ὀρᾷ] ἐννοεῖται: παίοντα.

808. ὅχους] ποιητικὸς πληθ. περὶ μιᾶς ἀπήνης.

809. Μετεχειρίζοντο ῥάβδον εἰς κέντρον ἀπολήγουσαν πρὸς παρότρυνσιν τῶν ὑποζυγίων ὁμοία ἢ καθ' ἡμᾶς βουκέντρα. Ἡ τοῦ Λαίου ῥάβδος ἀπέληγεν εἰς δύο κέντρα· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα διπλὰ κέντρα.

810. οὐκ ἴσων] ἀλλὰ μείζω. Ἐννοεῖται: τίσιν. Ἐσωτερ. ἀντικ.

812. ἐκκυλίνδεται] ἔλαθε γενικὴν διὰ τὴν ἐκ.

813 ἐξ ξύμπαντας] αὕτη ἦν ἡ κατὰ τὴν στιγμήν τῆς πράξεως ἀντίληψις τοῦ Οἴδ., ἐπεὶ δὲ δὲν παρῆλθεν τὴν φυγὴν τοῦ ὑπηρέτου. —εἰ δέ...] χάριν εὐφημισμού δὲν λέγει τὸ φοβερόν δι' αὐτόν: εἰ Λαίος ἐστίν. —τῷ ξένῳ] ἐκ τοῦ προσήκει. —Λαίῳ] ἐκ τοῦ συγγενές.

815. τοῦδε ἀνδρός] 534.

817. ξένων] τὸ ἐν 236 ἐξ. κή-

ρυγμα ἦν ὑποχρεωτικὸν διὰ τοὺς ἀστὺς μόνον· ἀλλ' ἀφοῦ ὁ φονεὺς κατεδιώκετο κατ' ἐντολήν τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰκάζει ὁ Οἶδ., ὅτι καὶ οἱ ξένοι θ' ἀπεδιώκον τὸν μιάστορα τῆς αὐτοῦ πατρίδος. —ἔξεστι] καὶ παρὰ πεζοῖς τίθεται παρ' αὐτῷ ἀντὶ τῆς συνηθεστέρας δοτικῆς αἰτιατικῆς μετ' ἀπαρεμφάτου. Ἡ ἐντεῦθεν ἀμφιλογία (ποῖον εἶναι τὸ ὑποκείμεν. καὶ ποῖον τὸ ἀντικ. τοῦ δέχεσθαι; τὸ ὃν ἢ τὸ τινα;) δὲν εἶναι μείζων τῆς ἐν 236 ἐξ.

819. ὠθεῖν δέ] ἐννοεῖται: δεῖ πάντας. πρβλ. 241. —τάδε] ἀντικ. τοῦ προστιθείς. Ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ τάσδ' ἀράς. 1329.

820 Περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἄρθρου ὅρα 139.

821. λέχῃ] καὶ τὴν κλίνην δηλοῖ καὶ τὴν σύζυγον, ὅπως ἐνταῦθα.

822. ἀρα] καίτοι ἀντὶ τοῦ ἄρ' οὐ. Ἡλ. 614. Αἴ. 277.

καί μοι φυγόντι μῆστι τοὺς ἐμούς· ἰδεῖν,
μὴ μ' ἐμβατεύειν πατρίδος, ἢ γάμοις με δεῖ 825
μυτρός ζυγῆναι καὶ πατέρα κατακτανεῖν,
Πόλυβον, ὃς ἐξέφυσε καξέθρεψέ με;

ἄρ' οὐκ' ἀπ' ὧμοῦ ταῦτα δαίμονός τις ἄν
κρίνων ἐπ' ἀνδρὶ τῷδ' ἄν ὀρθοῖν λόγον;
μὴ δῆτα, μὴ δῆτ' ὧ θεῶν ἀγνὸν σέβας, 830
ἴδοιμι ταύτην ἡμέραν· ἀλλ' ἐκ βροτῶν
βαῖν ἄφαντος πρόσθεν ἢ τοιάνδ' ἰδεῖν
κηλὶδ' ἐμαυτῷ συμφορᾷς ἀφιγμένην.

XOP. ἡμῖν μέν, ὦναξ, ταῦτ' ὀκνήρ'· ἕως δ' ἄν οὔν
πρὸς τοῦ παρόντος ἐκμάθῃς, ἔχ' ἐλπίδα. 835

OIA. καὶ μὴν τοσοῦτόν ἐστί μοι τῆς ἐλπίδος,
τὸν ἄνδρα, τὸν βοτῆρα, προσμεῖναι μόνον.

IOK. πεφασμένου δὲ τίς ποθ' ἢ προθυμία;

824. ἔστι] = ἔξεστι. Λαμβάνει δο-
τικὴν ἢ αἰτ. μετ' ἀπαρεμφάτου.
'Ηλ. 959 «ἢ πάρεστι μὲν στένειν
ἐστερημένη, πάρεστι δ' ἀλγεῖν γη-
ράσκουσιν.» "Ορα 350.

825. ἐμβατεύειν] λαμβάνει αἰτια-
τικὴν, ἐν ταῦτα δὲ γενικὴν κατὰ τὰ
ἀφῆς σημαντικά. OK. 399 «ἐμβαί-
νῃς ὄρων.» 'Οδ. Δ 521 «ἐπεβήσεται
πατρίδος αἵης.» — ἢ εἰ δὲ μή, τ. ἔ.
ἐὰν τολμήσω ἐμβατεύειν.

827. 'Ο Οἶδ. διατελεῖ ἀκόμῃ ἐν
πλάνῃ περὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ· διότι
οἱ μὲν λόγοι τοῦ Κορινθίου 779 ἦ-
σαν λόγοι μέθης, ὁ δὲ 'Απόλλων
οὐδὲν εἶπε.

828 ἐξ. 'Η σύνταξις: ἄρ' οὐκ ἄν
τις ὀρθοῖν λόγον ἐπ' ἀνδρὶ τῷδε,
κρίνων ταῦτα ἀπ' ὧμοῦ δαίμονος;
— ὀρθοῦν λόγον = ὀρθῶς λέγειν. 'Η-
ροδ. 7, 103 «οὕτω μὲν ὀρθοῖτ' ἄν
ὁ λόγος.» — κρίνω] ἐννοεῖται: εἶναι
ἢ πεμφθῆναι. — ἐπ' ἀνδρὶ τῷδε =
ἐπ' ἐμοί. 'Η ἐπὶ ἀναφορὰν δηλοῖ.
OK. «τοῦτ' ἐφ' ἡμῖν Φοῖβος εἰρη-
κὼς κυρεῖ.»

830. θεῶν σέβας = θεοὶ σεβαστοί.
Φιλ. 1289. Εὐρ. 'Ορ. 1242. — Δίαν
συγκινητικὴ εἶναι ἢ ταπεινὴ τοῦ
ὑπερφηφάνου βασιλέως ἰκεσία.

831. ταύτην ἡμέραν] καθ' ἣν πέ-
πρωται νὰ συμβῶσι τὰ ἐν 826 ἐξ.

832. πρόσθεν ἢ] ἴσον πρὸς τὸ πρὶν
ἢ. διό, ὅπως τοῦτο, ἔλαβεν ἀπαρέμ-
φατον. Εὐρ. Βακχ. 1285. Οὕτω καὶ
τὸ πρότερον ἢ. 'Ηροδ. 7, 2. Θουκ.
6, 58.

834. ὀκνηρὰ] ἐνεργητικόν. = ὁ-
κνον διεγείροντα, φοβερά, δεινά.
'Ορα 180.

835. τοῦ παρόντος] παρατατικός.
= ὃς παρῇν τῷ φόνῳ, τοῦ αὐτόπου
μάρτυρος.

836 ἐξ. τοσοῦτον μόνον ἐλπίδος]
οὕτω συναπτεόν ταῦτα. 'Ελπίδα
συνεβούλευσεν ὁ χορός. 'Ο δὲ Οἶδ.
ἀποκρίνεται: ἢ μόνῃ μου ἐλπίς
κεῖται ἐν τῇ προσδοκίᾳ τοῦ βοσχοῦ
ἥτοι τῆς μαρτυρίας αὐτοῦ.

838. πεφασμένου] ἐννοεῖται: αὐ-
τοῦ. = φανεροῦ γενομένου, ἐλθόντος.
— προθυμία] θάρρος, ἐλπίς.

- ΟΙΔ. ἐγὼ διδάξω σ'· ἦν γὰρ εὐρεθῇ λέγων
σοὶ ταῦτ', ἐγὼ γ' ἂν ἐκπεφευγοῖν ἄγος. 840
- ΙΟΚ. ποῖον δέ μου περισσὸν ἤκουσας λόγον ;
- ΟΙΔ. ληστὰς ἐφασκες αὐτὸν ἄνδρας ἐννέπειν,
ὥς νιν κατακτείνειαν. εἰ μὲν οὖν ἐτι
λέξει τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν, οὐκ ἐγὼ ἔκτανον·
οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν εἰς γε τοῖς πολλοῖς ἴσος. 845
εἰ δ' ἄνδρ' ἔν' οἰόζωνον αὐδήσει, σαφῶς
τοῦτ' ἐστὶν ἥδη τοῦργον εἰς ἐμὲ ῥέπον.
- ΙΟΚ. ἀλλ' ὥς φανέν γε τοῦπος ᾧδ' ἐπίστασο,

840. ταῦτά] ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν
τῶν ληστῶν.

841. περισσὸν εἶναι ὅ,τι ὑπερ-
βαίνει τὸ σύνθηες, ὅθεν ὑπερβολικὸν
παράδοξον, ἔκτακτον, ἀσύνθηες.

842. ληστὰς] πρόληψις : ὡς λη-
σταὶ κατακτείνειαν.—αὐτὸν] τὸν βο-
σχόν

843. *νιν*] = ἀντί νὰ εἴπῃ *Λαῖον*
διότι ἀπὸ τῆς ἐκ Δελφῶν ἀφίξεως
τοῦ Κρ. διαρκῶς περὶ Λαῖου πρό-
κειται.

844. τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν] δηλ.
πλήθος καὶ οὐχὶ ἓνα.

845. τοῖς πολλοῖς = τῷ πλήθει
τῷ λεχθέντι ὑπ' ἐκείνου. Ὁ στίχος
ἐξαίρει τὴν ἀντίφασιν, ἐφ' ἧς τὴν
μόνην αὐτοῦ ἐλπίδα ὁ Οἶδ. στηρί-
ζει. ὄντως δὲ πᾶσαι αἱ συμπτώσεις
χρόνου, τόπου, ἀριθμοῦ ἀκολουθῶν,
ἡλικίας καὶ μορφῆς τοῦ Λαῖου εἶναι
οὐδέν, ἂν βεβαιωθῇ, ὅτι συμμορία
ληστῶν καὶ ὅχι ὁδοιπόρος εἰς ἐφό-
νευσε τὸν Λαῖον.

846. οἰόζωνος] μονόζωνος, μόνος
πρὸς ὁδοιπορίαν ἐξωσμένος (ἀνα-
σκουμπωμένος), μόνος ὁδοιπορῶν,
μόνος. Ἡ ἔννοια ζῶνυσθαι ἀρμό-
ζει τῇ ὁδοιπορίᾳ. Ἦρκει τὸ οἶος.
ἀλλ' οἱ τραγικοὶ τὰς ἀριθμητικὰς
ἐννοίας, ἅτε ἀφηρημένας καὶ ἀχρόους,
κοσμοῦσι διὰ προσθηκῶν, αἱ ὁποῖαι
ἐναργεστέραν τὴν ἔννοιαν καθιστάσι.

Τῶν συνθέτων δὲ τούτων ἐπιθέτων,
ὧν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ἀριθ-
μητικὴ τις ἔννοια ὠρισμένη ἢ ὁρί-
στος, πολλάκις ἡ ἀριθμητικὴ αὕτη
ἐννοια δὲν προσδιορίζει τὸ δεύτερον
συνθετικὸν ἀλλ' εἶναι ἴσον πρὸς ἴ-
διον ἐπίθετον τοῦ οὐσιαστικοῦ. Αἶ.
252 «δικρατεῖς Ἀτρεΐδαι» OK. 17
«πυκνόπτεροι ἀηδόνες.»

847. ἐμὲ] τὸ ληκτικὸν βραχὺ ἐν
ἄρσει ἐκτείνεται πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ,
τῆς ἐπομένης. Ἀντ. 712.

848. Τὰ γνωστικά, λεκτικά, δο-
ξαστικά λαμβάνουσι μετοχὴν μετὰ
τοῦ ὥς. OK. 1583. Ἀντ. 1063.
Κοκ. 260 ς. ὑποσ. 2.—ᾧδ] εἰς τὸ
φανέν ἀνήκει. — τοῦπος] τὸν περὶ
τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ληστῶν λόγον.—Ἡ
Ἰοκ. θέλει ν' ἀποτρέψῃ τὴν προ-
σοχὴν τοῦ Οἶδ. ἀπὸ τῶν ἀναμνή-
σεων αὐτοῦ, ἵνα μὴ μάτην ἀνησυ-
χῇ, μέχρις οὐ σαφηνισθῶσι τὰ πράγ-
ματα διὰ τοῦ αὐτόπτου μάρτυρος.
Εἶναι ὅμως δυσχερὲς τὸ ἔργον· διὸ
μέχρι μὲν τοῦ στ. 851 ὁ λόγος αὐ-
τῆς προβαίνει ἀβιάστως, ἀλλ' ἀπὸ
τοῦ στ. 852, ἐνῶ περιεμμένετο τοι-
όνδε τι: καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει
δὲν εἶσαι φονεὺς διὰ τοῦτον ἢ δι' ἐκεί-
νον τὸν λόγον, ἀντί τούτου, ἀδυνάτου
ὄντος, περιπλέκει τὸν λόγον ἡ Ἰοκ.,
ἰσχυριζομένη, ὅτι, καὶ ἂν ὁ μάρτυς
ἓνα εἴπῃ νῦν τὸν φονέα, δὲν πρέπει νὰ

κούκ ἔστιν αὐτῷ τοῦτό γ' ἐκβαλεῖν πάλιν·
 πόλις γὰρ ἦκουσ', οὐκ ἐγὼ μόνη, τάδε. 850
 εἰ δ' οὖν τι κάκτρεποίτο τοῦ πρόσθεν λόγου,
 οὔτοι ποτ', ὧναξ, τόν γε Λαΐου φόνον
 φανεί δικαίως ὀρθόν, ὃν γε Λοξίας
 διεῖπε χρῆναι παιδὸς ἐξ ἐμοῦ θανεῖν.
 καίτοι νιν οὐ κείνός γ' ὁ δύστηνός ποτε 855
 κατέκταν', ἀλλ' αὐτὸς πάροιθεν ὦλετο.
 ὥστ' οὐχὶ μαντείας γ' ἂν οὔτε τῇδ' ἐγὼ
 βλέψαιμ' ἂν οὔνεκ' οὔτε τῇδ' ἂν ὕστερον.
 ΟΙΔ. καλῶς νομίζεις, ἀλλ' ὅμως τὸν ἀγρότην
 πέμψον τινὰ στελοῦντα, μηδὲ τοῦτ' ἀφῆς. 860
 ΙΟΚ. πέμψω ταχύνασ'· ἀλλ' ἴωμεν ἐς δόμους·
 οὐδὲν γὰρ ἂν πράξαιμ' ἂν ὧν οὐ σοὶ φίλον.

παρέχεται προσοχθεῖς τὰς μαντείας,
 ἀφοῦ διεψεύσθη ἡ πρὸς τὸν Λαῖον
 περὶ τοῦ ἐκ τοῦ υἱοῦ φόνου αὐτοῦ.
 Ἀλλὰ διὰ τὸν Οἶδ. εἶναι ὅλως ἀδιά-
 φορα τὰ πρὸς τὸν Λαῖον καὶ τὰ ἄρτι
 τοῦ Τειρεσίου μαντεύματα. δὲν τα-
 ράττουσιν αὐτὸν ταῦτα, ἀλλ' αἱ τῆς
 τριπλῆς ὁδοῦ ἀναμνήσεις. διό ἡ συ-
 νείδησις αὐτοῦ θὰ καθησύχαζε μό-
 νον διὰ σαφοῦς καταθέσεως τοῦ μάρ-
 τυρος. Καὶ φαίνεται μὲν, ὅτι ἐπιτυγ-
 χάνει τοῦ σκοποῦ ἡ Ἰοκ., ἀφοῦ ὁ
 Οἶδ. λέγει «καλῶς νομίζεις» (859),
 ἀλλ' ἐν τοῖς ἐξῆς (914 ἐξ.) κατα-
 δείκνυται, ὅτι ἐματαιοπότησε, καὶ
 ὅτι ὁ Οἶδ. ἰσχυρῶς καὶ ἀναπαλλά-
 κτως κατείχετο ὑπὸ τῶν ἐκ τῶν ἀ-
 ναμνήσεων φόβων.

849. ἐκβαλεῖν] νὰ ἐκδιώξῃ ἀπὸ
 τῆς θέσεως, ἣν ἔχει δώσει αὐτῷ διὰ
 τῆς διηγέσεως αὐτοῦ, τ. ἐ. ν' ἀρ-
 νηθῇ ν' ἀνακαλέσῃ.

852 ἐξ. Οὐδέποτε θ' ἀποδείξῃ τὸν
 φόνον τοῦ Λαΐου ὡς ὀρθὸς (δηλ.
 κατὰ τὸν χρησμὸν) γενόμενον. Περὶ
 τοῦ ὀρθοῦ ὅρα 505.

857 ἐξ. μαντείας] λίαν μακρὰν
 ἐτέθη τὸ σῆμα. Τοιοῦτος χωρι-

σμὸς λέξεων ὑπάρχει καὶ ἀλλαχοῦ.
 Ἦλ. 78 «θυρῶν ἐδοξα προσπόλων
 τινὸς ὑποστενουσῆς ἔνδον αἰσθέ-
 σθαι.» 1154 «ἦς ἐμοὶ σὺ πολλάκις
 φήμας λάθρα προῦπεμπες.» — οὔτε
 τῇδ' οὔτε τῇδε] ταῦτα λέγουσα χει-
 ρονομεῖ. — Ἡ ἔννοια: τόσον ὀλίγον
 τιμῶ τὰς μαντείας, ὥστε χάριν αὐ-
 τῶν οὐδὲ τὸ βλέμμα ἤθελον στρέ-
 ψει ἐδῶ ἢ ἐκεῖ.

859 ἐξ. Ἡ σύνταξις: πέμψον
 τινὰ στελοῦντα τὸν ἀγρότην. — κα-
 λῶς νομίζεις] Πλουτ. Ἦ0. 22F «ἐν
 τῇ συνηθείᾳ καλῶς φαμεν ἔχειν καὶ
 χαίρειν κτελούμεν, ὅταν μὴ δεχώ-
 μεθα.» — Τὸν Οἶδ. ἔχει κυριεύσει τὸ
 γεγονός τῆς τριπλῆς ἀμαξитоῦ καὶ
 θέλει νὰ διαφωτισθῇ ὑπὸ τοῦ αὐ-
 τόπτου. Διὰ τοῦτο δὲν εἰσέρχεται
 εἰς συζητήσεις περὶ τῆς ἀξιοπιστίας
 τῶν μαντεῶν, ἀλλὰ ζητεῖ ὡς τάχος
 νὰ προσέλθῃ ὁ αὐτόπτης. — στε-
 λοῦντα] ΟΚ 297 «σκοπὸς οἴχεται
 στελῶν νιν »

861 ἐξ. ἀλλ' ἴωμεν] ἵνα μὴ εἰς
 ἐξυτελισμὸν τινα περιπέσῃ ὁ Οἶδ.,
 σπεύδει ἡ Ἰοκ. νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸν
 εἰς τὸν οἶκον. ἐν τῇ σπουδῇ δὲ πα-

Στροφή α'.

ΧΟΡ. εἴ μοι ξυνείη φέροντι
μοῖρα τὰν εὖσεπτον ἀγνεΐαν λόγων
ἔργων τε πάντων, ὧν νόμοι πρόκεινται
ὕψιποδες, οὐρανίαν

865

ρενέβαλε τὴν παρεκέλευσιν μεταξὺ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ. — οὐδὲν γάρ...] αἴτιον τοῦ πέμψω ταχύτατα. — ὦρ οὐ...] = τούτων α με πράξει οὐ φίλον σοί ἐστιν. — Ἰοκάστη καὶ Οἰδίπους ἀπέρχονται διὰ τῆς μεσαίας θύρας. 863-910. Δεύτερον στάσιμον.

Οἱ γέροντες τοῦ χοροῦ ἡγανάκτησαν διὰ τοὺς ἀσεβεῖς τῆς Ἰοκ. λόγους. 857 ἐξ. Τῆς ἀγανακτήσεως ταύτης ἀπόρροια εἶναι τὸ ἄσμα τοῦτο, ἐν ᾧ εὐχεται νὰ ἴναι αἰεὶ πιστὸς καὶ εὐσεβὴς πρὸς τοὺς αἰωνίους θεοὺς νόμους (α' στρ.). διότι ἡ ὑπεροψία καὶ ἀσεβεία ἄγει εἰς δόλθρον. τούναντίον αὐτὸς θέλει ν' ἀγωνίζεται τὸν καλὸν τῆς ἀρετῆς ἀγῶνα (α. ἀντιστ.). τὸν δ' ἀσεβῆ πρὸς τὰ θεῖα πᾶτα τιμωρία ἂς καταλάβῃ· διότι ἄλλως ἀνοησία εἶναι ἡ εὐσεβεία (β' στρ.) καὶ ἡ φοίτησις εἰς τὰ ἱερὰ περιττή. Ἀλλ' εἴθε ὁ Ζεὺς νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ νὰ καταγελασθῶσιν οἱ χορημοὶ (β' ἀντιστρ.).

863 ἐξ. Ὁ χορὸς πιστεύει ἑαυτὸν εὐσεβῆ καὶ εὐχεται νὰ παράσχωσιν αὐτῷ οἱ θεοὶ τὴν μοῖραν νὰ δύναται νὰ διαφυλάξῃ πάντοτε τὴν ἀγνεΐαν αὐτοῦ· διότι ἡ χάρις τῶν θεῶν παρέχει τῷ ἀνθρώπῳ τὴν πρὸς τοῦτο δύναμιν. Ἔσν. Ἀν. 5, 6, 28. «ἐγὼ οὐόμαι, ὅπως ταῦτα τυγχάνω καὶ λέγων καὶ νοῶν καὶ πράττων ὁποῖα κτλ.» — Οἱ ποιηταὶ ἀντὶ τῶν εἴθε, εἰ γὰρ ἔχουσιν εἰ. Ἰλ. II 559. — φέροντι] ὅρα 519. Ἀντὶ νὰ εἴπῃ ἔχοντι ἔχειν (δηλ. εἰς αἰεὶ ἔχειν) κατὰ βραχυλογία ἐθηκε τὴν μετοχὴν μόνην φέροντι = ἔχοντι. — τὰν ἀγνεΐαν] τὸ ἄρθρον περιττῶς τὴν ἐν-

νοίαν ὡς γνωστὴν τοῖς πᾶσι καὶ λίαν τιμωμένην. — τὰν εὖσεπτον ἀγνεΐαν] πρὸς ἐξήγησιν αὐτοῦ προστεθῇ ἡ γενικὴ λόγων ἔργων τε δηλοῦσα ἐν τίνι καταφαίνεται ἡ ἀγνεΐα ἐκείνη.

865 ἐξ. πρόκειται δημοσίᾳ εἶναι ἐκτεθειμένοι, ὅπως οἱ νόμοι ἐν Ἀθήναις. — Ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ τῶν ἀγράφων αἰωνίων καὶ ἀμεταβλήτων θεῶν νόμων τῶν οὐδέποτε γηρασκόντων, ἐνῶ οἱ γραπτοὶ ἐκείνης πόλεως νόμοι συχνὰ μεταβάλλονται. Ἐνοικοῦσι δὲ φύσει ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοὶ θεσμοὶ θρησκείας καὶ ἠθικῆς, λ. χ. οἱ νόμοι: θεοὺς σέβασθαι, γονέας θαρραπεύειν, πρεσβυτέρους αἰδεῖσθαι κττ. Περὶ τῶν ἀγράφων νόμων καὶ ἀλλαχοῦ ὁ Σοφ. ποιεῖται λόγον. Ἀντ. 454 «οὐ γὰρ τι νῦν γε ἀχθές, ἀλλ' αἰεὶ ποτε ζῇ ταῦτα, κούδεις εἶδεν ἐξ ὅτου φάνη.» Ἔσν. Ἀπομν. 4, 4, 9 «ἀγράφους τινὰς οἶσθα νόμους; ἔχοις ἂν εἰπεῖν, ὅτι ἄνθρωποι αὐτοὺς ἔθεντο; — θεοὺς οἶμαι τοὺς νόμους τούτους θεῖναι· δίκην γέ τοι διδόνασιν οἱ παραβαίνοντες τοὺς ὑπὸ τῶν θεῶν καίμενους νόμους, ἦν οὐ οὐδενὶ τρόπῳ δυνατόν ἀνθρώπῳ διαφυγεῖν.» Προσωποιοῦνται δ' ἐνταῦθα, ὡς ἀνωτέρω (151, 473) ὁ χορησμός, καὶ προσωποποιηθέντες λέγονται ὑψίποδες. Τοῦτο κυρίως = ὑψηλοὺς πόδας ἔχοντες, ὅθεν ὑψηλὰ (ἐν τῷ οὐρανῷ) βαίνοντες, ὑψίβατοι, ὑψηλοί, ὑπέρτεροι τῆς ἀνθρωπίνης αὐθαισισίας. Οὕτω λέγονται διὰ τὴν θεόθεν καταγωγὴν. ἐπειδὴ δὲν ἐπλάσθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τοῦτο οὐδ' ἀναστρέφονται ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἐν τῷ

δι' αἰθέρα τεκνωθέντες, ὧν Ὀλυμπος
πατὴρ μόνος, οὐδὲ νιν
θνατὰ φύσις ἀνέρων
ἔτικτεν οὐδὲ μή ποτε λάθα κατακοιμάσῃ.
μέγας ἐν τούτοις θεός, οὐδὲ γηράσκει

870

Ἀντιστροφὴ α'.

ὕβρις φυτεύει τύραννον.

οὐρανῷ γεννηθέντες ὑψηλὰ ὑπὲρ τὰ
ἀνθρώπινα περιφέρονται. — οὐρα-
νίαν δι' αἰθ. τεκν.] ἀκριβέστερος
ὀρισμὸς τοῦ ὑψίποδες. — τεκνω-
θέντες] γεννηθέντες καὶ διατρί-
βοντες. — αἰθήρ] παρ' Ὀμήρῳ αἶε,
παρὰ τραγικοῖς σπανίως κείται ὡς
θηλυκόν. — δι' αἰθέρα] ἢ διὰ μετ'
αὐτ. δηλοῖ καὶ παρὰ τραγικοῖς το-
πικὴν σχέσιν, ὡς παρ' Ὀμήρῳ. Ἡ
γέννησις τῶν θείων νόμων πρὸς οὐ-
δένα τόπον ὀρισμένον συνδέεται,
ἀλλ' εἶναι ὑπέρτεροι χώρου καὶ χρό-
νου. — Ὀλυμπος = Οὐρανός. Ποιη-
τικῶς ἐτέθη ἡ ἔδρα τῶν θεῶν ἀντὶ
τῶν θεῶν αὐτῶν, οἱ ὅποιοι λέγον-
ται πατέρες νόμων. Μάλιστα δ' ἐν-
νοεῖ τὸν Δία. 871. — ὦρ... οὐδέ νιν]
συχνή ἡ ἀπὸ ἀναφορικῆς συντάξεως
μετάβασις εἰς ἀνεξάρτητον. "Ορα
Κόχ. 232. — νιν = αὐτούς. "Ορα 123.

869. φύσις = γένος. Τὰ φύσις ἀνέ-
ρων ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν = ἡ
ἐνθροπότης. Διὰ τοῦτο δὲν εἶπε
θνατῶν ἀνέρων φύσις, ἀλλ' εἶπε
θνατὰ φύσις ἀνέρων = οἱ θνητοὶ ἄν-
θρωποι.

870. οὐ μὴ λάθα κατακοιμάσῃ]
ὕποκ. καὶ ἀντικ. ἐννοεῖται ἐκ τῆς
ἡγουμένης προτάσεως. Ἡ ἔννοια:
οὐδέποτε καταστρέψει.

873 ἐξ. Ἡ ἔννοια τῆς ἀντιστροφ-
ῆς: ἡ ἀσέβεια πρὸς τὰς ἱεράς ἐν-
τολάς εἰς ὄλεθρον κληννίζει· τοῦ-
ναντίον ἐγὼ θέλω νὰ διατελῶ πάν-
τοτε ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ θεοῦ, ἵνα
μὴ γείνω ἀσεδής. — Ἡ ὕβρις ἀντι-

τίθεται τῇ ἀνωτέρῳ εὐσέπτῳ ἀγγελίᾳ
λόγων ἔργων τε ὥστε σημαίνει τὴν
ἀσέβειαν. — ὕβρις φυτεύει τύραννον
τ. ἔ. εἶναι μῆτηρ τυραννίδος, δηλ.
ἡ ἀσέβεια εἶναι μῆτηρ τῶν ἐπιε-
μένων τῆς βασιλείας, δηλ. ὅσοι τοὺς
θείους νόμους δὲν σέβονται (ὕβρις,
ὑπερβασία) εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀ-
λαζονείας προχωροῦσιν, ὥστε ἐφίεν-
ται τῆς βασιλείας καὶ ἐπομένως
ἐπιβουλεύουσι τῇ πόλει καὶ τῇ ἐλευ-
θερίᾳ τῶν πολιτῶν. Ποιητικῶς ἀντὶ
ὄλου τοῦ γένους τῶν πονηρῶν ἐπι-
θυμιῶν καὶ τῆς πλεονεξίας ἐτέθη
ἐν εἶδος πονηρὰς ἐπιθυμίας, δι' ἣν οἱ
ἄνθρωποι ἀμελοῦντες τῶν θείων νό-
μων τὰ ἴδια συμφέροντα ἐπιδιώκου-
σιν ἀμέτρως καὶ ἀκρατῶς. ἀλλ' ὅμως
ἐν τῇ ὑπερβολῇ (εἰ πολλῶν ὑπερ-
πλησθῇ μάταν) ὄγονται ὑπὸ τῆς
ἀμέτρου ταύτης πλεονεξίας οὐχὶ εἰς
τὴν ἐλπιζομένην αἴγλην ἀλλ' εἰς
ὄλεθρον ἀπροσδόκητον. Πρὸς τὴν
πονηρὰν ταύτην σπουδὴν ἀντιτίθε-
ται ὁ ἀγαθὸς τῇ πολιτείᾳ ἀγὼν καὶ
φιλεργία τῶν μὴ ἐπιθυμούντων τὰ λ-
λότριά ἀλλ' αὐξανόντων τὴν ἰδίαν
περιουσίαν δι' ἐπιμελείας καὶ φιλο-
πονίας, ἧτοι ἀντιτίθενται ἡ κακὴ
ἔρις (ὕβρις φυτ. τύρ.) καὶ ἡ ἀγαθὴ
ἔρις (τὸ καλῶς ἔχον πάλοισμα), περὶ
ὧν λέγει ὁ Ἡσίοδος ἐν ὄργῃ τῶν
ἔργων καὶ τῶν ἡμερῶν. Εἰς κα-
τανόησιν τοῦ χωρίου τούτου συν-
τελοῦσι τὸ α' καὶ β' στάσιμον τῆς
Ἀντιγόνης. ἐν τῷ α' περιγράφεται
τοῦ ἀνθρώπου τὸ εὐμήχανον, τοῦ ὁ-

ὑβρις, εἰ πολλῶν ὑπερπλησθῇ μάταν,
 ἃ μὴ 'πίκαιρα μὴδὲ συμφέροντα,
 ἀκρότατα γεῖσ' ἀναβᾶσ'
 ἀπότομον ὥρυσεν εἰς ἀνάγκαν,
 ἐνθ' οὐ ποδὶ χρησίμῳ
 χρῆται· τὸ καλῶς δ' ἔχον
 πόλει πάλαισμα μὴ ποτε λῦσαι θεὸν αἰτοῦμαι· 880
 θεὸν οὐ λήξω ποτὲ προστάταν ἰσχων.

Στροφή β'.

εἰ δέ τις ὑπέροπτα χερσὶν
 ἢ λόγῳ πορεύεται,

ποίου εὐσεβῆς καὶ ἀγαθῇ χρῆσις
 αὐξάνει τὴν πόλιν, κακῇ δὲ ἀνα-
 τρέπει αὐτήν. ἐν δὲ τῷ 6' ὑμνεῖται
 τοῦ Διὸς ἥτοι τῆς θεῆας δικαιοσύ-
 νης ἡ δύναμις, καταγελᾶται δὲ τοῦ
 ἀνθρώπου ἡ ἀλαζονεία. — ὕβρις φησι.
 τῦρ.] ἡ ἔπαρσις γεννᾷ τὴν τυραν-
 νίαν. — τύραντος] κακὴν σημασίαν
 ἔχει ἐνταῦθα: ὁ αὐθαίρετως ἐνεργ-
 ῶν, κακὴν χρῆσιν ποιούμενος τῆς
 δυνάμεως αὐτοῦ. Λέγεται μὲ ὅλον
 τὸ μῖσος δημοκρατικὸν Ἀθηναίου.
 — εἰ] μεθ' ὑποτακτικ. Ὅρα 198.

874. εἰ πολλῶν..] ὅταν ὁ ὑβρί-
 ζων κορεσθῇ πολλῶν ἀθεμιτῶν, ἡ
 δὲ κακία φθάσῃ εἰς τὸν κολο-
 φῶνα, τότε καταπίπτει εἰς ὄλε-
 θρον, τὸν κόρον ἀκολουθεῖ ἡ ἄτη.
 Πινδ. Ὀλ. I 56. «Τάνταλος κατα-
 πέψα μέγαν ὄλθον οὐκ ἐδυνάσθη,
 κόρῳ δ' ἔλεν ἄταν.» — μάταν] μα-
 ταίως, ἀνοήτως, ὅπως 891 ματά-
 ζων = ἐν ἀνοήτῳ ἐπιχειρήσει.

875. ἐπίκαιρα] τῷ καιρῷ, τῷ δι-
 καίῳ σύμφωνον, δίκαιον.

876. ἀκρότατα γεῖσα...] ὁμοίαν
 εἰκὼν Εὐρ. Ἰκετ. 728 «ὕβρι-
 στήν λαόν, θες πράσσων καλῶς, εἰς
 ἄκρα βῆναι κλιμάκων ἐνῆλατα ζη-
 τῶν, ἀπώλετ' ὄλθον.» — ὥρυσεν]
 γνωμικὸς ἄορ. = ἀφινιδίως καταπί-

πτει. — ἀνάγκη] μοιραία ἀνάγκη,
 ἄτη, ὄλεθρος. — ἀπότομον εἰς ἀνάγκαν
 = εἰς τὸν κρημνὸν τῆς ἀνάγκης.

878. ἐνθ' οὐ ποδὶ χρ. χρ.] ὅπου
 δὲν ἔχει τοὺς πόδας χρησίμους, δὲν
 δύναται στερεῶς νὰ πατήσῃ, στερεῶς
 νὰ σταθῇ, δὲν δύναται ν' ἀπαλλαγῇ
 τοῦ ὄλεθρου. Ὑποκείμε. ἡ ὕβρις τ. ἔ.
 ὁ ὑβρίζων. — χρησίμῳ χρῆται] ἡ πα-
 ράταξις τῶν δύο λέξεων τῆς αὐτῆς
 ρίζης ἐξαιρεῖ τὴν ἀντίθεσιν.

879 ἐξ. τὸ καλῶς δ'...] ἡ σύνταξις:
 αἰτοῦμαι δὲ θεόν, μήποτε λῦσαι τὸ
 πάλαισμα τὸ καλῶς ἔχον πόλει. —
 Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κακῶς καὶ
 ἐγωιστικῶς ἐνεργοῦσαν ὕβριν ἀναφέ-
 ρει τὸ καλῶς ἔχον πάλαισμα, τ. ἔ.
 τὴν εὐγενῆ πάλην, τὸν εὐγενῆ ἀ-
 γῶνα τῶν ἀνθρώπων τὸν προάγοντα
 πᾶσαν πρόοδον καὶ πολιτισμόν.

881. θεὸν... ἰσχων] ἡ ἔννοια: ὑπο-
 βάλλω ἐμαυτὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν
 τοῦ θεοῦ, ἵνα με προσυλάττῃ ἀπὸ
 τῆς ὑπερηφανείας.

883 ἐξ. ὑπέροπτα] ἐπιρρηματικῶς
 κεῖται. Ἔχει ἐνεργητικὴν σημα-
 σίαν. Κυρίως = περιφρονητικῶς. —
 χερσὶν = ἔργῳ. — πορεύεται ὑπέρο-
 πτα] βαδίζει ὁδὸν ὑπεροπτικὴν, φέ-
 ρεται ὑπεροπτικῶς, εἶναι ὑπερόπτης,
 ἀλαζών.

Δίκας ἀφόδητος οὐδὲ
 δαιμόνων ἔδῃ σέβων,
 κακά νιν ἔλοιτο μοῖρα,
 δυσπότημον χάριν χλιδᾶς,
 εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδανεῖ δικαίως
 καὶ τῶν ἀσέπτων ἔρξεται,
 ἢ τῶν ἀθίκτων ἔξεται ματάζων.
 τίς ἔτι ποτ' ἐν τοῖσδ' ἀνὴρ θυμοῦ βέλῃ
 εὖξεται ψυχᾶς ἀμύνειν;
 εἰ γὰρ αἱ τοιαῖδε πράξεις τίμαι,

885

890

895

885 ἔξ. Δίκας] ἀντικ. γενική. Δίκας ἀφόδητος=τὴν Δίκην μὴ δεδοικώς. "Ορα 969. — Μετὰ τὸ εἰ ἀντὶ τοῦ περιμενομένου μηδὲ ἔθηκεν οὐδὲ ἀποβλέψας εἰς μόνην τὴν πρὸς τὸ Δίκας ἀφόδητος ἀντίθεσιν οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. = καὶ οὐ σέβων, καὶ ἀσεβῆς περὶ τὰ δαιμόνων ἔδῃ. — δαιμόνων ἔδῃ] γενικῶς λέγει, ἐννοεῖ δὲ τὰ μαντεῖα πρβλ. 896.

887. νιν ἔλοιτο] ὀλίγον διαφέρει τοῦ ἔλοι, = εἴθε νὰ καταλάβῃ αὐτὸν ὡς ἴδιον κτῆμα, νὰ γείνη κυρία αὐτοῦ.

888. δύσποτμος] δυστυχῆς ὑπὸ ἔποψιν ἡθικὴν, οὐχὶ πραγματικὴν. = ἀσεβῆς, ἀνόσιος. "Ορα OK 800. — χλιδῇ] κυρίως=δαψιλεύει, τρυφή, ἐνταῦθα=ὑπεροπτικὸς τρόπος, αὐθάδεια.

889 ἔξ. εἰ μὴ...] ἐπανάληψις τῶν ἐν 883 ὑπὸ εἰδικωτέραν μορφήν. — Τὸ «εἰ μὴ κερδανεῖ δικαίως καὶ (μὴ) ἔρξεται» εἶναι ἀνάπτυξις τοῦ Δίκας ἀφόδητος, τὸ δὲ «εἰ τῶν ἀθ. ἔξεται» τοῦ «οὐδὲ δαιμ. ἔδῃ σέβων.» Διὰ τούτων διαμαρτύρεται ὁ ποιητὴς κατὰ τοῦ δημώδους ἀξιώματος «κερδαίνειν καὶ δίκαια καὶ δίκαια.» Ἀπόσπ. 749 «τὸ κέρδος ἡδύ, καὶ ἀπὸ ψευδῶν ἦ.» Ἡλ. 61 «οὐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν.» Φιλ. 108. Ἀλλὰ πρβλ. Ἀντ. 326 «τὰ δειλὰ

κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.» Αἴ. 1349 «μὴ χαῖρε κέρδεσι τοῖς μὴ καλοῖς.» — μὴ] κοινὸν τοῦ κερδανεῖ καὶ τοῦ ἔρξεται, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῦ ἔξεται. — τὸ κέρδος] τὸ ἑαυτοῦ κέρδος, τὸ κέρδος δ' ἐπιζητεῖ. — τὰ ἀσεπτα] τὰ ἀσεβῆ. ταῦτα ὀφείλει τις νὰ μὴ κάμνῃ. — ἔρξεται] ἐπικὸς τύπος ἀντὶ τοῦ εἴρξεται. Μέσον αὐτοπαθές. — ἀθικτα]=ἄψαυστα, ἱερά, ὅσια. Ἐννοεῖ τοὺς θεῖους θεσμούς, οὓς ὀφείλει τις νὰ μὴ ἐγγίξῃ. — ἔχομαι τιρος]=θιγγάνω, ἄπτομαι τινος πιάνω. — μαράζω (μάτην)=εἰμυλωρός, ἐνεργῶ, φέρομαι ἀνοήτως.

892 ἔξ. Ὁ χορὸς δικαιολογεῖται διὰ τὴν περὶ τῆς βασιλείας αὐστηράν κρίσιν αὐτοῦ: τίς θὰ καυχῇθῃ, δύναται νὰ καυχῇθῃ, ὅτι ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπεμάκρυνε τὰ βέλη τῆς ὀργῆς; — ἐν τοῖσδε] εἰ τὰδ' οὕτως ἔχει, ἂν τοιαῦτα ἐγκλήματα ἐπικρατήσωσι, μείνωσιν ἀτιμώρητα. — Συχνὰ παρ' Ὀμήρῳ τὸ ἀμύνειν ἔχει γενικὴν καὶ αἰτ. «Τρώας ἄμυνε νεῶν.» Ἢλ. O 731.

895 ἔξ. Ἐπιβάλλεται ἡ ἀγανάκτησις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διότι, ἂν τοιαῦται πράξεις τιμῶνται, πᾶσα εὐσέβεια αἵρεται. — τοιαῖδε] αἱ ἐν 889 ἔξ. Συνεσταλμένη δῆλωσις τοῦ φεγομένου ὑπὸ τοῦ χοροῦ. Τοιοῦ-

τί δεῖ με χορεύειν ;

Ἀντιστροφή β'.

οὐκέτι τὸν ἄθικτον εἶμι
γᾶς ἐπ' ὀμφαλὸν σέβων
οὐδ' ἐς τὸν Ἄβαισι ναὸν
οὐδὲ τὰν Ὀλυμπίαν,
εἰ μὴ τάδε χειρόδεικτα
πᾶσιν ἀρμόσει βροτοῖς.
ἀλλ' ὦ κρατύνων, εἵπερ ὄρθ' ἀκούεις,

900

τον καὶ τὸ ἐν τοῖσδε 892. — χορεύειν] = χοροῖς σέβειν, μετέχειν τῶν θρησκευτικῶν χορῶν. Παιητικὴ εἰδικὴ ἔκφρασις ἀντὶ τῆς γενικῆς τοῦς θεοὺς τιμᾶν. Ἐννοεῖ τοὺς ἱερούς χορούς τοὺς ἀπο-ελοῦντας οὐπῶδες μέρος τῆς λατρείας τῶν θεῶν.

897 ἐξ. Ἐν τῇ ἀντιστροφῇ ὁ χορὸς συνεχίζει καὶ ἀναπτύσσεται εἰδικώτερον τὴν τε εὐταίαν τῆς στροφῆς ἰδέαν : ἂν τὰ ἐγκλήματα δὲν τιμωρῶνται, καὶ οἱ χρησμοὶ δὲν ἀληθεύουσι, δὲν θὰ ὑπάγω πλέον ὥς προσκυνητὴς εἰς τὰ μαντεῖα. — Τρία δαιμόνων ἐδη (886) ἀναφέρει τὰ μᾶλλον συγναζόμενα, δύο τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἐν τοῦ Διός, τῶν προφητικῶν θεῶν (151), διότι περὶ τῆς προσήκουστος τοῖς χρησμοῖς τιμῆς πρόκειται. — ἐπὶ τὸν ἄθικτον γᾶς ὀμφαλὸν] εἰς Δελφούς, τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς. ὅρα 480. — ἄθικτον = ἱερόν. — Ἀβαιοι] τοπικὴ δοτικὴ. — ἐν Ἀβαιοι. Αἱ Ἀβαιοί, τῆς Φωκίδος πόλις, εἶχον ναὸν καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. — Ἐν Ὀλυμπίᾳ Ἰν ἄρχαῖον μαντεῖον τοῦ Διὸς ὑπὸ τὴν φροντίδα τοῦ ἱερατικοῦ γένους τῶν Ἰαμιδῶν, δι' ἐμπύρων μαντευσόμενον.

901 ἐξ. Ἡ ἔννοια : ἂν μὴ πάντες ἐννοήσωσιν, ὅτι ἀληθέστατοι ἦσαν οἱ χρησμοὶ ἐκεῖνοι. — τάδε]

ὅσα κατ' ἐξακολούθησιν ἔχει ἐν τῷ νῶ ὁ χορὸς τ. ἔ. οἱ χρησμοὶ καὶ αἱ ἐκβάσεις αὐτῶν, περὶ ὧν ἀνωτέρω καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς πάλιν ὁ λόγος, καὶ οὗς ἡ Ἰοκ. μὲν ἔσκαψε τὰ δὲ μέχρι τοῦδε πράγματα δὲν ἐπικυροῦσι. Ὁ χορὸς εὐχεται πᾶσαν περὶ τῶν χρησμῶν ἀμφιβολίαν ἀπτῇ ἀπόδειξις νὰ ἄρῃ, ἵνα μὴ σαλευθῇ ἡ πίστις αὐτοῦ. — βροτοῖς] δοτικὴ κρίσεως. 40. — ἀρμόσει] ἀμετάβ., ὅπως Ἀντ. 1318. Ἠλ. 1293. = συμφωνήσωσι οἱ χρησμοὶ καὶ αἱ ἐκβάσεις αὐτῶν, προσαρμόσουσιν ἀλλήλοις, τ. ἔ. οἱ χρησμοὶ συμφωνήσουσι τῇ ἐαυτῶν ἐκβάσει. — χειρόδεικτα] κατηγορ. κατὰ πρόληψιν. = οὕτως ὥστε νὰ γένωσι παράδειγμα τῷ δακτύλῳ δεικνύμενον.

903 ἐξ. κρατύνων] ἀπολύτως καίται. Αἰσχ. Προμ. 150 «Ζεὺς ἀθέτως κρατύνει.» 403. «Ζεὺς ἰδίῳ νόμῳ κρατύνων.» — ὄρθ' = ὀρθά, ὀρθῶς, δικαίως. — πάντα ἀνάσσω] = ἀσκῶν πᾶσαν ἐξουσίαν, παντάναξ, πάνταρχος. Διαφέρει τοῦ πάντων ἀνάσσω. Τὸ πάντα εἶναι ἐσωτερικόν ἀντικ. Φιλ. 98 «ὅρῳ βροτοῖς τὴν γλῶσσαν πάνθ' ἡγουμένην.» — πάντ' ἀνάσσω] κατηγορ. τοῦ ὑποκειμ. τοῦ ἀκούεις. — εἵπερ ὄρθ. ἀκ.] = εἰ ὀρθῶς καλεῖ πάντ' ἀνάσσω, ἂν ἀληθῶς εἴσαι παντάναξ (περὶ οὗ δὲν ἀμφιβάλω.)

Ζεῦ, πάντ' ἀνάσσω, μὴ λάθοι
σὲ τάν τε σὺν ἀθάνατον αἰὲν ἀρχάν. 905

φθίνοντα γὰρ Λαῖον
θέσφατ' ἐξαιροῦσιν ἦδη.

κουδαίου τιμαῖς Ἀπόλλων ἐμφανής.
ἔρρει δὲ τὰ θεῖα. 910

10Κ. χώρας ἀνακτες, δόξα μοι παρεστάθη
ναοὺς ἰκέσθαι δαιμόνων, τὰδ' ἐν χεροῖν
στέφην λαβούσῃ κάπιθυμιάματα.
ὑψοῦ γὰρ αἶρει θυμὸν Οἰδίπους ἄγαν
λύπαισι παντοίοισιν, οὐδ' ὅποι' ἀνὴρ
ἔννοους τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται, 915

—λάθοι] ὑποκ: τάδε.

905. Πολλάκις πρὸς τὸ ὅλον συν-
ἰπτεται μέρος ἢ ἰδιότης πρὸς ἐπε-
ξήγησιν. OK. 750 «σε κηδεύουσα
καὶ τὸ σὺν χάρα.» Ἀντ. 95 «ἔα με
καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν παθεῖν
τοῦτο.»

906 ἐξ. Πρὸ τοῦ Λαῖου ἢ τρο-
χαϊκῇ διποδία ἔχει ἐκπίσει λ.χ. πυ-
θόχρηστα, ἢ μετ' αὐτὸ ἰαμβικῇ δι-
ποδία λ. χ. *παλαίματα*. —φθίνοντα]
κατηγορ. κατὰ πρόληψιν: ὥστε
φθίνειν. —ἐξαιροῦσιν] ἀφανίζουσιν,
ἐκπαυλίζουσι, περιφρονοῦσι· τὰ γὰρ
ἐπὶ Λαῖω θεσπισθέντα ὑπὸ Ἰοκά-
στης ψευδῇ νομίζεται. Ὑποκείμε-
τινές, οἱ ἄνθρωποι. ἔννοε' ὅμως,
ὅπως καὶ ἀνωτέρω, τὴν βασιλίσταν.

909. *τιμαῖς ἐμφανής*] ἐμφανῶς
τιμᾶται, ἀπολαύει τὴν πάλαι ὑπό-
ληψιν· διότι ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς
ἐληθείας τῶν χρησμῶν.

910. τὰ θεῖα] τὰς τοὺς θεοὺς
πίστις, ὁ πρὸς τοὺς θ. φόβος. —Ὁ
χορὸς ἀμβλυωπεῖ ἐν ταῖς εὐχαῖς αὐ-
τοῦ· διότι ἂν πραγματωθῶσιν αὐται,
ἀπόλλυται ὁ προσφιλέας αὐτῷ Οἰ-
δίπους.

911—1085. Τρίτον ἐπεισόδιον.

Δευτέραν ἐν τούτῳ διὰ τοῦ ἀγ-
γέλου περιπέτειαν ἔχομεν, τῆς μὲν

Ἰοκ. διανοίγουσιν τοὺς ὀφθαλμοὺς
μέχρι τελείας ἀναγνωρίσεως, οὐχὶ
ὅμως καὶ τοῦ Οἰδ., ὅστις τρέπεται
εἰς ἔτερον, ὡς νομίζει, σκοπόν, τὴν
ἐρευναν τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ.

911. Ἡ Ἰοκ. ἔρχεται ἀπὸ τοῦ
βασιλέως· διὸ ἔρχεται διὰ τῆς μέσης
θύρας· κρατεῖ δὲ στέφανον καὶ θυ-
μιάματα· δύο δὲ θεραπαινίδες συνο-
δεύουσιν αὐτήν. —ἀνακτες] πρβλ,
1223. Τὸν χορὸν ἀποτελοῦσιν οἱ
πρῶτοι τῶν ἐθῶν. Ἀντ. 988 «Ἐθ-
νης οἱ κοιρανίδαι.» OK. Ὁ Ὀμη-
ρος τοὺς τοιοῦτους λέγει βασιλεῖς,
ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς λαὸς ἄρχοντας. —
δόξα μοι παρεστάθη] μοι ἴλεε, μοι
κατέβη ἰδέα. Κατ' ἀρχὰς ἤθελε νὰ
ὑπάγῃ εἰς τινα ναόν, ἀλλ' εἴτα προ-
τίμησε τὸ ἀναπαυτικώτατον, νὰ στέ-
ψῃ τὸν ἐγγὺς Ἀπόλλωνα.

912. *ναοὺς*] ἀπρόθετος αἰτιατικῇ
διευθύνσεως.

914. Ἡ ἔννοια: μετεωρίζεται τὴν
ψυχὴν ὑπερβαλλόντως ἀγρόμενος. —
ὑψοῦ αἶρει] ἢ τῆς ψυχῆς ταραχὴ
παρὰβάλλεται πρὸς τὴν ὑψωσιν τῶν
κυμάτων τῆς θαλάσσης.

916. Διότι, ἂν ὁ πάλαι δοθεὶς
τῷ Λαῖῳ χρησμὸς ἐματαιώθῃ, φα-
νερὸν, ὅτι καὶ τοῦ Τειρ. αἱ νῦν
μαντεῖαι ψευδεῖς εἰσι.

ἀλλ' ἔστι τοῦ λέγοντος, εἰ φόβους λέγοι.
 ὅτ' οὖν παραινούς' οὐδὲν ἔς πλέον ποιῶ,
 πρὸς σ', ὦ Λύκει' Ἀπολλων, ἀγχιστος γὰρ εἰ,
 ἱκέτις ἀφίγμαι τοῖσδε σὺν κατάργμασιν,
 ὅπως λύσω τιν' ἡμῖν εὐαγὴ πόρης·
 ὥς νῦν ὀκνοῦμεν πάντες ἐκπεπληγμένον
 κείνον βλέποντες ὥς κυβερνήτην νεώς.

920

ΑΓΓΕΛΟΣ

ἄρ' ἂν παρ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, μάθοιμ', ὅπου
 τὰ τοῦ τυράννου δώματ' ἔστιν Οἰδίου ;
 μάλιστα δ' αὐτὸν εἶπατ', εἰ κάτισθ', ὅπου.

921

ΧΟΡ. στέγαι μὲν αἶδε, καὐτὸς ἔνδον, ὦ ξένε·
 γυνὴ δὲ μήτηρ ἦδε τῶν κείνου τέκνων.

ΑΓΓ. ἀλλ' ὀλβία τε καὶ ξὺν ὀλβίοις αἰεὶ

917. Εἰς μόνους τοὺς λέγοντας τὰ φοβερά προσέχει, τοὺς δὲ παραμυθουμένους δὲν ἀνέχεται. — ἔστι τοῦ λ.] εἶναι λεία τοῦ λ., τ. ἔ. ὁλος εἰς αὐτὸν ἀνήκει, παραδίδεται. — φόβους] πράγματα διεγείροντα φόβους.

918. ὅτε] αἰτιολογικόν. — ποιῶ] ὅρα 13.

919. Λύκειε] ὅρα 203. — ἀγχιστος] ὅρα 16. Πρὸ τῶν θυρῶν ἱδρυτο βωμὸς καὶ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος. — Ταῦτα λέγουσα στρέφεται πρὸς τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος.

921. λύσω] ἀπαλλαγὴν τῶν φόβων περὶ διαπραχθέντος ἐγκλήματος. — εὐαγῇ] τοιαύτην λύσιν, ὥστε εὐαγὴ εἶναι τὸν Οἶδ. Τοιαύτην φαίνεται κατ' ἀρχάς, ὅτι φέρει ὁ Κορίνθιος ἄγγελος· ἡ δὲ Ἰοκ. περιχαρὴς γλευχάζει τοὺς χρησμούς 946.

923. Βραχυλογία ἀντὶ τῶν : ὡς ναῦται βλέποντες ἐκπεπληγμένον κυβερνήτην νεώς. Ὁμοία βραχυλογία Δημ. 18, 188 «τὸ ψήφισμα τὸν κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος». — Ἡ Ἰοκ. ταῦτ' εἰποῦσα στέφει τὸ ἄγαλμα, αἱ δὲ θεραπαι-

νίδες ἀνάπτουσιν διὰ τὰ θυμιάματα πῦρ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ.

924. Ὁ ἄγγελος ἔρχεται· ἐξ ἀριστερῶν. Ἡ ἄγγελία αὐτοῦ φαίνεται ὡς ἄμεσος ἐκπλήρωσις τῆς εὐχῆς τῆς Ἰοκ. διότι φαίνεται, ὅτι συντελεῖ εἰς καταπράυνσιν τῆς συνειδήσεως τοῦ Οἶδ. — ἄρ' ἂν μάθοιμ'] περιέχεται ἐν τούτοις εὐχή τις. — Καὶ οἱ τρεῖς στίχοι εἰς τὴν αὐτὴν συλλαβὴν λήγουσι τυχαίως.

926. ὅπου] ἐστὶ. — αὐτὸν] πρόληψις. — εἴπατε, ὅπου αὐτὸς ἐστὶ.

928. Ἡ σύνταξις : γυνὴ δὲ (αὐτοῦ), ἡ μήτηρ τῶν ἐκείνου τέκνων ἦδε ἐστίν. Ἀλλ' ἐπίτηδες ὁ ποιητῆς ἔταξε τὰς λέξεις οὕτως, ὥστε νὰ προκύπτῃ ἀμφιλογία τὴν φρίκην προκαλοῦσα· διότι αἱ λέξεις γυνὴ δὲ μήτηρ ἦδε διὰ τῆς μετὰ τὸ ἦδε παύσεως τῆς φωνῆς ἐκφέρουσιν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κορυφαίου τὴν ἀληθῆ τῆς Ἰοκ. πρὸς τὸν Οἶδ. σχέσιν. Ἡ δὴθεν τυχαία αὕτη ἀμφιλογία βαρύτερον τὸν ἀκροατὴν συγκινεῖ. ὅρα 264.

929. ἀλλὰ] ἐν ἀρχῇ λόγου πολ-

- γένοιτ', ἐκείνου γ' οὔσα παντελὴς δάμαρ. 930
- ΙΟΚ. αὐτως δὲ καὶ σύ γ', ὦ ξέν'· ἄξιος γὰρ εἶ
τῆς εὐεπείας οὔνεκ'. ἀλλὰ φράζ'· ὅτου
χρήζων ἀφίξαι χῶτι σημῆναι θέλων.
- ΑΓΓ. ἀγαθὰ δόμοις τε καὶ πόσει τῷ σῶ, γύναι.
- ΙΟΚ. τὰ πεία ταῦτα; πρὸς τίνος δ' ἀφιγμένος; 935
- ΑΓΓ. ἐκ τῆς Κορίνθου. τὸ δ' ἔπος, οὐξερῶ τάχα,
ἥδοιο μὲν, πῶς δ' οὐκ ἂν; ἀσχάλλοις δ' ἴσως.
- ΙΟΚ. τί δ' ἔστι; ποίαν δύναμιν ὧδ' ἔχει διπλῆν;
- ΑΓΓ. τύραννον αὐτὸν οὐπιχώριοι χθονὸς
τῆς Ἰσθμίας στήσουσιν, ὥς νύδ'ατ' ἐκεῖ. 940
- ΙΟΚ. τί δ'; οὐχ ὁ πρέσβυς Πόλυβος ἐγκρατὴς ἔτι;

λάκεις δηλοῖ ἐπικύρωσιν: λέγεις ὅτι εἶναι σύζυγος αὐτοῦ· ἀλλ' εἴθε νὰ ἴναι καὶ εὐτυχής.

930. Τέλος τοῦ γάμου εἶναι τὰ τέκνα· ἀτελής εἶναι ὁ ἀτεκνος γάμος. διὸ ἡ Ἰοκ. ὡς τέκνα ἔχουσα λέγεται σύζυγος παντελής, δηλ. μὲ τὴν πλήρη τῆς λέξεως σημασίαν. Πολλὴ ἐν τούτοις ὑπάρχει εἰρωνεία· διότι τὰ τέκνα ἐνταῦθα ἀνοσιώτερον πρόκειται νὰ παραστήσωσι τὸν γάμον.

931. αὐτως] ἐκ τοῦ αὐτὸς ἐγένετο. Ἐννοεῖται: ὀλβιος γένοιτο. — ἄξιος εἶ] ὀλβιος γενέσθαι.

932. τῆς εὐεπείας οὔνεκα = διὰ τὴν ἀγαθὴν εὐχὴν. 929.

934. Ἀοριστίας λέγει πρῶτον ὁ ἄγγελος. μόλις δ' ἐν 939 ἀρχίζει νὰ ἐξηγῆται. Ἡ ἀοριστολογία ἐπιτείνει τὸ διαφέρον τῶν ἀκούοντων.

935. τὰ ποῖα;] ἡ ἐρωτηματικὴ λέξις καὶ παρὰ περὶ τὰς λαμβάνει ἀρθρον (τὸ τί;), ὅταν ζητῇ τις ἐξηγήσεις περὶ τίνος ὑπ' ἄλλου γενομένης δηλώσεως — ἀφιγμένος] ἐννοεῖται: ἀγαθὰ σημεῖναι θέλεις.

936 ἐξ. Ἀποκρινόμενος εἰς τὴν τελευταίαν ἐρώτησιν, δὲν λέγει τίς ἀπέστειλεν αὐτόν, ἀλλὰ πόθεν ἴλ-

θε· διότι αὐθόρμητος εἶχεν ἔλθει. — τὸ δ' ἔπος...] ἀπόκρισις εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν: τὰ ποῖα ταῦτα; Ἡ αἰτιατικὴ κεῖται ἀπολύτως: ὡς πρὸς τὸν λόγον, ἡ ὅτι ἀφορᾷ τὸν λόγον. — ἥδοιο, ἀσχάλλοις] ἐννοεῖται: τούτῳ, δηλ. τῷ ἔπει, — ἂν] ἀνῆκει εἰς τὸ ἥδοιο καὶ εἰς τὸ ἀσχάλλοις. — Ὁ λόγος πλήρης: ἥδοιο ἂν· πῶς δ' οὐκ ἂν ἥδοιο; ἀσχάλλοις δ' ἂν. — Ἡ μὲν χαρὰ διὰ τὴν δευτέραν βασιλείαν τοῦ συζύγου, τὴν ἐν Κορίνθῳ, ἡ δὲ λύπη διὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

938. ποῖαν] = ποῖα ἡ διπλῇ δύναμιν ἔστιν, ἣν ἔχει τὸ ἔπος; Κυρίως ἔπρεπε νὰ ἐρωτησῇ; πῶς δύναται νὰ ἔχῃ τοιαύτην διπλῆν δύναμιν; — δύναμις διπλῇ] τοῦ ποιεῖν ἡδεσθαι καὶ ἀσχάλλειν.

939 ἐξ. Ὁ ἄγγελος προτάσσει τὸ ἡδὺ μέρος τῆς ἀγγελίας. — Ἐκ τοῦ στήσουσι εἰκάζει ὁ ἀκούων, ὅτι ὁ Οἶδ. δὲν ἴτο φύσει τοῦ θρόνου κληρονόμος. — Ἰσθμίας] = Κορινθίας. — ὡς νύδ'ατο] ἀνεχώρησε λοιπὸν ταχέως ὁ ἄγγελος, πρὶν γείνη τις ἀπόφασις, ἵνα πρῶτος ἔλθῃ πρὸς τὸν Οἶδ. διὰ τὸν ἐν 1005 λόγον.

941. ἐγκρατὴς] τ. ἔ. ἐν τῷ κρά-

- ΑΓΓ. οὐ δῆτ', ἐπεὶ νιν θάνατος ἐν τάφοις ἔχει.
 ΙΟΚ. πῶς εἶπας ; ἢ τέθνηκε Πόλυβος, ὦ γέρον ;
 ΑΓΓ. εἰ μὴ λέγω τάληθές, ἀξιῶ θανεῖν.
 ΙΟΚ. ὦ πρόσπολ', οὐχὶ δεσπότη τὰδ' ὥς τάχος 945
 μολοῦσα λέξεις ; ὦ θεῶν μαντεύματα,
 ἴν' ἐστέ. τοῦτον Οἰδίπους πάλαι τρέμων
 τὸν ἄνδρ' ἔφευγε μὴ κτάνοι, καὶ νῦν ὁδε
 πρὸς τῆς τύχης ὀλωλεν, οὐδὲ τοῦδ' ὕπο.
 ΟΙΔ. ὦ φίλτατον γυναικὸς Ἰοκάστης κάρα, 950
 τί μ' ἐξεπέμψω δεῦρο τῶνδε δωμαίων ;
 ΙΟΚ. ἄκουε τάνδρὸς τοῦδε, καὶ σκόπει κλύων,
 τὰ σέμν' ἴν' ἥκει τοῦ θεοῦ μαντεύματα.
 ΟΙΔ. οὔτος δὲ τίς ποτ' ἐστί, καὶ τί μοι λέγει ;
 ΙΟΚ. ἐκ τῆς Κορίνθου, πατέρα τὸν σὸν ἀγγελῶν 955
 ὥς οὐκέτ' ὄντα Πόλυβον, ἀλλ' ὀλωλότα.
 ΟΙΔ. τί φῆς, ξέν' ; αὐτός μοι σὺ σημήνας γενοῦ.

τει, ἐν τῇ ἀρχῇ.

942. Ὁ ἄγγελος, ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, θάνατον ἀγγέλλων δημῶδες χαριτολογεῖ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἐγκρατής. = δὲν ἄρχει ἀλλ' ἄρχεται. πρὸβλ. Τρ. 874.

944. ἀξιῶ *θαρεῖν*] καὶ νῦν οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ εἰς πίστῳσιν τῶν λόγων αὐτῶν λέγουσι : νὰ πεθάνω, νὰ σκάσω, νὰ μὲ κόβουν τὸ κεφάλι.

945. Πέμπει μίαν τῶν θεραπεινίδων, ἵνα καλέσῃ τὸν Οἶδ.

947. *ἴνα ἐστέ*] ἐπιφωνηματικῶς κεῖται. ποῦ εἴσθε ! πόσον οὐδαμινὰ εἴσθε ! πρὸβλ. 1311. Ἀριστοτ. Σφ. 187 «ὦ μιαιφώτατος, ἴν' ὑποδέδωκεν.» Παρ' Ὁμήρῳ οὕτω συχνὰ κεῖται τὸ οἶος, ὅσος. — Ἡ σύνταξις : Οἶδ. πάλαι ἔφευγε τρέμων μὴ κτάνοι τοῦτον τὸν ἄνδρα.

948. *ἔφευγε*] ἔξῃ ἐν φυγῇ, μακρὰν τῆς πατρίδος. — Ἐν τοῖς στ. 947-9 τὸ τοῦτον καὶ τὸ ὁδε (948) κεῖνται περὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου,

τὸ δὲ ὁδε τοῦτο καὶ τὸ τοῦδε περὶ διαφόρου.

949. πρὸς τῆς τύχης] ἀπ' αὐτοτομάτου τέθνηκε, τ. ἔ. φυσικὸν θάνατον τέθνηκε. Χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἀκριβεστέρας ἐξηγήσεις, λέγει τὸν θάνατον φυσικόν. ὁ Οἶδ. εἶναι προνοητικώτερος 960 ἔξ. — οὐδὲ=καὶ οὐ. Ἐννοεῖται ὀλωλε.

950. Ὁ Οἶδ. ἔρχεται διὰ τῆς μέσης θύρας, ὅπισθεν δ' αὐτοῦ ἡ θεραπαινὶς τῆς Ἰοκ. — Ἰοκάστης κάρα] ὄρα 40.

952. ἄκουε, κλύων] ὄρα 54.

953. τὰ σεμνά] εἰρωνικῶς. πρὸβλ. 556 «τὸν σεμνόμαντιν ἄνδρα.» — ἴν' ἥκει] πῶς ἀπέβησαν, τί ἐγείναν τὰ μαντεύματα.

955. ὥς] ὄρα 848.

957. σημήνας γενοῦ] περιφρασὶς τοῦ σήμερον 1146 «οὐ σιωπήσας ἔσει ;» Αἴ. 588 «μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ.» Φιλ. 772 «μὴ κτεῖνας γένῃ.» Ὅρα Κόκ. 2(0 α'.

- ΑΓΓ. εἰ τοῦτο πρῶτον δεῖ μ' ἀπαγγεῖλαι σαφῶς,
εὖ ἴσθ' ἐκείνον θανάσιμον βεβηκότα.
- ΟΙΔ. πότερα δόλοισιν, ἢ νόσον ξυναλλαγῇ ; 960
- ΑΓΓ. σμικρὰ παλαιὰ σώματ' εὐνάζει ῥοπή.
- ΟΙΔ. νόσοις ὁ τλήμων, ὥς ἔοικεν, ἔφθιτο.
- ΑΓΓ. καὶ τῷ μακρῷ γε συμμετρούμενος χρόνῳ.
- ΟΙΔ. φεῦ φεῦ, τί δῆτ' ἄν, ὦ γύναι, σκοποῖτό τις 965
τὴν πυθόμαντιν ἐστίαν ἢ τοὺς ἄνω
κλάζοντας ὄρνεις, ὧν ὑψηλητῶν ἐγὼ
κτανεῖν ἔμελλον πατέρα τὸν ἐμόν; ὁ δὲ θανὼν
κεύθει κάτω δὴ γῆς, ἐγὼ δ' ὅδ' ἐνθάδε
ἄψαυστος ἔγχους· εἴ τι μὴ τῷμῳ πόθῳ

958. Ὁ ἄγγελος προετίμα νὰ ἐμὴλῃσῃ πρῶτον περὶ τῆς διαδοχῆς τοῦ θρόνου, ὅπως ἐν 939.

959. θανάσιμος] παθητικὸν ἐν-
ταῦθα, ἐνῷ συνήθως = θανατηφό-
ρος. 560.

960. Ὁ γέρον Πόλυβος δὲν ἵτο
δυνατὸν ν' ἀποθάνῃ ἐν μάχῃ, ἀλλ'
ἢ διὰ νόσον ἢ ἐξ ἐπιβουλῆς συνω-
μοτῶν. — δόλοισι] τ. ἔ. ἐπιβουλεύ-
σεις, δολοφονηθεῖς.

961. ῥοπή] = ἡ τῆς πλάστιγγος
κλίσις, ἀλλὰ καὶ τὸ αἴτιον τὸ προ-
καλοῦν τὴν κλίσιν καὶ καταστρέφον
τὴν ἰσορροπίαν, ἀφορμή :

963. καί] δηλ. πλὴν τῆς ἀσθε-
νείας. — συμμετροῦμαι τί τι (73)
= μετρῶ πρᾶγμα τι πρὸς ἄλλο, συγ-
κρίνω, εὐρίσκω τὴν μεταξὺ αὐτῶν
σχέσιν. Ἐνταῦθα εἶναι παθητικόν :
ἀπέθανε σύμμετρος, σύμφωνος πρὸς
τὴν μακρὰν αὐτοῦ ἡλικίαν, τ. ἔ.
καὶ διὰ γεροντικὴν ἀδυναμίαν.

964. τί δῆτ' ἄν...] τίς ἀνάγκη
νὰ φροντίζῃ τις περὶ...; Ὁ Οἶδ. διὰ
τὸν κατὰ φύσιν θάνατον τοῦ νομι-
ζομένου πατρὸς ἄρχεται συμφωνῶν
πως πρὸς τῆς Ἰοκ. τὰς περὶ χρη-
σμῶν θεωρίας. φοβεῖται ὅμως ἀκόμη
τὸν γάμον τῆς μητρὸς.

965. τὴν πυθ. ἐστίαν = τὴν μαν-
τικὴν ἐστίαν Πυθοῦς. — ἄνω] εἰς τὸν
ἀέρα.

966. Οἱ τραγικοὶ πλὴν τῶν τύ-
πων ὄρνεις, ὄρνιθος ἔχουσι καὶ τοὺς
τύπους ὄρνεις ὄρνις καὶ πληθ. αἰτ.
ὄρνεις. — τοὺς ἄνω κλ. ὄρνεις] μετὰ
περιφρονήσεως λέγει διὰ τὸν οἰωνο-
σκόπον Τειρεσίαν. — ὑψηλητῶν (ὄν-
των). Ἐνίοτε ὁ Σοφ. ἐπὶ ἀπολύτου
γενικῆς παραλείπει τὴν μετοχὴν.
1260. OK. 89 «ἐμοῦ μόνης πέλας.»
= κατὰ τὴν ὁδηγίαν τῶν ὁποίων,
κατὰ τὴν μαντείαν τῶν ὁποίων.

967. Τρεῖς ἄρσεις ἔχουσι λυθῇ.
Οἱ τρεῖς οὗτοι τριβράχεις εἰκονίζουσι
τὴν ἐκ τῆς γαργᾶς συγκίνησιν τῆς
φυγῆς τοῦ Οἶδ. Οὕτω καὶ ἐν Φιλ.
932 δι' ἔντονον παράκλησιν.

968. κεύθει] ἀμετάβ. Αἶ. 634. —
ἐνθάδε] εἰμί.

969. ἄψαυστος] ἐνεργητικόν, ὅ-
πως ὑπέροπτος 883, ἀκλανστος Ἡλ.
912. — ἔγχους] δόρατος ἢ ξίφους. —
τῷ ἐμῷ] κτητικὴ ἀντων. ἀντὶ γενι-
κῆς ἀντικειμ. OK. 419 332 «ἴλ-
θον σῇ προμηθείᾳ» Ὀδ. Α 202 «σὸς
πόθος, φαίδιμ.» Ὀδυσσεύς. » Ὅρα Κόκ.
307. — εἴ τι μὴ] ἀντὶ τοῦ : εἰ μὴ
τι· ὅρα 124. Ὁ φόβος οὗτος καὶ

κατέφθιθ· οὕτω δ' ἂν θανὼν εἶν' ἔμοῦ. 976
 τὰ δ' οὖν παρόντα συλλαβὼν θεσπίσματα
 κεῖται παρ' Ἀἰδῇ Πόλυδος ἄξι' οὐδενός.
 ΙΟΚ. οὐκ οὖν ἐγὼ σοι ταῦτα προὔλεγον πάλαι;
 ΟΙΔ. νῦδας· ἐγὼ δὲ τῷ φόβῳ παρηγόμην.
 ΙΟΚ. μὴ νῦν ἔτ' αὐτῶν μηδὲν ἐς θυμὸν βάλης. 975
 ΟΙΔ. καὶ πῶς τὸ μητρὸς λέκτρον οὐκ ὀκνεῖν με δεῖ;
 ΙΟΚ. τί δ' ἂν φοβοῖτ' ἄνθρωπος, ᾧ τὰ τῆς τύχης
 κρατεῖ, πρόνοια δ' ἐστὶν οὐδενός σαφής;
 εἰκῇ κράτιστον ζῆν, ὅπως δύναιτό τις.
 σὺ δ' εἰς τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα. 980
 πολλοὶ γὰρ ἦδη κἀν ὀνείρασιν βροτῶν

παροδικὸς ὢν δεικνύει τὴν διαφορὰν τοῦ χαρακτῆρος Οἰδίοδος καὶ Ἰοκάστης. Ὁ Οἶδ. τὴν λεπτολόγον εἰκασίαν ταύτην ποιεῖται διὰ τὴν συνήθη τῶν χρησμῶν ἀμφιλογίαν.

970. οὕτω] ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν. — θανὼν εἶν' = θάνοι. Εὐχτική ἂντι ὀριστικῆς. "Ὁρα Κόκ. 187, 3.

971. τὰ παρόντα] περὶ ὧν νῦν ἡ ἐκέφης τὰ ἐμβάλλοντα ἡμᾶς εἰς φόβον. — συλλαβὼν τὰ θεσπ.] ΟΚ. 1384 «τάσδε συλλαβὼν ἄράς.» Ἠλ. 1150 «πάντα συναρπάσας βέβηκας.»

972. ἄξια οὐδενός] ἀποτελεσμα τοῦ «συλλαβὼν κεῖται παρ' Ἀἰδῇ.» = οὕτως ὥστε νὰ ἴγναι ἄκυρα.

975. μὴ ἐς θυμὸν βάλης] μὴ σχεφθῆς, συλλογισθῆς, βάλης εἰς τὸν νοῦν σου.

977. Ἡ Ἰοκ. βαθμηδὸν ἔλθον εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἁμαρτίας· ἐν 707 ἐξ. ἡμμεσθήτην τὸ ἀξιόπιστον τῆς τῶν ἀνθρώπων μαντικῆς, ἐν 852 δὲν φεῖδεται οὐδὲ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνταῦθα δὲ προσβάλλει καὶ αὐτὴν τὴν ὑπὸ τῶν θεῶν διεύθυνσιν τοῦ κόσμου λέγουσα, ὅτι ἡ τύχη ἐν παντὶ κυριαρχεῖ καὶ οὐδενός πράγματος προαίσθησιν συγχωρεῖ. Μετὰ τοιαύτην βλασφημίαν ταχεῖα ἐπέρ-

χεται ἡ δίκη. — Γενικὴ εἶναι ἡ γνώμη περὶ παντὸς ἀνθρώπου. ἐν 980 ἐφαρμόζεται εἰς τὸν Οἶδ. — ᾧ] διὰ τὸν ὁποῖον ἡ τύχη κρατεῖ, τ. ἐ. ἐν τῷ βίῳ τοῦ ὁποῖου ἡ τύχη εἶναι ἡ κρατούσα δύναμις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τὴν Ἰοκ. εἶναι μάταιον νὰ ζητῇ τις ν' ἀποφύγῃ ἐπιχείμενον καχόν, ἀλλ' ἄριστα πράττει ὁ ἐν παντελεῖ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀδιαφοροῦ ζῶν. Πρβλ. «τύχη τὰ θνητῶν πράγματ', οὐκ εὐβουλία.» «τύχη κυβερνᾷ πάντα.» Βεβιασμένη εἶναι ἡ παραμυθία τῆς Ἰοκ. καὶ ἀνατρέπεται εὐκόλως. ἀκριβῶς διότι ὁ ἄνθρωπος εἶναι τυφλὸν τῆς τύχης ὄργανον, πρέπει νὰ φοβῆται. Ἀλλ' ἡ Ἰοκ. ταῦτα σοφιστευομένη καὶ τὸν κανόνα εἰκῇ ζῆν δημιουργοῦσα καὶ τὴν περὶ ὀνείρων θεωρίαν, σκοπεῖ νὰ διασκεδάσῃ τοὺς φόβους τοῦ Οἶδ. Ἀλλὰ μάτην, ὥς ἐν 984 ἐξ. φαίνεται. — τὰ τῆς τύχης] οὐχὶ ἡ θεὰ Τύχη, ἥς τὸ κράτος πάντες ἐπίστευον, ἀλλὰ ἡ τυφλὴ σύμπτωσις.

979] εἰκῇ] ὡς ἔτυχε, ἀπλῶς καὶ ἀφροντίστως. — δύναιτο] περὶ τῆς εὐχτικῆς. ὅρα 315.

980. εἰς τὰ] προσδ. ἀναφορᾶς.

981. Τοιοῦτόν τι διηγεῖται ὁ Ἡ-

μυτρί ξυνευνάσθησαν. ἀλλὰ ταῦθ' ὁτῶ
παρ' οὐδέν ἐστι, ῥᾶστα τὸν βίον φέρει.

ΟΙΔ. καλῶς ἅπαντα ταῦτ' ἂν ἐξείρητό σοι,
εἰ μὴ ἔκρυνε ζῶσ' ἢ τεκοῦσα· νῦν δ' ἐπεὶ 985
ζῆ, πᾶσ' ἀνάγκη, κεί καλῶς λέγεις, ὀκνεῖν.

ΙΟΚ. καὶ μὴν μέγας γ' ὀφθαλμός οἱ πατρός τάφοι.

ΟΙΔ. μέγας, ξυνίημι· ἀλλὰ τῆς ζώσης φόβος.

ΑΓΓ. ποίας δὲ καὶ γυναικὸς ἐκφοβεῖσθ' ὑπερ;

ΟΙΔ. Μερόπης, γεραιέ, Πόλυβος ἧς ὤκει μέτα. 990

ΑΓΓ. τί δ' ἐστ' ἐκείνης ὑμῖν ἐς φόβον φέρον;

ΟΙΔ. θεήλατον μάντευμα δεινόν, ὧ ξένη.

ΑΓΓ. ἦ ῥητόν, ἦ οὐχὶ θεμιτὸν ἄλλον εἰδέναι;

ΟΙΔ. μάλιστα γ'. εἶπε γάρ με Λοξίας ποτὲ 995
χρῆναι μιγῆναι μυτρί τήμαυτοῦ τό τε
πατρῶν αἷμα χερσὶ ταῖς ἐμαῖς ἐλεῖν.

ὦν οὔνεχ' ἢ Κόρινθος ἐξ ἐμοῦ πάλαι
μακρὰν ἀπώκειτ', εὐτυχῶς μὲν· ἀλλ' ὅμως
τὰ τῶν τεκόντων ὁμαθ' ἥδιστον βλέπειν.

ρόδοτος (6, 107) περὶ Ἰππίου. —
βροτῶν] ἐκ τοῦ πολλά. — Ὅπως ἐν
969 ἐξ. ἐπὶ τὸ ἐλαφρότερον ὁ Οἶδ.
ἡμῆνευσε τὸ ἕτερον μέρος τοῦ χρη-
μοῦ, οὕτω καὶ ἡ Ἰοκ. τὸν γάμον
τῆς μητρός.

983. οὐδὲν] ἡ πρότασις εἶναι ὑ-
ποθετική· διὸ ἀπῆρτετο μηδέν. ὅρα
397.

987. ὀφθαλμός] κατὰ τὴν Ἰοκ.
οἱ χρησιμοὶ μέχρι τοῦδε εἶχον περι-
βάλλει τὸν Οἶδ. διὰ πυκνοῦ σκότους.
ἀλλ' ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς εἶναι
τρόπον τινὰ ὀφθαλμός, δι' οὗ ὁ Οἶδ.
διορῶν φωτίζεται καὶ περὶ τῶν
λοιπῶν.

989. Ὁ ἄγγελος παρατηρήσας
ὅτι φοβοῦνται τὴν Μερόπην ὡς μη-
τέρα, χαίρει, ὅτι δύναται ν' ἀπαλ-
λάξῃ αὐτοὺς τοῦ ὀβασίμου φόβου.
— καὶ] ἐν ἐρωτήσεσιν. ὅρα 1019.
καὶ Κόκ. 489 σ. γ'.

991. ἐκείνης] ἐκ τοῦ τί. — εἰς φό-
βον φέρον] = φόβον ἐξεγείρον, φο-
βερὸν. πρβλ. 517.

993. ἢ οὐχί] συνίησις. ὅρα 555.

994. μάλιστα γε] τ. ἔ. ῥητόν.

996. πατρῶν αἷμα ἐλεῖν = τὸν
πατέρα κτείνειν. πρβλ. τὸ ἡμέτερον
«παίρνω τὴν ζωήν.»

997 ἐξ. ἐξ ἐμοῦ] τὴν ἐκ καὶ πρὸς
πολλάκις ἔχουσι τὰ παθητικὰ παρὰ
τραγικοῖς ἀντὶ τῆς ἐπὶ. — ἡ Κ. ἀπα-
κεῖτο] παθητικὸν τοῦ ἀπώκουν τῆς
Κορίνθου. = ἡ Κ. ἀπεφεύγετο ὑπ'
ἐμοῦ. — εὐτυχῶς] διότι φεύγων ἐγέ-
νετο βασιλεὺς τῶν Θηβῶν. Τραγικὴ
εἰρωνεία τοῦτο· διότι τῆς εὐτυχίας
ταύτης ἔτυχε διὰ τοῦ φόβου τοῦ πα-
τρός καὶ τοῦ γάμου τῆς μητρός. —
ἀλλ' ὅμως ἥδιστον] ἀντί: ἀλλ' ὅμως
ἀνιαρῶς· ἐπεὶ ἥδιστον. — τὰ τῶν τε-
κόντων...] Ὅδ. I 34 «οὐδὲν γλύ-
χιον ἢς πατρίδος οὐδὲ τοκῆων.

- ΑΓΓ. ἦ γὰρ τάδ' ὀκνῶν κείθεν ἦσθ' ἀπόπτολις; 1000
 ΟΙΔ. πατρός τε χρήζων μὴ φονεὺς εἶναι, γέρον.
 ΑΓΓ. τί δῆτ' ἐγὼ οὐχὶ τοῦδε τοῦ φόβου σ', ἀναξ,
 ἐπείπερ εὐνους ἦλθον, ἐξελευσάμην;
 ΟΙΔ. καὶ μὴν χάριν γ' ἂν ἀξίαν λάβοις ἐμοῦ.
 ΑΓΓ. καὶ μὴν μάλιστα τοῦτ' ἀφικόμην, ὅπως 1005
 σοῦ πρὸς δόμους ἐλθόντος εὖ πράξαιμὶ τι.
 ΟΙΔ. ἀλλ' οὐ ποτ' εἴμι τοῖς φυτεύσασιν γ' ὁμοῦ.
 ΑΓΓ. ὦ παῖ, καλῶς εἰ δῆλος οὐκ εἰδώς, τί δρᾷς.
 ΟΙΔ. πῶς, ὦ γεραῖε; πρὸς θεῶν, δίδασκέ με.
 ΑΓΓ. εἰ τῶνδε φεύγεις οὔνεκ' εἰς οἴκους μολεῖν. 1010
 ΟΙΔ. ταρβῶ γε μή μοι Φοῖβος ἐξέλθῃ σαφής.
 ΑΓΓ. ἦ μὴ μίasma τῶν φυτευσάντων λάβῃς;

1001. Ὁ Οἰδ. τὸ τάδε (1000) ὑπέλαβεν, ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὸν γάμον μόνον τῆς μητρός, ἐπειδὴ περὶ ταύτης ὁ ἄγγελος ἠρώτησεν ἐν 989· διὸ προσθέτει καὶ τὸν ἕτερον φόβον.

1002 ἐξ. τί οὐχὶ ἐξελευσάμην] τί κάθημαι καὶ δὲν σ' ἀπαλλάττω; ἔπρεπε νὰ σὲ εἶχα ἀπηλλαγμένον ἤδη. Πολλῇ εἶναι ἡ εὐτυχία τοῦ ἀγγέλου· διότι ἐνῶ θὰ ἐδίσταζεν ἀνακοινῶν τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἔκθετον ἔσωσεν αὐτόν, νὰ ζητήσῃ τὰ σωστρα, ἤδη αὐτόματος πρὸς τοῦτο εὐκαιρία παρίσταται, καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ἵγναι λίαν εὐάρεστον. Ἀλλ' ἐπέρχεται τὸ ἀντίθετον. Τοῦτο ἐστὶ περιπέτεια. καὶ εἶναι αὕτη δευτέρα ἐν τῷ δράματι τῷδε. ὅρα 716. Ἡ δευτέρα αὕτη μετὰ τῆς πρώτης ἐπιφέρει τὴν λύσιν τῆς τραγῳδίας ἀνατρέψασα πάντα τὰ παρόντα. Ἀριστοτ. Ποιητ. 11. «ἐστὶ δὲ περιπέτεια ἡ εἰς τὸ ἐναντίον τῶν πραττομένων μεταβολή, ὥσπερ ἐν τῷ Οἰδίποδι (ὁ ἄγγελος) ἐλθὼν ὡς εὐφρανῶν τὸν Οἰδίπου καὶ ἀπαλλάξων τοῦ πρὸς τὴν μητέρα φόβου, δηλώσας, ὅς ἔστιν, τοῦναντίον ἐποίη-

σεν... Ἀναγνώρισις δ' ἐστὶν ἐξ ἀγνοίας εἰς γνώσιν μεταβολή. καλίστη δὲ ἀναγνώρισις, ὅταν ἅμα περιπέτεια γίνωνται, οἷον ἔχει ἡ ἐν τῷ Οἰδίποδι.» — ἐγὼ οὐχὶ] συνί-ζησις. ὅρα 555.

1004. ἐμοῦ] ὅρα 580.

1005. Ἀφελῆς ὁμολογία ἀπλοῦ-κοῦ ἀνθρώπου. — τοῦτο] πρὸς τοῦ-τον τὸν σκοπόν. 788. ΟΚ. 1291 «ἂ δ' ἦλθον, ἤδη σοι θέλω λέγειν.» Πλ. Πρωτ. 310 ε «αὐτὰ ταῦτα νῦν ἤκω παρὰ σέ.»

1006. πρὸς δόμους] οἶκαδε, εἰς Κόρινθον.

1007. Πλημμελὴς ἡ χρῆσις τῆς λέξεως τοῖς φυτεύσασιν, ὅχι διότι προκειμένου τοῦ λόγου περὶ τῆς μητρός τῆς μόνης ζωῆς μετεχειρίσθη πληθυντικόν (πρβλ. 366, 1176, 1184) ἀλλὰ διότι τὸ φυτεύειν δὲν ἀρμόζει εἰς μητέρα ἀλλ' εἰς πατέρα. — ἀμοῖ] ἀντὶ ἀμόσε.

1008. καλῶς] ἀντὶ τοῦ πάνν.

1011. ἐξεργεῖσθαι = ἀποδείκνυσθαι. πρβλ. τὸ παρ' ἡμῖν «βγῆκ' ἀληθινός. βγῆκα ψεύτης.»

1012. ἦ μὴ = ἡ ταρβεῖς μή. —

- ΟΙΔ. τοῦτ' αὐτό, πρέσβυ, τοῦτό μ' εἰσαεὶ φοβεῖ.
 ΑΓΓ. ἄρ' οἶσθα δῆτα πρὸς δίκης οὐδὲν τρέμων ;
 ΟΙΔ. πῶς δ' οὐχί, παῖς γ' εἰ τῶνδε γεννητῶν ἔφυν ; 1015
 ΑΓΓ. ὀθούνεκ' ἦν σοι Πόλυβος οὐδὲν ἐν γένει.
 ΟΙΔ. πῶς εἶπας ; οὐ γὰρ Πόλυβος ἐξέφυσέ με ;
 ΑΓΓ. οὐ μᾶλλον οὐδὲν τοῦδε τάνδρος, ἀλλ' ἴσον.
 ΟΙΔ. καὶ πῶς ὁ φύσας ἐξ ἴσου τῷ μηδενί ;
 ΑΓΓ. ἀλλ' οὐ σ' ἐγείνατ' οὐτ' ἐκεῖνος οὐτ' ἐγώ. 1020
 ΟΙΔ. ἀλλ' ἀντὶ τοῦ δὴ παῖδά μ' ὠνομάζετο ;
 ΑΓΓ. δῶρόν ποτ', ἴσθι, τῶν ἐμῶν χειρῶν λαβών.
 ΟΙΔ. κἄθ' ὧδ' ἀπ' ἄλλης χειρὸς ἔστερξεν μέγα ;
 ΑΓΓ. ἡ γὰρ πρὶν αὐτὸν ἐξέπεισ' ἀπαιδία.
 ΟΙΔ. σὺ δ' ἐμπολήσας ἢ τεκῶν μ' αὐτῷ δίδως ; 1025
 ΑΓΓ. εὐρὼν ναπαίαις ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.
 ΟΙΔ. ὠδοιπόροις δὲ πρὸς τί τοῦσδε τοὺς τόπους ;
 ΑΓΓ. ἐνταῦθ' ὀρείοις ποιμνίοις ἐπεστάτουν.
 ΟΙΔ. ποιμὴν γὰρ ἦσθα καλὴ θητεία πλάνης ;

τῶν φων.] γενικὴ ἀντικ.

1015. γεννήτης μὲν εἶναι ὁ ἀνή-
 κων εἰς τὸ αὐτὸ γένος, γεννητὴς δὲ
 ὁ γονεύς.

1016. ἦρ οὐδὲν ἐν γένει] οὐκ ἐγ-
 γενῆς (συγγενῆς) ἦν.

1018. τοῦδε] ὅρα 534. — ἴσον]
 τ. ἕ. οὐδαμῶς.

1019. καὶ πῶς] πολλαχίς ἐν ἐρω-
 τήσεσιν ὁ καὶ προτασσόμενος τῶν
 ἐπιρρημάτων πῶς, ποῦ, τῆς ἐρω-
 τηματικῆς ἀντωνυμίας ἢ ἄλλου ὀ-
 νοματος παρέχει τῇ ἐρωτῇ δύ-
 ναμιν μεγαλειτέραν. 684, 735, 1435.
 — ἐξ ἴσου] ἐννοεῖται : ἐξέφυσε. — τῷ
 μηδενί] = τῷ μὴ φύσαντι. Κεῖται
 ἀντὶ τοῦ μηδὲν ἢ μηδαμῶς.

1021. ὠνομάζετο] μέσον. — ὠνό-
 μαζεν ἑαυτοῦ παῖδα.

1022. Ἐννοεῖται : ὠνομάζετό σε
 παῖδα. — δῶρον... λαβών] ὁ ἄγγελος
 σπεύδων νᾶ δηλώσῃ τὰς ὑπηρεσίας
 του, δὲν ἀπεκρίθη κατ' ἀκριβολο-

γίαν εἰς τοῦ Οἰδ. τὴν ἐρώτησιν.
 διὸ οὗτος ἐπαναλαμβάνει αὐτήν.

1023. καθ' = καὶ εἶτα. — ἀπ' ἄλ-
 λης χειρὸς] ἐννοεῖται : λαβών.

1025. δίδως, λαμβάνεις (1031)
 ἴω (1034) ἐκδίδωσι (1040)] ὅρα
 113.

1026. Ἡ Ἰοκ. ἀκούσασα τὴν
 λέξιν Κιθαιρῶνα ὑποπτεύει τὴν ἀ-
 λήθειαν τῶν πραγμάτων. μετὰ δὲ
 τὰ ἐν 1032, 1042 οὐδεμία ἀμφιβο-
 λία ἐν αὐτῇ ἔμεινε. Πολλὴ τέχνη
 χρειάζεται πρὸς σιωπηλὴν ἀποτύ-
 πωσιν τοῦ ψυχικοῦ ἄλγους τοῦ ἐκ
 τῶν πληγμάτων τούτων. — ἐρώων]
 γενικὴ ἔκφρασις καθοριζομένη ἐν
 1038. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ὁμῶς πα-
 ράδοσιν ὁ Κορίνθιος ὄντως εὗρεν ἐπὶ
 τοῦ Κιθαιρῶνος, δὲν ἔλαβε παρ' ἄλ-
 λου τὸ ἔχθετον.

1027. ὁδοιπορεῖν τόπους] ὅπως πο-
 ρεῖσθαι πεδίον.

1029. ἐπὶ θητεία] ἦν θῆς ἐλεύθε-

- ΑΓΓ. σοῦ δ', ὦ τέκνον, σωτήρ γε τῷ τότ' ἐν χρόνῳ. 1030
 ΟΙΔ. τί δ'; ἄλγος ἴσχοντ', ἐν κακοῖς με λαμβάνεις;
 ΑΓΓ. ποδῶν ἂν ἄρθρα μαρτυρήσειεν τὰ σά.
 ΟΙΔ. οἴμοι, τί τοῦτ' ἀρχαῖον ἐννέπεις κακόν;
 ΑΓΓ. λύω σ' ἔχοντα διατόρους ποδοῖν ἀκμάς.
 ΟΙΔ. δεινὸν γ' ὄνειδος σπαργάνων ἀνείλομην. 1035
 ΑΓΓ. ὥστ' ὠνομάσθης ἐκ τύχης ταύτης, ὃς εἶ.
 ΟΙΔ. ὦ πρὸς θεῶν, πρὸς μητρὸς ἢ πατρὸς; φράσον.
 ΑΓΓ. οὐκ οἶδ'. ὁ δοὺς δὲ ταῦτ' ἐμοῦ λῶον φρονεῖ.
 ΟΙΔ. ἢ γὰρ παρ' ἄλλου μ' ἔλαβες οὐδ' αὐτὸς τυχών;
 ΑΓΓ. οὐκ, ἀλλὰ ποιμὴν ἄλλος ἐκδίδωσί μοι 1040
 ΟΙΔ. τίς οὗτος; ἢ κάτοισθα δηλῶσαι λογῷ;
 ΑΓΓ. τῶν Λαΐου δήπου τις ὠνομάζετο.
 ΟΙΔ. ἢ τοῦ τυράννου τῆσδε γῆς πάλαι ποτέ;
 ΑΓΓ. μάλιστα· τούτου τάνδρὸς οὗτος ἦν βοτήρ.
 ΟΙΔ. ἢ κάστ' ἐτι ζῶν οὗτος, ὥς ἰδεῖν ἐμέ; 1045
 ΑΓΓ. ὑμεῖς γ' ἄριστ' εἰδεῖτ' ἂν οὐλιχώριοι.

ρος ἐπὶ μισθῷ ὑπηρετῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐκθετον ἐκόμισε τῷ Πολύβῳ, πιθανῶς τούτου μισθωτὸς ἦν.

1030. Ναί· ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπειδὴ περιεπλανώμην ἐκεῖ, ἡδυνήθην νᾶ γείνω σωτήρ σου. Ταῦτα ὁ ἄγγελος ὑπερφηάνως λέγει, διότι ἐν τοῖς λόγοις τοῦ βασιλέως «ἐπὶ θητείᾳ πλάνης» διεῖδε περιφρόνησιν τινα.

1031. Ταύτην τὴν ἐρώτησιν προεκάλεσεν ἡ λέξις σωτήρ τοῦ ἀγγέλου: ἀπὸ τίνος πάθους μ' ἔσωσας; — ἐν κακοῖς] ἐννοεῖται: ὄντα.

1032. Λόγοι κεραυνοβολοῦντες τὴν Ἰοκ.—ποδῶν ἄρθρα τὰ σά= ἄρθρα τῶν σῶν ποδῶν.

1034. ποδοῖν ἀκμάς] παραδόξως σημαίνει τὰ σφυρά, ἐνῷ τὸ χειρῶν ἀκμαί σημαίνει οὐχὶ τὸν καρπὸν ἀλλὰ τοὺς δακτύλους.

1035. σπαργάνων] ἐκ τοῦ ἀνείλομην ἐξαρτᾶται. 142.= ἐκ σπαργάνων, ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας, ἅφ' ὅ-

του ἤμην ἐν σπαργάνοις.

1036. Ὡστε ὠνομάσθης Οἰδίπους, ὅπως εἶσαι οἰδίπους. (ἐκ τοῦ οἰδᾶν τοὺς πόδας).

1037. πρὸς μητρὸς ἢ π.] ἐννοεῖται: ἀνείλομην τὸ ὄνειδος (1035) τ. ἔ. τρυπηθεὶς καὶ ἐκτεθεὶς ὠνομάσθην Οἰδίπους;

1038. ὁ δοὺς] ἐννοεῖται: σέ μοι.—φρονεῖ=οἶδε. Φιλ. 810.

1039. Τὴν ἐρώτησιν προεκάλεσεν ἡ ἀσυμφωνία τῶν στίχων 1038 καὶ 1026.—ἔλαβες] ἐννοεῖται καὶ παρὰ τῇ μετοχῇ τυχών. Τὰ αὐτὸς τυχών ἀντιτίθενται πρὸς τὸ παρ' ἄλλον.

1040. οὐκ] ἐννοεῖται: αὐτὸς ἔτυχον.—ἐκδίδωσι] δηλ. σέ.

1042. Τελευταῖον καὶ ὀριστικὸν τῆς Ἰοκ. πληγμᾶ.—τῶν Λαΐου] ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Λαΐου.

1043. τοῦ πάλαι ποτέ τυράννου.

1046. εἰδῶτε=εἰδείητε.

- ΟΙΔ. ἔστιν τις ὑμῶν τῶν παρεστώτων πέλας,
 ὅστις κάτοιδε τὸν βοτῆρ', ὃν ἐννέπει,
 εἴτ' οὖν ἐπ' ἀγρῶν εἴτε κἀνθάδ' εἰσιδὼν ;
 σημύναθ', ὥς ὁ καιρὸς εὐρῆσθαι τάδε. 1050
- ΧΟΡ. οἶμαι μὲν οὐδέν' ἄλλον ἢ τὸν ἐξ ἀγρῶν,
 ὃν καμάτευες πρόσθεν εἰσιδεῖν· ἀτὰρ
 ἦδ' ἂν τάδ' οὐχ ἥκιστ' ἂν Ἰοκάστη λέγοι.
- ΟΙΔ. γύναι, νοεῖς ἐκείνον, ὄντιν' ἀρτίως
 μολεῖν ἐφίεμεσθα τόν θ' οὗτος λέγει— 1055
- ΙΟΚ. τί δ', ὄντιν' εἶπε; μηδὲν ἐντραπῆς, τὰ δὲ
 ῥηθέντα βούλου μηδὲ μεμνῆσθαι μάτην.
- ΟΙΔ. οὐκ ἂν γένοιτο τοῦθ', ὅπως ἐγώ, λαβὼν
 σημεία τοιαῦτ', οὐ φανῶ τοῦμόν γένος.
- ΙΟΚ. μὴ πρὸς θεῶν, εἵπερ τι τοῦ σαντοῦ βίου 1060
 κῆδει, ματεύσης τοῦθ'. ἄλῃς νοσοῦσ' ἐγώ.

1048. κάτοιδε εἰσιδὼν] γνωρίζει
 προσωπικῶς.

1049. Ὑπάρχουσιν αἱ ἐξῆς πλο-
 καί: εἴτ' οὖν-εἴτ' οὖν, εἴτε-εἴτ' οὖν,
 εἴτ' οὖν-εἴτε.

1050. εὐρῆσθαι]=δῆλα εἶναι. Ἐν
 τῇ σπουδῇ αὐτοῦ ὁ λέγων τὸ μέλ-
 λον γενέσθαι προλαμβάνει ὡς τετε-
 λεσμένον· διὸ ἐτέθη παρακείμε. Ἡλ.
 1337 «ἀπηλλάχθαι ἀκμῇ.» Ἀντ.
 400 «δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχ-
 θαι κακῶν.» Πλατ. Κριτ. 67α «οὐ
 βουλευέσθαι ἔτι ὥρα ἀλλὰ βεβου-
 λεῦσθαι». Ὅρα 1166.

1051. οὐδέν' ἄλλον] ἐννοεῖται :
 ἐννέπειν αὐτόν (δηλ. τὸν ἄγγελον.)
 Ὁ κορυφαῖος ἤκουσε τοῦ ἀγγέλου
 λέγοντος περὶ τίνος ἐπὶ τοῦ Κι-
 θαιρῶνος βοτῆρος τοῦ Λαίου, γινώ-
 σκει δέ, ὅτι ὁ ἥδη προσκληθεὶς ἐ-
 ποίμιναι τοῦ Λαίου τὰ ποίμνια
 (1117 ἐξ.). ὅθεν ἀμέσως εἰκάζει τὴν
 ταυτότητα τῶν δύο προσώπων. Δὲν
 εἰξεύρει ὅμως ἀκόμη, ὅτι ὁ αὐτὸς
 καὶ τὴν ἐκθεσιν τοῦ υἱοῦ τοῦ Λαίου
 ἐπεφορτίσθη· ἄλλως καὶ διὰ τὸν χο-

ρὸν ἡ ἀναγνώρισις ἀπὸ τοῦδε θὰ
 ἵπο πλήρης, ὅπως διὰ τὴν Ἰοκ. —
 τὸν ἐξ ἀγρῶν] τὸν ἐν ἀγροῖς, ὃν σὺ
 ἐξ ἀγρῶν ἐνθάδε ἤκειν ἐκέλευες.

1053. οὐχ ἡκιστα] λιτότης. =
 ἄριστα.—ἀρ, ἄρ.] Ὅρα Κόκ. 192
 σ. 2.

1054. ἐξ. Ἡ ἐρώτησις διεκόπη.
 ἄλλως θὰ προσετίθετο : τὸν αὐτόν
 εἶναι ;—τόν] τὰς πλαγίας πτώσεις
 τοῦ ἄρθρου καθ' Ὁμηρον ἔχουσιν
 οἱ τραγικοὶ ὡς ἀναφορικὴν ἀντω-
 νυμίαν.

1056. Σιωπῶσα καὶ φρίττουσα ἡ
 Ἰοκ. ἤκουε. νῦν δὲ πειράται νὰ
 ἐμποδίσῃ τὰς περαιτέρω ἀποκαλύ-
 ψεις· πρῶτον μὲν μετὰ ἐπιτετηδευ-
 μένης ἡρεμίας εἶτα δὲ μετ' ἀθη-
 μονίας διαρκῶς ἐπιτετινομένης.

1057. μηδὲ] ἀπὸ τοῦ ἐντραπῆς
 γίνεται ἐπίτασις εἰς ἔλαττον : μὴ
 φροντίσης περὶ αὐτῶν, μηδὲ νὰ
 συλλογισθῇς αὐτά. — μάτην] μα-
 ταίως, ἀνωφελῶς.

1061. ἄλῃς] ἐννοεῖται : εἰμί.
 Προσωπικὴ σύνταξις, ὅπως Ἀντ.

- ΙΟΚ. μῆτρὸς φανῶ τρίδουλος, ἐκφανεῖ κακή.
 ΟΙΔ. ὄμως πιθοῦ μοι, λίσσομαι· μὴ δρᾷ τάδε.
 ΙΟΚ. καὶ μὴν φρονοῦσά γ' εὖ τὰ λῶστα σοι λέγω. 1065
 ΟΙΔ. τὰ λῶστα τοίνυν ταῦτά μ' ἀλγύνει πάλαι.
 ΙΟΚ. ὦ δύσποτμ', εἴθε μήποτε γνοίης, ὃς εἶ,
 ΟΙΔ. ἄξει τις ἐλθὼν δεῦρο τὸν βοτῆρά μοι;
 ΙΟΚ. ταύτην δ' ἔατε πλουσίῳ χαίρειν γένει. 1070
 ΙΟΥ. ἰοῦ ἰοῦ, δύστηνε· τοῦτο γάρ σ' ἔχω
 μόνον προσειπεῖν, ἄλλο δ' οὐ ποθ' ὕστερον.
 ΧΟΡ. τί ποτε βέβηκεν, Οἰδίπους, ὑπ' ἀγρίας
 ἄξασα λύπης ἢ γυνή; δέδοιχ' ὅπως
 μὴ 'κ τῆς σιωπῆς τῆσδ' ἀναρρήξει κακά. 1075

547 ἀρχέσω θνήσκουσ' ἐγώ. =
 Εἶναι ἀρκετόν, ὅτι ἐγὼ νοσῶ, εἶμαι
 δυστυχής. Χαμηλῇ τῇ φωνῇ εἶπε
 ταῦτα. — Ἡ Ἰοκ. νοσεῖ πάντα τὰ τοῦ
 Οἰδ. γινώσκουσα. ἀλλ' οὗτος νομί-
 ζει, ὅτι ἡ Ἰοκ. ὑποφέρει διὰ τὴν
 ἀποκαλυφθησομένην ταπεινὴν κατα-
 γωγὴν τοῦ συζύγου.

1062. Καὶ ἂν μέχρι τρίτης γε-
 νεᾶς (μέχρι τῆς προαίμης) ἐκ
 δούλης κατάγωμαι, ἡ ἰδιότης σου βα-
 σιλικὴ καταγωγὴ οὐδαμῶς θὰ κα-
 ταισχυθῇ, σὺ θὰ μείνης εὐγενής.
 Ἡ τε εὐγένεια καὶ ἡ δυσγένεια
 κατὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν εἶναι
 μείζων, ὅσω περισσότερους προγό-
 νους εὐγενεῖς ἢ δυσγενεῖς ἀριθμῇ τις.

1065. μὴ οὐ = ὥστε μὴ οὐ. Συνί-
 ζησις γίνεται.

1067. Ἡ ἐπανάληψις τοῦ λῶστα
 δηλοῖ ἀγανάκτησιν. 548. 551. — τὰ
 λῶστα ταῦτα] ἀκριβῶς τὰ συμφο-
 ρώτατα ταῦτα, αὐτὰ τὰ ὅποια σὺ
 λέγεις συμφορώτατα, τ. ἔ. τὴν μὴ
 ἀνεύρεσιν τῶν γονέων. — πάλαι] διότι
 αἱ ἐπανελημμένα προτροπαὶ (1056.
 1060. 1064) τῆς Ἰοκ. ἐξήντησαν

τὴν ὑπομονὴν αὐτοῦ.

1069. Ἐν 861 ἐστάλη τις νὰ
 καλέσῃ τὸν ποιμένα. πρβλ. 1055.
 Ἡδὴ ἀπέρχεται δεύτερος, ἵνα ἐπι-
 ταχύνῃ τὴν ἀφίξιν. — ἄξει] προστα-
 κτικὴν ἔννοιαν ἔχει. Ὅρα Κόκ. 170
 σ. 2.

1070. Ἡ ἀπ' ἀγαθῶν προγόνων
 καταγωγὴ, ἀλλὰ καὶ ὁ πλοῦτος κά-
 μνει τοὺς εὐγενεῖς. ὅθεν τὸ πλού-
 σιος σημαίνει εὐγενής. — χαίρειν =
 ἐντροπῶν.

1072. Ἡ Ἰοκ. ἀπέρχεται ἀνε-
 πιστρεπτὴ διὰ τῆς μέσης θύρας. Ὁ
 ὑποκρινόμενος αὐτὴν ὑποκρίνεται
 ἐν τοῖς ἐξῆς τὸν ποιμένα. — ἄλλο δ'
 οὐ ποθ' ὕστερον] διότι ἀπέρχεται ν'
 αὐτοκτονήσῃ.

1073. Οἰδίπους] ὀνομαστικὴ ἀντι-
 κλητικὴς ὡς Οἰδίπου. — ὑπὸ λύπης
 = ἐν λύπῃ, πλήρης λύπης.

1074. Ὅπως μὴ ἀναρρήξει] Μετὰ
 τὰ φόβου σημαντικὰ τίθεται τὸ
 ὅπως μὴ μετὰ μέλλοντος ἢ μεθ' ὑπο-
 τακτικῆς. Ὅρα Κόκ. 210 6'. σ. 4.

1075. σιωπῆς] διότι δὲν ἐξέφρα-
 σεν ἡ Ἰοκ. τὸ αἴτιον τῆς λύπης αὐ-

ΟΙΔ. ὅποια χρήζει ῥηγνύτω· τοῦμόν δ' ἐγώ,
 κεί μικρόν ἐστι, σπέρμ' ἰδεῖν βουλήσομαι.
 αὕτη δ' ἴσως, φρονεῖ γὰρ ὡς γυνὴ μέγα,
 τὴν δυσγένειαν τὴν ἐμὴν αἰσχύνεται.
 ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν παῖδα τῆς Τύχης νέμων
 τῆς εὖ διδούσης, οὐκ ἀτιμασθήσομαι. 1080
 τῆς γὰρ πέφνυκα μπτρός· οἱ δὲ συγγενεῖς
 μῆνές με μικρόν καὶ μέγαν διώρισαν.
 τοιόσδε δ' ἐκφύς οὐκ ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι

τῆς καὶ τῶν σχετλιασμῶν.—ἐκ τῆς
 σιωπῆς ἀναρρῆζει] ὅπως θύελλα ἐκ
 νηγεμίας.—ἀναρρῆζει] ἀμετάβ.

1076. ῥηγνύτω] ἀμετάβατον. =
 ἀναρρηγνύτω.

1077. σπέρμα] γένος.—ἰδεῖν βου-
 λήσομαι] ἀντὶ τοῦ δῆξομαι ἢ βού-
 λησμαι ἰδεῖν. Μεταβιβάζεται πολλὰ
 τὸ μελλοντικόν ἀπὸ τῆς ὑποτε-
 λούς ἐννοίας ἐπὶ τὴν κυρίαν τὴν τῆς
 βουλῆσεως, διότι ὁ λέγων ἀποβλέ-
 πει εἰς τὴν ὑστερον πραγμάτων
 τοῦ σκοποῦ. Αἶ. 681 «ὠφελεῖν βου-
 λήσομαι.» OK. 1289 «ταῦτα βου-
 λήσομαι κυρεῖν ἐμοί.»

1078. ὡς γυνή] αἱ γυναῖκες, ἅτε
 ἐπιπολαιότεραι, πολλὴν σημασίαν
 ἀπονέμουσιν εἰς τὴν ἀπὸ τῶν προ-
 γόνων ἀξίαν, οἱ δ' ἄνδρες εἰς τὴν
 ατομικὴν ἱκανότητα, ὡς δηλοῖ τὸ
 οὐκ ἀτιμασθήσομαι (1081).

1080 ἐξ. Ὁ Σύλλας ἑαυτὸν κατὰ
 τὸν Πλούταρχον τέκνον τῆς Τύχης
 ἔλεγε.—εὖ] ἀρχικῶς ἢ οὐδέτερον
 τοῦ ἐπιθέτου ἐύς. Οὕτως ἐνταῦθα
 εἶναι αἰτιατικὴ ἐνικοῦ οὐδετέρου.
 OK. 642 «ὦ Ζεῦ, διδοίης τοῖσι
 τοιοῦτοισιν εὖ.» ὀνομαστικὴ ἐν Αἰσχ.
 Ἀγ. 117. «τὸ δ' εὖ νικάτω.»—τῆς
 εὖ διδ.] τὴν Ἀγαθὴν Τύχην ἐν-
 νοεῖ, περὶ ἧς πολλάκις ὁ λόγος παρ'
 ἀρχαίοις. = παρεχούσης εὐτυχίαν, ἀ-
 γαθοποιῶ, εὖνου.

1082. τῆς = ταύτης. Τὸ ἄρθρον
 ἐν τοῖς ὁ μέρ, ὁ δὲ εἶναι δεικτικὴ
 ἀντωνυμία, παρὰ δ' Ὁμήρῳ καὶ
 τοῖς τραγικοῖς καὶ μετὰ τοῦ γάρ.
 Ἥλ. 45.—μῆνες] ὁ Σοφ δι' αὐτῶν
 δηλοῖ τὸν χρόνον ἐν γένει.—συγγε-
 νεῖς μῆνες] οἱ συγγεννηθέντες μετ'
 ἐμοῦ μῆνες καὶ συνυπάρχοντες, ἢ
 χρονικὴ περίοδος ἢ ἀρξαμένη μετὰ
 τῆς ζωῆς μου, οἱ μῆνες ἢ αἱ ἡμέ-
 ραι ἢ ὁ χρόνος τῆς ζωῆς μου. Ὁ
 χρόνος τῆς ζωῆς ἐκάστου κατὰ τοὺς
 ἀρχαίους συγγεννᾶται, συνδιαγεί
 καὶ συγγηράσκει μετ' αὐτοῦ. Αἶ.
 622 «παλαιᾷ σύντροφος ἡμέρα OK.
 7 «ὁ χρόνος ξυνών.» Αἰσχ. Προμ.
 981 «ἐκδιδάσκει πάνθ' ὁ γηράσκων
 χρόνος.» Τὸ συγγενεῖς μῆνες λοι-
 πὸν εἶναι ποιητικὴ δῆλωσις τοῦ
 χρόνου τῆς ζωῆς τοῦ παρακολου-
 θοῦντος τὸν ἄνθρωπον.

1083. μικρ. καὶ μέγ. διώρ.] ὥρι-
 σαν νὰ γείνω μικρὸς καὶ εἶτα μέγας,
 τ. ἔ. μ' ἔκαμον· ἐκθετον πεπηρωμέ-
 νον παιδίον καὶ διάδοχον τοῦ θρό-
 νου τῆς Κορίνθου, ἀπελπιν ὁδοιπό-
 ρον καὶ βασιλέα τῶν Θηβῶν.

1084 ἐξ. Ἡ ἔννοια· τοιαύτη εἶ-
 ναι ἡ καταγωγὴ μου καὶ οὐδὲν δύ-
 ναται νὰ μεταβάλλῃ αὐτήν· ὥστε
 δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ τοῦ νὰ μὴ μάθω
 τὴν οἰκογένειάν μου.—ἐξέρχασθαι]
 ἔχει, ἦν σημασίαν καὶ ἐν 1011.

ποτ' ἄλλος, ὥστε μὴ ῥυπαρεῖν τοῦμόν γένος. 1085

Στροφή

ΧΟΡ. εἴπερ ἐγὼ μάντις εἰμι
καὶ κατὰ γνώμαν ἴδρις, οὐ τὸν Ὀλύμπου ἀπείρων,
ὦ Κιθαιρών,
οὐκ ἔσει τὰν αὔριον
πανσέληνον, μὴ οὐ σέ γε καὶ πατριώταν Οἰδίου 1090
καὶ τροφόν καὶ ματέρ' αὔξειν,
καὶ χορεύεσθαι πρὸς ἡμῶν, ὥς ἐπίπρω φέροντα

1086-1109. Τρίτον στάσιμον.

Ὁ Οἶδ. μένει ἐπὶ τῆς σκηνῆς σύννοος περιμένων τὸν-ποιμένα. Ὁ δὲ χορὸς ἐκ τῆς ὑπερηφάνου εἰς ἑαυτὸν πεποισήσεως τοῦ βασιλέως ἀναπτερωθεὶς, ἀφίνει πάντα φόβον (1074) καὶ περιχαρὲς ἄδων ἐλπίζει, ὅτι ταχέως ὁ βασιλεὺς αὐτοῦ θ' ἀποδειχθῇ Ὁθηαῖος καὶ θείας καταγωγῆς. Ἐλπίζει δὲ ταῦτα παρὰ τὴν εἰς τοὺς χρησμούς πίστιν αὐτοῦ, τοὺς προλέγοντας κακὰ τῷ βασιλεῖ. — Ἀγαπᾷ ὁ Σοφ. τοιαῦτα μεστὰ ἀγαθῶν ἐλπίδων χορικὰ ἁσματάακριβῶς τότε, ὅταν ὁ ἀκροατὴς βλάβῃ ἐπικειμένῃ τὴν καταστροφὴν, λ. χ. ἐν Ἀντιγόνη (1115). Αἴαντι (693), Τραχινίαις (633). Καταπληκτικωτέρα φαίνεται μετὰ τοιαύτην ἀνάπαυσιν ἢ καταστροφῇ.

1086 ἐξ. μάντις] τίνα μαντικὴν ἐνοεῖ, ἐξηγοῦσι τὰ «κατὰ γνώμαν ἴδρις.»

1088 ἐξ. Ἡ σύνταξις: οὐκ ἀπείρων ἔσει (τοῦ) μὴ οὐχ (ἡμᾶς) σε αὔξειν, καὶ σέ χορεύεσθαι. — οὐ τόν] ὅρα 660. — ἀπείρων = ἀπείρος, ἀπείρατος. οὐκ ἀπείρων = μέτοχος. — οὐκ ἔσει ἀπείρων μὴ οὐ σε αὔξειν = δὲν θὰ ἴσαι ἐστερημένους τοῦ νὰ σε μεγαλύνωμεν, π. ἔ. θὰ μάθης, ὅτι θὰ σε μεγαλύνωμεν.

1090 ἐξ. σέ] ἀντικ. τοῦ αὔξειν

καὶ ὑποκ. τοῦ χορεύεσθαι. — αὔξειν] = μεγαλύνειν, τιμᾶν. Ὑποκείμε: ἡμᾶς, ὃ λαμβάνεται ἐκ τοῦ ἐπομένου: πρὸς ἡμῶν. — Πλήρη διαφώτισιν τοῦ γένους τοῦ Οἶδ. περιμένει μέχρι τῆς αὔριου ὁ χορὸς. Λέγει δὲ πανσέληνον τὴν αὔριον, διότι κατὰ τὴν ἐπαύριον τῶν Μεγάλων Διουσιῶν, καθ' ἃ ἐδιδάσκοντο τραγωδίαί, ἦν ἡ πανσέληνος τοῦ Ἐλαφβολιῶνος μηνός. Ἐπειδὴ δὲ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐορτὴν ἐκκληροῦντο ὑπὸ τοῦ ἐπώνυμου ἔρχοντος οἱ χορηγοὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἐπομένου ἔτους καὶ διενέμενον αὐτοῖς οἱ ποιηταί, διὰ ταῦτα εἰςευρεν ὁ Σοφοκλῆς, ὅτι θὰ διδάξῃ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν, μεθ' ἣν ἡ πανσέληνος. — μὴ οὐ] διπλῇ ἄρνησιν μετὰ ἀρνητικὴν πρότασιν. — πατριώταν τροφὸν ματέρα] ὁ χορὸς ἔνθους προβαίνει διαδοχικῶς εἰς μεγαλείτερα. — Τὸν Κιθαιρῶνα, ἐφ' οὗ ἐξετέθη καὶ ἐσώθη ὁ Οἶδ., λέγει πατριώταν τοῦ Οἶδ. ὑποθέτων, ὅτι ἐνταῦθα καὶ ἐγεννήθη. ἡ πατριώτην κατὰ προσωποποιίαν λέγει τὸν θεὸν τοῦ ὄρους Κιθαιρῶνα. Συνήθως πατριῶται ἐλέγοντο οἱ βάρβαροι καὶ δοῦλοι τῆς αὐτῆς χώρας οἱ ἄνευ πολιτικῶν δικαιωμάτων· οἱ δ' Ἐλληνες, ἅτε ἐλεύθεροι καὶ τῆς πολιτείας μετέχοντες, ἐλέγοντο πολλοί.

1093 ἐξ. χορεύεσθαι] ἐνῶ ταυτοπροσωπεῖ πρὸς τὸ ῥῆμα τῆς προτά-

τοῖς ἐμοῖς τυράννοις.
 ἴηιε Φοῖβε, σοὶ δὲ ταῦτ' ἀρέστ' εἶν.

1095

Ἄρτιστροφή

τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἔτικτε
 τῶν μακραιώνων ἄρα Πανὸς ὀρεσσιβάτα πατρὸς
 πελασθεῖς,

1100

ἢ σέ γ' εὐνάτειρά τις
 Λοξίου; τῷ γὰρ πλάκες ἀγρόνομοι πᾶσαι φίλαι·
 εἴθ' ὁ Κυλλάνας ἀνάσσων,
 εἴθ' ὁ Βακχεῖος θεὸς ναίων ἐπ' ἄκρων ὀρέων σ'

1105

σεως, τὸ ὑποκείμε. αὐτοῦ νοεῖται κατ' αἰτιατικὴν, ὡς δεικνύει τὸ φέροντα. — Ὑπάρχει μεταβατικὸν χορεύειν. Ἄντ. 1152 «σὲ χορεύουσι.» διὸ ἐσχηματίσθη καὶ παθητ. — Ὁ μὲν χορὸς χοροὺς καὶ χαρμόσυνα ἄσματα ἐλπίζει, ὁ δὲ ἀκροατὴς περιμένει τοὺς θρήνους καὶ στεναγμούς, οὓς προσεῖπεν ὁ Τειρεσίας ἐν 421. — ἐπίηρα φέρειν] θυμηρικὴ φράσις. — τυράννοις] τῷ Οἰδίποδι. ὅρα 366.

1096. Ὁ Ἀπόλλων δεινὰ ποτε τῷ Οἰδ. προσεῖπε, καὶ νῦν τὸν τελευταῖον χρησμὸν αὐτοῦ ὁ Τειρ. κατὰ τοῦ Οἰδ. ἐξήγησεν. Ἄλλ' ὁ χορὸς ἐλπίζει, ὅτι τοῦ θεοῦ ἡ πρόρρησις δὲν θὰ ἐκπληρωθῇ, παρακαλεῖ αὐτὸν εὐμενῶς νὰ ἴδῃ τὴν ἐορτήν, τὴν ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει τῶν γονέων τοῦ Οἰδ. — ἴηιε Φ. σοὶ δὲ = σοὶ δὲ ἴηιε Φοῖβε. ὅρα 1503. Προτασσομένης τῆς κλητικῆς, ὁ δὲ συνάπτεται τῇ ἐπιτεταγμένῃ ἀντωνυμίᾳ. — ἀρέστ' εἶη = ἀρέσχοι.

1098. Ὁ χορὸς φαντάζεται, ὅτι ὁ Οἰδ. ἐγεννήθη ἀπὸ τίνος τῶν θεῶν τῶν διατριβόντων ἐν τοῖς ὄρεσι, ὅπου ὁ Οἰδ. εὐρέθη. — ἔτικτε] ὁ χορὸς διὰ τῆς φαντασίας μεταφέρεται εἰς τὸν χρόνον τῆς εὐρέσεως τοῦ Οἰδίποδος. διὰ τοῦτο ἐτέθη παρατ.

1099 ἐξ. μακραιώνων] ἄνευ οὐσιαστικοῦ ἐνταῦθα δηλοῖ τὰς τῶν

ὀρέων νύμφας, ἃς ὀνομάζει ἐν τέλει. Αὗται θνηταὶ μὲν ἦσαν, ἀλλὰ δεκάκις μακροβιότεραι τοῦ φοίνικος, δένδρου μακροβίου. αἱ δὲ Δρυάδες συναπέθνησκον μετὰ τοῦ δένδρου αὐτῶν ἐκάστη. — ἄρα] τίθεται ἐνίοτε μετὰ λέξεσι πολλάς. ΑἹ. 925. — Πανὸς πελασθεῖσα] γενικὴ ἀντὶ δοτικῆς. Φιλ. 1327. Τραχ. 17. Συγγενεῖς εἶναι αἱ ἔννοιαι τῆς προσεγγίσεως καὶ ἀφῆς. — πατρός] κατὰ πρόβληψιν: Οὕτως ὥστε ἐγένετο πατὴρ σου.

1101 ἐξ. Ὁ Ἀπόλλων ἐπωνομάζετο νόμιος καὶ ἐνίοτε ἀναφέρεται ὡς νομεύς. Ίλ. Β 766, Φ 448. Φίλαι ἦσαν αὐτῷ ὡς τοιοῦτω αἱ νύμφαι καὶ συνελατρεύετο μετ' αὐτῶν. Βωμὸς τῆς Θάσου ἔχει ἐπιγραφὴν «Νύμφῃσι καὶ πόλλωνι νυμφαγέτῃ.» — πλάκες ἀγρόνομοι = πλάκες ἀγρῶν νομομένων. ὅρα 26.

1104. ὁ Κυλλάνας ἀνάσσων] ὁ Ἑρμῆς, υἱὸς Διὸς καὶ Μαίας, ἐγεννήθη ἐπὶ τῆς Κυλλήνης καὶ ναὸν εἶχεν ἐκεῖ ἀρχαῖον. Ἦν προστάτης τῶν πορνιῶν διὸ ἐπωνομάζετο νόμιος, ἐπιμήλιος, κριοφόρος, ὄρειος. ἐφεῦρε τὸν ποιμενικὸν αὐλόν. — εἴτε] ἀπὸ τῆς ἐρωτήσεως μεταβαίνει εἰς εἰκασίαν.

1105. ὁ Διόνυσος λέγεται Βακχεῖος θεός, Βακχεῖος Διόνυσος, Βακ-

εὔρημα δέξατ' ἐκ του

νυμφᾶν Ἑλικωνιάδων, αἷς πλεῖστα συμπαίξει.

ΟΙΔ. εἰ χρή τι καίμῃ, μὴ συναλλάξαντά πω, 1110

πρέσβεις, σταθμαῖσθαι, τὸν βοτῆρ' ὄραν δοκῶ,

ὄνπερ πάλαι ζητοῦμεν. ἐν τε γὰρ μακρῷ

γῆρα ξυνάδει τῷδε τάνδρῳ σύμμετρος,

ἄλλως τε τοὺς ἄγοντας ὥσπερ οἰκέτας

ἔγνωκ' ἑμαυτοῦ, τῇ δ' ἐπιστήμῃ σύ μου 1115

προὔχοις τάχ' ἂν που, τὸν βοτῆρ' ἰδὼν πάρος.

ΧΟΡ. ἔγνωκα γάρ, σάφ' ἴσθι. Λαῖου γὰρ ἦν,
εἶπερ τις ἄλλος, πιστὸς ὡς νομεὺς ἀνὴρ.

χιώτας Διόνυσος. Ὀμ. Ὑμ. 19, 46.
OK. 678. — *ταῖων ἐπ' ὁρέων*] διότι
ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐπὶ
ποῦ Κιθαιρῶνος, τοῦ Παρνασσοῦ, καὶ
ἄλλων ὁρέων νυκτερινῶν ἑορταί.
Νύμφαι καὶ Σάτυροι παρίστανται
ἐπὶ πολλῶν μνημείων ὡς ἀκόλουθοι
αὐτοῦ.

1107. εὔρημά σε ἐδέξατο ἐκ νύμ-
φης] ἡ ἔννοια: νύμφη τις ἔτεκε σε
αὐτῷ. — εὔρημα=ὡς λαμπρόν, χα-
ροποιὸν δῶρον. Συχνὰ σημαίνει δῶ-
ρον, κέρδος. Ξεν. Ἀν. 2, 3, 18.
7, 3, 13.

1110—1185. Τέταρτον
ἐπεισόδιον.

Ἡ ἀναγνώρισις συμπληροῦται
διὰ τῶν ἐξομολογήσεων τοῦ ποι-
μένος, ἐπάγει δὲ τὴν καταστροφὴν.
Ὁ σκοπὸς τοῦ δράματος, ἡ εὐρεσις
τοῦ φονέως τοῦ Λαῖου ἐπετεύχθη.

1110. ὁ γέρων ποιμὴν εἰσέρχεται
ἐκ δεξιῶν ἀγόμενος ὑπὸ θεραπόν-
των τοῦ Οἰδ. 1069—Διὰ τῶν πράγ-
ματα προσεκλήθη ὁ γέρων, διὰ τὸ
γεγονὸς τῆς τριπλῆς ἀμαξίτου, καὶ
διὰ τὸ ἐκτεθὲν βρέφος. Ὁ Οἰδ. ἔχει
λησμονήσει τὸ πρῶτον. — *καίμῃ*] καὶ
ἐγὼ νὰ κάμω εἰκασίας, ὅπως σὺ πρὸ
ὀλίγου. — *συναλλάξαντα*] ἀμετάβα-
τον=ὀμιλήσαντα, συντυχόντα. Ὁ

Οἰδ. οὐδέποτε ἔδωκε προσοχὴν εἰς
τὸν ποιμένα, ἀλλ' οὗτος εἶδεν αὐτὸν
ἐν τῇ Σχιστῇ ὁδῷ καὶ ἔπειτα ἐν Θή-
βαις. 758 ἐξ.

1111. πρέσβεις=πρεσβῦται.

1112 ἐξ. Ἡ ἔννοια: τῷ Κορινθίῳ
ὀμιλῇ ἐστι. — *ἐν γῆρᾳ*] ἀντὶ ἀπλῆς
δοτικῆς, πρβλ. 17 «οἱ δὲ σὺν γῆρᾳ
βαρεῖς.» Αἶ. 1017 «ἐν γῆρᾳ βαρύς.»
— *μακρῷ γῆρᾳ*] ἀντὶ: μακρῷ βίῳ,
χρόνῳ. — *ξυνάδει σύμμετρος*] ποιη-
τικὸς πλεονασμός. — *τῷδε τάνδρῳ*] τῷ
Κορινθίῳ. — *σύμμετρος*] τοῦ αὐτοῦ
μέτρου, τ. ἑ. ἐπίσης γέρον.

1114 ἐξ. ἄλλως] κατ' ἄλλην ἔπο-
ψιν, ἄφ' ἑτέρου, προσέτι. — *ἔγνωκα
οἰκέτας ἑμαυτοῦ*] λείπει ἡ μετοχὴ
ὄντας, ὡς πολλάκις, Ἰλ. Ε. 702.
OK. 783. — ὥσπερ=ὡς. ὅρα 848.—
σύ] πρὸς τὸν κορυφαῖον τοῦ χοροῦ
ἀποτείνει τὸν λόγον, ἐνῷ ἀνωτέρω
εἰπὼν πρέσβεις πρὸς ὅλον τὸν χορὸν
ἀπετείνετο. — *τῇ ἐπιστήμῃ*] ἀντιτί-
θεται πρὸς τὸ σταθμαῖσθαι.

1117. ἔγνωκα γάρ] τὸ πλήρες:
προὔχω ἐπιστήμῃ. ἔγνωκα γάρ.=
βεβαιῶς εἰς ἐμὴν καλλίτερα, διότι ἔχω
γνωρίσει αὐτόν.

1118. ὡς] 763: Μετὰ τὸ «εἰ-
πέρ τις ἄλλος», ὃ ἀποκρίνεται τὴν ἔν-
νοιαν πιστός, τὸ ὡς περιγράφει αὐ-

ΟΙΔ. σὲ πρῶτ' ἐρωτῶ τὸν Κορίνθιον ξένον,
ἢ τόνδε φράζεις;

ΑΙΓ. τοῦτον, ὃνπερ εἰσορᾷς. 1120

ΟΙΔ. οὗτος σύ, πρέσβυ, δεῦρό μοι φώνει βλέπων,
ὅσ' ἂν σ' ἐρωτῶ. Λαῖου ποτ' ἦσθα σύ;

ΘΕΡΑΠΩΝ

ἢ δοῦλος, οὐκ ὦνητός, ἀλλ' οἶκοι τραφεῖς.

ΟΙΔ. ἔργον μεριμνῶν ποῖον ἢ βίον τίνα;

ΘΕΡ. ποιμναις τὰ πλεῖστα τοῦ βίου συνειπόμην. 1125

ΟΙΔ. χώροις μάλιστα πρὸς τίσιν ξύναυλος ὢν;

ΘΕΡ. ἦν μὲν Κιθαιρών, ἦν δὲ πρόσχωρος τόπος.

ΟΙΔ. τὸν ἄνδρα τόνδ' οὖν οἶσθα, τῇδὲ πού μαθὼν;

ΘΕΡ. τί χρῆμα δρῶντα; ποῖον ἄνδρα καὶ λέγεις;

ΟΙΔ. τόνδ' ὃς πάρεστιν· ἢ ξυναλλάξας τί πως; 1130

ΘΕΡ. οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν ἐν τάχει μνήμης ἄπο.

ΑΙΓ. κούδεν γε θαῦμα, δέσποτ'. ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς
ἀγνώτ' ἀναμνήσω νιν. εὔ γάρ οἶδ', ὅτι

τήν: ὅσον εἶναι δυνατόν ποιμὴν νὰ ἦναι πιστός, ἢ μάλλον εἰς ὅσα πράγματα δυνατόν νὰ ἦναι πιστός τοιαύτης τάξεως ἄνθρωπος. Σκόπιμος ἡ προσθήκη· διότι δι' αὐτῆς δικαιολογεῖται ἡ ταυτότης τοῦ φυγόντος ἀκολούθου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἄνδρος, εἰς ὃν παρεδόθη τὸ παιδίον.

1121. Δεῦρο βλέπων] ἐδῶ εἰς τὸ πρόσωπόν μου βλέπων. Ὁ ποιμὴν εἶναι περιδεής καὶ κάτω βλέπει· διότι ἤξευρε, ὅτι θὰ ἐρωτηθῇ περὶ τοῦ φονέως τοῦ Λαῖου, ὃν ἔχει ἐνώπιον αὐτοῦ.

1123 ἦ] = ἦν. Ἀττικὸς ἀρχαῖος τύπος ἐκ συναιρέσεως τοῦ ἦα.—οἶκοι τραφεῖς] δούλου τίτλος τοῦτο, ὃν ὁ λέγων μεθ' ὑπερηφανείας λέγει· διότι οἱ οἰκονεῖς δούλοι ἦσαν πιστότεροι καὶ πολυτιμότεροι.

1126. ξύναυλος ὄρ] ἐννοεῖται:

αὐταῖς, τ. ἔ. τῶς ποιμναις. Ἐν τῷ

αὐτῷ ποιμνιοστασίῳ διενουκτέρευε μετὰ τῶν ποιμνίων.

1127. Ἐννοεῖται: ὅπου σύναυλος ἦν, ὅπου ἐφύλαττον τὰ ποιμνία.

1128. τόνδε] τὸν Κορίνθιον.

1129. τί χρῆμα δρῶντα] κατὰ ταῦτα εἶχεν ἴδει τὸν Κορίνθιον· αἰφνης ὅμως ἀναγνωρίσας αὐτόν, ὑποκρίνεται πλήρη ἄγνοϊαν.

1130. ἡ συναλλάξας] πρὸς 1110. Μετὰ τοῦ μαθὼν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ οἶσθα (1128). Ὁ Οἶδ. ἤθελε νὰ συνάψῃ τὴν ἀκριθεῖ καὶ ἐπιπόλαιον γνωριμίαν· ἀλλὰ διακοπὴς ὑπὸ τοῦ ποιμένου, πρῶτον ἀποκρίνεται αὐτῷ, συνεχίζει δ' ἔπειτα τὸν διακόπεντα λόγον.

1131. ὥστε εἰπεῖν = ὥστε δύνασθαι με εἰπεῖν.—μνήμης ἄπο] τοιαῦτα: ἀπὸ γλώσσης, ἀπὸ στόματος.

1133. ἀγνώτα] ὄρα 677. = ἄγνωστον, ἀγνώστου.

- κάτοιδεν, ἥμος τὸν Κιθαιρῶνος τόπον
 νέμων διπλοῖσι ποιμνίοις—ἐγὼ δ' ἐνί— 1135
 ἐπλησίαζε τῷδε τάνδρῳ τρεῖς ὅλους
 ἐξ ἥρος εἰς ἀρκτοῦρον ἐκμήνους χρόνους·
 χειμῶνι δ' ἤδη τὰμά τ' εἰς ἔπαυλ' ἐγὼ
 ἥλαννον, οὗτός τ' εἰς τὰ Λαΐου σταθμά.
 λέγω τι τούτων ἢ οὐ λέγω πεπραγμένον; 1140
 ΘΕΡ. λέγεις ἀληθῆ, καίπερ ἐκ μακροῦ χρόνου.
 ΑΓΓ. φέρ' εἰπὲ νῦν, τότε οἶσθα παῖδά μοι τινα
 δούς, ὥς ἐμαυτῷ θρέμμα θρεψαίμην ἐγώ;
 ΘΕΡ. τί δ' ἔστι; πρὸς τί τοῦτο τοῦπος ἱστορεῖς;
 ΑΓΓ. ὅδ' ἐστίν, ὧ τᾶν, κεῖνος, ὃς τότε ἦν νέος. 1145
 ΘΕΡ. οὐκ εἰς ὄλεθρον; οὐ σιωπήσας ἔσει;

ζοντα.

1134. ἥμος] μετὰ ῥήματα μνή-
 μης, γνώσεως κτλ. τίθεται χρονικὴ
 πρότασις ἀντὶ ἐιδικῆς. "Ορα Κοκ.
 199. σ. 3.

1135. ἐγὼ δ' ἐνί] παρενθετικῶς
 ταῦτα. Ἐννοεῖται: ποιμνίῳ ἔνεμον
 τὸν Κιθαιρῶνος τόπον.

1136. τῷδε τάνδρῳ=ἐμοί.

1137. ἀρκτοῦρος] ἀστὴρ πρώτου
 μεγέθους. Ἡ πρώτη πρωινὴ ἐπιτολὴ
 αὐτοῦ συμβαίνει Σεπτεμβρίου ἀρχο-
 μένου, ἥτοι φθινοπώρου ἀρχομένου.
 Καὶ νῦν οἱ ποιμένες ἡμῶν διάγουσι
 τοὺς θερμοὺς μῆνας ἐπὶ τῶν ὀρέων.

1138 ἐξ. τὰμά] εἰς τὸ ἔπαυλα
 ἀνήκει. —ἥλαννον] ἀπολύτως κεῖται.

1140. τι τούτων] μετ' ἀττικῆς
 φιλοφροσύνης ἐρωτᾷ οὐχὶ ἂν ταῦτα
 ἀληθεύουσιν, ἀλλ' ἂν τι ἐκ τούτων
 ἀληθεύει: εἶναι τι ἐκ τούτων, τὰ
 ὑποῖα λέγω, γεγονός ἢ δὲν εἶναι
 γεγονός; —ἢ οὐ] συνίζησις. ὅρα 13.
 —πεπραγμένον] κατηγγορ. τοῦ τί.
 =γεγονός, πραγματικῶς γεγονός,
 ἀληθές, ὅπως δεικνύει ἡ ἀπόκρισις
 «λέγεις ἀληθῆ.»

1141. ἐκ μακροῦ] ζντα.

1143. ἐμαυτῷ θρέμμα] ταῦτα
 περιέχονται ἐν τῷ θρεψαίμην, ὃ
 ἀναπτύσσουσιν, ὅτι δηλ. ὁ Κορίν-
 θιος ὤφειλε ν' ἀναθρέψῃ τὸ βρέφος
 ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ, νὰ υἱοθετήσῃ αὐτό.

1144. Ἀκούσας τήν λέξιν παῖδα
 σφόδρα παράσσεται. — τί δ' ἔστι]
 δηλ. τοῦτο ὃ λέγεις; Πολλάκις χρη-
 σιμεῖς εἰς εἰσαγωγὴν ἐπομένης ὡ-
 ρισμένης ἐρωτήσεως. 938. — Τὸ
 ἱστορεῖν παρὰ τραγικοῖς=ἐρευνᾶν,
 ἐρωτᾶν.

1145. Ὁ Κορίνθιος εἶναι ὑπερή-
 φανος, ὅτι τὸ παραδοθὲν αὐτῷ βρέ-
 φος ἔγενε βασιλεὺς ἔνδοξος.

1146. εἰς ὄλεθρον] ἐννοεῖται: ἀπο-
 θηρεῖ ἢ ἄπει. — σιωπήσας ἔσει=σιω-
 πήσει. — Διὰ τὸν ποιμένα μέχρι τοῦδε
 ὁ Οἰδ. ἦν βασιλοκτόνος μόνον. ἀλλὰ
 νῦν διαβίλλει, ὅτι ἦν καὶ πατρο-
 κτόνος καὶ ἄλλως μιαιρός. — Μεγί-
 στη ἢ ἀντίθεσις τῶν διαθέσεων τῶν
 ἐν τῷ θεάτρῳ· ὁ Κορίνθιος ἀφελὴς καὶ
 φαιδρὸς καὶ θριαμβεύων, ὁ γέρων ποι-
 μὴν ἐμβρόντητος, ὁ Οἰδ. μετέωρος,
 ἀνυπόμονος, πλήρης ὀργῆς διὰ τὴν
 καὶ ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς ἀναβολὴν
 τῆς ἐκμυστηρεύσεως, ὃ δὲ χορός ἐν-

- ΟΙΔ. ἄ, μὴ κόλαζε, πρέσβυ, τόνδ', ἐπεὶ τὰ σὰ
δεῖται κολαστοῦ μᾶλλον ἢ τὰ τοῦδ' ἔπη.
- ΘΕΡ. τί δ', ὦ φέριστε δεσποτῶν, ἀμαρτάνω;
- ΟΙΔ. οὐκ ἐννέπων τὸν παῖδ', ὃν οὗτος ἱστορεῖ. 1150
- ΘΕΡ. λέγει γὰρ εἰδῶς οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως πονεῖ.
- ΟΙΔ. σὺ πρὸς χάριν μὲν οὐκ ἔρεῖς, κλαίων δ' ἔρεῖς.
- ΘΕΡ. μὴ δῆτα πρὸς θεῶν, τὸν γέροντά μ' αἰκίσῃ.
- ΟΙΔ. οὐχ ὥς τάχος τις τοῦδ' ἀπυστρέψει χέρας;
- ΘΕΡ. δύστηνος· ἀντὶ τοῦ; τί προσχρήζων μαθεῖν; 1155
- ΟΙΔ. τὸν παῖδ' ἔδωκας τῷδ', ὃν οὗτος ἱστορεῖ;
- ΘΕΡ. ἔδωκ'· ὀλέσθαι δ' ὠφέλον τῇδ' ἡμέρᾳ.
- ΟΙΔ. ἀλλ' εἰς τόδ' ἤξεις, μὴ λέγων γε τοῦνδικον.
- ΘΕΡ. πολλῶ γε μᾶλλον, ἢν θρόσσω, διόλλυμαι.
- ΟΙΔ. ἀνὴρ ὅδ', ὥς ἔοικεν, ἐς τριβὰς ἐλᾷ. 1160
- ΘΕΡ. οὐ δῆτ' ἔγωγ', ἀλλ' εἶπον, ὥς δοῖν, πάλαι.
- ΟΙΔ. πόθεν λαβών; οἰκεῖον ἢ 'ξ ἄλλου τινός;
- ΘΕΡ. ἐμὸν μὲν οὐκ ἔγωγ', ἐδεξάμην δέ του.

διαφερόμενος μὲν ἀλλ' ἐν ἀφελείᾳ
καὶ ἀγνοίᾳ, ὃ δὲ θεατῆς τέλος βλέ-
πει φρίττων ἐν πάσῃ συλλαβῇ προσ-
εγγίζουσιν τὴν φρικώδη ἀποκά-
λυσιν.

1150. Ἐννοεῖται: ἀμαρτάνεις.

1151. Ἐννοεῖται: οὐκ ἐννέπω. —
Λέγει χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ τὴν ἀληθῆ
κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ
κοπιᾷ ματαίως, τ. ἐ. ἀποτυγχά-
νει τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ· διότι ἀντὶ νὰ
σοὶ προξενήσῃ εὐχαρίστησιν, σπεύ-
δει εἰς τὸν ὀλεθρόν σου.

1152. πρὸς χάριν] ἐμὴν. — κλαί-
ω] εἰς βασάνους ὑποβαλλόμενος.
Οὕτως ἀνεκρίνοντο οἱ δοῦλοι ἐν Ἀ-
θήναις.

1154. Ἀποτείνεται πρὸς τοὺς δο-
ρυφόρους. — οὐκ ἀπυστρέφει·] ἀντὶ
προστακτικῆς. ὅρα 1069. Στρέφοντες
ὑπισθεν ἔδενον τὰς χεῖρας τοῦ μέλ-
λοντος νὰ ὑποβληθῇ εἰς βασάνους
δούλου.

1155. δύστηνος] ἐννοεῖται: ἐγώ.
— προσχρήζων] ἐννοεῖται: κελεύ-
εις ἀποσπρέψαι τὰς χεῖρας.

1156. Αὐστηρῶς ἐπαναλαμβάνει
τὰ ἐν 1150.

1157. τῇδ' ἡμέρᾳ] καθ' ἣν ἔδωκα
τὸν παῖδα.

1158. ἐς τόδε] εἰς τὸ ὀλέσθαι. —
ἔνδικον] ἀληθές. 683, 280 «δικαί»
ἔλεξας.» 853 δικαίως = ἀληθῶς.

1159. διόλλυμαι] ἀντὶ μέλλοντος.

1160. ἐλᾷ] ἀμετάβ. Εἶναι μέλ-
λοντος.

1161. πάλαι] ἀνήκει εἰς τὸ εἴ-
πον. Πολλάκις λέγεται περὶ χρόνου
ἄρτι παρελθόντος. Ἀναφέρεται εἰς
τὰ ἐν 1157. Οὕτως ἐν 1067. Ἦλ.
676 «θανόντ'» Ὁρέστην νῦν τε καὶ
πάλαι (673) λέγω.

1162. Ὁ λόγος πλήρης: πόθεν
λαβών (ἔδωκας;) οἰκεῖον (ὄντα) ἢ ἐξ
ἄλλου τινός (γεγῶτα ἔδωκας;)

1163. του] ἀντὶ: παρὰ του. ὅρα

- ΟΙΔ. τίνος πολιτῶν τῶνδε κακ ποίας στέγης;
 ΘΕΡ. μὴ πρὸς θεῶν, μή, δέσποθ' ἱστόρει πλέον. 1165
 ΟΙΔ. ὀλωλας, εἴ σε ταῦτ' ἐρήσονται πάλιν.
 ΘΕΡ. τῶν Λαΐου τοίνυν τις ἦν γεννημάτων.
 ΟΙΔ. ἦ δοῦλος ἦ κείνου τις ἐγγενὴς γεγώς;
 ΘΕΡ. οἴμοι, πρὸς αὐτῷ γ' εἰμὶ τῷ δεινῷ λέγειν.
 ΟΙΔ. κάγωγ' ἀκούειν· ἀλλ' ὅμως ἀκουστέον. 1170
 ΘΕΡ. κείνου γέ τοι δὴ παῖς ἐκλήζεθ'· ἢ δ' ἔσω
 κάλλιστ' ἂν εἴποι, σὴ γυνή, τάδ' ὥς ἔχει.
 ΟΙΔ. ἦ γὰρ δίδωσιν ἥδε σοι; *ἰδοὺ νιν.*
 ΘΕΡ. *μάλιστ', ἄναξ.*
 ΟΙΔ. ὥς πρὸς τί χρείας;
 ΘΕΡ. ὥς ἀναλώσαιμι νιν. *ἰδοὺ.*

580. Ἀόριστος ἀπόκρισις πρὸς ἐπι-
 βράδυνσιν τῆς ἐξομολογήσεως. Δὲν
 ἦτο δυνατόν βραδύτερον νὰ προ-
 βαίνη εἰς τὰς ἐξομολογήσεις.—*ἰδε-
 ξάμεν*] κανονικώτερον θὰ ἦτο : δε-
 ξάμενος.

1164. τίνος πολιτῶν τῶνδε] ὁ
 χορὸς οὐ μόνον ἐκπροσωπεῖ ἀλλὰ
 καὶ παριστᾷ τοὺς πολίτας πάν-
 τας.

1166. ὀλωλας]. "Ορα Κοκ. 174.

1167. τοίνυν] δηλ. ἀφοῦ δὲν δύ-
 ναμαι πλέον ν' ἀποσιωπήσω τὸ μυ-
 στικόν.—*τῶν Λαΐου τις γενν.*] ἀο-
 ριστολογία· διότι τὸ Λαΐου καὶ ὡς
 ὑποκειμενικὴ γενικὴ δυνατόν νὰ λη-
 φθῇ (=Λαΐος ἐγέννησεν) καὶ ὡς
 κτητικὴ· διότι καὶ τῶν ἀνθρώπων
 τοῦ Λαΐου τὰ γεννήματα, γεννή-
 ματα τοῦ Λαΐου ἦτο δυνατόν νὰ
 λεγῶσιν. Ἐντεῦθεν ἡ ἐπομένη ἐρώ-
 τησις.—*τις γεννημάτων*] τὸ γένος
 κατὰ σύνεσιν ἀντί : τι γεννημάτων.
 OK. 1692. «ὦ διδύμα τέκνων ἀ-
 ρίστα.»

1168. γεγώς] ἀνήκει καὶ εἰς τὸ
 δοῦλος.

1169. λέγειν] ἐκ τοῦ δεινῷ ἐξαρ-
 τᾶται.

1171. γέ τοι δὴ] ἔχει ἦν δύνα-
 μιν τὸ τοίνυν ἐν 1167. Ὁ γέρον ἀ-
 κόμη προσπαθεῖ νὰ μὴ ὀνομάσῃ τὰ
 πράγματα ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ μυσα-
 ρότητι· διὸ δὲν λέγει ἦν ἀλλὰ ἐκλή-
 ζετο, καὶ διὰ πληροφορίας περισσο-
 τέρας παραπέμπει εἰς τὴν Ἰοκ.

1173. Περὶ τῶν ἀντιλαβῶν ὅρα
 626.—*ἰδῶσιν*] ὅρα 113.—Κατὰ
 τὴν Ἰοκ. (719) ὁ πατὴρ παρέδωκε
 τὸν παῖδα. ἀλλὰ πιθανώτερον εἶναι,
 ὅτι ἦσαν καὶ οἱ δύο γονεῖς παρόν-
 τες κατὰ τὴν παράδοσιν. ὥστε δὲν
 ὑπάρχει τις ἀντίφασις. Βεβαίως δὲ
 μᾶλλον ἐνεργῶν ἦν ὁ πατήρ.

1174. Ἦρκει τὸ «πρὸς τί χρείας.»
 Τὸ ὡς ὀρίζει ἔτι μᾶλλον, ὅτι πρό-
 κειται περὶ τῆς προθέσεως τῆς Ἰοκ.
 =κατὰ τοὺς λόγους, κατὰ τὴν ἰδέαν
 αὐτῆς.—*πρὸς τί χρείας*=πρὸς τίνα
 χρεῖαν, σκοπόν, ἵνα κάμῃς αὐτὸν
 τί ; Τὸ ὅλον : ὡς πρὸς τί χρείας=
 ὡς χρησιμοποιῶν τί αὐτῷ.—*ἀναλώ-
 σαιμι*] εὐχτική, διότι τὸ δίδωσιν
 εἶναι ἱστορικοῦ χρόνου.

- ΟΙΔ. τεκοῦσα τλήμων;
 ΘΕΡ. θεσφάτων γ' ὀκνῶ κακῶν. 1175
 ΟΙΔ. ποίων;
 ΘΕΡ. κτενεῖν νιν τοὺς τεκόντας ἦν λόγος.
 ΟΙΔ. πῶς δῆτ' ἀφῆκας τῷ γέροντι τῷδε σύ;
 ΘΕΡ. κατοικτίσας, ὦ δέσποθ', ὡς ἄλλην χθόνα
 δοκῶν ἀποίσειν, αὐτὸς ἐνθεν ἦν· ὁ δὲ
 κάκ' εἰς μέγιστ' ἔσωσεν· εἰ γὰρ οὗτος εἶ, 1180
 ὃν φησιν οὗτος, ἴσθι δόσποτμος γεγῶς.
 ΟΙΔ. ἰὸν ἰού, τὰ πάντ' ἄρ' ἐξήκει σαφῆ.
 ὦ φῶς, τελευταῖόν σε προσβλέψαιμι νῦν,
 ὅστις πέφασμαι φύς τ' ἀφ' ὧν οὐ χρῆν, ξὺν οἷς τ'
 οὐ χρῆν ὁμιλῶν, οὓς τέ μ' οὐκ ἔδει κτανών. 1185

Στροφή α'.

- ΧΟΡ. ἰὼ γενεαὶ βροτῶν,
 ὡς ὑμᾶς ἴσα καὶ τὸ μη-

1175. Παρὰ τοῖς *τλήμων*, *δεί-
λαιο*, *τάλας* παραλείπεται πολλά-
κις τὸ ἄρθρον. 1265, 1267. — *θεσφά-
των*] ἀντικ. γενικὴ τοῦ ὀκνῶ = φό-
βῳ, φοβουμένη.

1176. *τεκόντας*] τὸν πατέρα.

1177. Λεῖπει τὸ ἀντικ. : *νιν*

1178. Λεῖπει τὸ ἀντικ. τοῦ κα-
τοικτίσας καὶ τοῦ ἀποίσειν : *νιν*,
τοῦ δὲ ἀποίσειν καὶ τὸ ὑποκείμε. :
αὐτόν, τ. ἔ. τὸν Κορίνθιον. — ὡς]
ἀνήκει εἰς τὸ δοκῶν. Εὐρ. Ἡρακλ.
985 «ἐπτήξεν ὡς λεληθέναι δοκῶν.»
— *ἄλλην χθόνα*] ἀπρόθετος αἰτ. δι-
εὐθύνουν δηλοῦσα. 35.

1182. *ἰὸν*] ἐπιρῶνῃμα ἀνυπερ-
βλήτου λύπης. — *τὰ πάντα*] καὶ τὸ
μέρος τοῦ χρησμοῦ τὸ ἀποβλέπον
τὸν τοῦ Λαίου φόνον, περὶ οὗ οὐδε-
μία ἀνάκρισις γίνεται ὡς περιττή.
— *ἐξήκει σαφῇ*] ὅρα 1011.

1183. Ὁ Οἶδ. σκοπεῖ αὐτοκτο-
νίαν, ἀλλ' ἀπορήσας ξίφους ἐτύ-

φλωσεν ἑαυτόν. Ὁ λόγος εἶναι δι-
φορούμενος ἀρμόζων καὶ εἰς θάνα-
τον καὶ εἰς τύφλωσιν.

1184. πέφασμαι = δῆλος γεγένη-
μαι. — φύς ἀφ' ὧν οὐ χρῆν] τὴν μη-
τέρα ἐννοεῖ. Περὶ τοῦ πληθυντικοῦ
ὅρα 366.

1185. Ὁ Οἶδ. εἰσέρχεται εἰς τὰ
ἀνάκτορα διὰ τῆς μέσης θύρας, ἀ-
πέρχονται δὲ καὶ οἱ ποιμένες ἀντί-
θετον διεύθυνσιν.

1186—1222. Τέταρτον στάσιμον
Κενωθείσης τῆς σκηνῆς, ὁ χορὸς
περιαλγῆς ἄδει τὸ σαθρόν πάσης
ἀνθρωπίνης εὐτυχίας, παράδειγμα
ἔχων τὸν Οἰδίποδα, ὅστις ἀπὸ εὐτυ-
χίας καὶ δόξης μεγίστης κατήντησεν
ὁ δυστυχέστατος τῶν θνητῶν. Εὐχε-
ται δὲ νὰ μὴ εἶχε γνωρίσει αὐτόν.
Καὶ πάλιν ὅμως ἀνακηρύττει αὐτόν
σωτῆρα αὐτοῦ.

1187. ὡς] ἐπιφωνηματικῶς. — ἴσα]
ἐπὶρρ. — ἴσα καὶ] Ὅρα Κοκ. 490. —

δὲν ζώσας ἐναριθμῶ.
 τίς γάρ, τίς ἀνὴρ πλέον
 τᾶς εὐδαιμονίας φέρει
 ἢ τοσοῦτον, ὅσον δοκεῖν
 καὶ δόξαντ' ἀποκλῖναι:
 τὸν σὸν τοι παράδειγμ' ἔχων,
 τὸν σὸν δαίμονα, τὸν σὸν, ᾧ
 τλαῖμον Οἰδιπόδα, βροτῶν
 οὐδένα μακαρίζω.

1190

1195

Ἀρτιστροφὴ α'.

ὅστις καθ' ὑπερβολὰν
 τοξεύσας ἐκράτησας τοῦ
 πάντ' εὐδαίμονος ὄλβου,
 ᾧ Ζεῦ, κατὰ μὲν φθίσας

[ζώσας] παραχωρητική. = καὶ ὅταν
 ζῇτε, καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς.
 Ἐξαίρεται ἡ ἀντίθεσις αὐτῆς παρα-
 κειμένης τῷ μηδέν. — ἐναριθμῶ] λο-
 γαριάζω, ἐκτιμῶ. — Ἡ σύνταξις :
 ὑμᾶς ζώσας ἐναριθμῶ (ἐντοῖς οὖσιν
 ἀριθμῶ) ἴσα καὶ τῷ μηδέν. = σᾶς
 λογαριάζω ὡς μηδέν. Αἶ. 125 «ἐρῶ
 γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν εἰ-
 δὼλ' ὅσοι περ ζῶμεν ἢ κούφην σκιάν.»

1190. τᾶς εὐδαιμονίας] ἤδε εἶναι
 ἡ δύναμις τοῦ ἄρθρου : τῆς πολυ-
 μνήτου, τῆς πολυποθήτου παρ' ἀν-
 θρώπων. — φέρει] ὄρα 519.

1191. τοσοῦτον ὅσον] = τοσοῦτον
 ὥστε. Συγχὼν τὸ τοιοῦτον. — δοκεῖν]
 ἐννοεῖται : φέρειν εὐδαιμονίαν, εὐ-
 δαιμονεῖν. = νὰ νομίζῃ καὶ νομίζη-
 ται, ὅτι εἶναι εὐδαίμων. Ὡστε ἡ
 εὐτυχία στηρίζεται εἰς ἀπλὴν τῆς
 στιγμῆς δοξασίαν, οὐχὶ εἰς πραγμα-
 τικότητα.

1192. δόξαντα] ἀντὶ δόξας. Αἶ-
 τιατ. ἐπὶ ταυτοπροσωπίας, ἵνα ἡ
 ἰδέα γενικὴ παρασταθῇ. Ὅρα 1088.
 Ἥλ. 65. — δοκεῖν καὶ δόξαντα] δη-

λοῦται δι' αὐτῶν ἡ ταχεῖα διαδοχὴ
 τῆς εὐτυχίας καὶ δυστυχίας. — ἀπο-
 κλῖναι] ἀμεταβάτως κεῖται, ὅπως
 πολλάκις. Ἡ ἔννοια : δόξαντα ἀπὸ
 τῆς δόξης τῆς εὐτυχίας ἀποκλῖναι,
 = ν' ἀποκλῖνῃ εἰς τὴν ἀντίθετον
 τύχην, νὰ καταπέσῃ ὡς ἀπὸ ὕψους
 τινός, ν' ἀπολέσῃ τὴν δοξασίαν τῆς
 εὐτυχίας.

1194. Οἰδιπόδας] δωρικόν ἀντὶ
 τοῦ Οἰδιπόδης. Εὐχρηστοί οἱ τύ-
 ποι αὐτοῦ παρὰ τραγικοῖς ἐν τοῖς
 μελικοῖς.

1196 ἐξ. ὅστις] ὁ Οἰδίπους. — καθ'
 ὑπερβολὰν] προσδιορισμός τοῦ ἐκρά-
 τησας. — τοξεύσας] ὁ ἐπιδιώκων καὶ
 ἀγωνιζόμενος πρὸς ἐπιτυχίαν τινός
 παραβάλλεται πρὸς τοξότην προσ-
 παθοῦντα νὰ τύχῃ τοῦ σκοποῦ. —
 πάντα εὐδαίμονος] 1421 «πάντα
 κακός.» Αἶ. 1415 «τῷ παντ' ἄ-
 γαθῶ.» OK. 1458.

1198 ἐξ. ᾧ Ζεῦ] παρενθετικῶς
 κεῖται διὸ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ
 ᾧ τλαῖμον Οἰδιπόδα τὰ ῥήματα ἐτέ-
 θησαν κατὰ θ' πρόσωπον. Οὕτω

τάν γαμψώνυχα παρθένον
 χρησμοδόν, θανάτων δ' ἐμᾶ
 χώρα πύργος ἀνέστας.
 ἐξ οὗ καὶ βασιλεὺς καλεῖ
 ἐμός, καὶ τὰ μέγιστ' ἐτι-
 μάθης, ταῖς μεγάλαισιν ἐν
 Θήβαισιν ἀνάσσων.

1200

Στροφή β'.

τὰ νῦν δ' ἀκούειν τίς ἀθλιώτερος;
 τίς ἄταις ἀγρίαις, τίς ἐν πόνοις
 ξύνοικος ἀλλαγᾶ βίου;
 ἰὼ κλεινὸν Οἰδίπου κάρα,
 πῶς γάμου λιμὴν
 αὐτὸς ἤρκεσεν
 παιδὶ καὶ πατρὶ
 θαλαμηπόλῳ πεσεῖν ;

1205

Φιλ. 1233. Τραγ. 995. Τὸν Δία
 φωνεῖ ὁ χορὸς ἄδονατων νὰ ἐννοήσῃ
 πῶς τὸ θεῖον συνεβίβασε τὴν ἄκραν
 εὐτυχίαν καὶ δυστυχίαν ἐν τῷ Οἴδ.
 —κατὰ μὲν φθίσας] τητῆσις=κατα-
 φθίσας. —γαμψώνυχα] προσδιορίζει
 τὰ παρθένον χρησμοδόν ὁμοῦ λαμ-
 βανόμενα. Ἡ Σφιγξ ἔν γαμψώνυξ
 ὡς λεοντόπους. — Τῆς Σφιγγὸς τὸ
 αἰνιγματὴν ὡς χρησμοδὸς σκοτεινὸν καὶ
 (394) «μαντείας ἔδει.» διὸ λέγεται
 χρησμοδός. πρβλ. ποικιλωδός. 130.

1200. θανάτων] τῶν ὑπὸ τῆς
 Σφιγγὸς προξενουμένων. — πύργος
 θαλάτῳ] κατὰ τὸ ὁμηρικόν «πύρ-
 γος Ἀχαιῶν.» Ἡ γενικὴ εἶναι ἀν-
 τικειμενική. = προπύργιον, σωτήρ,
 ἀσφάλεια, ἀπόκρουσις. — ἀνέστας]
 ἡνωρθῶθῃ ἢ συντάξῃ ἀντὶ τῆς με-
 τοχῆς ἀναστάς. ὅρα 453.

1202. τὰ μέγιστα] ἐσὼτ. ἀντικ.

1204. ἀκούειν] ἐκ τοῦ ἀθλιώτε-
 ρος ἐξαρτᾶται. Ἐννοεῖται: σοῦ.

1205 ἐξ. ξύνοικος] προσωποποι-

οῦνται δι' αὐτοῦ τὰ κακά. 303.
 Δύο συντάξεις αὐτοῦ εἶναι δυναταί,
 ἡ διὰ δοτικῆς ἀπλῆς καὶ ἡ διὰ προ-
 θέσεως πλεοναζούσης. Καὶ τὰς δύο
 ταύτας ἔχει ἐνταῦθα. Ἐννοεῖται :
 μᾶλλον.

1207. Οἰδίπου κάρα] ὅρα

1208 ἐξ. Ἡ σύνταξις: τῷ παιδὶ
 ἤρκεσε λιμὴν ὁ αὐτὸς καὶ τῷ πατρὶ.
 Καὶ ἐν 423 ὁ γάμος παραβάλλεται
 πρὸς λιμένα. Εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα
 γάμου προσωρμίσθη ὁ πατὴρ Λάϊος
 καὶ ὁ υἱὸς Οἰδίπους. — καὶ] ἐτέθη
 διὰ τὸ αὐτό. 1187. — Ἀντὶ τοῦ σοὶ
 ἐτέθη παιδί, ἵνα ἔτι μᾶλλον ἐξαρθῇ
 ἢ πρὸς τὸ πατρὶ σχέσις. — πεσεῖν]
 ὥστε πεσεῖν, ὥστε κατακλιθῆναι,
 ἐννοεῖται: ἐν αὐτῷ, δηλ. ἐν τῷ λι-
 μένῳ, τ. ἔ. ἐν τῇ συζυγικῇ κλίνῃ.
 Εὐρ. Ἐλ. 1093 «ἐν λέκτροις πίτ-
 νεις.» Ὅμοια χρῆσις τοῦ πίπτειν
 καὶ παρ' ἡμῖν. — θαλαμηπόλος] ἐν
 τῷ θαλάμῳ ἀναστρεφόμενος. Συνή-
 θῶς οὕτω λέγεται ἡ ὑπηρέτρια ἢ

πῶς ποτε, πῶς ποθ' αἱ πατρῶ-
αἱ σ' ἄλοκες φέρειν, τάλας, 1210
σῖγ' ἐδυνάσθησαν ἐς τοσόνδε;

Ἀντιστροφή β'.

ἐφεῦρέ σ' ἄκονθ' ὁ πάνθ' ὀρῶν χρόνος,
δικάζει τὸν ἄγαμον γάμον πάλαι
τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον· 1215

ἰὼ Λαϊήιον τέκνον,

εἶθε σ', εἶθε σε
μῆποτ' εἰδόμαν·
δύρομαι γὰρ ὥς
περίαλλ' ἰὰν χέων

ἐκ στομάτων. τὸ δ' ὀρθὸν εἰ-
πεῖν, ἀνέπνευσά τ' ἐκ σέθεν 1220
καὶ κατεκοίμασα τούμὸν ὄμμα.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

ὦ γῆς μέγιστα τῆσδ' ἀεὶ τιμώμενοι,

περὶ τοῦ θαλάμου φροντίζουσα. ἐν-
ταῦθα δηλοῖ τὸν σύζυγον. Εἶναι
κατηγορ.

1210 ἐξ. πατρῶαι ἄλοκες] = ἡ
γυνή. Πολλῶν ῥημάτων καὶ ὀνο-
μάτων τοῦ γεωργικοῦ βίου γίνεταί
χρήσις καὶ ἐπὶ γάμου καὶ γεννήσεως.
— ἐς τοσόνδε] ἐννοεῖται: τοῦ χρόνου.

1213 ἐξ. ἐφεῦρε] ἐν μέσῳ τῆς εὐ-
τυχίας. — ἄκοντα] διότι ἀπροσδόκη-
τος ἐπῆλθεν ἡ ἀποκάλυψις. — ὁ χρό-
νος] προσωποποιεῖται. — ἄγαμον γάμον]
συχνὸν εἶδος ὀξυμῶρου διὰ τοῦ α
καὶ δυσ γινόμενον. «ἄδωρα δῶρα.
μῆτηρ ἀμήτωρ. ὕπνος ἄυπνος. φρε-
νῶν δυσφρόνων.» — τεκνοῦντα καὶ
τεκν.] τολμηρῶς ἐδόθησαν εἰς τὸν
γάμον ἀντὶ: σοῦ τεκνοῦντος. OK.
OK. 267 «τὰ ἔργα μου πεπονθότ'
ἔστι μᾶλλον ἢ δεδρακότα.» 74 «ὅς'
ἂν λέγωμεν, πάνθ' ὀρώντα λέξο-
μεν.»

1216. Λαϊήιον] ἀντὶ τοῦ Λαίειον.
Εὐρ. Ἰφ. Α. 756. Ἰων. 461 Φοι-
βήιος. Βαχχ. 413 προβαχχίη. παρ'
'Ομήρῳ βασιλῆος.

1218. περίαλλος = ὑπέρτερος ἄλ-
λων, ἔξοχος. Ἐξ αὐτοῦ ἐγένετο τὸ
ἐπίρρ. περίαλλα. Τὸ προτεταγμένον
ὥς ἐπιτείνει, ὥπως ἐν τοῖς «ὡς ἀλη-
θῶς. ὡς ἐτητύμως. ὡς ἐτέρως.»

1219 ἐξ. Ὁ χορὸς δὲν λησμονεῖ
τὰς πάλαι τοῦ βασιλείως εὐεργεσίας:
ἡ συγίαν καὶ ὕπνον εἰς σέ ὀφείλω.
— δέ] ἡ ἔννοια ἀπαιτεῖ γάρ. — τὸ δ'
ὀρθὸν εἰπεῖν] τ. ἔ. ἂν πρόκειται νὰ
εἴπω τὴν ἀλήθειαν. — κατεκοίμασα
τὸ ὄμμα] τ. ἔ. ἡδυνήθην νὰ κλείσω
αὐτὰ ἐν ὕπνῳ ἡσύχῳ. Τὸ μέρος
ἀντὶ τοῦ ὅλου ἐτέθη: ἡδυνήθην νὰ
κατακλιθῶ εἰς ὕπνον.

1223-1230. Ἔξοδος.
Διαιρεῖται εἰς δύο ὑπὸ κομμῶ
(1297-1368). Τὸ πρῶτον περιέχει:

οἱ ἔργ' ἀκούσεσθ', οἷα δ' εἰσώψεσθ', ὅσον δ' ἄρεϊσθε πένθος, εἵπερ ἐγγενῶς ἐτι

1225.

τῶν Λαβδακείων ἐντρέπεσθε δωμάτων.

οἶμαι γὰρ οὐτ' ἂν Ἴστρον οὔτε Φᾶσιν ἂν

νύψαι καθαρυῶ τήνδε τὴν στέγην, ὅσα

κεύθει, τὰ δ' αὐτίκ' εἰς τὸ φῶς φανεῖ, κακὰ

ἐκόντα κοῦκ ἄκοντα. τῶν δὲ πημωνῶν

1230

μάλιστα λυποῦσ' αἱ φανῶσ' αὐθαίρετοι.

ΧΟΡ. λείπει μὲν οὐδ' ἄ πρόσθεν ἥδειμεν, τό μὴ οὐ

βαρύστον εἶναι· πρὸς δ' ἐκείνοισιν τί φῆς;

ΕΞΑΓ. ὁ μὲν τάχιστος τῶν λόγων εἰπεῖν τε καὶ

τὴν διήγησιν τῆς καταστροφῆς, ὁ κομμὸς τὴν ἔκρηξιν τῆς λύπης, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μέρει ὁ ἥρωας παρίσταται συνερχόμενος βαθμηδὸν καὶ ἐγκαρτερῶν.

1223. Ὁ ὑποκριθεὶς τὸν ποιμένα ὑποκριτῆς ἐξέρχεται ὡς ὑπηρέτης ἐκ τῶν ἀνακτόρων διὰ τῆς δεξιᾶς πλαγίας θύρας. Ὁ ἀγγέλλων τὰ ἐν τῷ οἰκίᾳ γεινόμενα λέγεται *ἐγγελοσ*.—Τιμητικὴ προσφωνήσις, οἷα ἐν 911.

1225. *ἀρεῖσθε*] μέλλων τοῦ αἰρομαι. Αἶ. 75 «μηδὲ δειλίαν ἀρεῖ». — *ἐγγενῶς*] γνησίως, ἀληθῶς.

1226. *ἐντρέπομαι* = φροντίζω, μέλει μοι.

1227. Ἡ φαντασία τῶν Ἑλλήνων μέγαν ἐποίει τὸν μακρὰν κείμενον Φᾶσιν. — Ἡ ἔννοια: τὰ ὕδατα τῶν μεγίστων ποταμῶν τῆς Εὐρώτης καὶ Ἀσίας δὲν θὰ ἐκπλύνωσι τὰς φρικώδεις πράξεις τοῦ οἴκου τούτου. Πᾶν αἷμα καὶ μίσημα ἐκπλύνει τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ μιανὰν πρᾶξιν οὐδεμίαν οὐδὲν ὕδωρ οὔτε ποταμοῦ οὔτε θαλάσσης. Τὴν ιδεάν εὐρίσχομεν παρὰ τε ἀρχαίοις (Αἰσχύλῳ, Σοφοκλῇ) καὶ νεωτέροις (Σαίχσπέρῳ, Μύρωνι). πρὸλ. «θὰ τὸν κάμω ποῦ νὰ μὴ τὸν πλύν' ἢ θάλασσα.»

1228 ἐξ. *ὅσα*] = τοσαῦτα γάρ, ἣ ὅτι τοσαῦτα. — ἔννοεῖται τὰ μὲν, ὡς δεικνύει τὸ τὰ δέ. Διὰ τοῦ «ὅσα (τὰ μὲν) κεύθει» ἔννοεῖται ἡ τύχη τῆς βασιλείσσης, διὰ δὲ τοῦ «τὰ δὲ φανεῖ» ἡ τοῦ βασιλέως. οὕτω καὶ ἐν 1224 περὶ τῆς Ἰοκ. τὸ ἀκούσεσθε, περὶ δὲ τοῦ Οἶδ. *εἰσώψεσθε*.

1130. Πρὸς τὰκούσια ἀμαρτήματα Ἰοκάστης καὶ Οἰδίποδος ἀντιτίθησιν ὁ ἐξάγγελος τὰ ἐκούσια, τὴν αὐτοκτονίαν καὶ τὴν τύφλωσιν. — *ἐκόντα οὐκ ἄκοντα*] ὅρα 58. ΟΚ. 239 «ἔργων ἄκόντων» 977 «ἄκον πρᾶγμα.»

1231. *μάλιστα*...] διότι τὰ πάθη ταῦτα δὲν εἶναι ἀνωτέρας βίας καὶ ἀνάγκης, καὶ εἶναι δυνατὸν ν' ἀποφύγῃ τις αὐτά. — *φανῶσι*] λείπει τὸ ἄν, ὅρα 198. — *αὐθαίρετον* εἶναι ὅ, τι τις αὐτὸς ἑαυτῷ αἰρεῖται.

1232. Ἄν τὸ *λείπειν* ἦτο θετικὸν τὸ ἀποτελεσμα αὐτοῦ θὰ ἦτο: *μὴ βαρύνεσθαι εἶναι ἄλλ'* ἐπειδὴ κεῖται ἀρνητικῶς, τὸ ἀποτελεσμα ἔλαβε δευτέραν ἀρνήσιν: *μὴ οὐ*. ὅρα 13. 283.

1234 ἐξ. *μὲν*] ὁ δὲ ἐν στ. 1237. — *ὁ τάχιστος τῶν λόγων*] προεξαγγελτικὴ παράθεσις τῆς ἐπομένης προτάσεως. Ὅρα Κόκ. 46 σ. 2. — *τά-*

μαθεῖν, τέθνηκε θεῖον Ἰοκάστης κάρα.

1235

XOP. ὦ δυστάλαινα· πρὸς τίνος ποτ' αἰτίας;

ΕΞΑΓ. αὐτὴ πρὸς αὐτῆς. τῶν δὲ πραχθέντων τὰ μὲν ἄλγιστ' ἄπεστιν· ἢ γὰρ ὅψις οὐ πάρα.

ὅμως δ', ὅσον γε κἂν ἐμοὶ μνήμης ἐνι, πεύσει τὰ κείνης ἀθλίας παθήματα.

1240

ὅπως γὰρ ὀργῇ χρωμένη παρῆλθ' ἔσω θυρῶνος, ἴετ' εὐθὺ πρὸς τὰ νυμφικὰ λέχνη, κόμην σπῶσ' ἀμφιδεξίοις ἀκμαῖς. πύλας δ', ὅπως εἰσῆλθ', ἐπιρράξας', ἔσω

κάλει τὸν ἦδη Λαῖον πάλαι νεκρόν, μνήμην παλαιῶν σπερμάτων ἔχουσ', ὕψ' ὧν θάνοι μὲν αὐτός, τὴν δὲ τίκτουσαν λίποι τοῖς οἷσιν αὐτοῦ δύστεκνον παιδουργίαν·

1245

χιστος εἰπεῖν] τ. ε. συντομώτατος. —εἰπεῖν] ὑποκ: ἐμ. —μαθεῖν] ὑποκ: ὑμᾶς. —θεῖον] διότι κατήγετο ἐκ βασιλικοῦ γένους θεόθεν καταγομένου.

1237. αὐτὴ] τέθνηκε.

1238. ἄπεστιν] ἐννοεῖται: σοῦ.

—πάρα] = πάρεστι. Ἐννοεῖται: σοί.

1239. ἐν ἐμοὶ] πλεονάζει ἡ πρόθεσις, διότι τὸ ἐνι καὶ ἀπλῆν δοτικὴν λαμβάνει. —ἐνι = ἐνεστι.

1241. ὀργῇ χρωμένη] κυρίως = ὀργιζομένη. ἐνταῦθα = μαινομένη, ἐξημμένη, ἐν ἐξάψει.

1243. Καλῶς τοῖς λέκτροις ἐμπίπτει· δι' αὐτὰ γὰρ ἀπόλλυται. —ἀκμαί] κυρίως = ἄκρα, ἐνταῦθα = χεῖρες, ἐν 1034 = πόδες. —Ἀντὶ τοῦ ἀμφοῦν ἔθηκε τὸ σύνθετον ἀμφιδεξίους, οὗ τὸ δεύτερον μέρος δηλοῖ, ὅτι ἐπίση· ἐνῆργουν ἀμφοτέραι αἱ χεῖρες, δηλ. ὅτι ἡ συνήθως βοηθητικὴ ἀριστερὴ ἐλειτούργει, ὅπως καὶ ἡ δεξιὰ. τόση ἦτο ἡ μανία τῆς Ἰοκάστης.

1244. πύλας] ἐκ τοῦ ἐπιρράξας·

—ἐπιρράττειν] ἀπτικὸν τοῦτο. παρ' Ὀμήρῳ ἐπιρρήσειν Ἰλ. Ω 544 = κλείειν. —ἔσω] στάσιν δηλοῖ ὡς ἐν 27, 1171. [Δηλοῖ, ὅτι ὁ ὑπηρέτης ἔξωθεν διὰ τῆς θύρας ἤκουε.

1245. κάλει] δυνατόν νὰ παραλειφθῇ ἡ ἀῖσις ἐν ταῖς διηγήσεσι διὰ τὴν ἐπικὴν αὐτῶν φύσιν. 1249 OK. 1696 ἐξ. κτύπησε, ῥίγησαν. 1624 θῶνξεν. —Ἡ σύνταξις: Λαῖον τὸν πάλαι ἤδη νεκρόν. δρα 52.

1246. παλαιῶν σπερμάτων = τοῦ πάλαι γεννηθέντος υἱοῦ τοῦ Λαῖου. —μνήμην ἔχουσα = μνηνησκομένη.

1247 ἐξ. ὕψ' ὧν θάνοι μὲν... λίποι δὲ] τὸ ὕψ' ὧν ἀνήκει εἰς μόνον τὸ θάνοι, ἡ δὲ δευτέρα πρότασις παρὰ τὴν ἀντίθεσιν μὲν δὲ ἐλευθέρως προστετέθη. ὅπως Ἀντ. 532. OK. 424. Ὀμαλώτερον θὰ ἦτο: λιπών.

—οἷσιν] κτητικὴ. —τοῖς οἷσιν αὐτοῦ] τῷ υἱῷ αὐτοῦ Οἰδίποδι. —παιδουργίαν] ἀφηρημένον ἀντὶ συγχεκριμένου: γυναῖκα παιδοποιόν. —δύστεκνον παιδουργίαν] ὅμοιον πρὸς τὸ γάμος δύσγαμος. = παρὰ φύσιν

γοᾶτο δ' εὐνάς, ἔνθα δύσστηνος διπλοῦς
 ἐξ ἀνδρὸς ἄνδρα καὶ τέκν' ἐκ τέκνων τέκοι. 1250
 χῶπως μὲν ἐκ τῶνδ' οὐκέτ' οἶδ' ἀπόλλυται.
 βοῶν γὰρ εἰσέπαισεν Οἰδίπους, ὕφ' οὗ
 οὐκ ἦν τὸ κείνης ἐκθεάσασθαι κακόν·
 ἀλλ' εἰς ἐκεῖνον περιπολοῦντ' ἐλεύσσομεν,
 φοιτᾷ γὰρ ἡμᾶς ἐγχος ἐξαιτῶν πορεῖν, 1255
 γυναῖκα τ', οὐ γυναῖκα, μητρώαν δ' ὅπου
 κίχοι διπλῆν ἄρουραν οὗ τε καὶ τέκνων.
 λυσσῶντι δ' αὐτῷ δαιμόνων δεικνύσιν τις,
 οὐδεὶς γὰρ ἀνδρῶν, οἳ παρῆμεν ἐγγύθεν.
 δεινὸν δ' αὔσας, ὥς ὕφνητοῦ τινός, 1260
 πύλαις διπλαῖς ἐνήλατ', ἐκ δὲ πυθμένων
 ἐκλινε κοῖλα κλῆθρα κάμπιπτει στέγη,

παιδοποιόν.

1249. διπλοῦς] περιεμένετο: δι-
 πλοῦν γένος, ἢ ἀμρότερον. Ἀλλὰ
 συνεφώνησε πρὸς τὸ ἄνδρα καὶ τέ-
 κνα.

1250. τέκνων] Οἰδίποδος. ὅρα 366.

1251. οὐκέτι οἶδα, ὅπως ἐκ τῶνδε
 ἀπόλλυται] διεσταυρώθησαν αἱ λέ-
 ξεις. ὅρα 644, 52.

1252. Ἐν τούτοις ἡ αἰτία, δι' ἣν
 οἱ ὑπηρεῖται δὲν ἡμρόδισαν τὴν αὐ-
 τοκτονίαν τῆς Ἰοκ. — εἰσέπαισεν] ἀ-
 μετάβατον, ὅπως πολλάκις καὶ τὸ
 ἀπλοῦν. πρβλ. τὸ ὁμηρικόν «Γρῶες
 δὲ προὔτυψαν.» — ὕφ' οὗ] ἀναγκα-
 στικὸν αἴτιον.

1253. οὐκ ἦν] ἡμῖν. — ἐκθεάσα-
 σθαι] = μέχρι τέλους προσέχειν. Τὴν
 γενικὴν ταύτην ἔννοιαν ἔχει καὶ
 ὅχι τὴν ἔννοιαν ἰδεῖν· διότι δὲν ἦτο
 δυνατόν νὰ ἴδωσιν αὐτήν, ἀφοῦ
 ἦτο κατάκλειστος.

1254. περιπολοῦντα] περιερχόμε-
 νον ὥσπερ ἐμμανῆ.

1255. ἐξ. ἐγχος] ἔξιος. ὅρα 969.
 — Ἐκ τοῦ ἐξαιτῶν ἐξαρτᾶται καὶ τὸ
 πορεῖν καὶ ἡ πλαγία ἐρώτησις ὅπου

κίχοι, μεθ' ἧς τὸ ἐξαιτῶν ἰσοῦται
 πρὸς τὸ ζητῶν, ἐρωτῶν.

1256. ἐξ. οὐ γυναῖκα, μητρώαν δὲ
 ἄρουραν] = ἡ ἐπ' ἀνθρώποις αὐτῇ τῶν
 προειρημένων εἶναι τοῦ Οἶδ., οὐχὶ
 τοῦ ἐξαγγέλου. — ματρώαν ἄρουραν
 = μητέρα — οὐ] προσωπικὴ ἄντωνυ-
 μία. = αὐτοῦ.

1258. δεικνύσιν] ὅπου κίχοι τὴν
 γυναῖκα.

1260. ὕφνητοῦ] ὅρα 966. Ἐν-
 νοεῖται: ὄντος. = ὕφηνονμένου, ὥστε
 τις ὠδήγει αὐτόν, ὥστε τις ἐδείκνυε
 τὴν διεύθυνσιν.

1261. ἐξ. ἐνήλατο] ἄορ. τοῦ ἐνάλ-
 λουμαι. = λαξ ἐπέθετο. — κλῆθρον] ἦν
 μοχλὸς ἔσθθεν ἐγκαρσίως ἀπὸ τοίχου
 εἰς τοίχον ἐμβαλλόμενος καὶ συνέχων
 τὰς δικλίδας θύρας. Ἦσαν δύο, εἰς
 ἐξ ἀριστερῶν, εἰς ἐκ δεξιῶν, διὰ
 τοῦτο ὁ πληθυντικὸς κλῆθρα. Ἡ Ἰοκ.
 εἰσελθοῦσα (1244) εἶχεν ἀσφαλίσαι
 τὴν θύραν δι' ἀμφοτέρων τῶν κλῆ-
 θρων. Ἦδη ὁ Οἶδ. οὕτω σφοδρῶς
 ἐνέπεσε κατὰ τῆς θύρας, ὥστε οἱ
 μοχλοὶ καμφθέντες ἐξεβλήθησαν τῶν
 θέσεων αὐτῶν (πυθμένων) καὶ ἡ

οὐ δὴ κρεμαστὴν τὴν γυναῖκα ἑσειδόμεν,
 πλεκταῖς ἑώραις ἐμπεπλεγμένην· ὁ δέ,
 ὅπως ὄρα νιν, δεινὰ βρυχνηθεὶς τάλας
 χαλᾷ κρεμαστὴν ἀρτάνην. ἐπεὶ δὲ γῆ
 ἔκειτο τλήμων, δεινὰ δ' ἦν τάνθενδ' ὄρα·
 ἀποσπάσας γὰρ εἰμάτων χρυσηλάτους
 περόνας ἀπ' αὐτῆς, αἰσιν ἐξεστέλλετο,
 ἄρας ἔπαισεν ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων,
 αὐδῶν τοιαῦθ', ὅθούνεκ' οὐκ ὄψοιντό νιν,
 οὐθ' οἱ ἔπασχεν οὐθ' ὅποι' ἔδρα κακά,
 ἀλλ' ἐν σκότῳ τὸ λοιπὸν οὕς μὲν οὐκ ἔδει
 ὀψοίαθ', οὕς δ' ἔχρηζεν οὐ γνωσοίατο.
 τοιαῦτ' ἐφθυμῶν, πολλάκις τε κοῦχ ἅπαξ

1265

1270

1275

θύρα ἡνοίχθη.

1264. ἑώρα] μόνον ἐνταῦθα ὑπάρχει· ἀλλαχοῦ αἰώρα. ἀλλ' ὑπάρχει μετέωρος. Σημαίνει πᾶν ὄργανον δι' οὗ τις μετεωρίζεται. μετὰ τοῦ πλεκταῖς σημαίνει σχοινίον.

1265. Τὸ βρυχάσθαι λέγεται περὶ λεόντων, ταύρων, ἐλεφάντων, ἀλλὰ καὶ περὶ ἰσχυρᾶς οἰμωγῆς ἀνθρώπου. Τραχ., 805.

1266. γῆ] τοπικὴ δοτικὴ. ὄρα 20. = ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

1267. δέ] ἐτέθη ἐν τῇ ἀποδόσει κατ' ἔθος ὁμηρικόν. Ὅρα Κόκ. 500σ. 9. — τλήμων] παρελείφθη τὸ ἄρθρον.

1269. Αἱ Ἀθηναῖαι μέχρι τῆς νεότητος τοῦ Σοφοκλέους μετεχειρίζοντο χιτῶνα δωρικόν διὰ περυνῶν περὶ τοὺς ὤμους συγκρατούμενον. ἀλλ' ἐπειδὴ ἔκαμον κακὴν ποτε χρῆσιν αὐτῶν (Ἡρόδ. 5, 87, 88) ἐπεβλήθη εἰς αὐτὰς ὁ ἰωνικὸς χιτῶν. Ὁ Σοφοκλῆς ἔχει ὑπ' ὄψει τὸν πάλαι ἐν χρήσει.

1270. ἄρας] τὰς περόνας. Ἡ λέξις εἰκονίζει τὴν ὑπὲρ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὕψωσιν τῆς χειρός, ἵνα μετὰ δυνάμειος κατέλθῃ ἐπ' αὐτούς. Ἀντ.

430 ἄρθρον. — ἄρθρα κύκλων] περισφρασις = κύκλους. Πᾶν μέλος τοῦ σώματος λέγεται ἄρθρον. Φιλ. 1202. «ἐμοῦ ποδὸς ἄρθρον.» 1208.

1271 ἐξ. ὅθούνεκα] ὅτι 572. — ὄψοιντο] οἱ κύκλοι αὐτοῦ οἱ ὀφθαλμοί. Πρότασις κρίσεως, ὡς δεικνύει τὸ οὐ. — νιν] κατὰ πρόληψιν ἀντικ. τοῦ ὄψοιντο, ἀντὶ ὑποκειμένου τῶν ἔπασχεν καὶ ἔδρα.

1272. ἔπασχε] ἐννοεῖ τὸν γάμον. — ἔδρα] ἐννοεῖ τὸν φόνον. —

1273. ἐν σκότῳ ὀψοίατο] πικρὰ εἰρωνεία. πρβλ. 878. «οὐ ποδὶ χρησίμῳ χρῆται». Τὸ ἐν σκότῳ μετὰ τοῦ ὀψοίατο ἀναπληροῖ ἄρνησιν = οὐκ ὀψοίατο, μετὰ δὲ τοῦ οὐ γνωσοίατο σημαίνει: ἐν «Αἰδου» διότι οἱ γονεῖς ἴσαν ἤδη τεθνεῶτες. — οὕς μὲν = τὰ τέκνα. — οὕς δὲ = τοὺς γονεῖς. — ἔδει ἔχρηζεν] ἐννοεῖται: ἰδεῖν.

1274. οὐ γνωσοίατο] κατὰ τὴν ἐν «Αἰδου» συνάντησιν.

1275. ἐφθυμῶν] μετὰ πικρίας εἰρηται. Ἀντ. 1305 ἡ Εὐρυδίκη ἀπέθανε «κακὰς πράξεις ἐφθυμήσασα τῷ παιδοκτόνῳ». — πολλάκις κοῦχ ἅπαξ] ὄρα 58.

ἦρασσ' ἐπαίρων βλέφαρα· φοίνια δ' ὀμοῦ
 γλῆναι γένει' ἔτεγγον, οὐδ' ἀνίεσαν
 φόνου μυδώσας σταγόνας, ἀλλ' ὀμοῦ μέλας
 ὄμβρος χαλάζης αἵματοῦς ἐτέγγετο.

τάδ' ἐκ δυοῖν ἔρρωγεν οὐ μόνου κατά, 1280

ἀλλ' ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμιμιγῇ κακά.

ὁ πρὶν παλαιὸς δ' ὄλβος ἦν πάροιθε μὲν

ὄλβος δικαίως· νῦν δὲ τῇδε θῆμέρα

στεναγμός, ἄτη, θάνατος, αἰσχύνη, κακῶν

ὅσ' ἔστι πάντων ὀνόματ' οὐδὲν ἔστ' ἀπόν. 1285

ΧΟΡ. νῦν δ' ἔσθ' ὁ τλήμων ἐν τινι σχολῇ κακοῦ ;

ΕΞΑΓ. βοᾷ διοίγειν κλῆθρα, καὶ δηλοῦν τινα

τοῖς πᾶσι Καδμεῖοισι τὸν πατροκτόνον,

τὸν μητρὸς—αὐδῶν ἀνόσι' οὐδὲ ῥητά μοι—

ὥς ἐκ χθονὸς ῥίψων ἑαυτὸν οὐδ' ἔτι 1290

μενῶν δόμοις ἀραιὸς, ὥς ἠράσατο.

1276. ἐπαίρων] τὰς περόνας. —
 βλέφαρα] ἀντικ. τοῦ ἠράσατο. — ὀμοῦ]
 ἐννοεῖται: τῷ ἀράσσειν. = εὐθύς.

1277 ἐξ. οὐδ' ἀνίεσαν...] οὐχί
 στάγδην ἀλλὰ ποταμηδόν. — ὀμοῦ...
 ἐτέγγετο] ἐπανάληψις τῶν «φοίνια...
 ἔτεγγον.» — Τὸ πρῶτον ὀμοῦ = ἐμοῦ
 τῷ ἀράσσειν, τὸ δεύτερον ὀμοῦ = εὐ-
 θύς, διὰ μιᾶς. — τέγγειν] σημαίνει
 βρέχω, ὑγραίνω, ἀλλὰ καὶ χύνω
 Τρ. 848 «τέγγειν δακρύων ἄχραν.»
 Πινδ. Νεμ. 10, 75 «τέγγων δάκρυα.»
 ὅθεν παθητικῶς ἐτέγγετο. — ὄμβρος
 χαλάζης] ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν.
 ΟΚ. 1502 «ὄμβρία χαλάζα.» — αἵ-
 ματοῦς = αἱματοεῖς.

1280. Ἡ ἔννοια: ἰδοὺ κακὰ
 προσελθόντα ἐξ ἀμφοτέρων κατ' ἀμ-
 φοτέρων. — δυοῖν] Ἰοκάστης καὶ Οἰ-
 δίπου. — κατὰ μόνου] τοῦ Οἰδίποδος.

1282. πρὶν παλαιὸς πάροιθε] πλου-
 σία δήλωσις τοῦ παρελθόντος, πρὸς
 ὃ ἀντιτίθεται τὸ παρὸν διὰ τῶν νῦν...
 τῇδ' ἐν ἡμέρᾳ. Ὅμοιος πλοῦτος

Τρ. 555 «παλαιὸν δῶρον ἀρχαίου
 ποτὲ θηρὸς.» Αἴ. 414 «πολὺν δα-
 ρὸν τε χρόνον.» — παλαιὸς ὄλβος]
 μία ἔννοια προσδιοριζομένη ὑπὸ τοῦ
 ὁ πρὶν. — πάροιθε] ὡς πρόθεσις μὲν
 τίθεται τοπικῶς, ὡς ἐπίρρημα δὲ
 χρονικῶς.

1283. δικαίως] 1158.

1284 ἐξ. στεναγμός...] ἐννοεῖται:
 πάρεστι, ἢ οὐκ ἄπεστι. — ὀνόματα
 τ. ἔ. εἶδη.

1287. Πρέπει νὰ δειγθῇ εἰς τὸν
 λαόν, ὅτι ἀνεκαλύφθη ὁ ἐνοχὸς κατὰ
 τὰ ἐν 224-275.

1289. τὸν μητρὸς] ἀποσιωπᾷ λέ-
 ξιν (μιᾶστορα) δηλοῦσαν τὴν παρὰ
 φύσιν πρὸς τὴν μητέρα σχέσιν.

1290. ὥς ῥίψων] ἐκ τοῦ βοᾷ ἐ-
 ξαρτάται. Εἶναι ἀναγκαστικόν, οὐχί
 τελικόν αἷτιον.

1291. δόμοις] ἄνευ τῆς ἐν. ὁρα
 20. — ἀραιὸς ὡς ἠράσατο] ἐπικατά-
 ρατος, ἐνοχὸς ὢν τῇ ἀρᾷ, ἣν ἠρά-
 σατο. πρὸβλ. 236 ἐξ. 267 ἐξ.

ῥώμης γε μέντοι καὶ προσηγοῦ τινος
 δεῖται· τὸ γὰρ νόσημα μείζον ἢ φέρειν.
 δείξει δὲ καὶ σοί· κληῖθρα γὰρ πυλῶν τάδε
 διοίγεται. θέαμα δ' εἰσόψει τάχα
 τοιοῦτον, οἷον καὶ στυγοῦντ' ἐποικτίσαι.

1295

XOP. ὦ δεινὸν ἰδεῖν πάθος ἀνθρώποις,
 ὦ δεινότατον πάντων, ὅσ' ἐγὼ
 προσέκυρσ' ἦδην. τίς σ', ὦ τλήμων,
 προσέβη μανία; τίς ὁ πηδήσας
 μείζονα δαίμων τῶν μακίστων
 πρὸς σῇ δυσδαίμονι μοῖρα;
 φεῦ φεῦ, δύσταν'. ἀλλ' οὐδ' ἐσιδεῖν
 δύναμαί σε, θέλων [πόλλ' ἀνερέσθαι,

1300

1292. ῥώμης] δηλ. ἰσχυρᾶς βοη-
 θείας ἄλλου. — τινος] ἀνήκει καὶ
 εἰς τὸ ῥώμης.

1293. μείζον ἢ] ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ:
 μείζον ἢ ὥστε φέρειν. = ἢ ὥστε δύ-
 νασθαι φέρειν.

1294. δείξει] ὁ Οἰδίπους. Ἀντι-
 κείμενον ἐννοεῖται: τάδε τ. ἔ. τὰ
 ἐν 1292 ἐξ.

1296. τοιοῦτον οἷον] ὅπως «το-
 σοῦτον ὅσον» 1191. — στυγοῦντα]
 ἐννοεῖται: τινά.

1297-1368. Κοιμήσις.

1297. Ὁ Οἶδ. ὑπὸ ὑπηρετῶν ἀ-
 γόμενος ἐξέρχεται διὰ τῆς μέσης
 θύρας. Ἡ θεὰ αὐτοῦ πληροὶ φρίκης
 τὸν χορόν.

1299. Τὸ κυρεῖν ἀπλοῦν καὶ σύν-
 θετον συνήθως λαμβάνει δοτικὴν,
 ἀλλὰ καὶ αἰτιατικὴν, ὅπως καὶ τὸ
 τυγχάνειν. Εὐρ. Ῥήσ. 113 «κηρύ-
 σεις πολέμους.»

1300 ἐξ. προσέβη σε = ἔβη ἐπὶ
 σέ, ἐνέσκηψεν ἐπὶ σέ, προσέβαλέ
 σε. — τίς δαίμων] = κακὸς δαίμων.
 Ἐννοεῖται: ἦν. — ὁ πηδήσας] ἡ εἰ-
 κὼν ὁμοία τῇ ἐν 263, 470, 1311.
 — μείζονα] ἐσωτερικὸν ἀντικ. τοῦ
 πηδήσας = μείζονα πηδήματα. — τίς

δαίμων (ἦν) ὁ πηδήσας μείζονα (πη-
 δήματα) τῶν μακίστων;] τίς ἐπή-
 δησεν, τίς ἦν ὅστις ἐφώρμησεν,
 ἐπέπεσεν; τίς ἦν ὅστις μεγαλειτέρα
 (ἐχθρικά, ἐπιθετικά) πηδήματα, ἤτοι
 μεγαλειτέρας ἐπιθέσεις ἔκαμε; —
 μακίστων] ἀρχαῖος ἀττικὸς τύπος
 τοῦ μακίστος. — μείζονα τῶν μακί-
 στων = μείζω τῶν μεγίστων. Ὑπερ-
 βολὴ οἷα ἐν 465 «ἄρρητ' ἄρρητων.»

1365 «πρεσβύτερον ἔτι κακοῦ κα-
 χόν.» — πρὸς] δηλοῖ προσθήκην.
 1233. — πρὸς σῇ δυσδ. μοῖρᾳ] πρὸς
 τῇ ἐπὶ τῷ φόνῳ καὶ τῷ τῆς μητρὸς
 μιάσματι ψυχικῇ ὁδύνῃ ἐπῆλθε καὶ
 ἡ φοβερά σωματικὴ πῆρσις.

1304 ἐξ. θέλων] ἐννοεῖται: ἐσι-
 δεῖν. Ἡ παρανόησις τοῦτου προ-
 κάλεσε τὴν προσθήκην τῶν «πόλλ'
 ...ἀθρήσαι.» ἅτοπα δὲ ταῦτα: διότι
 α) δύναται τις, καὶ χωρὶς νὰ προσ-
 βλέπῃ τινά, νὰ ἐρωτᾷ αὐτόν, β) δὲν
 ὑπάρχει λόγος νὰ ἐρωτήσῃ ὁ χορὸς
 τὸν Οἶδ. πολλά. διότι θὰ ἦτο πολὺ
 ἀναίσθητος ἐνοχλῶν τὸν δυστυχῆ διὰ
 πολλῶν ἐρωτήσεων. — πολλά, πολλά,
 πολλά δὲ] ἐν τῇ ἀναφορᾷ παραλεί-
 πεται ἐνίοτε ὁ δὲ τοῦ δευτέρου μέ-
 ρους. Ὁδ. Θ 322.

πολλά πνυθέσθαι, πολλά δ' ἀθρῆσαι.] 1305

τοίαν φρίκην παρέχεις μοι.

ΟΙΔ. αἰαῖ, φεῦ φεῦ, δύστανος ἐγώ.

ποῖ γὰρ φέρομαι τλάμων; πᾶ μοι
φθογὰ διαπεπόταται φοράδην; 1310

ἰὼ δαῖμον, ἴν ἐξήλου.

ΧΟΡ. ἐς δεινὸν οὐδ' ἀκουστὸν οὐδ' ἐπόψιον.

σ τ ρ ο φ ῆ α'.

ΟΙΔ. ἰὼ σκότου

νέφος ἐμὸν ἀπότροπον, ἐπιπλόμενον ἄφατον,
ἀδάματόν τε καὶ δυσούριστον ὄν. 1315

οἶμοι.

οἶμοι μάλ' αὔθις, οἶον εἰσέδου μ' ἄμα
κέντρων τε τῶνδ' οἴστρημα καὶ μνήμη κακῶν.

ΧΟΡ. καὶ θαῦμά γ' οὐδὲν ἐν τοσοῖσδε πῆμασιν

διπλᾷ σε πενθεῖν καὶ διπλᾷ φορεῖν κακά. 1320

1308 ἐξ. ποῖ γὰρ...] ἐν τούτοις φαίνεται τὸ ἀσταθὲς τῶν κινήσεων αὐτοῦ. — πᾶ μοι...] φυσικώτατα παρίσταται ἐκπλησσομένης διὰ τὸν ἤχον τῆς ἐν τῷ ἀπείρῳ καὶ αἰωνίῳ σκοτεινῷ κενῷ ἀφιπταμένης καὶ σβεννυμένης φωνῆς αὐτοῦ. — διαπεπόταται] δωρικῶς ἀντὶ τοῦ διαπεπότῃται.

1311. δαῖμον] ὄρα 1304. — ἴνα] ὄρα 947. ἐπιφωνηματικῶς κεῖται. ἀλλὰ καὶ τινος ἐρωτηματικότητος δὲν στερεῖται. ἀπόδειξις ἡ ἐπομένη συμπλήρωσις τοῦ χοροῦ. — ἐξήλου] ἔ' ἄορ. τοῦ ἐξάλλομαι. "Ὁρα πηδῆσας ἐν 1300. — ἔως ποῦ τὸ πῆδημά σου, ἡ ὁρμή σου ἔφθασε! μέχρι ποίου βαθμοῦ (δυστυχίας) πηδῆσας προσεχώρησας (παρασύρων ἐμέ!) τ. ἔ. εἰς ποῖαν συμφορὰν μ' ἔρριψας!

1312. Ἐννοεῖται: ἐξήλετο.

1313 ἐξ. Ὁ Οἶδ. ἀναγνινύζει τὸ μέγεθος τῆς ἀνεπανορθώτου ἀπωλείας τῶν ὀφθαλμῶν. τούτων αἱ

πληγαὶ καὶ ἡ ἀνάμνησις τῶν μιαιρῶν αὐτοῦ πράξεων θλίβουσιν αὐτὸν ἐξίσου. — σκότου νέφος] σκοτεινὸν νέφος, τοὺς ὀφθαλμούς μου δῆλον ὅτι ἐπικαλύπτει. — ἀπότροπον] ἀφ' οὗ τις ἀποστρέφεται, φρικῶδες. — ἄφατον] κατηγορούμενον. = ἀνέκφραστον, ὑπερβολικόν, μέγιστον. — ἐπιπλόμενον] τοῦ ἐπιπλόμαι ἐγένετο διὰ συγχοπῆς. = ἐπεληλυθός. — δυσούριστον] ὑπὸ δυσμενοῦς ἀνέμου προσαχθέν. οὔρος = ἀνεμος τ. ἔ. τύχη.

1317 ἐξ. Ἡ ἔννοια: οἶον ὁμοῦ με εἰσέδου ἡ τε ἀπὸ τῆς πηριώσεως ἀλγηδὼν καὶ ἡ τῶν κακῶν ὑπόμνησις. — "Ὅπως ἐν 1302, συνάπτονται σωματικὴ καὶ ψυχικὴ ὁδύνη. — κέντρων τῶνδε] κρατεῖ ἀκόμη ὁ Οἰδίπους τὰς περόνας (1269) — οἴστρημα] εἶναι τὸ ξεγεῖρον μανίαν. οἴστρημα κέντρων = ὁδύνη περονῶν καθιστῶσα τινὰ μανιώδη. — μνήμη κακῶν] ἀναλογισμός, ἀνάμνησις τῶν ἀνοσιουργιῶν.

1320. πενθεῖν φορεῖν] πρωθύστερον. — διπλᾷ πενθεῖν] διπλοῦν ἐκ-

Ἀρτιστροφὴ α'.

ΟΙΔ. ἰὼ φίλος,
σὺ μὲν ἐμὸς ἐπίπολος ἔτι μόνιμος· ἔτι γὰρ
ὑπομένεις με τὸν τυφλὸν κηδεύων.
φεῦ φεῦ.
οὐ γάρ με λήθεις, ἀλλὰ γινώσκω σαφῶς, 1325
καί περ σκοτεινός, τήν γε σὴν αὐδὴν ὅμως.

ΧΟΡ. ὦ δεινὰ δράσας, πῶς ἔτλης τοιαῦτα σὰς
ὄψεις μαρᾶναι ; τίς σ' ἐπῆρε δαιμόνων ;

Στροφὴ β'.

ΟΙΔ. Ἀπόλλων τάδ' ἦν, Ἀπόλλων φίλοι,
ὁ κακὰ κακὰ τελῶν ἐμὰ τάδ' ἐμὰ πάθεα· 1330
ἔπαισε δ' αὐτόχειρ νιν οὔτις, ἀλλ' ἐγὼ τλάμων.
τί γὰρ ἔδει μ' ὄραν,
ὅτω γ' ὀρῶντι μηδὲν ἦν ἰδεῖν γλυκύ ; 1335

πέμπειν στεναγμόν : οἱμοί· οἱμοί
μάλ' αὖθις. — διπλῶ *γορεῖν* κακὰ]
αἰσθάνεσθαι τὸ βάρος διπλῆς δυστυ-
χίας, σωματικῆς καὶ ψυχικῆς.

1321. σὺ μὲν] ἐννοεῖται : τοὺς δ'
ἄλλους οἷδ' ὅτι ἅπαντες καταλεί-
ψουσί με. Διότι συνήθως ἀνδρὸς κα-
κῶς πράσσοντος ἐκποδῶν φίλοι. —
ἐπίπολος] ἀντὶ τοῦ συνήθους πρόσπο-
λος. = βοηθός. — ἔτι μόνιμος] εἶ.

1324. ὑπομένεις κηδεύων με] σύν-
ταξις οἷα ἡ τοῦ ἀνέχεσθαι μετὰ με-
τοχῆς.

1326. σκοτεινός] ὑπὸ σκότου πε-
ριβεβλημένος.

1327 ἐξ. τοιαῦτα μαρᾶναι] τοιαύ-
την μάρανσιν μαρᾶναι, τοιοῦτον μα-
ρασμόν σῶν ὁμμάτων ποιῆσαι. Τὸ
ἔσωτ. ἀντικ. τοιαῦτα δυνάμεθα νὰ
ἐξηγήσωμεν δι' ἐπιπρῆματος. Πε-
ριεμένομεν ἐργάσασθαι ἡ τ.τ. ἀλλ' ὁ
ποιητὴς τολμηρῶς ἀλλὰ καὶ ἐκφρα-
στικώτατα εἶπε μαρᾶναι περὶ τῆς

πράξεως, δι' ἧς ὁ Οἶδ. ἐς ἀεὶ ἀπε-
ξήρανε τὴν πηγὴν τῆς ὀψεως αὐτοῦ.

1329 ἐξ. Ἡ σύνταξις : Ἀπόλλων
ἦν ὁ τελῶν τάδε (τά) ἐμὰ κακὰ
πάθεα. Οὕτω λέγει, ὥστε ὁ προει-
πὼν τὰ κακὰ θεὸς καὶ ἐπετέλεσεν
αὐτά. Ταῦτα ἀναμνησκουσιν, ὅ,τι
ὁ Τειρεσίας προεῖπε «ἰκανὸς Ἀπόλ-
λων, ὃ τάδ' ἐκπραῖζαι μέλει.» 377.
—τάδε] ὀρίζεται ἀκριθέστερον ὑπὸ
τοῦ τάδε πάθεα. πρβλ. 819. — νιν]
τὰς ὄψεις. — αὐτόχειρ λέγεται ὁ πρᾶ-
ξας ὁ,τιοῦν τῇ ἰδίᾳ ἐαυτοῦ χειρί.
Ἀντ. 900 «αὐτόχειρ ὑμᾶς ἔλουσα».
— Ἡ αἰτία τῆς τυφλώσεως κεῖται
ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος προφη-
τευθείσῃ τοῦ Οἰδίποδος τύχῃ, (1382
«τὸν ἐκ θεῶν φανέντ' ἀναγνον.»
ἐκτελεστῆς (αὐτόχειρ) ὅμως ἦν αὐ-
τὸς οὗτος ὁ Οἰδίπους. — οὔτις ἀλλὰ
= οὔτις ἄλλος ἀλλὰ, οὔτις ἄλλος ἤ.
1335. μηδὲν] ἐτέθη μὴ διὰ τὸ
ὑποθετικὸν τῆς προτάσεως.

ΧΟΡ. ἦν ταῦθ', ὅπως περ καὶ σὺ φής.

ΟΙΔ. τί δῆτ' ἐμοὶ βλεπτόν ἢ
στερκτόν ἢ προσήγορον

ἔτ' ἔστ' ἀκούειν ἡδονᾶ, φίλοι ;

ἀπάγεται ἐκτόπιον ὅτι τάχιστα με, 1340

ἀπάγεται, ὦ φίλοι, τὸν μέγ' ὀλέθριον,

τὸν καταρατότατον, ἔτι δὲ καὶ θεοῖς 1345

ἐχθρότατον βροτῶν.

ΧΟΡ. δείλαιε τοῦ νοῦ τῆς τε συμφορᾶς ἴσον,

ὥς σ' ἠθέλησα μυδαμὰ γινῶναί ποτ' ἄν.

Ἀρτιστροφὴ β'.

ΟΙΔ. ὅλοιθ' ὅστις ἦν, ὃς ἀπ' ἀγρίας πέδας
νομάδος ἐπιποδίας ἔλαβέ μ', ἀπὸ τε φόβου 1350

ἔρρυτο κἀνέσωσεν, οὐδὲν εἰς χάριν πράσσω.

τότε γὰρ ἂν θανὼν

1337 ἐξ. Ἐπαναλαμβάνει τὰ ἐν

1334 ἐξ. καὶ ἐπεκτείνει ταῦτα.—
Ἐννοεῖται τὸ συνδετικὸν ἐστὶ. Τὰ
ῥηματικὰ βλεπτόν ἢ στερκτόν τὸ δυ-
νατὸν σημαίνουσι=βλέπειν ἢ στέρ-
γειν ἔστι. Τὸ ὑπάρχον ἔστι=ἔξεστι.
ὥστε τὰ ἔστ' ἀκούειν ἀποτελοῦσι
τρίτον ῥηματικὸν ἐπίθετον: ἀκου-
στόν. Τὸ ὅλον λοιπὸν=τί βλεπτόν
ἔστι ἢ στερκτόν ἢ ἀκουστόν. Τὸ
προσήγορον ἔχει ἐνεργητικὴν σημα-
σίαν ὅπως Ἄντ. 1185.—Τὸ ἡδονᾶ
ἠνέγκει εἰς τὰ βλεπτόν, στερκτόν,
ἔστ' ἀκούειν.

1340. ἐκτόπιον] κατὰ πρόληψιν
κατηγορ. Ὅρα 166.=ἐκ τῶνδε τῶν
τόπων. 1411 «θαλάσσιον ἐκρίψατε.»

1343. Τὸ μέγα μετ' ἐπιθέτων ἀ-
ποτελεῖ ὑπερθετικόν «μέγα νή-
πιος. μέγ' εὐδαίμων. μέγ' ἔξοχος.
μέγα σεμνή.»

1345. καταρατότατον] ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων, ὡς δεικνύει ἡ προσθήκη
«ἔτι δὲ καὶ θεοῖς ἐχθρ.».

1346. ἐχθρότατον] παρ' ἁπτικοῖς

σπανιώτατον τοῦτο, σύνηθε, τὸ ἐχθί-
στος.

1347. τοῦ νοῦ τῆς συμφορᾶς] αἵ-
τιον. = καὶ διότι ἔχεις συνείδησιν
τῶν δυστυχιῶν σου (1345 ἐξ.) καὶ
διὰ τὰς δυστυχίας αὐτάς.—ἴσον]
ἐπιρρηματικῶς, ὅπως πολλάκις τὸ
ἀμρότερον.

1348. Ὅμοιον λέγει ἐν 1217
«εἴθε σε μῆποτ' εἰδόμαν.»—ὡς ἠθέ-
λησα ἄν] ἐννοεῖται: εἰ μοι ἐξῆν τ.ἔ.
ἂν μοι ἐπετρέπετο, ἂν ἦτο εἰς τὸ
χέρι μου.

1349 ἐξ. Ἐνῶ εἰςέρει, ὅτι ὁ Κο-
ρίνθιος ἔσωσεν αὐτόν, λέγει ἀορί-
στως ὅστις ἦν, ἀδιαφορῶν περὶ τοῦ
προσώπου.—ἀπὸ πέδας] τ. ἔ. ἀφοῦ
μ' ἀπήλλαξε ἀπὸ τῆς πέδης. — νο-
μάς=ἐν τῷ νομῷ οὐσα.—ἐπιπόδιος]
ὁ παρὰ τοῖς ποσὶν ὢν.—ἐπιποδία
πέδη=πέδη τῶν ποδῶν.

1351. ἔρρυτο] β' ἄορ. τοῦ ῥύο-
μαι. Μόνον ἐνταῦθα ἔχει αὐξησιν.
Ἰλ. Σ 515 ῥύατο.—οὐδὲν] ἐπιρρ.—
πράσσω] ἐννοεῖται: τοῦτο.

οὐκ ἦν φίλοισιν οὐδ' ἐμοὶ τοσόνδ' ἄχος. 1355

XOP. θέλοντι καμοὶ τοῦτ' ἂν ἦν.

OIA. οὐκουν πατρός γ' ἂν φονεὺς

ἦλθον, οὐδὲ νυμφίος

βροτοῖς ἐκλήθην ὧν ἔφυν ἄπο.

νῦν δ' ἄθλιος μὲν εἰμ' ἀνοσίων δὲ παῖς, 1360

ὁμογενῆς δ' ἀφ' ὧν αὐτὸς ἔφυν τάλας.

εἰ δέ τι πρεσβύτερον ἔφυν κακοῦ κακόν, 1365

τοῦτ' ἔλαχ' Οἰδίπους.

XOP. οὐκ οἶδ' ὅπως σε φῶ βεβουλεῦσθαι καλῶς·
κρείσσων γὰρ ἦσθα μηκέτ' ὧν ἢ ζῶν τυφλός.

OIA. ὥς μὲν τάδ' οὐχ ὧδ' ἔστ' ἄριστ' εἰργασμένα,
μή μ' ἐκδίδασκε, μηδὲ συμβούλευ' ἐτι. 1370

ἐγὼ γὰρ οὐκ' οἶδ', ὅμμασιν ποίοις βλέπων
πατέρα ποτ' ἂν προσεῖδον εἰς Αἰδου μολών,

οὐδ' αὖ τάλαιναν μητέρ', οἶν ἐμοὶ δυοῖν

1355. ἐμοὶ=ἐμαυτῷ. 379.1434.
— φίλοισιν] πατρί, μητρί, τέκνοις, ὡς
ἀναπτύσσει ἐν 1357 ἐξ.

1356. "Ὅμοια τὰ παρὰ πεζοῖς
«βουλομένῳ, ἡδομένῳ, ἀσμένῳ, ἀχθο-
μένῳ μοι ἐστι.»

1357. ἂν] ἀνήκει εἰς τὸ ἦλθον
καὶ ἐκλήθην.

1358. ἦλθον] συχνὰ οἱ τραγικοὶ
ἔχουσι τὴν ἔννοιαν ἔρχεσθαι ἀντὶ
τοῦ γίγνεσθαι καὶ εἶναι. 1519. Ἦλ.
166 «τάλαινα» αἰὲν οἰχῶ.

1359. ὦρ=τούτων ἀφ' ὧν, ταύ-
της ἀφ' ἧς, δηλ. ἀπὸ τῆς μητρός.
δρα 366.

1360. ἀνοσίων] διὰ τὴν πρὸς τὸ
τέκνον αὐτῶν σκληρότητα.

1361. ὁμογενῆς] συνήθως παθη-
τικόν, ὅπως τὰ παλαιγενῆς, ἀγενῆς,
εὐγενῆς, προγενῆς. ἀλλ' ἐνταῦθα ἐ-
νεργητικόν. = ὁμοῦ γεννήσας. οὕτω
τὸ ἀγενῆς ἀντὶ τοῦ ἄπαις παρ' Ἰ-
σαΐω. "Ὁρα 180.—ἀφ' ὦρ=τούτοις
ἀφ' ὧν ἔφυν, τοῖς φύσασιν.

1365. πρεσβύτερον] μεγαλύτερον,
χειρότερον.

1366. ἔλαχ' Οἰδίπους] ἀντί: ἔλα-
χον ἐγώ. Πόσον διάφορα ἔλεγεν ἐν
στ. 8 «ὁ πᾶσι κλεινὸς Οἰδίπους κα-
λούμενος.»

1368. Προσωπικὴ σύνταξις ἀντὶ
τῆς: κρείσσον ἦν σε μηκέτ' εἶναι.
παρελείφθη τὸ δυνητικὸν ἄν.

1369. μὲν] τὴν ἀπόδοσιν εὐρί-
σκομεν ἐν τοῖς 1409 ἐξ.—τάδε] τὰ
τῆς τυφλώσεως.—ὧδε] οὕτως ὅπως
ἔχω χάμει.—ἄριστα] ἐπίρρημα.

1372. βλέπων προσεῖδον] ποιη-
τικὸς πλεονασμός.—Ἐπιστεύετο, ὅτι
ἡ ψυχὴ ἦν εἰδῶλον τοῦ σώματος,
οἶον τοῦτο ἦτο κατὰ τὸν θάνατον.
Παρ' Ὁμήρῳ ἡ ἰδέα εἶναι συγκε-
χυμένη ἀκόμῃ. διότι διακρίνον-
ται μὲν τῶν ψυχῶν τὰ τραύματα
ἐν Ὀδ. 36 ἐξ. ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐν Λ
399, Ω 109 ἐξ.

1373. Τὴν μητέρα, ἐπειδὴ ἐγνώ-
ρισεν, οἰκτεῖρει περισσότερον. Διό-

ἐργ' ἐστὶ κρείσσον' ἀγχόνης εἰργασμένα.
 ἀλλ' ἢ τέκνων δῆτ' ὄψις ἦν ἐφίμερος, 1375
 βλαστοῦσ' ὅπως ἐβλαστε, προσλεύσσειν ἐμοί ;
 οὐ δῆτα τοῖς γ' ἐμοῖσιν ὀφθαλμοῖς ποτε,
 οὐδ' ἄστυ γ' οὐδὲ πύργος οὐδὲ δαιμόνων
 ἀγάλαθ' ἱερά, τῶν ὁ παντλήμων ἐγώ,
 κάλλιστ' ἀνὴρ εἰς ἓν γε ταῖς Θήβαις τραφεῖς, 1380
 ἀπεστέρῃσ' ἐμαυτόν, αὐτὸς ἐννέπων
 ὠθεῖν ἅπαντας τὸν ἀσεβῆ, τὸν ἐκ θεῶν
 φανέντ' ἀναγνον καὶ γένους τοῦ Λαΐου.
 τοιάνδ' ἐγὼ κηλῖδα μινύσας ἐμὴν
 ὀρθοῖς ἐμεῖλλον ὄμμασιν τούτους ὀρᾶν ; 1385

προστίθῃσι τὸ *τάλαινα*. — Τὰ ἐργά-
 ζομαι, ποιῶ, δρῶ λαμβάνουσι δύο
 αἰτιατικὰς, ἀλλ' ἐνίστε δοτικὴν προ-
 σώπου. Ἀριστοφ. Σφῆκ. 1350 « πολ-
 λοῖς ταῦτ' εἰργάσω. » Εὐρ. Μηδ.
 1292 « βροτοῖς ἔρεξας κακά. »

1374. *κρείσσων* λέγεται ὅχι μόνον
 ὁ καλλίτερος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἰσχυ-
 ρότερος, ἀνώτερος· διὸ λέγεται καὶ
 περὶ καχοῦ. 176. — *κρείσσον'* ἀγχό-
 νης] πράξεις χειρότεραι τῆς ἀγχό-
 νης, τ. ἔ. ἄξιαι ποινῆς σκληροτέ-
 ρας τῆς ἀγχόνης. Ὁ δι' ἀγχόνης
 θάνατος συχνὰ παρὰ τραγικοῖς ἀ-
 παντᾷ ὡς τὸ χειρίστον εἶδος τοῦ
 θανάτου.

1375 ἐξ. ἀλλὰ] τίθεται ἐπὶ ἐν-
 στάσεως, ἦν αὐτὸς ὁ λέγων ποιεῖ-
 ται πρὸς ἑαυτόν. Αἴ. 466. Ἦλ.
 537. — *προσλεύσσειν*] ἐκ τοῦ ἐφίμε-
 ρος. — Ἡ σύνταξις : ἡ τῶν τέκνων
 ὄψις ἦν ἐμοὶ ἐφίμερος προσλεύσσειν ;
 — *βλαστοῦσα*] καθ' ὑπαλλαγήν συνε-
 φώνησε πρὸς τὸ ὄψις ἀντὶ πρὸς τὸ
τέκνων. Αἴ. 8 « κυνὸς Λαχαίνης εὐ-
 ρινοῦς βάσις. » Ὁρα Κόκ. 532. — *βλα-
 στοῦσ'* ὅπως ἐβλαστε] οὕτω τις λέγων
 ἀποφεύγει τὰς πολλὰς λεπτομερεῖας
 τοῦ πράγματος, ἀλλὰ δι' αὐτὸ καὶ
 ἐξαίρει τὴν φαυλότητα αὐτοῦ. Ὁρα

Κόκ. 328.

1377. Ἐννοεῖται : τὰ τέκνα ἦν
 ἐφίμερα προσλεύσσειν.

1378. *πύργος*] = πύργοι, τείχη.

1380. Ταῦτα ἀντιτίθενται πρὸς
 τὰ ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ. — Σύν-
 ταξον : ἀνὴρ εἰς κάλλιστα τρα-
 φεῖς. — ἔν γε ταῖς Θ.] ἐν Θήβαις
 τοῦλάχιστον· ἀλλαχοῦ ἐνδεχόμε-
 νον νὰ ἴναι ἐνδοξότεροι ἡγεμό-
 νες. — εἰς] μόνος, ὅπως οὐδεὶς ἄλ-
 λος. Μετὰ τοῦ ἀνὴρ ἐπιτείνει τὸ
 ὑπερθετικόν. Ὁρα Κόκ. 117 Β, ζ'.
 — *τραφεῖς*] διατρέψας, βιώσας. οὕτω
 τροφή = διατριβή. OK. 362.

1383. καὶ γένους] ἐννοητέον ὄντα.
 Ὁ Οἰδίπους ὅ,τι νῦν ἐγνώσθη προσ-
 τίθησιν εἰς τὸν πάλαι χρησμόν :
 πάντες ὤφειλον νὰ ἐξωθῶσι τὸν ἀ-
 σεβῆ, τὸν ὑπὸ τῶν θεῶν κηρυχθέντα
 ἀναγνον, τὸν ὄντα ἐκ τοῦ γένους
 τοῦ Λαΐου. — [Τὴν γενικὴν τοῦ Λαΐου
 ἀντικαθιστῶσι τινες διὰ τοῦ ἀλά-
 στορα ἢ μιάστορα.]

1384. *κηλῖδα*] τὸν φόνον τοῦ πα-
 τρός λέγει. 833. — *ἐμὴν*] κατηγορ.

1385. *τούτους*] τοὺς πολίτας. —
ὀρθοῖς ὄμμασιν] ἄνευ ἐρωτήσεως :
 οὐκ ὀρθοῖς ὄμμασιν. Πρβλ. τὰ παρ'
 ἡμῖν « ἔχει καταιβασμένα τὰ μάτια. »

ἥκιστα γ' ἀλλ' εἰ τῆς ἀκουούσης ἔτ' ἦν
 πηγῆς δι' ὧτων φραγμός, οὐκ ἂν ἐσχόμην
 τὸ μὴ ἀποκληῆσαι τοῦμὸν ἄθλιον δέμας,
 ἴν' ἦν τυφλός τε καὶ κλύων μηδέν. τὸ γὰρ
 τὴν φροντίδ' ἔξω τῶν κακῶν οἰκεῖν γλυκύ. 1390
 ἰὼ Κιθαιρῶν, τί μ' ἐδέχου; τί μ' οὐ λαβὼν
 ἔκτεινας εὐθύς, ὥς ἔδειξα μήποτε
 ἔμαυτὸν ἀνθρώποισιν, ἔνθεν ἦν γεγώς;
 ὦ Πόλυβε καὶ Κόρινθε καὶ τὰ πάτρια
 λόγῳ παλαιὰ δώμαθ', οἶον ἄρα με 1395
 κάλλος κακῶν ὑπουλον ἐξεθρέψατε·
 νῦν γὰρ κακός τ' ὦν κακ κακῶν εὐρίσκομαι.
 ὦ τρεῖς κέλευθοι καὶ κεκρυμμένη νάπη,
 δρυμός τε καὶ στενωπὸς ἐν τριπλαῖς ὁδοῖς,

τήκωσε τὰ μάτια σου.» Ὁ ἔχων
 συνείδησιν τῆς ἑαυτοῦ ἐνοχῆς καὶ
 αἰσχυρόμενος δὲν δύναται νὰ ση-
 κώσῃ τὸ βλέμμα.

1386 ἐξ. ἀκούουσα πηγὴ δι' ὧτων] ἡ ἀκοή, ἡ ἀκουστικὴ δύναμις. Πᾶν
 αἰσθητήριον ὄργανον εἶναι πηγὴ αἰ-
 σθημάτων.—δι' ὧτων] ὁ πεζὸς θὰ
 εἶχε: τῆς δι' ὧτων.—φραγμός] ἐμ-
 μένει ἐν τῇ εἰκόνι τῆς πηγῆς.—εἰ
 ἔτ' ἦν φραγμός=εἰ ἔτι ἐν τῇ φράσει.

1388. μὴ ἀποκλ.] συνίζητις.
 Ἀφοῦ τὸ ἐσχόμην ἔχει ἄρνησιν, ἔ-
 πρεπε τὸ ἀποτελέσμα νὰ ἴναι μὴ
 οὐκ ἀποκληῆσαι. Ὅρα Κόκ. 470 σ.1
 —ἀποκληῆσαι δέμας] κατὰ τὴν με-
 ταφορὰν τῶν αἰσθητηρίων πηγῶν
 τῶν ἀπὸ τοῦ σώματος ῥεουσῶν.

1391. ἐδέχου ἔκτεινας] προσωπο-
 ποιήσις τοῦ Κιθαιρῶνος, Κατὰ Λογ-
 γίνον «κινεῖ ἔλεον καὶ λόγος πρὸς
 τόπον τινα γιγνόμενος. παράδειγμα
 τούτου τὸ Σοφοκλέους, ὃς πεποίη-
 κεν Οἰδίποδα πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα
 διαλεγόμενον.»

1392. τί μ' οὐκ ἔκτεινας;=εἰθ'
 ἔκτεινας, διό ἔλαβε τελικὴν πρότα-

σιν καθ' ὀριστικὴν: ὥς ἔδειξα.

1394 ἐξ. λόγῳ πάτρια] οὐχὶ ἔργῳ
 πάτρια. ἐλέγεσθε πάτρια, ἀλλὰ δὲν
 ἦσθε.—ἄρα] ἀντὶ τοῦ ἄρα. Συχνὰ
 τοῦτο παρὰ τραγικοῖς χάριν τοῦ
 μέτρου. Αἴ. 738.

1396. κάλλος] ὄρα 85. Τὴν ἐξω-
 τερικὴν λάμψιν τῆς εὐτυχίας αὐτοῦ
 δηλοῖ.—ὥς ὠραῖον καὶ μεγαλοπρεπὴ
 νεανίαν. Ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐξωτερικὴν
 ταύτην στίλβην ἐκρύπτετο τὸ σπέρ-
 μα τῶν ἀνοστιουργιῶν, ὥς ὑπὸ τὸ
 ἐπιπολαῖος ἐπουλωθὲν τραῦμα κρύ-
 πτεται πῦον πολὺ.—ὑπουλος] πλή-
 ρης κεκρυμμένων ἐλκῶν. ὑπουλον
 τραῦμα εἶναι τὸ κατ' ἐπίφασιν θε-
 ραπευθὲν ἀλλ' ἔσθωθεν μὴ ἰαθέν.
 Ἐλαβε γενικὴν κατὰ τὸ μεστός.
 ὄρα πολυτεφής 83.—κάλλος κα-
 κῶν ὑπουλον] ὀξύμωρον σαρκασμοῦ
 πλήρες.

1397. κακός τε καὶ κακῶν] Φιλ.
 384 «πρὸς τοῦ κακίστου καὶ κα-
 κῶν.» 874 «εὐγενὴς καὶ εὐγενῶν.»
 Ἡλ. 589 «τοὺς εὐσεβεῖς καὶ εὐσε-
 βῶν.» Ἀντ. 397 «ὦ δύστηνος καὶ δυ-
 στήνου πατρός.»—κακῶν] βρα 1360.

αἱ τοῦμόν αἷμα τῶν ἐμῶν χειρῶν ἄπο 1400
 ἐπίετε πατρός, ἄρά μου μέμνησθ' ἔτι,
 οἱ' ἔργα δράσας ὑμῖν, εἴτα δεῦρ' ἰὼν
 ὅποι' ἔπρασσον αὖθις ; ὦ γάμοι, γάμοι,
 ἐφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες πάλιν
 ἀνείτε ταῦτόν σπέρμα, κάπεδείξατε 1405
 πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας, αἷμ' ἐμφύλιον,
 νύμφας, γυναῖκας, μητέρας τε χῶπόσα
 αἰσχιστ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίγνεται.
 ἀλλ' οὐ γὰρ αὐδᾶν ἔσθ', ἃ μηδὲ δρᾶν καλόν.
 ὅπως τάχιστα' πρὸς θεῶν, ἔξω μέ που 1410

1400 ἐξ. τοῦμόν αἷμα] διότι Λαῖος καὶ Οἰδίπους ἴσαν τοῦ αὐτοῦ αἵματος. ὡς ἐπεξηγήσας προστίθεται καὶ ἡ γενικὴ πατρός.

1402. ὑμῖν] δοτικὴ ἡθικὴ σχεδὸν ἴση τοῖς ἐν ὑμῖν, παρ' ἡμῖν, ἐνώπιον ἡμῶν. Διάφορος εἶναι ἡ δοτικὴ ἢ ἐν 1373.—οἷα αὖθις] ἐκ τοῦ μέμνησθε ἐξαπλώνονται. Ὅμοια ὑποταγὴ τῶν μελῶν τῆς προτάσεως ἐν Ἡλ. 751 «οἱ' ἔργα δράσας οἷα λαγχάνει κακά!» Αἴ. 923 «οἷος ὢν οἷως ἔχεις.» — οἷα δράσας ὅποια ἔπρασσον] ἡ κυρία ἔννοια ἐξηγέσθῃ κατὰ μετοχὴν. Αἱ τριπλαῖ ὁδοὶ λέγονται, ὅτι ἐνθυμοῦνται καὶ τὰ ἐν Θήβαις γεγόμενα, ἐνῶ δὲν ἴσαν μάρτυρες αὐτῶν, διὰ τὴν στενὴν συνάφειαν τῶν ἐν Θήβαις πρὸς τὰ ἐν ταῖς τριπλαῖς ὁδοῖς, τ. ἔ. τοῦ γάμου τῆς Ἰοκάστης πρὸς τὸν φόνον τοῦ Λαίου.

1403 ἐξ. πρὸλ. 457 ἐξ. — ὦ γάμοι] τοὺς γάμους τῆς Ἰοκάστης ἐννοεῖ, τοὺς μετὰ Λαίου καὶ τοὺς μετὰ Οἰδίποδος.—ἡμᾶς] ἐμεί.

1405. ταῦτόν σπέρμα] τ. ἔ. τὸ σπέρμα τοῦ αὐτοῦ ὃν ἐφυτεύσατε.—κάπεδείξατε=καὶ ἐπεδείξατε.

1406 ἐξ. Τὸ μὲν πρῶτον σύμπλεγμα πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας

ἐννοεῖ τὸν Οἰδίπουν, ὅστις εἶναι πατὴρ καὶ ἀδελφός τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ υἱὸς τῆς συζύγου, τὸ δὲ δεύτερον νύμφας, γυναῖκας, μητέρας ἐννοεῖ τὴν Ἰοκ., ἥτις εἶναι πάντα ταῦτα ὡς πρὸς τὸν Οἰδίποδα. — Ὁ Λογγίνος ἐν τῷ περὶ ὕψους βιβλίῳ (κερ. 23) ταῦτα ἔχων ὑπ' ὄψει λέγει «ἐστ' ὅπου προσπίπτει τὰ πληθυντικὰ μεγαλορρημονέστερα καὶ αὐτῷ δοξοποιούντα τῷ ὅχλῳ τοῦ ἀριθμοῦ. πάντα γὰρ ταῦτα ἐν ὀνομάῳ ἐστί, Οἰδίπους, ἐπὶ δὲ θατέρῳ Ἰοκάστη. ἀλλ' ὅμως χυθεὶς εἰς τὰ πληθυντικὰ ὁ ἀριθμὸς συνεπλήθυσεν καὶ τὰς ἀτυχίας.» — Μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν συμπλεγμάτων ἐνεβλήθη τὸ καθολικὸν αἷμ' ἐμφύλιον, δηλοῦν, ὅτι πᾶσαι αἱ παρὰ φύσιν αὐταὶ σχέσεις ὀφείλονται εἰς τοῦτο, ὅτι οἱ δύο σύζυγοι ἴσαν τοῦ αὐτοῦ γένους, ἐνῶ διάφορα γένη συνέρχονται εἰς γάμον.

1409. ἀλλὰ] ἐννοεῖται σιωπῶ. Ἡροδ. 1, 138 «ἄσσα σφι ποιεῖεν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι.» Ἰσοκρ. 1, 15 «ἃ ποιεῖν αἰσχρόν, παῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν.» Φιλ. 86.—ἔστι] ἐννοεῖται: καλόν.—μηδὲ] οὐχ' οὐδέ, διότι ἡ πρότασις εἶναι ἀναρ. ὑποθετικῇ. 269, 569.

- καλύψατ' ἢ φονεύσατ' ἢ θαλάσσιον
ἐκρίψατ', ἔνθα μήποτ' εἰσόψεσθ' ἔτι.
ἴτ', ἀζιώσατ' ἀνδρὸς ἀθλίου θιγεῖν.
πείθεσθε, μὴ δαίσητε. τὰμὰ γὰρ κακὰ
οὔδεις οἴος τε πλὴν ἐμοῦ φέρειν βροτῶν. 1411.
- XOP. ἀλλ' ὦν ἐπαιτεῖς εἰς δέον πάρεσθ' ὅδε
Κρέων τὸ πράσσειν καὶ τὸ βουλεύειν, ἐπεὶ
χώρας λέλειπται μοῦνος ἀντὶ σοῦ φύλαξ.
- OIA. οἴμοι, τί δῆτα λέξομεν πρὸς τόνδ' ἔπος ;
τίς μοι φανεῖται πίστις ἐνδίκος ; τὰ γὰρ 1420
πάρος πρὸς αὐτὸν πάντ' ἐφεύρημαι κακός.
- KP. οὔθ' ὥς γελαστικής, Οἰδίπους, ἐλήλυθα
οὔθ' ὥς ὀνειδιῶν τι τῶν πάρος κακῶν.

1411. θαλάσσιον] ὄρα 1340. Εὐρ.
Ἐκ. 796 «τύμβου οὐκ ἤζιωσεν,
ἀλλ' ἀφῆκε πόντιον.»

1412. ἔνθα μήποτ' εἰσόψεσθε] ἀ-
ναφ. τελικὴ πρότ.

1413 ἐξ. Ἡ πρὸς ἐναγῇ ἐπαφῇ
ἐπιστεύετο, ὅτι μετέδιδε τὸ ἄγος.

OK. 1136. Εὐρ. Ἡρακλ. 1233.

1416. Ὁ Κρέων ἔρχεται ἐκ δε-
ξῶν ἀκολουθοῦμενος ὑπὸ θεραπόν-
των. — Ἡ σύνταξις: εἰς δέον ἐκείνων,
ἃ ἐπαιτεῖς, πάρεστι Κρέων τὸ πράσ-
σειν καὶ τὸ βουλεύειν. — εἰς δέον =
ἐν δέοντι, εἰς καιρόν. πρβλ. «εἰς
καλὸν εἰπας» 78. Ἐξ αὐτοῦ ἐξαρ-
τᾶται ἡ γενικὴ τῆς ἀναφορᾶς «ὦν
ἐπαιτεῖς.» Ξεν. Ἑλ. 6, 2, 9 «Κέρ-
κυρα κεῖται ἐν καλῷ τῶν πόλεων.»
— τὸ πράσσειν] ἐκ τοῦ πάρεστι ἐ-
ξαρτᾶται. = ὥστε πράσσειν. Ὁμα-
λώτερον θὰ ἦτο ἀναρθρὸν ἄλλὰ
πρβλ. Ἀντ. 79 «τὸ βία πολιτῶν
δρᾶν ἔφυν ἀμήχανος.» Ἠλ. 1030.
«μακρὸς τὸ κρίναι ταῦτα χῶ λει-
πὸς χρόνος.»

1418. Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης
ἦσαν ἀνγλίκες. ὄρα 1460.

1419. Ὁ χορὸς παρέπεμψε τὸν

Οἶδ. πρὸς τὸν Κρ. Ἀλλ' ὁ Οἶδ-
ἀπορεῖ τί νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὸν καὶ
δὲν ἐλπίζει, ὅτι θὰ εἰσακουσθῇ διὰ
τὸν πρὸς τὸν Κρ. κακὸν αὐτοῦ τρό-
πον.

1420 ἐξ. Ἡ ἔννοια: τίνα πίστιν
θὰ ἔχῃ πρὸς ἐμέ; ὁ Κρέων δικαίως;
τί δικαίωμα ἔχω ἐπὶ τῆς πίστεως
αὐτοῦ; πῶς νὰ προσδοκῶ ἀποδοχὴν
τῶν παρακλήσεών μου; — πίστις ἐν-
δίκος] παρὰ τοῦ Κρέοντος. — τίς μοι
φανεῖται π. ἐνδίκος; = τίς πίστις
θὰ δειχθῇ πρὸς ἐμέ, θὰ μοι δοθῇ
δικαίως; Ἐνερρηγτικῶς θὰ εἶχεν
ὥδε: τίνα πίστιν φανεί μοι Κρέων
ἐνδίκως; — πάντα κακός] 1197.

1422 ἐξ. Ὁ Κρ., ἀκούσας τοὺς
τελευταίους λόγους τοῦ Οἶδ., δι' ὁ-
λίγων καθησυχάζει αὐτόν. εἶτα
στρέφει τὸν λόγον πρὸς τοὺς ἐξαγα-
γόντας αὐτὸν θεράποντας. Κυρίως
ἐσχόπει νὰ εἴπῃ τοιαῦτα τινά: δὲν
κάμνω λόγον περὶ τοῦ παρελθόντος,
ἀλλὰ πῶς μένεις ἐνταῦθα; Ἀλλ' ἐν-
θυμηθεῖς, ὅτι οἱ θεράποντες εὐθύ-
νονται διὰ τὴν ἔξοδον, στρέφει πρὸς
αὐτοὺς τὸν λόγον. — τῶν πάρος κα-
κῶν] ἔννοεῖ τὴν ἄρτι ἔριν Κρέων-

ἀλλ' εἰ τὰ θνητῶν μὴ κατασχύνεσθ' ἔτι
γένεθλα, τὴν γοῦν πάντα βόσκουσιν φλόγα 1425
αἰδεῖσθ' ἀνακτος Ἑλίου, τοιόνδ' ἄγος
ἀκάλυπτον οὕτω δεικνύναι, τὸ μῆτε γῆ
μῆτ' ὄμβρος ἱερὸς μῆτε φῶς προσδέξεται.
ἀλλ' ὥς τάχιστ' ἐς οἶκον ἐσκομίζετε·
τοῖς ἐν γένει γὰρ τάγγενῃ μόνους θ' ὄραν 1430
μόνους τ' ἀκούειν εὐσεβῶς ἔχει κακά.

ΟΙΔ. πρὸς θεῶν, ἐπεὶ περ ἐλπίδος μ' ἀπέσπασας,
ἄριστος ἐλθὼν πρὸς κάκιστον ἄνδρ' ἐμέ,
πιθοῦ τί μοι· πρὸς σοῦ γὰρ οὐδ' ἐμοῦ φράσω.

ΚΡ. καὶ τοῦ με χρείας ᾧδε λιπαρεῖς τυχεῖν ; 1435

ΟΙΔ. ῥῖψόν με γῆς ἐκ τῆσδ' ὅσον τάχισθ', ὅπου
θνητῶν φανοῦμαι μηδενὸς προσήγορος.

ΚΡ. ἔδρασ' ἄν, εὔ τοῦτ' ἴσθ', ἄν, εἰ μὴ τοῦ θεοῦ

τος καὶ Οἰδ. καὶ τὰς κακολογίας.
548. 627.

1425 ἐξ. Τὸν Ἥλιον τὸν ἄγγον
θεὸν τοῦ φωτός προσβάλλει ἡ θεὰ
παντὸς ἐναγοῦς.—τοιόνδ' ἄγος] =
τοιόνδ' ἐναγῆ.—αἰδοῦμαι τινα ποι-
εῖν τι=ἐξ αἰδοῦς πρὸς τινα οὐ ποιεῖν τι.

1427. τὸ μῆτε...] ἐν ἀναφορικῇ
ἀκολουθίᾳ προτάσσειν εὐρίσκεται
μῆ.

1428. Ὁ ὄμβρος ἦν τοῦ Διὸς
(Ὁδ. I 441)· διὸ λέγεται ἱερὸς. (†)
Πρὸς τῷ Ἑλίῳ ἰδιαιτέρα μνεία γί-
νεται καὶ τοῦ φωτός, ὅπως Αἴ.
856 ἐξ.

1429. Οἱ ὑπέρταται ἐπλησίασαν
τὸν Οἰδ. ἵνα ἀπαγάγῃ αὐτόν.
Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κρ. μετὰ τὸν ἐπό-
μενον τοῦ Οἰδ. ἐξορκισμὸν ἤρξατο
μακροῦ πρὸς αὐτὸν διαλόγου, ἀπέ-
στησαν.

1430 ἐξ. Ἡ σύνταξις: ὄραν καὶ
ἀκούειν τὰ ἐγγενῆ κακὰ εὐσεβῶς
ἔχει τοῖς ἐν γένει μόνους.—τοῖς ἐν
γένει=τοῖς ἐγγενέσι, συγγενέσι. Ἐκ
τοῦ εὐσεβῶς ἔχει ἐξαρτᾶται.—τὰ ἐγ-

γενῆ κακὰ]=τὰ τῶν ἐγγενῶν.—εὐ-
σεβῶς ἔχει] εὐσεβῆς καθήκον ἐστι.

1432. ἐλπίδος=κακῆς προσδο-
κίας, φόβου.

1434. πρὸς σοῦ] ὅρα 134.=ὕπερ
σοῦ, πρὸς ὠφέλειαν σοῦ, πρὸς τὸ
συμμερόν σοῦ.—οὐδὲ=καὶ οὐ.—
ἐμοῦ] ἀντὶ ἐμαυτοῦ.

1435. Ἡ σύνταξις: λιπαρεῖς με
τυχεῖν τοῦ χρείας.—τοῦ χρείας] ἀν-
τικείμενα τοῦ τυχεῖν.—με τυχεῖν] ἀν-
τικείμενα τοῦ λιπαρεῖς.—τοῦ=τί-
νος.—χρεία]=ἀναγκαῖον πρᾶγμα,
εἴτα ἐν γένει=πρᾶγμα.

1436 ἐξ. Οὐδὲν λέγει πλέον περὶ
θανατώσεως. νῦν ἐπιθυμεῖ ἐν ἐξορίᾳ
καὶ μοναξίᾳ νὰ περιμείνῃ τὸν θά-
νατον. 1454.—ὅπου...]=ἐκεῖσε
ὅπου μὴ φανοῦμαι προσήγορός τι-
νος.—ὅπου μὴ φανοῦμαι] ἀναφ. τε-
λικῇ πρότ.—φανοῦμαι=ἔσομαι.
—μηδενὸς προσήγορος] κατὰ τὰ ἐν
238. Εἶναι ἐνεργητικὸν καὶ παθη-
τικόν, ὡς ἐδῶ. Φιλ. 1066 «ὦ σπέρμ»
Ἀχιλλέως, οὐδὲ σοῦ φωνῆς ἔτι γε-
νήσομαι προσφθεγκτός ;

(†) Ὁ ὄμβρος ἦν ἱερὸς καὶ κατασχύνει
τὸν ἀνθρώπον, καὶ οὐκ αἰσθάνεται τὸν
ὄμβρον ὡς τὸν Διὸς. Ἀπὸ τοῦ ὄμβρου ἡ γῆ
ἀδύναται. Ὁ Διὸς αἰσθάνεται τὸν ὄμβρον
ὡς τὸν Διὸς.

- πρώτιστ' ἔχρηζον ἔκμαθεῖν, τί πρακτέον.
 ΟΙΔ. ἀλλ' ἢ γ' ἐκείνου πᾶσ' ἐδιδάωθην φάτις,
 τὸν πατροφόντην τὸν ἀσεβῆ μ' ἀπολλύναι.
 ΚΡ. οὕτως ἐλέχθη ταῦθ'· ὅμως δ' ἔν' ἔσταμεν
 χρείας, ἄμεινον ἔκμαθεῖν, τί δραστέον.
 ΟΙΔ. οὕτως ἄρ' ἀνδρὸς ἀθλίου πεύσεσθ' ὑπερ;
 ΚΡ. καὶ γὰρ σὺ νῦν τὰν τῷ θεῷ πίστιν φέροις.
 ΟΙΔ. καὶ σοὶ γ' ἐπισκῆπτω τε καὶ προστρέψομαι.
 τῆς μὲν κατ' οἴκου αὐτὸς ὃν θέλεις τάφον
 θοῦ· καὶ γὰρ ὀρθῶς τῶν γε σῶν τελεῖς ὑπερ.
 ἐμοῦ δὲ μήποτ' ἀζιωθήτω τόδε

1440

1445

1438. Τὸ πλήρες: ἔδρας' ἄν, εὖ τοῦτ' ἴσθ', ἔδρας' ἄν.—Ὁ Κρ. δι-
 στάζει νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν χρησμὸν
 ὃν αὐτὸς ἐχόμισε· διότι ὁ φονεὺς
 εἶναι καὶ βασιλεὺς καὶ τοῦ Λαίου
 παῖς.

1440 ἐξ. Πᾶν ὅ,τι εἶχε νὰ εἴπῃ
 ὁ θεός, ἐδήλωσεν αὐτό.—Ὅπως τ'
 λέγω, φωνῶ, ἐννέων ἔχουσι πολλὰ-
 κίς κελευστικὴν ἔννοιαν, οὕτω καὶ
 τὸ φάτις ἐνταῦθα.—ἀπολλύναι]
 δηλ. ἀπελαύνειν ἢ χτείνειν. 100.
 Ὅ,τι ὥρισεν ὁ Ἀπόλλων διὰ τὸν
 βασιλοκτόνον, φυσικὰ δέον νὰ ἐφαρ-
 μοσθῇ εἰς τὸν Οἰδίποδα τὸν πατρο-
 κτόνον ἅμα καὶ βασιλοκτόνον.

1442 ἐξ. ἵνα χρείας ἔσταμεν =
 ὅτι ἐνταῦθα χρείας ἔσταμεν. Ἡ
 γενικὴ χρείας ἐσαρτάται ἐκ τοῦ το-
 πικοῦ ἐπιρρ. ἵνα.—ἐν ᾧ σημείω ἀ-
 νάγκης εὐρίσκόμεθα, ἐπειδὴ εἰς τοι-
 οὗτον σημείον ἀνάγκης εὐρίσκόμεθα.
 363. 413.

1445. Ὁ λόγος πλήρης: πεισό-
 μεθα· καὶ γὰρ σὺ...—πίστιν φέροις=
 πιστεύεις.—τᾶν=τοὶ ἄν.—νῦν τοι]
 ὑπὸ τῆς πείρας διδαχθεῖς.—Ὁ Κρ.
 ὑπαινίσσεται τὴν πρότερον τοῦ Οἰδ.
 πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν Τειρεσίαν
 δυσπιστίαν.

1446. Ἀφ' οὗ ὁ Κρ. τὴν ἀπέλα-

σιν τοῦ Οἰδ. ἐξήρτησεν ἐκ τοῦ μαν-
 τείου, ὁ Οἰδ. ποιεῖται ἑτέραν πα-
 ράκλησιν, ἧς ἡ ἐκτέλεσις εἰς τὸν
 Κρ. μόνον ἀνήκει.—καὶ σοὶ γε...]
 ἐκτὸς τῆς προσδοκωμένης τοῦ θεοῦ
 ἀποφάσεως, ἰδιαιτέρως παραγγέλλω
 εἰς σέ. Τὸ ἀντικείμενον περιέχουσιν
 οἱ ἐπόμενοι στίχοι.—προστρέψομαι]
 ἐννοεῖται σέ. Λέγεται προστρέπω καὶ
 προστρέπομαι. κυρίως = στρέφομαι
 πρὸς τινα, ἵνα παρακαλέσω αὐτόν, ὅθεν
 ἵκατεύω. Ἐντεῦθεν τὸ πρόστροπος 41.
 —Περὶ τοῦ μέλλοντος ὅρα 1077. Καὶ
 ἀλλαχού συνάπτεται ἐνεστώς ἐλ-
 λοντι Τρ. 216 «ἀείρομαι οὐδ' ἀπώ-
 σομαι τὸν αὐλόν.» Θουκ. 2, 44, 1,
 «τοὺς τοκέας οὐκ ὀλοφύρομαι μάλ-
 λον ἢ παραμυθίσσομαι.»

1447. ἵνα μὴ εἴπῃ μητέρα ἢ γυ-
 ναῖκα, ἐφημῶν λέγει τῆς κατ' οἴ-
 κους. — αὐτὸς] τ. ε. κατὰ τὴν
 σὴν κρίσιν, ὥς τὸ «ὃν θέλεις» ἀ-
 κριθέστερον ὀρίζει.—τάφον] = τα-
 φήν, κηδεῖαν. Ἐκ τοῦ ἔπους ἐλή-
 ψθη. παρ' Ἀττικοῖς ταφαί.

1448. γάρ] δὲν λέγω περισσό-
 τερα, διότι σὺ θὰ φροντίσῃς προση-
 κόντως, ἀφ' οὗ πρόκειται περὶ τῆς
 ἀδελφῆς σου.—τελεῖς] τάφον.—ἐπὲρ
 εἶν' σῶν] τῆς ἰοκάστης.

1449. ἐμοῦ] ἐκ τοῦ τυχεῖν.—ἀ-

πατρῶον ἄσιυ ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν. 1450
 ἀλλ' ἔα με ναίειν ὄρεσιν, ἐνθα κλήζεται
 οὐμὸς Κιθαιρῶν οὔτος, ὃν μήτηρ τέ μοι
 πατήρ τ' ἐθέσθην ζῶντε κύριον τάφον,
 ἴν' ἐξ ἐκείνων, οἳ μ' ἀπωλλύτην, θάνω.
 καίτοι τοσοῦτόν γ' οἶδα, μήτε μ' ἂν νόσον 1455
 μήτ' ἄλλο πέρσαι μηδέν· οὐ γὰρ ἂν ποτε
 θνήσκων ἐσώθην, μὴ 'πί τῷ δεινῷ κακῷ.
 ἀλλ' ἡ μὲν ἡμῶν μοῖρ', ὅποιπερ εἴσ', ἴτω.
 παίδων δὲ τῶν μὲν ἀρσένων μή μοι, Κρέων,
 πρόσθῃ μέριμναν. ἄνδρες εἰσίν, ὥστε μὴ 1460
 σπάνιν ποτὲ σχεῖν, ἐνθ' ἂν ᾧσι, τοῦ βίου.

ξιωθήτω] ἐνταῦθα ἐπὶ κακοῦ. = κρι-
 θήτω ἄξιον, τ. ἔ. ἐξουτελισθήτω.

1450. οἰκητοῦ] κατηγορ.

1451 ἐξ. ἔα] συνίζησιν πάσχει. —
 κλήζεται] = ἐστίν, καίτοι ὁ καλού-
 μενος Κιθαιρῶν. Συχνὰ τὰ κλητικὰ
 κεῖνται ἀντὶ τοῦ εἶναι. Τρ. 636.
 «Μηλίδα παρ λῆμαν, ἐνθ' Ἑλλάνων
 ἀγοραὶ Πυλάτιδες κλέονται». Ἰλ.
 1756 «βῆσάμεν ἵππους, Ἀλειςίου
 ἐνθα κολώνη κέκληται.» Εὐρ. Ὀρ.
 331 «ἵνα μεσόμεφοι λέγονται μυ-
 χοί.» — ὄρεσιν] δοτικὴ τόπου. Ἡ
 ἐνταῦθα ἐπιθυμία τοῦ Οἰδ. δὲν ἀν-
 τιφάσκει πρὸς τὴν ἐν 1436· διότι ὁ
 Κιθαιρῶν ἴν ὄριον τῆς Βοιωτίας ἀ-
 νήκων καὶ τῇ Μεγαρίδι καὶ τῇ
 Ἀττικῇ.

1453. Ὁ Οἰδ. κατανοήσας πό-
 σον καλλίτερον θά ἴτο, ἂν ὁ σκοπὸς
 τῶν γονέων ἐπραγματοῦτο, θεωρεῖ
 εὐσεβὲς καθήκον νῦν μετὰ τὸν θάνα-
 τον αὐτῶν νὰ ἐκτελέσῃ, ὅ, τι ζῶντες
 διατάξαν. — κύριος λέγεται ὁ τάφος
 ὡς ὑπὸ τῶν γονέων κεκυρωμένος,
 ὠρισμένος, καὶ ἐπομένως προσήκων
 τῷ Οἰδίποδι.

1454. ἀπωλλύτην] παρατατ. ἀ-
 ποπείρας. — ἐξ = ὑπὸ ὅρα 997.

1455 ἐξ. Ὁ Οἰδ. καεῖς ὑπὸ τοῦ

παρελθόντος μετὰ πικρίας ἐμίλει
 περὶ τοῦ μέλλοντος, οὐδὲν ἀγαθὸν
 ἐλπίζων ἐν αὐτῷ οὐδὲ ταχέϊαν ἀπὸ
 τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν. Ὄντως δέ
 ἀπέθανε θάνατον οὐχὶ συνήθη ἀλλὰ
 θαυμαστῶς πῶς ἐγένετο ἄφαντος
 (ΟΚ. 1663), ἀφοῦ πρῶτον ἐπὶ μα-
 κρὸν ἐταλαιπωρήθη ἐν στερήσεσι καὶ
 ἐξορίᾳ κατὰ τὴν ἐν ΟΚ. παράδοσιν.

1456. ἄλλο μηδὲν] δηλ. φυσικὸν
 εἶδος θανάτου.

1457. μὴ] ἐννοεῖται : σωθεῖς. =
 εἰ μὴ ἐσώθην. Αἴ. 950 «οὐκ ἂν
 τάδ' ἔσθῃ μὴ θεῶν μέτα.» — ἐπὶ τῷ
 δεινῷ κακῷ] δὲν ἐννοεῖ τὸν ἄνοσον
 καὶ ἀστένακτον ἐν ΟΚ. θάνατον,
 — διότι πῶς οὗτος εἶναι δεινὸν κα-
 κόν; — ἀλλὰ τὸν ἀπὸ τοῦδε μέχρῃ
 τοῦ θανάτου ταλαιπωροῦν βίον.

1458. Περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἡμῶν
 ὅρα 62.

1459 ἐξ. μὴ πρόσθῃ] δηλὸν ὅτι
 εἰς τὰς ἄλλας ἀτομικὰς σου φρον-
 τίδας. — Ὁ Οἰδ. τὸ μέλλον ἀναλογι-
 ζόμενος ἄνδρας καὶ παρθένους λέγει
 τὰ τέκνα, ἐνῷ δὲν ἴσαν ἀκόμη ὡ-
 ρίμου ἡλικίας.

1461. βίος = βίωτος, πόροι τοῦ
 ζῆν. Ἐναρθρον, διότι ἐννοεῖ τοὺς
 γνωστοὺς πόρους τῆς ζωῆς. πρβλ.

ταῖν δ' ἀθλῖαιν οἰκτραῖν τε παρθένοιν ἐμαῖν,
 αῖν οὐποθ' ἄλλη χωρὶς ἐστάθη βορᾶς
 τράπεζ' ἄνευ τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλ' ὅσων ἐγὼ
 ψαύοιμι, πάντων τῶνδ' αἰὲ μετειχέτην· 1465
 ταῖν μοι μέλεσθαι· καὶ μάλιστα μὲν χεροῖν
 ψαῦσαί μ' ἔασον κάποκλαύσασθαι κακά.
 ἴθ' ὦναξ.
 ἴθ' ὦ γονῇ γενναῖε. χερσί τᾶν θιγῶν
 δοκοῦμ' ἔχειν σφᾶς ὥσπερ ἡνίκ' ἐβλεπον. 1470
 τί φημί;
 οὐ δὴ κλύω που, πρὸς θεῶν, τοῖν μοι φίλοιν
 δακρυρροοῦντων, καὶ μ' ἐποικτεῖρας Κρέων
 ἔπεμψε μοι τὰ φίλτατ' ἐκγόνοιν ἐμοῖν;

«τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν. τὴν χάριν ἀποδιδόναι.»

1462 ἐξ. Τοὺς δυϊκοὺς τύπους τοῦ θηλυκοῦ τοῦ ἄρθρου καὶ τῶν δεικτικῶν καὶ ἀναφορικῶν ἄντωνυμιῶν οἱ πεζοὶ δὲν μεταχειρίζονται, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ πολλάκις. Ἀντ. 769. 770. OK. 859. "Ορα 1472.—ταῖν δ' ἀθλῖαιν] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ μέλεσθαι. 1456.—αἶν] ἑοικτική.—ἄλλη χωρὶς] ἀναπτύσσονται ὑπὸ τοῦ «ἄνευ τοῦδ' ἀνδρός»=ἐμοῦ.—τράπεζα βορᾶς = τρ. τροφῆς, τρ. στρωμένη με φαγητά. Γενική τοῦ περιεχομένου.—ψαύοιμι] ἐπανάληψιν δηλοῖ πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι.—Ἡ κοινὴ τράπεζα εἶναι δεῖγμα ἀγάπης.—Ἡ ἔννοια: αἱ ὁποῖαι οὐδέποτε ἔφαγον μόναι ἄνευ ἐμοῦ.

1466. ταῖν] ἐπανάληψις τοῦ ταῖν παρθένοι 1462. Εἶναι γενικῆς πτώσεως καὶ ἀντικείμενον τοῦ μέλεσθαι. τοῦτο δὲ ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικῆς. 462. "Ορα Κόκ. 256 γ'. = τούτων ἐπιμέλου.—μάλιστα μὲν χεροῖν] ὁ Οἶδ. ἐσχόπει τοιόνδε τι νᾶ προσθήσῃ: εἰ δὲ νομίζεις μισθνεσθαι αὐτὰς τῇ ἐμῇ ἐπαφῇ, ἀρκέσει μοι καὶ προσφωνεῖν αὐτάς.

Ἀλλὰ δὲν συνεπλήρωσε τὴν ιδέαν, διότι ὁ ὑπερβάλλων πόθος ἀπέχρυσε τὸν περιορισμὸν τοῦτον.

1468. Ὁ Κρέων διὰ νεύματος πέμπει δύο θεράποντας πρὸς προσαγωγὴν τῶν θυγατέρων — ἴθ' ὦναξ] πολλάκις ἐρωτήσεις ἢ ἐπιφωνήσεις κεῖνται μεταξὺ τῶν τριμέτρων στίχων, ὅταν ἰσχυρῶς κεκινήμενη ᾖ ἡ ψυχὴ.

1469. γονῇ γενναῖος] εἶναι ὁ εὐγενὴς κατὰ τὴν καταγωγὴν καὶ τὰ φρονήματα, δηλ. ἐκεῖνος τοῦ ὁποῖου τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα συμφωνοῦσι πρὸς τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν.

1471. Οἱ θεράποντες προσάγουσι τὴν Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην.

1472. Οἱ ἄπτικοι συνήθως ἔχουσι κοινὸν διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν τὸν δυϊκὸν τῶν ἄντωνυμιῶν, ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν. Ἦλ. 980 ἀφειδήσαντες. 1003 πράσσοντες. 1006 λαβόντες. "Ορα Κόκ. 38 σ. 5.

1474 ἐξ. Ὑποδηλοῦται ἐναυθα ἢ ἔπειτα δυσμένεια υἱῶν καὶ πατρὸς.—φίλτατα] οὐσιαστικωμένον. Φιλ. 434 «Πάτροκλος, ὃς σοῦ πατρός ἔν τὰ φίλτατα.» OK. 1110 ὁ Οἶδ. περὶ τῶν θυγατέρων λέγει «ἔχω τὰ

λέγω τι;

ΚΡ. λέγεις· ἐγὼ γάρ εἰμ' ὁ πορσύνας τάδε,
γνοὺς τῇν παροῦσαν τέρψιν, ἢ σ' εἶχεν πάλαι.

ΟΙΔ. ἀλλ' εὐτυχοῖνς, καὶ σε τῆσδε τῆς ὁδοῦ
δαίμων ἄμεινον ἢ ἢ μὲ φρουρήσας τύχοι.
ὦ τέκνα, ποῦ ποτ' ἐστέ; δεῦρ' ἴτ', ἔλθετε 1480
ὥς τὰς ἀδελφὰς τάσδε τὰς ἐμὰς χέρας,
αἱ τοῦ φυτουργοῦ πατρός ὑμῖν ὦδ' ὄραν
τὰ πρόσθε λαμπρὰ προὔξενον ὄμματα,
ὅς ὑμῖν, ὦ τέκν', οὐθ' ὄρων οὐθ' ἱστορῶν
πατὴρ ἐφάνθην, ἐνθεν αὐτὸς ἠρόθην. 1485
καὶ σφῶ δακρύω, -προσβλέπειν γὰρ οὐ σθένω,
νοοῦμενος τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ βίου,
οἷον βιῶναι σφῶ πρὸς ἀνθρώπων χρεῶν.

φίλτατα.» Ἀναπτύσσεται ὑπὸ τῆς
γενικῆς ἐκρόνοι ἐμοῖν, ὀρίζουσης
ποῦ ἐγκείται τὸ φίλτατον. = ἔχω,
τὸ προσφιλέστατον κτῆμα τὸ ἐν τοῖς
δυσὶ τέχνοις, τῶν δύο τέχνων. Ἦλ.
1241 «περισσὸν ἄχθος γυναικῶν.»
πρβλ. τὰ ὁμηρικὰ «τέλος θανάτοιο.
ἔρκος ὁδόντων.» — λέγω τι;] ἔχω
δίκαιον;

1477. τὴν παροῦσαν] ἐννοεῖται
σοί. — τέρψις] ἡδονή, εὐχαρίστησις.
— ἢ σ' εἶχε πάλαι] ὥστε ἡ παροῦσα
τέρψις ἦν γνωστὴ τῷ Κρέοντι ἐκ
τοῦ παρελθόντος.

1478. ἀλλὰ] ὅρα 929. Συχνὴ ἡ
χρῆσις τούτου ἐπὶ εὐχῶν. Αἰσχ.
Χοηφ. 1060. Εὐρ. Ἀλκ. 1153.
Μήδ. 688. — τῆς ὁδοῦ] τῶν θυγα-
τέρων. Γενικὴ αἰτίου.

1479. φρουρήσας τύχοι = φρουρή-
σεις. Ἐπιστεῦετο, ὅτι πᾶς ἀνθρῶ-
πος ἔχει ἴδιον προστάτην δαίμονα.
(Πλάτ. Φαῖδ. 106 d. Μεν. ἀποσπ.
734). Εὐχεται ὁ Οἶδ., νὰ προστα-
τεύσῃ τὸν Κρ. ὁ δαίμων αὐτοῦ καλ-
λίτερον ἢ ὅσον προεστάτευσεν τὸν
Οἶδ. ὁ δαίμων τούτου.

1481. ὥς] ἐπὶ κινήσεως τίθεται
μετὰ προσώπων. ἐνταῦθα τὸ τὰς
ἀδελφὰς τάσδε χέρας εἶναι περίφρα-
σις τοῦ ἐμὲ τὸν ἀδελφόν. — Ἐξ ἐξ-
εῖς τοῦ στίχου λήγουσιν εἰς ας.
Τοιαύτας παρηγήσεις δὲν ἀπετρο-
πιάζοντο οἱ ἀρχαῖοι. 924. ΟΚ 1546.

1482 ἐξ. Σύνταξον: αἱ προὔξε-
νησαν ὑμῖν ὄραν ὦδε τὰ πρόσθε
λαμπρὰ ὄμματα τοῦ πατρός. — ὦδ'
ὄραν = τυρλὰ εἶναι. — προξενεῖν =
ποιεῖν, αἴτιον εἶναι.

1484. οὐθ' ὄρων οὐθ' ἱστορῶν]
δῆλον ὅτι τὰ περὶ τὴν Ἰοκάστην.
Τὴν πλήρη ἄγνοιαν τοῦ Οἶδ. ταῦτα
δηλοῦντα δικαιολογοῦσιν αὐτόν.

1485. Ἐγεῖνα πατὴρ ὑμῶν ἐκεῖ
(= δι' ἐκείνης), ὅθεν (= ἐξ ἧς) ἐγὼ
αὐτὸς ἐγεννήθην. — ἐφάνθην = ἐγε-
νόμην.

1486. προσβλέπειν γὰρ οὐ σθένω]
ἡ ἐννοια τούτων: διὰ βλέμματος
δὲν δύναιμι νὰ δεῖξω τὴν συμπά-
θειάν μου.

1487. τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ βίου
= τὸν λοιπὸν βίον πικρὸν ὄντα.

1488. πρὸς] ἔχει ἣν σημασίαν ἐν

- ποίας γὰρ ἀστῶν ἤξειτ' εἰς ὀμιλίας,
 ποίας δ' ἑορτάς, ἔνθεν οὐ κεκλαυνμένοι 1490
 πρὸς οἶκον ἵξεσθ' ἀντὶ τῆς θεωρίας;
 ἀλλ' ἡνίκ' ἂν δὴ πρὸς γάμων ἤκητ' ἀκμάς,
 τίς οὗτος ἔσται; τίς παραρρίψει, τέκνα,
 τοιαῦτ' ὀνειδίῃ λαμβάνων, ἃ νῶν τε τοῖς 1495
 γονεῦσιν ἔσται σφῶν θ' ὁμοῦ δηλήματα;
 τί γὰρ κακῶν ἄπεστι; τὸν πατέρα πατὴρ
 ὑμῶν ἐπεφνεν· τὴν τεκοῦσαν ἥροσεν,
 ὅθενπερ αὐτὸς ἐσπάρη, κακ τῶν ἴσων
 ἐκτίσασθ' ὑμᾶς, ὦνπερ αὐτὸς ἐξέφυ. 1500
 τοιαῦτ' ὀνειδιεῖσθε, κἄτα τίς γαμεῖ;
 οὐκ ἔστιν οὐδεὶς, ὦ τέκν', ἀλλὰ δηλαδὴ
 χέρσους φθαρῆναι καγάμους ὑμᾶς χρεῶν.
 ὦ παῖ Μενοικέως, ἀλλ' ἐπεὶ μόνος πατὴρ
 ταῦταιν λέλειψαι, νῶ γάρ, ὦ ἔφυτεύσαμεν,
 ὀλώλαμεν δὴν ὄντε, μή σφε περιύδης 1505

τῷ πάσχειν πρὸς τινας. Οἱ ἄνθρωποι καθιστῶσι τὸν βίον ἡμῶν τερπνὸν ἢ λυπηρόν. = οἶον βίον παρασκευασθῆναι ὑμῖν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων χρεῶν ἔστι.

1490. *κεκλαυνμένοι*] πλήρεις δακρύων.

1491. *ἀντὶ τῆς θεωρίας*] ἀντὶ τῆς ἀπὸ τῆς θεωρίας τέρψεως.

1493. Ἡ πρώτη ἐρώτησις ἀτελῶς προλαμβάνει τὰ τῆς δευτέρας, ἥς ἐξ ἀρχῆς τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ νῶ ἔχει ὁ Οἰδίπους. Ὁμαλώτερος ὁ λόγος: τίς ἔσται οὗτος, ὃς παραρρίψει; ἢ τίς ἔσται τοιοῦτος, οἷος παραρρίψαι; — *παραρρίπτειν* = παρακινδυνεύειν, διακινδυνεύειν.

1494. ἐξ. Κατὰ τὸν Οἶδ. τὰ αἰσχρὰ τῶν γονέων, Οἰδίποδος καὶ Ἰοκάστης, βαρύνουσι καὶ τὰς θυγατέρας.

1498. *ὅθεν*] ἀναφέρεται εἰς τὸ *τεκοῦσαν*. = ἐξ ἧς. — *ὅθεν ἐσπάρη* =

ἐξ ἧς σπαρεῖς ἐξέφυ. — *τῶν ἴσων*] ἀντὶ τοῦ τῆς ἴσης. = τῶν αὐτῶν, τῆς αὐτῆς. ὅρα 366.

1500. *ὀνειδιεῖσθε*] μέσ. μέλλ. μετὰ παθητικῆς σημασίας.

1501. *οὐδεὶς*] ἐννοεῖται: ὁ γαμῶν.

1503. *χέρσους*] οὐ γὰρ διάφορον τοῦ ἐπομένου ἀγάμους. Ἀποῦ ἡ γυνὴ εἶναι ἄρουρα, ἡ ἄγαμος γυνὴ εἶναι χέρσος ἄρουρα.

1503. Περιποιησῶς καὶ τιμῆς χάριν προσαγορεύει τὸν Κρέοντα πατρόςθεν. — ἀλλὰ] ἐπὶ παρακινδυνεύσεως τίθεται μετὰ τὴν προσαγόρευσιν. Φιλ. 799. OT. 237. Οὕτω καὶ τὸ σὺ δὲ μετὰ τὴν κλητικὴν, καὶ τὸ ἀτὰρ παρ' Ὀμήρῳ. Ζ. 429.

1505 ἐξ. *ὀλώλαμεν*] ὃ τε νεκρὸς καὶ ὁ δεινῶς δυστυχῶν λέγονται ἀπολωλότες, πρβλ. τὸ *χάθηκα, χαμένος*. — *δὴν ὄντε*] ἀμφοτέροι. Εὐρ. Ἰφ. Ἀ. 886 «οἰκτρὰ πάσχετον δὴ οὔσαι.» — Ἡ σύνταξις: μή σφε ἐγγε-

- πτωχὰς ἀνάνδρους ἐγγενεῖς ἀλωμένας,
 μηδ' ἐξισώσης τάσδε τοῖς ἐμοῖς κακοῖς,
 ἀλλ' οἴκτισόν σφας ὧδε τηλικάσδ' ὀρών
 πάντων ἐρήμους πλὴν ὅσον τὸ σὸν μέρος.
 ζύννευσον, ὦ γενναῖε, σῇ ψαύσας χερί. 1510
 σφῶν δ', ὦ τέκν', εἰ μὲν εἰχέτην ἦδη φρένας,
 πόλλ' ἂν παρήνουν· νῦν δὲ τοῦθ' ἐν εὐχόμαι,
 οὗ καιρὸς ἔῃ, ζῆν, τοῦ βίου δὲ λώονος
 ὑμᾶς κυρῆσαι τοῦ φυτεύσαντος πατρός.
 ΚΡ. ἄλιν, ἴν' ἐξήκεις δακρύων. ἀλλ' ἴθι στέγης ἔσω. 1515
 ΟΙΔ. πειστέον, κεί μηδὲν ἡδύ.
 ΚΡ. πάντα γὰρ καιρῷ καλᾷ.
 ΟΙΔ. οἶσθ' ἐφ' οἷς οἶν εἰμι; *εὐφραδὴν φρονίμην*
 ΚΡ. λέξεις, καὶ τότεῖσομαι κλύων.
 ΟΙΔ. γῆς μ' ὅπως πέμψεις ἀποικον.
 ΚΡ. τοῦ θεοῦ μ' αἰτεῖς δόσιν.

νεῖς (οὔσας) περιίδης ἀλωμένας ἀνάνδρους πτωχάς.—ἐγγενεῖς (οὔσας) αἵτιον τοῦ μὴ περιίδης.

1507. τάσδε] κατὰ βραχυλογίαν ἀντὶ τοῦ: τὰ κακὰ τῶνδε· «κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι». "Ορα Κόκ. 120 δ' σ.—τοῖς ἐμοῖς κακοῖς] ὁ Οἶδ. ἥδη πρόκειται νὰ πλανᾶται ἐπαίτης.

1508. τηλικάσδε = οὕτω μικράς, οὕτω νέας.

1509. ὅσον τὸ σὸν μέρος] στερεότυπος φράσις σχεδὸν ἴση γενομένη πρὸς ἐπίρρημα.—τὸ ἐπὶ σοί, ὅσον ἀφορᾷ σέ, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ σου.

1510. 'Ο Οἶδ. αἰτεῖ τὴν διὰ χειρᾶς πίστιν (Φιλ. 813, 1398) καὶ ἄλλως μὲν συνήθη ἐνταῦθα δ' ἀπαραίτητον, ἀφοῦ ἡ κατάνευσις (ζύννευσον) δὲν εἶναι αἰσθητὴ τῷ τυφλῷ.

1511. εἰχέτην] ἐν τῷ ῥ' δυϊκῷ προσώπῳ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἡ

ἀρχαία ἀττική ἔχει τὸν εἰς ἡρ τύπον. 1513. εἴ] συνίησις. 1451.

1515-1530. Στίχοι τροχαῖκοι τετραμέτροι καταληκτικοί. Οἱ στ. 1516-1522 ἀποτελοῦσιν ἀντιλαβὰς. ὅρα 626.

1515. δακρύων] μετοχή. οὐσιαστικὸν ἐν Εὐρ. Ἡρακλ. 1394 «δακρύων δ' ἄλιν.» = ἀρκεῖ ὅπου ἔφθασας δακρύων, τ. ἔ. ἱκανῶς ἥδη ἐκλαυσας.

1516. μηδὲν] ἐπιρρ. — καιρῷ] χρονικὴ δοτικὴ.

1517. ἐφ' οἷς] ὑπὸ τίνα ὄρον. 'Ἄλλ' ἡ πρὸς ταῦτα συνέχεια τοῦ λόγου «ὅπως πέμψεις» δὲν εἶναι κατ' ἀκριβολογίαν εἰρημένη ἀλλὰ μικρὸν παρελλογμένη, ὥστε ἐννοεῖται τὸ ὅρα ἡ σκόπει.

1518. πρβλ. 1436.—γῆς ἀποικον] πρβλ. «πάτρας ἀπουρον» 193.—τοῦ θεοῦ...] ὁ Κρ. ἀποκρίνεται, ὅπως ἐν 1438.—πρᾶγμα ἀπὸ τοῦ

- ΟΙΔ. ἀλλὰ θεοῖς γ' ἔχθιστος ἦκω.
 ΚΡ. τοιγαροῦν τεύξει τάχα.
 ΟΙΔ. φῆς τάδ' οὖν ;
 ΚΡ. ἃ μὴ φρονῶ γὰρ οὐ φιλῶ λέγειν μάτην.
 ΟΙΔ. ἅπαγε νῦν μ' ἐντεῦθεν ἦδην.
 ΚΡ. στείχε νῦν τέκνων δ' ἀφοῦ.
 ΟΙΔ. μηδαμῶς ταύτας γ' ἔλη μου.
 ΚΡ. πάντα μὴ βούλον κρατεῖν.

καὶ γὰρ ἀκράτῃσας, οὗ σοι τῷ βίῳ ξυνέσπετο.

- ΧΟΡ. ὦ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσειτ', Οἰδίπους ὄδε,
 ὃς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἦδει καὶ κράτιστος ἦν

ἀνὴρ, 1525

οὗ τις οὐ ζήλω πολιτῶν ταῖς τύχαις ἐπέβλεπεν,
 εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήλυθεν;

θεοῦ ἐξαρτώμενον.

1519. Ἡ ἔννοια : ἀλλ' ἀκριβῶς οἱ θεοὶ μὲ μισοῦσιν, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἐξορίαν μου θὰ ἐπιδοκιμάσωσιν ὥστε μὴ λάβῃς τὸν κόπον νὰ ἐρωτήσῃς αὐτούς. Ἀλλ' ὁ Κρέων ἀποκρίνεται : ἂν ὄντως μισεῖσαι, ταχέως θὰ γείνη τὸ θέλημά σου, διότι ταχέως ἐρωτώμενον θ' ἀποκριθῇ τὸ θεῖον. — θεοῖς] συνίζησις. — γε] ἀκριβῶς, ἴσα ἴσα. — ἦκω] ὅρα 1358. — τοιγαροῦν] τ. ἔ. ἂν ἄληθῶς εἶσαι παρὰ θεοῖς μισητός. — τεύξει] τῆς τοῦ θεοῦ δόσεως, ἣν αἰτεῖς με.

1520. φῆς τάδε] ἐννοεῖται : τάχα τεύξεσθαί με, ἢ τάχα ἔσεσθαι μοι. — τάδε] τὴν ὑπερορίαν. — γὰρ] αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμενον : φημί τάδε. Τίθεται ἐνίοτε μετὰ πολλὰς λέξεις. Φιλ. 1520.

1521 ἐξ. Ὁ Οἶδ. ἵνα ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν ὁδηγηθῇ ἔσω, ἔπρεπε νὰ χωρισθῇ τῶν θυγατέρων. ἀλλ' ὁ τυφλὸς πιστεύει, ὅτι ἔχει, ὅ,τι κρατεῖ· διὸ ὁ Οἶδ. δὲν θέλει οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ν' ἀφήσῃ τὰς θυγατέρας, ὥστε ὁ χωρισμὸς θὰ ᾔτο αἰώνιος.

Ὁθεν ὁ Κρ. συμβουλεύει εὐπεΐθειαν εἰς τὴν ἀνάγκην.

1522. μου] ἀθήης σύνταξις ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς με.

1523. ἃ ἐκράτῃσας] ἐννοεῖ τὴν νίκην τῆς Σφιγγός, τὸν γάμον, τὴν βασιλείαν. — οὗ σοι τῷ βίῳ ξυνέσπετο] = οὐχ ἔσπετό σοι σὺν τῷ βίῳ. Ὁ βίος λοιπὸν σὲ ἠκολούθησεν ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ εὐτυχία μετὰ τοῦ βίου. Πλοῦτος καὶ εὐτυχία κατὰ προσωποποιίαν θεωροῦνται ἀκόλουθοι τοῦ ἀνθρώπου. — Κρέων, Οἰδίπους, θυγατέρες, ὑπηρέται, εἰσέρχονται εἰς τὰνάκτορα διὰ τῆς μέσης θύρας.

1524. Ὁ χορὸς ἵστατο ἐν δημοσίᾳ πλατείᾳ. ὑποτίθεται λοιπόν, ὅτι ἐγγύς που παρίστανται καὶ ἄλλοι πολῖται. Πρὸς τούτους ἀποτείνεται ἐνταῦθα ὁ χορὸς. — Σύνταξον : λεύσετε εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς Οἰδίπους ὃδε ἐλήλυθεν.

1525. ἦδε = ἔλυε.

1526. Σύνταξον : οὐ ταῖς τύχαις τίς πολιτῶν οὐ ζήλω ἐπέβλεπεν ; — τίς οὐ = πᾶς τις.

1528 ἐξ. Ἡ γνώμη παρὰ πολ-

ὥστε θνητὸν ὄντ' ἐκείνην τὴν τελευταίαν χρεὼν
 ἡμέραν ἐπισκοποῦντα μηδέν' ὀλβίζειν, πρὶν ἂν
 τέρμα τοῦ βίου περάσῃ, μηδὲν ἀλγεινὸν παθῶν. 1530

λοῖς ἀπαντῶσα εἶναι τοῦ Σόλωνος.
 (Ἡροδ. I, 32).— Σύνταξον : ὥστε
 χρεῶν ἐστὶν ἐπισκοποῦντα τὴν τε-
 λευταίαν ἡμέραν μηδένα θνητὸν

ὄντα ὀλβίζειν.— ὀλβίζειν] ὑποκείμε·
 αὐτοῦ ἐννοεῖται τινὰ ἢ ἐμέ, ἀντικείμε.
 δ' ἔχει τὸ μηδένα θνητὸν ὄντα.

Ὦν εν τῷ εὐνοβίῳ αν. αἱ ανθ. το

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

Οιδίπους. ὦ τέκνα, γόνιοι νέοι τοῦ παλαιοῦ Κάδμου, διατί μοι κάθησθε ἐνταῦθα κεκοσμημένοι μέ ικετικούς ἐστεμμένους κλάδους; ἡ δὲ πόλις εἶναι πλήρης ἅμα μὲν θυμικμάτων ἅμα δὲ παιάνων καὶ στεναγμάτων. τὴν αἰτίαν τούτων, τέκνα, ἐγὼ κρίνων ἄξιον νὰ μὴ ἀκούω παρ' ἀγγέλων ἄλλων, ὁ ἴδιος ἔχω ἔλθει ἐδῶ, ὁ ὑπὸ πάντων κλεινὸς Οιδίπους καλούμενος. Ἄλλ' ὦ γεραιέ, ἐπειδὴ φύσει σοὶ ἀρμόζει νὰ ὁμιλῇς ἐπ' ὀνόματι τούτων, λέγε, διατί ἔχετε καθίσει (ἐδῶ ἰκέται), (10) ἐκ φόβου τινὸς ἢ δι' ἐπιθυμίαν τινά; διότι θὰ ἤθελον νὰ παρέχω (ὕμιν) πᾶν· διότι θὰ ἤμην ἀνάληπτος, ἂν δὲν ᾤκτειρον τοιαύτην ἰκεσίαν.

Ἱερεὺς. Ἄλλ' ὦ ἀρχων τῆς ἐμῆς χώρας, Οιδίπου, βλέπεις μὲν τίνος ἡλικίας ἡμεῖς καθήμεθα ἰκέται παρὰ τοὺς βωμούς σου· ἄλλοι μὲν στερούμενοι ἀκόμη τῆς δυνάμεως νὰ πετάξωσι μακράν, ἄλλοι δ' ὑπὸ τοῦ γήρατος βαρεῖς ἱερεῖς, ἐγὼ βέβαια τοῦ Διός, οὗτοι δὲ ἐδῶ ἐκλεκτοὶ ἐκ τῶν νεανιῶν· ἡ δὲ ἄλλη φυλὴ κεκοσμημένη μέ κλάδους ἐστεμμένους κάθεται ἰκέτις ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ παρὰ τοὺς δύο τῆς Παλλάδος (20) ναοὺς καὶ παρὰ τὴν μαντικὴν τοῦ Ἰσμηνοῦ σποδὸν (ἐστίαν). διότι ἡ πόλις, καθὼς βέβαια καὶ σὺ αὐτὸς βλέπεις, λίαν ἤδη σαλευεῖ καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ σηκώσῃ τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ βυθοῦ τοῦ φονικοῦ σάλου, φθίνουσα μὲν περὶ τοὺς καρποφόρους κάλυκας τῆς γῆς, φθίνουσα δὲ περὶ τὰς ἀγέλας τῶν βοσκομένων βοῶν καὶ τὰς ἀγόνους γεννήσεις τῶν γυναικῶν· ἐνσκήψας δὲ κατατρύχει τὴν πόλιν ὁ πυρφόρος θεός, ὁ ἔχθιστος λοιμός, ὑπὸ τοῦ ὁποίου κενοῦται ἡ Καδμεία, πλουτίζεται δ' ὁ μέλας Αἰδης διὰ στεναγμῶν καὶ θρήνων, (30) ἐγὼ βέβαια καὶ οὗτοι ἐδῶ οἱ παῖδες ἔχομεν καθίσει παρὰ τοὺς βωμούς σου, διότι σὲ κρίνομεν οὐχ ἴσον πρὸς θεοὺς ἀλλὰ πρῶτον ἀνδρῶν καὶ κατὰ τὰς συντυχίας τοῦ βίου καὶ κατὰ τὰς ἐκ θεῶν τύχας· διότι σὺ βέβαια, ἐλθὼν

εἰς τὴν Καδμείαν πόλιν, ἔπαυσας τὸν δασμὸν τῆς σκληρᾶς αἰ-
οιδοῦ, τὸν ὁποῖον παρείχομεν, καὶ μάλιστα χωρὶς οὐδὲν πλεόν
νά εἰξεύρης οὐδὲ νὰ διδῇς ὑφ' ἡμῶν· ἀλλὰ λέγεσθαι καὶ πι-
στεύεσαι ὑφ' ἡμῶν, ὅτι τῇ βοηθείᾳ θεοῦ ἠνώρθωσας τὸν βίον
(ἡμῶν). καὶ τώρα, ὦ κραταιότατε Οἰδίπου, (40) πάντες οὗτοι
ἐδῶ ἱκετεύομέν σε ὥς ἰκέται νὰ εὕρης ὑπὲρ ἡμῶν ἄμυνάν τινα,
εἴτε ἡξεύρεις ἀκούσας μαντεῖαν τινὸς τῶν θεῶν εἴτε εἰξεύρεις
παρὰ τινος ἀνδρός· διότι βλέπω, ὅτι καὶ αἱ ἀποβάσεις τῶν βου-
λευμάτων τῶν ἐμπείρων ἀνδρῶν πλεῖστον εὐδοκίμουσιν, ἐμπρός,
ὦ ἀνδρῶν ἄριστε, ἀνόρθωσον τὴν πόλιν, ἐμπρός, φρόντισον,
διότι ἡ γῆ αὕτη τώρα μὲν ὥς σωτῆρα ὑμνεῖ διὰ τὴν πρότερον
προθυμίαν, ἀς μὴ ἔχωμεν δὲ μηδαμῶς τῆς ἰδικῆς σου ἀρχῆς
(τοιαύτην) ἀνέμνησιν, ὅτι ἔστημεν (πρῶτον) ὀρθοὶ καὶ ὕστερον
ἐπέσομεν· (50) ἀλλ' ἀσφαλῶς ἀνόρθωσον ταύτην τὴν πόλιν. διότι
καὶ τὴν τότε τύχην ὑπὸ αἴσιον οἰωνὸν παρέσχες ἡμῖν, καὶ τώρα
γενοῦ ὁμοιος. διότι ἂν θέλεις ν' ἀρχῆς ταύτης τῆς πόλεως, κα-
θὼς ἀρχεῖς, εἶναι καλλίτερον ν' ἀρχῆς (αὐτῆς) πλήρους ἀνδρῶν
παρὰ κενῆς· διότι δὲν εἶναι τίποτε οὔτε πύργος οὔτε ναῦς ἔρη-
μος ἀνδρῶν μὴ κατοικούντων ἐντός.

Οἰδῖπους. ὦ παῖδες οἰκτροί, ἤλθετε ἐπιθυμοῦντες γνωστὰ
καὶ ὄχι ἄγνωστα εἰς ἐμέ. διότι καλῶς εἰξεύρω, ὅτι πάντες νοσεῖτε,
ἀλλ' ἐνῶ νοσεῖτε, ὅπως ἐγώ, (60) οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ὑπάρχει, ὅστις
ἐξ ἑαυτοῦ νοσεῖ. διότι ὁ μὲν ὑμέτερος πόνος ἀποβλέπει ἓνα μόνον
καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐδένᾳ ἄλλῳ· ἡ δὲ ἰδική μου ψυχὴ τὴν πόλιν
καὶ ἐμέ καὶ σέ ὁμοῦ στεναρίζει. ὥστε δὲν μ' ἐξεγείρετε κοιμώμε-
νον· ἀλλὰ μέχετε, ὅτι πολὺ μὲν ἤδη ἔκλαυσα, πολλὰς δὲ διηλ-
θον ὁδοὺς διὰ τῶν περιπλανήσεων τῆς σκέψεως. τὸν μόνον δὲ
τρόπον θεραπείας, ὃν καλῶς σκεπτόμενος εὕρισκον, τοῦτον ἔ-
πραξα· τὸν υἱὸν δηλ. τοῦ Μενοικέως Κρέοντα, τὸν γυναικάδελ-
φόν μου, ἔστειλα εἰς τὸν Πυθικόν (70) τοῦ Φοίβου ναόν, ἵνα
ἐρωτήσας μάθῃ, τί πράττων ἢ τί λέγων θὰ σώσω τὴν πόλιν
ταύτην· καὶ ὅταν λογαριάζω ἤδη τὴν (νῦν) ἡμέραν πρὸς τὸν
(ἀπαιτούμενον τοῦ ταξειδίου) χρόνον, (ὁ Κρέων) μὲ λυπεῖ (ὥστε
νὰ ἐρωτῶ) τί κάμνει· διότι ἀπουσιάζει πέρα τοῦ πρέποντος.

(χρόνον) περισσότερον τοῦ προσήκοντος χρόνου. ὅταν δ' ἔλθῃ, τότε ἐγὼ ἤθελον εἶναι κακός, ἂν δὲν ἤθελον πράττει πάντα, ὅς' ἂν ὁ θεὸς δηλοῖ.

Ἰερεὺς. Ἀλλ' εἰς καλὴν ὥραν καὶ σὺ εἶπας καὶ οὗτοι ἐδῶ ἀρτίως μοὶ δεικνύουσι τὸν Κρέοντα προσερχόμενον.

Οἰδίπους. Ἄναξ Ἄπολλον, εἴθε μετὰ τύχης τινός (80) σωτηρίας νὰ ἔλθῃ, ὅπως εἶναι παιδρὸς κατὰ τὴν ὄψιν.

Ἰερεὺς. Ἀλλ' ὥς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, περιχαρὴς ἔρχεται· διότι ἄλλως δὲν θὰ ἤρχετο οὕτως ἀφθόνης ἐστεμμένος τὴν κεφαλὴν διὰ πολυκάρπου δάφνης.

Οἰδίπους. Ταχέως θὰ εἰξεύρωμεν· διότι εἶναι ἐν συμμέτρῳ ἀποστάσει, ὥστε ν' ἀκούῃ. Ἄναξ, γυναικάδελφέ μου, υἱὲ τοῦ Μενοικέως, ἔχει ἐλθεῖ τίνα χρησμὸν τοῦ θεοῦ φέρων εἰς ἡμᾶς ;

Κρέων. Ἀγαθόν· διότι νομίζω, ὅτι καὶ τὰ δύσκολα εἶναι δυνατόν νὰ ᾔναι ὅλως εὐτυχῇ, ἂν κατὰ τύχην ἤθελον ἀποβῇ κατ' εὐχὴν.

Οἰδίπους. Ποία δὲ εἶναι ἡ ἀπάντησις ; διότι ἐκ τοῦ νῦν λόγου οὔτε ἀνεθάρρησα οὔτε βέβαια ἐφοβήθην ἐκ τῶν προτέρων. (90)

Κρέων. Ἄν θέλεις ν' ἀκούῃς ἐνώπιον τούτων, εἴμαι ἑτοιμός νὰ λέγω, εἴτε καὶ νὰ εἰσέρχωμαι ἐντός.

Οἰδίπους. Ἐνώπιον πάντων λέγε· διότι μεγαλειότεραν ἔχω περὶ τούτων τὴν λύπην ἢ καὶ περὶ τῆς ζωῆς μου.

Κρέων. Θὰ εἴπω, ὅποια ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ. Σαφῶς διαττάττει ἡμᾶς ὁ ἄναξ Φοῖβος νὰ ἀποδιώκωμεν τὸ μῖασμα τῆς χώρας, ὡς ὅν ἀνατεθραμμένον ἐν τυχύτῃ τῇ γῇ, καὶ νὰ μὴ τρέφωμεν αὐτὸ (ὥστε νὰ γείνη) ἀθεράπευτον.

Οἰδίπους. Διὰ ποίου καθαρμοῦ ; τίς εἶναι ἡ φύσις τῆς δυστυχίας ;

Κρέων. Ἀπελαύνοντες (ἐκ τῆς χώρας) τὸν ἄνδρα ἢ διὰ φόβου τὸν φόνον πάλιν (100) πληρόντες, διότι τὸ αἷμα τοῦτο κατατρώχει τὴν πόλιν.

Οἰδίπους. Ἀλλ' ἀληθῶς ποίου ἀνδρὸς εἶναι ἡ τύχη αὕτη, τὴν ὁποίαν μηνύει :

Κρέων. "Αναξ, εἴχομεν ἡμεῖς ποτε τὸν Λαΐον ἡγεμόνα ταύτης τῆς χώρας, πρὶν σὺ νὰ διευθύνῃς ταύτην τὴν πόλιν.

Οἰδίπους. Εἰξεύρω ἀκούων· διότι οὐδαμῶς βέβαια εἶδον.

Κρέων. Τούτου φονευθέντος παραγγέλλει τώρα ὁ θεὸς σαφῶς τοὺς φονεῖς τὰ τιμωρῶμεν διὰ τῆς χειρός.

Οἰδίπους. Οὗτοι δὲ εἶναι εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς ; ποῦ θὰ εὑρεθῇ τὸ δυσανίχνευτον τοῦτο ἔχνος τοῦ παλαιοῦ ἐγκλήματος ;

Κρέων. Ἐν ταύτῃ τῇ γῇ ἔλεγε· τὸ δὲ ζητούμενον (110) ἐπιτυγχάνεται, ἐκφεύγει δὲ τὸ ἀμελούμενον.

Οἰδίπους. Ποῖον τῶν δύο δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἢ ἐν τοῖς ἀγροῖς ὁ Λαΐος, ἢ ἐπ' ἄλλης γῆς περιέπεσεν εἰς τὸν φόνον τοῦτον ;

Κρέων. Ἀποδημῶν ὡς θεωρός, καθὼς ἔλεγεν, πρὸς τὸν οἶκον δὲν ἐπανῆλθε πλέον, ὅπως ἀπεδήμησε.

Οἰδίπους. Οὐδ' ἄγγελός τις οὐδὲ συνοδοιπóρος ἀνήγγειλέ (τι), τὸ ὅποιον τις μαθὼν ἤθελε μεταχειρισθῇ ;

Κρέων. "Οχι· διότι ἐφονεύθησαν οἱ συνοδοιπóροι, πλὴν εἰς τις, ὅστις πλήρης φόβου φυγών, οὐδέν, ἐξ ὧων εἶδεν, ἠδύνατο σαφῶς νὰ εἴπῃ πλὴν ἓν.

Οἰδίπους. Τὸ ποῖον ; διότι ἐν πολλὰ δύναται νὰ εὑρῇ, ὥστε νὰ μάθωμεν, (120) ἂν ἠθέλωμεν λάβει μικρὰν ἀρχὴν ἐλπίδος.

Κρέων. Ἐλεγεν, ὅτι λησταὶ συντυχόντες ἐφόνευσαν αὐτὸν οὐχὶ διὰ μιᾶς χειρός, ἀλλὰ διὰ συμπράξεως πολλῶν χειρῶν.

Οἰδίπους. Ἀλλὰ πῶς ὁ ληστής ἤθελε προβῇ εἰς τοιαύτην τόλμην, ἂν μὴ ἐνηργεῖτό τι ἐντεῦθεν δι' ἀργύρου.

Κρέων. Οὕτως ἐπιστεύομεν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐγένετο ἐν ταῖς δυστυχίαις ἐκδικητὴς τοῦ φονευθέντος Λαΐου.

Οἰδίπους. Ποία δὲ δυστυχία, ἀφοῦ οὕτως ἔπεσεν ὁ βασιλεὺς, ἡμπόδιζε νὰ μάθητε τοῦτο ;

Κρέων. Ἡ αἰνιγματώδης ἄδουσα Σφίγξ ἠνάγκαζεν, ἀφοῦ ἀφῆσωμεν τάφανῃ, (130) νὰ προσέχωμεν εἰς τὰ πρὸ τῶν ποδῶν.

Οἰδίπους. Ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς ὀπίσω ἐγὼ θ' ἀποκαλύψω αὐτά· διότι ἀξίως μὲν ὁ Φοῖβος ἀξίως δὲ σὺ περὶ τοῦ θανόντος οὕτως ἐφροντίσατε, ὥστε ὅπως πρέπει θὰ ἴδῃτε καὶ ἐμὲ σύμμαχον, προσ-

παθοῦντα νὰ ἱκανοποιήσω καὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ τὸν θεόν συγχρόνως. διότι οὐχὶ ὑπὲρ τῶν μακρὰν φίλων, ἀλλ' αὐτὸς ἀπ' ἑμαυτοῦ θ' ἀποδιώξω τὸ μίασμα τοῦτο, διότι, ὅστις ἦτο ὁ φονεύσας ἐκείνον, ἴσως θὰ θελήσῃ καὶ ἐμέ διὰ τοιαύτης χειρὸς νὰ καταστρέψῃ. (140) ἐκείνον λοιπὸν ἱκανοποιῶν ἑμαυτὸν ὦφελῶ. ἀλλ' ὥς τάχιστα παῖδες, ὑμεῖς μὲν ἐγέρθητε ἐκ τῶν βάθρων, σηκώσαντες τοὺς ἱκετευτικούς τούτους κλάδους. ἄλλος δ' ἄς συναθροίσῃ ἐδῶ τὸν λαὸν τοῦ Κάδμου, ἐπειδὴ ἐγὼ πᾶν θὰ κάμω· διότι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ ἢ θὰ εὐτυχήσωμεν ἢ θὰ πέσωμεν.

Ἰερεὺς. ὦ παῖδες, ἄς ἐγειρώμεθα· διότι καὶ ἐδῶ ἤλθομεν χάριν τούτων, τὰ ὁποῖα οὗτος ὑπισχνεῖται. Ὁ Φοῖβος δὲ ὁ πέμψας τοὺς χρησμούς τούτους εἶθε συγχρόνως νὰ γείνῃ σωτὴρ καὶ νὰ παύσῃ τὴν νόσον. (150)

ΧΟΡΟΣ

Στροφή α'.

ὦ γλυκύλογε τοῦ Διὸς χρησμέ, ὁποῖος ἄρ' γε ἤλθες εἰς τὰς λαμπρὰς Θήβας ἐκ τῶν πολυχρύσων Δελφῶν; ἀγωνιῶ ἐν τῇ περιφύῳ ψυχῇ, παλλόμενος ἐκ φόβου, ἰήιε Δῆλιε Πικίαν, περὶ σοῦ φοβούμενος, τί καθῆκον ἢ νέον ἢ ἐν τῇ περιόδῳ τῶν ἐποχῶν (τοῦ ἔτους) πάλιν (ἐπικνερχόμενον) θὰ μοὶ ἐπιβάλῃς πρὸς ἐκτέλεσιν. εἰπέ μοι ὦ χρυσῆς ἐλπίδος τέκνον, ἀθάνατε χρησμέ.

Ἀντιστροφή α'.

Σὲ πρῶτα ἐπικχλεσάμενος, ὦ θύγατερ τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ, καὶ τὴν πολιούχον ἀδελφὴν (160) Ἄρτεμιν, ἢ ὁποῖα ἐν τῇ κυκλικῇ ἀγορᾷ κᾶθηται ἐπὶ ἐνδόξου θρόνου, καὶ τὸν μακρὰν βάλλοντα Ἀπόλλωνα, ἰώ, οἱ τρεῖς ἔλθετέ μοι ἀλεξιθάνατοι. Ἄν ποτε καὶ ὅτε ἢ προτέρ' αὖ δυστυχίᾳ ἐπέσκηπτεν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἀπεδιώξατε τὴν φλόγα τῆς δυστυχίας, ἔλθετε καὶ τώρα.

Στροφή β'.

Διότι πωπὼ ὑποφέρω ἀναριθμήτους δυστυχίας, ὅλος δὲ ὁ λαός μοι νοσεῖ, καὶ δὲν ὑπάρχει ὅπλον σκέψεως, (170) διὰ τοῦ

ὁποίου τις ν' ἀποκρούσῃ (αὐτάς)· διότι οὔτε οἱ καρποὶ τῆς ἐν-
δόξου γῆς αὐξάνονται, οὔτε αἱ γυναῖκες ἀναλαμβάνουσι κατὰ
τάς γεννήσεις ἀπὸ τῶν μετὰ στεναγμοῦ ὠδίνων· δύνασαι δὲ νὰ
ἴδῃς ὡς καλλίπτερον πτηνὸν ἄλλον κατόπιν ἄλλου ταχύτερον
τοῦ ἀνικῆτου πυρὸς ὁρμῶντα πρὸς τὴν ἀκτὴν τοῦ ἐσπερινοῦ
(σκοτεινοῦ, δυτικοῦ) θεοῦ.

Ἀρτιστροφὴ β'.

Πλήρης τούτων ἡ πόλις ἀπόλλυται· ἀσπλάγχχνος δὲ τὰ
παιδιά ἐπὶ τοῦ ἐδάφους (180) κεῖνται ἀστένηκτα διασπείροντα
θάνατον· συγχρόνως δ' αἱ σύζυγοι καὶ αἱ πολιαὶ μητέρες
προσέτι παρὰ τὰς βαθμίδας τῶν βωμῶν ἄλλαι ἄλλοῦ στενά-
ζουσιν ὡς ἐκέτιδες κατὰ τῶν θλιβερῶν πόνων. Ζωηρῶς δ' ἀντη-
χεῖ ὁ παῖς καὶ σύμφωνος (πρὸς αὐτὸν) φωνὴ στεναγμῶν. πρὸς
ἀπόκρουσιν τῶν ὁποίων, ὧς σεβαστὴ τοῦ Διὸς θύγατερ, πέμψον
ἄμυναν φαιδράν.

Στροφὴ γ'.

(Καὶ ποίησον ὥστε) ὁ κυστικός Ἄρης, ὅστις τῶρα ἄνευ
χαλκῶν ἀσπίδων (190) ἐπερχόμενος μὲ κατακαίει περιθρηνούμε-
νος, νὰ στρέψῃ ἀπὸ τῆς πατρίδος τὰ νῶτα εἰς δρόμον ὑπίσω
μεθ' ὁρμῆς, εἴτε εἰς τὸν μέγαν τῆς Ἀμφιτρίτης θάλαμον εἴτε
εἰς τὸν ἄνευ ξενίων ὄρμων Θρακικὸν κλύδωνα· διότι, ἂν ἡ νύξ τε-
λευτῶσα ἀφήσῃ τι, ἐναντίον τούτου ἐπέρχεται ἡ ἡμέρα.
Τοῦτον, ὧς τῶν πυρφόρων (200) ἀστραπῶν τὴν δύναμιν διευθύ-
νων, ὧς Ζεῦ πάτερ, κατὰστρεψον ὑπὸ τὸν σὸν κεραυνόν.

Ἀρτιστροφὴ γ'.

Λύκειε βασιλεῦ, θὰ ἐπεθύμουν καὶ τὰ ἰδικά σου βέλη ἀπὸ
τῆς χρυσοστροφῆς ἀγκύλης ἀδύναστα νὰ ἐξαποστέλλωνται
προταχθέντα πρὸς βοήθειαν καὶ αἱ πυρφόροι τῆς Ἀρτέμιδος
λαμπάδες, μετὰ τῶν ὁποίων ὁρμητικὴ διέρχεται τὰ Λύκεια ὄρη·
καὶ τὸν χρυσομίτραν, τὸν ἐπώνυμον ταύτης τῆς γῆς, (210) τὸν
οἰνόχρουν εὖιον Βάκχον, τὸν ὁμοδίαιτον τῶν μινιάδων ἐπικα-
λοῦμαι νὰ προσέλθῃ σύμμαχος καίων διὰ τῆς λαμπρᾶς πεύκης
κατὰ τοῦ ἀτίμου μεταξὺ τῶν θεῶν θεοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Οἰδίπους. Παρακαλεῖς· ὥς πρὸς τὰς δεήσεις σου δέ—ἐὰν θέλῃς τοὺς λόγους μου ἀκούων νὰ παραδέχῃσαι καὶ νὰ ὑπηρετῇς τὴν νόσον, ἤθελες λάβει ἐνίσχυσιν καὶ ἀνακούφισιν ἀπὸ τῶν κακῶν· τούτους δὲ τοὺς λόγους θὰ εἶπω ἐγὼ ἐν ἀγνοίᾳ μὲν διατελῶν τῆς διηγήσεως ταύτης ἐν ἀγνοίᾳ δὲ τοῦ γεγονότος· διότι δὲν θὰ προεχώρουν μακρὰν αἱ περὶ αὐτοῦ ἔρευνάι μου, (220) ἂν δὲν εἶχον τεκμήριόν τι. τῶρα δὲ ἐπειδὴ ὥς πολίτης ἀνήκω εἰς τοὺς πολίτας μετὰ τὸ γεγονός, προκηρύσσω πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς Καδμείους τὰ ἐξῆς· ὅστισδήποτε ἐξ ὑμῶν εἰξεύρει, ὑπὸ τίνας ἀνδρὸς ἐφονεύθη ὁ υἱὸς τοῦ Λαβδάκου Λαῖος, τοῦτον διατάττω πάντα εἰς ἐμέ ν' ἀνακοινοῖ. καὶ ἂν μὲν φοβεῖται αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ (ἐκ τῶν μυχῶν τῆς καρδίας) νὰ ἐξαγάγῃ τὴν κατηγορίαν, (ὥς μὴ φοβῇται) διότι ἄλλο μὲν κακὸν οὐδὲν θὰ πάθῃ, ἀλλὰ μόνον ἀσφαλῆς θ' ἀπέλθῃ ἀπὸ τῆς γῆς· ἂν δὲ πάλιν τις εἰξεύρει, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ φονεὺς ἢ ἐξ ἄλλης γῆς, (230) ὥς μὴ σιωπᾷ· διότι τὴν ἀνταμοιβὴν θὰ πληρώσω ἐγὼ καὶ ἡ χάρις προσέτι θὰ προσυπάρχῃ. ἂν δὲ πάλιν σιωπήσῃτε, καὶ τις φοβηθεῖς ἢ περὶ φίλου ἢ περὶ ἑαυτοῦ περιφρονήσῃ τὸν λόγον μου τοῦτον, ὅσα μετὰ ταῦτα θὰ κάμω, ταῦτα πρέπει ν' ἀκούητε παρ' ἐμοῦ. ἀπαγορεύω τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὅστισδήποτε εἶναι, μῆτε (εἰς τὸν οἶκον) νὰ δέχῃταί τις (κᾶτοικος) τῆς γῆς ταύτης, τῆς ὁποίας ἐγὼ τὸ κράτος καὶ τὸν θρόνον κατέχω, μῆτε νὰ προσφωνῇ, μῆτε ἐν ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχαῖς μῆτε ἐν ταῖς θυσίαις νὰ κάμνῃ συμμετόχον, μῆτε νὰ παρέχῃ χέρνιβα, (240) ἀλλὰ πάντες ν' ἀπωθῶσιν ἀπὸ τῶν οἴκων, διότι οὗτος εἶναι δι' ἡμᾶς μίاسμα, ὅπως ὁ δελφικὸς χρησμός τοῦ θεοῦ ἀρτίως ἐδήλωσεν εἰς ἐμέ. ἐγὼ μὲν λοιπὸν τοιοῦτος εἶμαι σύμμαχος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ φονευθέντος ἀνδρός. καταρῶμαι δὲ τὸν διαπράξαντα τὸν φόνον, εἴτε λανθάνει ὢν εἰς, εἴτε (λανθάνει ὢν) μετὰ περισσοτέρων, ὥς κακὸς κακῶς δυστυχῇ βίον νὰ διαγάγῃ κατατρυχόμενος· καταρῶμαι δὲ προσέτι, ἂν ἤθελε γείνειν συνέστιος ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ ἐν γνώσει ἐμοῦ, (250) νὰ πάθῃ, ὅσα ἀκριβῶς κατὰ τούτων ἀρτίως κατηράσθην. εἰς ὑμᾶς δὲ παραγγέλλω νὰ ἐκτελῇτε πάντα ταῦτα χάριν ἐμαυτοῦ καὶ τοῦ θεοῦ καὶ τῆς γῆς ταύ-

της οὕτως ἀκάρπως καὶ ἀθέως ἐφθαρμένης· διότι, καὶ ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο ἐκ θεοῦ διατεταγμένον, δὲν ἦτο πρέπον οὕτως ἀνεξιλέωτον ν' ἀφίνητε ὑμεῖς, ἀφ' οὗ ἀνὴρ ἄριστος καὶ βασιλεὺς ἔχει φονευθῇ, ἀλλὰ νὰ ἐρευνᾷτε. τῶρα δέ, ἀφοῦ ἐγὼ τυγχάνω νὰ ἔχω μὲν τὴν ἀρχήν, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος εἶχε πρίν, νὰ ἔχω δὲ τὴν κλίνην καὶ τὴν αὐτὴν γυναῖκα, (260) καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν θὰ ἦσαν κοινά, ἂν μὴ ἐκεῖνος ἤθελεν εἶναι δυστυχὴς περὶ τὰ τέκνα, τῶρα δὲ εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκείνου ἡ τύχη ἐφώρμησεν· διὰ ταῦτα ἐγὼ οὕτω θὰ προμαχῆσω (αὐτοῦ), ὅπως ἂν ὑπὲρ τοῦ ἰδικοῦ μου πατρός, καὶ ζητῶν νὰ συλλάβω τὸν αὐτουργὸν τοῦ φόνου πάντα θὰ ἐπιχειρήσω χάριν τοῦ υἱοῦ τοῦ Λαβδάκου καὶ τοῦ Πολυδώρου καὶ τοῦ ἀρχαίου Κάδμου καὶ τοῦ παλαιοῦ Ἀγήνορος. καὶ εἰς τοὺς μὴ πράττοντας ταῦτα εὐχομαι οἱ θεοὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπωσιν αὕξησιν μήτε καρποῦ τινος τῆς γῆς (270) μήτε βέβαια παίδων τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ νὰ φθαρῶσι διὰ τῆς νῦν δυστυχίας καὶ δι' ἀκόμη χειροτέρας ταύτης. εἴθε δὲ καὶ ἡ Δίκη σύμμαχος καὶ πάντες οἱ θεοὶ εὖνοι νὰ ἦναι ἀεὶ μεθ' ἡμῶν τῶν ἄλλων Καδμείων, εἰς ὅσους ἀρέσκουσι ταῦτα.)

Χορός. Ὅπως διὰ τῶν ἀρῶν μ' ἐδέσμευσας, οὕτως, ἄναξ, θὰ εἴπω· δηλ. οὐτ' ἐφόνευσας οὔτε δύναμει νὰ δεῖξω τὸν φονεύσαντα. τοῦ Φοῖβου δὲ τοῦ πέμψαντος τὸ ζήτημα τοῦτο ἦν ἔργον νὰ εἴπῃ (αὐτό, δηλ.) τίς ποτε ἔχει διαπράξει (τὸν φόνον).

Οἰδίπους. Ὅρθά εἶπες· ἀλλὰ ν' ἀναγκάσῃ τοὺς θεοὺς, (280) ὅσα δὲν θέλωσιν, οὐδεὶς ἀνὴρ ἤθελε δυνηθῇ.

Χορός. Μετὰ ταῦτα ἤθελον λέγει τὰ δεύτερα, τὰ ὁποῖα μοὶ φαίνονται καλὰ.

Οἰδίπους. Καὶ τρίτα ἂν ὑπάρχουσι, μὴ παραλίπῃς νὰ εἴπῃς.

Χορός. Εἰξεύρω, ὅτι ὁ ἄναξ Τειρεσίας ὑπὲρ πάντας ἔχει τὴν αὐτὴν πρὸς τὸν ἄνακτα Φοῖβον προορατικὴν δύναμιν, παρὰ τοῦ ὁποίου τις, ἐξετάζων ταῦτα, ἤθελε μάθει σαφέστατα.

Οἰδίπους. Ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο ἀμελῶς ἐνήργησα· διότι κατὰ συμβουλήν τοῦ Κρέοντος ἔστειλα διπλοὺς ἀγγέλους· καὶ πρὸ πολλοῦ ἀπορῶ, ὅτι δὲν ἦλθε. (289)

Χορός. Τὰ ἄλλα βέβαια εἶναι λόγια ἀσαφῆ καὶ παλαιά.

Οιδίπους. Ποῖα εἶναι ταῦτα ; διότι ἐξετάζω πᾶσαν φήμην.

Χορός. Ἐλέχθη, ὅτι ὑπό τινων ὁδοιπόρων ἐφονεύθη.

Οιδίπους. Ἦκουσα καὶ ἐγὼ· ἀλλὰ τὸν αὐτόπτην οὐδεὶς βλέπει.

Χορός. Ἄλλ' ἂν ἔχει τινὰ φόβον, ἀκούων τὰς κατάρας σου, δὲν θὰ ὑπομείνῃ τοιαύτας κατάρας.

Οιδίπους. Ὅστις δὲν φοβεῖται πράττων, εἰς τοῦτον οὐδὲ λόγος ἐμπνέει φόβον.

Χορός. Ἄλλ' ὑπάρχει ὁ δυνάμενος νὰ ἐξελέγξῃ αὐτόν· διότι οὗτοι προσάγουσιν ἤδη ἐδῶ τὸν θεῖον μάντιν, εἰς τὸν ὁποῖον μόνον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀλήθεια εἶναι ἔμφυτος.

Οιδίπους. Ὡ πάντα ἐξετάζων Τειρεσίᾳ, καὶ ῥητὰ (300) καὶ ἄρρητα, καὶ οὐράνια καὶ ἐπίγεια, τὴν πόλιν μὲν, ἂν καὶ δὲν βλέπεις, ἐννοεῖς ὁμῶς ἐν ὁποίᾳ νόσῳ ὑπάρχει· κατὰ τῆς ὁποίας, ἄναξ, προστάτην καὶ σωτῆρα σὲ μόνον ἔχομεν εὖρει. διότι ὁ Φοῖβος, ἂν δὲν ἔχεις τι ἀκούσει παρὰ τῶν ἀγγέλων, εἰς ἡμᾶς ἐρωτήσαντας ἀπεκρίθη, ὅτι ἀπκλλαγὴ μόνῃ ἤθελεν ἔλθαι ἀπὸ τῆς νόσου ταύτης, ἂν καταμαθόντες τοὺς φονεῖς τοῦ Λαίου ἡθέλομεν φονεύει ἢ ἀποδιώξει ὡς φυγάδας ἀπὸ τῆς χώρας. σὺ λοιπὸν χωρὶς ἐκ φθόνου ν' ἀρνηθῇς μήτε χρησμὸν οἰωνῶν (310) μήτε ἂν τινα ἄλλον τρόπον μαντικῆς ἔχεις, σῶσον σεκυτὸν καὶ τὴν πόλιν, σῶσον δ' ἐμέ, ἀποδιώξον δὲ πᾶν ἐκ τοῦ φονευθέντος μίασμα· διότι ἀπὸ σοῦ ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ ἡμῶν· τὸ νὰ ὠφελῇ δὲ ἄνθρωπος ἐξ ὧν ἔχει καὶ δύναται, εἶναι κάλλιστος κόπος.

Τειρεσίας. Φεῦ φεῦ, πόσον εἶναι φοβερόν τὸ εἰδέναι, ὅταν δὲν ὠφελῇ τὸν εἰδότη· ταῦτα βέβαια ἐγὼ ἐνῶ καλῶς εἰξευρον, ἐλησμόνησα· διότι ἄλλως δὲν θὰ ἤρχόμην ἐδῶ.

Οιδίπους. Τί εἶναι ; πόσον ἄθυμος ἦλθες.

Τειρεσίας. Ἄφες με (νὰ ὑπάγω) οἴκαδε. διότι εὐκολώτατα καὶ σὺ τὴν σαυτοῦ (320) τύχην καὶ ἐγὼ τὴν ἰδικήν μου μέχρι τέλους θὰ ὑποφέρω, ἐὰν πεισθῇς εἰς ἐμέ.

Οιδίπους. Οὕτε νόμιμα εἶπες οὕτε προσφιλῇ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἡ ὁποία σ' ἔθρεψε, ἀποστερῶν (αὐτήν) τὸν χρησμὸν (σου) τοῦτον.

Τειρεσίας. Διότι βλέπω. ὅτι οὐδὲ οἱ ἰδικοὶ σου λόγοι ἀποβαίνουσιν εἰς καλόν· ἵνα λοιπὸν μὴδ' ἐγὼ πάθω τὸ αὐτό—

Οἰδίπους. Μή, πρὸς θεῶν, ἀφοῦ εἰξεύρεις, στραφῆς ὀπίσω, διότι πάντες ἐδῶ ὡς ἰκέται σέ ἰκετεύομεν.

Τειρεσίας. Διότι πάντες δὲν ἔχετε νοῦν· ἐγὼ δ' οὐδέποτε, ἵνα εἴπω τὸ ἰδικόν μου, θ' ἀποκαλύψω τὴν σὴν δυστυχίαν.

Οἰδίπους. Τί λέγεις ; ἐνῶ εἰξεύρεις, δὲν θὰ εἴπῃς, ἀλλ' ἐνοεῖς (330) νὰ προδώσῃς ἡμᾶς καὶ νὰ καταστρέψῃς τὴν πόλιν ;

Τειρεσίας. Ἐγὼ οὐτ' ἐμαυτὸν οὔτε σέ θὰ λυπήσω. πρὸς τί ἐρωτᾷς ταῦτα ματαίως ; διότι δὲν ἤθελες μάθει παρ' ἐμοῦ.

Οἰδίπους. Ὡ κακῶν κάκιστε, διότι σὺ καὶ πέτρας φύσιν εἴμπορεῖς νὰ παροργίσῃς, δὲν θὰ εἴπῃς τέλος πάντων, ἀλλ' οὕτως ἀμάλακτος καὶ ἀκαμπτος θὰ δειχθῇς ;

Τειρεσίας. Ἐμέμφθης τὸν ἰδικόν μου χαρακτῆρα, τὸν (μετὰ σοῦ) ὅμως συνοικοῦντα ἰδικόν σου δὲν εἶδες, ἀλλὰ ψέγεις ἐμέ.

Οἰδίπους. Διότι τίς δὲν ἤθελεν ὀργίζεσθαι ἀκούων τοιούτους λόγους, τοὺς ὁποίους σὺ λέγεις περιφρονῶν τὴν πόλιν ταύτην ; (340)

Τειρεσίας. (Σιωπῶ)· διότι θὰ φανερωθῶσιν αὐτὰ καὶ ἂν ἐγὼ διὰ σιγῆς καλύπτω.

Οἰδίπους. Λοιπόν, ὅσα θὰ φανερωθῶσι, καὶ σὺ πρέπει νὰ λέγῃς πρὸς ἐμέ.

Τειρεσίας. Δὲν θὰ εἴπω πλέον (τίποτε)· κατὰ ταῦτα θύμονε, ἂν θέλεις, θυμὸν ἀγριώτατον.

Οἰδίπους. Καὶ πράγματι, ὅπως εἶμαι ὠργισμένος, οὐδὲν θὰ παραλίπω, ἐξ ὧν ἐννοῶ· μάθε δηλ. ὅτι μοι φαίνεσαι, ὅτι συνεσχεδιάσας τὸ ἔργον καὶ συνεξετέλεσας ἐκτὸς ὅτι διὰ τῶν χειρῶν δὲν ἐφόνευσας· ἂν δ' ἐτύγχανες βλέπων, θὰ ἔλεγον, ὅτι καὶ τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι σοῦ μόνου.

Τειρεσίας. Ἀλήθεια ; σοὶ λέγω νὰ ἐμμένῃς εἰς τὸ κήρυγμα, (350) τὸ ὅποιον προεῖπες, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης μῆτε τούτους ἐδῶ μῆτε ἐμέ νὰ προσαγορεύῃς, διότι εἶσαι ἀνόσιος μιάστωρ ταύτης τῆς γῆς.

Οἰδίπους. Τόσον ἀναιδῶς ἐξέβαλες τὸν λόγον τοῦτον ; καὶ πῶς νομίζεις, ὅτι θ' ἀποφύγῃς τὰς συνεπειὰς αὐτοῦ ;

Τειρεσίας. Ἐχω ἀποφύγει· διότι ἔχω ἰσχυράν τὴν ἀλήθειαν.

Οἰδίπους. Ὑπὸ τίνος διδαχθεῖς ; οὐχὶ βέβαια ὑπὸ τῆς τέχνης.

Τειρεσίας. Ὑπὸ σοῦ· διότι σὺ ἄκοντα μὲ ἠνάγκασας νὰ λέγω.

Οἰδίπους. Ποῖον λόγον ; λέγε πάλιν, ἵνα μάθω καλλίτερον.

Τειρεσίας. Δὲν ἐνόησας πρότερον, ἢ δοκιμάζεις τοὺς λόγους μου ; (360)

Οἰδίπους. Δὲν ἐνόησα, ὥστε νὰ εἴπω αὐτὸ γνωστόν· ἀλλ' εἰπὲ πάλιν.

Τειρεσίας. Λέγω, ὅτι εἶσαι φονεὺς τοῦ ἀνδρός, τοῦ ὁποίου (τὸν φονέα) ζητεῖς.

Οἰδίπους. Ἀλλ' ἀτιμωρητὶ δὲν θὰ εἴπῃς δις ὕβρεις.

Τειρεσίας. Νὰ εἴπω λοιπὸν καὶ ἄλλα, ἵνα ὀργίζῃσαι περισσότερον ;

Οἰδίπους. Ὅσον βέβαια θέλεις· διότι ματαίως θὰ λεχθῶσι.

Τειρεσίας. Λέγω, ὅτι λεληθότως ἔχεις αἰτιχίστας σχέσεις πρὸς τὰ φίλτατα, καὶ δὲν βλέπεις, ἐν τίνι σημείῳ κακοῦ εἶσαι.

Οἰδίπους. Μήπως καὶ νομίζεις, ὅτι ἀτιμωρητὶ πάντοτε θὰ λέγῃς ταῦτα ;

Τειρεσίας. Ἄν βέβαια ὑπάρχει τις δύναμις τῆς ἀληθείας.

Οἰδίπους. Ἀλλ' ὑπάρχει, ἐκτὸς ὡς πρὸς σέ· ὡς πρὸς σέ δὲ τοῦτο δὲν ὑπάρχει, (370) ἐπειδὴ εἶσαι τυφλὸς κατὰ τὰ ὦτα καὶ τὸν νοῦν καὶ τὰ ὄμματα.

Τειρεσίας. Σὺ δ' εἶσαι ἄθλιος, διότι ὀνειδίζεις ταῦτα, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς ὑπάρχει ἐκ τούτων, ὅστις ταχέως δὲν θὰ σοι ὀνειδίζῃ.

Οἰδίπους. Μὴ νῦν σέ τρέφει, ὥστε νὰ μὴ δύνασαι νὰ βλάβῃς μήτ' ἐμὲ μήτ' ἄλλον βλέποντα φῶς.

Τειρεσίας. Διότι δὲν εἶναι εἰμαρμένον νὰ πέσῃς ὑπ' ἐμοῦ, ἐπεὶ δὴ εἶναι ἱκανὸς ὁ Ἀπόλλων, ὅστις φροντίζει νὰ ἐκτελέσῃ ταῦτα.

Οἰδίπους. Τοῦ Κρέοντος ἢ σοῦ εἶναι ταῦτα τὰ ἐπινοήματα ;

Τειρεσίας. Οὐδόλως ὁ Κρέων σέ βλάπτει, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς σεαυτόν.

Οἰδίπους. Ὡ πλοῦτε καὶ βασιλεία καὶ τέχνη (380) ἀνωτέρα (πάσης ἄλλης) τέχνης, πόσον μέγας παρ' ὑμῖν ὁ φθόνος

εὐρίσκεται ἐν τῷ πολυζήλω βίῳ, ἂν ἔνεκα τῆς ἀρχῆς ταύτης, τὴν ὁποίαν εἰς ἐμέ ἡ πόλις ἔδωκεν ὡς δῶρον οὐχὶ κατ' αἵτησίν μου, ἐκ ταύτης ὁ Κρέων ὁ πιστός, ὁ ἐξ ἀρχῆς φίλος, λαθραίως ὑπείσελθὼν θέλει νὰ μ' ἐκβάλῃ, ὑποβαλὼν τοιοῦτον μηχανορράφον μάγον, δόλιον ἀγύρτην, ὅστις εἰς τὰ κέρδη μόνον βλέπει, ὡς πρὸς δὲ τὴν τέχνην εἶναι τυφλός. διότι, ἔλα εἰπέ, ποῦ σὺ εἶσαι μάντις ἀληθής; (390) πῶς, ὅτε ἦτο ἐνταῦθα τὸ ῥαψῳδὸν θηρίον, δὲν ἔλεγές τι σωτήριον εἰς τοὺς πολίτας τούτους; καὶ ὅμως ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος δὲν ἦτο τοῦ τυχόντος ἀνδρός, ἀλλ' ἦτο ἀνάγκη μηχαντείας, τὴν ὁποίαν σὺ ἐφάνης, ὅτι δὲν ἐγνώριζες οὔτε ἀπὸ τῶν οἰωνῶν οὔτε ἐκ τίνος τῶν θεῶν· ἀλλ' ἐγὼ ἐλθὼν, ὁ ἀμαθὴς Οἰδίπους, ἔπαυσα (τὰς πράξεις) αὐτῆς, διὰ τοῦ νοῦ ἐπιτυχὼν καὶ χωρὶς νὰ μάθω ἀπ' οἰωνῶν τὸν ὁποῖον ἦδη σὺ προσπαθεῖς νὰ ἐκβάλῃς, ἐλπίζων, ὅτι θὰ ἴστασαι πλησίον τοῦ θρόνου τοῦ Κρέοντος. (400) κλαίων μοὶ φαίνεσαι καὶ σὺ καὶ ὁ παρασκευάσας ταῦτα, ὅτι θ' ἀποδιώξητε τὸν ἐναγῆ (ἐμέ). ἂν δὲ δὲν ἐφαίνετο, ὅτι εἶσαι γέρον, θὰ ἐσυνετίζεσο παθὼν (τυαυῦτα), ὁποῖα ἀκριβῶς φρονεῖς.

Χορός. Εἰς ἡμᾶς μὲν, ὡς εἰκάζομεν, καὶ τούτου οἱ λόγοι καὶ οἱ ἰδίους σου, ὦ Οἰδίπου, φαίνονται, ὅτι μετὰ θυμοῦ ἔχουσι λεχθῆ. Δὲν εἶναι ὅμως ἀνάγκη τοιούτων, ἀλλὰ πῶς θὰ λύσωμεν ἄριστα τοὺς χρησμούς τοῦ θεοῦ, τοῦτο νὰ κυττάζωμεν.

Τειρεσίας. Ἄν καὶ εἶσαι βασιλεύς, πρέπει (δικαιοῦμαι) νὰ ἐξισωθῶ (πρὸς σέ) τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὸν ἄντεῖπῳ (πρὸς σέ) ἴσα· διότι ἐπὶ τούτου ἔχω καὶ ἐγὼ δικαίωμα. διότι δὲν εἶμαι δοῦλος ἰδικός σου, ἀλλὰ τοῦ Λοξίου, (410) ὥστε δὲν θὰ ἐγγραφῶ ὡς ἔχων τὸν Κρέοντα προστάτην. λέγω δέ, ἐπειδὴ καὶ τυφλὸν μ' ὠνείδισας· σὺ καὶ βλέπεις καὶ δὲν παρατηρεῖς ἐν τίνι σημείῳ κακοῦ εἶσαι, οὐδὲ ποῦ κατοικεῖς, οὐδὲ μετὰ τίνων κατοικεῖς. Ἄρα γε εἰξεύρεις, ἀπὸ τίνων εἶσαι; καὶ ἀσυνειδήτως εἶσαι ἐχθρὸς τῶν ἰδικῶν σου κάτω καὶ ἄνω ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀμφοτέρωθεν πλήττουσα ἡ φοδερὰ ἐπερχομένη Ἄρα τῆς σῆς μητρὸς καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς θὰ σέ διώξῃ ποτὲ ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης, ὅστις τώρα μὲν βλέπεις ὀρθά, ἔπειτα δὲ (θὰ βλέπῃς) σκοτεινά. ποῖος δὲ λιμὴν,

(420) ποῖος Κιθαιρῶν ταχέως δὲν θ' ἀντηχῇ ἐκ τῆς βοῆς σου, ὅταν μᾶθης τὸν γάμον, τὸν ὅποτον ἀλίμενον εἰσέπλευσας εἰς τὸν οἶκον, ἂν καὶ ἔτυχες εὐπλοίας; δὲν αἰσθάνεσαι δὲ πλῆθος ἄλλων κακῶν, τὰ ὅποια θὰ σ' ἐξισώσωσι πρὸς τὸν πατέρα σου καὶ τὰ τέκνα σου. κατὰ ταῦτα καὶ τὸν Κρέοντα καὶ τὸ ἐμὸν στόμα ὀνειδίζε· διότι δὲν ὑπάρχει τις ἐκ τῶν θνητῶν, ὅστις θὰ φθαρῇ ποτε χειρότερον σοῦ.

Οἰδίπους. Ἀλήθεια ὑποφέρεται ν' ἀκούω ταῦτα παρὰ τούτου; (430) δὲν πηγαίνεις εἰς τὸν ὄλεθρον; (δὲν πᾶς ἔς τὸν διάβολον;) δὲν φεύγεις ταχέως; δὲν θ' ἀπέλθης πάλιν ὀπίσω ἐκκινήσας στραφεῖς ἀπὸ τῶν οἴκων τούτων;

Τειρεσίας. Οὐδὲ θὰ ἤρχόμην ἐγώ, ἂν μὴ ἐκαλεῖς σύ.

Οἰδίπους. Διότι δὲν εἰζευρον, ὅτι θὰ εἴπης μωρίας· ἄλλως δυσκόλως ἤθελον σὲ προσκαλέσει εἰς τοὺς οἴκους μου.

Τειρεσίας. Ἡμεῖς τοιοῦτοι εἴμεθα, μωροὶ μὲν, ὡς φαίνεται εἰς σέ, φρόνιμοι δὲ κατὰ τοὺς γονεῖς, οἱ ὅποιοι σ' ἐγέννησαν.

Οἰδίπους. Τίνας; μείνον· τίς δ' ἐκ τῶν ἀνθρώπων μ' ἐγέννησε;

Τειρεσίας. Ἡ ἡμέρα αὕτη θὰ σὲ γεννήσῃ καὶ θὰ καταστρέψῃ.

Οἰδίπους. Πόσον λίαν αἰνιγματώδης καὶ ἀσαφὴς λέγεις πάντα.

Τειρεσίας. Δὲν εἶσαι λοιπὸν σὺ ἄριστος νὰ λύῃς ταῦτα; (440).

Οἰδίπους. Ὀνειδίζε τοιαῦτα, ἐν τοῖς ὁποίοις θὰ εὕρῃς ἐμὲ μέγαν.

Τειρεσίας. Ἀλλ' αὕτη ἀκριβῶς ἡ τύχη σὲ κατέστρεψεν.

Οἰδίπους. Ἀλλ' ἂν ἔσωσα ταύτην τὴν πόλιν, δὲν μὲ μέλει.

Τειρεσίας. Θ' ἀπέλθω λοιπὸν, καὶ σύ, παῖ ὁδήγει με.

Οἰδίπους. Ἄς ὁδηγῇ βέβαια, διότι διὰ τῆς παρουσίας σου ὡς ἐμπόδιον ἐνοχλεῖς, καὶ ἂν ἀπέλθῃς δὲν ἤθελες πλέον ἐνοχλεῖ.

Τειρεσίας. Θ' ἀπέλθω, ἀφοῦ εἶπω ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια μ' ἐκάλεσας, χωρὶς νὰ φοβηθῶ τὸ πρόσωπόν σου· διότι οὐδέποτε θὰ με καταστρέψῃς. λέγω δὲ εἰς σέ· ὁ ἀνὴρ οὗτος, τὸν ὅποτον πρὸ πολλοῦ ζητεῖς ἀπειλῶν καὶ ἀνακηρύσσων τὸν φόνον (450) τοῦ Λαίτου, οὗτος εἶναι ἐνταῦθα (νῦν μὲν) ξένος μέτοικος, ὡς λέγεται, ἔπειτα δὲ θὰ φανῇ ἐγγώριος Θηβαῖος· ἀλλὰ δὲν θὰ

χαρῇ διὰ τὴν εὐτυχίαν· διότι ἀπὸ βλέποντος τυφλὸς καὶ ἀντὶ πλουσίου πτωχὸς θὰ πορεύηται εἰς ξένην γῆν, διὰ τῆς βακτηρίας προδεικνύων (ἐαυτῷ τὴν ὁδόν). θὰ φανῇ δὲ ὅτι συνοικεῖ μετὰ τῶν ἐαυτοῦ τέκνων ὁ αὐτὸς ὡς ἀδελφὸς καὶ πατήρ, καὶ τῆς γυναικὸς, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγεννήθη, υἱὸς καὶ σύζυγος, καὶ τοῦ πατρὸς ὁμόγαμος καὶ φονεὺς. καὶ ταῦτα, ἀφοῦ εἰσέλθης, (460) ἐντός, σκέπτου· καὶ ἂν (με) εὖρης ψευδόμενον, λέγε τότε πλέον, ὅτι ἐν τῇ μαντικῇ εἶμαι ἀμαθής.

Στροφή α'.

Χορός. Τίς ἐστὶν ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὁ προφητικὸς δελφικὸς βράχος εἶπεν, ὅτι ἐτέλεσε διὰ τῶν φονικῶν χειρῶν δεινότατα; εἶναι καιρὸς νὰ κινῇ αὐτὸς εἰς φυγὴν τοὺς πόδας ταχύτερον ἔμπων θυελλοπόδων. διότι ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ ὠπλισμένος διὰ κερκυνίου πυρός. (470) συγχρόνως δ' ἀκολουθοῦσιν αἱ φοβεραὶ Ἑρινύες αἱ ἀσφαλῶς ἐπιτυγχάνουσαι.

Ἀντιστροφή β'.

Διότι ἔλαμψεν ἀρτίως φανεῖς τοῦ χιονοσκεποῦς Παρνασοῦ χρησμός, πᾶς τις ν' ἀνιχνεύῃ τὸν ἄδηλον ἄνδρα. περιπλανᾶται βέβαια ἐν ἀγρίῳ δάσει καὶ εἰς σπήλεια καὶ βράχους, ὡς ταῦρος, ἄθλιος μετ' ἀθλίου ποδὸς ἐν μοναξίᾳ ζῶν, προσπαθῶν ν' ἀποφύγῃ τοὺς χρησμούς τῆς μεσομαχίου γῆς· (480) ἀλλ' ἐκεῖνοι ζῶηροὶ πάντοτε περιίπτανται.

Στροφή β'.

Δεινὰς μὲν βέβαια, δεινὰς σκέψεις ἐξεγείρει ἐν ἐμοὶ ὁ σοφὸς οἰωνοσκόπος οὔτε πιθανὰς οὔτε ἀπιθάνους· ἀπορῶ δὲ τί νὰ εἶπω. μετέωρος δ' εἶμαι ἐν ταῖς ἐλπίσιν, ἐπειδὴ δὲν βλέπω καθαρὰ οὔτε ἐν τῷ παρόντι (τῇ ἔριδι τῶν δύο ἀνδρῶν) οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι (περὶ τὴν τοῦ φονέως ἀνακάλυψιν). διότι οὔτε πρότερόν ποτε ἐγὼ τοῦλάχιστον οὔτε τῶρα ἀκόμη ἔμαθον τίς μεταξὺ τῶν Λαβδακιδῶν καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πολύβου ὑπᾶρχεν ἔρις, (490) ἀπὸ τῆς ὁποίας, πεπορθῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν, νὰ ἐπιτεθῶ κατὰ τῆς παρὰ τῷ λαῷ φήμης τοῦ Οἰδίποδος ὡς ἐπίκουρος τῶν Λαβδακιδῶν κατὰ τοῦ ἀγνώστου φόνου.

Ἀντιστροφή β'.

Ἄλλ' ὁ μὲν βέβαια Ζεὺς καὶ ὁ Ἀπόλλων εἶναι συνετοὶ καὶ εἰξεύρουσι τὰ τῶν θνητῶν· ὅτι δ' ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ μάντις ὑπερέχει ἐμοῦ, (500) δὲν εἶναι ἀληθῆς κρίσις· διὰ σοφίας δὲ δύναται ἀνὴρ νὰ ὑπερβάλλῃ σοφίαν (ἄλλου ἀνδρός). ἀλλ' ἐγὼ τοῦλάχιστον, πρὶν ἰδῶ βεβιωμένον τὸν λόγον τῶν κατηγορῶν, οὐδέποτε ἤθελον συμφωνήσαι. διότι φανερὰ ἦλθέ ποτε κατ' αὐτοῦ ἡ πτερωτὴ κόρη, καὶ ἐφάνη σοφὸς καὶ μετὰ δοκιμασίην φίλος τῆς πόλεως· ((510) διὰ τοῦτο ἀπὸ τῆς ἐμῆς κρίσεως οὐδέποτε θὰ θεωρηθῇ κακός.

Κρέων. Ἄνδρες πολῖται, ἐπειδὴ ἔχω μάθει, ὅτι δεινὰς κατηγορίας μὲ κατηγορεῖ ὁ βασιλεὺς Οἰδίπους, ἔχω ἔλθει μὴ ὑποφέρων (τοῦτο). διότι ἂν κατὰ τὰ γεγονότα τὰ νῦν νομίζει, ὅτι ὑπ' ἐμοῦ εἴτε λόγῳ εἴτε ἔργῳ ἔχει πάθει τι φέρον εἰς βλάβην, δὲν ἐπιθυμῶ τὸν μακρὸν βίον, ἐὰν ἔχω τὴν φήμην ταύτην. διότι δι' ἐμὲ ἢ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ζημίᾳ φέρει οὐχὶ εἰς μικρὸν (520) ἀλλ' εἰς μέγιστον, ἂν θὰ ὀνομάζωμαι κακὸς μὲν ἐν τῇ πόλει, κακὸς δὲ ὑπὸ σοῦ καὶ τῶν φίλων.

Χορός. Ἄλλ' ἐξεφράσθη βέβαια τὸ ὄνειδος τοῦτο, τὸ ὁποῖον δυνατὸν ὑπ' ὀργῆς μᾶλλον νὰ ἐξεβιάσθη ἢ (νὰ ἐλέχθη) ἐκ πεποιθήσεως τῶν φρενῶν.

Κρέων. Ἐλέχθη δὲ ὁ λόγος, ὅτι ὁ μάντις πεισθεὶς εἰς τὰς ἰδικὰς μου συμβουλὰς ἔλεγε τοὺς λόγους ψευδεῖς;

Χορός. Ἐλέγοντο μὲν ταῦτα· ἀλλὰ δὲν εἰξεύρω μὲ τίνα σκοπόν.

Κρέων. Κατηγορεῖτο δὲ κατ' ἐμοῦ ἡ κατηγορία αὕτη μὲ ὀφθαλμοὺς ἡρέμους καὶ ἡρεμον φρένα;

Χορός. Δὲν εἰξεύρω· διότι δὲν βλέπω, ὅσα πράττουσιν οἱ ἄρχοντες. (530) ἰδοὺ δὲ αὐτὸς ἤδη ἐκ τοῦ οἴκου ἔξω ἔρχεται.

Οἰδίπους. Ἐ σὺ αὐτοῦ, πῶς ἦλθες ἐδῶ; ἀληθῶς ἔχεις τόσην τόλμην προσώπου, ὥστε ἦλθες εἰς τὸν οἶκόν μου, ἐνῷ φανερὰ εἶσαι φονεὺς ἐμοῦ καὶ φανερὸς ληστής τῆς ἐμῆς βασιλείας; ἔλα πρὸς θεῶν εἰπέ, δειλίαν ἢ μωρίαν τινὰ ἐπειδὴ εἶδες ἐν ἐμοὶ

ἐσκέφθης νὰ κάμνης ταῦτα ; ἢ (ἐπεὶ δὴ ἐνόμισας), ὅτι δὲν θ' ἐννοήσω τοῦτο σου τὸ ἔργον δολίως προσερχόμενον, ἢ ὅτι ἐννοήσας (αὐτὸ) δὲν θ' ἀποκρούσω ; ἄρα γε δὲν εἶναι ἀνόητον τὸ ἐπιχείρημά σου, (540) ἄνευ πλούτου καὶ φίλων νὰ κυνηγῇς βασιλείαν, τὸ ὅποιον διὰ τοῦ λαοῦ καὶ διὰ χρημάτων κατακτᾶται ;

Κρέων. Εἰξεύρεις τί νὰ κάμνης ; ἀντὶ τῶν εἰρημένων ἄκουσον τὴν ἀπάντησιν, καὶ ἔπειτα, ἀφοῦ μάθης, κρίνε μόνος.

Οἶδ. Εἶσαι σὺ ἱκανώτατος περὶ λόγους, ἀλλ' ἐγὼ ἀνίκανος νὰ ἐννοῶ σέ· διότι σ' ἔχω εὔρει δυσμενῇ πρὸς ἐμέ καὶ ἐπικίνδυνον.

Κρέων. Τοῦτο ἀκριβῶς πῶς θὰ εἴπω, ἄκουσον τώρα πρῶτα παρ' ἐμοῦ.

Οἰδίπους. Τοῦτο ἀκριβῶς μὴ μοι λέγης, ὅτι δὲν εἶσαι κακός.

Κρέων. Ἄν βέβαια νομίζεις, ὅτι ἡ ἄνευς ἰδιογνωμοσύνη εἶναι (ἀγαθόν) τι κτῆμα, δὲν φρονεῖς ὀρθῶς. (550).

Οἰδίπους. Ἄν βέβαια νομίζεις, ὅτι κακῶς ποιῶν ἄνδρα συγενῇ δὲν θὰ ὑποστῇς τὴν δίκην, δὲν φρονεῖς ὀρθῶς.

Κρέων. Συμφωνῶ μαζί σου, ὅτι ταῦτα δικαίως ἔχεις εἰπεῖ· ἀλλὰ δίδασκέ με, ὅποιον πάθημα λέγεις, ὅτι ἔπαθες.

Οἰδίπους. Συνεβούλευες ἢ δὲν συνεβούλευες, ὅτι ἔπρεπε νὰ στείλω τινὰ πρὸς τὸν σεμνόμεαντιν ἄνδρα ;

Κρέων. Καὶ τώρα ἀκόμη ἐμμένω εἰς τὴν συμβουλὴν.

Οἰδίπους. Λοιπὸν πόσον τινὰ χρόνον ἕως τώρα ὁ Λαίτιος—

Κρέων. Ἐχει κάμει ποῖον ἔργον ; διότι δὲν ἐννοῶ.

Οἰδίπους. ἠφανίσθη θανατηφόρως καταπαλαισθεῖς. (560).

Κρέων. Μακρὸς καὶ παλαιὸς χρόνος ἤθελε μετρηθῇ.

Οἰδίπους. Τότε λοιπὸν ὁ μάντις οὗτος ἦτο ἐν τῇ τέχνῃ.

Κρέων. Σοφὸς βέβαια ὁμοίως καὶ ἐξ ἴσου τιμώμενος.

Οἰδίπους. Ἐκαμε λοιπὸν λόγον τινὰ περὶ ἐμοῦ κατὰ τὸν τότε χρόνον.

Κρέων. Οὐδαμοῦ, ἐμοῦ παρόντος.

Οἰδίπους. Ἀλλὰ δὲν ἐκάμετε ἔρευναν περὶ τοῦ θανόντος ;

Κρέων. Παρέσχομεν, πῶς ὅχι ; καὶ δὲν ἠκούσαμεν.

Οἰδίπους. Πῶς λοιπὸν τότε οὗτος ὁ σοφὸς δὲν ἔλεγε ταῦτα ;

Κρέων. Δέν εἰξεύρω· διότι περὶ ὅσων δέν εἰξεύρω, συνηθίζω, νὰ σιωπῶ.

Οἰδίπους. Τόσον τοῦλάχιστον εἰξεύρεις καὶ δύνασαι καλῶς εἰξεύρων νὰ εἴπῃς—(570)

Κρέων. Ποῖον εἶναι τοῦτο; ἂν βέβαια εἰξεύρω, δέν θ' ἀρνηθῶ.

Οἰδίπους. Ὅτι, ἂν δέν ᾔθελε σὲ συναντήσῃ, δέν θὰ ἔλεγέ ποτε τὸν ὑπ' ἐμοῦ φόνον τοῦ Λαῖου.

Κρέων. Ἄν μὲν λέγει ταῦτα, αὐτὸς εἰξεύρεις· ἐγὼ δ' ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ μάθω παρὰ σοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπως σὺ παρ' ἐμοῦ.

Οἰδίπους. Ἐρώτα· διότι φονεὺς βέβαια δέν θὰ ἐξελεγχθῶ.

Κρέων. Τί λοιπόν; ἔχεις γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν μου;

Οἰδίπους. Δέν εἶναι δυνατὴ ἀρνησις τῆς ἐρωτήσεώς σου.

Κρέων. Ἀρχεις δὲ τῆς γῆς ὁμοίως μὲ ἐκείνην, ἀπονέμων (εἰς ἐκείνην) ἔσα;

Οἰδίπους. Ὅσα θέλῃ, πάντα λαμβάνει παρ' ἐμοῦ (580).

Κρέων. Δέν εἶμαι λοιπὸν ἐγὼ ὡς τρίτος ἕσος πρὸς ὑμᾶς τοὺς δύο;

Οἰδίπους. Αὐτοῦ δὲ βέβαια καὶ κακὸς φαίνεται φίλος.

Κρέων. Οὐχί, ἂν βέβαια ᾔθελες δώσῃς εἰς ἐαυτὸν λόγον, ὅπως ἐγὼ. σκέφθητι δὲ τοῦτο πρῶτον, ἂν νομίζεις, ὅτι ᾔθελέ τις προτιμῆσαι νὰ ἄρχῃ μᾶλλον μετὰ φόβου παρὰ κοιμώμενος ἄνευ τρόμου, ἂν πρόκειται νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν. λοιπὸν οὔτε ἐγὼ βέβαια ἐπιθυμῶ μᾶλλον νὰ ἦμαι βασιλεὺς παρὰ βασιλικὴν ἀρχὴν ν' ἀσκῶ, οὔτε ἄλλος, ὅστις εἰξεύρει νὰ σωφρονῇ. διότι τώρα μὲν παρὰ σοῦ πάντα ἄνευ φόβου λαμβάνω· (590) ἂν δ' ἐγὼ αὐτὸς ἦμην ἄρχων, καὶ ἄκων θὰ ἔκαμνον πολλὰ. πῶς λοιπὸν εἶναι ἡδύτερον δι' ἐμὲ νὰ ἔχω βασιλείαν παρὰ ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν ἄλυπον; δέν εἶμαι ἀκόμη τόσον ἡπατημένος, ὥστε νὰ ἐπιθυμῶ ἄλλα παρὰ τὰ ὠφέλιμα καλὰ. τώρα εὐρίσκω εὐχαρίστησιν μὲ ὅλους, τώρα πᾶς μὲ χαιρετᾷ, τώρα οἱ ἔχοντες ἀνάγκην σοῦ μὲ προσκαλοῦσιν ἔξω· διότι ἐν τούτῳ κεῖται ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν πᾶσα. πῶς λοιπὸν ᾔθελον ἐγὼ λάβει ἐκεῖνα ἀφή-

σας ταῦτα ; δὲν εἶναι δυνατὸν νοῦς καλῶς σκεπτόμενος νὰ γείνη κακός. (600) ἄλλ' οὔτε ὑπῆρξα ἐκ φύσεως ἐραστής ταύτης τῆς γνώμης, οὔτε μετ' ἄλλου ἐνεργοῦντος ἤθελον τολμήσει ποτὲ (νὰ ἐνεργῶ), καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τούτων ἅφ' ἐνὸς μὲν ἐλθὼν εἰς Δελφοὺς ἐρώτα, ἂν ἀληθῶς σοὶ ἀνήγγειλα τὸν χρησμὸν· ἅφ' ἐτέρου ἂν μὲ εὔρης, ὅτι μετὰ τοῦ τερατοσκοποῦ ἐσκέφθην τι, μὴ με φονεύσης διὰ μιᾶς ψήφου, ἀφοῦ μὲ πιάσης, ἀλλὰ διὰ διπλῆς, διὰ τῆς ἰδικῆς μου καὶ τῆς ἰδικῆς σου· κατ' εἰκασίαν δὲ ἀναπόδεικτον μὴ με κατηγορῆς αὐθαιρέτως. διότι δὲν εἶναι δίκαιον οὔτε τοὺς κακοὺς ἄνευ λόγου νὰ νομίζῃ τις χρηστοὺς, οὔτε τοὺς χρηστοὺς κακοὺς. (610) διότι τὸ ν' ἀποβάλῃ τις ἄγαθὸν φίλον θεωρῶ ἴσον πρὸς τὴν ἀποβολὴν τῆς ἰδίας ζωῆς, τὴν ὑποίχῃ ἀγαπᾶ πλείστον. ἀλλὰ μὲ τὸν χρόνον θὰ μάθης ταῦτα ἀσφαλῶς· διότι μόνος ὁ χρόνος δεικνύει τὸν δίκαιον ἄνδρα, τὸν δὲ κακὸν καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δύνασαι νὰ γνωρίσης.

Χορός. Βασιλεῦ, καλῶς εἶπεν δι' ἄνθρωπον φοβούμενον μήπως πέσῃ· διότι οἱ ταχεῖς περὶ τὰς σκέψεις σφάλλονται περὶ αὐτάς.

Οἰδίπους. Ὅταν ὁ ἐπιβουλεύων λαθραίως ἐπέρχεται ταχέως πῶς, ταχέως πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ ἀντεπιβουλεύω· ἂν δὲ ἡσυχάζων περιμένω, οἱ σκοποὶ μὲν τούτου (620) βεβαίως θὰ ἐκτελεσθῶσιν, ἡ δ' ἐμὴ ἄμυνα θ' ἀποτύχῃ.

Κρέων. Τί λοιπὸν θέλεις ; νὰ μ' ἐκδιώξῃς τῆς χώρας ;

Οἰδίπους. Ἐλάχιστα· ν' ἀποθάνῃς, οὐχὶ νὰ φύγῃς θέλω.

Κρέων. Ὅταν πρῶτον δείξῃς, ὅποιος εἶναι οὗτος ὁ (ἐμὸς ἐναντίον σου) φθόνος.

Οἰδίπους. Λέγεις ταῦτα, διότι δῆθεν δὲν θὰ ὑποχωρήσῃς οὐδὲ θὰ ὑπακούσῃς ;

Κρέων. Διότι βλέπω, ὅτι δὲν σκέπτεσαι ὀρθῶς.

Οἰδίπους. Τὸ ἰδικόν μου τοῦλάχιστον (συμφέρον).

Κρέων. Ἄλλ' ἐξ ἴσου πρέπει καὶ τὸ ἰδικόν μου.

Οἰδίπους. Ἄλλ' εἶσαι κακός.

Κρέων. Ἄλλ' ἂν δὲν διαγιγνώσκεις ὀρθῶς ;

Οἰδίπους. Πρέπει νὰ ὑπακούσῃς ὁμῶς.

Κρέων. Ὅχι, ὅταν κακῶς ἄρχῃς.

Οἰδίπους. ὦ πόλις, πόλις.

Κρέων. Καὶ ἐγὼ ἔχω δικαιώματα ἐπὶ τῆς πόλεως, οὐχὶ σὺ μόνος (630).

Χορός. Παύσατε ἄνακτες· βλέπω δ' ὅτι εἰς κατάλληλον δι' ὑμῶν περίστασιν ἔρχεται ἐκ τοῦ οἴκου ἡ Ἰοκάστη ἐδῶ, μετὰ τῆς ὁποίας πρέπει τὴν νῦν παρῆσαν φιλονικίαν νὰ διευθετήσῃτε.

Ἰοκάστη. Διατί, ὦ ταλαίπωροι, ἐσηκώσατε τὴν ἀνόητον λογομαχίαν καὶ δὲν αἰσχύνεσθε κινοῦντες ἰδιαιτέρα κακὰ, ἐνῶ ἡ χώρα τόσον νοσεῖ; πῆγαινε καὶ σὺ εἰς τὸν εἶκον καὶ σύ, Κρέων, εἰς τὴν στέγην, καὶ μὴ ἀναγάγῃτε εἰς μέγα τὸ μηδὲν κακόν.

Κρέων. Ἀδελφή, ὁ Οἰδίπους ὁ σύζυγός σου κρίνει δίκαιον νὰ μοὶ κάμῃ φοβερά πράγματα, ἐκλέξας ἐκ δύο κακῶν (τὸ ἓν), (640) ἢ νὰ μὲ διώξῃ ἀπὸ τῆς πατρίδος ἢ λαβὼν νὰ μὲ φονεύτῃ.

Οἰδίπους. Ὁμολογῶ· διότι ἔχω συλλαβεὶ αὐτόν, ὅτι δολίως προσεπάθει νὰ κακοποιήσῃ ἐμέ.

Κρέων. Νὰ μὴ χαρῶ λοιπόν, ἀλλ' ἐπικατάρατος νὰ χαθῶ, ἀν σ' ἔχω κάμει τι, ἐξ ὧν μὲ κατηγορεῖς, ὅτι ἔκαμνον.

Ἰοκάστη. Πρὸς θεῶν, ὦ Οἰδίπους, πιστευσον ταῦτα, σεβασθεὶς μάλιστα μὲν τὸν ὄρκον τοῦτον τῶν θεῶν, ἔπειτα καὶ ἐμέ καὶ τούτους ἐδῶ τοὺς παρόντας.

Σ τ ρ ο ρ ή.

Χορός. Βασιλεῦ, ἀφοῦ θελήσῃς καὶ ὀρθοφρονήσῃς, πείσῃτι, παρακαλῶ. (650).

Οἰδίπους. Ὡς πρὸς τί λοιπόν θέλεις νὰ σοὶ ὑποχωρήσω;

Χορός. Σεβάσῃτι τὸν οὔτε πρὶν νήπιον καὶ νῦν διὰ τοῦ ὄρκου μέγαν.

Οἰδίπους. Εἰξεύρεις λοιπόν, τί ἐπιθυμεῖς;

Χορός. Εἰξεύρω.

Οἰδίπους, Λέγε λοιπόν· τί ἐννοεῖς;

Χορός. Τὸν δι' ὄρκου δεδεμένον φίλον νὰ μὴ ρίψῃς ποτὲ εἰς ἀδικαιολόγητον κατηγορίαν ἐκ λόγων, ὥστε νὰ ᾔναι ἄτιμος.

Οἰδίπους. Εἰξευρε λοιπόν καλῶς, ὅτι, ὅταν ζητῇς ταῦτα, ζητεῖς δι' ἐμέ ὄλεθρον ἢ φυγὴν ἐκ ταύτης τῆς γῆς.

Χορός. Ἰοχι μὰ τὸν θεὸν Ἥλιον τὸν πρῶτον πάντων τῶν θεῶν· (660) διότι εἴθε ὑπὸ θεῶν καὶ φίλων ἐγκαταλειμμένος νὰ φθαρῶ τὴν ἐσχάτην φθοράν, ἂν ἔχω ταύτην τὴν ιδέαν· ἀλλ' ἡ φθειρομένη χώρα μοῦ κατατρύχει τοῦ δυστυχοῦς τὴν ψυχὴν, ἂν τὰ παρ' ὑμῶν κακὰ ταῦτα θὰ συναφθῶσιν εἰς τὰ παλαιὰ κακὰ.

Οἰδίπους. Ἄς ἀπέλθῃ λοιπὸν οὗτος, καὶ ἂν πρόκειται ἐγὼ ἐντελῶς ν' ἀποθάνω ἢ ἄτιμος ν' ἀποδιωχθῶ βιαίως ἀπὸ τῆς χώρας ταύτης. (670) διότι οἰκτείρω τὸν ἰδικόν σου συγγινητὸν λόγον, οὐχὶ τὸν λόγον τούτου· οὗτος δέ, ὅπου ἂν ᾔνοι, θὰ μισῇται.

Κρέων. Εἶσαι κατάδηλος, ὅτι ὑποχωρεῖς πλήρης μίσους, βεβαρημένος δ' (ὑπὸ μετανοίας) θὰ ᾔσαι, ὅταν περάσῃς ἀπὸ τὸν θυμόν· οἱ δὲ τοιοῦτοι χαρκατῆρες δικαίως εἶναι εἰς ἑαυτοὺς ἀλγεινότατον φορτίον.

Οἰδίπους. Δὲν θὰ μ' ἀφήσῃς λοιπὸν καὶ δὲν θ' ἀπέλθῃς ;

Κρέων. Θ' ἀπέλθω, ἀφοῦ ὑπὸ σοῦ μὲν παρεγνωρίσθην, ἐνώπιον δὲ τούτων ἔτυχον οἶος καὶ πρότερον.

Ἀρτιστροφή.

Χορός. Διατί, ὦ γύναι, βραδύνῃς νὰ ὀδηγῇς τοῦτον ἐντὸς τοῦ οἴκου.

Ἰοκάστη. Ἀφοῦ μάθω, τί ἦτο τὸ γεγονός. (680).

Χορός. Ἀνεφάνη ἀβάσιμος ὑπόνοια ἐκ λόγων· λυπεῖ δὲ καὶ ἄδικος λόγος.

Ἰοκάστη, Ἀπ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ;

Χορός. Βεβαιότατα.

Ἰοκάστη. Καὶ τίς ἦν ὁ λόγος ;

Χορός. Ἀρκετὸν φαίνεται εἰς ἐμέ τοῦλάχιστον, ὅπου ἔληξεν, αὐτοῦ νὰ μένῃ ὁ λόγος, ἀφοῦ ἡ χώρα καταταλαιπωρεῖται.

Οἰδίπους. Βλέπεις ποῦ ἔχεις φθάσει, ἐνῶ εἶσαι ἀγαθὸς κατὰ τὴν γνώμην ἀνὴρ, ἐγκαταλείπων τὸ ἐμὸν (συμφέρον) καὶ ἐντελῶς ἀμβλύνων (πρὸς ἐμέ) τὴν καρδίαν (σου) ;

Χορός. Βασιλεῦ, εἶπον μὲν οὐχὶ ἄπαξ μόνον, εἴξευρε δέ, ὅτι ᾔθελον φανῇ παράφρων, ἄπορος πρὸς φρονίμους σκέψεις,

(690) ἂν σὲ ἀποχωρίζω ἀπ' ἐμυτοῦ, διότι σὺ τὴν ἐμὴν ἀγαπητὴν γῆν σφόδρα τετραρχμένην ἐν δυστυχίαις ὠδήγησας ὀρθῶς εἰς οὐριον ἄνεμον· τῶρα δέ, ἂν δύναισαι, μείνε ἀγαθὸς κυβερνήτης.

Ἰοκάστη Πρὸς θεῶν δίδασκον καὶ ἐμέ, βασιλεῦ, διὰ τί πρᾶγμα ἔχεις ὀργισθῆ τόσον.

Οἰδίπους. Ἐπειδὴ ὦ γύναι, σέβομαι σὲ μᾶλλον τούτων ἐδῶ, θὰ εἴπω (700) περὶ τοῦ Κρέοντος, ὅποια ἔχει σκεφθῆ ἐναντίον μου

Ἰοκάστη. Λέγε, ἂν ἀληθῶς θὰ εἴπῃς, ἐγκαλῶν (κατὰ τοῦ Κρέοντος) τὴν αἰτίαν τῆς ἐριδος.

Οἰδίπους. Λέγει, ὅτι εἶμαι φονεὺς τοῦ Λαίου.

Ἰοκάστη (Λέγει) ἐξ ἰδίας γνώσεως ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν ;

Οἰδίπους. Τούναντίον ἀφοῦ εἰσέπεμψε μάντιν ἀπατεῶνα, ἐπειδὴ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἔχει ὅλως καθαρὸν τὸ στόμα.

Ἰοκάστη. Σὺ λοιπὸν ἀπαλλάξας σεαυτὸν τούτων, περὶ ὧν λέγεις, ἀκουσον ἐμέ καὶ μάθε, ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος μετέχει μαντικῆς τέχνης. Θὰ σοὶ δείξω δὲ σύντομα σημεῖα τούτων. (710) δηλαδὴ ἤλθε ποτε πρὸς τὸν Λαίον χρησμός, δὲν θὰ εἴπω βέβαια ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Φοίβου, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπηρετῶν, ὅτι θὰ ἔλθῃ μοῖρα ν' ἀποθάνῃ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ, ὅστις ἤθελε γείνειν ἐξ ἐμοῦ καὶ ἐκεῖνου. καὶ ὅμως τοῦτον μὲν, ὅπως εἶναι ἡ φήμη, ξένοι ποτὲ ληστὰι ἐφόνευσαν ἐν τριπλῇ ἀμαξίτῳ ὁδῷ· τοῦ υἱοῦ δὲ τὴν γέννησιν δὲν ἐχώρισαν τρεῖς ἡμέραι, καί, ἀφοῦ ἔζησε τὰς ἀρθρώσεις τῶν ποδῶν, ἔρριπεν αὐτὸν διὰ χειρῶν ἄλλων εἰς ἄβατον ὄρος. καὶ οὕτως ὁ Ἀπόλλων δὲν κατάρθρωσεν οὔτε ἐκεῖνος (720) νὰ γείνῃ φονεὺς τοῦ πατρός, οὔτε ὁ Λαῖος—τὸ φοβερόν, τὸ ὅποιον ἐφοβεῖτο—νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ. τοιαῦτα προώρισαν μαντικοὶ λόγοι· περὶ τῶν ὁποίων μὴ φροντίζῃς καθόλου. διότι, ὅσων τὴν ἀνάγκην κατίδῃ ὁ θεός, εὐκόλως αὐτὸς θὰ φανερώσῃ ταῦτα.

Οἰδίπους. Ὅποια, ὦ γύναι, ταραχὴ ψυχῆς καὶ κλονισμὸς φρενῶν μὲ κατέχει, ἀφοῦ ἀρτίως ἤκουσα (ταῦτα)!

Ἰοκάστη. Ὑπὸ ποίας φροντίδας ταραχθεὶς, λέγεις (ταῦτα) ;

Οἰδίπους. Ἐνόμισα, ὅτι ἤκουσα παρὰ σοῦ τὸ ἐξῆς, ὅτι ὁ Λαῖος κατεσφάγη ἐν τριπλῇ ἀμαξίτῳ. (730).

Ἰοκάστη. Διότι ἐλέγοντο ταῦτα, καὶ δὲν ἔπκυσεν ἀκόμη.

Οἰδίπους. Καὶ ποῦ εἶναι ὁ χῶρος οὗτος, ὅπου ἔγεινε τὸ δυστυχίμα τοῦτο ;

Ἰοκάστη. Ἡ μὲν γῆ ὀνομάζεται Φωκίς, σχιστὴ δὲ ὁδὸς ἀπὸ τῶν Δελφῶν καὶ ἀπὸ τῆς Δκυλίας ἄγει εἰς τὸ αὐτό.

Οἰδίπους. Καὶ τίς χρόνος ἔχει παρέλθει ἀπὸ τούτων τῶν γεγονότων ;

Ἰοκάστη. Ἀνηγγέλη τοῦτο εἰς τὴν πόλιν ὀλίγον τι πρὸ τοῦ νῦν φαγῆς ἔχων τὴν ἀρχὴν τῆς χώρας ταύτης.

Οἰδίπους. ὦ Ζεῦ, τί ἔχεις ἀποφασίσει περὶ ἐμοῦ νῦν κῆμης;

Ἰοκάστη. Δικτὶ δὲ τοῦτο, ὦ Οἰδίπους, σοὶ ἐξεγείρει ἐν τῇ ψυχῇ μερίμνας;

Οἰδίπους. Μὴ μ' ἐρώτα ἀκόμη, ἀλλὰ λέγε (740) τί ἀνάστημα, τίνα δ' ἀκμὴν ἡλικίας ἔτυχεν ἔχων ὁ Λαῖος;

Ἰοκάστη. Ἦτο μέγας, ἀρτίως γινόμενος παλὺς κατὰ τὴν κερκλήν, ἐλευκάνθιζε· δὲν ἀφίστατο (διέφερε) δὲ πολὺ ἀπὸ τῆς ἰδικῆς σου μορφῆς.

Οἰδίπους. Οἷμοι ὁ δυστυχῆς, εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν εἴξευρον, ὅτι ἀρτίως ἐμαυτὸν ἐνέβαλλον εἰς δεινὰς κατάρξεις.

Ἰοκάστη. Πῶς λέγεις; βασιλεῦ, ὑπὸ φόβου κατχλαμβάνομαι ἀποβλέπουσα πρὸς σέ.

Οἰδίπους. Δεινῶς ἀθυμῶν φοβοῦμαι μήπως ὁ μὲν τις βλέπη· θά (μοι) δεῖξῃς δ' (αὐτὸ) μᾶλλον, ἂν ἐν ἀκόμῃ εἴπῃς.

Ἰοκάστη. Φοβοῦμαι βέβαια, ὅσα δ' ἐρωτήσης, θὰ εἴπω, ἂν ἔμαθον (αὐτά).

Οἰδίπους. Ποῖον ἐκ τῶν δύο ἐταξείδευεν ὡς ταπεινὸς ἢ ἔχων πολλοὺς (750) ἄνδρας ὑπασπιστάς, ὡς ἡγεμῶν ἀνὴρ;

Ἰοκάστη. Πέντε ἦσαν οἱ σύμπαντες, μετὰξὺ δ' αὐτῶν κῆρυξ· μία δὲ ἀπῆνῃ ἔφερε τὸν Λαῖον.

Οἰδίπους. Αἰαί, ταῦτα πλέον εἶναι καταφανεῖ· τίς ἦν ποτε, ὦ γύναι, ὁ εἰπὼν εἰς ὑμᾶς τοὺς λόγους τούτους;

Ἰοκάστη. Οἰκογενὴς τις δοῦλος, ὅστις ἦλθε σωθεὶς μόνος.

Οἰδίπους. Καὶ τυγχάνει τῶρα παρὼν ἐν τῷ οἴκῳ;

Ἰοκάστη. Ὅχι βέβαια· διότι ἀφ' οὔτου ἦλθεν ἐκεῖθεν, καὶ

εἶδε σέ ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸν Λάϊον ἀπολωλότα, ἐκέτευσέ, λαβὼν τὴν χεῖρα μου, (760) νὰ στείλω αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰς βοσκὰς τῶν ποιμνίων, ἵνα λίαν μακρόθεν βλέπῃ τὴν πόλιν ταύτην. καὶ ἔστειλα ἐγὼ αὐτόν· διότι ἦτο ἄξιος, ὡς ἀνὴρ δοῦλος, νὰ λαμβάνῃ καὶ μεγαλειτέραν ταύτης χάριν.

Οἰδίπους. Πῶς λοιπὸν ἤθελεν ἔλθει ὀπίσω ταχέως πρὸς ἡμᾶς;

Ἰοκάστη. Ἐφθασεν· ἀλλὰ πρὸς τί ἐπιθυμεῖς τοῦτο;

Οἰδίπους. Φοβοῦμαι, ὦ γύναι, μήπως ἔχω εἶπει πάρα πολλὰ, διὰ τὰ ὅποια θέλω νὰ ἴδω αὐτόν.

Ἰοκάστη. Ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ βέβαια· ἀξία δ' ἴσως, ὦ βασιλεῦ, εἶμαι καὶ ἐγὼ νὰ μάθω τὰς ἐν τῇ ψυχῇ σου στενοχωρίας. (770)

Οἰδίπους. Καὶ δὲν θὰ στερηθῇς βέβαια αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐγὼ εἰς τοσοῦτους φθόβους ἔχω φθάσει· διότι εἰς τίνα ἀξιώτερον σοῦ δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτε διὰ τοιαύτης τύχης διέρχομαι; ἐμοῦ πατὴρ μὲν ἦν ὁ Κορινθίος Πόλυβος, μήτηρ δὲ ἡ Δωρὶς Μερόπη. ἐθεωρούμην δὲ ἀνὴρ μέγιστος τῶν πολιτῶν τῶν ἐκεῖ, ἕως ὅτου μοι ἐπῆλθε τοιαύτη τύχη, ἀξία μὲν θαυμασμοῦ, ἀλλ' ἀναξία βέβαια τῆς ἰδικῆς μου σπουδῆς. δηλ. ἀνὴρ ἐν δαίπνῳ υπερπληρωθεὶς διὰ μέθης κατὰ τὴν οἶνοποσίαν μὲ λέγει, ὅτι ἤμην ὑπόβλητος υἱὸς τοῦ πατρός. (780) καὶ ἐγὼ στενοχωρηθεὶς τὴν μὲν παροῦσαν ἡμέραν μόλις ἐκρατήθην· τὴν δὲ ἄλλην ἐλθὼν πλησίον τῆς μητρός καὶ τοῦ πατρός ἐξήλεγχον αὐτούς· ἐκεῖνοι δὲ διὰ τὸ ὄνειδος ἡγανάκτουν κατὰ τοῦ ῥίψαντος τὸν λόγον. καὶ ἐγὼ ἐτερπόμεν μὲν ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐκείνων, ὅμως δὲ διαρκῶς τοῦτο μ' ἐλύπει, διότι κρύφα εἰσέδυσεν (εἰς τὴν καρδίαν) πολὺ. ἐν ἀγνοίᾳ δὲ τῆς μητρός καὶ τοῦ πατρός πορεύομαι εἰς Δελφούς. καὶ ὁ Φοῖβος μ' ἐξέπεμψε χωρὶς μὲν νὰ μ' ἀξιῶσιν ἐκείνων, διὰ τὰ ὅποια ἦλθον, ἀλλὰ δὲ ἄθλια καὶ φοβερά καὶ δυστυχῆ ἀνεφάνη λέγων, (790) ὅτι ἔμελλον νὰ συνευρεθῶ μὲν μετὰ τῆς μητρός καὶ ὅτι θὰ δείξω εἰς τοὺς ἀνθρώπους γενεὰν ἀφόρητον κατὰ τὴν ὄψιν, ὅτι δὲ θὰ γείνω φονεὺς τοῦ γεννήσαντος πατρός· καὶ ἐγὼ, ἀφοῦ ἤκουσα ταῦτα, διὰ τῶν ἀστρων εἰς τὸ ἐξῆς ὑπολογίζων τὴν θέσιν τῆς Κορινθίας γῆς ἔφευγον ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἔμελλον νὰ ἴδω ἐκτελούμενα τὰ ὄνειδά τῶν ἐμοὶ δεδομένων χρη-

σμων. πορευόμενος δ' ἔφθασα εἰς τούτους τοὺς τόπους, ἐν ταῖς ὁποίοις λέγεις, σύ, ὅτι ἀπώλετο ὁ βασιλεὺς οὗτος. καὶ θὰ σοὶ εἴπω, ὦ γύναι, τὴν ἀλήθειαν· (800) ὅτε ὁδοιπορῶν ἤμην πλησίον τῆς τριπλῆς ταύτης ὁδοῦ, ἐνταῦθα κῆρυξ καὶ ἀνὴρ, οἷον σὺ λέγεις, ἐπιθαίνων ἀπήνης νεαρῶν ἵππων μὲ συνήντων· καὶ ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ὁ ὀδηγὸς καὶ αὐτὸς ὁ πρεσβύτερος βιαίως μὲ ἀπώθουν. καὶ ἐγὼ τὸν ἀπωθοῦντα, τὸν τροχὴλάτην, κτυπῶ μετὰ θυμοῦ. καὶ ὁ γέρον καθὼς μὲ εἶδε, παρφυλάξας με παρερχόμενον τὴν ἀπήνην, ἐπέτυχε τὴν κεφαλὴν μου εἰς τὸ μέσον διὰ τῶν δύο κέντρων. δὲν ἐπλήρωσεν ὅμως τὰ ἴσχα, ἀλλ' ἀμέσως (810) κτυπηθεὶς διὰ τῆς βρακτιρίας ὑπὸ τῆς χειρὸς ταύτης εὐθὺς ὑπτίως ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀπήνης ἔξω κυλίσταται· φονεύω δὲ τοὺς σύμπαντας. ἂν δὲ πρὸς τὸν ξένον τοῦτον ὑπάρχει τις συγγένεια τοῦ Λαίτου, τίς ἤθελεν εἶναι ἀθλιώτερος τοῦ ἀνδρὸς τούτου; τίς ἀνὴρ ἤθελε γείνειν μᾶλλον θεομισῆς; ἂν αὐτὸν δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον τῶν ξένων μηδὲ τῶν πολιτῶν τις νὰ δέχεται εἰς τὸν οἶκον μηδὲ νὰ προσφωνῇ, ἀλλὰ (πρέπει πάντες) ν' ἀπωθῶσιν ἀπὸ τῶν οἰκῶν. καὶ ταῦτα, τὰς κατάρτας ταύτας, οὐδεὶς ἄλλος ἢ ἐγὼ ἐπέβαλλον εἰς ἐμυτόν. (820) τὴν σύζυγον δὲ τοῦ θανόντος μολύνω διὰ τῶν χειρῶν μου, διὰ τῶν ὁποίων ἀπώλετο. ἄρα γε δὲν εἶμαι κακός, ἄρα γε δὲν εἶμαι ὅλως ἀναγνος, ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγω, καὶ δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται, ἀφοῦ φύγω, νὰ ἴδω τοὺς ἰδικούς μου, νὰ πλησιάζω τὴν πατρίδα, εἰ δὲ μὴ μέλω νὰ συζευχθῶ τὴν μητέρα καὶ νὰ φονεύσω τὸν πατέρα Πόλυξον, ὅστις μ' ἐγέννησε καὶ ἀνέθρεψεν; ἄρα γε δὲν ἤθελε τις ὀρθῶς λέγει περὶ ἐμοῦ κρίνων ταῦτα (ὅτι ἐπέμφθησαν) ἀπ' ἐχθροῦ τινος θεοῦ; εἴθε, ὦ ἀγνοὶ σεβαστοὶ θεοί, (830) νὰ μὴ ἴδω ταύτην τὴν ἡμέραν· ἀλλ' εἴθε ν' ἀφανισθῶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων πρὶν νὰ ἴδω τοιαύτην αἰσχρὰν συμφορὰν ἐπελθοῦσαν εἰς ἐμυτόν.

Χορός. Καθ' ἡμᾶς μέν, ὦ βασιλεῦ, ταῦτα εἶναι φοβερά· ἀλλ' ἔχε ἐλπίδα, ἕως ὅτου μάθης παρὰ τοῦ παρόντος.

Οἰδίπους. Βεβαίως τοσαύτη μόνον ἐλπίς μοι ὑπολείπεται, νὰ περιμείνω τὸν ἄνδρα τὸν βοσκόν.

Ιοκάστη. Ποία δὲ εἶναι ἡ ἐλπίς, ὅταν ἐμφανισθῇ.

Οἰδίπους. Θὰ σοὶ εἶπω (αὐτήν). ἂν εὐρεθῇ λέγων ταῦτά, οἷα καὶ σύ, ἐγὼ βέβαια ἤθελον εἶναι ἀπηλλαγμένος μιᾶςματος (τοῦ ἐκ τοῦ φόνου) (840).

Ἰοκάστη. Ποῖον δ' ἔκτακτον λόγον ἤκουσας παρ' ἐμοῦ;

Οἰδίπους. Ἐλεγες, ὅτι διεγείτο αὐτός, ὅτι λησταὶ ἄνδρες ἐφόνευσαν αὐτόν. ἂν μὲν λοιπὸν εἴπῃ ἀκώμη τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, δὲν ἐφόνευσα ἐγώ. διότι εἰς δὲν δύναται νὰ ἦναι ἴσος πρὸς τοὺς πολλούς. ἂν δὲ εἴπῃ ἓνα μόνον ὁδοιπόρον ἄνδρα, σαφῶς πλέον τοῦτο τὸ ἔργον πίπτει εἰς ἐμέ.

Ἰοκάστη. Ἄλλ' εἵξευρε, ὅτι ὁ λόγος οὕτως ἀπηγγέλθη. καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν ν' ἀρνηθῇ τοῦτον. διότι οἱ πολῖται ἤκουσαν ταῦτα, οὐχὶ ἐγὼ μόνη. (850) ἂν δὲ βέβαια ἤθελε παρεκκλίνει ἀπὸ τοῦ πρότερον λόγου, οὐδέποτε, ὦ βασιλεῦ, θ' ἀποδείξῃ τὸν φόνον τοῦ Λαίου δικαίως ὀρθόν, διότι σαφῶς ὁ Λοξίας εἶπεν, ὅτι αὐτὸς ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ υἱοῦ. καὶ ἔμως ἐκεῖνος τοῦλάχιστον ὁ δυστυχὴς δὲν ἐφόνευσεν αὐτόν, ἀλλ' ὁ ἴδιος πρότερον ἀπώλετο. ὥστε ἐν τῷ μέλλοντι ἐγὼ ἔνεκα μαντείας βέβαια οὗτ' ἐδῶ οὗτ' ἐκεῖ ἤθελον στρέφει τὸ βλέμμα.

Οἰδίπους. Καλῶς νομίζεις· ἀλλ' ὅμως πέμψον τινά, ἵνα προσ-αγάγῃ τὸν ἀγρότην, καὶ μὴ ἀφῆσθαι τοῦτο. (860).

Ἰοκάστη. Ταχέως θὰ πέμψω. ἀλλ' ἄς εἰσέλθωμεν εἰς τὸν οἶκον. διότι οὐδὲν ἤθελον πράξει, ἐξ ὧν δὲν σοὶ ἀρέσκει (νὰ πράξω.)

Στροφή α'.

Χορός. Εἶθε νὰ ὑπάρχῃ μετ' ἐμοῦ ἡ μοῖρα (νὰ ἔχω) ἔχων τὴν λίαν σεβαστὴν ἀγνότητα λόγων καὶ ἔργων πάντων, περὶ τῶν ὁποίων κεῖνται νόμοι ὑψηλοί, γεννηθέντες ἀνὰ τὸν οὐράνιον αἰθέρα, τῶν ὁποίων μόνος πκτήρ εἶναι ὁ Ὀλυμπος, καὶ δὲν ἐγέννησεν αὐτοὺς τὸ θνητὸν γένος τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ θὰ κηττα-οιμήσῃ ποτὲ ἐν λήθῃ. (870) μεγάλη ἐν τούτοις ὑπάρχει θεία δύναμις, οὐδὲ γηράσκει.

Ἀντιστροφή α'.

Ἡ ἔπαρσις γεννᾷ τὸν τύραννον· ἡ ἔπαρσις, ἂν ματαίως ὑπερ-πληρωθῇ πολλῶν, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι προσήκοντα μηδὲ συμφέ-

ροντα, ἀφοῦ ἀναβῇ εἰς τὰ ὑψηλότετα γεῖσα, καταπίπτει εἰς τὸν κρημνὸν τοῦ ὀλέθρου, ὅπου δὲν ἔχει χρησίμους τοὺς πόδας· τὸν δὲ καλὸν διὰ τὴν πόλιν ἀγῶνα, παρκαλῶ τὸν θεὸν νὰ μὴ παύσῃ ποτέ· (880) οὐδέποτε θὰ παύσω νὰ ἔχω προστατήν τὸν θεόν.

Στροφή β'.

Ἄν δέ τις ὑπεροπτικῶς ἔργῳ ἢ λόγῳ πορεύεται, χωρὶς νὰ φοβῇται τὴν Δίκην καὶ χωρὶς νὰ σέβηται τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν, εἴθε νὰ καταλάβῃ αὐτὸν κακὴ μοῖρα διὰ τὴν ἀσεβῆ αὐθάδειαν, ἂν (δηλ.) δὲν θὰ κερδαίνει δικαίως τὸ κέρδος καὶ δὲν θ' ἀπομακρύνηται ἀπὸ τῶν ἀσεβῶν, (890) ἢ ἂν μωρῶς θὰ πιάνῃ (προσβάλλῃ) τὰ ἱερὰ. τίς ποτε πλεόν ἀνὴρ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ καυχῇθῃ, ὅτι ἀποκρούει ἀπὸ τῆς (αὐτοῦ) ψυχῆς τὰ βέλη τοῦ (κατὰ τῶν ἐγκληματιῶν) θυμοῦ; διότι ἂν τοιαῦται πράξεις εἶναι ἐντιμοί, τίς ἀνάγκη νὰ μετέχω τῶν ἱερῶν χορῶν;

Ἀντιστροφή β'.

Εἰς τὸν ἱερὸν τῆς γῆς ὀμφαλὸν δὲν θὰ ὑπάγω πλεόν μετὰ σέβασμου οὐδὲ εἰς τὸν ἐν Ἀβείας ναὸν οὐδὲ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, (900) ἂν μὴ ταῦτα ἐδῶ συμφωνήσωσιν ὡς χειρόδεικτον παράδειγμα κατὰ τοὺς ἀνθρώπους πάντας. ἀλλ' ὦ ἄρχων Ζεῦ, ἂν δικαίως ὀνομάζεται παντάναξ, εἴθε ταῦτα νὰ μὴ διαλάθωσι σὲ καὶ τὴν ἰδικήν σου ἀεὶ ἀθάνατον ἀρχήν. διότι περιφρονοῦσιν ἤδη τοὺς χρησμοὺς τοῦ Λαίου, ὥστε φθίνουσιν οὗτοι, καὶ οὐδαμοῦ ὁ Ἀπόλλων ἐμφανῶς τιμᾶται· τὰ δὲ θεῖα ἀπόλλυνται. (910).

Τρίτον ἐπεισόδιον.

Ἰοκάστη. Ἀρχοντες τῆς χώρας, μοὶ ἦλθεν ἰδέα νὰ ὑπάγω εἰς τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν, λαβοῦσα εἰς τὰς χεῖρας τοὺς στεφάνους τούτους καὶ τὰ θυμιάματα. Διότι ὑψηλὰ λίκαν μετεωρίζει τὴν ψυχὴν ὁ Οἰδίπους παντοίως λυπούμενος καὶ δὲν κρίνει ὡς συνετὸς ἀνὴρ ἐκ τῶν παλαιῶν τὰ νέα, ἀλλὰ παραδίδεται εἰς τὸν λέγοντα, ἂν λέγῃ φοβερά· ἐπειδὴ λοιπὸν οὐδὲν ὠφελῶ παραινοῦσα, πρὸς σέ, ὦ Λύκειε Ἀπολλων, ἀφοῦ εἶσαι ἐγγύτατα,

ἦλθον ἰκέτις μὲ τὰς προσφορὰς ταύτας, (920) ὅπως πορίσῃς ἡμῖν ἀπαλλαγὴν τινα εὐχγῇ· διότι τῶρα φοβούμεσθα πάντες βλέποντες ἐκεῖνον ἐκπεπληγμένον, ὅπως κυβερνήτην πλοίου.

"*Ἀγγελος.* Εἰμπορῷ ἄρα γε, ὦ ξένοι, νὰ μάθω παρ' ὑμῶν ποῦ εἶναι ὁ οἶκος τοῦ βασιλέως Οἰδίποδος; μάλιστα δὲ εἶπατε, ἂν εἰσεύρετε, ποῦ εἶναι αὐτός.

Χορός. Ὁ οἶκος μὲν εἶναι οὗτος, καὶ αὐτὸς εἶναι ἐντός, ὦ ξένε· αὕτη δὲ εἶναι γυνὴ μήτηρ τῶν τέκνων ἐκείνου.

"*Ἀγγελος.* Ἄλλ' εἴθε εὐτυχῆς καὶ μετ' εὐτυχῶν πάντοτε νὰ ᾔναι, ἀφοῦ εἶναι παντελὴς σύζυγος ἐκείνου. (930).

Ἰοκάστη. Ὡσαύτως δὲ καὶ σὺ βέβαια, ὦ ξένε· διότι εἶσαι ἄξιος διὰ τὸν καλὸν λόγον. ἀλλὰ λέγε, τί ἐπιθυμῶν ἔχεις ἔλθει καὶ τί θέλων ν' ἀναγγείλῃς.

"*Ἀγγελος.* Ἀγαθὰ διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὸν σύζυγόν σου, ὦ γύναι.

Ἰοκάστη. Ποῖα εἶναι ταῦτα; παρὰ τίνος δ' ἔλθων (ἀγγέλ-
λεις ἀγαθὰ);

"*Ἀγγελος.* Ἐκ τῆς Κορίνθου· ὡς πρὸς τὸν λόγον δέ, τὸν ὅποιον ἀμέσως θὰ εἶπω, δυνατόν μὲν νὰ χαίρῃς, καὶ πῶς ὄχι; ἀλλ' ἴσως δυνατόν νὰ λυπῇσαι.

Ἰοκάστη. Τί δ' εἶναι; πῶς ἔχει τὴν διπλὴν ταύτην δύναμιν;

"*Ἀγγελος.* Βασιλέα τῆς Κορινθίας χώρας θὰ καταστήσωσιν αὐτὸν οἱ ἐγγῶροι, καθὼς ἐλέγετο ἐκεῖ. (940).

Ἰοκάστη. Τί δέ; ὁ γέρων Πόλυβος δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀρχήν;

"*Ἀγγελος.* Ὅχι βέβαια, ἐπειδὴ ἔχει αὐτὸν ὁ θάνατος ἐν τῷ τάφῳ.

Ἰοκάστη. Πῶς εἶπας; ἀληθῶς ἔχει ἀποθάνει ὁ Πόλυβος;

"*Ἀγγελος.* Ἄν δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν, δέχομαι ν' ἀποθάνω.

Ἰοκάστη. Ὡ ἀμφίπολε, δὲν θ' ἀναγγείλῃς εἰς τὸν βασιλέα ταῦτα τάχιστα ἐλθοῦσα; ὦ μαντεῖαι τῶν θεῶν, ποῦ εἴσθε; ὁ Οἰδίπους πρὸ πολλοῦ ἦν φυγὰς, ἐπειδὴ ἔτρεμε μήπως φονεύσῃ τοῦτον τὸν ἄνδρα, καὶ τῶρα οὗτος ἐκ τῆς τύχης ἔχει ἀποθάνει καὶ ὄχι ὑπὸ τούτου.

Οιδίπου. ὦ φιλότατη γυνή Ἰοκάστη, (950) διατί με προσε-
κάλεσας ἐδῶ ἐκτός τοῦ οἴκου τούτου ;

Ἰοκάστη. Ἄκουε τοῦτον τὸν ἄνδρα, καὶ ἀφοῦ ἀκούσης κύτ-
ταξε ποῦ ἔχουν ὑπάγει αἱ σεβασταὶ τῶν θεῶν μαντεῖαι.

Οιδίπους. Τίς δὲ εἶναι οὗτος, καὶ τί μοι ἀναγγέλλει;

Ἰοκάστη. Ἐκ τῆς Κορίνθου, ἵνα ἀγγείλῃ, ὅτι ὁ πατήρ σου
Πόλυβος δὲν ὑπάρχει πλέον, ἀλλ' ἔχει ἀποθάνει.

Οιδίπους. Τί λέγεις, ξένε; σὺ αὐτός εἰπέ μοι.

Ἄγγελος. Ἄν εἴναι ἀνάγκη τοῦτο πρῶτον ν' ἀγγείλω σα-
φῶς, εἵξευρε καλὰ, ὅτι ἐκεῖνος θανὼν ἀπῆλθε.

Οιδίπους. Ποῖον ἐκ τῶν δύο ἐπιβουλευθεῖς ἢ δι' ἐπιμιζίας
νόσου. (960).

Ἄγγελος. Μικρὰ ἀφορμὴ κοιμίζει τὰ παλαιὰ σώματα.

Οιδίπους. Ὑπὸ νόσου ὁ δυστυχὴς ἀπέθανεν, ὡς φαίνεται.

Ἄγγελος. Καὶ σύμμετρος πρὸς τὸν μακρὸν χρόνον.

Οιδίπους. Φεῦ φεῦ, διατί λοιπόν, ὦ γύναι, ἤθελέ τις λαμ-
βάνει ὑπ' ὅψει τὴν τῶν Δελφῶν μαντικὴν ἐστίαν ἢ τοὺς κρώζον-
τας εἰς τὰ ὕψη οἰωνούς, κατὰ τὴν ὁδηγίαν τῶν ὁποίων ἐγὼ ἔμελ-
λον νὰ φονεύσω τὸν ἐμὸν πατέρα ; ἀλλ' οὗτος ἀποθανὼν κρύ-
πτεται ἤδη ὑπὸ τὴν γῆν, ἐγὼ δὲ ἰδοὺ εἶμαι ἐδῶ χωρὶς νὰ ἐγ-
γίσω ὕπλον· ἐκτός ἂν ἀπέθανεν διὰ τὸν πρὸς ἐμέ πόθον·
οὕτω δὲ δυνατὸν ν' ἀπέθανεν ἐξ ἐμοῦ. (970) τοὺς δὲ προκειμέ-
νους χρησμούς λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἀναξίου πάσης σπουδαιότητος
κεῖται παρὰ τῷ Ἄιδῃ.

Ἰοκάστη. Δὲν σοὶ προέλεγον ἐγὼ ταῦτα ἀπὸ μακροῦ;

Οιδίπους. Ἐλεγεσ ἀλλ' ἐγὼ ὑπὸ τοῦ φόβου παρεπλανώμην.

Ἰοκάστη. Μὴ βάλῃς λοιπὸν πλέον εἰς τὸν νοῦν σου μηδὲν ἐξ
αὐτῶν.

Οιδίπους. Καὶ πῶς δὲν πρέπει νὰ φοβῶμαι τὸν γάμον τῆς
μητρός.

Ἰοκάστη. Πρὸς τί δὲ ἤθελε φοβεῖσθαι ὁ ἄνθρωπος, διὰ τὸν
ὁποῖον ἡ τύχη εἶναι ἡ κρατοῦσα δύναμις, σαφὴς δὲ πρόγνωσις
οὐδενὸς ὑπάρχει; κάλλιστον εἶναι νὰ ζῇ τις ἀσκόπως, ὅπως ἤθε-
λε δύνασθαι. μὴ φοβοῦ δὲ σὺ ὡς πρὸς τὸν γάμον τῆς μητρός.
(980) διότι πολλοὶ ἤδη ἐκ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν ὄνείρῳ συνε-
κοιμήθησαν μετὰ τῆς μητρός. ἀλλ' ὅστις ὡς οὐδὲν ἔχει ταῦτα,
διάγει τὸν βίον εὐκολώτατα.

Οιδίπους. Πάντα ταῦτα καλῶς ἤθελον εἶναι εἰρημένα ὑπὸ σοῦ,
ἂν μὴ ἡ γεννήσασα ἔζῃ· τῶρα ὅμως, ἀφοῦ ζῇ, εἶναι πᾶσα ἀνάγκη
νὰ φοβῶμαι, καὶ ἂν καλῶς λέγεις.

Ιοκάστη. Καὶ ὅμως ὁ τάφος τοῦ πατρὸς εἶναι μέγας· ὀφθαλμός.
Οἰδίπους. Μέγας, ἐννοῶ· ἀλλ' ἡ ζῶσα με φοβεῖ.

Ἀγγελος. Καὶ περὶ τίνος δὲ γυναικὸς φοβεῖσθε;

Οἰδίπους. Περὶ τῆς Μερόπης, ᾧ γέρον, μετὰ τῆς ὁποίας
 συνῶκει ὁ Πόλυβος. (990)

Ἀγγελος. Τί πρᾶγμα δ' ἐκείνης ἐξεγείρει ἐν ὑμῖν φόβον;

Οἰδίπους. Δεινὸς θεόπεμπτος χρῆσμός, ᾧ ξένε.

Ἀγγελος. Ἐπιτρέπεται νὰ λεχθῇ ἡ δὲν συγχωρεῖται ἄλλος
 νὰ εἰξεύρη;

Οἰδίπους. Βεβαιότατα. εἶπε δηλαδὴ ποτε ὁ Λοξίας, ὅτι μέλ-
 λω νὰ συνευρεθῶ μετὰ τῆς μητρός μου, καὶ διὰ τῶν χειρῶν
 μου νὰ πάρω τὸ αἷμα τοῦ πατρὸς. ἔνεκα τῶν ὁποίων ἡ Κόρινθος
 ὑπ' ἐμοῦ πρὸ πολλοῦ ἀπεφεύγετο, εὐτυχῶς μὲν· ἀλλ' ὅμως ἡδι-
 στον πρᾶγμα εἶναι νὰ βλέπῃ τις τὰ ὄμματα τῶν γονέων.

Ἀγγελος. Ἀλήθεια ταῦτα φοβούμενος ἦσθ φυγὰς τῆς πό-
 λεως ἐκείνης; (1000).

Οἰδίπους. Καὶ ἐπειδὴ ἤθελον νὰ μὴ γείνω φονεὺς τοῦ πατρὸς.

Ἀγγελος. Διατί λοιπόν, ᾧ βασιλεῦ, δὲν σὲ ἀπήλλαξας ἀπὸ
 τοῦ φόβου τούτου, ἀφοῦ ἦλθον εὖνους;

Οἰδίπους. Καὶ χάριν βέβαια ἤθελες λάβει παρ' ἐμοῦ ἀξίαν.

Ἀγγελος. Καὶ πρᾶγματι διὰ τοῦτο μάλιστα ἦλθον, ἵνα, ἀφοῦ
 ἔλθης οἶκαδε, εὐτυχήσω κάπως.

Οἰδίπους. Ἀλλ' οὐδέποτε θὰ συναναστραφῶ μετὰ τῶν γεννη-
 σάντων.

Ἀγγελος. Εἶναι καταφανές, ᾧ τέκνον, ὅτι δὲν εἰξεύρεις, τί
 κάμνεις.

Οἰδίπους. Πῶς, ᾧ γέρον; πρὸς θεῶν δίδασκέ με.

Ἀγγελος. Ἄν διὰ ταῦτα ἀποφεύγεις νὰ ἔλθης οἶκαδε. (1010).

Οἰδίπους. Φοβοῦμαι βέβαια, μήπως ὁ Φοῖβος μοὶ ἀποδειχθῇ
 ἀληθής.

Ἀγγελος. Ἀλήθεια (φοβεῖσαι) μήπως λάβῃς μίανσμα τῶν
 γεννησάντων;

Οἰδίπους. Τοῦτο ἀκριβῶς, ᾧ γέρον, τοῦτο πάντοτε με φοβεῖ.

Ἀγγελος. Ἄρά γε εἰξεύρεις, ὅτι οὐδόλως φοβεῖσαι δικαίως;

Οἰδίπους. Πῶς ὄχι, ἂν εἶμαι τέκνον τῶν γονέων τούτων;

Ἀγγελος. Διότι οὐδαμῶς ἦν συγγενής σου ὁ Πόλυβος.

Οἰδίπους. Πῶς εἶπας; δὲν μ' ἐγέννησεν ὁ Πόλυβος;

Ἀγγελος. Οὐδόλως περισσότερον ἐμοῦ ἀλλ' ἐξίσου.

Οἰδίπους. Καὶ πῶς ὁ γεννήσας (μ' ἐγέννησεν) ἐξίσου πρὸς τὸν
 μηδαμῶς (γεννήσαντα);

"*Αγγελος.* Ἀλλὰ δὲν σ' ἐγέννησεν οὐτ' ἐκεῖνος οὐτ' ἐγώ. (1020).

Οἰδίπους. Ἀλλὰ διατί μ' ὠνόμαζεν ἑαυτοῦ υἱόν;

"*Αγγελος.* (Σὲ ὠνόμαζεν υἱόν) ἀφοῦ—εἰζέυρε αὐτὸ—σ' ἔλαβε δῶρον παρὰ τῶν ἰδικῶν μου χειρῶν.

Οἰδίπους. Καὶ ἔπειτα τόσον πολὺ ἡγάπησεν, (ἐνῶ ἔλαβεν) ἅπ' ἄλλης χειρός;

"*Αγγελος.* Διότι ἡ πρὶν ἀτεκνία ἔπεισεν αὐτόν.

Οἰδίπους. Σὺ δὲ μ' ἔδωκας εἰς αὐτὸν ἀγοράσας ἢ γεννήσας;

"*Αγγελος.* Εὐρὼν εἰς τὰς δασώδεις τοῦ Κιθαιρῶνος κοιλάδας,

Οἰδίπους. Πρὸς τί δ' ὥδοιπόρεις κατὰ τοὺς τόπους τούτους;

"*Αγγελος.* Ἐνταῦθα ἤμην ἐπιστάτης ποιμνίων ὄρεινῶν.

Οἰδίπους. Ἦσο λοιπὸν ποιμὴν καὶ περιεπλανᾷς ἐπὶ ἐμμίσθῳ ὑπηρεσία;

"*Αγγελος.* Σοῦ δέ, ὦ τέκνον, σωτὴρ κατὰ τὸν τότε χρόνον. (1030).

Οἰδίπους. Τί δέ; μ' ἔλαβες ἀλγοῦντα (καὶ) ἐν κακοῖς (ὄντα);

"*Αγγελος.* Δύνανται νὰ μαρτυρήσωσιν τὰ ἄρθρα τῶν ποδῶν σου.

Οἰδίπους. Οἷμοι, διατί ἀναφέρεις τὸ ἀρχαῖον τοῦτο κακόν;

"*Αγγελος.* Σ' ἔλυσα ἔχοντα διατετρημένους τοὺς πόδας.

Οἰδίπους. Δεινὸν ὄνειδος ἀπέκτησα ἐκ νηπιότητος.

"*Αγγελος.* Ὡστε ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ὠνομάσθης, οἷος εἶσαι.

Οἰδίπους. Παρὰ τῆς μητρὸς ἢ τοῦ πατρός; πρὸς θεῶν, εἰπέ.

"*Αγγελος.* Δὲν εἰζεύρω· ὁ δώσας δ' εἰζεύρει ταῦτα καλλίτερον ἐμοῦ.

Οἰδίπους. Λοιπὸν παρ' ἄλλου μ' ἔλαβες καὶ δὲν (μ' ἔλαβες) αὐτὸς εὐρών;

"*Αγγελος.* Οὐχί, ἀλλὰ ποιμὴν ἄλλος σ' ἔδωκεν εἰς ἐμέ. (1040).

Οἰδίπους. Τίς ἦτο οὗτος; εἰζεύρεις νὰ ὀνομάσῃς.

"*Αγγελος.* Ἐλέγετό τις βέβαια τῶν ἀνθρώπων τοῦ Λαίου.

Οἰδίπους. Τοῦ πάλαι ποτὲ βασιλέως ταύτης τῆς χώρας;

"*Αγγελος.* Μάλιστα· τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἦν βοσκός.

Οἰδίπους. Καὶ ζῇ ἀκόμη οὗτος, ὥστε νὰ ἴδω αὐτὸν ἐγώ;

"*Αγγελος.* Ἡμεῖς οἱ ἐγχώριοι δύνασθε νὰ εἰζεύρητε ἄριστα.

Οἰδίπους. Τὸν βοσκόν, τὸν ὅποιον λέγει, ὑπάρχει τις ἐξ ὑμῶν τῶν ἐγγὺς ἱσταμένων, ὅστις εἰζεύρει, ἰδὼν εἴτ' ἐν τοῖς ἀγροῖς εἴτε ἐνταῦθα; εἴπατε, διότι ὁ καιρὸς εἶναι νὰ εὐρεθῶσι ταῦτα. (1050).

Χορός. Νομίζω μὲν, ὅτι οὐδένα ἄλλον (λέγει) ἢ τὸν ἐξ

ἀγρῶν, τὸν ὅποιον καὶ ἐζήτεις πρότερον νὰ ἴδῃς· ἀλλ' ἡ Ἰοκάστη αὕτη ἐδῶ δύναται νὰ λέγῃ ἄριστα ταῦτα.

Οἰδίπους. Γύναι, ἐννοεῖς, ὅτι ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον πρὸ ὀλίγου ἠθέλομεν νὰ ἔλθῃ, καὶ ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον οὗτος λέγει—

Ἰοκάστη. Πρὸς τί δ' (ἐρωτᾷς) τίνα εἶπε; μὴ φροντίσης καθόλου, τὰ δὲ ῥηθέντα μὴ θέλε μὴδὲ νὰ συλλογίζεσθαι ματαίως.

Οἰδίπους. Δὲν δύναται νὰ γείνη τοῦτο, νὰ μὴ ἀνακαλύψω ἐγὼ τὴν οἰκογένειάν μου, ἀφοῦ ἔλαβον τοιαῦτα σημεῖα.

Ἰοκάστη. Μὴ πρὸς θεῶν ζητήσης τοῦτο, ἀν φροντίζεις πως περὶ τῆς ζωῆς σου. (1060) ἀρκεῖ, ὅτι ὑποφέρω ἐγώ.

Οἰδίπους. Ἐχε θάρρος· διότι σὺ βέβαια δὲν θὰ φανῇς δυσγενής, καὶ ἀν ἐγὼ μέχρι τρίτης μητρὸς φανῶ τρεῖς φορὰς δοῦλος.

Ἰοκάστη. Ὅμως ἄκουσόν με, παρακκλῶ· μὴ καμνῆς ταῦτα.

Οἰδίπους. Δὲν δύναμαι νὰ σ' ἀκούσω, ὥστε νὰ μὴ μάθω ταῦτα σαφῶς.

Ἰοκάστη. Καὶ ὅμως, ὀρθῶς φρονοῦσα, σοὶ συμβουλεύω τὰ συμφορώτατα.

Οἰδίπους. Λοιπὸν τὰ συμφορώτατα ταῦτα πρὸ πολλοῦ με πειράζουσι.

Ἰοκάστη. ὦ δυστυχῇ, εἴθε νὰ μὴ μάθῃς, ποῖος εἶσαι.

Οἰδίπους. Ἀφοῦ ὑπάγῃ τις θὰ μοὶ φέρῃ ἐδῶ τὸν βοσκόν; Τάυτην δ' ἀφίνετε νὰ χαίρῃ διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτῆς καταγωγὴν. (1070).

Ἰοκάστη. Ἰοὺ Ἰού, δυστυχῇ τοῦτο μόνον βέβαια δύναμαι νὰ σοὶ εἴπω, οὐδέποτε δ' ἄλλο ὕστερον.

Χορός. Διὰ τί ἄρα γε, ὦ Οἰδίπου, ἀπῆλθεν ἡ γυνὴ ὀρμήσασα ὑπὸ (τὸ κράτος) λύπης ἀγρίας; φοβοῦμαι μήπως ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης ἐκσπάσῃ κακὰ.

Οἰδίπους. Ἄς ἐκσπάσῃ ὅ,τι θέλει· τὴν ἐμὴν δὲ καταγωγὴν ἐγώ, καὶ ἀν εἶναι μικρά, θέλω νὰ ἴδω. αὕτη δ' ἴσως αἰσχύνεται τὴν ἐμὴν δυσγένειαν, διότι ὡς γυνὴ μεγαλοφρονεῖ· ἐγὼ δέ, ἐὰν θεωρῶ ἐμαυτὸν υἱὸν τῆς ἀγαθοποιοῦ Τύχης, (1080) δὲν θ' ἀτιμασθῶ, διότι ἐκ ταύτης τῆς μητρὸς κατὰγομαι· οἱ δὲ συγγεννηθέντες μετ' ἐμοῦ μῆνες μ' ἔκαμον μικρὸν καὶ μέγαν. ἀφοῦ δὲ τοιοῦτος ἐγεννήθην, δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῶ ποτε ἄλλος, ὥστε νὰ μὴ μάθω τὴν οἰκογένειάν μου.

Στροφή

Χορός. Ἄν ἐγὼ εἶμαι μάντις καὶ συνετὸς τὴν γνώμην, μὰ τὸν Ὀλυμπον, ὦ Κιθαιρῶν, κατὰ τὴν αὔριον πανσέληνον θὰ

μάθης, ὅτι σὲ μεγαλύνομεν ὡς πατριώτην τοῦ Οἰδίποδος (1090) καὶ τροφὸν καὶ μητέρα, καὶ διὰ χορῶν τιμᾶσαι ὑφ' ἡμῶν, ἐπειδὴ προξενεῖς χαρὰν εἰς τὸν ἐμὸν βασιλέα. εἰς σέ δέ, ὦ ἰήιε Φοῖβε, εἴθε ταῦτα νᾶ ἦναι ἀρεστά.

Ἀρτιστροφὴ

Τίς, τέκνον, τίς τῶν μακροβίων σ' ἐγέννα πλησιάσασα τὸν ὀρειδάτην πατέρα Πᾶνα (1100) ἢ τις ὁμόκοιτος τοῦ Λοξίου; διότι οὗτος ἀγαπᾷ πάσας τὰς πλάκας τῶν νεμομένων ἀγρῶν· ἢ ὁ ἀναξ τῆς Κυλλήνης, ἢ ὁ βακχικὸς θεὸς ὁ κατοικῶν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων σ' ἐδέχθη ὡς δῶρον παρὰ τινος τῶν Ἑλικωνιάδων νυμφῶν, μετὰ τῶν ὁποίων συχνὰ συμπαίζει.

Οἰδίπους. Ἄν ἐπιτρέπεται, ὦ γέροντες, καὶ εἰς ἐμέ, ὅστις δὲν συνήντησα ἀκόμῃ αὐτόν, (1110) νᾶ κοίνω, νομίζω, ὅτι βλέπω τὸν βοσκόν, τὸν ὅποιον πρὸ πολλοῦ ζητοῦμεν. διότι καὶ ἐν τῷ μακρῷ γήρατι σύμμετρος συμφωνεῖ πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦτον, καὶ ἀφ' ἐτέρου ἔχω ἀναγνωρίσει τοὺς ἄγοντας (αὐτόν) ὡς δούλους ἰδικούς μου, κατὰ δὲ τὴν βεβαίαν γνῶσιν σὺ δύνασαι νᾶ υπερέχης ἐμοῦ, ἐπειδὴ εἶδες πρότερον τὸν βοσκόν.

Χορός. (Ὑπερέχω) διότι ἔχω γνωρίσει αὐτόν, εἴξευρε καλῶς· διότι, ἦτο τοῦ Λαίου ἄνθρωπος, ἂν τις ἄλλος βέβαια, πιστός, ὅσον νομεύς.

Οἰδίπους. Σὲ πρῶτα ἐρωτῶ τὸν Κορίνθιον ξένον, τοῦτον ἐννοεῖς;

Ἀγγελος. Τοῦτον, τὸν ὅποιον βλέπεις. (1120)

Οἰδίπους. Σὺ αὐτοῦ, γέρον, βλέπων ἐδῶ λέγε μοι, ὅσα σ' ἐρωῶ. ἦσο σύ ποτε τοῦ Λαίου;

Θεράπων. Ἦμην δοῦλος, οὐχὶ ἀγοραστὸς ἀλλ' οἰκογενής.

Οἰδίπους. Ποῖον ἔργον ἐξασκῶν ἢ τί εἶδος βίου;

Θεράπων. Κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἠκολούθουν ποίμνια.

Οἰδίπους. (Ἠκολούθεις) συγκαταυλιζόμενος ἐν τίσι μάλιστα τύποις;

Θεράπων. Ἦτο μὲν ὁ Κιθαιρῶν, ἦτο δὲ τόπος γειτονικός.

Οἰδίπους. Εἰξεύρεις λοιπὸν τοῦτον τὸν ἄνδρα, μαθὼν καὶ πού αὐτοῦ;

Θεράπων. Τί πράττοντα; ποῖον ἄνδρα λέγεις;

Οἰδίπους. Τοῦτον τὸν παρόντα· ἢ συνέτυχές πως; (1130)

Θεράπων. Οὐχὶ ὥστε νᾶ δύναμαι ταχέως νᾶ εἶπω ἀπὸ μνήμης.

Ἀγγελος. Καὶ οὐδόλως εἶναι θαυμαστόν, ὦ βασιλεῦ. ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς θ' ἀναμνήσω αὐτὸν ἀμνημονοῦντα. διότι εἰξεύρω καλῶς, ὅτι ποῦ καὶ πού εἰξεύρει, ὅτι βοσκὸν τὸν τοπικόν τοῦ Κι-

Θαιρῶνος μὲ διπλᾶ ποίμνια—ἐγὼ δὲ μεθ' ἑνός—ἐπλησίαζεν ἐμὲ ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ἑξαμήνους χρόνους ἀπὸ τοῦ ἔκρος μέχρι τοῦ ἀρκτούρου· κατὰ τὸν χειμῶνα δὲ πλεόν καὶ ἐγὼ ἀπρηχόμην εἰς τὰς ἰδικάς μου μάνδρας καὶ οὗτος εἰς τὰς τοῦ Λαίου τὰς στάνας. λέγω ἢ δὲν λέγω τι ἐκ τούτων πεπραγμένον; (1140).

Θεράπων. Λέγεις ἀληθῆ, ἂν καὶ εἶναι παλαιά.

"Αγγελος. Ἐλα εἰπὲ τώρα, ἐνθυμεῖσαι, ὅτι μοῦ ἔδωκας τότε παῖδά τινα, ἵνα ἀναθρέψω αὐτὸν ἐγὼ· ὡς ἴδιον τέκνον;

Θεράπων. Τ' εἶν' αὐτό; πρὸς τί ἐρωτᾷς τὸ πρᾶγμα τοῦτο;

"Αγγελος. Οὗτος εἶναι, φίλε μου, ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος τότε ἦτο νέος.

Θεράπων. Δὲν πᾶς ᾿ς τὸν διάβολον; δὲν θὰ σιωπήσῃς;

Οἰδίπους. Ἄ, μὴ ἐπιπλήττης, γέρον, τοῦτον, διότι οἱ ἰδικοὶ σου μᾶλλον παρὰ τούτου οἱ λόγοι χρειάζονται τιμωρόν.

Θεράπων. Ὡς πρὸς τί δ' ἀμαρτάνω, ὦ ἄριστε τῶν βασιλέων;

Οἰδίπους. Διότι δὲν ἐκφράζῃσαι περὶ τοῦ παιδὸς περὶ τοῦ ὁποίου οὗτος ἐρωτᾷ. (1150)

Θεράπων. Διότι λέγει χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ τίποτε, ἀλλὰ κοπιᾷ—ζει ματαίως.

Οἰδίπους. Σὺ πρὸς χάριν (μου) μὲν δὲν θὰ εἴπῃς, κλαίων ὁμῶς θὰ εἴπῃς.

Θεράπων. Μὴ πρὸς θεῶν μὲ βασανίσῃς τὸν γέροντα.

Οἰδίπους. Δὲν θ' ἀποστρέψῃ τις τάχιστα τὰς χεῖρας τούτου;

Θεράπων. Δυστυχῆς ἐγὼ· διὰ τί; τί θέλων νὰ μάθῃς, (διατάττεις);

Οἰδίπους. Εἰς τοῦτον ἔδωκας τὸν παῖδα, περὶ τοῦ ὁποίου οὗτος ἐρωτᾷ;

Θεράπων. Ἐδωκα· εἴθε δὲ ν' ἀπέθνησκον τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Οἰδίπους. Ἀλλὰ θὰ φθάσῃς εἰς αὐτό, ἐὰν δὲν λέγῃς τὴν ἀλήθειαν.

Θεράπων. Πολὺ μᾶλλον καταστρέφομαι, ἐὰν εἴπω.

Οἰδίπους. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὡς φαίνεται, θὰ εἰσέλθῃ εἰς ἀναβολάς. (1160)

Θεράπων. Ὅχι βέβαια, ἀλλ' εἶπον πρὸ πολλοῦ, ὅτι ἔδωκα.

Οἰδίπους. Πόθεν λαβών; ἰδικόν σου ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς (γεννηθέντα);

Θεράπων. Ὅχι ἰδικόν μου, ἀλλ' ἔλαβον παρὰ τινος.

Οἰδίπους. Παρὰ τίνος ἐκ τῶν πολιτῶν τούτων καὶ ἐκ ποίου οἴκου;

Θεράπων. Μὴ πρὸς θεῶν, ὦ βασιλεῦ, μὴ ἐρώτα περισσώτερον.
Οἰδίπους. Ἐχάθης, ἂν σ' ἐρωτήσω ταῦτα πάλιν.

Θεράπων. Λοιπὸν ἦτο τις ἐκ τῶν τοῦ Λαΐου γεννημάτων.

Οἰδίπους. Δούλος ἢ συγγενής τις ἐκείνου ὦν ;

Θεράπων. Οἴμοι, ἐπλησίισα εἰς αὐτὸ τὸ φοβερὸν εἰπεῖν.

Οἰδίπους. Καὶ ἐγὼ εἰς τὸ φοβερὸν ἀκοῦσαι· ἀλλ' ὅμως πρέ-
πει ν' ἀκούσω. (1170)

Θεράπων. Ἐκείνου λοιπὸν βέβαια ἐλέγετο υἱός· ἢ δ' ἐντός,
ἢ σύζυγός σου, δύναται κάλλιστα νὰ εἴπῃ, πῶς ἔχουσι ταῦτα.

Οἰδίπους. Ἀλήθεια βέβαια αὕτη σοὶ ἔδωκεν;

Θεράπων. Μάλιστα, βασιλεῦ.

Οἰδίπους. Ὡς πρὸς τίνα σκοπὸν; *ἵνα φονεύσω αὐτόν*

Θεράπων. Ἴνα φονεύσω αὐτόν.

Οἰδίπους. Ἐνῷ ἐγέννησεν ἡ σκληρά;

Θεράπων. Διὰ φόβον κακῶν χρησμῶν.

Οἰδίπους. Ποίων;

Θεράπων. Ἐλέγετο, ὅτι θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα.

Οἰδίπους. Πῶς λοιπὸν ἀφῆκας σὺ εἰς τὸν γέροντα τοῦτον.

Θεράπων. Οἰκτεῖρας, ὦ βασιλεῦ, ἐπεὶ δὴ ἤλπιζον, ὅτι θὰ φέρῃ
εἰς ἄλλην χώραν, ἐκ τῆς ὁποίας ἦτο αὐτός· ἀλλ' οὗτος ἔσωσε
διὰ μέγιστα κακά. διότι ἂν εἴσαι ἐκεῖνος, (1180) τὸν ὁποῖον
λέγει οὗτος, εἴξευρε, ὅτι ἔχεις γαίνει δυστυχής.

Οἰδίπους. Ἰοῦ ἰοῦ, τὰ πάντα λοιπὸν ἀποδεικνύονται σαφῆ· ὦ
φῶς, εἴθε τελευταίαν φορὰν νὰ σέ ἴδω τώρα, διότι ἔχω κατὰ-
δειχθῆ, ὅτι ἐγεννήθην ἀπ' ἐκείνων, ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν ἔπρεπε,
καὶ ὅτι συνανεστρεφόμεν μὲ ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους δὲν ἔπρεπε,
καὶ ὅτι ἐφόνευσα ἐκείνους, τοὺς ὁποίους δὲν ἔπρεπε.

Σ τ ρ ο φ ἡ α'.

Χορός. Φεῦ γενεαὶ θνητῶν, πόσον θεωρῶ ὑμᾶς, καὶ ὅταν
ζῆτε, ἴσας πρὸς τὸ μηδέν. διότι τίς ἀνὴρ ἔχει ἐκ τῆς εὐδαιμο-
νίας μέρος περισσώτερον (1190) παρὰ τοσοῦτον, ὥστε νὰ φαίνη-
ται, καί, ἀφοῦ φανῇ, νὰ αποκλίνη; τὴν ἰδικήν σου ἔχων ὡς παρά-
δειγμα, τὴν ἰδικήν σου ἀτυχίαν, ὦ δυστυχῇ Οἰδίπου, τὴν ἰδι-
κὴν σου, οὐδένα ἐκ τῶν θνητῶν μακαρίζω.

Ἀ ρ τ ι σ τ ρ ο φ ἡ α'.

Διότι σὺ τοξεύσας ἔγεινες κύριος ὑπερβολικῶς τοῦ κατὰ πάντα
εὐδαίμονος ὄλβου, ὦ Ζεῦ, διότι κατέστρεψας μὲν τὴν γαμψό-
νυχκα ἀνιγνυμένων παρθενον, ἠγέρθη δὲ χάριν τῆς χάριτος σου

ὡς προπύργιον κατὰ τῶν θανάτων. (1200) διὸ καὶ βασιλεὺς ἐμὸς
 ὀνομάζεσαι καὶ τὰ μέγιστα ἐτιμήθης, βασιλεύων ἐν ταῖς μεγά-
 λαις Θήβαις.

Στροφή β'.

Τώρα δὲ τίς εἶναι σοῦ ἀθλιώτερος ἀκούειν; τίς δι' ἀλλαγῆς
 βίου συνοικεῖ μετὰ δυστυχιῶν ἀγρίων, τίς μετὰ βασάνων; ἰὼ
 ἔνδοξε Οἰδίπου, πῶς ὁ αὐτὸς γάμου λιμὴν ἤρκεσεν εἰς τὸν υἱὸν
 καὶ εἰς τὸν πατέρα νὰ κατακλιθῶσιν ὡς σύζυγοι; πῶς ποτε,
 πῶς ὁ πατὴρ ἀγρὸς μέχρι τοσούτου χρόνου ἠδυνήθη σιωπηλῶς,
 ὧ δυστυχῇ, νὰ σὲ ὑποφέρῃ; (1210.)

Ἀρτιστροφή β'.

Ἄκουτα ἀνευρέ σε ὁ πάντα βλέπων χρόνος, καταδικάζει τὸν
 ἄγαμον γάμον τὸν πρὸ πολλοῦ γεννῶντα καὶ γεννώμενον. ἰὼ
 τέκνον τοῦ Λαίου, εἴθε νὰ μὴ σ' ἔβλεπόν ποτε· διότι σφοδρό-
 τατα ὀδύρομαι ἐκπέμπων φωνὰς ἐκ τῶν στομάτων. διότι, ἵνα
 εἴπω τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἀνέπνευσα ἐξ αἰτίας σου (1220) καὶ
 κατεκοίμησα τὸν ὀφθαλμόν μου.

Ἐξοδος

Ἐξάγγελος. ὦ σεῖς οἱ ὅποιοι ἐκ ταύτης τῆς γῆς μέγιστα
 πάντοτε τιμᾶσθε, ὅποια ἔργα θὰ ἀκούσητε, ὅποια δὲ θὰ ἴδῃτε,
 πόσον δὲ πένθος θ' ἀναλάβητε, ἂν ἀληθῶς ἀκόμη κήδεσθε τοῦ
 οἴκου τοῦ Λαβδάκου· διότι νομίζω, ὅτι οὔτε ὁ Ἴστρος οὔτε ὁ Φᾶ-
 σις ἤθελον ἀποπλύνει καθάιροντες τὴν στέγην ταύτην, διότι τό-
 σον πολλὰ ἐν μέρει μὲν κρύπτει, ἐν μέρει δ' ἀμέσως εἰς τὸ φῶς
 θὰ δείξῃ κακὰ ἐκούσια καὶ ὄχι ἀκούσια. τῶν δὲ δυστυχιῶν
 (1230) λυποῦσι μάλιστα ὅσαι φανῶσιν αὐθαίρετοι.

Χορός. Καὶ ὅσα πρότερον εἰξεύρομεν δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν
 ἑλλειψιν, ὥστε νὰ μὴ ᾔῃαι λυπηρότατα· πλὴν ἐκείνων δὲ τί
 λέγεις;

Ἐξάγγελος. Ἐκ μὲν τῶν λόγων ὁ τάχιστος εἰς τὸ νὰ εἴπω
 ἐγὼ καὶ μάθητε ὑμεῖς εἶνε ὁ ἐξῆς, ἔγει ἀποθάνει ἡ θεία Ἰο-
 κάστη.

Χορός. ὦ δυστυχεστάτη, ἐκ τίνος ἄρα γε αἰτίας;

Ἐξάγγελος. Αὐτὴ δι' αὐτῆς. τῶν δὲ πραχθέντων τὰ μὲν
 λυπηρότατα εἶναι ἀπόντα· διότι ἡ ὄψις αὐτῶν δὲν εἶναι πα-
 ροῦσα. ὅμως δέ, ἐφ' ὅσον καὶ ἐγὼ ἐνθυμούμην, θὰ μάθῃς τὰ
 παθήματα τῆς ἀθλιας ἐκείνης. (1240) ὁ γὰρ ἀπὸ τοῦ

θυρῶνος εἰσῆλθεν ἔσω ἐξημμένη, ὥρμα κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν
 νυμφικὴν κλίνην, ἔλκουσα τὴν κόμην δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν.
 τὰς πύλας δ', ὅπως εἰσῆλθε, κατακλείσασα, ἐκάλει ἐντὸς τὸν
 Λάϊον τὸν πάλαι ἤδη νεκρόν, ἀναμιμνησκομένη τὸν πάλαι υἱόν,
 ὑπὸ τοῦ ὁποίου αὐτὸς μὲν ἀπέθανε, τὴν δὲ μητέρα ἀφῆκεν εἰς
 τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν ὡς παρὰ φύσιν παιδοποιὸν γυναῖκα· γοερῶς δ'
 ἔκλαιε τὴν κλίνην, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγέννησε δύο ἀνδρα ἐξ ἀνδρός
 καὶ τέκνα ἐκ τέκνου. (1250) καὶ πῶς μὲν μετὰ ταῦτα ἀπέ-
 θανε, δὲν εἰξεύρω. διότι βοῶν εἰσώρμησεν ὁ Οἰδίπους, ἕνεκα
 τοῦ ὁποίου δὲν ἦτο δυνατόν μέχρι τέλους νὰ προσέχωμεν εἰς
 τὴν συμφορὰν ἐκείνης· ἀλλ' εἴχομεν τὰ βλέμματα εἰς ἐκεῖνον
 περιερχόμενον· διότι περιήρχετο ἀπαιτῶν παρ' ἡμῶν νὰ δώσω-
 μεν ξίφος καὶ (ἐρωτῶν) ποῦ ἤθελεν εὔρει τὴν γυναῖκα, ὅχι τὴν
 γυναῖκα, ἀλλὰ τὸν δις μητρικὸν ἀγρὸν ἑαυτοῦ καὶ τῶν τέκνων,
 τῶν θεῶν δέ τις, ὅχι βέβαια τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἤμεθα
 παρόντες πλησίον, ἔδειξεν εἰς αὐτὸν μακινόμενον. ἐκβαλὼν δὲ
 δεινὴν κραυγὴν, ὡσεὶ τις ὠδήγει, (1260) λαῖ ἐπετέθη κατὰ
 τῆς διπλῆς πύλης, ἐκ δὲ τῶν πυθμένων ἔκλινε τοὺς μοχλοὺς
 καμψθέντας καὶ ἐνέπεσεν εἰς τὸ δωματίον, ὅπου εἶδομεν τὴν
 γυναῖκα κρεμαστήν, περιπεπλεγμένην εἰς πλεκτοὺς ἀπρηωρημέ-
 νους βρόχους· ἐκεῖνος δέ, καθὼς εἶδεν αὐτήν, δεινὸν βρυχηθμὸν
 ἐκβαλὼν ὁ δυστυχὴς λύει τὸν κρεμαστόν βρόχον. ἀφοῦ δ' ἔκειτο
 ἐπὶ τῆς γῆς ἡ δυστυχὴς, τὰ ἔπειτα ἦσαν δεινὰ τὴν ὄψιν. διότι
 ἀποσπᾶσας ἀπ' αὐτῆς τὰς χρυσηλάτους τῶν ἐνδυμάτων περό-
 νας, δι' ὧν ἐκοσμεῖτο, σηκώσας ἔπληξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ,
 (1270) λέγων τοιαῦτα, ὅτι δὲν θὰ βλέπωσιν, οὔτε ὅποια ἔπα-
 σχεν αὐτὸς οὔτε ὅποια ἔκαμνεν κακὰ, ἀλλ' ἐν σκότει εἰς τὸ
 ἐξῆς θὰ βλέπωσι μὲν, ὅσους δὲν ἔπρεπε, δὲν θὰ γνωρίζωσι δέ,
 ὅσους ἠθελε. τοιαῦτα ψάλλων πολλάκις καὶ οὐχὶ ἀπαξ ἔπληττε
 τὰ βλέφαρα σηκῶνων (τὰς περόνας)· συγχρόνως δὲ αἱ καθημαγ-
 μέναι γλῆναι ἔβρεχον τὰ γένεα, καὶ δὲν ἀνέβλυζον ὑγρὰς στα-
 γόνας αἵματος, ἀλλ' εὐθὺς μέλαινα αἱμακτῆρὰ βροχὴ χαλάζης
 ἐχύνετο. ταῦτα ἐκ τῶν δύο ἔχουσιν ἐκραγῆ οὐχὶ κατὰ τοῦ
 ἐνὸς μόνου (1280) ἀλλὰ κατὰ τοῦ ἀνδρός καὶ τῆς γυναικὸς ἀνά-
 μικτα κακὰ. ὁ δὲ πρὶν παλαιὸς ὄλβος ἦτο πρότερον μὲν ἀληθῶς
 ὄλβος· νῦν δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὑπάρχει στεναγμός, δυσ-
 τυχία, θάνατος, αἰσχύνη, ὅσα εἶδη ὑπάρχουσι πάντων τῶν κα-
 κῶν οὐδὲν εἶναι ἀπὸν.]

Χορός. Τώρα δ' ὁ δυστυχὴς ἔχει τινὰ ἀνάπαυσιν κακοῦ;

Ἐξάγγελος. Φωνάζει ν' ανοίγωσι τὰ κλῆθρα καὶ νὰ δει-

κνύη τις εἰς τοὺς Καδμείους πάντας τὸν πατροκτόνον τὸν τῆς μητρὸς—λέγων ἀνόσια καὶ τὰ ὅποια δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ λέγω,—διότι θὰ ῥίψῃ ἑαυτὸν ἐκτὸς τῆς χώρας (1290) καὶ δὲν θὰ μένῃ πλέον ἐν τῷ οἴκῳ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς κατάρρας, καθὼς κατηράσθη. χρειάζεται ὅμως ἰσχυρὸν στήριγμα καὶ ὁδηγόν τινα. διότι τὸ πάθημα εἶνε μεγαλειότερον ἢ ὥστε νὰ ὑποφέρῃ τις αὐτό. θὰ δείξῃ δὲ καὶ εἰς σέ ταῦτα· διότι ἰδοὺ οἱ μοχλοὶ τῶν πυλῶν ἀνοίγονται· θὰ ἴδῃς δὲ ταχέως τοιοῦτον θέαμα, ὥστε καὶ μισῶν τις νὰ οἰκτείρῃ αὐτό.

Χορός. ὦ διὰ τοὺς ἀνθρώπους δεινὸν ἰδεῖν πάθος, ὃ δεινότατον πάντων, ὅσα ἤδη ἐγὼ ἔτυχον. τίς, ὃ δυστυχῇ, μανία ἐνέσκηψεν ἐπὶ σέ ; τίς (1300) κακὸς δαίμων ἦν, ὅστις πρὸς τῇ σῇ δυστυχεῖ μοῖρᾳ ἐπετέθη ἐπίθεσιν μεγαλειτέραν τῶν μεγίστων ; φεῦ φεῦ, δυστυχῇ. ἀλλ' οὐδὲ νὰ προσβλέψω εἰς σέ δύναμαι, ἂν καὶ θέλω (πολλὰ νὰ ἐρωτήσω, πολλὰ νὰ μάθω, πολλὰ δὲ νὰ κυττάξω.) τοιαύτην φρίκην μοὶ παρέχεις.

Οἰδίπους. Αἰαί, φεῦ φεῦ, δυστυχῆς ἐγώ. ποῦ φέρομαι ὁ ἄθλιος ; ποῦ ὀρμητικῶς διίπταται ἡ φωνή μου ; (1310) ἄχ δαίμον ποῦ πηδήσας ἔφθασας !

Χορός. Εἰς δεινὸν καὶ ὄχι ἀκουστὸν οὐδ' ὄρατόν.

Στροφή α'.

Οἰδίπους. Ἰὼ ἐμὸν σκοτεινὸν νέφος φρικῶδες, τὸ ὅποιον ἀνεκφράστως ἰσχυρῶς ἐπῆλθεν, ὃν ἀδάμαστον καὶ τὸ ὅποιον ὑπὸ δυσμενοῦς ἀνέμου προσήχθη. οἴμοι καὶ πάλιν οἴμοι, ὅποια ἐκ τῶν κέντρων τούτων μανιώδης ὁδύνη εἰσέδυσεν εἰς ἐμέ συγχρόνως καὶ ἀνάμνησις ἀνοσιουργιῶν.

Χορός. Καὶ οὐδὲν εἶναι θαυμαστόν, ἂν ἐν τοσαύταις συμφοραῖς ἐκπέμπεις διπλοὺς στεναγμούς καὶ αἰσθάνεσαι τὸ βάρος διπλῆς δυστυχίας. (1320)

Ἀρτιστροφή α'.

Οἰδίπους. Ἰὼ φίλε, σὺ μὲν εἶσαι ἀκόμῃ μόνιμος ἐμὸς θεράπων· διότι ὑπομένεις νὰ μὲ περιποιῇσαι τὸν τυφλόν. φεῦ φεῦ· δὲν μοὶ εἶσαι βέβαια ἀγνώριστος, ἀλλὰ καίπερ ἐν σκότει ὦν διαγιγνώσκω ὅμως σαφῶς τὴν σὴν φωνήν.

Χορός. ὦ δεινὰ διαπράξας, πῶς ἐτόλμησας οὕτω νὰ μαράνῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου ; τίς δαιμόνων σ' ἔπεισε ;

Στροφή β'.

Οιδίπους. Ὁ Ἀπόλλων, φίλοι, ὁ Ἀπόλλων ἦν ὁ ἐκτελὼν ταῦτα τὰ ἐμὰ κακὰ πάθη· (1330) ἔπληξε δ' αὐτοὺς οὐδενὸς ἄλλου ἢ χεῖρ, ἀλλ' ἐγὼ ὁ δυστυχής. διότι τίς ἀνάγκη ἦτο νὰ βλέπω ἐγώ, εἰς τὸν ὁποῖον βεβαίως βλέποντα οὐδὲν ὑπῆρχε εὐάρεστον νὰ τὸ βλέπῃ.

Χορός. Ἦσαν ταῦτα, ὅπως ἀκριβῶς καὶ σὺ λέγεις.

Οιδίπους. Τί λοιπόν, φίλοι, μετ' εὐχαριστήσεως δύναμαι νὰ ἴδω, ἢ ν' ἀγαπήσω, ἢ προσαγορεύοντα ν' ἀκούσω; ἀπάγετέ με ἐκ τῶν τόπων τούτων ὡς τάχιστα, (1340) ἀπάγετε, ὦ φίλοι, τὸν ὀλεθριώτατον, τὸν καταρατώτατον, προσέτι δὲ καὶ τὸν τοῖς θεοῖς ἐχθρότατον τῶν θνητῶν.

Χορός. Ὡς δυστυχῇ ἐξίσου καὶ διὰ τὴν συνείδησιν (τῆς συμφορᾶς) καὶ διὰ τὴν συμφορὰν (αὐτήν), πόσον ἤθελον ἐπιθυμήσει νὰ μὴ σέ γνωρίσω καθόλου.

Ἀντιστροφή β'.

Οιδίπους. Νὰ χαθῇ, οἰοσδήποτε ἦτο, ἕστις ἀπὸ τῆς σκληρᾶς ἐν τῷ νομῷ πέδης τῶν ποδῶν μ' ἔλαβε, καὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου (1350) ἀπήλλαξε καὶ ἔσωσεν, οὐδόλως πράττων αὐτὸ εἰς εὐχαρίστησιν. διότι, ἂν ἀπέθνησκον τότε, δὲν θὰ ἤμην τόση ὁδὺνη εἰς τοὺς φίλους οὐδ' εἰς ἐμαυτόν.

Χορός. Καὶ ἐγὼ θὰ ἤθελον αὐτό.

Οιδίπους. Δὲν ἤθελον γεῖναι φονεὺς τοῦ πατρὸς, οὐδὲ ἤθελον ὀνομασθῇ ὑπὸ τῶν θνητῶν σύζυγος ἐκείνης, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐγεννήθη. τῶρα δὲ ἄθλιος μὲν εἰμι, ἀνοσίων δὲ υἱός, (1360) ὁμογενής δὲ μετ' ἐκείνων, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐγεννήθη ὁ δυστυχής. ἂν δ' ἐγαίνε τι κακὸν μεγαλειότερον κακοῦ, τοῦτο ἔλαχεν ὁ Οἰδίπους.

Χορός. Δὲν εἰξεύρω πῶς νὰ εἶπω, ὅτι ἔχεις σκεφθῇ καλῶς· διότι θὰ ἦτο καλλίτερον διὰ σέ νὰ μὴ ὑπάρχεις παρὰ νὰ ζῇς τυφλός.

Οιδίπους. Ὅτι μὲν ταῦτα οὕτω δὲν ἔχουσι προχθῇ ἄριστα, μὴ με διδάσκης, καὶ μὴ συμβουλευῆς πλέον. (1370) διότι ἐγὼ δὲν εἰξεύρω, διὰ ποίων ὀφθαλμῶν βλέπων θὰ ἔβλεπόν ποτε τὸν πατέρα εἰς τοῦ Ἄιδου ἐλθόν, οὐδὲ πάλιν τὴν δυστυχῇ μητέρα, εἰς τοὺς ὁποίους ἀμφοτέρους ἔχω διαπραῖξει ἔργα ἀνώτερα τῆς ἀγχόνης. ἀλλὰ μήπως ἡ ὄψις τῶν τέκνων γεννηθέντων, ὅπως ἐγεννήθησαν, ἦτο δι' ἐμὲ ποτὶ τὴν νὰ βλέπω αὐτά; οὐδέποτε

βέβαια διὰ τοὺς ἰδικούς μου τοῦλάχιστον ὀφθαλμούς (ἦσαν ποθητὰ τὰ τέκνα), οὐδὲ ἡ πόλις οὐδὲ τὰ τείχη οὐδὲ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν ἀγάλλματα, τῶν ὑποίων ἐγὼ ὁ ἀθλιώτατος, ὅστις ἀνὴρ μόνος ἐν ταῖς Θήβαις τοῦλάχιστον κάλλιστα διεβίωσα, (1380) ἀπεστέρησα ἑμαυτὸν, ἐγὼ αὐτὸς διατάττων ν' ἀπωθῶσι πάντες τὸν ἀσεβῆ, τὸν ὑπὸ τῶν θεῶν ἀποκαλυφθέντα ὡς ἀναγνον καὶ (ὄντα) τοῦ γένους τοῦ Λαίου. τοιοῦτον στίγμα ἀφοῦ ἀπεκάλυψα ἐγὼ ὡς ἰδικόν μου, ἔμελλον μὲ ὀρθοὺς ὀφθαλμούς νὰ βλέπω τούτους; οὐδαμῶς βέβαια· ἀλλ' ἂν ἀκόμη ὑπῆρχε φραγμὸς τῆς διὰ τῶν ὧτων ἀκουούσης πηγῆς, δὲν ἤθελον κρατηθῆ, ὥστε νὰ μὴ ἀποκλείσω τὸ ἄθλιον ἐμὸν σῶμα, ἵνα ἤμην τυφλὸς καὶ μὴ ἤκουον μηδέν. διότι εἶναι γλυκὺ τὸ νὰ διατελῇ ἡ συνείδησις ἐκτὸς τῶν κακῶν. (1390) ἰὼ Κιθαιρῶν, διατί μ' ἐδέχεσο; διατί, ὅτε μ' ἔλαβες, δὲν ἐφόνευσας εὐθύς, ἵνα μηδέποτε ἐδείκνυον ἑμαυτὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, παρὰ τίνων ἤμην γεννημένος; ὦ Πόλυβε καὶ Κόρινθε καὶ ἡ κατ' ὄνομα πατρικὴ παλαιὰ οἰκία, ὅποῖον λοιπὸν ὑποῦλον κάλλος κακῶν μ' ἀνεθρέψατε; διότι τῶρα εὐρίσκομαι, ὅτι εἰμι κακὸς καὶ ἐκ κακῶν. ὦ τρεῖς ὁδοὶ καὶ χαράδρα κεκρυμμένη καὶ δρυμὸς καὶ στενωπὸς ἐν ταῖς τριπλαῖς ὁδοῖς, αἱ ὁποῖαι ἐπίετε ἀπὸ τῶν ἰδικῶν μου χειρῶν τὸ ἰδικόν μου αἷμα, (1400) τὸ τοῦ πατρός, ἅρά γε μ' ἐνθυμεῖσθε ἀκόμη, ὅποια ἔργα ἀφοῦ παρ' ἡμῖν διέπραξα, ἔπειτα ἐδῶ ἐλθὼν ὅποια πάλιν ἔπραττον; ὦ γάμοι, γάμοι, μ' ἐγεννήσατε, καί, ἀφοῦ ἐγεννήσατε, ἀνεδώκατε πάλιν τὸ αὐτὸ σπέρμα, καὶ ἐπεδείξατε πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας, αἷμα τοῦ αὐτοῦ γένους, νύμφας, γυναῖκας, μητέρας καὶ ὅσα αἰσχίστα πράγματα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων γίνονται. ἀλλὰ σιωπῶ, διότι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λέγη τις, ὅσα καὶ νὰ πράττη δὲν εἶναι καλόν. ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα, πρὸς θεῶν, κρύψατέ με ἔξω που (1410) ἢ φονεύσατε ἢ εἰς τὴν θάλασσαν ῥίψατε, ὅπου νὰ μὴ με ἴδῃτε πλέον. ἐμπρός, ἀξιῶσατε νὰ ἐγγίσητε ἄθλιον ἄνδρα. πείθεσθε, μὴ φοβηθῇτε διότι τὰ ἰδικὰ μου κακὰ οὐδεὶς ἐκ τῶν θνητῶν πλὴν ἐμοῦ δύναται νὰ ὑποφέρει.

Χορός. Ἄλλ' εἰς καιρὸν ἐκείνων, τὰ ὅποια ζητεῖς, ἔχει ἔλθει ἐδῶ ὁ Κρέων, ὥστε νὰ πράττη καὶ ν' ἀποφασίζῃ, διότι μόνος ἀντὶ σοῦ ἔχει μείνει φύλαξ τῆς χώρας.

Οἰδίπους. Οἴμοι, τίνα λοιπὸν λόγον θὰ εἴπωμεν πρὸς τοῦτον; τίς πίστις θὰ δευχθῇ (ὑπὸ τούτου) πρὸς ἐμέ δικαίως; διότι (1420) πρότερον ἔχω εὐρεθῇ κατὰ πάντα κακὸς πρὸς αὐτόν.

Κρέων. Οὔτε ὡς γελαστής, ὦ Οἰδίπους, ἔχω ἔλθει οὔτε ἵνα ὀνειδίσω τι τῶν πρότερον κακῶν. ἀλλ' ἂν δὲν αἰσχύνεσθε πλέον

τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων, τοῦλάχιστον τὸ φῶς τοῦ ἀνακτος Ἥλιου τὸ τρέφον πάντα αἰσχυρόμενοι μὴ δεικνύετε οὕτως ἀκάλυπτον τοιοῦτον ἄγος, ὥστε μήτε ἡ γῆ μήτε ὁ ἱερός ὄμβρος μήτε τὸ φῶς δὲν θ' ἀνεχθῇ αὐτό. ἀλλ' ὡς τάχιστα κομίζετε ἔσω εἰς τὸν οἶκον· διότι διὰ τοὺς συγγενεῖς εἶναι εὐσεβὲς καθήκον μόνον νὰ βλέπωσι καὶ ν' ἀκούωσι τὰ τῶν συγγενῶν κακὰ. (1431)

Οἰδίπους. Πρὸς θεῶν, ἀφοῦ μ' ἀπέσπασας τοῦ φόβου, ἐλθὼν ἄριστος πρὸς κάκιστον ἄνδρα ἐμέ, πείσθητί μοι κατὰ τι· διότι ὑπὲρ σοῦ καὶ ὅχι ὑπὲρ ἐμοῦ θὰ εἴπω.

Κρέων. Καὶ ἵνα τύχῃς τίνος πράγματος, τόσον ἐπιμόνως μὲ παρκαλεῖς ;

Οἰδίπους. Ὅσον τάχιστα ῥιψὼν με ἐκτὸς τῆς γῆς ταύτης, ὅπου ὑπὸ μηδενὸς νὰ προσαγορεύωμαι.

Κρέων. Θὰ τὸ ἔκαμνον, εἴξευρε, τοῦτο καλῶς, ἂν μὴ πρῶτιστ' ἐπεθύμουν νὰ μάθω παρὰ τοῦ θεοῦ, τί πρέπει νὰ κάμω.

Οἰδίπους. Ἄλλ' ὁ χρησμός βέβαια ἐκείνου ἐδηλώθη τελείως, (1440) νὰ καταστρέφῃτε ἐμέ, τὸν πατροκτόνον, τὸν ἀσεβῆ.

Κρέων. Οὕτως ἐλέγχθησαν ταῦτα· ὅμως δ' ἐν ᾧ σημείῳ ἀνάγκης εὐρισκόμεθα, εἶναι καλλίτερον νὰ μάθωμεν ἀκριβῶς, τί πρέπει νὰ κάμωμεν.

Οἰδίπους. Οὕτω λοιπὸν θὰ ἐρωτήσητε περὶ ἀνδρὸς ἀθλίου ;

Κρέων. Διότι καὶ σὺ τῶρα βέβαια ἤθελες πιστεῦει τὸν θεόν.

Οἰδίπους. Καὶ εἰς σέ παρκαγγέλλω καὶ θὰ ἐκτεύσω· τῆς μὲν ἐν τῷ οἴκῳ σὺ αὐτὸς ἦντινα κηδεῖαν θέλεις κάμει. διότι μάλιστα προσηκόντως ὑπὲρ τῶν ἰδικῶν σου θὰ τελέσῃς τὴν κηδεῖαν. ἄς μὴ ἀξιωθῇ δὲ ἡ πατρώα αὕτη πόλις νὰ τύχῃ ἐμοῦ ζῶντος οἰκητοῦ. (1450) ἀλλ' ἄφινε νὰ κατοικῶ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅπου εἶναι ὁ καλούμενος οὗτος ἐμὸς Κιθαιρῶν, τὸν ὅποιον ἡ μήτηρ καὶ ὁ πατὴρ ζῶντες μοι ὥρισαν ὡς προσήκοντα τάφον, ἵν' ἀποθάνω κατὰ τὴν θέλησιν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ μὲ φονεύσωσι. καὶ ὅμως τόσον βέβαια εἰξεύρω, ὅτι οὔτε νόσος οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἤθελε μὲ καταστρέφει· διότι δὲν ἤθελόν ποτε σωθῆ, ἐνῶ ἀπέθνησκον, ἂν μὴ διὰ δεινόν τι κακόν. ἀλλ' ἡ μὲν μοῖρα ἐμοῦ ἄς προχωρήσῃ, ὅπου θὰ προχωρήσῃ. ἐκ δὲ τῶν τέκνων περὶ μὲν τῶν ἀρρένων μὴ μοι ἀναλάβῃς φροντίδα, Κρέων. εἶναι ἄνδρες, ὥστε, (1460) ὅπου ἂν ᾔηται, νὰ μὴ ἔχωσί ποτε ἑλλειψιν τοῦ βίου. περὶ δὲ τῶν δύο ἀθλίων καὶ οἰκτρῶν ἐμῶν παρθένων, εἰς τὰς ὑποίας οὐδέποτε ἐστάθη ἄλλη χωριστὰ ἄνευ ἐμοῦ τράπεζα τροφῆς, ἀλλ' ὅσα ἡγγίζον ἐγώ, πάντων τούτων πάντοτε αὐταὶ μετεῖχον, περὶ τούτων πρὸς χάριν μου φρόντιζε. καὶ μάλιστα

μὲν ἐπίτρεψον διὰ τῶν χειρῶν νὰ ἐγγίσω καὶ νὰ κλαύσω τὰς δυστυχίας μου. ἐμπρὸς ᾧ ἄρχων. ἐμπρὸς ᾧ ἐκ γενετῆς εὐγενῇ. ἂν διὰ τῶν χειρῶν ἤθελον ἐγγίσει, ἤθελον νομίζει, ὅτι ἔχω αὐτάς, ὅπως ὅτε ἔβλεπον. (1470) τί λέγω ; ἀλήθεια δὲν ἀκούω κἄπου, πρὸς θεῶν, τὰς ἀγαπητάς μοι δακρυρροούσας, καὶ ὁ Κρέων οἰκτείρας με μοὶ ἔπεμψε τὸ φίλτατον κτῆμα τῶν δύο τέκνων μου ; (τὰ φίλτατα δύο τέκνα μου ;) ἔχω δίκαιον ;

Κρέων. Ἔχεις· διότι ἐγὼ σοὶ παρέσχον ταῦτα, ἐπειδὴ διέγνω τὴν ὑπάρχουσαν ἐν σοὶ τέρψιν, ἣ ὁποία σὲ κατεῖχεν ἐκ παλαιοῦ χρόνου.

Οἰδίπους. Ἄλλ' εἴθε νὰ εὐτυχῆς, καὶ εἴθε διὰ τὴν προσαγωγήν ταύτην (τῶν τέκνων) νὰ σὲ διαφυλάξῃ ὁ θεὸς καλλίτερον ἢ ἐμέ. ᾧ τέκνα, ποῦ ἄρα γε εἴσθε ; ἔλθετε ἐδῶ, ἔλθετε (1480) πρὸς τὰς ἀδελφικὰς ταύτας τὰς ἰδικὰς μου χεῖρας, αἱ ὁποῖαι ἔκκμον οὕτω νὰ βλέπωσι τὰ ἄλλοτε λαμπρὰ ὄμματα τοῦ γεννήτορος πατρός ὑμῶν, ὁ ὁποῖος, ᾧ τέκνα, χωρὶς νὰ βλέπω καὶ χωρὶς νὰ ἐξετάζω, ἀνεδείχθη πατὴρ ὑμῶν δι' ἐκείνης, ἐξ ἧς ἐγὼ αὐτὸς ἐγεννήθην. καὶ σᾶς κλαίω—διότι δὲν δύναμαι νὰ σᾶς βλέπω—ἀναλογιζόμενος τὸ λοιπὸν τοῦ πικροῦ βίου, ὁποῖον ὑμεῖς ὀφείλετε διὰ τῶν ἀνθρώπων νὰ διαβιώσητε. διότι εἰς ποίας ὁμηγύρεις πολιτῶν θὰ ἔλθητε, εἰς ποίας δ' ἐορτάς, ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν θὰ ἐπκνέλθητε κλαίουσαι (1490) εἰς τὸν οἶκον ἀντὶ τῆς (τέρψεως τῆς ἀπὸ τῆς) θεωρίας ; ἀλλ' ὅταν φθάσητε εἰς ἀκμὴν γάμου, τίς θὰ ἦναι ἐκεῖνος ; τίς, ᾧ τέκνα μου, θὰ διακινδυνεύσῃ λαμβάνων τοιαῦτα ὀνειδῆ, τὰ ὁποῖα καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς γονεῖς καὶ εἰς ὑμᾶς συγχρόνως θὰ ἦναι βλάβη ; διότι τί τῶν κακῶν ἀπουσιάζει ; τὸν πατέρα ἐφόνευσεν ὁ πατὴρ ὑμῶν· τὴν γεννήσασαν συνεζεύχθη, ἐκ τῆς ὁποίας αὐτὸς προῆλθε σπαρεῖς, καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπέκτησεν ὑμᾶς, ἐκ τῆς ὁποίας ἀκριβῶς καὶ αὐτὸς ἐβλάσθησε. τοιαῦτα θὰ ὀνειδίξῃσθε, καὶ ἔπειτα τίς θὰ συζευχθῇ ; (1500) δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς, ᾧ τέκνα, ἀλλὰ βεβαίως εἶναι ἀνάγκη ν' ἀποθάνητε χέρσοι καὶ ἄγαμοι. ᾧ υἱὲ τοῦ Μενοικέως, ἀλλ' ἀφοῦ σὺ μόνος ἔχεις ὑπολειφθῇ πατὴρ τούτων, διότι ἡμεῖς οἱ γεννήσαντες ἔχομεν χαθῇ ἀμφοτέρω, μὴ ἀφῆσης αὐτάς συγγενεῖς οὓσας νὰ πλανῶνται πτωχαὶ ἄγαμοι, καὶ μὴ ἐξιώσης πρὸς τὰ ἰδικά μου κακὰ τὰ τούτων, ἀλλ' οἷ-κτειρον αὐτάς βλέπων, ὅτι τόσον νεαραὶ εἶναι πάντων ἔρημοι πλὴν ὅσον ἀφορᾷ σέ. συγκατάνευσον, ᾧ γενναῖε, ψαύσῃς διὰ τῆς χειρός σου. (1510) εἰς ὑμᾶς δ', ᾧ τέκνα, ἂν μὲν εἴχετε ἤδη φρένας, πολλὰ θὰ συνεβούλευον· τῶρα δ' εὔχομαι ἐν τῷ ἐξῆς, νὰ

τε, ἐπ' ὅσῳ ἀνταρξάσῃ περισσίσιν, νὰ τύχητε δὲ τοῦ βίου
καίτερου ἢ ὅτ' ἔσται καὶ κατὰ.

Κρέων. Δὲν, ὅπου ἐφθάσας ἀκρύων· ἀλλ' εἰσελθε εἰς τὸν
κον.

Οἰδίπους. Πρὸς τὸν ἀπακούσω ἂν καὶ καθόλου δὲν εἶναι
ἀρεστών.

Κρέων. (Βιταλιώ.) Διότι πάντα κατὰ τὴν περιστάσιν εἶναι
κατὰ.

Οἰδίπους. Εἰς εὐρεῖν ἔτι τὰς ὁρὰς θὰ εἰσέλθω;

Κρέων. Θὰ εἰσελθῇ καὶ τότε ἀκύνσας θὰ μάθω.

Οἰδίπους. Ὅπως μερταίης μαρὰν τῆς χώρας.

Κρέων. Ὅπως, ὅσον τοῦ θεοῦ.

Οἰδίπους. Ἀλλὰ τοῖς θεοῖς; ἀκριῶς εἴμμι ἔχθιστος.

Κρέων. Ἰδὲ τὴν τύχην τοῦ θεοῦ τῆς ἐπιθυμίας σου.

Οἰδίπους. Ὅπως μερταίης μαρὰν τῆς χώρας;

Κρέων. (Ναί) διότι οὐδὲν φροῶ, δὲν ἀγαπῶ νὰ λέγω μα-
ταίως. (1520).

Οἰδίπους. Ἀπαγέ με λοιπὸν ἤδη ἐντεῦθεν.

Κρέων. Βάδιζε λοιπόν, ἄφησε δὲ τὰ τέκνα.

Οἰδίπους. Μὴ μου ἀφαιρέσης ταύτας.

Κρέων. Μὴ θέλῃς νὰ νικᾷς περὶ πάντα· διότι περὶ ὅσα εἰρή-
τας, δὲν σὲ ἠκολούθησαν μετὰ τοῦ βου.

Χορός. Ὡ καὶ τοῖς κατὰ τῆς πατρίδος Ὁθηβῶν, βλέπετε ὁ (ιδί-
πους οὗτος ἐδῶ, ὅστις εἰζέυρε τὰ περίφημα αἰνίγματα καὶ ἦτο
κράτιστος ἀνὴρ, τοῦ ὁποίου τὰς τύχας τίς τῶν πολιτῶν δὲν
ἔβλεπε μετὰ φθόνου, εἰς πόσῃν τρικυμίᾳ δεινῆς συμφορᾶς ἔχει
φθάσει; ὥστε ἀποβλέπων τις πρὸς τὴν τελευταίαν ἐκείνην ἡμέ-
ραν πρέπει νὰ μὴ μακαρίζῃ τινὰ ὄντα θνητόν, πρὶν περάσῃ τὸ
τέρμα τοῦ βίου, χωρὶς νὰ πάθῃ μηδὲν ἀλγεινόν. (1530).

ΤΕΛΟΣ

024000020129

